

ถอดบทเรียน การดำเนินงาน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและ
สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย

(มหาวิทยาลัยสุโขทัย สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ถอดบทเรียน การดำเนินงาน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม
รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

คำนำ

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 เห็นชอบให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นหน่วยบูรณาการโครงการ (System Integrator) จัดนักศึกษา บัณฑิตจบใหม่ และประชาชนทั่วไป จำนวน 20 คนต่อตำบล รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,400 คน เพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ใน 70 ตำบลใน 11 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร ตาก น่าน พิจิตร ลำปาง ลำพูน และสุโขทัย เพื่อให้เกิดการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน ได้แก่ การพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ที่ส่งผลต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของตำบลเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จึงได้รวบรวมรวบและถอดบทเรียนจาก 40 ตำบล มุ่งสู่ความยั่งยืน หลังสิ้นสุดโครงการตามการประเมินศักยภาพของตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ จากโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และมหาวิทยาลัยฯ หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจติดตามการดำเนินงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการฯ และสามารถนำไปศึกษาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

สารบัญ

การประเมินศักยภาพตำบลและตัวชี้วัดระดับ TSI

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

หน้า

• ตำบลโกสัมพี อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร	2
• ตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร	12
• ตำบลสันกลาง อำเภอพวน จังหวัดเชียงราย	16
• ตำบลห้วยม้อ อำเภอพวน จังหวัดเชียงราย	26
• ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย	35
• ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย	42
• ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย	51
• ตำบลช่วงเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	58
• ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	64
• ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	70
• ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	77
• ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	85
• ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	92
• ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	99
• ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	107
• ตำบลแม่สุน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	112
• ตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	119
• ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	126

• ตำบลไหล่งขอด อำเภอพร้าวก้าง จังหวัดเชียงใหม่	133
• ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	139
• ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาวง จังหวัดเชียงใหม่	146
• ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่	153
• ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	158
• ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	165
• ตำบลแม่ปุกคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	171
• ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	178
• ตำบลยุหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	185
• ตำบลยางนึ่ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	191
• ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	199
• ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	206
• ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	213
• ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่	220
• ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก	227
• ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน	233
• ตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก	240
• ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก	247
• ตำบลแม่ป้าก อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่	251
• ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	257
• ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	262
• ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	274

ตำบلمุ่งสู่ความพอเพียง

- ตำบลลานดอกไม้ตก อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร 284
- ตำบลดอยงาม อำเภอพวน จังหวัดเชียงราย 289
- ตำบลเมืองพาน อำเภอพวน จังหวัดเชียงราย 297
- ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย 302
- ตำบลป่าจ้าว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 306
- ตำบลเขื่อนผาก อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 312
- ตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 317
- ตำบลดอนเปา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ 322
- ตำบลร่องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 329
- ตำบลสันทรายมหาวงศ์ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 334
- ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 348
- ตำบลตากตก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก 355
- ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก 363
- ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก 368
- ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก 375
- ตำบลและ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน 381
- ตำบลศรีชะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน 390
- ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 396
- ตำบลก้อ อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน 403
- ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย 419

ตำบลดที่อยู่รอด

- ตำบลป่าป้อง อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 427
- ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 433
- ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 439
- ตำบลชัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 451
- ตำบลนาคอเรือ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ 477
- ตำบลป่ามะม่วง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก 487
- ตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 492
- ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 497
- ตำบลบุญนาคนพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 503
- ตำบลวังน้ำขาว อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย 509

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม
รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลโกสัมพีนคร
อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนงค์ นียมธรรม

คณะทำงาน :	นางสาววันวิสาข์ ฉิมมา	เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง COVID
	นางสาวสุรัตน์ คำปุนเปரிய	เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง COVID
	นายสินธุ์ หงส์ยิ้ม	เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง COVID
	นางสาวมัทนา ลุ่มร้อย	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล
	นางสาวลลิตา สมาธิ	เจ้าหน้าที่ข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
	นางสาวอรอุมา แสงกล้า	เจ้าหน้าที่ข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
	นางสาวนิรชา รัตถา	เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
	นางสาวพิจิตรรา เทาศิริ	เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
	นายบุญฉัตร ทองสุข	เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่

นางสาวนลินี	กระบวนศรี	เจ้าหน้าที่พัฒนาสัมมาอาชีพและการสร้างอาชีพใหม่
นางสาวเกศรินทร์	ขวัญจิตร	เจ้าหน้าที่พัฒนาสัมมาอาชีพและการสร้างอาชีพใหม่
นางสาวศิริวรรณ	พรมมี	เจ้าหน้าที่พัฒนาสัมมาอาชีพและการสร้างอาชีพใหม่
นายวัชรพล	จិនะ	เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม
นางสาวชนิษฐา	สุนทรวัฒน์	เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม
นางสุชาลี	ม่วงเข้ม	เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม

สังกัดหน่วยงาน : โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ความเป็นมา

ตำบลโกสัมพีนี ที่ตั้งและอาณาเขต องค์การบริหารส่วนตำบลโกสัมพีนี เลขที่ 68 หมู่ 4 บ้านมะเดื่อชุมพร ตำบลโกสัมพีนี อำเภอกอสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร ตั้งอยู่ห่างทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอกอสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร ระยะทาง 32 กิโลเมตร มีทั้งหมด 26 หมู่บ้าน มีเนื้อที่ประมาณ 221,652 ไร่ หรือ 350 ตารางกิโลเมตร

อาชีพประชากรคิดเป็นร้อยละ

เกษตรกรรม	คิดเป็นร้อยละ 80
เลี้ยงสัตว์	คิดเป็นร้อยละ 10
ค้าขาย	คิดเป็นร้อยละ 7
อื่นๆ	คิดเป็นร้อยละ 3

อาชีพประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม ได้แก่

- ทำนาข้าว ได้แก่ ข้าวนาปรัง และข้าวนาปี
- ทำไร่ ได้แก่ ไร่อ้อย ไร่ข้าวโพด ไร่มันสำปะหลัง ไร่ฝ้าย ไร่กล้วยไข่ ไร่ถั่วเขียว และไร่ถั่วเหลือง
- ทำสวน ได้แก่ สวนมะม่วง ลำไย ส้มโอ มะขามหวาน มะนาว ส้มเขียวหวาน

มีบางส่วนประกอบอาชีพ การเลี้ยงสัตว์เพื่อเสริมรายได้ และบริโภคในครัวเรือน มีการเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

- ไก่เนื้อ (รับจ้างบริษัทเลี้ยง)
- ไก่พื้นเมือง
- เป็ดเทศ
- สุกรขุน และสุกรพันธุ์
- โคพันธุ์ผสมและโคเนื้อ
- กระบือ

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	เป็นตามเป้าหมาย *	สถานภาพ/สภาพปัญหา
1	พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง	✓	- ชุมชนมีกิจกรรมเฝ้าระวัง COVID - ชุมชนมีการรณรงค์ร่วมกันฉีดวัคซีน COVID 19
2	ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	✓	- มีการจัดการทรัพยากรน้ำในการทำเกษตรอย่างเป็นระบบ - มีการเข้าร่วมการทำโคกหนองนาโมเดล
3	ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน	✓	- ในแต่ละหมู่บ้านมีการจัดทำสมุดบัญชี - รายรับ - รายจ่ายในครัวเรือน
4	ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่	✓	- มีการทำสัมมาอาชีพภายในหมู่บ้าน ได้แก่ การทำไม้กวาดดอกหญ้า การทำไม้กวาดก้านมะพร้าว การทำน้ำยาล้างจาน ตะกร้าจากชองกาแฟ
5	ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย	✓	- มีศูนย์เรียนรู้เรื่องเกษตรทฤษฎีประจำหมู่บ้านที่ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน
6	ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจำครอบครัว	✓	- มีการขุดสระเพื่อใช้ในการเลี้ยงปลาภายในครอบครัว - มีการขุดสระน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร
7	ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน	✓	- ประชากรในพื้นที่ยึดอาชีพหลักของตนเองเป็นทุนเดิม และผันตัวรวมกลุ่มกันทำการเปลี่ยนแปลงทำการแปรรูปผลผลิตหรือทรัพยากร ระบบการเรียนรู้เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มมูลค่าและตอบสนองความต้องการของตลาด
8	ฝึกอบรมทักษะอาชีพ	✓	- ประชากรไม่ค่อยให้ความสนใจกับทักษะอาชีพใหม่ เพราะยึดถือในการทำอาชีพหลักเป็นส่วนใหญ่
9	มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐานกายภาพสิ่งแวดล้อม พลังงาน	✓	- ทุกหมู่บ้านมีการจัดการโครงสร้าง โดย มีผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน
10	ส่งเสริมความปลอดภัยในพื้นที่	✓	- มีการเฝ้าระวัง COVID -19 - มีอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.)
11	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง	✓	- มีการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุ - มีการฝึกอาชีพให้กับผู้พิการ - มีการเฝ้าระวังผู้ติดยาเสพติดเพื่อนำสู่เข้ากระบวนการบำบัด
12	พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่	✓	- มีอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) - มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประจำแต่ละพื้นที่ดูแลคนเจ็บป่วยในชุมชน

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	เป็นตามเป้าหมาย *	สถานภาพ/สภาพปัญหา
13	ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล	✓	- มีศูนย์เรียนรู้พัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจ - มีศูนย์การศึกษาครอบครัว (กศน.) - มีแหล่งเรียนรู้ด้านสุขภาพ
14	ส่งเสริมระบบยุติธรรมในชุมชน	✓	- มีการจัดอบรมด้านกฎหมายพื้นฐานให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน
15	ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน	✓	- มีประกาศเสียงตามสายการแจ้งข่าวสารหมู่บ้าน - มีการประชุมประจำเดือนของแต่ละหมู่บ้าน - มีช่องทางการสื่อสารทางโทรศัพท์ทุกเครือข่าย
16	ส่งเสริมตำบลทำความดี	✓	- มีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของกลุ่มอาสาสมัคร เช่น ชรบ. อปพร. ละอาสาสมัครกู้ภัย - ประชาชนร่วมทำกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา - การจัดกิจกรรมของกรมป่าไม้ในชุมชน ในโครงการคนรักป่า ป่ารักชุมชน
	เป็นไปตามเป้าหมาย	16	ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม (ตามที่โครงการได้เลือกดำเนินกิจกรรม)

1. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการสร้างโปรตีน ปลุกพืชปลุกผักปลุกรักให้ลูกหลาน
2. กิจกรรมอบรมการผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19
3. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างพื้นฐาน
4. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
5. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม หลักสูตรน้ำกระชายต้าน COVID-19
6. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริมด้านสาธารณสุข ฟ้าทะลายโจรแคปซูล
7. กิจกรรมรณรงค์การบริหารจัดการขยะครัวเรือน

วิธีการดำเนินงาน

- 1. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการสร้างโปรตีน ปลุกพืชปลุกผักปลุกรักให้ลูกหลาน**
 - ได้จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ ในหัวข้อเรื่อง หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ และโคกหนองนาโมเดล ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองบง โดยได้รับความร่วมมือ จากผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 21 บ้านหนองบง ต.โกสั่มพี อ.โกสั่มพินคร จ.กำแพงเพชร เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 30 คน
- 2. กิจกรรมอบรมการผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19**
 - ได้จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ต.โกสั่มพี ในหัวข้อ การผลิตเจลล้างมือแบบไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกันตนเองจากโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ COVID-19” และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคในวงกว้าง รวมถึงลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่เพื่ออบรมให้กับกลุ่มประชาชนที่ว่างงาน
- 3. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างพื้นฐาน**
 - โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานช่างพื้นฐานให้แก่ นักเรียนภายในโรงเรียนโกสั่มพีวิทยา และการใช้อุปกรณ์ต่างๆ จัดทำโต๊ะอาหารและเตียงนอนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้กับโรงเรียนและชุมชน หลังจากนั้นจะส่งมอบโต๊ะและเตียงให้กับชุมชนและโรงเรียนตามความต้องการ
- 4. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์**
 - ได้จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโกสั่มพินครและประชาชน ให้ทราบถึงรูปแบบการนำพลังงานของแสงอาทิตย์มาใช้ งาน วิธีการติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ และวิเคราะห์การนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และความคุ้มค่าของการนำพลังงานแสงอาทิตย์ผ่านแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอโกสั่มพินคร
- 5. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม หลักสูตรน้ำกระชายต้าน COVID-19**
 - ได้จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลโกสั่มพี ให้ทราบถึงการทำน้ำกระชายต้าน COVID-19 และแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยจะสาธิตวิธีการทำน้ำกระชายต้าน COVID-19 ให้แก่ประชาชน รวมถึงประโยชน์ของกระชาย
- 6. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริมด้านสาธารณสุข ฟันทะลายโจรแคปซูล**
 - ได้จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลโกสั่มพี ได้เรียนรู้ถึงขั้นตอนการนำฟันทะลายโจรมาบรรจุแคปซูลซึ่งอธิบายก่อนว่าฟันทะลายโจรมีสรรพคุณทางยาที่สำคัญคือสามารถนำมารักษาโรคโควิด-19 ในผู้ป่วยที่แสดงอาการไม่รุนแรงหรือระยะแรกเริ่มนั่นเอง พร้อมทั้งให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ขั้นตอนวิธีการบรรจุจากสถานการณ์จริงและได้ทดลองจากวัสดุอุปกรณ์จริง โดยต้นฟันทะลายโจรที่นำมาใช้ในการบรรจุแคปซูล ทางทีมงานได้ทำการปลูกและเก็บเกี่ยว เพื่อนำมาใช้ในการอบรมให้แก่ประชาชนในตำบลโกสั่มพี

7. กิจกรรมรณรงค์การบริหารจัดการขยะครัวเรือน

- ได้จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลโกสัมพี ให้ทราบถึงปัญหาขยะในปัจจุบัน และแนวทางการแก้ไขปัญหาโดย อธิบายว่าขยะมีกี่ประเภทให้แก่ประชาชนและวิธีการจัดขยะแต่ละประเภทว่าควรจะทำจัดแบบไหนให้ถูกวิธี สอนประชาชนให้ทำการคัดแยกขยะในครัวเรือน และใช้รถกระจายเสียง รณรงค์สร้างจิตสำนึก เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการขยะครัวเรือนภายในตำบล และจัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้แก่ประชาชนในตำบลโกสัมพี

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการสร้างโปรตีน ปลูกพืชปลูกผักปลูกรักให้ลูกหลาน

- ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับการปลูกฝังในด้านการดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน
- ผู้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถพัฒนาทักษะผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมให้มีความรู้ในเรื่องของหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและทักษะอาชีพ

2. กิจกรรมอบรมการผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19

สามารถเป็นกลุ่มธุรกิจ

- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือใช้เอง
- ประชาชนสามารถมีรายเสริมได้ในครัวเรือน
- ประชาชนทำเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยใช้สารเคมีในปริมาณที่น้อยสุด

3. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างพื้นฐาน

- ประชาชนและกลุ่มวัยรุนมีความรู้ในวิชาชีพช่างมีทักษะในการใช้อุปกรณ์
- ประชาชนและกลุ่มวัยรุนสามารถนำความรู้และทักษะต่างๆไปใช้ในชีวิตจริงและสามารถนำไปเป็นอาชีพได้

4. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

- ผู้เข้าร่วมอบรมได้ความรู้วิชาชีพติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- ผู้เข้าร่วมอบรมได้นำความรู้วิชาชีพติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์นำมาประกอบอาชีพได้
- ผู้เข้าร่วมอบรมได้ศึกษาความคุ้มค่าระหว่างการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในการใช้พลังงานไฟฟ้า

5. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม หลักสูตรน้ำกระชายต้าน COVID-19

- ประชาชนที่ได้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสรรพคุณของน้ำกระชายมากขึ้น
- ผู้เข้าร่วมโครงการได้ทราบถึงวิธีการทำน้ำกระชายและสามารถนำสูตรกลับไปทำทานเองได้ที่บ้าน

6. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริมด้านสาธารณสุข ฟ้ายทะเลลายโจรแคปซูล สามารถเป็นกลุ่มธุรกิจและประชาชนชาวบ้านสำหรับแหล่งชุมชน
 - เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีองค์ความรู้ในเรื่องสรรพคุณ วิธีการปลูก วิธีการดูแล และขั้นตอนการทำฟ้ายทะเลลายโจรแคปซูล สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้
 - เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ขยายพันธุ์ฟ้ายทะเลลายโจร และมีฟ้ายทะเลลายโจรไว้ใช้ในครัวเรือนบนพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 - มีการนำสมุนไพรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพิ่มมูลค่าโดยการทำแคปซูล และยังสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชนในชุมชน
7. กิจกรรมรณรงค์การบริหารจัดการขยะครัวเรือน สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และสถานที่ดูงานสำหรับผู้สนใจ
 - มีการนำขยะเศษอาหาร ผักผลไม้ ใบไม้ ซากพืชซากสัตว์ เปียกมาทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมีในพืชผลทางการเกษตร
 - สามารถนำขยะรีไซเคิลมาเพิ่มมูลค่า เช่น การทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ หรือนำขวดที่ได้จากการคัดแยกขยะไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

ปัจจัยความสำเร็จ (ผู้ปฏิบัติการหลัก Key Actors การมีส่วนร่วมของประชาคมเป้าหมาย องค์กรหลักในตำบล)

- ได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชน/หมู่บ้านและประชาชนในพื้นที่ตำบลโกสัมพี
- คณะทำงานที่มีปริญญาที่มีศักยภาพสูงทุกด้าน
- คณะทำงานมีโครงการ U2T ที่สนับสนุน
- คณะทำงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

- ในระหว่างช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส COVID ทำให้การลงพื้นที่และการจัดกิจกรรมได้ไม่เต็มที่
- การมอบหมายงานจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับสภาพการทำงานจริงในพื้นที่
- การทำงานของส่วนกลางล่าช้า การสื่อสารขาดความชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

หากให้การดำเนินการสอดคล้องระหว่างโครงการ U2T ร่วมกับ อบต. และเมื่อดำเนินการแล้ว อบต. สามารถขยายผลต่อไปได้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนหลังสิ้นสุดโครงการ

ตำบล โกลัมพี

อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

1. ข้อมูลพื้นฐานตำบลโกสัมพี

พื้นที่ 221,652 ไร่ หรือ 350 ตารางกิโลเมตร
พื้นที่ปกครองจำนวน 26 หมู่บ้าน

จำนวน 6,889 ครัวเรือน

จำนวนประชากร 17,639 คน

ชาย 8,954 คน

หญิง 8,739 คน

สถานศึกษา 14 แห่ง ศูนย์เด็กเล็ก 3 แห่ง

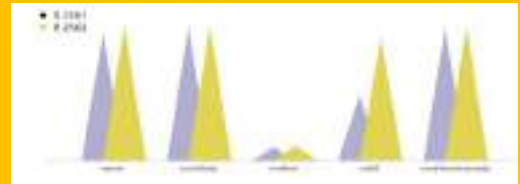
สาธารณสุข 10 แห่ง

ศาสนสถาน 22 แห่ง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ผลลัพธ์

เกิดการจ้างงาน 3กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตจบใหม่ 10 คน
ประชาชนทั่วไป 5 คน นักศึกษา 5 คน

ด้านอาชีพ : ประชาชนได้รับการพัฒนาและยกระดับ
ความรู้ ในการแปรรูปวัตถุดิบ เพิ่มมูลค่าสินค้าในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม : ประชาชนในชุมชนเกิดความร่วมมือ
ในการจัดการขยะภายในครัวเรือน เพื่อช่วยอนุรักษ์
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาพื้นที่ กิจกรรมการยกระดับพัฒนาชุมชน

- กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการสร้างโปรตีน
ปลูกพืชปลูกผักปลูกรักให้ลูกหลาน
- กิจกรรมอบรมการผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ
โดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างพื้นฐาน
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างติดตั้งระบบ
ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม
หลักสูตรน้ำกระชายต้าน COVID-19
- กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริมด้านสาธารณสุข
ฟ้าทะลายโจรแคปซูล
- กิจกรรมรณรงค์การบริหารจัดการขยะครัวเรือน
ผู้รับผิดชอบโครงการ: ผศ.อรอนงค์ นิยมธรรม
Tel: 081-972 7187 Email: nuionano@gmail.com

ด้านสุขภาพ : ประชาชนได้เรียนรู้วิธีการดูแล
ตนเองและการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส

ภาคีเครือข่าย

- องค์การบริหารส่วนตำบล โกลัมพีนคร
- ที่ว่าการอำเภอโกสัมพีนคร
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนาตาก
- ประชาชนในพื้นที่อำเภอโกสัมพีนคร

ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

U2T มหาวิทยาลัยสู่ตำบลโกสัมพี

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลเพชรชมพู

อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ผู้รับผิดชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวุฒิ พาณิชเจริญ

ความเป็นมา

ตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชที่พบบ่อยในตำบลเพชรชมพู ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ข้าว และยังมีผลไม้ ได้แก่ มะม่วง ลำไย ประชากรบางส่วนก็จะไปรับจ้างตามพื้นที่เกษตรกรรมและแหล่งก่อสร้างต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่น ๆ

มีการเลี้ยงสัตว์โดยสัตว์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็น ไก่ วัว แพะ และ สุกร ด้วยลักษณะพื้นที่ของตำบลเพชรชมพูมีสภาพภูมิประเทศประกอบไปด้วยพื้นที่ภูเขาอยู่บริเวณทิศตะวันตกของตำบลซึ่งเป็นเขตติดต่อกับตำบลโกสุมพิซึ่งมีเทือกเขาสนามเพียรเป็นแนวแบ่งเขตบริเวณหมู่ที่ 1 3 5 และหมู่ 6 พื้นที่ลาดเชิงเขาบริเวณหมู่ 3 และบริเวณฝั่งแม่น้ำปิง สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ดอนหรือเป็นที่ราบสูงเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นและลอนลึก จากการที่ลงพื้นที่ในตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชรทางคณะทีมงานโครงการได้ทำการสอบถามความต้องการของคนในชุมชนและผู้นำชุมชนชุมชนมีความต้องการให้ทางคณะทีมงานจัดทำโครงการเกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพใหม่ๆให้กับบุคคลที่ว่างงานและต้องการอาชีพเสริมใหม่ๆ

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนเริ่มต้นโครงการตำบลเพชรชมพูมีการประเมินศักยภาพตำบลบรรลุ 0 เป้าหมาย ซึ่งเป็นตำบลยากลำบาก จากการประเมินได้มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพตำบลในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ โดยหลักสิ้นสุดโครงการได้บรรลุเป้าหมายเพิ่มเติม 16 เป้าหมาย ทำให้ตำบลเพชรชมพูเป็นศักยภาพตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การพัฒนาตำบลเพชรชมพู ได้พัฒนาตำบลในกิจกรรม

- 1.การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) ผ่านกิจกรรมยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP ในตำบลเพชรชมพู
- 2.การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรมพัฒนาเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ตำบลเพชรชมพู)
- 3.กิจกรรมการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) ผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการทำเกษตรกรรม และการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ในตำบลเพชรชมพู
- 4.การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน ตำบลเพชรชมพู)

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานมหาวิทยาลัยได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่สอดคล้องกับโจทย์ในการพัฒนาตามตัวชี้วัดและสอดคล้องความต้องการและบริบทของชุมชน เป็นหลัก โดยการบูรณาการองค์ความรู้ งานวิจัย จากบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการทำงานจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มาส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรมผ่านกิจกรรมในแต่ละด้าน อาทิเช่น องค์ความรู้ติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ อบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างพื้นฐาน การผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน Covid-19 การบริหารจัดการขยะครัวเรือน และการจัดเก็บฐานข้อมูลแผนที่ชุมชนให้อยู่ในรูปแบบสารสนเทศ เป็นต้น ให้กับกลุ่มเกษตรกร OTOP ผู้สูงอายุ เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน และผู้ที่สนใจ

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานโครงการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในครั้งนี้ ตำบลเพชรชมพู มุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อพัฒนาทักษะผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมให้มีความรู้ในเรื่องของหลักการติดตั้งและวิธีการใช้ ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับความรู้เพื่อที่จะได้นำไปประกอบอาชีพและได้นำผลิตภัณฑ์ไปใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายของครอบครัว และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและทักษะอาชีพ เพื่อพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างประโยชน์ร่วมกันส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือของผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกร ที่เห็นพร้อมตอกัน ที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญ ที่สอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ขององค์การบริหาร และการให้การสนับสนุน และผลักดันการทำงาน จากผู้นำของตำบลที่มีวิสัยทัศน์ในการเห็นประโยชน์จากโครงการของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชชมงคลล้านนา และได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาระดับศักยภาพ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไปเป็นไปตามระยะเวลาที่วางไว้ ทำให้มีการปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อยอดงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคม ได้อย่างชัดเจน

การดำเนินงานรายตำบล(TSI) ตำบลเพชรบูรณ์ อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

เป็นตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด
7 เป้าหมาย

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
11 เป้าหมาย

ข้อมูลพื้นฐาน

กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- เกิดการจัดงาน
- ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะ CSU 20 คน

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

เกิดผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ได้ และนอกจากนี้ยังมีการเรียนการสอนเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวของตำบล เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-2019

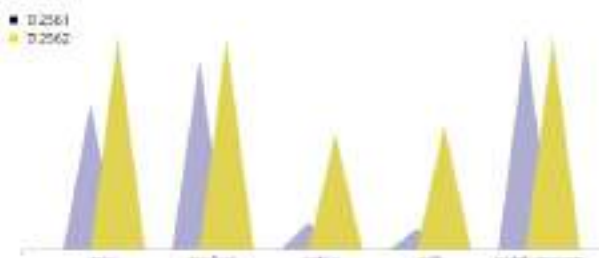
ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดแหล่ง เรียนรู้และต้นแบบในชุมชน
- เกิดความร่วมมือของกลุ่มองค์กรชุมชน ในการพัฒนาเชิงพื้นที่
- เกิดการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพภายในชุมชน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ข้อมูล ปี 2561-2562

กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่

- กิจกรรมอบรมการผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ โดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19
- กิจกรรมการพัฒนาจัดการขยะครัวเรือน
- กิจกรรมการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพกลุ่มสตรีเพชรบูรณ์
- กิจกรรมอบรมส่งเสริมอาชีพผู้ที่ได้รับผลกระทบ COVID-19
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างพื้นฐาน
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการวิชาชีพช่างติดตั้งระบบไฟฟ้าผลงานแสงอาทิตย์

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

- การจัดเตรียมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- การมีส่วนร่วมแบบบูรณาการในทุกกระบวนการ
- กลุ่มอว. จ้างงาน สามารถสร้างสรรค์ผลงานและแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่
- สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID -19

ผู้รับผิดชอบ : โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ตำบลเพชรบูรณ์ อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร

เบอร์ติดต่อ : 099-1969187

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลสันกลาง

อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ : ดร. ชไมพร รัตนเจริญชัย

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

ผู้ร่วมโครงการ : 1) ผศ.ดร. รัตนาพร นรรัตน์ คณะวิทยาศาสตร์
2) อ. กุลพรภัสร์ ภาราตรภิบาล คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
3) อ. สมควร สงวนแพง คณะวิศวกรรมศาสตร์
4) อ. สุวิสา ทะยะธง คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

ความเป็นมา

ตำบลสันกลางตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอพาน อยู่ห่างจาก ตัวอำเภอพาน ประมาณ 10 กิโลเมตร และอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดเชียงราย ห่างจากตัวเมืองเชียงราย ประมาณ 40 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดพะเยา ประมาณ 45 กิโลเมตร มีลักษณะทางกายภาพโดยทั่วไป เป็นที่ราบเชิงเขา บางแห่งเป็นที่ราบลุ่ม มีเทือกเขากั้นเป็นแนวระหว่างอำเภอแม่สรวย เป็นภูเขาที่สูงปานกลาง สูง กว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 600 - 382 เมตร ติดกับเขตอุทยานดอยหลวง มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีป่าชุมชนหลายแห่ง มีป่าพรุเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยแม่หนาด ลำน้ำแม่ควาโดน สำหรับแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรที่สำคัญได้รับน้ำ จากชลประทาน และน้ำจากธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วยแม่หนาด และอ่างเก็บน้ำห้วยผาแดง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 90 มีการทำนาข้าว ทำไร่สับปะรด แก้วมังกร และลำไย มีการทำการประมงเลี้ยงปลานิล ซึ่งตำบลสันกลางถือเป็นพื้นที่ ที่ทำการเลี้ยงปลานิลมากที่สุดในเขตพื้นที่อำเภอพาน และในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยมีพื้นที่การเลี้ยงปลา จำนวน 1,848 ไร่ มีจำนวน 287 ราย มีมูลค่าการผลิตรายได้รวมต่อปี 550 ล้านบาท ซึ่งมีแหล่งน้ำอยู่ในระบบชลประทานที่ดี เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงปลานิล แต่เกิดปัญหาการจัดการน้ำ การขาดองค์ความรู้ในการเลี้ยงปลา ทำให้ประสบปัญหาในด้านต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการน้ำและสิ่งแวดล้อม ในช่วงเปลี่ยนฤดูของทุกปีจะเกิดปัญหาปลาน็อกน้ำหรือสภาวะที่ปลาขาดออกซิเจนอย่างฉับพลันส่งผลให้ปลาตายจำนวนมากในระยะเวลานั้น ซึ่งสร้างมูลค่าความเสียหายต่อตำบลสันกลาง มากกว่า 3 ล้านบาท และในปี 2562 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลางได้ก่อตั้งสถานีกู้ชีพปลา โดยมีวัตถุประสงค์ในการลดความสูญเสียเนื่องจากเหตุการณ์ปลาน็อกน้ำ โดยใช้ปั๊มไดโว่ต่อด้วยท่อประปา หรือที่เรียกว่า เครื่องพ่นน้ำแบบหัวน้ำพุ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหัวเติมอากาศที่มีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มอัตราการรอดในเหตุการณ์ปลาน็อกได้

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ในปี 2564 ตำบลสันกลาง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่บูรณาการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งดำเนินการขับเคลื่อนโดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย หรือ One Home พม.เชียงราย ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ โดยตำบลสันกลางเองนับว่าเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความมั่นคง เข้มแข็ง และได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม มีกลุ่มก้อน ของนักพัฒนาที่ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ ทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ กล่าวคือ การทำงานแบบ “บวร” ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การบูรณาการการทำงานที่เข้มแข็ง ต่อยอดการพัฒนาจนสามารถสร้างนวัตกรรมนำร่องสู่การเป็นต้นแบบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาคน และพัฒนาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ผลการประเมินศักยภาพตำบลจากหน่วยงานองค์ภาคองค์กรภายนอกดังกล่าว แสดงให้เห็นศักยภาพตำบลสันกลางถือเป็น “ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน”

การพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ทางทีมงานได้มีการพัฒนาเครื่องเติมอากาศที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายโอนออกซิเจนลงไปใบบ่อเลี้ยงปลา ติดตั้งได้ง่ายและใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องตลาด โดยใช้หลักการเปลี่ยนแปลงแรงดันโดยฉับพลัน (เวนจูรี) โดยตั้งชื่อผลิตภัณฑ์ “Happy Nile” ซึ่งมีผลทดสอบทั้งในห้องปฏิบัติการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาและในบ่อปลาของเกษตรกร โดยใช้ระบบตรวจสอบสภาพบ่อเพาะเลี้ยงทั้งทางกายภาพ เคมี และชีวภาพด้วยเทคโนโลยี IoT (เครื่อง Aqua-IoT) พัฒนาโดย

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) ซึ่งได้ผลยืนยันว่า Happy Nile สามารถเติมออกซิเจนในบ่อปลาในช่วงระยะเวลาวิกฤติได้ ทางทีมงานได้มีการสอนการสร้างหัวเติมอากาศ Happy Nile ให้กับเกษตรกรในต.สันกลาง มากกว่า 60 คน และสอนการวัดค่าความเป็นพิษในน้ำเพื่อประเมินสถานการณ์และป้องกันปลาน้ำคือน้ำ โดยมีเกษตรกรจำนวน 2 คน สนใจและนำเครื่องเติมอากาศ Happy Nile ไปประยุกต์ใช้ในบ่อของตน แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพของตำบลสันกลางในด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในบ่อของตนเองได้ตามความเหมาะสม

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- 1) กิจกรรมการพัฒนาทักษะในการเลี้ยงปลาแบบใหม่ชุมชนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 2) กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิลเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า OTOP ตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่วัตถุดิบ การแปรรูปให้มีมาตรฐานให้เป็นที่ต้องการของตลาด การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า และการพัฒนาช่องทางการตลาด
- 3) กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นเพื่อสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน เพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการเกษตร
- 4) กิจกรรมการจัดทำบัญชีต้นทุนการเลี้ยงปลานิลและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิกในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมการพัฒนาทักษะในการเลี้ยงปลาแบบใหม่ชุมชนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เมื่อเริ่มโครงการ U2T ทางทีมงานได้เข้าร่วมประชุมกับทางอบต.สันกลางเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นคือปัญหาปลาน้ำคือน้ำก่อให้เกิดความเสียหายมหาศาล ทางอบต.สันกลางได้ก่อตั้งทีมกู้ชีพปลาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ที่ประสบปัญหา แต่ก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ทั่วถึงเนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นทวีความรุนแรงขึ้นในทุก ๆ ปี ทางทีมจึงได้เริ่มมีการลงพื้นที่สอบถามข้อมูล สสำรวจเกษตรกรที่เกิดปัญหาปลาน้ำคือน้ำ โดยได้ข้อสังเกตคือหลายๆ บ่อที่เกิดปลาน้ำคือน้ำไม่ได้ติดตั้งเครื่องเติมอากาศที่มีประสิทธิภาพไว้ และได้ทำการสอบถามถึงสาเหตุว่าเกิดจากราคาของเครื่องเติมอากาศที่มีประสิทธิภาพสูงนั้นมีราคาแพง ทางทีมงานจึงได้มีการค้นคว้าทดลองและพัฒนาเครื่องเติมอากาศที่ราคาถูก มีประสิทธิภาพสูงและเกษตรกรสามารถประกอบไว้ใช้ได้เอง โดยได้มีการคิดค้นประดิษฐ์ออกมาและทดสอบในห้องปฏิบัติการของทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เมื่อได้ทำการทดลองปรับปรุงและได้ประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจ จึงได้มีการนำเครื่องตัวอย่างไปให้ทีมกู้ชีพปลาน้ำคือน้ำไปทดลองใช้เพื่อทดสอบการทำงานในพื้นที่จริง จากนั้นได้ร่วมมือกับทางอบต.สันกลางจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงปลานิลที่ถูกต้อง และมีการสอดแทรกการทำหัวเวเนจัวร์เข้าไปในหลักสูตรและคัดเลือกเกษตรกรอาสาสมัครเพื่อขอทดลองในบ่อเลี้ยงโดยจะทำการพัฒนาหัวเวเนจัวร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากทาง NECTEC ในการให้ยืมใช้อุปกรณ์วัดค่าน้ำและอากาศมาเพื่อช่วยในการเก็บค่าในการทดลอง และทางทีมจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ว่าประสิทธิภาพของเครื่องเป็นอย่างไรในบ่อทดลองของทางเกษตรกร เมื่อได้ผลทดลองเป็นที่น่าพอใจแล้วจึงได้เปิดการอบรมอีกครั้งโดยได้มีการสอนการทำหัวเวเนจัวร์เวอร์ชันใหม่ที่สามารถต่อประกอบกันได้หลายหัว เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในบ่อของตนเองได้ตามความเหมาะสม

- เรียนรู้ปัญหาในชุมชนร่วมกับอบต

- สำรองลักษณะการเลี้ยงปลาของชาวบ้านในสันกลาง
- ออกแบบรูปแบบการเติมอากาศในบ่อปลาในราคาที่ย่อมเยา
- ทดสอบประสิทธิภาพเครื่องเติมอากาศ
- ถ่ายทอดผ่านการฝึกอบรมร่วมกับ อบต.สันกลาง ในการประสานงานหากกลุ่มเป้าหมาย
- ทดสอบภาคสนามร่วมกับเกษตรกรอาสาสมัครที่ได้จากการคัดกรองในงานอบรม
- พัฒนาเครื่องเติมอากาศให้สอดคล้องกับลักษณะบ่อ
- ถอดองค์ความรู้สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมและรูปแบบที่เหมาะสมของเครื่องเติมอากาศ

แนวทางการพัฒนาจากผลการประเมินศักยภาพตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ได้พัฒนาหัวเวินจู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้รับความอนุเคราะห์จากทาง NECTEC ในการให้ยืมระบบตรวจสอบสภาพบ่อเพาะเลี้ยงทั้งทางกายภาพ เคมี และชีวภาพด้วยเทคโนโลยี IoT (Aqua-IoT) ในการบันทึกข้อมูลค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำในตลอด 24 ชั่วโมง และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล โดยได้มีการแนะนำวิธีการสร้างหัวเติมอากาศ การเปิดปิดเครื่องเติมอากาศในระยะเวลาที่เหมาะสม และการวัดค่าความเป็นพิษในน้ำเพื่อประเมินความเสี่ยงจากเหตุการณ์ปลาน็อคน้ำและวิธีป้องกันปลาน็อคน้ำโดยการบริหารจัดการคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยง

กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิลเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า OTOP ตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่วัตถุดิบ การแปรรูปให้มีมาตรฐานให้เป็นที่ต้องการของตลาด การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า และการพัฒนาช่องทางการตลาด

1. ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล สันกลาง เพื่อขอความร่วมมือในการสำรวจความต้องการของประชาชนในตำบลสันกลาง และเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
2. ลงสำรวจความต้องการของกลุ่มเกษตรกร
3. นำความต้องการของกลุ่มเกษตรกรมาทำการวิเคราะห์
4. ประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัครประชาชนและกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ
5. ประชุมทำความเข้าใจและสอบถามความต้องการของสมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรม
6. ประชุมเพื่อระดมความคิดและช่วยการตัดสินใจและคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกมีความสนใจต้องการผลิตและแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มๆ เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์
7. ติดต่อวิทยากรและกำหนดวันจัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์วันจัดกิจกรรมในกับสมาชิกกลุ่ม
8. จัดกิจกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลานิลเป็นจำนวน 2 วัน
9. จัดกิจกรรมอบรมหลักการออกแบบ ตราผลิตภัณฑ์

กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นเพื่อสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการเกษตร

1. ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล สันกลาง เพื่อขอความร่วมมือในการสำรวจความต้องการของประชาชนในตำบลสันกลาง และเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
2. ประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัครประชาชนและกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ
3. จัดกิจกรรมฝึกอบรมจำนวน 3 รุ่น ได้แก่หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร

หลักสูตรฝึกอบรมช่างไฟภายในอาคาร และหลักสูตรช่างเชื่อมอาร์คโลหะ

4. ส่งมอบชุดฝึกและอุปกรณ์การซ่อมบำรุงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มกันใช้งานซ่อมบำรุงการเกษตร

กิจกรรมการจัดทำบัญชีต้นทุนการเลี้ยงปลานิลและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิกในชุมชน

1. ลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
2. ออกแบบคู่มือต้นทุนการเลี้ยงปลานิล ฉบับทดลองใช้
3. นำคู่มือต้นทุนการเลี้ยงปลานิลไปมอบให้กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล จำนวน 10 ราย ทดลองใช้
4. ติดตามผลการบันทึกต้นทุน รอบ 1 เดือน และรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะ จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล พร้อมนำคู่มือมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ใช้งาน
5. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางการลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงปลานิล
6. เผยแพร่ และจัดอบรมให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ในตำบลสันกลาง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
7. ดำเนินการอบรมการออมและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน
8. ดำเนินการอบรมการทำบัญชีและการจัดทำงบการเงินของกองทุนหมู่บ้าน

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการจัดทำบัญชีต้นทุนการเลี้ยงปลานิลและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือนเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิกในชุมชน

- 1) ได้หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นสำหรับเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ ซึ่งมีเนื้อหาที่ทันสมัยและสามารถแข่งขันได้ในเชิงพาณิชย์ จำนวน 1 หลักสูตร
- 2) เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมมีความมั่นใจในการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการเลี้ยงปลานิล จำนวน 60 คน
- 3) สามารถลดความสูญเสียจากเหตุการณ์ปลานิลออกได้ประมาณ 50 %
- 4) เกิดเกษตรกรที่มีต่อยอดนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการยกระดับการเลี้ยงปลานิล จำนวน 2 ราย
- 5) ทีม U2T ต.สันกลาง ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศในการแข่งขัน National Hackathon 2021
- 6) จากการดำเนินกิจกรรม พัฒนาทักษะอาชีพใหม่ ทางโครงการได้จัดกิจกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลานิล ทางสมาชิกกลุ่มจึงได้จัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็น ปลานิลผงกับน้ำพริกเผาปลานิล ซึ่งปลานิลผงสามารถนำไปใช้เป็นเมนูอาหารหลักหรือนำไปประกอบเป็นอาหารและเครื่องเคียงได้ทั้งยังมีอายุในการเก็บรักษาเป็นไปเวลานาน ส่วนน้ำพริกเผาปลานิล สามารถนำไปทำเป็นเมนูอาหารหลักได้ ทั้งผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 อย่างยังมีคุณประโยชน์คุณค่าทางโภชนาการมากและมรโปรตีนสูงอีกด้วย

7) การจัดทำบัญชีต้นทุนการเลี้ยงปลา ซึ่งได้มีการดำเนินการอบรมได้มีการมอบคู่มือการจัดทำบัญชีต้นทุนการเลี้ยงปลาให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาเพื่อนำไปใช้ในการจดบันทึกต้นทุน ทำให้ทราบถึงรายได้ ต้นทุน และกำไรในการเลี้ยงปลาแต่ละรอบการเลี้ยงที่แท้จริง ทำให้สามารถนำข้อมูลต้นทุนที่ได้บันทึกไว้มาหาแนวทางในการลดต้นทุนการเลี้ยง ส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาบริหารจัดการต้นทุนการเลี้ยงได้อย่างประหยัดและเหมาะสมมากขึ้น

8) การจัดทำบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ซึ่งได้มีการดำเนินการอบรมการออมและบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการออม และการบันทึกบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน อันจะนำไปสู่การหาแนวทางในการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และรู้จักการออมของครัวเรือนมากขึ้น โดยการจัดอบรมครั้งนี้ได้มีการมอบสมุดบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมนำไปจดบันทึกรับ จ่ายในครัวเรือนของตนเอง

9) การทำบัญชีและจัดทำงบการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้มีการดำเนินการอบรมให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่กรรมการของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 18 หมู่บ้านในตำบลสันกลาง โดยการอบรมแบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ การจัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงินของกองทุนหมู่บ้านด้วยมือ และการจัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงินของกองทุนหมู่บ้านด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งในการอบรมทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถบันทึกบัญชีและจัดทำงบการเงินได้อย่างถูกต้อง

10) จากการดำเนินกิจกรรม พัฒนาทักษะอาชีพใหม่ ทางโครงการได้จัดกิจกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลา ทางสมาชิกกลุ่มจึงได้จัดการแปรรูปผลิตภัณฑ์เป็น ปลาผัดผงกับน้ำพริกเผาปลา ซึ่งปลาผัดผงสามารถนำไปใช้เป็นเมนูอาหารหลักหรือนำไปประกอบเป็นอาหารและเครื่องเคียงได้ทั้งยังมีอายุในการเก็บรักษาเป็นไปเวลานาน ส่วนน้ำพริกเผาปลา สามารถนำไปทำเป็นเมนูอาหารหลักได้ ทั้งผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 อย่างยังมีคุณประโยชน์คุณค่าทางโภชนาการมากและมีโปรตีนสูงอีกด้วย

ปัจจัยความสำเร็จ

ผู้ปฏิบัติการหลักที่ทางทีมได้มีส่วนร่วมด้วยหลายฝ่ายคือ ในด้านการลงพื้นที่เก็บข้อมูลหาสาเหตุเพื่อป้องกันเหตุปลาเน่าจะเป็นทางทีมกู้ชีพปลา โดยทางทีมกู้ชีพปลาจะมีข้อมูลบ่อปลาของเกษตรกรที่เกิดเหตุปลาเน่า ทำให้เราลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลปลาเน่าได้ทันที และนำข้อมูลที่ได้มาสรุปหาสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดเหตุปลาเน่าและจะได้หาวิธีแก้ไขหรือลดความเสียหายที่เกิดขึ้นของมันได้ ในส่วนของการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาที่ถูกต้องก็ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากทางกรมประมง เกษตรกรตัวอย่างและนักวิชาการด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ และในส่วนของความคิดค้นและทดลองประดิษฐ์หัวเวนจู้ทางทีมได้รับการสนับสนุนจากทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในส่วนของการใช้ห้องปฏิบัติและการสนับสนุนจากทาง NECTEC ในส่วนของการเก็บข้อมูลในพื้นที่บ่อเลี้ยงปลาของทางเกษตรกรตัวอย่าง จากความร่วมมือทุกภาคส่วนและความตั้งใจของทีมงานผู้จ้างงาน U2T ตำบลสันกลาง ที่ต้องการจะยกระดับการเลี้ยงปลาของ ตำบลสันกลางโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม จนทำให้ทีม U2T ต.สันกลาง ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศในการแข่งขัน National Hackathon 2021

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาที่พบคือเกษตรกรในพื้นที่นั้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุและมีประสบการณ์เลี้ยงปลามานาน การที่ทางทีมจะนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ๆที่จะเข้าไปช่วยในการเลี้ยงปลาอาจจะต้องใช้เวลา เพราะหมายถึงต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของทางเกษตรกรที่จะต้องแบกรับ แต่ถ้าหากเราสามารถสร้างเกษตรกรต้นแบบหลายๆ คน ที่นำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เราสอนไปใช้และเกิดประโยชน์ได้จริง จะทำให้มีเกษตรกรคนอื่น ๆ กล้า นำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในบ่อของตนเพิ่มมากขึ้น และการแพร่ระบาดของโควิดเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นปัญหาเนื่องจากการลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลต้องหยุดลงเป็นช่วง ๆ เมื่อตรวจพบผู้ป่วยโรคโควิดภายในตำบลสันกลางและบริเวณใกล้เคียง และปัญหาสุดท้ายที่ทางทีมพบคือเกษตรกรนั้นมีการประกอบหลายอาชีพ เช่นมีการทำนาควบคู่ไปด้วย ทำให้การเชิญชวนเกษตรกรมาเข้าร่วมอบรมต้องคำนึงถึงช่วงเวลาต้องเว้นไม่จัดอบรมในช่วงที่มีเกษตรกรเริ่มทำนา นอกจากนี้เนื่องช่วงที่มีการจัดกิจกรรมเป็นช่วงเวลาของกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกมีการนำปลาออกจากบ่อจึงส่งผลให้บางคนต้องขอสละสิทธิ์ และเวลาจัดกิจกรรมเป็นเวลาที่เป็นสมาชิกให้อาหารปลาจึงทำให้ต้องมาเข้าร่วมกิจกรรมช้าและยังมีปัญหาเรื่องสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้แผนงานได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไปเพื่อให้เกิดแนวทางการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานสู่เครือข่ายระหว่างตำบล โดยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านการเลี้ยงปลานิลภายในตำบลสันกลางเพื่อให้สามารถขยายผลการส่งเสริมการเลี้ยงปลานิลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่ตำบลอื่นในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพื้นที่ใกล้เคียง

กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลานิลเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า OTOP

กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่นเพื่อสามารถลดรายจ่าย
ในครัวเรือน เพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการเกษตร

กิจกรรมการบัณฑิตต้นทุนการเลี้ยงปลานิล

การดำเนินงานรายตำบล TSI

ตำบลสันกลาง อำเภอฟาน

จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ศักยภาพตำบล

ตำบลอยู่รอด

10 ตัวชี้วัด

ตำบลสู่ความ

ยั่งยืน

16 ตัวชี้วัด

ข้อมูลพื้นที่

1.ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

1.1 เนื้อที่ ตำบลสันกลางมีพื้นที่ประมาณ 77.91 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 48,693.75 ไร่ จำนวน ประชากร 6,246 คน จำนวนครัวเรือน 2,238 คน

1.2 อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลทรายขาวและตำบลเจริญเมือง
- ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลสันติสุข
- ทิศตะวันตก ติดกับ อุกยานแห่งชาติดอยหลวง และตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย
- ทิศใต้ ติดกับ ตำบลเมืองพาน และตำบลป่าหุ้ง

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบเชิงเขา บางแห่งเป็นที่ราบลุ่ม มีเทือกเขากั้นเป็นแนวระหว่างอำเภอ แม่สรวย เป็นภูเขาที่สูงปานกลางสูงกว่าระดับน้ำทะเล ประมาณ 600 – 782 เมตร มีอุทยานดอยหลวง มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ จนได้รับรางวัลป่าเฉลิมพระเกียรติ และมีป่าชุมชนหลายแห่ง มีป่าพรุ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยแม่หนาด ลำน้ำแม่ควาโดน สำหรับแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรที่สำคัญ ในทิศตะวันออกได้รับน้ำจากชลประทานแม่ลาว และทางทิศตะวันตกที่ราบเชิงเขา ส่วนมากจะได้รับน้ำจากรรรมชาติ ลำห้วยแม่หนาดและอ่างเก็บน้ำห้วยผาแดง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

- 1. บริการพื้นฐาน 07
- 2. โครงสร้างพื้นฐาน 44
- 3. รายได้พื้นฐาน 123
- 4. ความปลอดภัย 333
- 5. สิ่งแวดล้อมพื้นฐาน 0

กลไกการทำงาน

- เรียนรู้ปัญหาในชุมชนร่วมกับเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำรวจลักษณะปัญหาที่พบในพื้นที่และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
- ออกแบบกระบวนการและรูปแบบการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและวิธีการแก้ไขปัญหาคือสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน
- การนำองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ถ่ายทอดผ่านการฝึกอบรมร่วมกับ อบต.สันกลาง ในการประสานงานหากกลุ่มเป้าหมาย
- ทดสอบภาคสนามร่วมกับเกษตรกรอาสาสมัครที่ได้จากการคัดกรองในงานอบรม
- ติดตามเก็บข้อมูลผลการทดลองใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและการบันทึกต้นทุนการเลี้ยงปลา
- ถอดองค์ความรู้สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมและเผยแพร่
- สรุปผลการดำเนินงานและนำเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสรุปสู่เล่มรายงาน

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน ประชาชน 6 ตำแหน่ง บัณฑิตจบใหม่ 12 ตำแหน่ง และนักศึกษา 6 ตำแหน่ง
- มีการพัฒนาการเลี้ยงปลาแบบใหม่ในชุมชน ทักษะการแปรรูปอาหาร ทักษะด้านไฟฟ้า การเชื่อมโลหะ การซ่อมเครื่องยนตใ้เล็กทางการเกษตร การจดบันทึกต้นทุนปลาและการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมโดยการลดความสูญเสียในกระบวนการเลี้ยงปลา การบริหารจัดการต้นทุน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน และลดต้นทุนทางการเกษตร
- ได้ฐานข้อมูลชุมชนเพื่อให้ส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน
- จัดเก็บข้อมูลในระบบ U2T CBD (COMMUNITY BIG DATA) ได้ 218 ข้อมูล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) ลดความสูญเสียที่เกิดจากปัญหาปลาเน่าขึ้นได้ร้อยละ 50
- 2) ลดต้นทุนการดูแลรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรได้ร้อยละ 10
- 3) สามารถนำข้อมูลต้นทุนการเลี้ยงปลาบันทึกได้ไปวางแผนและควบคุมต้นทุนสำหรับการผลิตในรอบถัดไป
- 4) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปลาให้ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงได้คิดเป็นร้อยละ 60

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1) เกษตรกรได้รับการพัฒนาทักษะในการประกอบการอาชีพ
- 2) เกษตรกรมีทักษะในการจดบันทึกการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล
- 3) เกิดการจ้างงานภายในชุมชนและผู้รับจ้างสามารถพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพในระหว่างการทำโครงการ
- 4) ฐานข้อมูลที่จัดเก็บทำให้ทราบถึงปัญหาในชุมชนและสามารถนำไปวางแผนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนได้ในอนาคต

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

ตำบลสันกลางถือเป็นพื้นที่ ที่ทำการเลี้ยงปลาเน่ามากที่สุดในเขตพื้นที่อำเภอฟาน และในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งตำบลสันกลางถือเป็นพื้นที่ ที่ทำการเลี้ยงปลาเน่ามากที่สุดในเขตพื้นที่อำเภอฟาน โดยมีพื้นที่การเลี้ยงปลา จำนวน 1,848 ไร่ มีจำนวน 287 ราย มีมูลค่าการผลิตรายได้รวมต่อปี 550 ล้านบาท ปัญหาที่เกษตรกรพบคือปัญหาต้นทุนการเลี้ยงปลาเพิ่มสูงขึ้น และปัญหาปลาเน่าส่งผลให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาสูญเสียรายได้และเกิดการขาดทุน

กิจกรรมการดำเนินงาน

ทีมงาน U2T ตำบลสันกลางได้เข้าไปศึกษาสาเหตุของปัญหาปลาเน่าร่วมกับสถานีวิทยุพลา จึงได้เกิดการพัฒนาหัวเติมอากาศแบบเปลี่ยนแปลงแรงดันโดยจับพลัน (เวนจูรี) และการวัดคุณภาพน้ำเพื่อวิเคราะห์ความเป็นพิษและจัดการคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยง และมีการส่งเสริมให้เกษตรกรจดบันทึกต้นทุนการเลี้ยงปลาตลอดทั้งกระบวนการเพื่อหาแนวทางในการลดต้นทุน นอกจากนี้ยังมีการอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาเพื่อเพิ่มมูลค่าในช่วงที่ปลาล้นตลาด และเสริมทักษะด้านไฟฟ้าและการเชื่อมโลหะเพื่อซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลห้วยม

อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ผู้รับผิดชอบ

สังกัดหน่วยงาน

หัวหน้าโครงการ

คณะทำงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ดร.พันทิพา ปัญสุวรรณ

อาจารย์ศิรินาถ

ดร. ณ์รัฐกานต์

อาจารย์สมควร

ดร. สุปิน

อาจารย์กนกพงษ์

ดร. กรวิกา

นางสาวจิรารัตน์

จันทนะเปลิน

คำใจวุฒิ

สงวนแพง

ใจทา

ศรีเที่ยง

ไชยวงศ์

ธรรมอุโมง

(หัวหน้ากิจกรรมที่ 1)

(หัวหน้ากิจกรรมที่ 2)

(หัวหน้ากิจกรรมที่ 3)

(หัวหน้ากิจกรรมที่ 4)

(หัวหน้ากิจกรรมที่ 5)

(หัวหน้ากิจกรรมที่ 6)

(บัณฑิตจบใหม่)

นางสาวศิริลักษณ์	ศรียิมต์	(บัณฑิตจบใหม่)
นางสาวอมรรัตน์	ถาอินทร์	(บัณฑิตจบใหม่)
นางสาวจารีญา	มูลนาวา	(บัณฑิตจบใหม่)
นายณัฐกานต์	ธรรมอุโมง	(บัณฑิตจบใหม่)
นายรุ่งวิกรัย	ปัญญาหลง	(บัณฑิตจบใหม่)
นายพงศกร	วรรณชัย	(บัณฑิตจบใหม่)
นางสาวศิริโรรัตน์	เทโวชาติ	(บัณฑิตจบใหม่)
นายบรรเจิด	กันทาภาศ	(บัณฑิตจบใหม่)
นายณัฐวุฒิ	บุญยืน	(บัณฑิตจบใหม่)
นายอดิรุจ	ใจपालะ	(บัณฑิตจบใหม่)
นายศักดิ์กราวุฒิ	อุโมงค์	(บัณฑิตจบใหม่)
นางสาวมินตา	แดงประวัติ	(บัณฑิตจบใหม่)
นางสาววิภารัตน์	ศรีนาวา	(นักศึกษา)
นายอนุชา	คำวงศ์ษา	(นักศึกษา)
นายวิทยา	ข่าวประเสริฐ	(นักศึกษา)
นายสุธี	แปงเรือน	(นักศึกษา)
นางสาววรรณวลี	เดชะคุ้ม	(นักศึกษา)
นางสาวจันทิมา	ศิริวรรณ	(นักศึกษา)
นางศลิษา	ศรีสินทราย	(ประชาชน)
นางสาววารรัตน์	ธรรมเสน	(ประชาชน)
นายถาวร	ริมวังตะกุด	(ประชาชน)
นายสมิง	กำสกุล	(ประชาชน)
นางสาวพัชรา	อุปตา	(ประชาชน)

ความเป็นมา (ข้อมูลทั่วไปที่สำคัญของตำบล)

ตำบลห้วยมุ่น นับเป็นตำบลที่เก่าแก่ตำบลหนึ่งของอำเภอพาน มีพื้นที่ 61.2 ตารางกิโลเมตร เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2548 โดยมี พระยาใจ เชื้อเมืองพาน เป็นผู้ตั้งชื่อตำบล โดยใช้ดอยห้วยมุ่น หรือดอยด้วน เป็นสัญลักษณ์ของการตั้งชื่อตำบล ตำบลนี้ตั้งพร้อม ๆ กับตำบลแม่ใจ ตำบลฝางต้น ตำบลป่าแดด ตำบลแม่คำวโตน ขณะนี้ชื่อตำบลต่าง ๆ บางตำบลกลายเป็นชื่ออำเภอไปแล้ว เช่น ตำบลแม่ใจ เป็นอำเภอแม่ใจ ตำบลป่าแดด เป็นอำเภอป่าแดด ตำบลฝางต้น เป็นตำบลทานตะวัน และตำบลม่วงคำ เป็นต้น ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบลประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมุ่น สถานีอนามัยประจำตำบลห้วยมุ่น วัดจำนวน 30 แห่ง และโรงเรียนจำนวน 1 โรงเรียน ซึ่ง เขตการปกครองของตำบลห้วยมุ่นประกอบไปด้วย 33 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านป่าจั่ว หมู่ที่ 2 บ้านป่าคา หมู่ที่ 3 บ้านบวกลาคว่า หมู่ที่ 5 บ้านหนองอ่าง หมู่ที่ 5 บ้านสันปลาตุ๊ก หมู่ที่ 6 บ้านป่าแดง หมู่ที่ 7 บ้านสันหลวง หมู่ที่ 8 บ้านบวกลอง หมู่ที่ 9 บ้านดงเจริญ หมู่ที่ 10 บ้านกู่สูง หมู่ที่ 33 บ้านห้วยตุ้ม หมู่ที่ 12 บ้านป่าข่า และ หมู่ที่ 33 บ้านป่าसान มีประชากรทั้งหมด 3,807 ครัวเรือนภาพรวมด้านเศรษฐกิจของประชากรตำบลห้วยมุ่น ส่วนมากจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ทำนาทำไร่, ทำสวน ตลอดจนเลี้ยงสัตว์

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

จากการประเมิน 16 ประเด็นแสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ตำบลหัวมได้ผ่านการประเมินทั้งหมด 15 ประเด็น ได้แก่ 1.องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง 2.การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ 3.ความสามารถวิเคราะห์ รายรับ-รายจ่าย 4.เกษตรทฤษฎีใหม่ 5.สระน้ำประจำครอบครัว 6.การจัดการวิสาหกิจชุมชน 7.การฝึกอบรมทักษะอาชีพ 8.การฝึกอบรมทักษะอาชีพ 9.ตำบลปลอดภัย 10.พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง 11.ระบบคุณภาพตำบล 12.ศูนย์เรียนรู้ตำบล 13.ระบบความยุติธรรมชุมชน 14.ระบบสื่อสารชุมชน สื่อดิจิทัล 15.ตำบลทำความดี และไม่ผ่านการประเมิน ได้แก่ 1.สัมมาอาชีพเต็มพื้นที่ สภาพปัญหาคือจากการประเมินสภาพตำบล ปี63/64 พบว่าประชากรร้อยละ 52.45 มีสัมมาอาชีพ และร้อยละ 47.55 ไม่มีสัมมาอาชีพ

จากตัวชี้วัดที่ 6.การจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ได้ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการ ออกแบบโลโก้ พัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย และ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้กับผลิตภัณฑ์ต่างๆในชุมชน ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จัก และมีช่องทางการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสินค้าและการตลาด ทำให้ประชาชนที่ได้เข้าร่วมอบรม ได้เรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เป็นตัวอย่างในกระจายข่าวสารและโปรโมชั่นของสินค้าและบริการได้อย่างรวดเร็ว และเป็นวงกว้าง อีกทั้งยังลดต้นทุนของการโปรโมทผลิตภัณฑ์ในการทำตลาดออนไลน์ ส่งผลให้ตำบลเกิดการพัฒนาด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การร่วมดำเนินการพัฒนาปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ สังคมและเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่น และดำเนินการไปในแนวทางที่ชุมชนต้องการ จากการสำรวจพื้นที่ ตำบลหัวม อ.พาน จ.เชียงราย เป็นชุมชนที่มีจุดเด่นในการสามารถพัฒนาให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน ด้วยทรัพยากรที่โดดเด่นวิถีชีวิตชนบทที่นำเข้ามาศึกษาเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการรวมกลุ่มประกอบอาหาร การจักสาน การทำของที่ระลึก ตลอดจนภูมิทัศน์ของชุมชนที่มีศักยภาพในการจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแหล่งใหม่ แนวทางการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างรากฐานและมีภูมิคุ้มกันที่ดีทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองแบบยั่งยืนนั้น ได้ดำเนินการในรูปแบบของกิจกรรมที่มีชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อน ประกอบกับการนำองค์ความรู้เชิงวิชาการ การวิจัย การค้นหาจุดเด่นของทรัพยากรในชุมชนเป็นกลไกสำคัญทำให้เกิดการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย และหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบกิจการภาคเอกชนมีส่วนร่วมสนับสนุน ได้แก่

1. กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน การกลุ่มฝีมือต่างๆในชุมชน ให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว ของที่ระลึกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ในชุมชนด้วยการจัดการกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เช่น ผลิตภัณฑ์ข้าวชานาชาเตพ หมวกปักมือ น้ำมันนวดสมุนไพร By คุณยักษ์ เป็นต้น ทำให้มียอดการส่งสินค้าเพิ่มมากขึ้น สร้างรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดการแลกเปลี่ยนสินค้า การซื้อขายกับชุมชนเครือข่ายที่เปิดกว้างมากขึ้นโดยผ่านระบบออนไลน์

2. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยววิถีชุมชน โดยการจัดกิจกรรมและออกแบบเส้นทางทางการท่องเที่ยว โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน จัดเส้นทางท่องเที่ยว และพัฒนาจุดจำหน่ายสินค้าเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อสร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านการนำเสนอเอกลักษณ์ของชุมชน

3. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น โดยส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในชุมชน 3 ช. ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ ช่างบำรุงรักษาเครื่องจักร เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานช่างพื้นฐานในชุมชนให้ได้มาตรฐานฝีมือแรงงาน ส่งเสริมให้ช่างท้องถิ่นสามารถสอบวัดระดับเพื่อขอรับใบรับรองฯ ทำให้ ยกระดับรายได้มากขึ้นตามระดับทักษะฝีมือแรงงาน

4. กิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนสามารถวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินและจัดทำบัญชีครัวเรือน สามารถวางแผนทางการเงินได้ดีขึ้น โดยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและยอดหนี้ครัวเรือนลดลง พ้นจากความยากจนและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

1. กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน มีการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่สำรวจผลิตภัณฑ์ในชุมชน พื้นที่ตำบลห้วยม้อ อำเภอกาบัง จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ดอกไม้มงคล กระจเปลา handmade แคมพูนและหมูหวาน (สูตรต้นตำรับ) จานใบไม้ หมวกจากใบลาน ช้อง ตุงประเพณี เป็นต้น การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสินค้าและการตลาด กิจกรรมอบรมการตลาดต่อวิดีโอออนไลน์ และการทำ Video Clip – Live สดให้โดนใจลูกค้า

2. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยววิถีชุมชน มีการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่สำรวจแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนพื้นที่ตำบลห้วยม้อ อำเภอกาบัง จังหวัดเชียงราย การจัดกิจกรรมอบรมการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชน หัวข้อ “กิจกรรมแผนที่เดินทางพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน” การถ่ายทอดองค์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว องค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว และการวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวหรือผู้สนใจ

3. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น มีการดำเนินงานโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงาน การถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะงานช่าง 3 ด้าน คือหลักสูตรแรกช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร หลักสูตรที่สองช่างติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร และหลักสูตรที่สามช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ ทั้ง 3 หลักสูตรมีการให้ความรู้ทางทฤษฎีและการลงมือปฏิบัติ

4. กิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน มีการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่แจกแบบตอบรับเข้าร่วมอบรมกิจกรรมส่งเสริมการจดบัญชีรายรับ-รายจ่าย และสร้างการออมสำหรับครัวเรือน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน การถ่ายทอดองค์ความรู้แบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ ด้านครัวเรือนจะได้รู้จักช่องทางการออมเงิน และการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ชาวบ้านประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ และด้าน กลุ่มอาชีพและเกษตรกรจะได้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัว และเตรียมพร้อมเรื่องของการจัดทำบัญชี

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) โดยผ่านทั้ง 4 กิจกรรม มีผลการดำเนินงานดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน ผลการดำเนินงานผ่านการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสินค้าและการตลาด และกิจกรรมอบรมการตลาดต่อวิดีโอออนไลน์ และการทำ Video Clip – Live สดให้โดนใจลูกค้า ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาการอบรมมากขึ้น อีกทั้งกิจกรรมพัฒนาสินค้า และ

บริการชุมชน ได้ผลดำเนินงานการพัฒนาผลิตภัณฑ์หลัก พัฒนาทั้งบรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า ปรับปรุงลดทอนให้ทันสมัยตามเทรนด์แฟชั่น และพัฒนาให้เป็นเอกลักษณ์ เป็นที่จดจำ เพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ตอบโจทย์ตลาด

2. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยววิถีชุมชน ผลการดำเนินงานผ่านการจัดกิจกรรมอบรมการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชน หัวข้อ “กิจกรรมแผนที่เดินทางพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน” การถ่ายทอดองค์ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว องค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว และการวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชน ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาการอบรมมากขึ้น และทำกิจกรรมระดมความคิดวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนตัวเอง จากการระดมความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อยากให้เป็นในตำบลหัวง้ม หัวข้อกิจกรรมต่อไปคือของดีในชุมชนมีอะไรบ้าง โดยแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อย่อยได้แก่

1. สิ่งที่น่าสนใจในชุมชน เช่น ประเพณีท้องถิ่น สู้ขวัญควาย (ปางควาย) เครื่องจักรสาน แพ้แค
2. การเข้าถึงชุมชน เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เว็บไซต์การแนะนำการท่องเที่ยว
3. ที่พักในชุมชน เช่น อาคารหมู่บ้าน ศาลาวัด ที่พักตามเส้นทางหมู่บ้านจัดให้
4. มาในชุมชนแล้วทำอะไรได้บ้าง เช่น สืบชะตา ทำขนมท้องถิ่นกับผู้สูงอายุ ชุมควาย
5. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สัญญาณโทรศัพท์ คลินิก ร้านอาหาร รพ.สต. ร้านค้า

อีกทั้งกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยววิถีชุมชน ได้ผลดำเนินงานการทำกิจกรรมสร้างโปรแกรมท่องเที่ยวตำบลหัวง้ม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งโปรแกรมท่องเที่ยวออกเป็น 2 โปรแกรม คือ One Day Trip และ 2 Days 1 Night Trip

3. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น ผลการดำเนินงานผ่านการจัดกิจกรรมอบรมแบ่งเป็น 3 หลักสูตร หลักสูตรแรกช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร หลักสูตรที่สองช่างติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร และหลักสูตรที่สามช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาการอบรมมากขึ้น ได้ผลการดำเนินงานการเรียนรู้ทักษะช่าง คือการลงปฏิบัติการซ่อมเครื่องตัดหญ้าและเซ็กระบบเครื่อง การติดตั้งไฟฟ้าที่ถูกรูปและปลอดภัย และสุดท้ายการเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ มีการเชื่อมชิ้นวางรองเท้า และส่งมอบให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลหัวง้ม เมื่ออบรมครบหลักสูตรแล้วได้มีการมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม

4. กิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน ผลการดำเนินงานผ่านการจัดกิจกรรมอบรมด้านครัวเรือน จะได้รับรู้จักช่องทางการออมเงิน และการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ที่ชาวบ้านประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ และด้านกลุ่มอาชีพและเกษตรกรกรมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัว และเตรียมพร้อมเรื่องของการจัดทำบัญชี ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาการอบรมมากขึ้น ได้ผลการดำเนินงานการเรียนรู้การจดบันทึกรายรับรายจ่าย วิธีการคิด แยกประเภทค่าใช้จ่าย การส่งเสริมการออมในครัวเรือน และส่งมอบสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่ายให้กับผู้เข้าอบรม

ปัจจัยความสำเร็จ

จุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้ง ปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในปีแรกของแผนฯ ประเทศไทยต้อง ประสบวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคนและสังคมเป็นอย่างมาก จึงต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมั่นคง และลดผลกระทบจากวิกฤตที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและความยากจนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

แนวทางการพัฒนาที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ และการมีส่วนร่วมของประชากรเป้าหมาย องค์กรหลัก
ในตำบลคือ

1. การพัฒนาศักยภาพของคน
2. การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน
3. การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภูมิภาคและชนบทเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง
4. การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการพัฒนา คนและคุณภาพชีวิต
5. การจัดหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาประชาธิปไตย เป็นการพัฒนาภาครัฐให้มีสมรรถนะ และพันธกิจหลักในการเสริมสร้าง ศักยภาพและสมรรถนะ ของคนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
7. การบริหารจัดการเพื่อให้มีการนำแผนพัฒนาไปดำเนินการ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติด้วยแนวทาง การแปลงแผนไปสู่การ ปฏิบัติ

ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของกลุ่ม ประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. ผู้นำหรือคณะกรรมการ ต้องมีความเสียสละ ซื่อสัตย์ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก เน้นการมีส่วนร่วมยึดถือผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ให้แก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจัดหาเงินทุนและตลาดรองรับผลผลิตของชุมชน มีการ บริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และความยุติธรรม

2. สมาชิกกลุ่มหรือคนในชุมชน มีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรม ที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดีต่อกันในการร่วมกันพัฒนาและร่วมทำกิจกรรมในชุมชน ตลอดจนการมีพื้นฐานการนับถือศาสนาและวัฒนธรรมที่เหมือนกัน ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนมีความผูกพันและมีความเอื้อเฟื้อต่อกันยิ่งขึ้น

3. การมีทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต โดยการนำปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ ใช้ในการดัดแปลงทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นสินค้าส่งออก ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 จึงส่งผลให้ดำเนินงานต่าง ๆ ไปเป็นด้วยความล่าช้าและหยุดชะงักไป รวมไปถึงการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วน ตำบลหัวงัม ผู้ใหญ่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน กำนัน รวมไปถึงประชาชนในพื้นที่ ทำให้เกิดความติดขัด และเวลา ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ เนื่องด้วยช่วงที่จัดอบรม มีการกำเนินงานตรงกับช่วงทำนาของประชาชนทำให้เกิดปัญหาในการหาคนเข้าร่วมอบรม ทำให้บางกิจกรรมทำกิจกรรมได้ไม่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

เนื่องด้วยปัญหาและอุปสรรคเจอปัญหาในด้านของเวลาในการดำเนินกิจกรรมไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงอยากให้มีการขยายระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อให้มีการดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยเสนอให้ มีการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานระดับตำบลสู่เครือข่ายระหว่างตำบล ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ เรียนรู้ แบ่งปัน ให้เกิดความเข้าใจ นำการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้ ขยายผลจาก “ชุมชนที่ไม่รู้” ไปสู่ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” และ กลายเป็น “ชุมชนแห่งองค์ความรู้” ต่อไป

แนวทางการพัฒนาต่อไป

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย ในตำบลหัวงม มีการเชื่อมโยงในการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ทำให้การดำเนินงานต่อเนื่องจากกิจกรรมที่ผ่านมา เกิดการสร้างอาชีพ แก้ไขปัญหาความยากจน และทำให้ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ควรจะมีการติดตามและดำเนินงานต่อไป

รูปภาพที่ 1 ลงพื้นที่พัฒนาสินค้าและบริการชุมชน

รูปภาพที่ 2 จัดกิจกรรม Kick off เพื่อเตรียมจัดงานผ้าป่ากองฟาง

รูปภาพที่ 3 จัดกิจกรรมอบรมฝีมือแรงงาน

รูปภาพที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลป่าอ้อดอนชัย

อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ : นางสุจิตตา หงษ์ทอง

- ผู้ร่วมโครงการ
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฐ พชรอนนนท์
 2. อาจารย์พิทินันท์ สมไชยวงศ์
 3. อาจารย์ทักษ์ หงษ์ทอง
 4. อาจารย์ชนนพร ยะใจมั่น
 5. ดร.แหวดาว พรหมเสน
 6. อาจารย์อมรรัตน์ ปิ่นชัยมูล
 7. อาจารย์เพลิน จันสุยะ
 8. อาจารย์ธีรวัฒน์ ผุสดี

ความเป็นมา

ตำบลป่าอ้อดอนชัยเป็นตำบลหนึ่งใน 15 ตำบล ของอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ว่าอำเภอเมืองเชียงราย มีระยะห่างจากอำเภอเมืองเชียงราย จุดใกล้สุดประมาณ 7 กิโลเมตร และจุดไกลสุดประมาณ 22 กิโลเมตร สภาพพื้นที่ย่านกลางของตำบลเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ด้านทิศใต้เป็นเนินเขาสลับทุ่งโล่งติดกับเทือกเขาตอยปุย ทิศตะวันตกติดเทือกเขาตอยฮาง บริเวณที่ราบลุ่มย่านกลางของตำบลมีแม่น้ำแม่ลาว, น้ำแม่กรณ์ไหลผ่าน เป็นย่านที่ตั้งที่อยู่อาศัย และประกอบกิจกรรมที่สำคัญของตำบล ตำบลป่าอ้อดอนชัย มีการปกครองแบ่งออกเป็น 21 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด 3,926 ครัวเรือน จำนวน 10,502 คน ร้อยละ 35 ของประชากรมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 22 ของประชากรมีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตร อยู่ในเขตชลประทาน โดยทำการเกษตรแบบผสมผสานหรือมีการบริหารจัดการที่ดินตามหลักทฤษฎีใหม่ มีผู้ว่างงานร้อยละ 10 ของประชากร ในพื้นที่เทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัยมีกลุ่มอาชีพในพื้นที่ 15 กลุ่มอาชีพ เช่น พัฒนาอาชีพด้านการตัดเย็บบ้านสนสลิ หัตถกรรมบ้านหนองแสลับ สมุนไพร สวนเห็ดรตนะ ข้าวแต่นแพนซี เป็นต้น ระบบสาธารณสุข สถานบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน/ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 7 แห่ง มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ วัดร่องขุ่น หนองคือเวียง อาศรมไผ่มรกต

มีประเพณีที่น่าสนใจ ประเพณีปีใหม่อีสาน บ้านปุยคำ หมู่ที่ 14 ตำบลป่าอ้อดอนชัย มีชาวเขาเผ่าลื้ออาศัยอยู่ ซึ่งวิถีชีวิตชอบอาศัยอยู่บนที่สูง โดยในแต่ละปีชนเผ่าลื้อ จะมีประเพณีที่สำคัญ คือ เทศกาลฉลองปีใหม่ของชนเผ่าลื้อ หรือ โขเซี้ยฮอบา เป็นเทศกาลปีใหม่นี้มีความสำคัญของชาวลื้ออย่างมาก ซึ่งมีความเชื่อว่าเป็นวันเริ่มต้นสำหรับชีวิตใหม่ และสิ่งใหม่ๆหรือเรียกว่าฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่เข้ามากับตัวเอง ในงานเทศกาลปีใหม่อีสานนั้นมีการจัดกิจกรรมหลายอย่างได้แก่ การทำบุญศาลเจ้า การขอศีลขอพรจากเทพเจ้า และจากผู้อาวุโส มีการละเล่นต่าง ๆ การร้องเพลง การเต้นรำ จังหวะการเต้นรำ ก็เป็นจังหวะเฉพาะของชนเผ่าลื้อ โดยมีเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการเต้นรำ ได้แก่ ซออู้ “ซ้อป้อ” แคนน้ำเต้า “ฟู่หลู่ว” มีหลายประเภท มีทั้งแคนสั้น และแคนยาว และขลุ่ย “จู้หลู่ว” เป็นต้น

ประเพณีปีใหม่อีสาน ชาวลาหู่ หรือมูเซอ ได้อพยพย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านปุยคำ หมู่ที่ 14 ตำบลป่าอ้อดอนชัย มีประชากรประมาณ 60 หลังคาเรือน ซึ่งมีวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย และภาษาเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนั้นยังมีประเพณีต่างๆ ที่ควรสืบสาน และถ่ายทอดให้เด็กชนเผ่าลาหู่รุ่นใหม่ได้สืบทอดต่อไป อาทิเช่น ประเพณีกินวอ (เขาะจ๊ะเว) ประเพณีกินข้าวใหม่ ประเพณีกินวอ การละเล่นลูกข่าง และการละเล่นโยนผ้า เป็นต้น

จุดเด่นตำบลป่าอ้อดอนชัย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญระดับโลก คือ วัดร่องขุ่น ออกแบบและก่อสร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ซึ่งปรารถนาจะสร้างวัดให้เหมือนเมืองสวรรค์ที่มนุษย์สัมผัสได้ เริ่มสร้างตั้งแต่ พ.ศ.2540 ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างวัดมาจาก 3 สิ่งคือ ชาติ : ด้วยความรักบ้านเมือง รักงานศิลป์ จึงหวังสร้างงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่ไว้เป็นสมบัติของแผ่นดิน ศาสนา : ธรรมะได้เปลี่ยนชีวิตของอาจารย์เฉลิมชัยจากจิตที่ร้อนกลายเป็นเย็น จึงขออุทิศตนให้แก่พระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์ : จากการเข้าเฝ้าฯ ถวายงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชหลายครั้ง ทำให้เฉลิมชัยรักพระองค์ท่านมาก จากการพบเห็นพระอัจฉริยภาพทางศิลปะและพระเมตตาของพระองค์ท่าน จนบังเกิดความตื่นตันและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ จึงปรารถนาที่จะสร้างงานพุทธศิลป์ถวายเป็นงานศิลปะประจำรัชกาลพระองค์ท่าน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตำบลป่าอ้อดอนชัย เป็นตำบลที่มีแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังระดับโลก คือ วัดร่องขุน เทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย ได้รับความมือจากพัฒนาชุมชน ตำบลป่าอ้อดอนชัย ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อนำมาจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ อีกทั้งต้องการเสริมสร้างศักยภาพให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การบูรณาการการทำงานที่เข้มแข็ง ต่อยอดการพัฒนาจนสามารถสร้างนวัตกรรมนำท้องถิ่นสู่การเป็นต้นแบบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาคน และพัฒนาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ผลการประเมินศักยภาพตำบลจากหน่วยงานองค์ภาคองค์กรภายนอกดังกล่าว แสดงให้เห็นศักยภาพตำบลป่าอ้อดอนชัยถือเป็น “ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน”

การพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ทีมงานได้พัฒนาสัมมนาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตราสินค้า ส่งผลให้ มีชาวบ้านมีอาชีพ การปักผ้าเพิ่มขึ้น 5 ราย และมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 1 วิสาหกิจชุมชน มีการตั้งชื่อตราสินค้าขึ้น เพื่อเป็นต้นแบบ “รักษ์ปุ๋ยค่า” มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในสถานที่ท่องเที่ยว มีรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบให้กับหมู่บ้านอื่นต่อไป

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- 1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน บูรณาการร่วมกับกลุ่มอาชีพสตรีในชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน ให้มีองค์ความรู้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้ ได้อบรมการปักผ้า ให้เป็นลวดลายต่าง ๆ การทำผ้า eco printing การใช้วัสดุธรรมชาติให้เกิดลวดลายบนผืนผ้า และการส่งเสริมอาชีพการทำสายคล้องแมส มีการพัฒนาตราสินค้าให้เกิดขึ้น คือแบรนด์ “รักษ์ปุ๋ยค่า” มีผลิตภัณฑ์
- 2) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) ได้บูรณาการร่วมกับหมู่บ้านปุ๋ยค่า ทำเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ภายใต้โครงการรักษ์ปุ๋ยค่า
- 3) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) ได้ดำเนินงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมประจำตำบล และโรงพยาบาลประจำจังหวัดในการเข้าช่วยเหลือการให้บริการฉีดวัคซีน อีกทั้งมีกานำองค์ความรู้ด้านบัญชีโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน ให้ครัวเรือนสามารถวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินและจัดทำบัญชีครัวเรือน และพัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าเบื้องต้นในครัวเรือน กับการดูแลตู้ควบคุมให้กับช่างประปาประจำหมู่บ้าน
- 4) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน เป็นการพัฒนาภายใต้กิจกรรม “ขยะเป็นมิตร” ได้อบรมให้ความรู้เบื้องต้นการแยกขยะ การจัดการเศษอาหารนำไปเลี้ยงไส้เดือน เพื่อให้เกิดมูลไส้เดือนและนำไปเป็นปุ๋ยในแปลงเกษตร เศษอาหารบางชนิดนำไปทำน้ำหมักชีวภาพ การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการเศษกิ่งไม้ ใบไม้ ให้เป็นถ่าน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นน้ำต่าง น้ำส้มควันไม้ และการจัดการขยะพลาสติก โดยนำเทคโนโลยี นวัตกรรม การประดิษฐ์ เครื่อง pyrolysis เปลี่ยนพลาสติกเป็นน้ำมัน

วิธีการดำเนินงาน

1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน บูรณาการร่วมกับกลุ่มอาชีพสตรีในชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน ให้มีองค์ความรู้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้ ได้อบรมการปักผ้า ให้เป็นลวดลายต่าง ๆ การทำผ้า eco printing การใช้วัสดุธรรมชาติ ให้เกิดลวดลายบนผืนผ้า และการส่งเสริมอาชีพการทำสายคล้องแมส มีการพัฒนาตราสินค้าให้เกิดขึ้น คือ แบรินด์ “รักษ์ปุยคำ” มีผลิตภัณฑ์ มีการนำองค์ความรู้ นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย หมู่บ้านป่าดงงาม หมู่บ้านริมลาว หมู่บ้านปุยคำ หมู่บ้านห้วยทราย หมู่บ้านสันสลี หมู่บ้านหนองหม้อ หมู่บ้านป่าอ้อ มีกลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ ได้เข้าร่วมกับพัฒนาทักษะ

2) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) ได้บูรณาการร่วมกับหมู่บ้านปุยคำ ทำเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ภายใต้โครงการรักษ์ปุยคำ มีการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้รับความร่วมมือกับหน่วยพิทักษ์ป่าต้นน้ำแม่ปืม หน่วยพิทักษ์ป่าดอยตุง และมีชาวบ้าน หมู่บ้านปุยคำ ร่วมพัฒนาและยกระดับเบื้องต้น การจัดการเส้นทางท่องเที่ยว

3) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) ได้ดำเนินงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมประจำตำบล และโรงพยาบาลประจำจังหวัดในการเข้าช่วยเหลือการให้บริการฉีดวัคซีน อีกทั้งมีการนำองค์ความรู้ด้านบัญชีโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน ให้ครัวเรือนสามารถวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินและจัดทำบัญชีครัวเรือน และพัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าเบื้องต้นในครัวเรือน กับการดูแลตัวควบคุมให้กับช่างประปาประจำหมู่บ้าน

4) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน เป็นการพัฒนากายใต้กิจกรรม “ขยะเป็นมิตร” ได้อบรมให้ความรู้เบื้องต้นการแยกขยะ การจัดการเศษอาหารนำไปเลี้ยงไส้เดือน เพื่อให้เกิดมูลไส้เดือนและนำไปเป็นปุ๋ยในแปลงเกษตร เศษอาหารบางชนิดนำไปทำน้ำหมักชีวภาพ การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการเศษกิ่งไม้ ใบไม้ ให้เป็นถ่าน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นน้ำต่าง น้ำส้มควันไม้ และการจัดการขยะพลาสติก โดยนำเทคโนโลยี นวัตกรรม การประดิษฐ์ เครื่อง pyrolysis เปลี่ยนพลาสติกเป็นน้ำมัน มีการนำองค์ความรู้ และนวัตกรรม มาถ่ายทอดให้กับชุมชน ทั้ง 21 หมู่บ้าน

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน บูรณาการร่วมกับกลุ่มอาชีพสตรีในชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว เกิดการบูรณาการกลุ่มอาชีพสตรีในการพัฒนาสินค้า OTOP ให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว ของที่ระลึกและบริการที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้า เช่น ผ้าปัก ผ้า eco printing กระเป๋าผ้า 3 ชนิด มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และตราสินค้า (Brand) ที่เหมาะสมภายใต้แบรนด์ “รักษ์ปุยคำ”

ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการจัดการขยะ “ศรีไวโมเดล” เพื่อสร้างรายได้ในชุมชน ได้เครื่อง pyrolysis เปลี่ยนพลาสติกเป็นน้ำมันเพื่อใช้การเกษตร เต่าเผาขยะ 1 เครื่อง

ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการขยะสังคม เพื่อสภาพแวดล้อมในชุมชน ภายใต้กิจกรรม โครงการขยะเป็นมิตร ครัวเรือนมีการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม สามารถจัดการขยะให้เหลือทิ้งน้อยที่สุด มีครัวเรือนต้นแบบหมู่บ้านละ 1 ครัวเรือน ของตำบลป่าอ้อดอนชัย

ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน ให้มีองค์ความรู้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้ มีการส่งเสริมอาชีพ ให้กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน มีอาชีพรับปักผ้า ทำสายคล้องแมสจำหน่าย เลี้ยงไส้เดือนเพื่อนำมูลให้เดือนมาจำหน่าย สร้างอาชีพ ได้ 3 อาชีพ มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 2 หลักสูตร เรื่องการปักผ้า และการทำผ้า eco printing

เรื่องเด่น การพัฒนาสัมมาชีพให้กับกลุ่มสตรี ได้มีการพัฒนาสินค้าสามารถจำหน่ายได้ที่วัดร่องขุน มีการพัฒนาทักษะ เพื่อให้เกิดรายได้ จากการปักผ้า ทำผ้า eco printing ประกอบด้วย หมู่ที่ 14 บ้านปุยคำ , หมู่ที่ 17 บ้านดงเจริญ, หมู่ที่ 18 บ้านป่าดิงงาม, หมู่ที่ 3 บ้านริมลาว, หมู่ที่ 1 บ้านร่องขุน, หมู่ที่ 11 บ้านป่าอ้อ เพื่อให้ตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว

เนื่องจาก ตำบลป่าอ้อดอนชัย มีวัดร่องขุน เป็นจุดเด่นสำคัญทางศิลปะและวัฒนธรรม วัดเป็นวัฒนธรรมของไทยอันงดงาม นอกจากจะใช้เป็นศาสนสถานในการประกอบพิธีทางศาสนาแล้วยังแฝงไปด้วย ศิลปะอันงดงาม และหนึ่งในวัดที่งดงามมีชื่อเสียงระดับต้น ๆ ในประเทศไทยที่เมื่อเหล่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้เข้ามาแล้วต้องไปเยี่ยมชมกันให้ได้ แม้แต่คนไทย ก็ยังต้องทิ้งในสถาปัตยกรรมอันงดงามนั่นก็คือ วัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย ฝีมือการออกแบบและก่อสร้างโดย อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ผู้มีชื่อเสียง และศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) เพื่อเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 อยากรสร้างศิลปะอันเป็นตัวแทนแห่งศาสนาพุทธหรือที่เรียกว่า พุทธศิลป์ จึงได้ริเริ่มบูรณะก่อสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2540 จนกระทั่งปัจจุบันนี้ วัดร่องขุนได้กลายเป็นสถาปัตยกรรมทางศาสนาที่งดงามราวกับห้อง อยู่บนสวรรค์ ด้วยการก่อสร้างที่เน้นสีขาวไปทั้งหมดซึ่งแสดงถึงความบริสุทธิ์ของจิตใจ ทำให้ชาวต่างชาติ เรียกวัดร่องขุนอีกชื่อหนึ่งว่า White Temple และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากวัดร่องขุนเข้าสู่หมู่บ้านปุยคำ ในโครงการ “รักษ์ปุยคำ” ได้มีการสร้างและพัฒนาตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริม การสร้างงาน สร้างอาชีพ และต่อยอด ในด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย นำสินค้าจากการพัฒนา และฝึกอาชีพ ให้ชุมชน เพื่อสร้างรายได้จากการนำสินค้ามาวางจำหน่าย ที่ร้านค้าวัดร่องขุน ทำให้ชุมชนมีรายได้ต่อเนื่อง

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จ กลุ่มพัฒนาสตรี มีอาชีพ เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น มีผลิตภัณฑ์จำหน่ายที่วัดร่องขุน มีผู้ปฏิบัติงานหลัก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา การมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย กำหนดผู้ใหญ่บ้าน 21 หมู่บ้าน กลุ่มพัฒนาสตรีตำบลป่าอ้อดอนชัย กลุ่มชมรมผู้สูงอายุตำบลป่าอ้อดอนชัย โรงพยาบาลส่งเสริมตำบลป่าอ้อดอนชัย

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด ทำให้ปัญหาการเข้าพื้นที่ และการเข้าถึงชุมชน อีกทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ ไม่สามารถออกมาร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และจำนวนของผู้เข้าร่วมประชุมไม่สามารถจะจัดได้ในจำนวนที่มาก ทำให้ต้องกระจายคนมาร่วมงาน และร่วมการฝึกอบรม ทั้งนี้ทางคณะผู้ดำเนินโครงการต้องการ เชื่อมโยงเครือข่ายจากตำบลสู่ตำบล เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ การถอดบทเรียน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ร่วมกับกลุ่มสตรีตำบลป่าอ้อดอนชัย ประมาณ 500 คน และเทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย

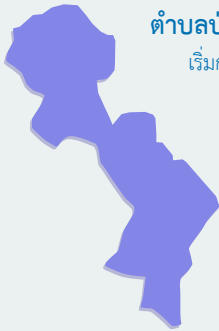
โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลป่าอ้อดอนชัย

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

มีทั้งหมด 21 หมู่บ้าน มีประชากร 11,283 คน 3,926 ครัวเรือน
ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและรับราชการ
สถานที่ท่องเที่ยวขึ้นชื่อ: วัดร่องขุน สร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

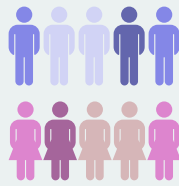
ศักยภาพตำบล ▶ ตำบลที่อยู่รอด ▶ ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ตำบลป่าอ้อดอนชัย

เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2347

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม

โจทย์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาตำบล

การประเมินศักยภาพตำบล เน้นการสร้างการมีส่วนร่วม สร้างการเรียนรู้
ระหว่างมหาวิทยาลัยและเทศบาลตำบลป่าอ้อดอนชัย ได้วิเคราะห์ศักยภาพ
ตามเป้าหมาย 16 ประเด็น มีประเด็นควรได้รับการพัฒนา
นำไปสู่การดำเนินกิจกรรม 5 กิจกรรม

การพัฒนาเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

- 1 กิจกรรมที่ 1**
กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน บูรณาการร่วมกับ
กลุ่มอาชีพสตรีในชุมชน ให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว
- 2 กิจกรรมที่ 2**
กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการจัดการขยะ
"โครงการขยะเป็นมิตร" เพื่อสร้างรายได้ในชุมชน
- 3 กิจกรรมที่ 3**
กิจกรรมถ่ายทอด องค์ความรู้การจัด การขยะเพื่อพัฒนา
และจัดการสิ่งแวดล้อม
- 4 กิจกรรมที่ 4**
กิจกรรมส่งเสริมการออมในครัวเรือน ให้ครัวเรือน
สามารถวิเคราะห์ สุขภาพทาง...การเงินและจัดทำบัญชีครัวเรือน
- 5 กิจกรรมที่ 5**
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มเยาวชน ให้มีองค์ความรู้สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้

ด้านสุขภาพ
คนอายุ 6 ปีขึ้นไป
ออกกำลังกายอย่างน้อย
สัปดาห์ละ 3 วัน
วันละ 30 นาที
7,115 คน

ด้านความเป็นอยู่
ครัวเรือนมีการ
จัดการบ้านเรือน
เป็นระเบียบเรียบร้อย
และสุขลักษณะ
3,673 ครัวเรือน

ด้านการศึกษา
คนอายุ 15-59 ปี
อ่าน เขียนภาษาไทย
และคิดเลขอย่างง่าย
7,571 คน

ด้านรายได้
รายได้เฉลี่ย
ของครัวเรือน
ในแต่ละปี
83,807 บาท

**ด้านการเข้าถึง
สวัสดิการรัฐ**
ผู้สูงอายุได้รับการดูแล
จากครอบครัว
ชุมชน ภาครัฐ
หรือภาคเอกชน
2,306 คน

ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนา

เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด ทำให้ปัญหาการเข้าถึง และการเข้าถึงชุมชน อีกทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ ไม่สามารถออกมาทำกิจกรรม ได้อย่างเต็มที่ และจำนวนของผู้เข้าร่วมประชุมไม่สามารถ จะจัดได้ในจำนวนที่มาก ทำให้ต้อง กระจายคนมาร่วมงาน และ ร่วมการฝึกอบรม

ริษัทปุ๋ยคอก
ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน บูรณาการร่วมกับกลุ่มอาชีพสตรี ในชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว เกิดการบูรณาการกลุ่มอาชีพสตรีในการพัฒนาสินค้า OTOP ให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวของที่ระลึกและบริการที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ฯ เช่น ผ้าปัก ผ้า eco printing กระเป๋าผ้า 3 ชนิด มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า (Brand) ที่เหมาะสมภายใต้แบรนด์ที่ "บริษัทปุ๋ยคอก"

ขยะเป็นมิตร
ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการจัดการขยะ "ขยะเป็นมิตร เพื่อสร้างรายได้ในชุมชน ได้เครื่อง pyrolysis เปลี่ยนพลาสติก เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงใช้การเกษตร เต้าเผาขยะ 1 เครื่อง

ขยะเป็นมิตร
ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน ให้มีองค์ความรู้ สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้ มีการส่งเสริมอาชีพ ให้กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน มีอาชีพรับปักผ้า ทำสายคล้องแมสจำหน่าย เลือกใช้เดือนเพื่อนำมูลให้เดือนจำหน่าย สร้างอาชีพ ได้ 3 อาชีพ มีแหล่งเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการ แก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้ และจำนวน หลักสูตรการเรียนรู้ 2 หลักสูตร เรื่องการปักผ้า และการทำผ้า eco printing

เชื่อมโยงคน เชื่อมกราฟิก
ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน ให้มีองค์ความรู้ สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพได้ มีการส่งเสริมอาชีพ ให้กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน มีอาชีพรับปักผ้า ทำสายคล้องแมสจำหน่าย เลือกใช้เดือนเพื่อนำมูลให้เดือนจำหน่าย สร้างอาชีพ ได้ 3 อาชีพ มีแหล่งเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการ แก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้ และจำนวน หลักสูตรการเรียนรู้ 2 หลักสูตร เรื่องการปักผ้า และการทำผ้า eco printing

- ผลลัพธ์**
- 1.เกิดการจ้างงานในระยะเวลา 11 เดือน สำหรับบัณฑิต 10 คน (1,650,000) ประชาชน 5 คน (495,000) นักศึกษา 5 คน (275,000) และการจ้างงานเพิ่มในระยะเวลา 3 เดือน บัณฑิต 2 คน (90,000) ประชาชน 3 คน (8,1000) นักศึกษา 3 คน (45,000)
 - 2.เกิดการพัฒนากิจการต่าง ๆ แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานในตำบลป่าอ้อดอนชัย
 - พัฒนาทักษะด้านอาชีพผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน -การบริหารจัดการขยะในชุมชน -ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี กลุ่มอาชีพกลุ่มสตรี -การถ่ายทอดเทคโนโลยี เครื่อง pyrolysis เปลี่ยนพลาสติกเป็นน้ำมัน
 - การส่งเสริมการจัดการการเงินด้วยระบบบัญชี
 - 3.Community Big Data
 - 16 เป้าหมายและ 31 ตัวชี้วัด จัดเก็บข้อมูลได้จำนวน 3,926 ครัวเรือน
 - จัดเก็บข้อมูลระบบ CBD ได้ 363 ข้อมูล

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลจอมหมอกแก้ว

อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ

1. นางสาวภัทราพร	สมเสมอ	หัวหน้าโครงการ	คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
2. นางสาวกรรภา	จันทาพูน	คณะทำงาน	คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
3. นางณิชพัฒน์	ปิตินิยมโรจน์	คณะทำงาน	คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
4. นางชนนพร	ยะใจมัน	คณะทำงาน	คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
5. นายสมควร	สงวนแพง	คณะทำงาน	คณะวิศวกรรมศาสตร์
6. นายกนกพงษ์	ศรีเที่ยง	คณะทำงาน	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

ความเป็นมา

จากการศึกษาข้อมูลศักยภาพของตำบลจอมหมอกแก้ว พบว่า ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ปกครองหมู่บ้านจำนวน 11 หมู่บ้าน (เฉพาะหมู่ 3 บ้านห้วยสำน ที่บางส่วนอยู่การปกครองของเทศบาลตำบลป่าก่อดำ) มีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ทุกหมู่บ้าน คนในชุมชน ร้อยละ 80 ของประชากร เป็นเกษตรกร สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของตำบลได้แก่ พระธาตุจอมหมอกแก้ว และสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าแม่ลาว มีการรวมกลุ่มทางอาชีพเป็นวิสาหกิจชุมชนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มจักสาน เย็บผ้า ไม้กวาด กะลามะพร้าว นวด ว่านสมุนไพร เป็นต้น มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน ภาษาล้าน ดนตรีพื้นเมือง หมอเมือง มีสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกเป็นกล้วยตากแม่ลาว ข้าวกล้องหอมมือ และลูกประคบสมุนไพร มีการรวมกลุ่มกัน และจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวชุมชน โดยมีนายมานพ คำน้อย เป็นประธาน แบ่งออกเป็น กลุ่มรวมคนเมืองจอมหมอกแก้ว กลุ่มจักสาน กลุ่มผลิตผลทางการเกษตรตามรอยพ่อ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นที่รู้จักได้แก่ วัดพระธาตุจอมหมอกแก้ว (หนึ่งในพระธาตุ 9 จอม ของจังหวัดเชียงราย) และยังมีวัดดงมะเฟืองที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพราะเป็นวัดที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว และได้สร้างอุโบสถขึ้นใหม่เป็นหอคำหลวงจำลอง มีโรงเรียนผู้สูงอายุที่เข้มแข็ง ศูนย์มิตรภาพบำบัดวัดท่าตันตัน วัดท่าตันตันบริการ นวด อบ ประคบ แช่เท้า ด้วยสมุนไพรชุมชน โดยกลุ่มผู้สูงอายุ มีสถานที่ท่องเที่ยว และที่พักโฮมสเตย์ หลายจุดที่สามารถทำการเชื่อมโยงได้ เช่น บ้านทรงศิลป์ ร้านค้าจำลอง ศิลปะย้อนยุค พิพิธภัณฑ์ของใช้โบราณย้อนอดีต 50 ปีที่ผ่านมา บ้านศิลปิน เปิดให้ชมงานศิลปะ ผลผสมผสานแนวใหม่ซึ่งได้รับเกียรติเปิดงานโดยผู้ว่าจังหวัดเชียงราย และร้านกาแฟ แนววินเทจ ม่อนฝ้ายไหมอีรี่ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมสายพันธุ์อีรี่ แห่งเดียวในเชียงราย ที่มีคุณสมบัติพิเศษเส้นไหมมีความมันวาวสวยงามกว่า หม่อนปกติ 2 เท่า การแปรรูป และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ Gumpor Art Studio ร้านกาแฟ และแกลอรีแสดงผลงานศิลปะ เปิดรับการจัดกิจกรรมด้านศิลปะ ครอบครัวยุคใหม่ กลุ่มทัวร์ เอือนชมจันทร์ เป็นอู่อารยธรรม การเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ดนตรีพื้นเมือง วิถีชีวิตและเอือนชมจันทร์ บ้านไม้สไตล์ล้านนาการแสดงของใช้พื้นบ้านที่ได้สะสมไว้มากมาย ชุมชนต้องการให้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีกิจกรรมฐานเรียนรู้จัดเส้นทางท่องเที่ยว โปรแกรมท่องเที่ยว โดยมีศูนย์กลางท่องเที่ยว สามารถนำผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไปจำหน่าย และสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาความรู้ให้กับชุมชนให้สามารถดูแล ตรวจสอบ แก้ปัญหาเกี่ยวกับงานเกษตร การไฟฟ้า งานประปาของชุมชน และการซ่อมในครัวเรือน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นฐาน เช่น การทำเห็ดป่าโดยใช้พื้นที่ป่าชุมชน เป็นต้น

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

จากข้อมูลในการวิเคราะห์สถานะสภาพปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย ประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ เข้าไปดำเนินกิจกรรม เพื่อนำมากำหนดโจทย์การพัฒนาที่โครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบลจะเข้าไปดำเนินการ คณะทำงานได้จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาความยากจนผ่านกิจกรรม 5 กิจกรรม ซึ่งผลจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 เป้าหมาย โดยก่อนเข้าดำเนินกิจกรรมได้ทำการประเมินตำบลสามารถบรรลุ 11 - 13 เป้าหมาย เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง และเมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นตำบลจอมหมอกแก้วสามารถ บรรลุ 14 - 16 เป้าหมาย เป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน (เกิดจากการดำเนินกิจกรรม 13 เป้าหมาย และกิจกรรมที่มีอยู่แล้ว 3 เป้าหมาย)

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการจ้างงานตามภารกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา และได้จัดกิจกรรมเพื่อตอบโจทย์การยกระดับชุมชน 4 ด้าน ทั้งหมด 5 กิจกรรม ได้แก่

1. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยว นำเสนอเอกลักษณ์ของชุมชน
2. กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน บูรณาการกลุ่มฝีมือต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว ของที่ระลึกและบริการ
3. กิจกรรมฟื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการส่งเสริมการเพาะเห็ด สำนักรักบ้านเกิด ผลิตอาหารปลอดภัย สร้างงาน สร้างเงิน เพิ่มรายได้โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นฐาน
4. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น โดยส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในชุมชน 3 ช. ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ ช่างบำรุงรักษาเครื่องจักร
5. กิจกรรมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน ให้ครัวเรือนสามารถวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินและจัดทำบัญชีครัวเรือน

กิจกรรม	Serial 1 (Serial 1) Serial 1 (Serial 1) Serial 1 (Serial 1) Serial 1 (Serial 1) Serial 1 (Serial 1)	Serial 2 (Serial 2) Serial 2 (Serial 2) Serial 2 (Serial 2) Serial 2 (Serial 2) Serial 2 (Serial 2)	Serial 3 (Serial 3) Serial 3 (Serial 3) Serial 3 (Serial 3) Serial 3 (Serial 3) Serial 3 (Serial 3)	Serial 4 (Serial 4) Serial 4 (Serial 4) Serial 4 (Serial 4) Serial 4 (Serial 4) Serial 4 (Serial 4)	Serial 5 (Serial 5) Serial 5 (Serial 5) Serial 5 (Serial 5) Serial 5 (Serial 5) Serial 5 (Serial 5)
1. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเชิงสร้างสรรค์		✓			
2. กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน	✓				
3. กิจกรรมฟื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่น				✓	✓
4. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น			✓		

วิธีการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเชิงสร้างสรรค์

1. จัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
2. วิเคราะห์ SWOT ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อมองหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน
4. จัดทำ focus group ทดลองท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยว
5. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยว
6. จัดทำรูปเล่ม E-Book แนะนำแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล
7. จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวและคู่มือผู้ประกอบการการท่องเที่ยว

2. กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน

1. วิเคราะห์ศักยภาพผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพเชิงลึกของผลิตภัณฑ์นั้นๆเพื่อนำไปสู่กระบวนการอื่นต่อไป
2. พัฒนา+Upskill มีการจัดอบรมให้คำปรึกษาชี้แนะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการ
3. วิเคราะห์คัดกรองข้อมูลผลิตภัณฑ์ให้ยกระดับสินค้าเป็นต้นแบบ
4. Work shop เชิงลึกโดยผู้เชี่ยวชาญดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์ (โลโก้, บรรจุภัณฑ์)

3. กิจกรรมฟื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่น

1. ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลความต้องการสายพันธุ์เห็ดในชุมชน
2. จัดแจงรายละเอียดการอบรมการเพาะเห็ดให้ผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนประสานงานกับชาวบ้านที่มีความสนใจการเพาะเห็ดเข้าร่วมอบรม
3. เกิดการอบรมการเพาะเห็ด การสร้างโรงเรือน โดยมีผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดองค์ความรู้
4. เกิดการพัฒนาโรงเรือนและการทำเชื้อเห็ดนางฟ้าโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและมีเทคโนโลยีสปริงเกอร์กึ่งอัตโนมัติเข้ามาร่วมด้วย
5. ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่ชาวบ้านใน ตำบลจอมหมอกแก้ว
6. นำเห็ดที่ได้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ผงปรุงรสเห็ด

4. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น (3 ช.)

1. จัดทำหลักสูตรอบรม 3 หลักสูตรตามความต้องการ ของมาตรฐานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
2. จัดซื้อทำการประชาสัมพันธ์หลักสูตรการฝึกอบรม
3. วัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรมตามระเบียบราชการ
4. จัดฝึกอบรมทั้ง 3 หลักสูตร
5. จัดทำรายงานสรุปผลรวมการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

5. กิจกรรมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน

1. รับทราบปัญหาประชาชนในตำบลจอมหมอกแก้วยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบัญชีเกี่ยวกับการจัดทำแบบฟอร์มบัญชีและวิธีการบันทึกบัญชี
2. ปรึกษากับผู้นำชุมชนเพื่อเข้ามาจัดกิจกรรมส่งเสริมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน
3. รวบรวมผู้ที่สนใจเข้าร่วมอบรมในกิจกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนในตำบลจอมหมอกแก้ว
4. จัดกิจกรรมอบรมในหัวข้อตามรอยพ่อสู่เศรษฐกิจพอเพียง และหัวข้อบัญชีครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการจ้างงานในของคนชุมชน เกิดรายได้แก่คนในชุมชนจากการเป็นการท่องเที่ยว ลดปัญหาการว่างงาน ยกกระดับเศรษฐกิจในชุมชน
2. ผู้ประกอบการมีความเข้าใจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน มีคู่มือสำหรับผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดดงมะเฟือง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลได้ฐานข้อมูลในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยว
5. เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือ มหาวิทยาลัย องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล เกษตรตำบล ผู้ประกอบการ และชุมชน

6. พัฒนาสร้างแบรนด์ได้ 4 แบรินด์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์สมุนไพรกันยูง บรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์น้ำอ้อย บรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์กะลา และผ้ากันเปื้อนที่ดีไซน์แบบการใช้งานแบบ 3 in 1 ให้มีความทันสมัยมากขึ้น เป็นที่สะดุดตาของผู้บริโภค นอกเหนือไปกว่านั้นยอดขายของผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้นและสร้างอาชีพให้แก่ผู้คนในชุมชนมากขึ้น

7. เกิดแหล่งเรียนรู้และเล่นหลักสูตรในการอบรมระยะสั้น การถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เกิดการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานในการผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ผงปรุงรสจากเห็ด

8. เกิดหลักสูตรอบรมระยะสั้น ส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น (3 ข) ฝึกให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบต่างๆ พัฒนากำลังคน พัฒนาทักษะใหม่ และผู้รับการฝึกสามารถไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพได้อย่างแท้จริง

9. เกิดหลักสูตรระยะสั้น ประชาชนผู้เข้าร่วมอบรมได้รู้วิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือนและการคิดต้นทุน โดยจะมีคู่มือการทำบัญชีครัวเรือนและคู่มือบัญชีต้นทุนให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม ได้นำไปจดบันทึกรายรับรายจ่ายและวิธีคิดต้นทุนการผลิต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในนโยบายแผนพัฒนาตำบลของตำบลจอมหมอกแก้ว
2. การให้ความร่วมมือทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะฝ่ายชุมชน ฝ่ายผู้จัดทำโครงการ คณะทำงาน และองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน
3. การสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญ สื่อสารให้ชัดและเข้าใจโดยทั่วถึง หลีกเลี่ยงการสื่อสารที่นำไปสู่ปัญหา
4. วิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้สนใจ ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลก้าวสู่ความเป็นตำบลสู่ความยั่งยืน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาที่พบจากการดำเนินโครงการ

1. สภาพการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจกรรมที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมอบรมที่มีการรวมตัวกันเกิน 50 คนได้ ทำให้การจัดกิจกรรมอบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้
2. การเข้าถึงข้อมูลของระบบ TPMPAP ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลกลาง ยังไม่มีการปรับปรุงข้อมูล และไม่ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการในการทำรายงาน
3. เนื่องจากสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวในตำบลจอมหมอกแก้วปิดการให้บริการ การเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาต้องรอให้สภาวะการณ์ต่างๆ ดีขึ้นจึงจะสามารถเข้าไปดำเนินกิจกรรมได้ อาจทำให้การทำงานล่าช้าไม่เป็นไปตามแผน
4. อุปสรรคในการสื่อสารและการประชุม เนื่องจากผู้ที่เข้าร่วมโครงการนั้นมีผู้สูงอายุอยู่เป็นจำนวนหนึ่ง การประชุมในแต่ละครั้งจึงค่อนข้างลำบากเพราะไม่สามารถนัดพบได้และการประชุมแบบออนไลน์ก็ยากเกินความสามารถของผู้เข้าร่วมบางส่วน
5. ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่การจัดฝึกอบรมโดยเกิดการไฟฟ้าดับจึงเกิดให้เกิดความล่าช้าในการจัดฝึกอบรมออกไป

แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

1. ปรับลดจำนวนผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละรอบ ให้ไม่เกินที่สาธารณสุขอำเภอแม่ลาวประกาศ อีกทั้งปรับวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากที่จะจัดในห้องอบรม เป็นไปให้ความรู้ ณ สถานประกอบการหรือในหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ให้ผู้รับจ้างเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์หาค่าที่ต้องการนำมาตอบในรายงานก่อนดำเนินโครงการ กลางปี และปลายปี
3. คณะผู้จัดการโครงการควรมีการประชุมวางแผนกันมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และคณะผู้จัดการโครงการควรวางแผนในการประสานงานให้เป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงตามตำแหน่งงาน เพื่อการทำงานจะได้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ การเข้าไปถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาชุมชนได้รับร่วมมือจากประชาชนเป้าหมาย ผู้ประกอบการและผู้นำชุมชน นอกจากนี้ยังมีการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดเชียงราย องค์การบริหารส่วนตำบลจอมหมอกแก้ว กลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชนตำบลจอมหมอกแก้ว ในการช่วยประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับบริการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักและเข้าถึงนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยว ย่อมมีคนมาพัก มากิน มาจับจ่ายใช้สอยในชุมชน ทำให้ชุมชนมีอาชีพมีรายได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัดดงมะเฟือง แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมล้านนาแห่งใหม่ในตำบลจอมหมอกแก้ว

พระธาตุจอมหมอกแก้ว วัดประจำตำบลหนึ่งในวัดเก่าจอมของจังหวัดเชียงราย

โครงการความสุขของพ่อ แหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรพอเพียงตามรอยพ่อ

สร้างการรับรู้และเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนด้วย เพจ จอมหมอกแก้วทะเลนอนสวรรค์

เส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนตำบลจอมหมอกแก้ว สามารถแบ่งออกได้ 3 เส้นทาง ประกอบด้วย
 เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 เส้นทางท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน
 และเส้นทางท่องเที่ยวพักผ่อนกินเที่ยว

สะล่าต๊ะ ผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าจากกะลามะพร้าว

น้ำตาลอ้อยแผ่นดินไหว ผลิตภัณฑ์จากอ้อย อินทรีจากสวนวิมานดิน ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ผลิตภัณฑ์ยากันยุง ชนิดสเปรย์จากสวนเอเดน ที่ผลิตจากสมุนไพรไล่ยุงไร้สารเคมี

เห็ดนางฟ้า และผงบดเห็ด ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ดนางฟ้า ที่เกิดจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาส่งเสริมและพัฒนาชุมชน

ผักนื้อ Color Tone

ผักนื้อ Font

Main Font : PSL Nitkood3® Regular
Sub Font : Jayj MaitriKritom

Paper Specification

กระดาษถนอม 250กรัม
ไซส์ตามใบสั่ง

สร้างความเป็นอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว ตำบลจอมหมอกแก้ว

อบรมพัฒนาฝีมือแรงงานในชุมชนให้สามารถนำความรู้
ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้กับชุมชน

ตำบลจอมหมอกแก้ว

อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ระดับมาตรฐานที่ 5 ดี

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

11 หมู่บ้าน

มีพื้นที่

41.20 ตารางกิโลเมตร หรือ 25,750 ไร่

สถานศึกษา 3 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติ

มีตอยที่สำคัญ คือ คอยโดน

สถานพยาบาล 1 แห่ง

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำสายสำคัญคือ น้ำแม่ลาว โดยมีลำห้วยสาขาในตำบลที่ไหลลงสู่น้ำแม่ลาว คือ ห้วยส้าน

ศาสนสถาน 12 แห่ง

สภาพเศรษฐกิจ : ประชากรร้อยละ 80 เป็นเกษตรกร มีการปลูกพืชตามฤดูกาล อาทิ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพด

ร้านค้าชุมชน 51 แห่ง โรงแรม 3 แห่ง

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์การพัฒนาพื้นที่

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
2. พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว
3. พัฒนาฝีมือแรงงานช่างพื้นฐานในชุมชน
4. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนเป็นฐาน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ พัฒนาสินค้าและบริการชุมชน
2. ยกระดับการท่องเที่ยวในชุมชนเชิงสร้างสรรค์ นำเสนอเอกลักษณ์ของชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น (3 ช)
4. กิจกรรมการจัดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน
5. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พื้นฟูและพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการส่งเสริมการเพาะเห็ด

กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

- 1) การจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา
- 2) พัฒนาทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ Digital Literacy, English Literacy, Financial Literacy และ Social Literacy
- 3) ข้อมูลด้านเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลสาธารณสุขตามมาตรการป้องกัน COVID-19 จำนวน 1 ชุดข้อมูล
- 4) ข้อมูลขนาดใหญ่ชุมชน (Community Big Data) จำนวน 1 ชุดข้อมูล โดยมีจำนวนการกรอกชุดข้อมูล CBD จำนวน 285 ชุด

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1) เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน นำเสนอเอกลักษณ์ของชุมชน
- 2) เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการบูรณาการกลุ่มฝีมือต่างๆ ในชุมชน
- 3) ชุมชนมีความรู้ในการเพาะเห็ด สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน ส่งเสริมการผลิตอาหารที่ปลอดภัย
- 4) ลดการว่างงาน สร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ส่งเสริมให้คนในชุมชนสำนึกรักบ้านเกิด
- 5) สร้างวินัยใหม่ในการออม ตระหนักถึงการออม และมีเงินออมมากขึ้น
- 6) เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กร/หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

รายได้เพิ่มขึ้น

- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 30
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 96,000 บาท/ปี
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 8,000 บาท/ครัวเรือน
- ต้นทุนลดลง
- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 20
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 60,000 บาท/ปี
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 3,000 บาท/ครัวเรือน
- ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ.....20....
 - ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล..5,000...หน่วย

ข้อเสนอแนะ

การประชุมวางแผนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ สรุปรงานทุกครั้งเมื่อดำเนินกิจกรรมแล้วเสร็จเพื่อรับทราบปัญหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขการทำงานในครั้งต่อไป รวมไปถึงงานปรับปรุงวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงตามตำแหน่งงาน เพื่อการทำงานจะได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้รับผิดชอบ

อาจารย์ ภัทรพร สมเสมอ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ เบอร์ติดต่อโทร 081-3869896

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลเวียง

อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ นายบุญนิธิ ไยบัว

ความเป็นมา

ตำบลเวียง เป็นตำบลที่เกิดขึ้นพร้อมกับกิ่งอำเภอเวียงป่าเป้า เมื่อ พ.ศ. 2446 คำว่า “เวียง” ตามภาษาล้านนา แปลว่า เมืองซึ่งเป็นแหล่งชุมชนมีประชากรหนาแน่นและเป็นแหล่งศูนย์รวมของส่วนราชการทั้งอำเภอ เป็นศูนย์กลางพาณิชย์ของอำเภอ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ที่ราบสูง ที่เชิงเขา มีภูเขาล้อมรอบตัดผ่านด้วยแม่น้ำลาวและแม่น้ำแม่ปูน พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียง มีเนื้อที่โดยประมาณ 207 ตารางกิโลเมตร หรือ 129,375 ไร่

ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของตำบลเวียงอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเชียงราย ห่างจากตัวจังหวัดเชียงรายประมาณ 98 กิโลเมตร มีอาณาเขต ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะภูมิประเทศในพื้นที่ตำบลเวียงมีลักษณะภูมิประเทศ 2 ลักษณะ คือ

1. พื้นที่ราบ และพื้นที่ลุ่ม มีการกระจายอยู่ทุกหมู่บ้าน และมีหมู่บ้านละเล็กละน้อยเท่านั้น ส่วนมากการใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกข้าว พืชไร่ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ไม้ผล พืชผัก และใช้เป็นที่อยู่อาศัย
2. พื้นที่สูงและพื้นที่ภูเขา พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นป่าสงวนแห่งชาติไม่มีเอกสารสิทธิ ราษฎรใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล ได้แก่ พื้นที่หมู่ที่ 7, 8, 9 ของตำบลเวียง

จำนวนประชากร

ตำบลเวียงมีประชากรทั้งสิ้น รวม 10,396 คน แยกเป็นประชากรชายจำนวน 5,343 คน และประชากรหญิงจำนวน 5,053 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 50.22 คน / ตารางกิโลเมตร มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น รวม 2,205 หลังคาเรือน มีจำนวนผู้สูงอายุ 136 คน มีจำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี 368 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 29 คน มีจำนวนสตรีตั้งครรภ์ 65 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ ที่ช่วยตนเองไม่ได้ 6 คน มีจำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไป 495 คน มีจำนวนผู้พิการ 33 คน

การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 0 บ้านเวียง หมู่ 1 บ้านหัวเวียง หมู่ 3 บ้านโป่งหนอง หมู่ 4 บ้านหนองยาว หมู่ 5 บ้านป่าบง หมู่ 6 บ้านกู่ หมู่ 7 บ้านดงหลายหน้า หมู่ 8 บ้านแม่ปุนหลวง หมู่ 9 บ้านแม่ปุนล่าง หมู่ 10 บ้านศรีเวียงทอง หมู่ 11 บ้านใหม่พัฒนา และหมู่ 12 บ้านหนองยาวพัฒนา

ด้านสาธารณสุขและสถานพยาบาล

ข้อมูลด้านสาธารณสุข ทาง อบต.เวียง ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการออกกำลังกาย และการจัดการแข่งขันกีฬา โดยได้สนับสนุนงบประมาณ และส่งพนักงานเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา เป็นประจำทุกปี ทั้งกีฬาท้องถิ่นระหว่าง ประชาชน – นักเรียน กีฬากระชับความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นในเขต อำเภอเวียงป่าเป้า โดยแต่ละครั้งจะมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ 600 คน ทางด้านสุขภาพอนามัย ตามข้อมูล จปฐ. จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,205 ครัวเรือน มีครัวเรือนได้กินอาหารที่มีไม่มีคุณภาพได้มาตรฐาน จำนวน 524 ครัวเรือน และครัวเรือนไม่มีความรู้การใช้ยาถูกต้องเหมาะสม จำนวน 353 ครัวเรือน และยังมีคนที่ยังสูบบุหรี่อยู่ จำนวน 820 คน ซึ่งสถานพยาบาลและสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย มีดังนี้ มีโรงพยาบาลของรัฐขนาด 60 เตียง จำนวน 1 แห่ง มีสถานอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง มีอัตรการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 98

โดยมีผู้เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลสังกัด (จำนวนต่อปี) ดังนี้ โรงพยาบาลรัฐบาล จำนวน 99,427 คน ผู้ป่วยใน 5,931 คน และผู้ป่วยนอก 93,496 คน ซึ่งสาเหตุการเจ็บป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุขทุกแห่ง ดังนี้ อุบัติเหตุ 3,406 ราย/ปี สาเหตุอื่น 96,021 ราย/ปี ได้แก่ โรคระบบย่อยอาหารรวมโรค, โรคระบบหายใจ, โรคกล้ามเนื้อ, โรคติดเชื้อ ฯลฯ ประเภทการเจ็บป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุขทุกแห่ง ดังนี้ อันดับที่ 1 โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า และอันดับที่ 2 คลินิกเอกชน

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มีตำรวจบ้าน จำนวน 50 นาย และ อปพร. จำนวน 87 นาย เข้าสำรวจตรวจตราพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน โดยจัดเวรผลัดเปลี่ยนกัน โดยมีเป้าหมายจะเพิ่มจำนวนตำรวจบ้านเป็น 110 นาย และ เพิ่มจำนวน อปพร. เป็น 150 นาย โดยจะมีการอบรมสำหรับผู้สมัครใหม่ และอบรมทบทวนสำหรับสมาชิกเดิม

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

ระดับการศึกษาสูงสุด (ไม่รวมที่กำลังศึกษาอยู่) มีรายละเอียดดังนี้ ประชากรที่ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 10 ประชากรที่ศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 27 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 16 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 8 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 5 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2 สถานศึกษาในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 1) โรงเรียนประถมศึกษา ในเขต อบต. มีจำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านหนองยาว 2) โรงเรียนประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนต้นในเขต อบต. มีจำนวน 2 แห่ง คือ 2.1 โรงเรียนบ้านแม่ปูนหลวง , โรงเรียนบ้านแม่ปูนหลวง สาขาสามกุกา และ 2.2 โรงเรียนดอยเวียงผาบ้านปางปู่สิงห์ 3) โรงเรียนในสังกัดการศึกษานอกโรงเรียนมีจำนวน 4 แห่ง คือ 3.1 บ้าน แม่ปูนน้อย (มุซอ) 3.2 บ้านห้วยทราย 3.3 บ้านแม่โท และ 3.4 บ้านห้วยมะเดื่อ 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวน 3 แห่ง คือ 4.1 ศพด.บ้านหนองยาว 4.2 ศพด.บ้านดงหลายหน้า 4.3 ศพด.บ้านแม่ปูนหลวง 4.4 ศพด.บ้านแม่ปูนล่าง 5) โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนเวียงป่าเป้าวิทยาคม

จากข้อมูลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาใน อบต. เวียง ที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์จุดอ่อนและอุปสรรคที่มีต่อการจัดการศึกษา ในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ปริมาณบุคลากรต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน, ขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรลดลง, บุคลากรมีปริมาณงานมากทั้งภารกิจหลัก และภารกิจรอง, อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และมีความเสื่อมสภาพคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ

ประชากรในพื้นที่ตำบลเวียงประกอบอาชีพการเกษตร ร้อยละ 80 ส่วนอีกร้อยละ 20 ประกอบอาชีพค้าขาย, รับราชการ และอื่น ๆ รายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร การผลิตข้าว ข้าวนาปี มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 4,424 ไร่ กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ทุกหมู่บ้าน การทำนา เกษตรกรทำนาดำทั้งหมด นิยมปลูกข้าวเหนียว กข.6 และข้าวเจ้ามะลิ 105 บ้างเล็กน้อยเท่านั้น และในส่วนของข้าวนาปรังจะมีพื้นที่ปลูกหมู่ที่ 3,4,5,6 และหมู่ที่ 7 ข้าวที่ปลูกนาปรัง ได้แก่ ข้าวญี่ปุ่น พันธุ์ รก.1 สุพรรณบุรี 1 ด้านพืชไร่ พื้นที่ปลูกพืชไร่ของตำบลเวียง มีกระจายอยู่ทุกหมู่บ้านมีพื้นที่ทั้งตำบล ประมาณ 24,056 ไร่ ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูก ข้าวโพดหวาน และปลูกชิง ส่วนถั่วแดงหลวง ถั่วลิสง มีการปลูกในช่วงฤดูฝนฤดูเดียวเท่านั้น

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีปลายฤดูฝนบ้างแต่ไม่มากนัก ด้านพืชสวน พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น มีทั้งตำบลกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในพื้นที่หมู่ที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, และหมู่ที่ 12 ไม้ผลที่ปลูกเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ลำไย มะม่วง ลิ้นจี่ ส่วนไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่ปลูกมาก คือ ต้นสักทอง ด้านพืชผัก ตำบลเวียงมีการปลูกผักมากแหล่งหนึ่งของอำเภอเวียงป่าเป้า ผักที่ปลูกได้แก่ ผักกาดเขียวปลี, ผักกาดขาวปลี, มะเขือม่วง, ถั่วแขก, ผักปวยเล้ง, พริก และพื้นที่ปลูกได้แก่หมู่ที่ 1, 3, 6, 7, 9, และหมู่ที่ 12 มีการปลูกตลอดปีในพื้นที่หมู่ที่ 8 มีการปลูกผักในโครงการหลวงเช่น เซอรารี, ซารารี, กะหล่ำปลีสีม่วง ด้านการเลี้ยงสัตว์ ประชากรในพื้นที่ตำบลเวียงส่วนใหญ่มีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน ถ้าเหลือจึงขาย ประเภทของสัตว์เลี้ยง ได้แก่ ไก่ เป็ด ห่าน สุกร โค กระบือ และประเภทของสัตว์น้ำ ได้แก่ ปลานิล ปลาตูก กบ

หัตถกรรมและสินค้าท้องถิ่นแต่ละหมู่บ้าน

ในพื้นที่ตำบลเวียง มีหัตถกรรมและสินค้าท้องถิ่นที่ทำเพื่อจำหน่ายในพื้นที่ได้แก่ ข้าวแต่น้ำแดงโม หมู่ที่ 1, ข้าวกล้อง หมู่ที่ 3, ข้าวโพดหวาน – ฟูก หมู่ที่ 4, เครื่องดนตรีพื้นเมือง หมู่ที่ 5 แคมหมูไรมัน, น้ำยาล้างจานหมู่ที่ 6, ผ้าห่มนวมและน้ำปู หมู่ที่ 7, ผ้าทอไทลื้อ หมู่ที่ 10, ผ้าปักและผลิตภัณฑ์ชาวเขา หมู่ที่ 7, 8, 9, พืชผักโครงการหลวงหมู่ที่ 8, เครื่องจักสาน, เข่งบรรจุผัก หมู่ที่ 11, ไม้กวาดดอกหญ้าและไม้กวาดทางมะพร้าว หมู่ที่ 12 ประชากรได้มีการรวมกลุ่มในการผลิตสินค้านำไปจำหน่ายภายในกลุ่ม ในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง

ข้อมูลด้านสวัสดิการสังคม

ในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายมีข้อมูลด้านสวัสดิการสังคม ดังนี้ เด็กกำพร้า / ถูกทอดทิ้ง / เร่ร่อน คิดเป็น 0.8% เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ คิดเป็น 0.2% ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง คิดเป็น 1.5% คนพิการที่ช่วยเหลือตัวเองได้ คิดเป็น 0.3% คนพิการที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ คิดเป็น 0.2% คนปัญญาอ่อน คิดเป็น 0.2%

ข้อมูลรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพทุกประเภทรวมกันต่อปี ประมาณ 10,000 - 19,999 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อปีประมาณ 10,000 บาท ขึ้นไป มีจำนวนครัวเรือนที่ยากจนจำนวน 45.47% ของครัวเรือนทั้งหมด จากข้อมูลดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังมีฐานะที่ยากจน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรนวัตกรรม
2. กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์เกษตรนวัตกรรม
3. กิจกรรมนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชนด้านการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสัยทัศน์/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้

3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. ประชากรในพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลเวียงเป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

3. ชุมชนตำบลเวียงมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบ การตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขอ อนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
 2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงาน มากน้อยไม่เท่ากัน
 3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบันทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ที่ ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร
- ทั้งนี้ ตำบลเวียงมูเน้นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรนวัตกรรมการบริหารจัดการและการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร จึงมีข้อเสนอแนะ เชื่อมโยงในด้านการพัฒนา ด้านการตลาดและโลจิสติกส์ สร้างเป็น กลไกเชื่อมโยงเครือข่ายของสินค้าและบริการในพื้นที่ตำบล

ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

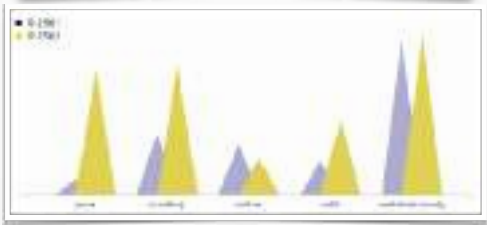
ศักยภาพตำบล **ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด** ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลเวียง เป็นตำบลที่เกิดขึ้นพร้อมกับกิ่งอำเภอเวียงป่าเป้า เมื่อ พ.ศ. 2446 คำว่า "เวียง" ตามภาษา
ล้านนา แปลว่า เมือง ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนมีประชากรหนาแน่น มีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน
ดังนี้ บ้านเวียง บ้านหัวเวียง บ้านโป่งหนอง บ้านหนองยาว บ้านปาง บ้านนู่ บ้านดงหลายห่า บ้าน
แม่ปู่หลวงหมู่ บ้านแม่ปู่ล่าง บ้านศรีเวียงทองหมู่ บ้านใหม่พัฒนา บ้านหนองยาวพัฒนา

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลเวียงป่าเป้าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้าง
มูลค่าจากผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มี
ลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการท่องเที่ยวและ
การบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนใน
ตำบลได้เป็นอย่างดี
ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคเครือข่ายผู้นำชุมชน
กลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลเวียง มีความ
ต้องการในการพัฒนาสามด้านหลัก คือ การพัฒนา
ศักยภาพคนในชุมชน ด้วยการสร้างต้นแบบการพัฒนา
นวัตกรรมเพื่อการเกษตร และสร้างต้นแบบการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจ
เกษตรมูลค่าสูงและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
ให้สมาชิกชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1) โจทย์พื้นที่
การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การ
ยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น)
การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular
Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่
ชุมชน)
การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน
(Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)
2) กิจกรรมที่ดำเนินการ
กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่
ด้านการพัฒนานวัตกรรมเกษตรนวัตกรรม
กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม
Circular Economy ด้านการบริหารจัดการ
ผลิตภัณฑ์เกษตรนวัตกรรม
กิจกรรมนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชนด้าน
การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือของ
องค์การปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนใน
ชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกัน
ที่จะพัฒนาตำบล และหลักรายของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

การจ้างงาน
-คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มี
คุณสมบัติเหมาะสม
-พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
-จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
-ร่วมกิจกรรม

การจัดทำข้อมูล
Tambon Profile
-วิเคราะห์ข้อมูล TPMPAP
-ประเมินศักยภาพตำบล
-วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์
พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน
และองค์กรหลักในตำบล

การยกระดับพัฒนาพื้นที่
บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง
4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและ
สถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและ
ศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และ
เทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และ
สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับ
หน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรม
ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและประเมินผล
-หลักสูตรการเรียนรู้อัน
-ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
-ประเมินศักยภาพตำบล
-รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

การจ้างงาน
เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชน
นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และ
ฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน

การพัฒนาทักษะ
เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานใน 4
ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา
ดิจิทัล และสังคม

**การยกระดับเศรษฐกิจ
สังคมรายตำบลแบบ
บูรณาการ**
กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่
ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรนวัตกรรม
กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular
Economy ด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์
เกษตรนวัตกรรม
กิจกรรมนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชนด้านการ
แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

CBD.
ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7
หมวดหมู่ 236 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

1) รายได้เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 300,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
2) ต้นทุนลดลง
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 20,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,300 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยน
เปลี่ยนความรู้ภายใต้ต่าง ๆ ใน
ตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการ
เป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพ
ที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19
ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มี
การปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมี
การดำเนินการขยายผลต่อผลงานในปัจจุบันจะสามารถเห็น
ผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้
อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลช่วงเปา

อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ : ผศ.ดร.วิษณุ ทองเล็ก

หน่วยงานคณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา (ข้อมูลทั่วไปที่สำคัญของตำบล)

ตำบลช่วงเปาเป็นตำบลขนาดเล็ก ที่แยกออกมาจากตำบลบ้านหลวง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอจอมทอง เป็นที่ราบเชิงเขา มีทั้งหมดจำนวน 15 หมู่บ้าน โดย หมู่บ้านที่มีพื้นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเต็มพื้นที่ รวม 10 หมู่บ้านคือหมู่ที่ 1, 2, 3, 7, 8, 10, 12, 13, 14 และ 15 รวมทั้งมี หมู่บ้านในที่มีพื้นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปาบางส่วน รวม 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 5, 6 และ 9 ทั้งนี้ หมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลจอมทอง รวม 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 4 และ 11

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

จากการประเมิน16ประเด็นก่อนเริ่มโครงการ ผลการประเมินที่ตำบลช่วงเปาได้คือเป็นเพียงแค่ตำบล
อยู่รอด โดยยังมีหัวข้อที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายดังนี้

1. พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง
2. ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
3. ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน
4. ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่
5. ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย
6. ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน
7. ฝึกอบรมทักษะอาชีพ
8. ส่งเสริมระบบยุติธรรมในชุมชน

จึงทำให้เกิดโจทย์การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตามเป้าหมายที่คาดหวัง ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชน บัณฑิตและนักศึกษาในท้องถิ่นมีสัมมาชีพและรายได้ในการดำเนินชีวิตใน
ประจำวันในสถานการณ์โรคอุบัติใหม่โควิด19
2. เพิ่มโอกาสหรือช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
3. การเกษตรปลอดภัย พืชผลการเกษตรปลอดภัยเพื่อชุมชน โดยการสร้างศูนย์เรียนรู้ทางการ
เกษตรการเกษตรด้วยกรรมวิธีทางธรรมชาติ “เกษตรอินทรีย์” เพื่อส่งเสริมเกษตรพอเพียงและ
อาหารปลอดภัย และเสริมสร้างความรู้ให้ชุมชนได้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
4. กลุ่มผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปในชุมชน มีความสามารถและมีอัตลักษณ์ จากการฝึก
อบรมทักษะอาชีพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและช่วยให้เกิดการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่

โดยเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว เกิดความคาดหวังว่ากิจกรรมในแนวทางการพัฒนาตำบลจากการ
วิเคราะห์16ประเด็นนี้จะนำตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ซึ่งผลสรุปที่ได้ออกมาเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วผลการประเมิน
ที่ตำบลช่วงเปาได้คือเป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม (ตามที่โครงการได้เลือกดำเนินกิจกรรม)

- กิจกรรมที่ 1 : สร้าง Creative Food ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย มีคุณค่า
- กิจกรรมที่ 2 : ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend PRODUCT
- กิจกรรมที่ 3 : สร้าง SMART PEOPLE ด้าน IT/ App/ Social Media/ online market
- กิจกรรมที่ 4 : สร้าง ECO PEOPLE ด้านอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินงาน

เริ่มจากการอบรมเชิงความรู้ให้แก่ผู้ปฏิบัติการหลัก ไม่ว่าจะเป็นตั้งโจทย์ปัญหาและสมมุติฐานจาก
การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตำบล การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ด้านการตลาด และการสื่อสาร
เพื่อถ่ายทอดให้แก่ชุมชน โดยมีเครื่องมือ องค์ความรู้และนวัตกรรมทั้งหมด รวบรวมไว้ในศูนย์การเรียนรู้ที่
ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยนำนวัตกรรมไมโครนาโนบับเบิล และพลังงานแสงอาทิตย์

ด้วยเทคโนโลยีโซลาเซลล์ สำหรับการใช้พลังงานหมุนเวียนเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งจัดอบรมแบบเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดกิจกรรมโดยได้ความร่วมมือกับเครือข่ายธุรกิจชุมชน และความช่วยเหลือจากปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้เชี่ยวชาญ

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานสำหรับโครงการนี้ เรื่องเด่นที่ได้จัดทำขึ้นคือ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ไต้หวัน โมเดล ซึ่งเป็นศูนย์รวมของข้อมูลความรู้ การทดลองที่เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ที่ยั่งยืน พร้อมทั้งมี Eco Market ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชน และสร้างการตลาดเพื่อยกระดับสินค้าในชุมชน โดยศูนย์เรียนรู้ฯสามารถให้ข้อมูลได้ ตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน ที่ไม่เป็นหัวข้อเฉพาะและเวลาที่จำกัดเช่นการอบรมเป็นระยะ

ปัจจัยความสำเร็จ

จากกิจกรรมการพัฒนาตำบลทำให้เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน ที่เป็นไปตามเป้าหมาย มากกว่า 3 เป้าหมาย โดยมีผู้ปฏิบัติการหลัก (Key Actors) จำนวน 20 คนขึ้นไป ที่เป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมและปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยทั้งหมดมีส่วนร่วมจากประชากรเป้าหมายและความร่วมมือขององค์กรในตำบลหลัก ได้แก่ ผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าของกิจการ ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคที่พบนี้เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชนมากที่สุดคืองบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินงานที่มันไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนที่มี แต่ระยะเวลาการดำเนินงานค่อนข้างจำกัดในระยะเวลา 11 เดือน ประกอบด้วยโรคอุบัติใหม่โควิด19 ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน หรือการร่วมกลุ่มต่างๆเพื่อจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตำบลตามที่คาดหวังไว้ ทางกลุ่มกิจกรรมจึงแก้ไขปัญหาปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์เรียนรู้ ที่สามารถเข้ามาติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลา ซึ่งดูเป็นผลดีมากกว่า การเน้นอบรมธรรมดาทั่วไป ที่จะเป็นการอบรมตามหัวข้อและระยะเวลา หรือต้องสำรวจหัวข้อให้เกิดขึ้นตามความต้องการของคนส่วนใหญ่ แต่ศูนย์เรียนรู้สามารถเข้ามาสอบถามได้ตามหัวข้อที่สงสัย โดยมีตัวอย่างการปฏิบัติ และผลลัพธ์ให้เห็นเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งความรู้และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญหลากหลาย มีศูนย์เรียนรู้ต้นแบบที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อถ่ายทอด Eco market และ Eco Tour ให้กับชุมชน สามารถขยายผลไปสู่ตำบลอื่น ๆ ทั้งเป็นศูนย์รวมยกระดับวิสาหกิจชุมชนสู่การตลาด เพื่อตอบโจทย์ด้าน BCG

ทั้งนี้หากการพัฒนาชุมชน ไม่ว่าจะจะเป็นด้านคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและอื่นๆ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมตั้งรากฐานและนโยบายองค์รวม โดยควรจะเป็นการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานที่ซ้ำซ้อนและเป็นการจัดการที่ไม่ได้ยั่งยืน

รูปที่ 1 เข้าร่วมกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่บ้าน ตำบลช่วงเปา เพื่อแนะนำกลุ่ม U2T ช่วงเปา ด้วยของขำรวยที่จัดทำขึ้นเอง ได้แก่ สเปย์นาโน น้ำดื่มนาโน น้ำพริกกลาบ และหัวเชื้อเห็ดหอม

รูปที่ 2 จัดกิจกรรมอบรม smart people พร้อมทั้งพบปะผู้นำหมู่บ้าน ทั้ง 15 หมู่บ้านในตำบลช่วงเปาเพื่อขอความร่วมมือและขอคำแนะนำในการพัฒนาชุมชนตำบลช่วงเปา

รูปที่ 3 เข้าร่วมอบรมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน

รูปที่ 4 กิจกรรม COVID-19 WEEK

รูปที่ 5 ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพื่อพลังงานที่ยั่งยืน ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ

รูปที่ 6 จัดทำโรงเรือนและทำแปลงเพื่อปลูกผักในระบบ Aqua phonic

รูปที่ 7 วัดค่าน้ำโดยเครื่องมือวัดในบ่อปลา ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ

รูปที่ 8 ติดตั้งและพัฒนาโรงเพาะเห็ด โดยนักศึกษาฝึกงานในกลุ่มปฏิบัติการ

รูปที่ 9 ตกแต่งและจัดกิจกรรมลอยกระทง หน้าศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน ให้แก่ชุมชนและประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้ฯ

รูปที่ 10 จัดกิจกรรมเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ เพื่อสนับสนุนเส้นทางหน้าศูนย์การเรียนรู้ให้เป็น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจในชุมชนและเส้นทาง สุขภาพ ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบลแบบบูรณาการ
(1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย)

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลวังเปา อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

ตำบลอยู่รอด
ประเมิน (ก่อน)

ตำบลสู่ความยั่งยืน
ประเมิน (หลัง)

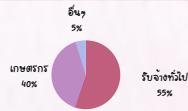
ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลวังเปา มีพื้นที่โดยประมาณ 49.50 ตารางกิโลเมตร
สภาพทั่วไปของตำบลเป็นที่ราบเชิงเขา

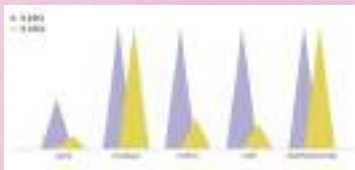
จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 15 หมู่บ้าน

- 4,619 หลังคาเรือน
- โรงพยาบาล 1 แห่ง
- หญิง 5,253 คน
- วัด 9 แห่ง
- ชาย 4,751 คน
- โบสถ์ 3 แห่ง
- โรงเรียน 6 แห่ง

การประกอบอาชีพ

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

เปรียบเทียบพัฒนาการของคนจน
แยก 5 มิติ
แสดงการเปรียบเทียบพัฒนาการ
ของจำนวนคนจนใน
ต.วังเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

แยกรายมิติ โดยความสูงของกราฟแท่งสีเหลืองแสดงจำนวนคนจนในปี 2562
เทียบกับปีก่อนหน้า โดยแท่งสีส้ม ยิ่งดี

โจทย์การวิเคราะห์เพื่อพัฒนา

- ประชาชนในท้องถิ่นมีสมาชิก มีรายได้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ฝึกอบรมทักษะอาชีพและช่วยในการสร้างสมาชิกในพื้นที่
- ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบและพัฒนาชุมชนให้
มีสมรรถนะในการจัดการสูง
- เพิ่มโอกาสและช่องทางในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนให้กว้าง
ขวางมากขึ้น โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้มาตรฐาน
และมีอัตลักษณ์ จากการฝึกอบรมทักษะอาชีพ เพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวและช่วยให้เกิดการสร้างสมาชิกในพื้นที่
- ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย

กิจกรรมพัฒนาพื้นที่

- กิจกรรมที่ 1 : สร้าง Creative Food ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย
มีคุณค่า
- กิจกรรมที่ 2 : ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน
Craft Trend PRODUCT
- กิจกรรมที่ 3 : สร้าง SMART PEOPLE ด้าน IT/ App/ Social Media/
online market
- กิจกรรมที่ 4 : สร้าง ECO PEOPLE ด้านอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์
สิ่งแวดล้อม

ภาคีเครือข่าย

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- องค์การบริหารส่วนตำบลวังเปา
- เทศบาลตำบลจอมทอง
- วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มธุรกิจชุมชน

กิจกรรม

ศูนย์การเรียนรู้โต้งนาดีน
แจกหน้ากากอนามัย
และเจลล้างมือ
กิจกรรม Covid Week
โครงการเดิน-วิ่ง
เพื่อสุขภาพ
แก้วน้ำ หลอดดูด
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

ผลลัพธ์

(ผลการดำเนินงาน เรื่องเด่น คนเด่น)
- เชิงเศรษฐกิจและสังคม

สนับสนุนและพัฒนา ทักษะสมาชิก

- เกิดการจ้างงานในชุมชนให้สมาชิกได้
ในการดำเนินชีวิตประจำวันใน
สถานการณ์โรคอุบัติใหม่โควิด19

การส่งเสริม ด้านสิ่งแวดล้อม

- เพิ่มโอกาสหรือช่องทางในการจัด
จำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ใน
ชุมชนโดย Eco Market ช่องทางออนไลน์
- การสร้างศูนย์เรียนรู้โต้งนาดีน โมเดล
ทางการเกษตรด้วย "เกษตรอินทรีย์" ส่ง
เสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย
และเสริมสร้างความรู้ให้ชุมชนได้เกิดการ
จัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ

Circular Economy

- ทำให้เกิดการหมุนเวียนรายได้ในชุมชน
โดย Eco Tour
- จัดอบรมการสร้างผลิตภัณฑ์จากชุมชนสู่
ชุมชน อย่างมีความสามารถและมีอัตลักษณ์

ข้อเสนอแนะ

สนับสนุนการมีศูนย์เรียนรู้ประจำชุมชนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้
และเสริมสร้างทักษะแก่ชุมชน โดยมีตัวอย่างให้ได้ทดลอง
เรียนรู้ปฏิบัติจริง สามารถนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการ
เรียนรู้เองได้ต่อไป

ผู้รับผิดชอบ ผศ. ดร. วิษณุ ทองเล็ก
เบอร์โทรศัพท์ 084-173-0720

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ระยะเวลาดำเนินงานตลอดโครงการ
1 กุมภาพันธ์ 2564 - 31 ธันวาคม 2564

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลบ้านหลวง

อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ

อาจารย์สุภัทรรจิตต์ มะโนสด
ดร. ปภาวดี เนตรสุวรรณ
อาจารย์ปองสุข ศรีชัย

ความเป็นมา

บ้านเมืองอาง ตั้งอยู่ในเขตตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนชาวปกากะญอ ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ดอยอินทนนท์ ในอดีตมีวิถีชีวิตไม่ต่างจากคนในพื้นที่ภูเขาทั่วไป คือมีการทำไร่หมุนเวียน แล้วก็เปลี่ยนระบบการผลิตจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การผลิตแบบเชิงเดี่ยว ทำให้พื้นที่สีเขียวลดลงไปเรื่อย ๆ ชาวบ้านมีรายได้ดีแต่กลับมีหนี้สินพอกพูน แคมคุณภาพชีวิตต่างๆ ก็ยังแย่เหมือนเดิม สุดท้ายผู้นำในพื้นที่จึงช่วยกันคิดและแก้ไขปัญหาด้วยการปรับเปลี่ยนวิถีคิด เปลี่ยนระบบผลิตเพื่อการค้าเป็นการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของเกษตรอินทรีย์ โดยมีมูลนิธิโครงการหลวงเข้ามาผลักดันทำให้เกิดการทำเกษตรในรูปแบบของเกษตรอินทรีย์ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านนายวัชรินทร์ พจนบัณฑิต ทำหนังสือถวายฎีกาต่อหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ให้โครงการหลวงเข้ามาที่บ้านเมืองอาง เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน

หลังจากที่เปลี่ยนมาทำเกษตรอินทรีย์ จากที่เคยถางป่าปลูกข้าว 10 ไร่ 20 ไร่ ก็ปรับเปลี่ยนมาเป็นการทำไร่หมุนเวียนที่ใช้พื้นที่ประมาณ 1-2 งาน ทำให้สามารถมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ รวมไปถึงการได้พื้นที่ป่าคืนมาพันกว่าไร่ ผลที่ได้รับเป็นที่น่าพอใจ คือ ได้พื้นที่คืน และได้อาชีพที่ยั่งยืนจากการทำเกษตรอินทรีย์อย่างยั่งยืน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

1. ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

จากประวัติความเป็นมาของบ้านเมืองอาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร แบบเชิงเดี่ยวโดยการทำการไร่หมุนเวียนที่มุ่งเน้นการผลิตที่ตอบสนองของผู้บริโภคและกลไกการตลาดแบบเสรี มีการใช้ปุ๋ย ยา และสารเคมี พื้นที่ป่าก็มักจะถูกรุกรานเข้าไปเรื่อยๆ จนทำให้ระบบนิเวศสูญเสีย ผู้นำชุมชนจึงปรับเปลี่ยนวิถีคิด เปลี่ยนระบบผลิตเพื่อการค้าเป็นการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของเกษตรอินทรีย์ โดยมีมูลนิธิโครงการหลวงเข้ามาผลักดันทำให้เกิดการทำเกษตรในรูปแบบของเกษตรอินทรีย์

2. ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

เนื่องด้วยจากการลงพื้นที่การจัดกิจกรรมการฝังตัวของคณะกรรมการทำงาน U2T ตำบลบ้านหลวง จึงได้ข้อสรุปจากการวิเคราะห์ SWOT ของบ้านเมืองอาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

<p>S (Strengths)</p> <p>จุดแข็ง : จุดเด่นหรือจุดแข็ง (ข้อได้เปรียบ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตรอินทรีย์ 2. ผู้นำมีความเข้มแข็งต่อการพัฒนา 3. เกษตรกรมีความเท่าเทียมในการปลูกผักอินทรีย์ หมุนเวียนตลอดทั้งปี 4. มีต้นทุนในการผลิตผักอินทรีย์ต่ำ เพราะใช้วัสดุสัตว์ที่เลี้ยงเอง 5. มีประสบการณ์ในการทำเกษตรอินทรีย์ 6. เกษตรกรพร้อมที่จะเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง 	<p>W (Weaknesses)</p> <p>จุดอ่อน : จุดด้อยหรือจุดอ่อน ข้อเสียเปรียบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบชลประทานมีไม่เพียงพอ ในฤดูแล้ง 2. เส้นทางจากถนนหลักหลักสู่หมู่บ้านมีระยะไกลพอสมควร 3. ช่องทางการจัดจำหน่ายมีน้อย ได้แก่ โครงการหลวง 4. ขาดการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ในด้านทฤษฎีการเกษตร
<p>O (Opportunities)</p> <p>โอกาส: เกิดจากปัจจัยภายนอก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุน <ul style="list-style-type: none"> - โครงการหลวง - <u>โครงการเรดท์พลัส</u> - กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธ์พืช - คู่แข่งขันในการทำเกษตรอินทรีย์มีน้อย 	<p>T (Threats)</p> <p>อุปสรรค : เกิดจากปัจจัยภายนอก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีช่องทางหลักในการจัดจำหน่าย ได้แก่ โครงการหลวง 2. ไม่สามารถควบคุมราคาสินค้าได้ตามต้องการ <ul style="list-style-type: none"> - ราคาตามโครงการหลวง กิโลกรัมละ 20-50 บาท - ราคาพ่อค้าคนกลางรายย่อย กิโลกรัมละ 5 - 10 บาท 3. พื้นที่และรูปแบบของการปลูกผักอินทรีย์ ต้องเป็นไปตามที่มาตรฐานของโครงการหลวงกำหนด

โดยผลสรุปที่ได้คือ ชุมชนมีความรู้พื้นฐานด้านการทำเกษตรอินทรีย์ แต่ยังขาดการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบในด้านทฤษฎีการเกษตร ทำให้เกิดการวิเคราะห์แนวทางที่จะพัฒนาไปสู่กระบวนการจัดการความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ตามทฤษฎีการทำเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และมุ่งสู่ความพอเพียงให้แก่ตำบลสู่ชุมชน

3. ตำบลฟื้นความยากลำบาก

ชุมชนบ้านเมืองอางได้ทำการเกษตร โดยการปลูกผักอินทรีย์ที่ได้ มาตรฐาน และคุณภาพ IFOAM (มาตรฐานเกษตรอินทรีย์) เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง เพื่อต่อยอดสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ สู่สากลได้จึงทำให้สินค้ามีการจัดจำหน่าย ในและต่างประเทศ จึงทำให้ชุมชนมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นชุมชนตัวอย่างด้านผักอินทรีย์

4. ตำบลยากลำบาก ก่อนเริ่มต้นโครงการและเมื่อสิ้นสุดโครงการ

เนื่องจากชุมชนบ้านเมืองอาง มีการทำเกษตรอินทรีย์ และทรัพยากรธรรมที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีการบูรณาการ จัดทำโครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านเมืองอาง และสินค้าผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ โดยเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว ของชุมชนบ้านเมืองอางให้ชุมชนมีรายได้ตลอดทั้งปี ในทุกด้าน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมด้านเกษตร โดยการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารชีวภัณฑ์ อย่างถูกต้องและถูกวิธี
- กิจกรรมที่ 2 การท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการการจัดอบรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการพัฒนา ออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว
- กิจกรรมที่ 4 การจัดทำแผนที่เดินทางการท่องเที่ยวชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรมเป็นกิจกรรมในการอบรม โดย ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทฤษฎี เพื่อเป็นหลักปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ผลการดำเนินงาน

จากกิจกรรม โดยรวมกิจกรรมด้านการเกษตรเป็นกิจกรรมหลัก ในการต่อยอด ในการสร้างแบบบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสินค้า ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ บ้านเมืองอ่าง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

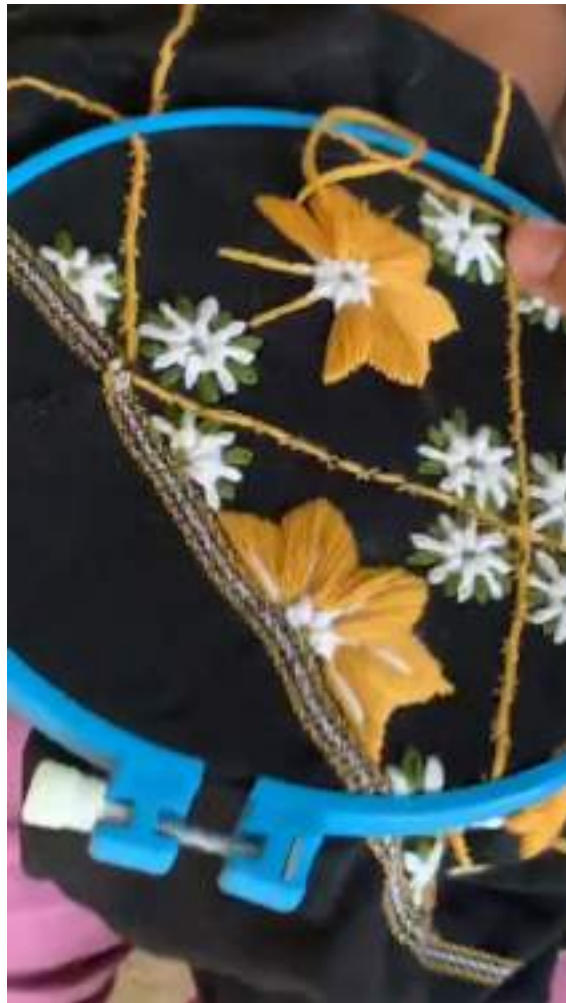
ปัจจัยความสำเร็จ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในชุมชนบ้านเมืองอ่าง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีส่วนร่วมโดยชุมชนเป็นหลัก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ควรสร้างมาตรฐานในการให้บริการการท่องเที่ยวให้เพียงพอ

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ศักยภาพตำบล

มุ่งสู่ความพอเพียง (ก่อน)

มุ่งสู่ความยั่งยืน (หลัง)

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

หมู่ที่ 5 บ้านขุนยง	หมู่ที่ 18 บ้านแม่ะน้อย
หมู่ที่ 6 บ้านป่าแหม	หมู่ที่ 19 บ้านห้วยเหี้ยะ
หมู่ที่ 7 บ้านขุนกลาง	หมู่ที่ 20 บ้านน้ำตกแม่กลาง
หมู่ที่ 8 บ้านผาหมอน	หมู่ที่ 21 บ้านกู่ฮ้อสามัคคี
หมู่ที่ 9 บ้านเมืองอาง	หมู่ที่ 22 บ้านหนองหล่ม
หมู่ที่ 10 บ้านแม่หอย	หมู่ที่ 23 บ้านใหม่ห้วยเหี้ยะ
หมู่ที่ 11 บ้านเมืองกลาง	
หมู่ที่ 12 บ้านหัวเสือ	
หมู่ที่ 13 บ้านน้ำลาด	
หมู่ที่ 14 บ้านปะ	
หมู่ที่ 15 บ้านแม่ปอน	
หมู่ที่ 16 บ้านตาดหมื่น	
หมู่ที่ 17 บ้านแม่กลางหลวง	

สภาพภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลบ้านหลวงมีที่ราบสำหรับการเพาะปลูกน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นภูเขาสูงพื้นที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ มีน้ำตกที่สวยงามอยู่หลายแห่ง

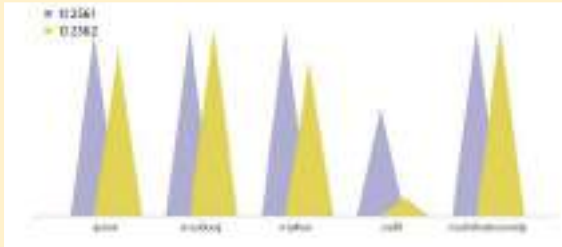
กลไกการดำเนินงาน

1. ที่ปรึกษา ประกอบด้วย หน่วยงานราชการในพื้นที่เทศบาลบ้านหลวง, สถานีกษัตริย์หลวงอินทนนท์
2. คณะทำงานชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกร, กลุ่มทอผ้า, ตัวแทนผู้นำชุมชนในตำบล
3. คณะทำงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วย อาจารย์, ผู้จ้างงาน U2T ตำบลบ้านหลวง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ข้อมูลปี 2561-2562

การพัฒนาพื้นที่

1. กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
2. จัดทำแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวชุมชนภายใต้โครงการ “พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสู่การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวแบบนำพักระยะยาว” (Long Stay Tourism)
3. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์บ้านเมืองอาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง “การใช้สารชีวภัณฑ์อย่างถูกต้องและถูกวิธี”
4. กิจกรรมการพัฒนา ออกแบบ ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว
5. กิจกรรมจัดทำหลักสูตรระยะสั้นเพื่อ Upskill/Reskill ด้านเกษตรอินทรีย์ (ผ่านระบบออนไลน์)

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน
- ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะครบ 20 คน
- สร้างยอดขายจากผลิตภัณฑ์ในชุมชนให้มีราคามากขึ้น
- การพัฒนาและสร้างอาชีพใหม่ทำให้ชาวบ้านเพิ่มโอกาสการมีงานทำ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- การยกระดับสินค้าของกลุ่มทอผ้าในชุมชน ทำให้สินค้าชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถสร้างรายได้ให้ชุมชนได้อย่างแท้จริง
- เกิดการส่งเสริมการพัฒนาการปลูกผักอินทรีย์
- เกิดความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เกิดแหล่งเรียนรู้ และต้นแบบในชุมชน
- ได้หลักสูตรที่เรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ที่เรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

Digital Literacy

Language Literacy

Financial Literacy

Social Literacy

ข้อเสนอแนะ

การยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้เด่น และคงมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในชุมชน และการท่องเที่ยวในชุมชนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา

ผู้รับผิดชอบ : นางสาวสุภัทราจิตต์ มะโนสดี

เบอร์ติดต่อ : 089-5589388 หน่วยงาน : คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลแม่คือ

อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ นายดอน วิระคำ สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากอำเภอดอยสะเก็ดไปทางทิศใต้ ประมาณ 9 กิโลเมตร มีหมู่บ้านจำนวน 6 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านแพะแม่คือ หมู่ที่ 2 บ้านแม่คือ หมู่ที่ 3 บ้านสันตันแหน หมู่ที่ 4 บ้านป่าบง หมู่ที่ 5 บ้านสันตันแหนใต้ หมู่ที่ 6 บ้านป่าเสร์้า, เหล่าคา,หนองงู มีครัวเรือนจำนวนทั้งสิ้น 2,606 ครัวเรือน ประชากรรวมมากกว่า 5,800 คน มีอาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อ เทศบาลตำบลตลาดใหญ่ ทิศตะวันออก ติดต่อ เทศบาลตำบลแม่ปุกา ทิศตะวันตก ติดต่อ เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์,เทศบาลตำบลสันปูเลย ทิศใต้ ติดต่อ เทศบาลเมืองต้นเปา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ในระยะเวลาที่ผ่านมาชุมชนประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งภาวะภัยแล้งในช่วงก่อนเดือนสิงหาคม ทำให้ผลผลิตทางเกษตรของชุมชนได้รับความเสียหาย จึงทำให้ชุมชนขาดรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางเกษตร

เพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถทางด้านแข่งขัน การยกระดับเศรษฐกิจ รายได้ให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ตลอดจนถึงการพัฒนาระบบการดำเนินงานด้านเกษตรอินทรีย์ ของคนในตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในฐานะสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอดอยสะเก็ด จึงเห็นควรให้มีการดำเนินงานโครงการให้เกิดมีการจ้างงานในชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่มีรายได้เพิ่ม ตอบความต้องการของชุมชนด้านการพัฒนาทักษะด้านเกษตรแนวใหม่ พัฒนาแพลตฟอร์มการตลาด จากฐานคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน และยกระดับเศรษฐกิจชุมชนด้วยการสนับสนุน พัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว เส้นทางสายวัฒนธรรมชุมชน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนการดำเนินโครงการ คณะทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ทำการประเมินชุมชนแล้วพบว่า ตำบลแม่คือ อยู่ในระดับที่เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ทางโครงการร่วมกับภาคีจึงได้ออกแบบการพัฒนา / ยกระดับ ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โครงการได้ออกแบบการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรม การจัดทำแผนที่เดินดินและภาพถ่ายภูมิประเทศของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน
2. กิจกรรม การอบรมเรื่องการจัดทำแผนธุรกิจ
3. กิจกรรม การจัดอบรมเพื่อพัฒนา/ยกระดับการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
4. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน และการตลาด
5. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนเพื่อลดการเผาและลดการเกิดมลภาวะภายในชุมชน
6. กิจกรรม การจัดกิจกรรมด้านสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

ในกิจกรรมย่อย โครงการได้มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1.กิจกรรม การจัดทำแผนที่เดินดินและภาพถ่ายภูมิประเทศของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน

1.1.จัดฝึกอบรมเรื่องการทำแผนที่เดินดิน เพื่อให้ประชาชนและคณะทำงานได้รู้จักชุมชน สถานที่สำคัญ ตลอดจนถึงบุคคลสำคัญในชุมชนตำบล

1.2. จัดฝึกอบรมเรื่องการทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ โดยการใช้เครื่องมือ คือ Google my map และให้คณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อปักหมุดสถานที่สำคัญ และอัปโหลดไว้ในระบบ ทำการส่งมอบให้กับทางเทศบาลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการทำงาน

1.3. จัดฝึกอบรมเรื่องการทำเส้นทางท่องเที่ยวภายในตำบล

1.4. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวภายในตำบล

1.5. จัดทำโปสเตอร์ภาพถ่ายทางอากาศส่งมอบเทศบาลตำบล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานชุมชน

2.กิจกรรม การอบรมเรื่องการทำแผนธุรกิจ ประกอบด้วย

2.1 จัดฝึกอบรมการทำแผนธุรกิจผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักเชียงดา / ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากจังหวัด / ผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าทอไทยวน

2.2 จัดทำแผนธุรกิจผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักเชียงดา / ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากจังหวัด / ผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าทอไทยวน

3.กิจกรรม การจัดอบรมเพื่อพัฒนา/ยกระดับการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

3.1 จัดฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนที่สนใจ ดังนี้

3.1.1 การจัดทำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักเชียงดา ได้แก่ ชาผักเชียงดา

3.1.2 การจัดทำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากจังหวัด ได้แก่ น้ำพริกจังหวัด จังหวัดอบกรอบ

3.1.3 การจัดทำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอไทยวน

3.2 จัดทำฉลากและบรรจุภัณฑ์ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์

3.3 จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์แปรรูปจากผักเชียงดา / ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากจังหวัด / ผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าทอไทยวน

3.4 จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์แปรรูปจากผักเชียงดา / ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากจังหวัด / ผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าทอไทยวน

3.5 จัดทำ Facebook Page จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

4. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน และการตลาด

4.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน

4.2 จัดฝึกอบรมเรื่องการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน การสร้างแบรนด์ และการพัฒนาช่องทางการตลาด

5.กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนเพื่อลดการเผาและลดการเกิดมลภาวะภายในชุมชน

5.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชน

5.2 จัดฝึกอบรมเรื่องศักยภาพชุมชนในการจัดการขยะ

5.3 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจด้านจัดการขยะ

6.กิจกรรม การจัดการกิจกรรมด้านสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยในชุมชน

6.1 จัดฝึกอบรมการจัดการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน

6.2 พัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนตำบล

ผลการดำเนินงาน

เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เกิดผลการดำเนินงานดังนี้

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย จำนวน 2 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย มากกว่า 100 คร้วเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ จำนวน 15 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี จำนวน 1 ผลงาน ได้แก่ การนำเอา google map มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตำบลของเทศบาลตำบล
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1.แผนที่เดินดินเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจชุมชน 2.การจัดทำโมเดลธุรกิจชุมชน 3.การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 องค์กรหลัก ได้แก่ 1.เทศบาลตำบลแม่คือ 2.ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลแม่คือ 3.ผู้นำศาสนาในพื้นที่ 4.สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลแม่คือ 5.คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.การจัดทำแผนธุรกิจรายตำบลทำให้เกิดการวางแผนงานด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นอาชีพเสริมของคนในตำบล 2.การมีส่วนร่วมในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจตำบล
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล จำนวน 1 เรื่อง คือ ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจากจังหวัด
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่ จำนวน 1 คน
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้าระวัง 6 หมู่บ้าน
11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) จำนวน 1 กลุ่ม คือ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากจังหวัด
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ จำนวน 1 เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จำนวน 1 รูปแบบ
14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 1 หลักสูตร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ภาศึเครือช่ยเข้มามีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ และร่วมวางแผนการดำเนินงาน
2. การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้มามีส่วนร่วมในการทำงาน
3. ผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา ให้โอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน
4. การเข้ไปมีส่วนร่วมมากกว่าการทำงานโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ ทำให้ได้ภาศึเครือช่ยการขับเคลื่อนงาน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ตำบแม่คือ ประสบกับปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้โครงการมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมรายตำบจำเป็นที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมภาศึเครือช่ยทั้งภายในและภายนอกชุมชน ดึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้เข้มามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเพื่อก่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

เป็นตำบลไม่สามารถ
อยู่รอด (ก่อน)

เป็นตำบลมุ่งสู่ความ
พอเพียง (หลัง)

ข้อมูลพื้นที่ตำบลแม่คือ

พื้นที่ตำบลแม่คือเป็นพื้นที่ราบใช้ในการทำการเกษตรกรรมและใช้เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย มีเนื้อที่ทั้งหมด 6.72 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 6 หมู่บ้าน ได้แก่

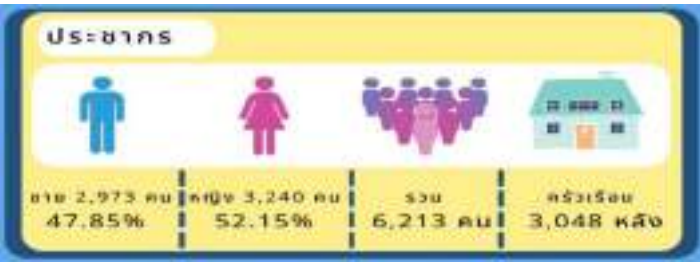

กลไกการดำเนินงาน

1. สำรวจความต้องการของตำบล
2. วิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการพัฒนา ร่วมกับชุมชน
3. จัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะสัมมาชีพให้คนในชุมชนด้วยองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย
4. ร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนา ยกกระดับอาชีพในชุมชน
5. ส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในชุมชน

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

1. เกิดการจ้างงานในพื้นที่ชุมชน 3 กลุ่ม จำนวน 20 คน
2. มีการพัฒนาทักษะ สำหรับผู้รับจ้างงานในพื้นที่
3. มีการพัฒนาด้านการแปรรูปสินค้าและบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
4. ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการแก่ชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน
5. เกิดความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

เครือข่ายร่วมบูรณาการที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ

1. กระทรวง ฮว.
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลแม่คือ
4. เทศบาลตำบลแม่คือ
5. กศน.ตำบลแม่คือ
6. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่คือ

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์การพัฒนา

1. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะสัมมาชีพ
2. ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน
3. พัฒนาองค์ความรู้
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะสัมมาชีพในชุมชน 3 กลุ่มอาชีพ
 - กลุ่มวิสาหกิจผักเชียงดา
 - กลุ่มวิสาหกิจผ้าทอไทยวน
 - กลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงจิ้งหรีด
2. จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวในตำบลแม่คือ
3. การบริการจัดการกลุ่มและการตลาด
4. จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะในครัวเรือนอย่างถูกวิธี

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตำบล

1. จัดกิจกรรมยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าการเกษตรชุมชน และสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ได้มาตรฐาน เป็นมิตรแก่สิ่งแวดล้อม และช่วยลดต้นทุนในการผลิต
2. จัดกรมถ่ายทอดองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนภายในตำบลแม่คือ
3. จัดกิจกรรมการพัฒนากระบวนการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรและบรรจุภัณฑ์และถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการตลาดออนไลน์

ผู้รับผิดชอบ นายดอน วิละคำ

เบอร์ติดต่อ 080-6757454 หน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลแม่โป่ง

อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ผู้รับผิดชอบ

สังกัดหน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่

หัวหน้าโครงการ อาจารย์สมาน ดาวเวียงกัน

คณะทำงาน

นางสาวภัทธร	ไทยกรณ์	นางสาวปรียาภรณ์	ตะริโย
นางสาวณัชชา	เชื่อนคำ	นางสุนทรี	ทองคำสม
นางสาวกัญญาณัฐ	ผัดด้วง	นางสาวอรุโนทัย	ยอดกันธา
นางสาวกชกร	เทพอรชร	นางสาวรุ่งนภา	พิลัยหล้า
นางสาวพวงเพชร	ทะนันตา	นายวรชัย	ทองคำฟู
นายอุเทน	ทองคำสม	นายพีรพงศ์	วงษ์ตาไข

นางสาวชฎาพร	แสงทอง	นางสาวอรุณี	แช่ลิ้ม
นางสาวปทุมวรรณ	ยอดสาร	นายนที	มโนรัตน์
นางสาวนิพัทธา	ธนะแสง	นางสาวรัชฎาภรณ์	แสงฟู
นายกานต์พัฒนิน	เจริญทรัพย์	นางสาวสุกัญญา	ตะริโย
นางสาวอรัญญา	ทิสา	นางสาวพรพิมล	พองวรรณภา
นายวันธร	บุญเรืองรอด	นางสาวรัตนภรณ์	เทศขมภู

ความเป็นมา

ตำบลแม่โป่ง เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอดอยสะเก็ด มีพื้นที่ทั้งหมด 37,551 ไร่ พื้นที่เดิมของชาวบ้าน ส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น การตั้งถิ่นฐานตั้งอยู่ตามแนวยาวของถนนมีถนน รพช. และถนนชลประทานเชื่อมแม่กวาง เป็นเส้นทางติดต่อระหว่างหมู่บ้าน/อำเภอได้สะดวก เป็นตำบลที่มีพื้นที่ของหมู่บ้านอยู่ในเขตของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ และเป็นหมู่บ้านบริวารของศูนย์ศึกษาฯ ทั้ง 10 หมู่บ้าน ราษฎรได้รับการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแม่โป่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ที่ได้นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาและแสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบล ในแต่ละด้านตามประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง

แต่เดิมตำบลแม่โป่งมีการพัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการที่สูงอยู่แล้ว ซึ่งทางโครงการ U2T RMUTL 2021 ได้เข้ามาทำหน้าที่ในการส่งเสริมสมรรถภาพด้านเทคโนโลยี ด้านการตลาดออนไลน์ เพิ่มทักษะการจัดการกลุ่ม และเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้แก่ตำบล

ประเด็นที่ 2 ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ

ตำบลแม่โป่งเป็นตำบลที่มีทั้งพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ใช้สอย โดยพื้นที่เกษตรกรรมนั้นมีการจัดการน้ำที่ดีแบบระบบเหมืองฝาย ส่วนพื้นที่ป่าไม้เป็นเขตความรับผิดชอบมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงและศูนย์ศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริห้วยฮ่องไคร้ ซึ่งมีเป็นศูนย์จัดการไฟป่า แหล่งเพิ่มพูนด้านทรัพยากร รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารชุมชน และพื้นที่ใช้สอย ในแต่ละครัวเรือนจะมีการจัดการขยะโดยการคัดแยกขยะอยู่แล้ว

ประเด็นที่ 5 ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย

ก่อนเริ่มโครงการทางตำบลแม่โป่งยังมีการใช้สารเคมีในการทำเกษตรกรรมในบางส่วน ซึ่งทางโครงการ U2T RMUTL 2021 ได้เข้ามาส่งเสริมให้ลดการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรมโดยการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ ปุ๋ยขี้วัว และน้ำหมักชีวภาพในกลุ่มเกษตรกรหมู่ที่ 9 บ้านป่าไม้แดง

ประเด็นที่ 8 ฝึกอบรมทักษะอาชีพ

ระหว่างการประชุมปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ U2T RMUTL 2021 ได้มีการจัดอบรมตามหัวข้อหลักสูตรการอบรมดังนี้ 1.กิจกรรม Smart people 2.Creative Food 3.Eco people 4.Craft trend product และ 5.นวัตกรรมเพื่อการผลิต

ประเด็นที่ 9 มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภาพสิ่งแวดล้อม พลังงาน

ภายในตำบลแม่โป่งเป็นตำบลที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เนื่องจากมีเส้นทางเข้าออกสะดวก และมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

ประเด็นที่ 11 พัฒนากลุ่มเปราะบาง

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พบว่ากลุ่มเปราะบางในตำบลแม่โป่งทางด้านเศรษฐกิจมีน้อย แต่ด้านสุขภาพมีมากเนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งเกิดผลกระทบโดยตรง ทาง U2T RMUTL 2021 จึงได้จัดอบรมทักษะอาชีพเพื่อให้กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบได้มีอาชีพเสริม เช่น การสานตะกร้า การทำขนมจีบซาลาเปา และการทำน้ำยาล้างจาน เป็นต้น

ประเด็นที่ 13 ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล

จากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทาง U2T RMUTL 2021 มีแนวคิดที่จะทำศูนย์แพทย์แผนไทยแพทย์แผนทางเลือกให้กับตำบลแม่โป่ง โดยมีกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

สรุปได้ว่าการประเมิน 16 ประเด็นดังกล่าว จะเห็นว่าก่อนเริ่มโครงการเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง และหลังจากสิ้นสุดโครงการสามารถเป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืนได้

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 Smart people เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำ content มาพัฒนาสินค้าของตัวเองได้ สามารถปรับปรุง ดึงจุดเด่นในตัวผลิตภัณฑ์ได้ และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสื่อออนไลน์ นำความรู้ไปพัฒนาธุรกิจตัวเองต่อไป โดยมีหัวข้อการอบรมดังนี้

- 1.การเขียน Content แบบมีอาชีพ
- 2.การใช้เทคโนโลยีจัดการข้อมูลการทำงานอย่างชาญฉลาด
- 3.การสร้างสื่อออนไลน์ให้โดนใจ

กิจกรรมที่ 2 Creative Food เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน พัฒนากลุ่มอาชีพใหม่ ให้มีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมและอาชีพหลักได้ โดยมีหัวข้อการอบรมดังนี้

- 1.การทำปอเปี๊ยะทอด
- 2.การทำขนมจีบ ซาลาเปา
- 3.การทำผักดอง และเทคนิคการแปรรูปแบบผง(ผงนัว)
- 4.การทำน้ำสมุนไพร และไอศกรีมใบเตย
- 5.การชงกาแฟ และเครื่องดื่มต่าง ๆ

กิจกรรมที่ 3 Eco people เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน พัฒนากลุ่มอาชีพใหม่ ให้มีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมและอาชีพหลักได้ โดยมีหัวข้อการอบรมดังนี้

1. การทำน้ำยาล้างจานสูตรขจัดคราบและสูตรธรรมชาติ
2. การทำน้ำยาซักผ้า
3. จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าว

กิจกรรมที่ 4 Craft trend product เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนนำสู่สินค้า OTOP เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน พัฒนากลุ่มอาชีพใหม่ ให้มีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมและอาชีพหลักได้ โดยมีหัวข้อการอบรมดังนี้

1. การถักกระเป๋าเชือกถัก
2. การสานตะกร้าเส้นพลาสติก
3. การสานกระเป๋าเส้นพลาสติก
4. การทำลูกประคบสมุนไพร
5. การสกัดสมุนไพรสำหรับเป็นส่วนผสมสเปรย์สมุนไพรไล่ยุง
6. ยาต้มสมุนไพร

กิจกรรมที่ 5 Innovation for Community จัดทำตู้อบสมุนไพร เพื่อพัฒนาและยกระดับการแพทย์แผนไทยด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อบำบัดและสร้างเสริมการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน เพื่อการส่งเสริมภูมิปัญญาและนวัตกรรมด้านการแพทย์แผนไทยในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน (วิธีการบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยี เครื่องมือ องค์ความรู้ นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม)

วิธีการบริหารจัดการ

1. ปรึกษาหารือภายในองค์กรเพื่อวางแผนการดำเนินงานในโครงการ
2. ลงพื้นที่สอบถามความต้องการจากชุมชนในตำบลแม่โป่ง
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของชุมชน
4. ออกแบบกิจกรรมตามความต้องการโดยผ่าน 5 กิจกรรมหลัก คือ Smart people, Creative Food, Eco people, Craft trend product และ Innovation for Community
5. จัดกิจกรรมอบรมตามหัวข้อดังกล่าว โดยมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านที่ตรงตามเนื้อหากิจกรรมเป็นวิทยากรหลักในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขตำบล
6. สรุปผลตอบรับจากการจัดกิจกรรมจากผู้เข้าร่วมอบรม ผ่านแบบสอบถาม
7. เผยแพร่การจัดกิจกรรม โดยการจัดทำสื่อ โปสเตอร์ และวิดีโอโปรโมทผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Youtube เป็นต้น

7. ผลการดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมายที่ได้มาอบรมในแต่ละกิจกรรมที่ U2T RMUTL 2021 ได้จัดขึ้นทางชุมชนได้นำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดสร้างอาชีพใหม่และเสริมสร้างรายได้เสริมโดยเป็นไปตามตัวชี้วัดของกิจกรรม

ผลผลิตจากกิจกรรม Smart people ได้แก่ ป้าลักษณะ(ศิริลักษณ์ พาร์มกบ), พี่นิด จานใบไม้ และ พี่อรรณพ(หอมแดงเจียวบ้านคุณยาย)

ผลผลิตจากกิจกรรม Creative food ได้แก่ ป้ายอด(ดาราท ไทยกรณ์) และ พี่บอย(วรัท คุณยศยิ่ง) นำความรู้จากกิจกรรมไปต่อยอดสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองด้วยการจัดทำขนมจีบขายในช่องทางออนไลน์ และภายในชุมชน โดยจะทำขายแบบเปิดพรีออเดอร์

ผลผลิตจากกิจกรรม Eco people ได้แก่ ยายสมพร นำความรู้จากกิจกรรมไปต่อยอดสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองด้วยการนำยาล้างจานขายในราคาขวดละ 10 บาท

ผลผลิตจากกิจกรรม Craft trend product ได้แก่ ยายสมพร(กระเป๋าลักเชือกกรม) และ คุณนงนุช ตะริโย(เพจลักษณะเชือกกรม)

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จ คือ ประชาชนในตำบลให้การตอบรับจากการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งมีคนในตำบลให้การตอบรับและได้รับความสนใจมากขึ้น อีกทั้งยังมีความต่อเนื่องของกิจกรรมจากการอบรมนำไปสู่อาชีพใหม่ และมีการรวมตัวกันทั้งกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน กลุ่มเกษตรกร เพื่อจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้เป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินในตำบลและแนวทางการพัฒนาต่อไป มีดังนี้

1. ด้านสุขภาพ การจัดตั้งศูนย์แพทย์แผนไทยแพทย์แผนทางเลือกของตำบลแม่โป่ง
2. ด้านเศรษฐกิจ ศูนย์จำหน่ายของ OTOP ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตั้งอยู่ที่เทศบาลตำบลแม่โป่ง
3. ด้านคุณภาพชีวิต การทำเกษตรอย่างปลอดภัย เน้นการทำเกษตรอินทรีย์ การทำจุลินทรีย์ ปุ๋ยหมัก การคัดแยกขยะ และลดการเผา
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ การทำ Food Bank เปิดโอกาสชุมชนที่ติดขอบป่ามีช่องทางในการขายผลผลิตจากป่า เพื่อสร้างรายได้ในแก่มุมบ้านตัวเอง

นอกจากนี้ยังมีเชื่อมโยงระหว่างตำบลโดยการนำความรู้จากการอบรมมาเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ และเปิดโอกาสให้ประชาชนตำบลใกล้เคียงมาใช้บริการตู้อบสมุนไพร ซึ่งเป็นนวัตกรรมสู่ชุมชนของตำบลแม่โป่งได้

รูปที่ 1 กิจกรรมอบรม Smart people

รูปที่ 2 กิจกรรมอบรม Creative food (ผงั่ว)

รูปที่ 3 กิจกรรมอบรม Creative food (ผักดอง)

รูปที่ 4 กิจกรรมการทำปอเปี๊ยะทอด

รูปที่ 5 กิจกรรมการทำเครื่องดื่มและน้ำสมุนไพร

รูปที่ 6 กิจกรรมการทำขนมจีบ ซาลาเปา

รูปที่ 7 การทำน้ำยาล้างจานและน้ำยาซักผ้า

รูปที่ 8 การทำกระเป๋าผ้าเช็ดมือ

รูปที่ 9 การสานตะกร้าเส้นพลาสติก

รูปที่ 10 การสานกระเป๋าเส้นพลาสติก

หมายเหตุ : ลิงค์วิดีโอ การถอดบทเรียน โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม กรณีตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ <https://youtu.be/RqSaquTF55A>

ศักยภาพตำบล → ตำบลไม่สามารถอยู่รอด → ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นฐานตำบลแม่โป่ง

ตำบลแม่โป่งประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน 2,245 ครัวเรือน

สภาพภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาและภูเขา มีลำห้วยไหลผ่าน มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยอ่องไคร้, อ่างเก็บน้ำห้วยแก้ว, คลองชลประทานแม่กวง จึงทำให้ตำบลแม่โป่งได้รับน้ำเต็มพื้นที่

ประชากรมีทั้งหมด 5,540 คน

2,713 คน

2,827 คน

โรงเรียน 4 แห่ง
ศพด. 1 แห่ง

วัด 6 วัด
สำนักสงฆ์ 3 แห่ง

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม จึงเหมาะที่จะพัฒนาสินค้าเพื่อส่งเสริมการสร้างอาชีพใหม่ เป็นการสร้างรายได้เสริมนอกเหนือจากการทำการเกษตร และพัฒนาความรู้ ความสามารถให้เท่าทันยุคสมัยมากขึ้น

โจทย์พัฒนาพื้นที่

1. ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยมหาวิทยาลัยเป็น System Integrator
2. การพัฒนาสินค้าอาชีพและเสริมสร้างอาชีพใหม่ให้ชุมชน
3. ยกระดับสินค้าและส่งเสริมการขายในตลาดออนไลน์และออฟไลน์
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

กิจกรรมพัฒนาพื้นที่

การพัฒนาสินค้าอาชีพและสร้างอาชีพใหม่

- **กิจกรรม Smart People**
อบรมการใช้สื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการขายแก่ชุมชน
- **กิจกรรม Creative Food**
อบรมการทำปอเปี๊ยะทอด, ขนมจีบ, ซาลาเปา, เครื่องดื่มสมุนไพร และเครื่องดื่มชา กาแฟและน้ำอัดลมเปลี่ยนโซดา เป็นต้น
- **กิจกรรม Craft Trend Product**
อบรมการถักกระเป๋าเชือกถัก และการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

การสร้างและพัฒนา Creative Economy

- ทำ Content เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น คลิปวิดีโอแนะนำตำบลแม่โป่ง, ไลฟ์สด: 9 วัด, One day trip@แม่โป่ง, Street Food แยกหัวอ่าง

การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน

- **กิจกรรม Innovation For Community**
จัดตั้งศูนย์แพทย์แผนไทย และนันทวัฒนธรรมสู่ชุมชน โดยนำตู้อบสมุนไพรอบให้ชุมชน และจัดการอบรมการใช้งานและดูแลรักษาให้แก่ชุมชน
- **กิจกรรม Craft Trend Product**
จัดกิจกรรมอบรมการทำลูกประคบ, สเปรย์กับยุง และยาสมุนไพร

การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/ Circular Economy

- **กิจกรรม Eco People**
จัดกิจกรรมอบรมการทำน้ำยาล้างจาน, การทำน้ำยาซักผ้า และการทำจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าว

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน ประชาชนทั่วไป บัณฑิตใหม่ และนักศึกษา
- ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะ ครบ 20 คน

Financial Literacy

Social Literacy

English Literacy

IT Literacy

Digital Literacy

- เกิด Community Big Data โดยรวบรวมข้อมูลของตำบลแม่โป่ง ใน CBD Application จำนวน 206 รายการ

เชิงเศรษฐกิจ

- เกิดรายได้จากการขายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชนมากขึ้น โดยโครงการ U2T ร่วมช่วยขับเคลื่อนให้เกิดการยกระดับผลิตภัณฑ์ในชุมชน และส่งเสริมการตลาดในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์
- เกิดการพัฒนาอาชีพใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมที่ทาง U2T ได้จัดกิจกรรมขึ้น
- การทำ Content พัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้มีผู้คนใจที่เข้ามาและรู้จักตำบลแม่โป่งมากขึ้น ส่งผลให้เกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชน

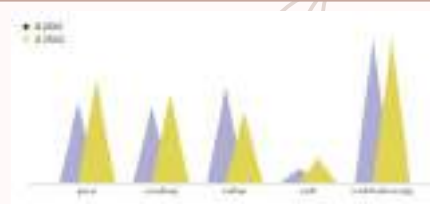
เชิงสังคม

- ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและสามารถต่อยอดความรู้จากกิจกรรม ส่งผลให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่อย่างมีคุณภาพมากขึ้น

กลไกการดำเนินงาน

1. การจ้างงานตามภารกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพตำบล การกำกับ ติดตาม และการประเมินผลระดับ (National System Integrator)
3. การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการรายตำบล (ระดับ System Integrator)
4. ภาครัฐเครือข่าย
 - เทศบาลตำบลแม่โป่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่โป่ง
 - อาสาสมัครสุภาพประจำหมู่บ้านแม่โป่ง
 - กลุ่มแม่บ้านตำบลแม่โป่ง
 - กลุ่มผู้สูงอายุตำบลแม่โป่ง
 - กลุ่มเกษตรกรตำบลแม่โป่ง
 - กลุ่มธุรกิจส่วนตัวในตำบลแม่โป่ง
5. กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในชุมชน รวมถึงเรียนรู้การตลาดแบบออนไลน์และออฟไลน์

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่
FB : U2T ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด เชียงใหม่

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ
อาจารย์สมาน ดาวเวียงถิ่น
Tel.0867309253

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลแม่ฮ้อยเงิน

อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ : นางสาวฉัตรวิฑู มโนพฤกษ์ สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอดอยสะเก็ด ประมาณ 15 กิโลเมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 25 กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 99.25 ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นที่ราบลุ่ม ที่นา เหมาะสำหรับอาชีพเกษตรกรรม เป็นพื้นน้ำ 42 ไร่ (ร้อยละ 0.75 ของพื้นที่ทั้งหมด) และเป็นที่อยู่อาศัย มีความอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำ ลำคลองไหลผ่าน น้ำไม่ท่วมขัง ในเขตตำบลแม่ฮ้อยเงิน ทั้ง 6 หมู่บ้าน ดังต่อไปนี้ หมู่ที่ 1 บ้านแม่ฮ้อยเงินเหนือ หมู่ที่ 2 บ้านแม่ฮ้อยเงินใต้ หมู่ที่ 3 บ้านสันทราย หมู่ที่ 4 บ้านม่วงโตน หมู่ที่ 5 บ้านหนองแฝก หมู่ที่ 6 บ้านม่วงโตนใต้ มีประชากรรวมมากกว่า 3,600 คน

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ในระยะเวลาที่ผ่านมาชุมชนประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งภาวะภัยแล้งในช่วงก่อนเดือนสิงหาคม ทำให้ผลผลิตทางเกษตรของชุมชนได้รับความเสียหาย จึงทำให้ชุมชนขาดรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางเกษตร

เพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถทางด้านแข่งขัน การยกระดับเศรษฐกิจ รายได้ให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ตลอดจนถึงการพัฒนาระบบการดำเนินงานด้านเกษตรอินทรีย์ ของคนในตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอดอยสะเก็ด จึงเห็นควรให้มีการดำเนินงานโครงการให้เกิดมีการจ้างงานในชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่รายได้เพิ่ม ตอบสนองความต้องการของชุมชนด้านการพัฒนาทักษะด้านเกษตรแนวใหม่ พัฒนาแพลตฟอร์มการตลาด จากฐานคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน และยกระดับเศรษฐกิจชุมชนด้วยการสนับสนุน พัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางสายวัฒนธรรมชุมชน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนการดำเนินโครงการ คณะทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ทำการประเมินชุมชนแล้วพบว่า ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อยู่ในระดับที่เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ทางโครงการร่วมกับภาคีจึงได้ออกแบบการพัฒนา / ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม (ตามที่โครงการได้เลือกดำเนินกิจกรรม)

โครงการได้ออกแบบการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรม การจัดทำแผนที่เดินดินและภาพถ่ายภูมิประเทศของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน
2. กิจกรรม การอบรมเรื่องการจัดทำแผนธุรกิจ
3. กิจกรรม การจัดอบรมเพื่อพัฒนา/ยกระดับการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
4. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน และการตลาด
5. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนเพื่อลดการเผาและลดการเกิดมลภาวะภายในชุมชน
6. กิจกรรม การจัดกิจกรรมด้านสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

ในกิจกรรมย่อย โครงการได้มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1.กิจกรรม การจัดทำแผนที่เดินดินและภาพถ่ายภูมิประเทศของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน

1.1.จัดฝึกอบรมเรื่องการทำแผนที่เดินดิน เพื่อให้ประชาชนและคณะทำงานได้รู้จักชุมชน สถานที่สำคัญ ตลอดจนถึงบุคคลสำคัญในชุมชนตำบล

1.2.จัดฝึกอบรมเรื่องการทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ โดยการใช้เครื่องมือ คือ Google my map และให้คณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อปักหมุดสถานที่สำคัญ และอัปโหลดไว้ในระบบ ทำการส่งมอบให้กับทางเทศบาลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการทำงาน

1.3. จัดฝึกอบรมเรื่องการทำเส้นทางท่องเที่ยวภายในตำบล

1.4. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวภายในตำบล

1.5. จัดทำโปสเตอร์ภาพถ่ายทางอากาศส่งมอบเทศบาลตำบล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานชุมชน

2.กิจกรรม การอบรมเรื่องการทำแผนธุรกิจ

2.1 จัดฝึกอบรมการทำแผนธุรกิจคอมพิวเตอร์และปุ๋ยหมักจากผักตบชวา

2.2 จัดทำแผนธุรกิจคอมพิวเตอร์และปุ๋ยหมักจากผักตบชวา

3.กิจกรรม การจัดอบรมเพื่อพัฒนา/ยกระดับการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

3.1 จัดฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนที่สนใจ ดังนี้

3.1.1 การทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวา

3.1.2 การทำโคมล้านนา

3.2 จัดทำฉลากและบรรจุภัณฑ์ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์

3.3 จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์จากเห็ด

3.4 จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์จากเห็ด

4.กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน และการตลาด

4.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน

4.2 จัดฝึกอบรมเรื่องการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน การสร้างแบรนด์ และการพัฒนาช่องทางทางการตลาด

5.กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนเพื่อลดการเผาและลดการเกิดมลภาวะภายในชุมชน

5.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชน

5.2 จัดฝึกอบรมเรื่องศักยภาพชุมชนในการจัดการขยะ

5.3 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจด้านจัดการขยะ

6.กิจกรรม การจัดกิจกรรมด้านสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยในชุมชน

6.1 จัดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน

6.2 พัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนตำบล

ผลการดำเนินงาน

เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เกิดผลการดำเนินงานดังนี้

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย จำนวน 2 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย มากกว่า 100 ครัวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ จำนวน 15 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี จำนวน 1 ผลงาน ได้แก่ การนำเอา google map มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตำบลของเทศบาลตำบล
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1.แผนที่เดินดินเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจชุมชน 2.การจัดทำโมเดลธุรกิจชุมชน 3.การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 องค์กรหลัก ได้แก่ 1.เทศบาลตำบลแม่ฮ้อยเงิน 2.ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลแม่ฮ้อยเงิน 3.ผู้นำศาสนาในพื้นที่ 4.สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลแม่ฮ้อยเงิน 5.คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.การจัดทำแผนธุรกิจรายตำบลทำให้เกิดการวางแผนงานด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นอาชีพเสริมของคนในตำบล 2.การมีส่วนร่วมในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจตำบล
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล จำนวน 1 เรื่อง คือ ปุ๋ยหมักจากผักตบชวา
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่ จำนวน 1 คน ได้แก่ นายสอน ไชยแก่น
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้าระวัง 6 หมู่บ้าน
11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) จำนวน 1 กลุ่ม คือ ปุ๋ยหมักจากผักตบชวา
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปทริเจนและประสบการณ์ในโครงการ จำนวน 1 เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จำนวน 1 รูปแบบ
14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 1 หลักสูตร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. คณะทำงานโครงการร้อยละ 95 เป็นคนในพื้นที่ ทำให้สามารถประสานงานกับพื้นที่ได้ในระดับที่ดีมาก
2. ภาควิชาเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ และร่วมวางแผนการดำเนินงาน
3. การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน
4. ผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา ให้โอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าการทำงานโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ ทำให้ได้ภาควิชาเครือข่ายการขับเคลื่อนงาน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้โครงการมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว นอกจากนี้จะอาศัยทุนเดิมของชุมชนเพื่อการพัฒนาต่อยอดแล้ว ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลจำเป็นที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน ดึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเพื่อก่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตำบลแม่ฮ้อยเงิน

อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ข้อมูลพื้นฐานตำบล

มีพื้นที่ 9.00 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5,625 ไร่ ครอบคลุม 6 หมู่บ้าน

- หมู่ที่ 1 บ้านแม่ฮ้อยเงินเหนือ
- หมู่ที่ 2 บ้านแม่ฮ้อยเงินใต้
- หมู่ที่ 3 บ้านสันทราย
- หมู่ที่ 4 บ้านม่วงโตน
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองแฝก
- หมู่ที่ 6 บ้านม่วงโตนใต้

อาชีพหลัก : รับจ้างทั่วไป
อาชีพรอง : ทำไร่ทำนา

วัด 4 แห่ง

สถานศึกษา 2 แห่ง

รพ.สต. 1 แห่ง

ประชากร

เพศชาย
1,656 คน

เพศหญิง
1,689 คน

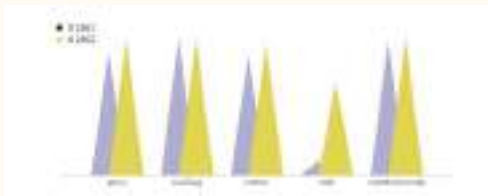
รวม
3,349 คน

ครัวเรือน
1,138 หลัง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ข้อมูลปี 2561-2562

โจทย์การพัฒนา

- ส่งเสริมพัฒนาทักษะสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่
- ยกระดับการท่องเที่ยวในชุมชน เศรษฐกิจชุมชน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- Covid week
- สัมมาชีพ
 - โครงการอบรมการจัดทำโคมลิ้นนาประยุกต์
 - โครงการจัดทำปุ๋ยอินทรีย์จากผักตบชวา ลดปัญหาวัชพืชในแหล่งน้ำ และสร้างอาชีพใหม่
- การท่องเที่ยว
 - จัดทำแผนที่แหล่งท่องเที่ยว เศรษฐกิจชุมชน
 - จัดทำแผนที่เส้นทางจักรยานชมธรรมชาติ

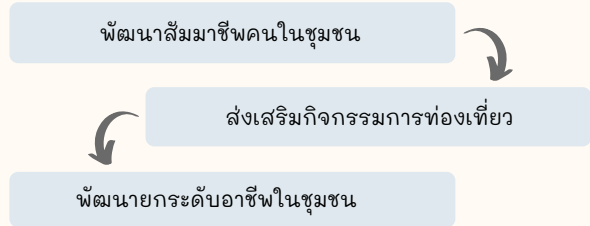
ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวณัฐพร มโนพฤกษ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
เบอร์ติดต่อ : 088-912-8745 หน่วยงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
11 เป้าหมาย

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
16 เป้าหมาย

กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

- เกิดการจ้างงาน 3 กลุ่ม บัณฑิตจบใหม่ 10 คน ประชาชนทั่วไป 5 คน นักศึกษา 5 คน
- การพัฒนาทักษะ

3. Community Big Data

- เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ (โปรไฟล์ตำบล)
- 4. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
 - เกิดการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการชุมชน
 - สร้างความตระหนักรู้ในการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน
 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

ภาคีเครือข่าย

- กระทรวง อว.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- เทศบาลตำบลแม่ฮ้อยเงิน
- กศน. ตำบลแม่ฮ้อยเงิน
- รพ.สต. ตำบลแม่ฮ้อยเงิน

ข้อเสนอแนะ

- พัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่นำชุมชนและชาวบ้าน
- มุ่งเน้นการทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ และพัฒนากิจกรรมด้านเศรษฐกิจของชุมชนต่อไป
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านการจัดการการเงินทุนและศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับกองทุนต่างๆ ของชุมชน
- ควรมีหน่วยงานเกี่ยวข้องเข้ามาดูแลและตรวจสอบคุณภาพของปุ๋ย
- ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมเกษตรกรให้หันมาใช้ตลาดอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมด้านตลาดออนไลน์เฉพาะ เป็นรูปแบบธุรกิจที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลสำราญราษฎร์

อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ : นางประกา สนั่นก้อง

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลสำราญราษฎร์ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านร่องต้นขาม บ้านสันต้นม่วงเหนือ บ้านป่าสักหลวง บ้านพันหลัง บ้านป่าเหมือด บ้านสันมะเกี๋ยง บ้านต้นผึ้ง บ้านสันโป่ง มีประชากร 913 ครัวเรือน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอดอยสะเก็ด ระยะทางห่างจากอำเภอประมาณ 10 กม. พื้นที่เป็นที่ราบ ทิศเหนือ ติดกับ ต.ป่าลาน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ทิศใต้ ติดกับ ต.แม่คือ และ ต.สันปูเลย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ทิศตะวันออก ติดกับ ต.ตลาดใหญ่ และ ต.แม่คือ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ทิศตะวันตก ติดกับ ต.ตลาดขวัญ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ใช้ทางหลวงจังหวัด 1014 สายดอยสะเก็ด – ป่อสร้าง ระยะทาง 4 กม. จากศูนย์หัตถกรรมบ่อสร้าง โดยเดินทางผ่านหมู่บ้านต้นเปาตามถนน รพช. สายต้นเปา – น้ำแพร่ เข้าสู่ถนนหลักในตำบลสำราญราษฎร์ สภาพถนนในตำบลเป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีตสามารถเดินทางได้สะดวก ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ อาชีพหลักทำนา, ทำสวน/ทำไร่, เพาะเห็ดฟาง, รั้งจ้าง อาชีพเสริม แกะสลัก, หัตถกรรมกระดาษสา

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนการดำเนินโครงการ คณะทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ทำการประเมินชุมชนแล้วพบว่า ตำบลสำราญราษฎร์ อยู่ในระดับที่เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ทางโครงการร่วมกับภาคีจึงได้ออกแบบการพัฒนา / ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โครงการได้ออกแบบการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรม การจัดทำแผนที่เดินดินและภาพถ่ายภูมิประเทศของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน
2. กิจกรรม การอบรมเรื่องการจัดทำแผนธุรกิจ
3. กิจกรรม การจัดอบรมเพื่อพัฒนา/ยกระดับการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
4. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน และการตลาด
5. กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนเพื่อลดการเผาและลดการเกิดมลภาวะภายในชุมชน
6. กิจกรรม การจัดกิจกรรมด้านสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

ในกิจกรรมย่อย โครงการได้มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. กิจกรรม การจัดทำแผนที่เดินดินและภาพถ่ายภูมิประเทศของชุมชนแบบมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน
 - 1.1. จัดฝึกอบรมเรื่องการทำแผนที่เดินดิน เพื่อให้ประชาชนและคณะทำงานได้รู้จักชุมชน สถานที่สำคัญ ตลอดจนถึงบุคคลสำคัญในชุมชนตำบล
 - 1.2. จัดฝึกอบรมเรื่องการจัดทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ โดยการใช้เครื่องมือ คือ Google my map และให้คณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อปักหมุดสถานที่สำคัญ และอัปโหลดไว้ในระบบ ทำการส่งมอบให้กับทางเทศบาลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการทำงาน
 - 1.3. จัดฝึกอบรมเรื่องการทำเส้นทางการท่องเที่ยวภายในตำบล
 - 1.4. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวภายในตำบล
 - 1.5. จัดทำโปสเตอร์ภาพถ่ายทางอากาศส่งมอบเทศบาลตำบล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานชุมชน
2. กิจกรรม การอบรมเรื่องการจัดทำแผนธุรกิจ
 - 2.1 จัดฝึกอบรมการจัดทำแผนธุรกิจเห็น
 - 2.2 จัดทำแผนธุรกิจเห็น
 - 2.3 จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจ HUB HED Farm ตำบลสำราญราษฎร์

3.กิจกรรม การจัดอบรมเพื่อพัฒนา/ยกระดับการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน จากฐานทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

- 3.1 จัดฝึกอบรมการจัดทำก้อนเห็ดให้แก่ประชาชนที่สนใจ
- 3.2 คณะทำงานโครงการ จัดทำก้อนเห็ดเพื่อแจกให้แก่ประชาชนที่สนใจ เพื่อลดรายจ่าย ตลอดจนถึงการส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน
- 3.3 จัดฝึกอบรมเรื่องการแปรรูปอาหารจากเห็ด ได้แก่ การทำเห็ดสวรรค์ การทำน้ำพริกเห็ด การทำไส้อั่วเห็ด การทำเห็ดดอย และการทำแหนเห็ด รวม 5 เมนู จำนวน 10 วัน
- 3.4 จัดทำตลาดและบรรจุภัณฑ์ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์
- 3.5 จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์จากเห็ด
- 3.6 จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์จากเห็ด

4.กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้การบริหารจัดการธุรกิจชุมชน และการตลาด

- 4.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน
- 4.2 จัดฝึกอบรมเรื่องการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน การสร้างแบรนด์ และการพัฒนาช่องทางการตลาด

5.กิจกรรม การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนเพื่อลดการเผาและลดการเกิดมลภาวะภายในชุมชน

- 5.1 จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการขยะในชุมชนและพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อจัดการขยะ
- 5.2 จัดฝึกอบรมเรื่องการจัดทำปุ๋ยหมักเพื่อลดการเผา
- 5.3 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจด้านจัดการขยะ

6.กิจกรรม การจัดกิจกรรมด้านสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยในชุมชน

- 6.1 จัดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน
- 6.2 พัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนตำบล

ผลการดำเนินงาน

เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เกิดผลการดำเนินงานดังนี้

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย จำนวน 2 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย มากกว่า 100 ครัวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ จำนวน 15 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี จำนวน 1 ผลงาน ได้แก่ การนำเอา google map มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตำบลของเทศบาลตำบล
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่
1.แผนที่เดินดินเพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจชุมชน 2.การจัดทำ Hubhed frame เพื่อเป็นโมเดลธุรกิจชุมชน 3.การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 องค์กรหลัก ได้แก่ 1.เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์ 2.ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลสำราญราษฎร์ 3.ผู้นำศาสนาในพื้นที่ 4.สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลสำราญราษฎร์ 5.คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1.การจัดทำแผนธุรกิจรายตำบลทำให้เกิดการวางแผนงานด้านเศรษฐกิจกลุ่มเขต ซึ่งเป็นอาชีพเสริมของคนในตำบล 2.การมีส่วนร่วมในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจตำบล
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล จำนวน 1 เรื่อง คือ ใส่อ้วเห็ด
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่ จำนวน 1 คน ได้แก่ นายบุญเฉลิม ผลชำนาญ
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้าระวัง..8...หมู่บ้าน
11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มวิสาหกิจ Hubhed Farm
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ จำนวน 1 เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จำนวน 1 รูปแบบ
14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 1 หลักสูตร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. คณะทำงานโครงการร้อยละ 95 เป็นคนในพื้นที่ ทำให้สามารถประสานงานกับพื้นที่ได้ในระดับที่ดีมาก
2. ภาครัฐเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ และร่วมวางแผนการดำเนินงาน
3. การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน
4. ผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา ให้โอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน
5. 5.การเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าการทำงานโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ
6. ทำให้ได้ภาคีเครือข่ายการขับเคลื่อนงาน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้โครงการมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าวในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลเป็นการพัฒนาจากศักยภาพภายในของชุมชน/ตำบล แต่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน จำเป็นที่ชุมชนหรือคณะทำงานจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน ดึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน

เป็นตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด
 เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมระดับตำบลแบบบูรณาการ
 (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล)

พื้นที่ตำบลสำราญราษฎร์ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

หัวหน้าโครงการ นางประภา สอนันทอง เบอร์โทรศัพท์ 086-8090809

เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์มีเนื้อที่
 โดยประมาณ ๙.๘๕ ตารางกิโลเมตร
 ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองไหลผ่าน

ประชากรตามทะเบียนราษฎร์

หญิง ๑,๗๙๓ คน ชาย ๑,๒๒๑ คน ๑,๓๒๔ หลังคาเรือน

สถานที่สำคัญ

โรงเรียน ๑ แห่ง ศาลากลาง ๙ แห่ง

โจทย์การพัฒนา

- สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมสันทนาการ
- พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
- ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม

โจทย์การพัฒนา

- พัฒนากิจกรรมอาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้า
- ส่งเสริมกิจกรรมอาชีพการแปรรูปเห็ดนางฟ้า
- ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนผ่านเพจเฟซบุ๊ก U2T สำราญราษฎร์
- จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน
- จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะในครัวเรือนอย่างถูกวิธี

- ### วิธีดำเนินงาน
- สำรวจความต้องการของตำบล
 - วิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการพัฒนา ร่วมกับชุมชน
 - ร่วมมือกับเครือข่าย
 - จัดกิจกรรมการพัฒนาด้วยองค์ความรู้

- ### ผลดำเนินงาน
- เกิดการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ของชุมชน
 - ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเป็นผู้ประกอบการแก่ชุมชน
 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนด้วย Digital content
 - เกิดความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

-
- การเพาะเห็ดนางฟ้าในถุงพลาสติก
 - การแปรรูปเห็ดนางฟ้า
 - การบริหารจัดการกลุ่มและการตลาด
 - วัตถุประสงค์ท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวในชุมชน
 - การจัดการขยะในครัวเรือนอย่างถูกวิธี

เครือข่ายร่วมบูรณาการที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- เทศบาลตำบลสำราญราษฎร์
- คณ.ตำบลสำราญราษฎร์
- วิสาหกิจชุมชนตำบลสำราญราษฎร์
- รพสต.ตำบลสำราญราษฎร์

กิจกรรมพัฒนาชุมชน

พัฒนากิจกรรมอาชีพการเพาะเห็ดนางฟ้า ส่งเสริมการแปรรูปเห็ดนางฟ้า แจกหน้ากากอนามัย กิจกรรม Covid week

ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา

- ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อขยายโครงการสู่ระดับที่ใหญ่ขึ้น เพื่อช่วยเหลือและให้ประชาชนได้เห็นถึงประโยชน์ของโครงการได้อย่างทั่วถึง
- การมีศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีหรือศูนย์ถ่ายทอดความรู้ เป็นแหล่งเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่ชุมชน สามารถนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ต่อไปได้

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลโป่งน้ำร้อน

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการ “สังคิตนาฏลีลา หน้ากากลายผ้าทอศิลป์ สปาสมุนไพรถิ่นล้านนา”
การพัฒนาทักษะอาชีพอัตลักษณ์วิถีถิ่นแหล่งการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์
ชุมชนตำบลโป่งน้ำร้อน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อฟื้นฟูสุขภาพและเศรษฐกิจการท่องเที่ยว
เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชน

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตชนินทร์ จิรสันติธรรม

- คณะทำงาน
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยชนก คมเม่น
 2. อาจารย์ชัยณรงค์ วงษ์เทพ
 3. อาจารย์ไทรรัตน์ ปัตตะพงษ์
 4. อาจารย์วันชัยยุทธ วงษ์เทพ
 5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลโป่งน้ำร้อน
 6. ประชาชน บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา

ความเป็นมา

ชุมชนตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่ ต้องการเป็นชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์ ศิลปะ หน้ากากผ้าสิ่งทอล้านนา สปาจากสมุนไพรท้องถิ่น ยกย่องสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP จากผ้าทอชุมชนและผลิตภัณฑ์สปาจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ ส่งเสริมและฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยวสร้างสรรค์โดยชุมชนเพื่อชุมชน ร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ภายใต้งานสนับสนุนของรัฐ

1. ได้ชุมชนต้นแบบแห่งใหม่แหล่งเรียนรู้ด้านชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์ 1 ต้นแบบ
2. ยกย่องผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP หน้ากากผ้าทอลายศิลป์ 3 แบบ
3. ยกย่องการท่องเที่ยวสุขภาพสปาล้านนา ด้วยผลิตภัณฑ์สปาจากสมุนไพรในท้องถิ่น 1 ชุดผลผลิต
4. บริการชุมชนเพิ่มรายได้ พัฒนาทักษะอาชีพ จากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวสุขภาพสปาชุมชนล้านนา ตามแผนการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
5. ชุมชนมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการบริการการท่องเที่ยวได้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคอนกรีต

จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ที่ได้นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาเรื่อง “การพัฒนาทักษะอาชีพอัตลักษณ์วิถีถิ่นแหล่งการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนตำบลโป่งน้ำร้อน จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อฟื้นฟูสุขภาพและเศรษฐกิจการท่องเที่ยว เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชน” เมื่อสิ้นสุดโครงการ พบว่าตำบลอยู่ในศักยภาพที่ดี – ดีมาก แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพ ด้านตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

ตามที่โครงการได้เลือกดำเนินกิจกรรม “สังคีตนาฏลีลา หน้ากากลายผ้าทอศิลป์ สปาสมุนไพรถิ่นล้านนา” มีแนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมวิเคราะห์และดำเนินโครงการโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร และกรรมการบริหารโครงการ ดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้นแบบฯ ตลอดโครงการ
- กิจกรรมประชุมและจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาทักษะชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนตำบลโป่งน้ำร้อน ด้านดนตรีนาฏศิลป์ ศิลปะ ผ้าทอลายศิลป์ล้านนา สปาสมุนไพรท้องถิ่นล้านนา อย่างต่อเนื่อง ส่งแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชนวิถีใหม่ (New Normal)
- กิจกรรมผลิตพัฒนาต้นแบบบันทึกเสียงและวิดีโอการแสดงฯ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ทอผ้าหัตถศิลป์และการสร้างผลิตภัณฑ์สปาจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น รูปแบบและกลไกการแปลงอัตลักษณ์เป็นมูลค่าเพิ่ม สร้างงาน อาชีพ ยกย่องเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน
- กิจกรรมประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีโซเซียลมีเดีย นวัตกรรมสู่ชุมชน เพื่อฟื้นฟูอาชีพบริการชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

วิธีการบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยี เครื่องมือ องค์ความรู้ นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม โดยวิธีดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมชุมชนเพื่อชุมชน ด้วยการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีโซเซียลดิิจิทัล นวัตกรรมสู่ชุมชน เพื่อฟื้นฟูอาชีพ บริการชุมชน และเกิดเป็นเรื่องเด่น กิจกรรมเด่น ของตำบล ด้วยการแปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นเป็นมูลค่าเพิ่ม สร้างรายได้ให้กับประชาชน รวมทั้งประยุกต์ใช้ถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานเครือข่าย พร้อมทั้งเผยแพร่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ถนนวิถีวัฒนธรรมชุมชนสู่ระดับสากล

ผลการดำเนินงาน

เกิดนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ชุมชนสู่นักท่องเที่ยว ระดับสากล สร้างอาชีพ และรายได้ จากผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต, คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน , แหล่งเรียนรู้และหลักสูตรสร้างรายได้และศักยภาพให้กับประชาชนในชุมชน พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการจ้างงานเพื่อยกระดับสินค้า OTOP /ยกระดับสินค้าจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอชุมชน /ยกระดับผลิตภัณฑ์สปาจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น /การยกระดับการท่องเที่ยว การบริการชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปฏิบัติการหลัก Key Actors การมีส่วนร่วมของประชากรเป้าหมาย องค์กรหลักในตำบล จุดเด่นโครงการ เพื่อตอบสนองนโยบายมหาวิทยาลัย สูตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศหรือ U2T เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด 19 และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์อว. จึงใช้กลวิธีหรือกระบวนการความร่วมมือเสริมทักษะสร้างอาชีพ และบูรณาการข้ามศาสตร์ สูเป้าหมายสูงสุด”ตำบลต้นแบบ” ด้วยกิจกรรม “สังคีตนาฏลีลา หน้ากากลายผ้าทอศิลป์ สปาสมุนไพรถิ่นล้านนา” เป้าหมายเพื่อสร้างความร่วมมือกันพัฒนา นวัตกรรมสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา เพื่อฟื้นฟูสุขภาพและการท่องเที่ยว เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชนให้เข้มแข็งและก้าวไปสู่ความยั่งยืน โดยใช้ยุทธศาสตร์ “ศึกษาอดีต เรียนรู้ ปัจจุบัน ป้องกันอนาคต กับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หลังโควิด” เพื่อแก้ปัญหาปัจจุบันภาวะวิกฤติจากโรคระบาดโควิด 19 ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน และแก้ปัญหาด้านการพึ่งพาตัวเองเพื่อสร้างอาชีพจากอัตลักษณ์ชุมชนส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเก็บข้อมูลความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุน เศรษฐกิจการท่องเที่ยว เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวของรัฐบาล มุ่งเสริมการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ เตรียมความพร้อมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนหลังโควิด ด้วยการอบรมเตรียมความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ให้เยาวชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น Life Long Education จึงเป็นโจทย์ที่ทำทนายและใช้เป็นกลไกหรือกระบวนการขับเคลื่อนโครงการ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการอบรมทักษะวิชาชีพ และนวัตกรรมเทคโนโลยี โดยผ่านวิธีการที่เรียกว่า Self Directed Learning (SLD) และระบบการเรียนรู้ On line, On Air, On Site คือ การนำตนเองไปสู่การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ความร่วมมือโรงเรียน ชุมชน บ้าน วัด เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จึงมีบทบาทสำคัญมากส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสร้างเยาวชนพันธุ์ใหม่ ทูตวัฒนธรรม และนวัตกรรมชุมชน (ชาวบ้าน) เพื่อเป็นตัวแทนขับเคลื่อนต่อยอดสู่ความยั่งยืนต่อยอดเป็นส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนโป่งน้ำร้อน (Pong Nan Ron Sandbox) ขยายผลเพื่อผลักดันเข้าสู่นโยบายระดับจังหวัด ประเทศ นานาชาติต่อไป โดยมีจุดเด่น ผลลัพธ์ของกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมดังต่อไปนี้

1.จุดเด่นกิจกรรมสังคีตนาฏลีลา (ดนตรีนาฏศิลป์) เป็นการนำองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมดนตรีนาฏศิลป์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่าในชุมชนโป่งน้ำร้อน รวมหลากหลายเสน่ห์วัฒนธรรมบูรณาการร่วมกับวิถีชีวิตชุมชน มาพัฒนาเป็นนวัตกรรม เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงทั้ง 5 กิจกรรม ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมและการเรียนรู้ (Education Sandbox) ให้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน สังคม และการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ส่งเสริมการเรียนรู้ Life Long Education โดยถ่ายทอดเยาวชนสู่ชุมชนได้จากแนวโน้มคุณค่าความสำคัญต่อศิลปวัฒนธรรมของชุมชนตนเองที่ลดลงและอาจสูญหายในที่สุด มาฟื้นฟูอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและสร้างสรรค์เพื่อยกระดับเป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมชุมชนตามทฤษฎี “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลงานสร้างสรรค์ในกิจกรรมดังกล่าว 5 ผลผลิต ดังนี้

- 1.1. ซอล้านนา สื่อประชาสัมพันธ์ U2T โป่งน้ำร้อน (วิดีโอ อันดับที่ 1)
- 1.2. ศิลปวัฒนธรรมอัตลักษณ์สร้างสรรค์ (วิดีโอ อันดับที่ 2)
- 1.3. อลังการชาติพันธุ์ และชุดรวมเผ่าชาวดอย 6 เผ่า (วิดีโอ อันดับที่ 3)
- 1.4. ระเบียบโป่งน้ำร้อนต้านภัย ห่วงไกลโควิด 19 (วิดีโอ อันดับที่ 4)
- 1.5. ระเบ้านาฏลีลา ธรรมชาติศิลป์ ถิ่นเก็บหอม (วิดีโอ อันดับที่ 5)
- 1.6. การแสดงและการละเล่นพื้นเมืองล้านนาฟ้อนดาบฟ้อนเจิงและกลองสะบัดชัย (โบว์ชัวร์ที่ 1,2) วิดีโอที่ 3

2.จุดเด่นกิจกรรมหน้ากากผ้าทอลายศิลป์ เป็นการนำทรัพยากรผ้าทอพื้นเมืองของชุมชนลวดลายต่างๆ และผ้าย้อมสีธรรมชาติจากสมุนไพร คราม ขมิ้น ฯลฯ ของชุมชนโป่งน้ำร้อน มาทำเป็นผลิตภัณฑ์หน้ากากผ้าไว้ใช้เอง และเป็นสินค้า OTOP ที่แสดงอัตลักษณ์โดดเด่นของชุมชนที่ไม่ซ้ำแบบใคร สามารถป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด 19 และยังช่วยป้องกันมลพิษทางอากาศ PM 2.5 หรือฝุ่นละอองในชุมชนได้ รวมทั้งสร้างรายได้ สร้างอาชีพจากผลผลิตแปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นให้เป็นมูลค่าเพิ่ม ยกกระดับเป็นผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ท้องถิ่นในชุมชน ผลงานสร้างสรรค์ในกิจกรรมดังกล่าว 4 ผลผลิต ดังนี้

- 2.1. ผลิตหน้ากากผ้าจากผ้าทอ สาธูและผ้ามัดสลิ้น (วิดีโอ อันดับที่ 6)
- 2.2. วิธีการเก็บหน้ากากผ้าอย่างถูกต้องและปลอดภัย (วิดีโอ อันดับที่ 7)
- 2.3. วิธีการล้างมือ 7 ขั้นตอนเพื่อป้องกันไวรัสโควิด 19 (วิดีโอ อันดับที่ 8)
- 2.4. วิธีทำหน้ากากผ้า 3 เทคนิควิธี (โบว์ชัวร์ที่ 3)

3.จุดเด่นการอบรมชาวบ้านทำ สปาสมุนไพรท้องถิ่น และเจลแอลกอฮอล์จากว่านหางจระเข้ จากสมุนไพรภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชน และสัสมายน้ำผึ้ง ผลิตภัณฑ์โดดเด่นของอำเภอฝาง รวมทั้งส่วนผสมจากน้ำแร่อุทยานแห่งชาติโป่งน้ำร้อน อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่โดดเด่นของอำเภอฝางเป็นสินค้า OTOP ที่แสดงอัตลักษณ์โดดเด่นของชุมชน ผลงานสร้างสรรค์ในกิจกรรมดังกล่าว 5 ผลผลิต ดังนี้

- 3.1. ผลิตเจลล้างมือแอลกอฮอล์ว่านหางจระเข้ (ภาพประกอบ อันดับที่ 1)
- 3.2. ผลิตลูกประคบจากสมุนไพรท้องถิ่น (วิดีโอ อันดับที่ 9)
- 3.3. ผลิตสปาสมุนไพรผิวมะกรูดและสัสมายน้ำผึ้ง (วิดีโอ อันดับที่ 10)
- 3.4. เกลือหิมาลัยสปาผิว (วิดีโอ อันดับที่ 11)
- 3.5. สเปย์น้ำแร่บริสุทธิ์โป่งน้ำร้อน (ภาพประกอบ ที่ 4)

4.จุดเด่นกิจกรรมศิลปะปลายศิลป์ เป็นการนำอัตลักษณ์วิถีของชุมชนมาบูรณาการกับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของชุมชน มาถ่ายทอดให้เยาวชน ครูอาจารย์ วัดและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการฝึกทักษะทางศิลปะและพัฒนาเป็นสื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์ตำบล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ผลงานสร้างสรรค์ในกิจกรรมดังกล่าว 4 ผลผลิต ดังนี้

- 4.1. “ถนนมีชีวิต สตรีทอาร์ต” วาดภาพจิตรกรรมฝาผนังจากแหล่งท่องเที่ยวในวิถีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบล (ภาพประกอบ ที่ 2)
- 4.2. “ย้อนรอยผ้าจากสี่ธรรมชาติ” ด้วยเทคนิควิธีการและวัสดุอุปกรณ์ทาง่ายในท้องถิ่น ให้เกิดศิลปะบนลายพื้นผ้า (โบว์ชัวร์ที่ 4)
- 4.3. “วาดภาพสีน้ำ” ลายดอกไม้ สมุนไพรประจำท้องถิ่น (โบว์ชัวร์ ที่ 5)
- 4.4. “วาดภาพอัตลักษณ์วิถีถิ่นบนพื้นผ้าจีน” (วิดีโอ ที่ 12)

5.จุดเด่นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สำคัญ เพื่อช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สร้างอาชีพและรายได้ให้ได้รับการฟื้นตัวจากการท่องเที่ยวหลังโควิด อันจะช่วยให้ตำบลเป็นตำบลที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ผลงานสร้างสรรค์ในกิจกรรมดังกล่าว 2 ผลผลิต ดังนี้

- 5.1. แผนที่ท่องเที่ยวตำบลโป่งน้ำร้อน (ภาพประกอบ ที่ 3)
- 5.2. ท่องเที่ยวตำบลหัวฝาย (วิดีโอ อันดับที่ 13)

และที่สำคัญ โครงการได้ปรับการทำงาน U2T ไปเป็นจิตอาสา เพื่อช่วย ร.พ.สนาม และช่วยชุมชน รณรงค์ด้านภัยโควิดไปด้วย รวมทั้งจัดวิทยากรพยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์ อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนและหลังการให้วัคซีนป้องกันโควิดทุกเดือนและทุกครั้งที่มีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาสถานการณ์โรคระบาดโควิดส่งผลต่อการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายได้ช้า แนวทางแก้ไขคือฉีดวัคซีนสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ และสร้างขวัญกำลังใจกับชุมชนในการเดินทางฟื้นฟูเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานระดับตำบลสู่เครือข่ายระหว่างตำบล ควรพัฒนาต่อยอดสู่ความยั่งยืนเพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการดำเนินงานสู่เครือข่ายระหว่างตำบล ให้เกิดผลผลิตในภาพรวม (Overall outputs) เป็นการประเมินผลผลิตเทียบกับ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง โดยการมีส่วนร่วมกับประชากรเป้าหมาย ชุมชนเพื่อชุมชน และองค์กรหลักในตำบล ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบเครือข่าย เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยสู่ตำบล : ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอป่าจ้อย จังหวัดเลยใหม่
 ครอบคลุมการดำเนินงานเดือนสิงหาคม 2564

<p>1</p>	<p>8-9</p>	<p>10</p>	<p>18-18</p>
<p>-โครงการ "สืบเสาะ รวบรวมข้อมูล" การจัดทำข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเป็นข้อมูลและฐานเศรษฐกิจของพื้นที่เศรษฐกิจเชิงพื้นที่ของพื้นที่</p>	<p>-วันที่ 8-9 กรกฎาคม 2564 การประชุมหารือกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ</p>	<p>-โครงการ "สืบเสาะ รวบรวมข้อมูล" การจัดทำข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเป็นข้อมูลและฐานเศรษฐกิจของพื้นที่</p>	<p>-การประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่</p>

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยสู่ตำบล : ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอป่าจ้อย จังหวัดเลยใหม่
 ครอบคลุมการดำเนินงานเดือนสิงหาคม 2564

<p>14</p>	<p>15-15</p>	<p>18-18</p>	<p>25</p>
<p>-ประชุม หารือกับผู้นำชุมชน และตัวแทนองค์กรในพื้นที่ CSO เพื่อจัดทำแผนงานโครงการฯ</p>	<p>-วันที่ 15 สิงหาคม 2564 การประชุมหารือกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลโป่งน้ำร้อน เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ</p>	<p>-และสืบเสาะ รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น</p>	<p>-วันที่ 25 สิงหาคม 2564 การประชุมปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่</p>

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยสู่ตำบล : ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอป่าจ้อย จังหวัดเลยใหม่
 ครอบคลุมการดำเนินงานเดือนสิงหาคม 2564

<p>14</p>	<p>15</p>	<p>16</p>	<p>17</p>
<p>-เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์</p>	<p>-เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์</p>	<p>-และสืบเสาะ รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น</p>	<p>-จัดงาน "โป่งน้ำร้อนชวนสืบเสาะ รวบรวมข้อมูล" ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอป่าจ้อย จังหวัดเลยใหม่</p>

การดำเนินงานรายตำบล (TRSI)

ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ไม่สามารถอยู่ (ก่อน)

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน(หลัง)

ตำบลโป่งน้ำร้อนตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง 160 กิโลเมตร เป็นตำบลที่จัดตั้งขึ้น เมื่อปี 2534 โดยแยกมาจากตำบลม่อนปิ่น เดิมมี 6 หมู่บ้าน ปัจจุบันมี 7 หมู่บ้าน

มีประชากร ทั้งสิ้น 6,208 คน แยกเป็น ชาย 3,086 คน หญิง 3,122 คน ครัวเรือนทั้งหมด 2,154 ครัวเรือน

การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20 ของพื้นที่

ข้าวโพด
ฝรั่ง
ส้มสายน้ำผึ้ง

หอมใหญ่
ทุเรียน
ลิ้นจี่

ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ

- รายได้ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30
- สร้างอาชีพใหม่ ร้อยละ 20
- การส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 60
- การส่งเสริมการท่องเที่ยว ร้อยละ 60
- การส่งเสริมผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ร้อยละ 40
- การส่งเสริมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ร้อยละ 50

ผลลัพธ์ทางสังคม

- คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น
- เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น
- ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของคนในชุมชน
- เพิ่มสร้างรายได้ของคนในชุมชน
- การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้ดีขึ้น
- สร้างอาชีพให้คนในชุมชน

โจทย์การพัฒนา

- แหล่งเรียนรู้ด้านชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์
- ยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP หน้ากากผ้าทอลายศิลป์
- ยกระดับการท่องเที่ยวสุขภาพสปาล้านนา
- บริการชุมชนเพิ่มรายได้ พัฒนาทักษะอาชีพใหม่ การท่องเที่ยวเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

กิจกรรมดำเนินการ

- ฟื้นฟูวัฒนธรรมการแสดงของชุมชนที่หายไป ดึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของชุมชน
สร้างอาชีพและกระจายรายได้ให้กับชุมชนทางการดำเนินเอกลักษณ์วัฒนธรรมการแสดงท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยว
- พัฒนาทักษะอาชีพการทำหน้ากากผ้าทอลายศิลป์
การส่งเสริมทักษะอาชีพการทำหน้ากากผ้าทอลายศิลป์
- พัฒนาทักษะอาชีพการทำผลิตภัณฑ์สปาสมุนไพรจากท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ
การส่งเสริมทักษะอาชีพการทำผลิตภัณฑ์สปาสมุนไพรจากท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ
- ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนผ่านเพจเฟซบุ๊ก U2T ตำบลโป่งน้ำร้อน
ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ ถนนสตรีทอาร์ตวิถีชุมชนตำบลโป่งน้ำร้อน

ผลลัพธ์

เกิดนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ชุมชนสู่นักท่องเที่ยวระดับสากล สร้างอาชีพ และรายได้ จากผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต, คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน, แหล่งเรียนรู้และหลักสูตรสร้างรายได้และศักยภาพให้กับประชาชนในชุมชน ฟังตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการจ้างงานเพื่อยกระดับสินค้า OTOP / ยกระดับสินค้าจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอชุมชน / ยกระดับผลิตภัณฑ์สปาจากพืชสมุนไพรในท้องถิ่น / การยกระดับการท่องเที่ยวบริการชุมชน

ปัญหาสถานการณ์โรคระบาดโควิดส่งผลต่อการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายได้ช้า แนวทางแก้ไขคือจัดวัดชุมชนสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพ และสร้างขวัญกำลังใจกับชุมชนในการเดินทางฟื้นฟูเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

ผู้รับผิดชอบ ผศ.ดร.เจตชนินทร์ จิรสันติธรรม

เบอร์ติดต่อ 098-6899116 หน่วยงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลแม่งอน

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ ดร.ลมัย ผัสดี

คณะทำงาน ผศ.ศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน/นายอนาวิน สุวรรณะ/ผศ.นทีชัย ผัสดี/นางสาววิภาดา ญาณสาร/นาย
ตะวัน วาทกิจ/นายวิสุทธิ์ บัวเจริญ/นายปรัชญา นามวงศ์/นางสาวทิพย์ภาวรรณ ต้นอ้วน/นางสาวจิรัฐติกา
มานะจรรยาพงศ์/นายณรงค์ นันทกุล/นางสาวหนึ่งฤทัย แสงใส/นางสาวบุษบา พูตา
สังกัดหน่วยงาน คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลแม่อนตั้งอยู่ในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงภูเขาและป่าไม้จำนวนมาก ในตำบลแม่อนมีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกันหลายชนชาติ เช่น ชาวจีนยูนนาน, ชาวอิวเมียน, ชาวอิสลาม, ไทใหญ่, มูซอคำ เป็นต้น มีการนับถือศาสนา ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม จึงมีกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นที่หลากหลาย ตามกลุ่มเชื้อชาติและศาสนา มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง, พิพิธภัณฑ์โรงงานหลวงที่ 1 (ฝาง) (Living SITE MUSEUM) และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และยังเป็นแหล่งที่ตั้งของโครงการหลวงที่ 1 (ดอยคำ) ที่ดำเนินธุรกิจด้านผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ในรูปแบบธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อสร้างตลาดรองรับผลิตผลทางการเกษตร และส่งเสริมเกษตรกรจากโครงการในพระราชดำริ ชุมชนและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น สวยงาม โดยให้ความสำคัญในการใช้ทุนทางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การนำเอาวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างผลิตภัณฑ์และบริการ พัฒนาด้านการตลาดประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก การจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับอาชีพการเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพตาม วิถีชีวิตชุมชน การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก เช่น เครื่องแต่งกาย อาหารและเครื่องดื่ม และสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนให้รักและช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการให้ รวมทั้งศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมให้สืบทอดไป นอกจากนี้ประชาชนร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มุ่งหวังให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรเพื่อบริโภค จำหน่ายในชุมชน หรือนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของชุมชนและโครงการหลวงในพื้นที่

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

16 ประเด็นตัวชี้วัด ได้แก่ พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจําครอบครัว ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน ผูกอบรมทักษะอาชีพ มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภาคสิ่งแวดล้อม พลังงาน พัฒนาคุณภาพกลุ่มประะาะบาง พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่ ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล พบว่าตำบลอยู่ในระดับตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง โดยศักยภาพในตำบลแม่อนนั้น จะเน้นไปทางด้านของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและการพัฒนาการตลาดแก่คนรุ่นใหม่ในชุมชน พัฒนาเส้นทาง สถานที่และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงผลผลิต ผลิตภัณฑ์และประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน พัฒนาทักษะทางการตลาด เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการนำองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เผยแพร่สู่ชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

กิจกรรมที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับมาตรฐานในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง และการตลาดเพื่อจำหน่าย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผักผลไม้ ที่เหลือทิ้งทางการเกษตรในชุมชน และผลิตภัณฑ์โครงการหลวงที่ไม่ได้มาตรฐาน นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เป็นการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน และการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นฟื้นฟูระบบนิเวศน์

วิธีการดำเนินงาน

นำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในด้านต่างๆมาช่วยในการพัฒนา ได้แก่ การจัดทำหนังสือเส้นทาง การท่องเที่ยวเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวในชุมชน การทำสื่อ โฆษณา ให้น่าสนใจ โดยการทำสื่อ โฆษณาออนไลน์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวางมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือ การทำ Smart Farm การนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยในการแปรรูปผัก ผลไม้ที่เหลือใช้จากโครงการหลวงเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่นการนำเอาผลเหลือใช้มาทำแยม การนำเอาหอมตกลากรด กระเทียมตกลากรด มาทำเป็นน้ำพริกกากหมู การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร หรือที่ผัก ออาศัย โฮมสเตย์

ผลการดำเนินงาน

1. ได้ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ทางด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและการสืบทอดมรดกอันดีงามแก่คนรุ่นใหม่ๆ ในชุมชน พัฒนาเส้นทาง สถานที่และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงผลผลิต ผลิตภัณฑ์และประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน พัฒนาทักษะทางการตลาด เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ และสร้างแรงจูงใจมาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว
2. ได้นำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เผยแพร่สู่ชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ สร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
3. ได้พัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับมาตรฐานในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง และการตลาดเพื่อจำหน่าย
4. ได้ปลูกจิตสำนึกด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีแนวทางการแปรรูปผักผลไม้ ที่เหลือทิ้งทางการเกษตร และชุมชนและผลิตภัณฑ์โครงการหลวงที่ไม่ได้มาตรฐาน นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
5. ได้ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นด้านสุขอนามัยด้านป้องกันภัยจาก COVID-19
6. ได้เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา ตำบลแม่ฮ่อง อำเภอดงบัง จังหวัดเชียงใหม่ให้มาทำงานและฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการและพัฒนาโครงการส่งเสริมศักยภาพและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติประจำถิ่นแห่งตำบลแม่งอน คือ ความมีส่วนร่วมระหว่าง ประชาชน บัณฑิต และนักศึกษา ตำบลแม่งอน ความมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลแม่งอนและบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่างกรดำเนินโครงการ เนื่องจากระยะเวลาดำเนินโครงการคาบเกี่ยวกับสถานการณ์ Covid-19 ทำให้การลงพื้นที่ในการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างยากลำบาก จึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของแผนงานที่วางไว้

แนวทางการพัฒนาต่อ คือ การส่งเสริมในด้านของการตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การตลาดในด้านการท่องเที่ยวที่พัก โฮมสเตย์

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลแม่สูน

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ อาจารย์วันชัยยุทธ วงษ์เทพ

ผู้ร่วมโครงการ 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม

2. อาจารย์ภัทราวดี ธงงาม

3. อาจารย์ณภดล เจนวนิจฉัย

4. อาจารย์สุทธปรีชา จรรย์งามวงศ์

5. อาจารย์กิตติกุล ศิริเมืองมูล

6. นางสาวณิชารัศม์ จิระวิษณุเจริญ

ความเป็นมา

การพัฒนาต่อยอดและฟื้นฟูเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพของประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเน้นพัฒนาทางด้านการเกษตรอินทรีย์ที่มีความปลอดภัยและได้รับมาตรฐาน ส่งผลถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้า และเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ให้กับประชาชนตลอดจนส่งเสริมในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบที่มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตของเยาวชนและผู้สูงอายุที่ดีขึ้น ประกอบกับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยรากฐานทางวัฒนธรรมชุมชนแบบบูรณาการ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

1. เพื่อให้มีการจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพตำบล การกำกับ ติดตามและประเมินผล (ระดับ National System Integrator และ Regional System Integrator) และมีการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการรายตำบล

2. เพื่อเป็นโครงการนำร่องของการพัฒนาต้นแบบเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ฟื้นฟูการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงศิลปวัฒนธรรม ยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการโดยความร่วมมือกับชุมชนเพื่อชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อร่วมยกระดับสินค้า OTOP ฟื้นฟูอาชีพ แปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นเป็นมูลค่าเพิ่มสร้างรายได้ แก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชากรในชุมชน ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูเยียวยา ลดปัญหาความยากจนพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากลดความเหลื่อมล้ำ

3. เพื่อให้เกิดการพัฒนาเชื่อมโยงทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร และเครื่องมือโครงการที่สอดคล้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในอนาคต อาทิ ศูนย์การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชน นักโครงการวัฒนธรรมชุมชน นวัตกรรม ,ระบบฐานข้อมูล เทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชัน ระบบออนไลน์ พิพิธภัณฑ์ชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1) กิจกรรมประชุมเพื่อประเมินศักยภาพชุมชนเบื้องต้นร่วมกับกลไกเครือข่ายความร่วมมือภายในตำบล และ อบรมเชิงปฏิบัติการด้านพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

2) กิจกรรมจัดอบรมการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้า

3) กิจกรรมจัดอบรมชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์ และออกแบบวิถีโอการแสดงภาพเคลื่อนไหวด้านดนตรีนาฏศิลป์

4) กิจกรรมจัดอบรมการออกแบบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตามแผนการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยรากฐานทางวัฒนธรรมชุมชนแบบบูรณาการ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

1) กิจกรรมประชุมเพื่อประเมินศักยภาพชุมชนเบื้องต้นร่วมกับกลไกเครือข่ายความร่วมมือภายในตำบล และ อบรมเชิงปฏิบัติการด้านพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย ได้ผลผลิตที่ดีเชิงปริมาณและคุณภาพ และสามารถนำไปแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรประจำตำบล ทำให้ชุมชนเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจจากการขายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก OTOP ที่เป็นผลผลิตจากการพัฒนาจากโครงการ

2) กิจกรรมจัดอบรมการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้า โดยการให้ความรู้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุทางธรรมชาติในรูปแบบที่หลากหลายประเภท และทำการจัดหมวดหมู่สินค้าเพื่อสร้างภาพลักษณ์สินค้าที่ชัดเจน และทำการถ่ายภาพเพื่อโปรโมทสินค้าผ่านสื่อออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่กว้างขวางขึ้น

3) กิจกรรมจัดอบรมชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์ และออกแบบวีดิโอการแสดงภาพเคลื่อนไหวด้านดนตรีนาฏศิลป์ โดยการส่งเสริมการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม-ดนตรีนาฏศิลป์ล้านนาให้กับกลุ่มเยาวชนที่สนใจโดยเรียนรู้ผ่านกลุ่มผู้สูงอายุภายในตำบลโดยสร้างสื่อการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์และสามารถสืบสานศิลปวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นได้อย่างทรงคุณค่า

4) กิจกรรมจัดอบรมการออกแบบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตามแผนการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยรากฐานทางวัฒนธรรมชุมชนแบบบูรณาการ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน โดยการออกแบบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตลอดจนส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายในตำบล และสร้างธนาคารภูมิปัญญาบ้านแม่สุนน้อยศูนย์เรียนรู้ชุมชนโดยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน

ผลการดำเนินงาน

1. ได้พัฒนาผลผลิตในการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้กับประชาชน
2. ได้ยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
3. ได้ชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์แบบบูรณาการ เกิดการแปลงอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมวิถีถิ่นเป็นมูลค่าสร้างรายได้ให้เยาวชนและประชาชนในพื้นที่จากกิจกรรมชุมชนต้นแบบด้านดนตรีนาฏศิลป์
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ตามแผนการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยรากฐานทางวัฒนธรรมชุมชนแบบบูรณาการ โดยความร่วมมือกับชุมชนเพื่อชุมชนในพื้นที่ เกิดองค์ความรู้ด้านมนุษย์และสังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและแนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยว โดยแปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม อันเป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมของเยาวชน และประชาชนรุ่นใหม่ในพื้นที่ดำเนินการศึกษาโครงการ และมีการเผยแพร่สู่สากลด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
5. เกิดการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ที่ได้จากผลผลิตของโครงการ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตของคนในตำบล
6. เกิดแหล่งการเรียนรู้วิถีชุมชนแห่งใหม่ มีชุมชนต้นแบบใหม่ เยาวชนและประชาชน รวมทั้งภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (SLC)

7. เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพที่หลากหลาย สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในการเสริมสร้างเศรษฐกิจ พื้นฐานให้มั่นคงเพิ่มขึ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจท่องเที่ยวเสริมพลังชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม

8. เกิดนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้แอปพลิเคชันประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยว สามารถเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ เกิดการยอมรับระดับสากล

9. มีการจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพตำบล การกำกับ ติดตามและประเมินผล (ระดับ National System Integrator และ Regional System Integrator) และมีการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการรายตำบล

10. เป็นโครงการนำร่องของการพัฒนาต้นแบบเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ฟื้นฟูการท่องเที่ยว เศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงศิลปวัฒนธรรม ยกกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการโดยความร่วมมือกับ ชุมชนเพื่อชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อร่วมยกระดับสินค้า OTOP ฟื้นฟูอาชีพ แปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นเป็นมูลค่าเพิ่ม สร้างรายได้ แก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชากรในชุมชน ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูเยียวยา ลดปัญหาความยากจนพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ลดความเหลื่อมล้ำ

11. เกิดการพัฒนาเชื่อมโยงทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร และเครื่องมือโครงการที่สอดคล้อง กับด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในอนาคต อาทิ ศูนย์การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชน นักโครงการ วัฒนธรรมชุมชน นวัตกรรม ,ระบบฐานข้อมูล เทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชัน ระบบออนไลน์ พิพิธภัณฑสถาน ชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

ปัจจัยความสำเร็จ

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า...1....เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า...40.....คน.....25.....ครัวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ ไม่น้อยกว่า...20....คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี ไม่น้อยกว่า....2....ผลงาน
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) ไม่น้อยกว่า.....2....เรื่อง
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่า 2 องค์กรหลัก
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย ไม่ต่ำกว่า...3....เรื่อง
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล ไม่ต่ำกว่า...1...เรื่อง
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า...3.....คน (3 เรื่องเป้าหมาย)
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้า ระวัง...10..หมู่บ้าน
11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) ไม่น้อยกว่า..1....กลุ่ม
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ใน โครงการ ไม่น้อยกว่า...1...เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาความ ยากจน (Resource Mobilization) ไม่น้อยกว่า...1....รูปแบบ
14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับ เป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน....1...แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตร การเรียนรู้...1....หลักสูตร

เชิงคุณภาพ

1. เกิดชุมชนต้นแบบใหม่ที่ชุมชนแม่ฐานในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ต้นแบบ สู่การฟื้นฟูเศรษฐกิจท่องเที่ยวเสริมพลังชุมชนแห่งการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชน
2. เกิดแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนแห่งใหม่ เกิดนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้แอปพลิเคชันประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวสู่ระดับสากล สร้างอาชีพ สร้างรายได้และศักยภาพให้กับประชาชนในชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการจ้างงานเพื่อยกระดับสินค้า OTOP / การยกระดับการท่องเที่ยวการบริการชุมชนหรือการเพิ่มรายได้รูปแบบอื่นให้แก่ชุมชนตามรูปแบบกิจกรรมที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
3. เกิดองค์ความรู้ใหม่จากการแปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นศิลปวัฒนธรรมเป็นมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวและเทคโนโลยีที่ได้ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ให้ได้รับการยอมรับระดับสากล
4. เยาวชนและชุมชน รวมทั้งภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (SLC) พัฒนาทักษะอาชีพใหม่ จากความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชนตำบลแม่ฐาน พัฒนาให้เป็นชุมชนต้นแบบ และร่วมกันขับเคลื่อนจัดการสู่การท่องเที่ยวเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ควรมีการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการรายตำบลเพื่อเป็นโครงการนำร่องของการพัฒนาต้นแบบเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม พื้นฟูการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงศิลปวัฒนธรรมยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการโดยความร่วมมือกับชุมชนเพื่อชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อร่วมยกระดับสินค้า OTOP พื้นฟูอาชีพ แปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นเป็นมูลค่าเพิ่มสร้างรายได้ แก้ปัญหาความยากจนให้กับประชากรในชุมชน ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูเยียวยา ลดปัญหาความยากจนพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากลดความเหลื่อมล้ำ และเกิดการพัฒนาเชื่อมโยงทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร และเครื่องมือโครงการที่สอดคล้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในอนาคต อาทิ ศูนย์การท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชน นักโครงการวัฒนธรรมชุมชน นวัตกรรม ,ระบบฐานข้อมูล เทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชัน ระบบออนไลน์ พิพิธภัณฑ์ชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

การดำเนินงานรายตำบล TSI

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล)

พื้นที่ตำบลแม่สุ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ศักยภาพตำบล

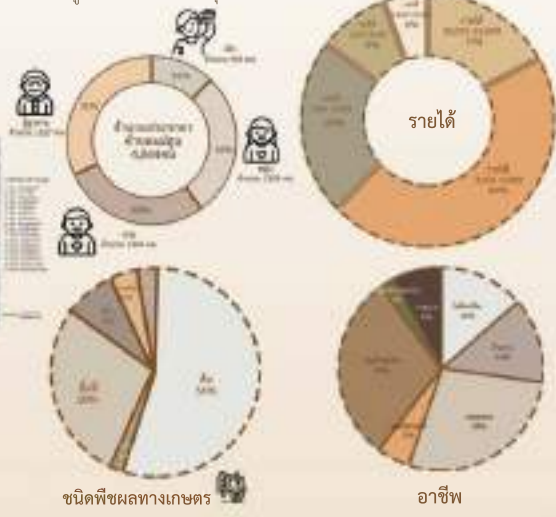
ก่อน 11 ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

หลัง 16 ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่

ตำบลแม่สุ่นมีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่มสลับกับภูเขาด้านทิศตะวันออกเป็นภูเขาสูง เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สภาพป่าร้อนชื้นอากาศเย็นในฤดูหนาว เหมาะสำหรับการทำสวนผลไม้และปลูกพืชเกษตรกรรมได้ทุกชนิด

แนวทางการพัฒนาตำบล

การพัฒนาต่อยอดและฟื้นฟูเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพของประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเน้นพัฒนาทางด้านการเกษตรอินทรีย์ที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ส่งผลถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้า และเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ให้กับประชาชนตลอดจนส่งเสริมในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบที่มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตของเยาวชนและผู้สูงอายุที่ดีขึ้น ประกอบกับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยรากฐานทางวัฒนธรรมชุมชนแบบบูรณาการ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน

ปัญหาจากการลงพื้นที่สำรวจ

ตำบลแม่สุ่นมีสมรรถนะในการจัดการอย่างสูงและทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ตำบลแม่สุ่นนั้นมีการจัดการสร้างวิสาหกิจและน้อมมาอาชีพในพื้นที่โดยมีจะจัดให้มีการฝึกอบรม แต่เนื่องจากปัจจัยบางประการทำให้ไม่มีหลักสูตรในการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการติดตามการอบรมและการตลาดสำหรับวิสาหกิจและสมาชิกไม่มีเพียงพอ ตำบลแม่สุ่นมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนในชุมชนภายในตำบลแม่สุ่นมีพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของตำบลโดยส่วนมากจะเป็นการส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย รวมทั้งยังมีการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบางเนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มคนบางกลุ่มนั้นไม่สามารถเข้าถึงโครงการขั้นพื้นฐานของรัฐหรือเอกชนได้

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน 20 คน
- เกิดการพัฒนาศักยภาพและแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยว
- Big Data (CBD) เฉลี่ย 206

เชิงเศรษฐกิจ

1. เกิดการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์จากวัฒนธรรมชาติเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
2. ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่ม จากเดิมเฉลี่ยโดยประมาณ 11,500 บาท เพิ่มเป็น 13,225 บาทโดยเฉลี่ย เพิ่มขึ้น 15%
3. ต้นทุนลดลง 10 % ต้นทุนเฉลี่ยต่อตำบล 110 บาท /เดือน / ปี ต้นทุนลดลงเฉลี่ย 1,314 บาท/คน/ครัวเรือน
4. ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล 5%

เชิงสังคม

1. ได้พัฒนาผลผลิตในการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้กับประชาชน
2. ได้ชุมชนต้นแบบแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีนาฏศิลป์แบบบูรณาการเกิดการแปลงอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมวิถีถิ่นเป็นมูลค่าสร้างรายได้ให้เยาวชนและประชาชนในพื้นที่จากกิจกรรมชุมชนต้นแบบด้านดนตรีนาฏศิลป์
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ตามแผนการท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยรากฐานทางวัฒนธรรมชุมชนแบบบูรณาการ โดยความร่วมมือกับชุมชนเพื่อชุมชนในพื้นที่ เกิดองค์ความรู้ด้านมนุษย์และสังคมและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมและแนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยวโดยแปลงอัตลักษณ์ วิถีถิ่นให้มูลค่าเพิ่ม อันเป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมขอเยาวชน และประชาชนรุ่นใหม่ในพื้นที่ดำเนินการศึกษาโครงการ และมีการเผยแพร่สู่สากลด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการรายตำบลเพื่อเป็นโครงการนำร่องของการพัฒนาต้นแบบเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม พื้นที่การท่องเที่ยวเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชิงศิลปวัฒนธรรม ยกระดับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวแบบบูรณาการโดยความร่วมมือกับชุมชนเพื่อชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อร่วมยกระดับสินค้า OTOP พื้นที่อาชีพ แปลงอัตลักษณ์วิถีถิ่นเป็นมูลค่าเพิ่มสร้างรายได้ แก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชากรในชุมชน ในการบริหารจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูเยียวยาลดปัญหาความยากจนพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากลดความเหลื่อมล้ำ และเกิดการพัฒนเชื่อมโยงทรัพยากรด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร และเครื่องมือโครงการที่สอดคล้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในอนาคต อาทิ ศูนย์การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชน นักโครงการวัฒนธรรมชุมชน นวัตกรรม ระบบฐานข้อมูล เทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชันระบบออนไลน์ พิพิธภัณฑ์ชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

ผู้รับผิดชอบ อาจารย์วันชัยยุทธ วงษ์เทพ
เบอร์ติดต่อ 064-3459898 หน่วยงาน คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลสันทราย

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการ พัฒนาอาชีพและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน และจัดการขยะด้วยแนวคิด
วัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ชุมชน ต.สันทราย อ.ฝาง
จ.เชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบหัวหน้าโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิวรรณ ราชสม

คณะทำงาน : นายพิษณุ พรหมพราย, นายจักรรินทร์ ชื่นสมบัติ, นางสาวสุธาสิณี ผู้อยู่สุข,
นายเจษฎา สุภาพรเหมินทร์

สังกัดหน่วยงาน สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

คณะทำงาน จ้างงาน : นาย อาทิตย์ อุ่นจันทร์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)
นายธนกร ชัยนา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)
นางสาว ญาณิศา ไชยวงศ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)

นาย เกียรตินันท์ จันทร์ธิ เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง COVID (ร่วมกับ ศบค.)
นางสาว บุษบา ยาวิชัย เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง COVID (ร่วมกับ ศบค.)
นางสาว เจนจิรา เจริญบรรเจิด เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง COVID (ร่วมกับ ศบค.)
นางสาว เมริกา ผิวทองดี เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ร่วมกับ กพร.)
นางสาว ชนิดาภา ปันวารี เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ร่วมกับ กพร.)
นางสาว จตุรพร พงษ์แดง เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับรายตำบล
นางสาว ฉัตรียนัน ไคร้จาย เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับรายตำบล
นายมาคุ เตชะโสภณ เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับรายตำบล
นางสาว กนกวรรณ สุปี เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับรายตำบล
นางสาว ศิริภัสสร แก้วใจดี เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับรายตำบล
นางสาว รัชฎา มั่งสา เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
นางสาว ทศนีย์ ดวงชมภู เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
นาง ศิริณญา ดวงแสง เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
นายกิตติศักดิ์ บังคมเดช เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
นางสาว แพรพลอย ต่างใจ เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม
นางสาว มณีนุช ใจเฉลียว เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม
นาง คณินนิตย์ หินวงศ์ เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม

ความเป็นมา

ตำบลสันทราย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 107 โดยมีระยะทางห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ 143 กิโลเมตร มีจำนวน 17 หมู่บ้าน จำนวนประชากรรวม 10,998 คน อยู่ทิศใต้ของอำเภอฝาง ห่างจากตัวอำเภอฝาง ระยะทาง 7 กิโลเมตร

ตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักปัญหา ด้านเศรษฐกิจที่พบจากการเกษตร เกิดจากไม่มีตลาดกลางสำหรับกระจายสินค้า มีฐานการผลิตแคบพึ่งพา ภาคการเกษตรที่ขึ้นอยู่กับสินค้าไม่กี่ชนิด การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ามีน้อยและยังขาดองค์ความรู้ที่เหมาะสม ในการดำเนินธุรกิจ ส่วนปัญหาด้านสังคมพบว่าปัจจุบันทางเทศบาลได้มีหลักการและนโยบายในการจัดการขยะ ในพื้นที่ทำให้ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการขยะแต่ในขณะเดียวกันพื้นที่ใกล้เคียงก็ยังประสบ กับปัญหา ขยะเนื่องจากว่าหลักการในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลสันทรายนั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายและรู้จักเท่าที่ควร

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคาความยากจน

ทางโครงการได้นำตัวชี้วัดมาเป็นโจทย์ในการพัฒนา ดังต่อไปนี้

- 1) ยกระดับคุณภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน
- 2) แปรรูปผลผลิตการเกษตรกระเทียมดำ
- 3) การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
- 4) การใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อเพิ่มยอดขาย
- 5) การจัดการขยะเพื่อความยั่งยืน

โดยก่อนเริ่มโครงการผลการประเมินศักยภาพตำบลมุ่งสู่ความยากลำบาก แต่หลังจากที่เริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้านการฝึกอบรมทักษะอาชีพ เช่น เพิ่มมูลค่าให้กับกระเทียมโดยการแปรรูปเป็นกระเทียมดำ สอนการสร้างแบรนด์ การขายออนไลน์ การสร้างสื่อ Multimedia สร้างโปสเตอร์ ตัดต่อวิดีโอ โดยใช้แอปพลิเคชัน VN Editor, inshot canva ,photoroom การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และ ตราสินค้า ให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน 6 อย่าง มันกลียา,ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ,ชิงผง ,พริกทอด ,ไข่เค็ม และยาต้มสมุนไพร ซึ่งทำให้ ตำบลมุ่งความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

สำหรับโครงการพัฒนาอาชีพและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน และจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียน อย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชุมชน ตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินงาน พัฒนาตำบล ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา โดยได้จ้างงานครบ จำนวน 20 อัตรา เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานของผู้จ้างงานให้มีความสามารถและมีคุณภาพสำหรับตลาดแรงงาน ในอนาคต

2. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรม ได้แก่

1) กิจกรรมอบรมการประเมินศักยภาพผู้ประกอบการและอบรมมาตรฐานการผลิตเบื้องต้น (GMP) โดย ได้ทำการประเมินศักยภาพในการบริหารจัดการองค์กรเบื้องต้น ทำให้ผู้ประกอบการได้รับทราบถึงปัญหา สถานะ และจุดเด่น จุดด้อยขององค์กร และนำมาปรับปรุงองค์กรรวมถึงการปรับปรุงสินค้าให้สามารถขอการรับรองสินค้า ได้ในอนาคต และยังมีการจัดทำกิจกรรมในหัวข้อเรื่อง “การทำตลาดออนไลน์และการสร้างยอดขายด้วยตลาด ออนไลน์” ทำให้ได้รับความรู้และแนวคิดทางการตลาดดิจิทัลไปใช้ในการสร้างและพัฒนา ภาพลักษณ์ของตนเอง งานหรือองค์กร รวมถึงการวางแผนงานที่สร้างสรรค์โดยใช้สื่อดิจิทัลประเภทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกระเทียม โดยได้มีการให้ความรู้และทักษะเรื่องการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากกระเทียมแก่เกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมและกลุ่มแม่บ้านในชุมชนตำบลสันทราย เพื่อสร้างแบรนด์ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรในชุมชน ทำให้เกษตรกรมีทักษะในการแปรรูปกระเทียมและเพิ่ม มูลค่ากระเทียมเพื่อจำหน่ายในอนาคต

3) กิจกรรมการออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ได้ดำเนินการให้ความรู้ในเรื่องของการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ รวมถึงการให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการที่สนใจพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า เพื่อให้ปรับปรุง แกะไขบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าให้อยู่ในรูปแบบทันสมัยและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทางการตลาด

3. กิจกรรมการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ได้แก่ กิจกรรมการใช้ Multimedia เพื่อการ ประชาสัมพันธ์ โดยมีการให้ความรู้ในเรื่องของการตัดต่อวิดีโอ เทคนิคในการถ่ายรูปและวิดีโอ รวมถึงการใช้ Canva สำหรับการออกแบบโปสเตอร์ ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมในการใช้เทคโนโลยีเพื่อ เพิ่มทักษะความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ Multimedia เพื่อการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ และสร้าง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทำ Content Marketing หรือการตลาดออนไลน์

4.กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการนักจัดการขยะจิตสาธารณะ โดยได้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในชุมชน ทำให้ง่ายต่อการจัดการขยะในชุมชนรวมถึงการนำสิ่งของเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์

วิธีการดำเนินงาน

เครื่องมือ

- เครื่องมือวิเคราะห์ SWOT ผู้ประกอบการในชุมชน
- การประเมินศักยภาพของผู้ประกอบการโดยใช้ GMP

องค์ความรู้

- GMP สำหรับผู้ประกอบการ
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารจากกระเทียม
- การใช้ Multimedia เพื่อการประชาสัมพันธ์
- การทำตลาดออนไลน์และการสร้างยอดขายด้วยตลาดออนไลน์
- การจัดการขยะในชุมชน

ผลการดำเนินงาน

เรื่องเด่น

- 1.ปรับปรุงกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐาน
- 2.กระเทียมดำ เพราะในชุมชนมีการเพาะปลูกในปริมาณมาก, ต้องการสร้างมูลค่าให้กับผลผลิต แก้ปัญหาสินค้าตกต่ำและยืดอายุผลผลิต
- 3.บรรจุภัณฑ์ที่สวยงามรูปแบบทันสมัยและมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์
- 4.ผลิตภัณฑ์สมุนไพรพื้นบ้าน ได้แก่ ขิง ฟ้าทลายโจร ยาต้มสมุนไพร
- 5.เส้นทางท่องเที่ยววิถีชุมชน

คนเด่น

- 1.นางบุญเอื้อ สีเส็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปรรูปสมุนไพรและการตัดตุ้งล้านนา
- 2.นางยุพิน ธรรมชัย ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ขิง

แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร

แหล่งเรียนรู้

- 1.การแปรรูปกระเทียม
- 2.การจัดการขยะชุมชน

หลักสูตร

- 1.หลักการถ่ายวิดีโอสำหรับมือใหม่
- 2.การทำตลาดออนไลน์และการสร้างยอดขายด้วยตลาดออนไลน์
- 3.การออกแบบกราฟฟิกเบื้องต้น
- 4.การพัฒนาคุณภาพการผลิต

ปัจจัยความสำเร็จ

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- เทศบาลตำบลสันทราย
- ประชาชนในพื้นที่ตำบลสันทราย
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

เนื่องจากในปัจจุบันเกิดสถานการณ์ ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมได้ (COVID-19) การลงพื้นที่จึงไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เมื่อสถานการณ์ดีขึ้นจึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยเป็นไปตามมาตรการป้องกันโควิด 19

แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. พัฒนาผลิตภัณฑ์สถานประกอบการให้ได้รับมาตรฐานในการผลิตเบื้องต้น
2. พัฒนาผลิตภัณฑ์กระเทียมดำ
3. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาด

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลสันทราย

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ศึกษาภาพตำบล

ตำบลที่ไม่สามารถ
อยู่รอดด้วยตนเอง

ตำบลสูงสู่ความ
ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ข้อมูลตำบล

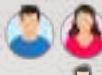

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

พื้นที่ 58.2 ตารางกิโลเมตร หรือ 36,375 ไร่

พื้นที่ป่า 6,118 ไร่

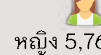
ประชากร 11,070 คน

สถานศึกษา 7 แห่ง

ชาย 5,310 คน

หญิง 5,760 คน

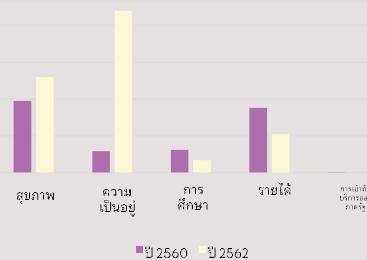
โรงพยาบาล 2 แห่ง

จำนวน 4,902 ครัวเรือน

ศาลากลาง 14 แห่ง

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

การขาดการ
คมนาคม

การขาดทักษะ
การเกษตร และสัตว์

ผ่าน

การขาด
การผลิต

การจัดการ
แหล่งน้ำ

การพัฒนาชุมชนและสร้างรายได้ใหม่ (ตาม กระฉับ กระชวย OTOP/ สหกรณ์ ฯลฯ)

- กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและแปรรูปสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

- กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้แก่เกษตรกรและภาค

ตลาดตามตลาดนัดตำบล (ตลาดนัด) และตลาด

ตามบ้านและร้านค้าปลีก (ร้านค้าปลีก) และ

การนำของดีมาขายในโครงการ (โครงการ)

- กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสร้างรายได้แก่เกษตรกรและภาค

ตลาดตามตลาดนัดตำบล (ตลาดนัด) และตลาด

กลไกการทำงาน

กลไกการทำงาน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีร่วมกับหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับตำบล โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นกรอบการทำงาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน

<p>บุคลากร 20 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชน - บัณฑิต - นักศึกษา 	<p>การพัฒนา 4 ทักษะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทักษะการเกษตร - ทักษะการแปรรูป - ทักษะการตลาด - ทักษะการบริการ 	<p>การพัฒนาผลิตภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลิตภัณฑ์จากข้าว - ผลิตภัณฑ์จากผลไม้ - ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร 	<p>การสร้างระบบฐานข้อมูล Big Data (225 บัญชี/ปี)</p>
--	---	---	--

ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. สร้างความยั่งยืน ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ประชาชนได้ใช้ของดีจากตำบลของตนเอง
3. ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
4. ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน
2. ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน
3. ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ
เบอร์ติดต่อ 065 - 472 - 1090
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลทุ่งหลวง

อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ นางสาวพิชราภา ศักดิ์โสภณ

ความเป็นมา

การตั้งถิ่นฐานประชากรในตำบลทุ่งหลวงแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 กลุ่ม คือทางตอนบนประกอบด้วยหมู่ที่ 1, 2, 3 ประมาณสามร้อยสี่สิบหลังคาเรือน และทางตอนล่างในหมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ประมาณร้อยสามสิบหลังคาเรือน นอกจากนี้ยังมีการตั้งถิ่นฐานประชากรห่างออกไปทางตะวันตกอีก คือหมู่ที่ 4 มีพื้นที่ติดน้ำแม่จัดประมาณ 40 กว่าหลังคาเรือน รหัสไปรษณีย์ตำบลทุ่งหลวงคือ 50190

สภาพทั่วไปของตำบล

เป็นพื้นที่ราบ อาณาเขตติดต่อกับตัวอำเภอ (เทศบาล) ระยะทางประมาณ 400 เมตร ไม่มีป่าเขาและไม่มีแหล่งต้นน้ำ

อาณาเขตตำบล

- ทิศเหนือ ติดต่อ ตำบลเวียง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อ ตำบลแม่ป๋ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติดต่อ ตำบลป่าต๋ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดต่อ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งหลวง หมู่ที่ 2 บ้านป่าจี้ หมู่ที่ 3 บ้านสันมะนะ หมู่ที่ 5 บ้านหม้อบน และหมู่ที่ 6 บ้านหม้อล่าง จำนวนประชากรในตำบลทุ่งหลวง

ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 490 หลังคาเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,638 คน จำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 288 คน จำนวนเด็กแรกเกิดถึง 6 ปีทั้งสิ้น 56 คน จำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรังทั้งสิ้น 51 คน จำนวนสตรีตั้งครรภ์ หมด 7 คน จำนวนผู้สูงอายุที่ช่วยตนเองไม่ได้ 10 คน และจำนวนผู้พิการทั้งสิ้น 34 คน

ข้อมูลด้านอาชีพของตำบล

ด้วยภูมิทัศน์ของตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ราบ ส่วนใหญ่ประชากรในตำบลทุ่งหลวงทำอาชีพหลัก คือ ทำนา ทำสวน ค่าขาย และประกอบอาชีพเสริม คือ รับจ้างทั่วไป

ข้อมูลด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

ระบบสาธารณูปโภคตำบลทุ่งหลวงราษฎรมีไฟฟ้า ประปาและโทรศัพท์ใช้เกือบครบทุกหลังคาเรือน เพราะอยู่ใกล้แหล่งชุมชนใหญ่ ด้านการคมนาคมตำบลทุ่งหลวงใช้เส้นทางจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 95 กิโลเมตร ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 400 เมตร ถนนสายเชียงใหม่ - แม่ใจ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนของการโทรคมนาคมตำบลทุ่งหลวงมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข (เอกชน) 1 แห่ง

ข้อมูลด้านสาธารณสุขและสถานพยาบาล

สถานพยาบาลในพื้นที่ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.ทุ่งหลวง) 1 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน/คลินิก 1 แห่ง ประชากรในตำบลมีอัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำร้อยละ 100

จำนวนสถานศึกษาในตำบลทุ่งหลวง

สถานศึกษาในพื้นที่ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลทุ่งหลวง ศูนย์การเรียนรู้เด็กบ้านครูพิน

จำนวนศาสนสถานในตำบลทุ่งหลวง

ศาสนสถานในพื้นที่ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ วัดป่าจี้ วัดทุ่งหลวง วัดบ้านหม้อ วัดแม่จัดและคริสตจักรเอนดู

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ผ้าทอพื้นเมือง กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองวัดทุ่งหลวง

ผ้าทอพื้นเมือง กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองวัดทุ่งหลวง ผ้าทอพื้นเมืองที่มีสีสันสวยงามให้เลือกตามความต้องการ มีทั้งผ้าทอมือยกตัวอักษร ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ใช้สำหรับตัดเย็บเครื่องแบบ วัตถุประสงค์ที่ใช้ คือ โหมประดิษฐ์ ผ้ายเมือง มีขั้นตอนกระบวนการผลิตโดยการใช้กี่กระตุกและทอผ้าด้วยมือ

กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองวัดทุ่งหลวงตั้งอยู่เลขที่ 33 หมู่ที่ 3 บ้านสันมะนะ ถนนพร้าว - เชียงใหม่ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 50190 เบอร์ติดต่อ 092-6702465 และ 098-7657245 จัดตั้งกลุ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยกลุ่มสตรีแม่บ้านได้ทำการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มทอผ้าขึ้นมาเพื่อเป็นรายได้เสริม มีจำนวนสมาชิกเริ่มแรกจำนวนทั้งสิ้น 10 คน ประธานกลุ่มคือ นางฉันทนา ชาว โดยเงินลงทุนมาจากสมาชิกทั้งหมดทำการถือหุ้นคนละ 1,000 บาท และได้งบประมาณสนับสนุนจากพัฒนาชุมชน ศูนย์ส่งเสริมสงเคราะห์ จากนั้นได้ทำการประชุมจัดตั้งโครงสร้างผู้บริหารประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เจริญญิก และคณะกรรมการของกลุ่ม เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างเป็นระบบมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2548 ทางกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองวัดทุ่งหลวงได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 3 การประกวดผ้าทอพื้นเมืองในงาน 8 กันยายนวันที่ระลึกสากลแห่งการเรียนรู้หนังสือ จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่

ศาลาอโรคยาบ้านทุ่งหลวง

ศาลาอโรคยาบ้านทุ่งหลวง คือ เรือนแพทย์แผนไทยประจำหมู่บ้าน ที่บำบัดรักษาผู้ที่มีความเจ็บป่วยทางโรคระบบกระดูก และโครงร่าง รวมไปถึงการนวดผ่อนคลายในผู้ที่มีภาวะความเครียดเรื้อรัง ตั้งอยู่เลขที่ 22 หมู่ 1 บ้านทุ่งหลวง ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 50190 โดยมีผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายคือ ลูกประคบ, น้ำมันสมุนไพร และการบริการนวด บริการอบสมุนไพร สามารถซื้อได้ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งหลวง มีการออกงานแสดงสินค้านอกสถานที่บ้างเป็นบางครั้ง เช่น งานวันข้าวหอมมะลิ และของดีอำเภอพร้าว อยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลเวียงพร้าว สมาชิกล้วนแต่เป็นคนภายในพื้นที่

ในส่วนของศาลาได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางออนไลน์ Facebook และกระจายข่าวผ่านทางวิทยุชุมชนและทางโทรทัศน์จากการรายงานข่าวจากช่อง TNN รายการครบวัน ครบข่าวและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ทั้งนี้ถือเป็นจุดเด่นในการบูรณาการระหว่างแพทย์แผนปัจจุบัน ซึ่งจะนำรูปภาพบำบัดมาคอยดูแลผู้ป่วย และการแพทย์แผนไทย รวมไปถึงสมุนไพรภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับชุมชนที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน โดยหมอนวดจะเป็นคนในชุมชนท้องถิ่นที่ผ่านการอบรมจากหลักสูตรกระทรวงสาธารณสุข เพื่อบำบัดรักษาแก่ผู้ป่วยตามมาตรฐานการแพทย์แผนไทย โดยเปิดให้บริการทุกวันจันทร์ - วันเสาร์

ผักไฮโดรโปนิคส์ (ผักไร้ดิน)

ผักไฮโดรโปนิคส์ (ผักไร้ดิน) สวนผักอินดีบ้านทุ่งหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มสร้างในปี พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน ระยะเวลา 6 ปี เจ้าของกิจการคือ นายประวิทย์ โอบอ้อม นางอรพร โอบอ้อม และนางทองศรี โอบอ้อม ทำการผลิตและจำหน่ายผักไฮโดรโปนิคส์ (ผักไร้ดิน) ปัจจุบันสวนผักอินดี มีการปลูกผัก 2 ชนิด ได้แก่ ขึ้นฉ่าย และสลัด ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ. 9001 - 2556 โดยกรมวิชาการการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (GAP) สวนผักอินดีบ้านทุ่งหลวงมีช่องทางการติดต่อดังนี้ เบอร์โทร 088-9088089 Facebook : สวนผักอินดี Line : Indy-eed สวนผักอินดีมีช่องทางการส่งออกดังนี้ ตลาดสดเทศบาลเวียงพร้าว รวมถึงร้านก๋วยเตี๋ยว ร้านหมูกระทะ ร้านอาหารตามสั่งในพื้นที่และระแวกใกล้เคียง

น้ำหมักมูลสุกร

กลุ่มน้ำหมักมูลสุกรบ้านป่าจี้ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ประธานกลุ่มคือ นางศิริพร สารแก่น มีสมาชิกดังนี้ นายประสิทธิ์ บุญเรือง ตำแหน่งรองประธาน นายสมควร อะโนวัน ตำแหน่งเลขานุการ นางอัญชลี ใจป้อ ตำแหน่งเหรัญญิก นางสุชาวี ปัญญาธิ ตำแหน่งประชาสัมพันธ์ และมีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 46 คน กลุ่มน้ำหมักมูลสุกรบ้านป่าจี้ ได้ทำการรวมหุ้นกันในกลุ่มสมาชิกผลิตน้ำหมักมูลสุกรเพื่อนำไปใช้ในการเกษตร ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและลดต้นทุนในการผลิต โดยสมาชิกได้จัดเวรแบ่งกันทำน้ำหมักมูลสุกร มีการจำหน่ายให้กับสมาชิกลิตรละ 5 บาท บุคคลภายนอกที่สนใจลิตรละ 10 บาท และมีการแจกให้กับเกษตรกรฯ ได้ใช้ในฤดูทำนา 2 ช่วงการทำเกษตร คือเดือนมิถุนายนและมกราคม สูตรการทำน้ำหมักมูลสุกร ประกอบด้วย น้ำสะอาด 200 ลิตร ต่อมูลสุกรจำนวน 20 กิโลกรัม (มูลสุกรจากฟาร์มเท่านั้น) ใช้เวลาหมัก 24 ชั่วโมงจึงสามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้าต้องการความเข้มข้นของสีน้ำหมักมูลสุกรมากยิ่งขึ้น ต้องทิ้งไว้ประมาณ 72 ชั่วโมง การใช้น้ำหมักมูลสุกรเพื่อนำไปเป็นปุ๋ยให้กับพืช เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว จะต้องผสมน้ำสะอาดในอัตราส่วน น้ำหมักมูลสุกร 1 ลิตร ต่อน้ำสะอาด 20 ลิตร สมาชิกในกลุ่มมีการแบ่งปันส่วนรายได้ มีการจ้างงานรายวัน วันละ 200 บาท จำนวน 5 คน โดยสมาชิกทำการเปลี่ยนเวรกันภายในกลุ่ม ต่อการผลิตน้ำหมักมูลสุกรหนึ่งครั้ง ส่วนรายได้นำมาจัดสรรเข้าบัญชีส่วนกลางจำนวน 5,000 บาท และนำมาหมุนเวียนในกลุ่มจำนวน 5,000 บาท

แนวความคิดพัฒนากลุ่มน้ำหมักมูลสุกรบ้านป่าจี้ คือ การลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้ปุ๋ยเคมี มีขั้นตอนการทำที่ง่ายและส่งผลดีต่อระบบนิเวศ ใช้เป็นปุ๋ยทางใบได้ดี ต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น ช่วยเพิ่มรายได้ทั้งแบบอาชีพหลักและอาชีพเสริมให้กับสมาชิกในกลุ่มและยังช่วยแก้ปัญหากลิ่นสุกรจากฟาร์มหมู เกิดรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น กลุ่มน้ำหมักมูลสุกรบ้านป่าจี้ได้ทำการศึกษาเรียนรู้จากมหาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสนเพิ่มเติม และใน พ.ศ. 2562 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 ในการประกวดศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ดีเด่นระดับจังหวัด ในส่วนของการตลาดมีการประชาสัมพันธ์ตามงานต่างๆ ที่ติดต่อเข้ามา ไม่มีการทำการตลาดในรูปแบบอื่น เนื่องจากบุคลากรไม่มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

- 1 กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ด้านการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านเกษตรและอาหารปลอดภัย
- 2 กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการส่งเสริมด้านสุขอนามัย
- 3 กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลทุ่งหลวง อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลทุ่งหลวง อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลทุ่งหลวงเป็นต้นแบบสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลทุ่งหลวงมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กับระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงานมากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ศักยภาพตำบล

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

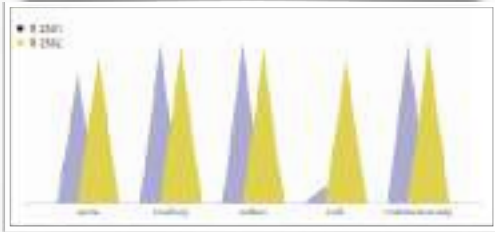
ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลทุ่งหลวงมีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,638 คน และมีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 490 หลังคาเรือน ตำบลทุ่งหลวง แบ่งเขตการปกครอง เป็น 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านทุ่งหลวง บ้านป่าไร่ บ้านสันมะนะ บ้านหม้อบน บ้านหม้อล่าง บ้านแม่จี่

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

จากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลทุ่งหลวง มีความต้องการและมีความเหมาะสม 3 ด้านหลัก คือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนเกษตรอินทรีย์ และการบริการการพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และการพัฒนาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการให้มหาวิทยาลัยเป็น System indicator ทำหน้าที่ดูแลด้านการศึกษาการพัฒนาการวิจัยต่อยอด และการเป็นที่ปรึกษาให้กับตำบล ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงให้เกิดการพัฒนาในระยะยาวได้อย่างต่อเนื่อง

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัยปลอดภัย กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการส่งเสริมด้านสุขภาพ การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านพัฒนาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของภาครัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการทำงานของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

การจ้างงาน

- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
- จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
- ร่วมกิจกรรม

การจัดทำข้อมูล

- Tambon Profile
- วิเคราะห์ข้อมูล TMAP
- ประเมินศักยภาพตำบล
- วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน และองค์กรหลักในตำบล

การยกระดับพัฒนาพื้นที่

บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและประเมินผล

- หลักสูตรการเรียนรู้
- ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
- ประเมินศักยภาพตำบล
- รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

การจ้างงาน

เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน

การพัฒนาทักษะ

เกิดการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม

การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัยปลอดภัย กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการส่งเสริมด้านสุขภาพ กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านพัฒนาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

CBD.

ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 209 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 150,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 50,000 บาท/ครัวเรือน
- 2) ต้นทุนลดลง ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 20,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,000 บาท/ครัวเรือน
- 3) ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 450 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ภายใต้ตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่ไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อยอดงานในปีปัจจุบันจะสังเกตเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลโหล่งขอด

อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ หัวหน้าโครงการ : นางสาวหนึ่งฤทัย แสงใส

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ผู้ร่วมโครงการ

ผศ.เกรียงไกร ธารพรศรี

ผศ.นทีชัย ฝัสดิ

นายวิสุทธิ บัวเจริญ

นายณรงค์ นันทกุล

นายทวิศักดิ์ มหาวรรณ

ผศ.ดร.นิวัตร มูลปา

นายปรัชญา นามวงค์

นาง ลมัย ฝัสดิ

นายภัทรกร ออแก้ว

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์

นส.เสงี่ยม คีนดี	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
นางกุลิณา ศักดิ์สิริศรีฟ้า	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
นส.ทิน อ่อนนวล	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
นายณัฐพงษ์ แปงใจ	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
นายคเชนทร์ เครือสาร	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
นายสิงหล วิชายะ	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
นายเอกพงษ์ ดวงมาลา	สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

ความเป็นมา

ตำบลโหล่งซอด ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย บ้านทุ่งแดง บ้านป่าแดง บ้านนาเม็ง บ้านแม่บอน บ้านป่าห้า บ้านหลวง บ้านแม่สาย บ้านฮ่างตา บ้านแม่สายนาเลา รวม 9 หมู่บ้าน ตำบลโหล่งซอดอยู่ในทิศใต้ของอำเภอพร้าว มีระยะห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 65 กิโลเมตร ในอดีตเคยเป็นเส้นทางผ่านหรือเมืองหน้าด่านสายสำคัญในการติดต่อค้าขาย และยุทธศาสตร์สำคัญในการทำสงครามระหว่างหัวเมืองต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ ที่เหมาะแก่การอยู่อาศัย และการเพาะปลูก คือ มีที่ราบระหว่างหุบเขาที่มีแม่น้ำไหลผ่าน จึงมีความชื้นและมีน้ำไหลจากภูเขาเกือบตลอดปี ด้วยลักษณะภูมิประเทศดังกล่าว ประชาชนในหมู่บ้านบ้านหลวง ส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูกข้าว มันฝรั่ง ข้าวโพด เสาวรส เป็นต้น เพื่อการบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้นำมาใช้จ่ายในครัวเรือน ต่อมาเมื่อมีการแข่งขันทางตลาด ผลผลิตทางการเกษตร ทำให้ประชาชนต้องเผชิญกับปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งโอกาสและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาด จึงเห็นพ้องร่วมกันในการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ที่เพียงพอกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ ตำบลโหล่งซอดมีนโยบายและแผนงานที่จะยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน อาทิเช่น การพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือรวมทั้งภูมิปัญญาด้านอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น เป็นต้น เบื้องต้นมีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเพื่อดำเนินโครงการโดยใช้การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์พระอริยสงฆ์สายวิปัสณากรรมฐานเป็นจุดเด่นในชุมชน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนเริ่มโครงการตำบลโหล่งซอดเป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้นำปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ตำบลโหล่งซอดจึงมีนโยบายและแผนงานที่จะยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน ได้แก่ การพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือรวมทั้งภูมิปัญญาด้านอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น มีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ดำเนินโครงการโดยใช้การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์พระอริยสงฆ์สายวิปัสณากรรมฐานเป็นจุดเด่นในชุมชน หลังจากดำเนินโครงการผลการประเมินเป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1. โปรแกรมท่องเที่ยวตามรอยพระอริยสงฆ์ เส้นทางบ้านหลวงเชื่อมโยงสู่มุ้ยบ้านแม่สายป่าเมี่ยง
2. การส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การออกแบบและสร้างโรงเรือน การควบคุมระบบสมาร์ตฟาร์มในการปลูกแก้กฮวยแบบอินทรีย์ ณ โรงเรียนบ้านนาบุญ ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเด่นของโครงการ ในการเลือกสถานที่ทำโรงเรือนสมาร์ตฟาร์มที่ทีมงานได้สำรวจความต้องการและความพร้อม ผลจากการสำรวจโรงเรียนนาบุญมีความพร้อมมากที่สุด ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนให้ความสำคัญร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเตรียมพื้นที่ ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า และระบบอินเทอร์เน็ตไว้รองรับ มีผู้ปกครองนักเรียน บุคลากร และคุณครู โรงเรียนนาบุญคอยดูแลระบบสมาร์ตฟาร์มให้โดยตลอด มีการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต่อไปในอนาคต
3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถ่านไบโอชาร์ การทำดินปลูกผสมไบโอชาร์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นพื้นฟูระบบนิเวศน์
4. กิจกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการชุมชนให้ได้มาตรฐาน ขยายช่องทางการตลาด การบริหารจัดการกลุ่มสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน (น้ำผึ้ง ชาสมุนไพร กาแฟ ข้าวแฟนซี เครื่องปั้นดินเผา ดินปลูกผสมถ่านไบโอชาร์ ถ่านไบโอชาร์ สบู่สมุนไพร การออกแบบลวดลายปักผ้าด้วยมือ)

วิธีการดำเนินงาน

การออกแบบสร้างโรงเรือนและควบคุมระบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) สำหรับการปลูกดอกแก้กฮวยอินทรีย์

1. การเขียนแบบ การถอดแบบ การคำนวณรายการวัสดุในการก่อสร้าง การประมาณราคาโรงเรือนและข้อดีของโรงเรือนทรง Sawtooth Greenhouse หรือ โรงเรือน ก ไก่
2. การเขียนแบบประยุกต์สร้างโรงเรือนแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสม คำนวณรายการวัสดุในการก่อสร้างการประมาณราคา
3. การฝึกปฏิบัติการเชื่อมไฟฟ้าพื้นฐาน ชิ้นส่วนต่าง ๆ ในการสร้างโรงเรือน
4. ระบบเกษตรสมัยใหม่ IOT for Smart Farm
5. การติดตั้งและควบคุมระบบเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm)
6. การฝึกปฏิบัติการควบคุมระบบเพาะปลูกแก้กฮวยอินทรีย์ในโรงเรือนสมาร์ตฟาร์ม

หน่วยงานเครือข่าย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด
2. โรงเรียนบ้านนาบุญ
3. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มท่องเที่ยวบ้านหลวง
4. ศูนย์การเรียนรู้เฮือนหลวงมหาวรรณ
5. พัฒนาชุมชนอำเภอพร้าว
6. ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอพร้าว
7. หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 32
8. โหล่งขอดโมเดล

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 4 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 200 คน 50 ครัวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 50 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี ไม่น้อยกว่า 4 ผลงาน
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) ไม่น้อยกว่า 2 เรื่อง
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่า 4 องค์กรหลัก
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย ไม่ต่ำกว่า 4 เรื่อง
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล ไม่ต่ำกว่า 5 เรื่อง
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5 คน
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมี 3 กลุ่ม
11. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ ไม่น้อยกว่า 1 เรื่อง
12. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) ไม่น้อยกว่า 1 รูปแบบ
13. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 1 หลักสูตร

โครงการตำบลโหล่งขอตยกระดับเศรษฐกิจและสังคมด้วยการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์พระอริยสงฆ์สายวิปัสณากรรมฐาน มีเป้าหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางหรือโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของพระอริยสงฆ์สายวิปัสณากรรมฐาน พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้มาตรฐานและมีอัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว พื้นฟูภูมิปัญญาด้านอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น สร้างศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สมาร์ท ฟาร์มเมอร์ (Smart Farmer) ที่ศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนนาบุญ และได้ให้ความร่วมมือกับ 5 ภาควิชาหรือหน่วยงานกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในชุมชน ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามกรอบแนวคิด “โหล่งขอตยโมเดล”

หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นและหนังสือองค์ความรู้

1. การออกแบบและสร้างโรงเรือน การควบคุมระบบสมาร์ตฟาร์มในการปลูกเห็ดฮวยแบบอินทรีย์
2. การส่งเสริมการผลิตถ่านไบโอชาร์ และการผลิตดินปลูกผสมถ่านไบโอชาร์
3. โปรแกรมท่องเที่ยวตามรอยพระอริยสงฆ์ เส้นทางบ้านหลวงเชื่อมโยงสู่หมู่บ้านแม่สายป่าเมี่ยง
4. การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ กาแฟอินทรีย์แม่สายป่าเมี่ยง

ปัจจัยความสำเร็จ

ในอดีตพื้นที่โหล่งซอดได้เกิดปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย น้ำป่าไหลหลากท่วมบ้านชาวบ้านทุกปี นอกจากนี้ยังมีการบุกรุกทำลายป่า และมีผู้ค้ายาเสพติดอีกด้วย ทำให้ “ดร.พระครูวรธรรมวิวัฒน์” เจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยเวียงชัย และชาวบ้านหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการสร้างความร่วมมือกันกับทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ เพื่อทำหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กัน โดยได้จัดโครงการโหล่งซอดโมเดลขึ้น ซึ่งเป็นโมเดลการรักษาพื้นที่ป่า เพื่อให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ที่ถือว่าเป็นตำบลนำร่องแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่ วัดพระธาตุดอยเวียงชัยมงคล และดร.พระครูวรธรรมวิวัฒน์ สนับสนุนการดำเนินงานของโครงการ u2t โหล่งซอดเป็นอย่างดี จึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาจากการมีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) บ้านป่าห่า ต.โหล่งซอด ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความวิตกกังวลในการร่วมจัดกิจกรรม และ สบค.อำเภอพร้าว ได้ประกาศเป็นพื้นที่ควบคุม ทำให้การดำเนินงานตามแผนงานล่าช้ามาก
2. ปัญหาขอซื้อวัสดุสำหรับเป็นสื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ สมาร์ท ฟาร์มเมอร์ (Smart Farmer) ต้องมีการขอนำเข้าวัสดุจากต่างประเทศ ตามระเบียบ ว.89 ทำให้การจัดซื้อล่าช้า
3. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโหล่งซอด เป็นนายกรักษากรจากปลัด อบต. ทางที่มงามไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนาต่อไป จากการทำงานร่วมกัน 11 เดือนที่ผ่านมา คณะทำงานเห็นว่า ชุมชนมีการตื่นตัวด้านการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเกษตรสมัยใหม่ จึงได้ต่อยอดกิจกรรมควบคุมระบบสมาร์ตฟาร์มในการปลูกเห็ดอัญชันแบบอินทรีย์ ณ โรงเรียนบ้านนาบุญ เพาะปลูกผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง พัฒนาผลิตภัณฑ์ชาอินทรีย์ เป็นชาสูตรต่าง ๆ เช่นชาช่วยระบาย ชาที่ทำให้ผ่อนคลาย ชาที่ช่วยให้นอนหลับ และพัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในอำเภอ เช่นวัดหลวงปู่แหวน น้ำพุร้อนโป่งบัวบาน

ลิงค์ URL YouTube วิดีโอถอดบทเรียน <https://youtu.be/tl9KmqR3fcQ>

พื้นที่ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะภูมิประเทศ

ประชากร

อาชีพของประชากร

ปัญหาที่เชื่อมโยงไปปัจจัยโจทย์ของพื้นที่ในหัวข้อการพัฒนาพื้นที่

เนื่องจากเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจสังคม

ตำบลพอเพียง 13 เป้าหมาย

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน 14 เป้าหมาย

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลโหล่งขอดเป็นตำบลที่มีพื้นที่ราบระหว่างหุบเขาที่มีแม่น้ำไหลผ่านจึงมีความชื้นและมีน้ำไหลผ่านตลอดปี ด้วยลักษณะภูมิประเทศดังกล่าว ประชากรส่วนใหญ่ จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันได้เกิดปัญหา โควิด-๑๙ ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ความเสียหายผลผลิตลดลงตามไปด้วย รายได้ของเกษตรกรลดลงมาก และไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก ดังนั้นทีม UAT โหล่งขอด จึงคิดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพ นวัตกรรมต่างๆ ในชุมชนให้ดีขึ้น โดยมีกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วยการเชื่อมโยงเชิงรวทางประวัติศาสตร์ หรือพระอารามหลวงสำคัญวิปสนากรรมฐาน สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและสามารถเชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยว(บ้านหลวงและบ้านแม่สาข่าป่าเมียง)
2. กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนากิจการทางการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สมาร์ทฟาร์มเมอร์ (Smart Farmer) โดยการสร้างแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านนาบุญโหล่งขอด
3. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถ่านไบโอชาร์การทำปุ๋ยหมักจากถ่านไบโอชาร์ ให้เป็นการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร้อยถิ่นดินชุ่มขยนิเวศน์
4. กิจกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการชุมชนให้ได้มาตรฐานขยายช่องทางการตลาด การบริหารจัดการกลุ่มสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน (น้ำมะม่วง น้ำเสาวรส มันฝรั่งแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ ชาเมี่ยง กาแฟ สบู่ไทรในชุมชน)

ผลลัพธ์

- 1.การจ้างสามารถสร้างรายได้ให้กับนักศึกษา ประชาชน บิณฑิขบใหม่ ที่ว่างงานได้
- 2.การพัฒนาทักษะ ผู้เข้าอบรม สามารถนำความรู้มาพัฒนาทักษะได้จริง
- 3.คนในชุมชนสามารถใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มารถ นำมาขยายได้ประสิทธิภาพ
- 4.Community Big Data -มีผู้บันทึกจำนวน 18 คน และข้อมูลที่ได้เก็บมีจำนวน 220 รายการ

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1.รายได้ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30
 - 16,560 บาทต่อปี
 - 1,380 บาทต่อครัวเรือน
- 2.ต้นทุนที่ลดลง ร้อยละ 22
 - 12,144 บาทต่อปี
 - 1,012 บาทต่อครัวเรือน
- 3.ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30
- 4.แรงงานลดลง ร้อยละ 22

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1.คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
- 2.คนในชุมชนได้รับความรู้จากการพัฒนาทักษะต่างๆ และสามารถนำไปต่อยอดได้
- 3.ลดจำนวนประชากรในถาวรย้ายถิ่นฐาน การออกไปหางานทำ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลช่างเคิ่ง

อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้รับผิดชอบ นายกิตติชัย ระมิงค์วงศ์

ความเป็นมา

ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอแม่แจ่ม ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 2 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ประมาณ 317.36 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดกับตำบลแม่ณาจร ทิศตะวันออก ติดต่อกับเทือกเขาอินทนนท์ ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ทิศใต้ติดกับตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันตกติดกับตำบลบ้านทับ ตำบลปางหินฝน และตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งยาว, หมู่ที่ 2 บ้านต่อเรือ, หมู่ที่ 3 บ้านสันหนอง (ต.แม่แจ่ม) , หมู่ที่ 4 บ้านเกาะ (ต.แม่แจ่ม) , หมู่ที่ 5 บ้านต้นตาล, หมู่ที่ 6 บ้านพร้าวหนุ่ม, หมู่ที่ 7 บ้านป่าเท้อ, หมู่ที่ 8 บ้านท้องฝาย, หมู่ที่ 9 บ้านห้วยริน และหมู่ที่ 10 บ้านแม่ปาน

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบและภูเขา การคมนาคมสะดวก มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตป่าสงวน มีลำน้ำแม่แจ่มเป็นสายหลัก เหมาะแก่การทำนาและสวน ราษฎรทำการเกษตรครอบคลุมพื้นที่เกือบทุกหมู่บ้านส่วนฤดูแล้งน้ำสำหรับการเกษตรไม่เพียงพอเนื่องจากขาดแหล่งกักเก็บน้ำ และน้ำจากคลองชลประทานอยู่ตอนปลายคลองส่งน้ำ

จำนวนประชากร

ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 3,543 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 12,193 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,893 คน มีจำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี 638 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 1,104 คน มีจำนวนสตรีตั้งครรภ์ 72 คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่ช่วยตนเองไม่ได้ 245 คน มีจำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไป 1,650 คน และมีจำนวนผู้พิการ 245 คน

ข้อมูลการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลช่างเคิ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ปลูกพืชไร่สวนผักผลไม้ และเลี้ยงสัตว์จำพวกสุกร ไก่ เป็ด ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง กระเทียม แตงโม พื้นที่ส่วนมากใช้สำหรับปลูกข้าวและเป็นผลผลิตหลักที่สร้างรายได้มากที่สุด ซึ่งจะทำให้การปลูกข้าวปีละครั้ง ส่วนอาชีพรองลงมา ได้แก่ รับจ้างแรงงานภาคเกษตรกรรม ช่างก่อสร้าง ค้าขาย และอุตสาหกรรมครัวเรือน การเคลื่อนย้ายแรงงานช่วงเวลาว่างานจากการทำเกษตรกรรม ทำงานรับจ้างในเมืองและพื้นที่ข้างเคียงในบางฤดูกาล

สถานศึกษาและองค์กรทางศาสนา

ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1) โรงเรียนจำนวน 5 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนบ้านแม่ปาน, โรงเรียนบ้านทุ่งยาว, โรงเรียนชุมชนบ้านพร้าวหนุ่ม, โรงเรียนบ้านต่อเรือ และโรงเรียนอินทนนท์วิทยา
- 2) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน / ห้องสมุดประชาชน 18 แห่ง และมีหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านหนังสืออัจฉริยะทั้งหมด 8 แห่ง

จำนวนสถาบันและองค์กรทางศาสนา ประกอบด้วย

- 1) วัด / สำนักสงฆ์จำนวน 17 แห่ง ดังนี้ วัดต่อเรือ, วัดดอยสะเก็ด, วัดนางแล, วัดอารามสันพัฒนา, วัดอารามทุ่งแพม, วัดป่าสารภี, วัดแม่มิ่งค์, วัดพร้าวหนุ่ม, วัดแม่ปาน, วัดห้วยริน, วัดนางแล, วัดเหล่าป่าตาล, วัดบ้านทุ่งยาว, วัดบนนา, วัดน้อยหรือวัดบ้านป่าเทื่อ, วัดพุทธเอ็น และที่พักสงฆ์บ้านใหม่ปู่เลย
- 2) โบสถ์จำนวน 4 แห่ง ดังนี้ โบสถ์ป่าตริก, โบสถ์ฮุนิปือโรเซอร์รา, โบสถ์มัทธิว, โบสถ์คริสตจักรแม่มิ่งค์

โดยประชากรในพื้นที่ตำบลข้างเคิ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์บางส่วน หน่วยธุรกิจในเขต อบต. หน่วยธุรกิจในเขต อบต.ข้างเคิ่ง ประกอบด้วย 1) โรงแรม / ที่พักจำนวน 4 แห่ง 2) ปั้มน้ำมันหลอด / หยอดเหรียญจำนวน 8 แห่ง 3) โรงงานอุตสาหกรรม (เหมืองแร่) จำนวน 1 แห่ง 4) โรงสีจำนวน 12 แห่ง และ 5) สป่า / นวดแผนโบราณจำนวน 2 แห่ง

สาธารณูปโภค สาธารณูปการและการบริการพื้นฐาน

ตำบลข้างเคิ่งมีถนนสายหลักเป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์ติก และคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนสายรองเป็นคอนกรีตและ ถนนลูกรัง สามารถคมนาคมได้โดยสะดวกทั่วทั้งพื้นที่ ในพื้นที่มีเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้แก่ ระบบ AIS, DTAC และ True move ในส่วนของข้อมูลด้านการไฟฟ้า ตำบลข้างเคิ่งมีไฟฟ้าเข้าถึงทั้งตำบล จำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้าประมาณ ร้อยละ 98 และอัตราการมีและใช้ส้วมรดน้ำ ร้อยละ 98 ตำบลข้างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ดังนี้ มีลำน้ำ, ลำห้วยจำนวน 16 สาย และมีบึง, หนองและอื่น ๆ จำนวน 5 แห่ง มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ดังนี้ มีฝายจำนวน 74 แห่ง, บ่อน้ำตื้นจำนวน 110 แห่ง, บ่อโยกจำนวน 2 แห่ง, อ่างเก็บน้ำจำนวน 10 แห่ง และระบบประปาหมู่บ้านจำนวน 15 หมู่บ้าน

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวตำบลข้างเคิ่ง

น้ำตกแม่ออกสู

น้ำตกแม่ออกสู ตั้งอยู่ที่ริมแม่น้ำอวม หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งยาว ตำบลข้างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ทางทิศเหนือของอำเภอแม่แจ่ม ห่างจากอำเภอแม่แจ่มประมาณ 8 กิโลเมตร ใกล้กับที่ว่าการอำเภอแม่แจ่ม น้ำออกสู ในภาษาเหนือหมายถึง น้ำออกสู ซึ่งสถานที่แห่งนี้มีความพิเศษ มีลักษณะเป็นบ่อน้ำพุตลอดทั้งปี จากซอกหิน น้ำพุใสบริสุทธิ์ไหลอยู่ตลอดปีไม่มีวันแห้งเหือดมีความใสสะอาดเย็น เป็น

ลำธารใสไหลเย็นและสระน้ำเล็กเหมาะสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเล่นน้ำผ่อนคลาย ชาวบ้านเชื่อกันว่าน้ำไหลมาจากถ้ำเชียงดาว จึงได้ทำการตั้งศาลและกั้นด้วยไม้ หากมาช่วงฤดูแล้งหรือเดือนเมษายนเป็นช่วงที่น้ำใสสะอาดสวยงามที่สุด ในส่วนของการเดินทาง สามารถเดินทางจากหน้าที่ว่าการอำเภอแม่แจ่มไปตามถนนสายแม่แจ่ม - แม่นาจร ถึงกิโลเมตรที่ 11 อ่างน้ำแม่ออกสูจะอยู่ติดถนนอยู่ฝั่งทิศตะวันออก

วัดพุทธเอ็น

วัดพุทธเอ็น ตั้งอยู่ที่เลขที่ 4 หมู่ที่ 15 ตำบลข้างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ วัดพุทธเอ็นเป็นวัดเก่าแก่ที่มีความสำคัญต่อชาวอำเภอแม่แจ่มเป็นอย่างยิ่ง เดิมวัดแห่งนี้มีชื่อว่า “วัดศรีสุทธารวาสเอ็นมังกูฏ” ทางบริเวณด้านหน้าวัดมี “บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์” ซึ่งมีตาน้ำที่ไม่เคยเหือดแห้ง นอกจากนี้ภายในวัดยังมีพระอุโบสถกลางน้ำ หรือที่เรียกว่า “อุทกสีมา” ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พระอุโบสถหลังนี้สร้างโดยยกพื้นสี่เสา ล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง ถือเป็นสัญลักษณ์ของชนทสีมาเช่นกัน ในส่วนลึกเข้าไปด้านในจะพบกับพระวิหารไม้สักเก่าแก่ ที่มีภาพจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างไทใหญ่ ซึ่งปัจจุบันภาพเหล่านี้เลือนลางมากแล้ว และสองข้างของพระประธานประดิษฐานพระเจ้าแสนทองและพระเจ้าทันใจ ส่วนด้านหลังพระวิหารคือพระธาตุเจดีย์ ทรงฐานประดับลาย 12 นักษัตรแบบล้านนาชำยยิ่งนัก การเดินทางโดยเริ่มจากเทศบาลแม่แจ่มประมาณ 1 กิโลเมตร จนถึงทางแยกหน้าสถานีตำรวจแม่แจ่ม จากนั้นเลี้ยวขวาประมาณ 1.5 กิโลเมตร แล้วข้ามสะพานไปอีกฝั่งหนึ่งของลำน้ำแม่แจ่ม ขับต่อไปอีกเพียง 1 กิโลเมตรก็ถึงวัด

บ้านท้องผาย

บ้านท้องผาย ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 8 ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ดินแดนในชนบทที่ยังคงวิถีแห่งชนบทธรรมเนียมประเพณีแบบดั้งเดิมมาได้จนถึงปัจจุบัน การทอผ้าชิ้นตีนจกของที่นี่ คือมรดกอันทรงคุณค่าที่ชาวบ้านท้องผายยังคงสืบสานภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษเอาไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ในปี พ.ศ.2527 ชาวบ้านได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองชิ้นตีนจกขึ้นในหมู่บ้าน โดยยังคงไว้ซึ่งกรรมวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมที่มีลวดลายวิจิตร งดงาม และทรงคุณค่ามีการริเริ่มแปรรูปผ้าทอผืนงามออกไปเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายรูปแบบ จนทำให้ผลงานผ้าชิ้นตีนจกของบ้านท้องผายเริ่มกลายเป็นที่รู้จักในวงกว้างสร้างทั้งชื่อเสียงและรายได้ให้กับชุมชนเป็นอย่างมาก

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน SME ด้านการถนอมอาหาร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน SME ด้านการถนอมอาหาร ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ ถั่วเน่าหนึบ (ถั่วเน่าแม่แจ่ม) สถานที่ผลิต คือ บ้านแม่ปาน หมู่ที่ 10 ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50270 โทรศัพท์ 062-361-2462 ประธานกลุ่ม คือ นายเกษม นະที่ จุดแข็งของกลุ่มวิสาหกิจคือ มีแหล่งวัตถุดิบภายในหมู่บ้านทำให้ต้นทุนต่ำ และผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของตลาด มีแหล่งรับซื้อจำนวนมากตลอดทั้งปี

กลุ่มหัตถกรรมผ้าตีนจกบ้านท้องผาย

กลุ่มหัตถกรรมผ้าตีนจกบ้านท้องผาย ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทงานหัตถกรรม เช่น ผ้าชิ้นตีนจก, เสื้อพื้นเมือง, เนคไทลายตีนจก, พวงกุญแจ, หมอนหน้าลายตีนจก, ผ้าชิ้น, กระเป๋าสะพาย และหมวก ราคาสินค้าตั้งแต่ 1,500 - 12,000 บาท สถานที่ผลิต คือ หมู่บ้านท้องผาย หมู่ที่ 8 ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50270 โทรศัพท์ 084-739 8378 และ 086-043 5069 ประธานกลุ่ม คือ นางดารารัตน์ ทานา ผ้าชิ้นตีนจกมีแหล่งวัตถุดิบภายในหมู่บ้าน ตั้งแต่ปลูกฝ้าย ฝ้ายทำเส้นใยเอง ทำให้ต้นทุนค่าวัตถุดิบต่ำ มีหน้าร้านเป็นของตัวเองทั้งขายออนไลน์ ขายส่ง และขายตามเทศกาลในท้องถิ่น เช่น งานมหกรรมผ้าชิ้นตีนจก หรืองานดินโลก อีกทั้งทางอำเภอมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอแม่แจ่ม จึงเป็นโอกาสให้ผ้าของหมู่บ้านท้องผายเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ปลอดภัยปลอดภัย
2. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย
3. กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลข้างเค็ง อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลข้างเค็ง อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลข้างเค็งเป็นต้นแบบสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลข้างเค็งมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

- 1 ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของการขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
- 2 ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงานมากน้อยไม่เท่ากัน
- 3 ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

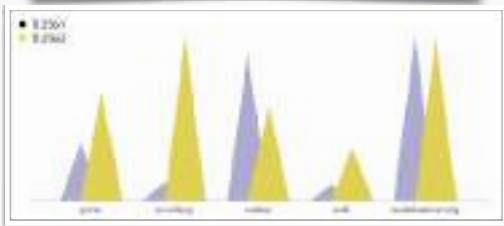

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลช่างเคิ่ง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอแม่แจ่ม ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 2 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ประมาณ 317.36 ตารางกิโลเมตรมีจำนวนประชากรทั้งหมด 12,193 คน มีจำนวนหลังคาเรือน 3,543 หลังคาเรือน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้บ้านทุ่งยาว บ้านต่อเรือ บ้านสันหนอง (ทล.แม่แจ่ม) บ้านเกาะ (ทล.แม่แจ่ม) บ้านสันกลาง บ้านพร้าวห่ม บ้านป่าหือ บ้านห้องฝ้าย บ้านหัวยี่ง บ้านแม่ปาน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลช่างเคิ่ง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาด้านการเกษตรที่สูง เนื่องจากภูมิประเทศมีลักษณะอยู่บนพื้นที่สูงในภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าจากผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการท่องเที่ยวและบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลช่างเคิ่ง มีความต้องการในการพัฒนา 4 ด้านหลัก คือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน เพื่อสร้างรายได้บนฐานความมั่นคงทางอาหารในตำบล การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการสร้างผลผลิตเกษตรมูลค่าสูง การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการส่งเสริมการสร้างมูลค่าหัตถกรรมชุมชน การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและบริการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปศุสัตว์ปลอดโรค กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้มีชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการทำงานของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

- การจ้างงาน**
- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
 - พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
 - จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
 - ร่วมกิจกรรม
- การจัดทำข้อมูล Tambon Profile**
- วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน และองค์กรหลักในตำบล
- การยกระดับพัฒนาพื้นที่**
- บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย
- สรุปและประเมินผล**
- หลักสูตรการเรียนรู้อุดหนุนการเรียนรู้พัฒนาตำบล
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงาน**
- เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชานักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน
- การพัฒนาทักษะ**
- เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษาดิจิทัล และสังคม
- การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ**
- กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปศุสัตว์ปลอดโรค กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว
- CBD.**
- ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 203 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 450,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 20,000 บาท/ครัวเรือน
- 2.) ต้นทุนลดลง ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 20,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
- 3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,000 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ภายใต้ ๗ ใน ตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อยอดงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์เปรมศักดิ์ อาษากิจ

ความเป็นมา

ตำบลบ้านกาด (BANKAD SUBDISTRICT) เป็นตำบลเก่าแก่ตำบลหนึ่งของอำเภอแม่วาง ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่วางไปทางทิศเหนือประมาณ 4 กิโลเมตร อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาด (อบต.) และเขตเทศบาลตำบลแม่วาง ตำบลบ้านกาดมีพื้นที่รวมประมาณ 26 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสำหรับการอยู่อาศัยและการทำการเกษตร และมีพื้นที่ป่าไม้และภูเขาทางทิศตะวันตกของตำบล ปัจจุบันตำบลบ้านกาดกลายเป็นศูนย์กลางของธุรกิจและการติดต่อซื้อขาย และเป็นศูนย์กลางการปกครองทั้งในระดับอำเภอ / ตำบล / เทศบาล / อบต. พื้นที่ตำบลบ้านกาดเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งดินและน้ำ โดยได้รับน้ำจากลำน้ำแม่วางที่มีต้นกำเนิดมาจากป่าไม้และภูเขาทางทิศตะวันตกมีการทำนา / ทำสวน / ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ มีกลุ่มประชากรหลากหลายกลุ่มทั้งกลุ่มคนพื้นเมือง / กลุ่มไทยใหญ่ / กลุ่มไทยลื้อ / กลุ่มไทยเขิน ที่เป็นต้นกำเนิดของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาที่มีคุณค่า มีกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลที่เข้ามาในลักษณะ “เสื่อท่อน หมอนใบ” ที่เป็นต้นกำเนิดของการค้าขายข้าวสาร ครั้ง

และพืชผักผลไม้จากบนดอย ที่มาของชื่อตำบลบ้านกาด มาจากกิจกรรมการค้าขายสินค้าดังกล่าวข้างต้น โดยชุมชนชาวจีนดังกล่าวมักเปิดหน้าบ้านทำการค้าขายสินค้า จึงเป็นที่มาของคำว่า “บ้าน + กาด” หรือบ้านกาดในปัจจุบัน

ข้อมูลประชากร

ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ในเขตเทศบาลตำบลแม่วาง (ทต.) และเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีประชากรรวมจำนวนทั้งสิ้น 5,782 คน แบ่งเป็นประชากรเพศชายจำนวน 2,340 คนและเพศหญิงจำนวน 3,442 คน มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 1,866 หลังคาเรือน มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 851 คน มีจำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี 279 คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรังทั้งสิ้น 105 คน มีจำนวนสตรีตั้งครรภ์ทั้งสิ้น 12 คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่ช่วยตนเองไม่ได้ทั้งสิ้น 42 คน มีจำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไปทั้งสิ้น 1,173 คน และมีจำนวนผู้พิการทั้งสิ้น 106 คน

ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาด (อบต.) มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและมีบางส่วนที่เป็นภูเขาและป่าไม้ซึ่งอยู่ในพื้นที่บ้านใหม่ปางเดิม หมู่ที่ 1

เขตการปกครอง

ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในเขตเทศบาลตำบลแม่วาง (ทต.) และเขต องค์การปกครองส่วนตำบล (อบต.) แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้านดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านใหม่ปางเดิม, หมู่ที่ 2 บ้านหัวฝาย, หมู่ที่ 3 บ้านกิวแลป่าเป่า, หมู่ที่ 4 บ้านมะกายยอน, หมู่ที่ 5 บ้านกาด, หมู่ที่ 6 บ้านน้ำตัน, หมู่ที่ 7 บ้านริมวาง, หมู่ที่ 8 บ้านอัมพาราม และหมู่ที่ 9 บ้านปง

ระบบการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต. เต็มทั้งหมู่บ้านมีจำนวน 4 หมู่บ้านดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านใหม่ปางเดิม
- หมู่ที่ 2 บ้านหัวฝาย
- หมู่ที่ 7 บ้านริมวาง
- หมู่ที่ 9 บ้านปง

จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต. เป็นบางส่วน มีจำนวน 5 หมู่บ้านดังนี้

- หมู่ที่ 3 บ้านกิวแลป่าเป่า
- หมู่ที่ 4 บ้านมะกายยอน
- หมู่ที่ 5 บ้านกาด
- หมู่ที่ 6 บ้านน้ำตัน
- หมู่ที่ 8 บ้านอัมพาราม

สถานพยาบาลในพื้นที่ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ (ในเขต อบต.) มีโรงพยาบาลของรัฐขนาด 30 เตียงจำนวน 1 แห่ง คริวเรือนในพื้นที่ตำบลบ้านกาดมีอัตรากรรมและใช้ส้วมรดน้ำร้อยละ 99 ขึ้นไป ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสถานีตำรวจจำนวน 1 แห่ง ตำบลบ้านกาดมีหน่วยธุรกิจในพื้นที่ดังนี้ มีปั้มน้ำมันและก๊าซจำนวน 3 แห่ง, มีโรงงานอบล่าไยแห่งจำนวน 3 แห่ง, มีฟาร์มหมูจำนวน 3 แห่ง, มีโรงสีจำนวน 3 แห่ง, มีอู่ซ่อมรถจำนวน 7 แห่ง, มีร้านขายอาหารจำนวน 18 แห่งและมีร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้าจำนวน 1 แห่ง สถานศึกษาและองค์กรทางศาสนาในพื้นที่ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ (ในเขต อบต.) มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 1 แห่งและวัด / สำนักสงฆ์จำนวน 3 แห่ง ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพของประชากรในตำบลบ้านกาด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง

โดยมีผลผลิตทางเกษตรที่สำคัญคือ หอมหัวใหญ่, ลำไย, ข้าวโพด, หอมแดง, ถั่วเหลือง และข้าว หน่วยงานราชการในตำบลบ้านกาด ประกอบด้วย ที่ว่าการอำเภอแม่วาง 1 แห่ง, สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่วาง 1 แห่ง, สำนักงานเกษตรอำเภอแม่วาง 1 แห่ง, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่วาง 1 แห่งและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่วาง 1 แห่ง ในด้านการคมนาคมในพื้นที่ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ (ในเขต อบต.) การคมนาคมติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านตามถนนสายหลักของทุกหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่และลาดยาง แต่ยังมีถนนบางส่วนที่เป็นเขตติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านและซอยในหมู่บ้านบางซอยที่ยังเป็นถนนดินลูกรัง มีตู้โทรศัพท์สาธารณะจำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง ข้อมูลการมีโทรศัพท์ที่ใช้ในบ้านประมาณร้อยละ 80 และข้อมูลด้านการใช้ไฟฟ้าของประชากรในพื้นที่ตำบลบ้านกาด (ในเขต อบต.) มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 95 แต่ยังมีพื้นที่ในส่วนที่เป็นพื้นที่การเกษตรที่การขยายเขตไฟฟ้ายังเข้าไปไม่ถึง

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ฟาร์มปศุสัตว์

- ฟาร์มปศุสัตว์เตาถ่าน ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย คือ ปู่อองและกาแปปู ตั้งอยู่ที่เลขที่ 102/1 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50360 โทรศัพท์ 081-0844034 ประธานกลุ่ม คือ นายวิรัตน์ หล้ากันใจ ผู้ดำเนินงาน คือ นายวสันต์ หล้ากันใจ มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 100 คน โดยสมาชิกทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ ผลิตภัณฑ์ของฟาร์มปศุสัตว์เตาถ่านได้รับการรับรองจาก อย. โดยผู้ประกอบการได้ทำการศึกษาเรียนรู้กระบวนการและขั้นตอนการทำจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านการตลาดได้นำผลิตภัณฑ์ขายส่งให้กับตลาดชุมชน และขายผ่านช่องทางออนไลน์ ช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ผู้ประกอบการได้เปิดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมที่ฟาร์มได้

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งนพเก้า

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งนพเก้า ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย คือ น้ำผึ้งและสบู่น้ำผึ้ง ตั้งอยู่ที่เลขที่ 161 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50360 โทรศัพท์ 089-2627491 ประธานกลุ่ม คือ นายรัฐเชษฐ์ เนตรสิทธิโชค มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 25 คน โดยสมาชิกทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งนพเก้าได้รับรางวัลวิสาหกิจชุมชนดีเด่นอำเภอแม่วาง, รางวัลผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช. (มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน) และรางวัล OTOP 4 ดาว ในด้านการตลาดปัจจุบันได้ทำการผลิตสินค้าส่งให้กับทางบริษัทพัฒนากิจ จำกัด, บจก.บุศราคม ฮันนี่, ตลาดทั่วไป และขายผ่านพ่อค้าคนกลาง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงผึ้งนพเก้าได้ทำการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ คือ ศูนย์ผึ้งเชียงใหม่

กลุ่มวิสาหกิจสมุนไพรแปรรูป ชุมชนตำบลบ้านกาด

- กลุ่มวิสาหกิจสมุนไพรแปรรูป ชุมชนตำบลบ้านกาด ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย คือ ผักพื้นบ้าน, ผักเมืองหนาว และผักตามฤดูกาล ตั้งอยู่ที่เลขที่ 182 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50360 โทรศัพท์ 098-7485919 ประธานกลุ่ม คือ นายวิเชียร ศรีวิชัย รองประธานกลุ่ม คือ นายธนเดช อริยนนทพร และอาจารย์รังสรรค์ กันธิยะ มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 51 คน มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน โดยสมาชิกทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ พื้นที่ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่มีภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับการเกษตร น้ำดี ดินอุดมสมบูรณ์ เพราะปลูกได้หลากหลายและสมาชิกมีประสบการณ์ในด้านการเกษตรจึงได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจสมุนไพรแปรรูป ชุมชนตำบลบ้านกาดขึ้นมา ในด้านการตลาด

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไพร่แปรรูปทำการผลิตส่งให้กับโรงพยาบาล, ตลาดชุมชน, โรงแรม, อบจ., ห้างสรรพสินค้าและมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสมาพันธ์เชียงใหม่ อีกทั้งได้ทำการขายส่งร้านอาหารในกรุงเทพมหานคร และ MOM ของญี่ปุ่น โดยมีทั้งมารับเองและส่งผ่านขนส่ง สมาชิกทำการศึกษารเรียนรู้ข้อมูลประกอบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และศูนย์ไบโอเทคเชียงใหม่

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน เกษตรกรในชุมชนตำบลบ้านกาด

- ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน เกษตรกรในชุมชนตำบลบ้านกาด ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย คือ ผักอินทรีย์ชนิดต่าง ๆ แบบปลอดสารพิษ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 22 หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50360 โทรศัพท์ 087-4602371, 087-1800206 ประธานกลุ่มคือ อาจารย์รังสรรค์ กันธิยะ มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 18 คน โดยสมาชิกทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน เกษตรกรในชุมชนตำบลบ้านกาด เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการตลาดได้ทำกสนผลิตส่งให้กับทางโรงพยาบาลสันป่าตอง และตลาดจริงใจ มาร์เกต เป็นหลัก ส่วนที่เหลือสมาชิกจะส่งจำหน่ายตามตลาดในชุมชน หรือขายทางช่องทางออนไลน์ พื้นที่เพาะปลูกตำบลบ้านกาดมีทรัพยากรที่ดี สมาชิกมีความรู้ในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีระบบการจัดการภายในกลุ่มที่ดี และมีการให้ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม อีกทั้งยังมีตลาดรองรับผลผลิตจึงกลายเป็นจุดแข็งของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน เกษตรกรในชุมชนตำบลบ้านกาด

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

- โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด
- โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด
- โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
- โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน
2. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการบริหารจัดการธุรกิจบริการ
3. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของฝากของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลบ้านกาดเป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลบ้านกาดมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสาร ขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงาน มากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

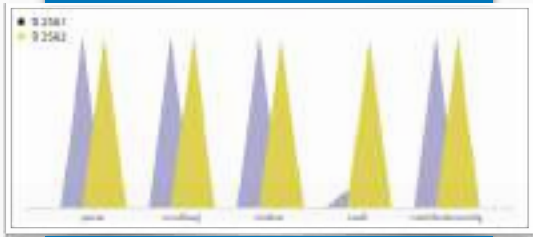
- ศักยภาพตำบล
- ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
- ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

เป็นตำบลเก่าแก่ตำบลหนึ่งของอำเภอแม่วาง มีพื้นที่รวมประมาณ 26 ตารางกิโลเมตร มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 2,564 คน แยกเป็นชาย 1,278 คน และเป็นหญิง 1,286 คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 775 ครัวเรือน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านใหม่ปางเดิม บ้านหัวฝาย บ้านแก้วป่าเป้า บ้านแก้วป่าเป้า (ทล.แม่วาง) บ้านเกาะกอยอน (ทล.แม่วาง) บ้านกาด (ทล.แม่วาง) บ้านน้ำคั้น (ทล.แม่วาง) บ้านเวียงว้าง บ้านอัมพพาราม (ทล.แม่วาง) บ้านปาง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลบ้านกาด เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากภูมิประเทศมีลักษณะอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าจากการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลบ้านกาดมีความต้องการในการพัฒนาสี่ด้านหลัก คือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการยกระดับคุณภาพมาตรฐานธุรกิจบริการในชุมชน การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ ชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนอย่างยั่งยืน

- 1) ไรย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีต่างๆ)
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของฝากของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืน กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการบริหารจัดการธุรกิจบริการ

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

- การจ้างงาน**
- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
 - พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
 - จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
 - ร่วมกิจกรรม
- การจัดทำข้อมูล Tambon Profile**
- วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชนและองค์กรหลักในตำบล
- การยกระดับพัฒนาพื้นที่**
- บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย
- สรุปและประเมินผล**
- หลักสูตรการเรียนรู้
 - ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงาน** เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้นิงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน
- การพัฒนาทักษะ** เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม
- การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ** กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของฝากของที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืน กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการบริหารจัดการธุรกิจบริการ
- CBD.** ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 265 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 320,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ครัวเรือน
- 2) ต้นทุนลดลง
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
- 3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,000 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ภายใต้ต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นที่ตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อผลงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลกาเหนือ

อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ตยาณิตย์ มิตรแปง

หลักสูตรสังคมและเครื่องประดับ

คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลกาเหนือ อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่อน ประมาณ 30 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตชุมชน มีทุ่งนาเล็กน้อยเป็นที่ราบ ชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมโดยการทำนาเป็นหลัก และมีอาชีพรองคืองานหัตถกรรม เช่น การทอผ้า และการจักสานไม้ไผ่ สภาพพื้นที่ของชุมชนเป็นที่ราบระหว่างหุบเขา มีแม่น้ำทาไหลผ่าน จึงจัดเป็นพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่สวยงาม ตำบลกาเหนือมีจุดเด่นคือเรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากป่า นับเป็นการบริหารจัดการป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชาวบ้านได้รับการสนับสนุนดูแลของ

โครงการหลวง ในปัจจุบันตำบลทาเหนือได้รับการส่งเสริมให้เป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติพื้นถิ่นตามแนวทางชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายใต้โครงการ “ไทยนิยมยั่งยืน” จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมวิถีชีวิตของชนเผ่ากะเหรี่ยงและเย้าผสมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ผลิตตามภูมิปัญญาพื้นถิ่นของกลุ่มทอผ้าและกลุ่มจักสาน ผลงานผ้าทอชาวบ้านมีฝีมือประณีต ผ้าทอมีลวดลายสวยงามที่ถักทอตามความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ มีรูปแบบที่เน้นประเพณีการแต่งกายของคนในชุมชน ได้แก่ เสื้อกะเหรี่ยงชายหญิง ย่าม และผ้าพันคอ อย่างไรก็ตามยังพบว่าผลิตภัณฑ์ของชุมชนยังขาดการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของตัวผลิตภัณฑ์และยังสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค จากการประชุมชาวบ้าน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงเห็นควรให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงาม สามารถคุ้มครองป้องกันไม่ให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายและเป็นการเพิ่มคุณค่าทางด้านจิตวิทยาต่อผู้บริโภคโดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยในการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์มีมูลค่ามากยิ่งขึ้น

ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีอาชีพทอผ้าและจักสานเป็นอาชีพรอง ส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนดูแลจากโครงการหลวง จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมวิถีชีวิตของชนเผ่าและเย้าผสมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ผลิตตามภูมิปัญญาพื้นถิ่น การทอผ้าทอตามกรรมวิธีการทอแบบดั้งเดิม คือ การทอด้วยกี่เอน และมีการทอด้วยกี่กระตุกทอมือ เส้นด้ายที่ใช้เป็นเส้นด้ายที่ย้อมด้วยสีสังเคราะห์และสีธรรมชาติบางส่วน ผ้าทอที่ได้มีลวดลายที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษที่ผลิตเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสวมใส่ในหมู่บ้านและจำหน่ายบางส่วน

จากการสอบถามข้อมูลของสมาชิกในชุมชนพบว่า เดิมการทอผ้านั้นมีการย้อมด้วยสีธรรมชาติแต่ปัจจุบันเหลือการย้อมสีที่น้อยลง เปลี่ยนไปใช้เส้นด้ายที่ย้อมด้วยสีสังเคราะห์สำเร็จรูปแทน อีกทั้งปัจจุบันกระแสสินค้าชุมชนประเภทสิ่งทอที่ย้อมด้วยสีธรรมชาตินั้นเป็นที่นิยมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศในปัจจุบัน ซึ่งสีธรรมชาติเป็นสีที่ไม่ฉูดฉาด ไม่เกิดการระคายเคืองในการใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ น้ำทิ้งที่เกิดขึ้นในการย้อมจะสลายตัวง่าย ไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สารที่สลายตัวมีความเป็นพิษต่ำหรือไม่มีความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ต่อผิวหนังและต่อสุขภาพของผู้ใช้ มีความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนการดำเนินโครงการ คณะทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ทำการประเมินชุมชนแล้วพบว่า ตำบลทาเหนือ อยู่ในระดับที่เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ทางโครงการร่วมกับภาคีจึงได้ออกแบบการพัฒนา /ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โครงการได้ออกแบบการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การพัฒนาเส้นด้ายฝ้ายด้วยสีย้อมธรรมชาติ
2. การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการการทอผ้าและการวางแผนดี
3. การแปรรูปสินค้าสิ่งทอที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
4. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ มผช.
5. การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

วิธีการดำเนินงาน

ในกิจกรรมย่อย โครงการได้มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. การจ้างงานตามภารกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา
2. กิจกรรมการพัฒนาสื่อวัฒนธรรมชาติบนเส้นด้ายฝ้ายให้หลากหลายและมีคุณภาพ
3. กิจกรรมการพัฒนาพื้นผ้าและพัฒนาเจดสีบนพื้นผ้าจากเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ
4. กิจกรรมการพัฒนารูปแบบสินค้าจากผ้าทอกะเหรี่ยง
5. กิจกรรมการผลิตสินค้าให้ตรงตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
6. กิจกรรมการพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าจากผ้าทอกะเหรี่ยง

ผลการดำเนินงาน

เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ เกิดผลการดำเนินงานดังนี้

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย จำนวน 6 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 100 คน 50 ครัวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ จำนวน 20 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี จำนวน 5 ผลงาน
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) จำนวน 5 เรื่อง
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่า 5 องค์กรหลัก ได้แก่ 1. องค์กรบริหารส่วนตำบลทาเหนือ 2. โรงเรียนทาเหนือวิทยา 3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทาเหนือ 4. ผู้นำชุมชนตำบลทาเหนือ 5. กลุ่มวิสาหกิจผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านป่าจั่ว
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย จำนวน 5 เรื่อง
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล จำนวน 3 ได้แก่ กิจกรรมการย้อมสีเส้นด้ายฝ้าย ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ และ lookbook ผลิตภัณฑ์ชุมชน
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่จำนวน 5 คน
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้าระวัง 4 หมู่บ้าน
11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) จำนวน 1 กลุ่ม
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปทบทวนและประสบการณ์ในโครงการ จำนวน 1 เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จำนวน 1 รูปแบบ
14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 1 หลักสูตร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. คณะทำงานโครงการ ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ ทำให้สามารถประสานงานกับพื้นที่ได้ในระดับที่ดีมาก
2. ภาครัฐเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ และร่วมวางแผนการดำเนินงาน
3. การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน
4. ผู้บริหารคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ ให้โอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าการทำงานโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ ทำให้ได้ภาคีเครือข่ายการขับเคลื่อนงาน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้โครงการมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)
ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่อน
จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
12 เป้าหมาย

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
16
เป้าหมาย

ข้อมูลทั่วไปของ

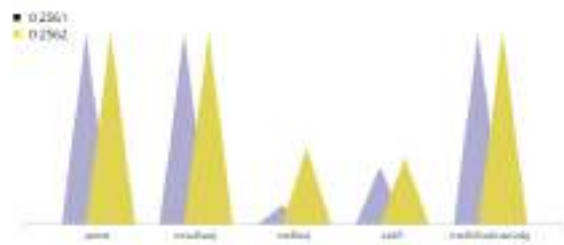
กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1. เกิดการจ้างงาน 3 กลุ่ม => ประชาชน นักศึกษา และบัณฑิตจบใหม่
2. ผู้จ้างงานได้รับการพัฒนาทักษะ 4 ด้าน => Digital Literacy, Language Literacy, Financial Literacy และ Social Literacy
3. ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ => ยกระดับสินค้าให้มีคุณค่าและคุณภาพสูง, ประชากรในพื้นที่ตำบลทาเหนือ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพด้านหัตถกรรมสิ่งทอ, มีผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดอย่างน้อย 10 ผลิตภัณฑ์, มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10, เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ (ข้อมูลปี 2561-2562)

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์การพัฒนา
"พัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่"

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. การพัฒนาสีย้อมธรรมชาติบนเส้นด้ายฝ้ายให้หลากหลายและมีคุณภาพ
2. การพัฒนาผืนผ้าและพัฒนาเจดสีบนผืนผ้าจากเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีย้อมธรรมชาติให้หลากหลายและมีคุณภาพ
3. การพัฒนารูปแบบสินค้าจากผ้าทอเกาะหริ่ง
4. การผลิตสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
5. การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าจากผ้าทอเกาะหริ่ง

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรในท้องถิ่น ควรมีการ บูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมการดำเนินงานของตำบลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ชุมชนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ

ช่องทางการ

กลุ่มคณาจารย์กองงานบ้านป่าช้า
0926680195 / 061302884

ติดต่อ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลเซ้ช้าง
อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์หญิง อาซากิจ

ความเป็นมา

อาณาเขต

ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลเซ้ช้าง เป็นพื้นที่ราบลุ่มด้านทิศใต้ของแม่น้ำแม่ฮอน และมีคลองชลประทานตัดผ่านในเขตพื้นที่ 2 สาย จึงทำให้มีน้ำใช้พอสมควร สภาพดินฟ้าอากาศทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีแหล่งน้ำทางการเกษตรที่สำคัญ ประกอบด้วย ชลประทานแม่กวง และน้ำแม่ฮอน มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลสันกำแพง ตำบลทรายมูล และตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง โดยใช้ลำน้ำแม่อนเป็นแนวแบ่งเขต
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลห้วยยาบ กิ่งอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยใช้เหมืองฮ่องอีแจ้เป็นแนวแบ่งเขต
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง โดยใช้เหมืองล็กเป็นแนวแบ่งเขต

เขตการปกครอง

ตำบลแช่ข้างแบ่งเขตการปกครองออกทั้งหมดเป็น 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านดอยยาว
- หมู่ที่ 2 บ้านม่วงชุม
- หมู่ที่ 3 บ้านป่าเปา
- หมู่ที่ 4 บ้านดงขี้เหล็ก
- หมู่ที่ 5 บ้านดอนปิน
- หมู่ที่ 6 บ้านป่าไผ่เหนือ
- หมู่ที่ 7 บ้านป่าไผ่กลาง
- หมู่ที่ 8 บ้านป่าไผ่ใต้
- หมู่ที่ 9 บ้านหัวฝาย
- หมู่ที่ 10 บ้านแม่ซ้อ - โค้งงาม

จำนวนหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลแช่ข้าง จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านดอยยาว, หมู่ที่ 2 บ้านม่วงชุม, หมู่ที่ 3 บ้านป่าเปา, หมู่ที่ 4 บ้านดงขี้เหล็ก, หมู่ที่ 5 บ้านดอนปิน, หมู่ที่ 6 บ้านป่าไผ่เหนืออยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันกำแพงประมาณ 78% อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแช่ข้างบางส่วนอีก 22%, หมู่ที่ 8 บ้านป่าไผ่ใต้พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล พื้นที่ส่วนที่อยู่ อบต. ไม่มีจำนวนประชากร, หมู่ที่ 9 บ้านหัวฝาย และหมู่ที่ 10 บ้านแม่ซ้อ - โค้งงาม

ประชากร

ประชาชนของตำบลแช่ข้างส่วนใหญ่เป็นไทยเมือง, ไทยยอง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 11,257 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,145 ครัวเรือน มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,837 คน จำนวนเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี 438 คน จำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 160 คน จำนวนสตรีตั้งครรภ์ 57 คน จำนวนผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ 28 คน จำนวนสตรีอายุ 35 ปีขึ้นไป 3,776 คน จำนวนผู้พิการ 49 คน

ข้อมูลด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในพื้นที่ตำบลแช่ข้างมีจำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านดอยยาว ตำบลแช่ข้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 5 คน แยกเป็นชาย 2 คน และหญิง 3 คน

สถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม

- สถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จำนวน 4 แห่ง
- สถานประกอบการขนาดกลาง จำนวน 8 แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก จำนวน 5 แห่ง

- สถานประกอบการด้านการบริการ
- ปั้มน้ำมัน จำนวน 1 แห่ง
- ปั้มน้ำมันหลอด จำนวน 3 แห่ง
- หอพัก จำนวน 5 แห่ง
- สถานที่จำหน่ายอาหารและร้านอาหาร จำนวน 3 แห่ง
- ร้านค้า จำนวน 29 แห่ง
- โรงเรียนข้าว จำนวน 3 แห่ง
- โรงงานบรรจุแก๊ส จำนวน 2 แห่ง
- ร้านเสริมสวย จำนวน 3 แห่ง

ข้อมูลด้านการศึกษา

ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าเปา มีนักเรียนจำนวน 43 คน และมีครู จำนวน 3 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561) มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เชียงใหม่ จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดดอนปิน โดยมีการจัดการเรียนการสอนในระบบรวมศูนย์โรงเรียนที่โรงเรียนบ้านแช่ช้าง ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลสันกำแพง มีศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลแช่ช้าง จำนวน 1 แห่ง และมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง

ข้อมูลด้านสถาบันและองค์กรทางศาสนา

ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีสถาบันและองค์กรทางศาสนา ดังต่อไปนี้ มีวัดจำนวน 4 แห่ง และโบสถ์จำนวน 1 แห่ง

ข้อมูลด้านอาชีพของตำบล

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแช่ช้าง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าว ทำไร่ยาสูบ ทำสวน พืชผัก กระจ่าง พริกชี้หู แตงโม แตงไทย แตงกวา ฯลฯ นอกจากการเพาะปลูกพืชแล้วยังทำการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ ไก่ชน ควบคู่กับการรับจ้างภายในตำบล และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อมูลด้านการบริการพื้นฐาน

การคมนาคมและขนส่ง การคมนาคมในตำบลแช่ช้าง มีเส้นทางหลัก 3 สาย ประกอบด้วย สายเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์ , สายสันกำแพง - บ้านธิ เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์ และสายแช่ช้าง - ร้องก่องข้าว เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์

การเดินทางเข้าสู่ตำบล ถนนสายเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน เริ่มจากสี่แยกดอนจั่น มาตามเส้นทางถึงสี่แยกบ้านดอยยาว ประมาณ 16 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายตามถนนบ้านธิ - สันกำแพง ประมาณ 1 กิโลเมตร และเลี้ยวขวาเข้าบ้านป่าเปา เป็นระยะทาง 1.5 กิโลเมตร

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ไส้อั่วครัวแม่ประทุม

ไส้อั่วครัวแม่ประทุม ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ ไส้อั่ว, แคนหมู, กากหมู, น้ำพริก, อาหารพื้นเมือง ตั้งอยู่ที่เลขที่ 24/4 หมู่ที่ 2 ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50130 โทรศัพท์ 091-7631258 ผู้ประกอบการ คือ นายณัฐพงษ์ เป็งไชยวงศ์ ในส่วนของการตลาด ไส้อั่วครัวแม่ประทุมมีการขายทางหน้าร้าน โดยมีการจัดส่งแบบ delivery ในบริเวณใกล้เคียง และมีการขายผ่านช่องทางออนไลน์

กลุ่มวิสาหกิจเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลแช่ช้าง

กลุ่มวิสาหกิจเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลแช่ช้าง ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์สันป่าตอง) และมีการจำหน่ายปุ๋ยเพื่อชุมชน ตั้งอยู่ที่เลขที่ 12/4 ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50130 โทรศัพท์ 087-1736085 ประธานกลุ่ม คือ นายบุญมี สุรินตะ และมีที่ปรึกษาที่ติดต่อกันดี ประกอบด้วย นายเกรียงไกร กำไยยะ ตำแหน่งรองประธาน นายวสันติ มุลก้อนแก้ว ตำแหน่งรองประธาน นายกุลวัฒน์ ศรีสุข ตำแหน่งเลขานุการ นายสำเร็จชัย บัวแย้ม ตำแหน่งเหรัญญิก และนายเสน่ห์ สุภาชิต ตำแหน่งที่ปรึกษาฯ กลุ่มวิสาหกิจเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลแช่ช้าง มีสมาชิกจำนวนทั้งหมด 167 คน โดยสมาชิกทุกคนเป็นคนในพื้นที่ มีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น 1,920 ไร่ 28 งาน 9 ตารางวา กลุ่มวิสาหกิจเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลแช่ช้าง ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลแช่ช้าง (อบต.แช่ช้าง) สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวน 100,000 บาท จากโครงการเศรษฐกิจชุมชน เพื่อนำเงินมาเป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มฯ จากนั้นสมาชิกได้ร่วมกันทำการเพาะปลูกข้าว ช่วยให้เกิดต้นทุนการผลิต ตลอดจนเพื่อการจัดการด้านการตลาดภายในชุมชน อีกทั้งทางองค์การบริหารส่วนตำบลแช่ช้าง ได้ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มศึกษาดูงานเทคโนโลยีด้านการผลิตข้าว ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย โดยกลุ่มวิสาหกิจเกษตรกรรมแปลงใหญ่ ตำบลแช่ช้าง มีการออมเงินประจำเพื่อใช้เป็นต้นทุนในการผลิตต่อไป ได้มีการกำหนดกฎระเบียบ “กลุ่มเกษตรกรรมผู้ปลูกข้าวตำบลแช่ช้าง” เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตาม และมีการวางแผนการผลิตก่อนถึงฤดูกาลผลิต/เพาะปลูก โรงเพาะเห็ดปลอดสารพิษ ตำบลแช่ช้าง

โรงเพาะเห็ดแบบปลอดสารพิษ ตำบลแช่ช้าง ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ เห็ดถั่วและเห็ดนางฟ้า ตั้งอยู่ที่เลขที่ 4 บ้านหัวฝาย ตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 50130

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัย ปลอดภัย
2. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย
3. กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยสร้าง ความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้า โครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็น ผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหาร จัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบล แอ่ข้าง อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดย กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนา ชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลแอ่ข้าง อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลแอ่ข้าง เป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลแอ่ข้างมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการ หมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนา ชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหาร จัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน

3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสาร ขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงาน มากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการ ลงพื้นที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลเช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

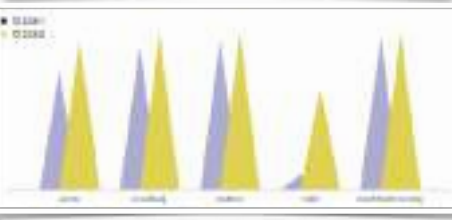
- ศักยภาพตำบล
- ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
- ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลเช้างเป็นพื้นที่ราบลุ่มด้านทิศใต้ของแม่น้ำแม่ป้อน มีคลองชลประทานตัดผ่านในเขตพื้นที่ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 11,257 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,145 ครัวเรือน มีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านดอยยาว บ้านม่วงชุม บ้านป่าเป่า บ้านดงซึ้งเหล็ก บ้านดอนปิน บ้านป่าไผ่เหนือ บ้านป่าไผ่กลาง (ทล.สันกำแพง) บ้านป่าไผ่ใต้ (ทล.สันกำแพง) บ้านห้วยฝาย บ้านไม้ซ้อ-โด่งงาม

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลเช้างเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าจากผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการท่องเที่ยวและการบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคเครือข่ายผู้นำชุมชน กลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลเช้าง มีความต้องการในการพัฒนาสามด้านหลัก คือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน ด้วยการสร้างต้นแบบการพัฒนาวิถีกรรมเพื่อเกษตรกร และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรมูลค่าสูงและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้สมาชิกชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัยปลอดภัย กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการทำงานของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

- การจ้างงาน**
- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
 - พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
 - จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
 - ร่วมกิจกรรม
- การจัดทำข้อมูล Tambon Profile**
- วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน และองค์กรหลักในตำบล
- การยกระดับพัฒนาพื้นที่**
- บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย
- สรุปและประเมินผล**
- หลักสูตรการเรียนรู้
 - ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงาน**
- เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน
- การพัฒนาทักษะ**
- เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม
- การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ**
- กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัยปลอดภัย กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว
- CBD.**
- ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 251 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 250,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 15,000 บาท/ครัวเรือน
- 2.) ต้นทุนลดลง ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 15 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
- 3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 15 ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,500 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ภายใต้ต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อลงไปในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลบวกก้าง

อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : รศ. ไพบุลย์ หล้าสมศรี

คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลบวกก้าง เป็นการพัฒนากลุ่มอาชีพพัฒนาสร้างสรรค์สินค้า OTOP ชุมชนผลิตภัณฑ์หัตถศิลป์ พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาล้านนา การท่องเที่ยว และเกษตรกรรมผู้ปลูกพืชสมุนไพร ในตำบลบวกก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มี 13 หมู่บ้าน โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักที่เด่นชัด 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพศิลปหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นอาชีพหลักของชุมชนที่สร้างรายได้ โดยการผลิตสินค้าชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากชุมชนอื่น ๆ เช่นการทำกระดาษสา การทำจักสาน สานข้าวกลองจากใบตาล สานตะกร้า สานไม้กวาด การทำไหมฟ้านา การทำหมวกกะโล้โบราณ การทำน้ำหนัง การทอผ้า การตัดเย็บเสื้อผ้าพื้นเมือง เป็นต้น โดยการนำบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้าน

ศิลปกรรม ด้านการออกแบบ ด้านการตลาด การจัดการ นวัตกรรมเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ไปถ่ายทอดให้ชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้นทั้งนี้แต่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ให้คงอยู่ มีความงามหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เป็นสินค้า พร้อมจัดช่องทางจำหน่าย ผ่านสื่อออนไลน์ และลดต้นทุนด้านการผลิต เพิ่มรายได้ในชุมชน

2. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน เนื่องจากตำบลวักค่าง อำเภอสันกำแพง เป็นของชาติพันธุ์คนยองที่มีวัฒนธรรมประเพณีมายาวนานทั้งการพูด การแต่งกาย ความเป็นอยู่ อาหารการกิน อาคารบ้านเรือน วัดวาอาราม ศิลปกรรม ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ โดยการจัดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ด้านสถาปัตยกรรม ด้านศิลปกรรมและด้านอื่นๆ ร่วมจัดการแบบบูรณาการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญา ชุมชนแห่งการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชาวยอง เป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวยองก่อให้เกิดรายได้ของคนในชุมชน เกิดความรักความสามัคคี และมีความสุขร่วมกันของคนในชุมชน

3. กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร เพราะการเกษตรยังเป็นอาชีพของคนในชุมชนที่ต้องการพัฒนา โดยการนำบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการแพทย์แผนไทย และเครื่องมือการผลิตที่ทันสมัยไปถ่ายทอดให้ชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปลูก การปรุงสูตรยาผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้จากการปลูกพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของตลาด รวมทั้งเพิ่ม ช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนดำเนินกิจกรรม ตำบลวักค่าง อยู่ในตำบลพื้นความยากลำบาก หลังจากที่คณะทำงาน หน่วยงานในพื้นที่ และ คนในชุมชน ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับคนในชุมชนตำบลตากตกจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ทำให้ตำบลตากตกมีผลการประเมิน 16 ประเด็น อยู่ในตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 : ต้นน้ำ การจัดการทรัพยากร วัตถุประสงค์การบริหารจัดการแหล่งวัตถุดิบ

การเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาธุรกิจ

กิจกรรมที่ 2 : กลางน้ำ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP เชื่อมโยงนวัตกรรม

กิจกรรมที่ 3 : ปลายน้ำ การสร้างการตลาดและการรับรู้ขยายช่องทางจำหน่ายและการบริการและการท่องเที่ยว

วิธีการดำเนินงาน

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 5ร ได้แก่

1. ร1 รวมคนพลังใจ หมายถึง การรวมกลุ่มผู้จ้างงานแต่ละประเภท คือ นักศึกษา ประชาชน บัณฑิต
2. ร2 ร่วมคิด โดยนำความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนมาออกแบบผลงาน
3. ร3 ร่วมทำ การเรียนรู้และการทดลองทำผลงาน
4. ร4 ร่วมสรุปบทเรียน ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งถึงผลลัพธ์ของการทำงาน
5. ร5 ร่วมรับผลจากการกระทำ หมายถึง เมื่อผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ให้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานถึงประโยชน์และผลลัพธ์

ผลการดำเนินงาน

เกิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้คนหลงใหลมาเที่ยว มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านหัตถศิลป์และวัฒนธรรม เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญา ชุมชนแห่งการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชาวยอง ชุมชนมีรายได้ มีความสุข

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจชุมชน ได้รับการพัฒนา ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมตำบลบวบก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมศิลป์ได้รับการสั่งซื้อทั้งตลาดออฟไลน์และออนไลน์ เป็นที่ยอมรับ ลูกค้าประทับใจในการบริการ เกิดแหล่งท่องเที่ยว สามารถต่อยอดก่อให้เกิดรายได้ให้กับกลุ่มสร้างงานหัตถศิลป์เพิ่มจากเดิมมากกว่าร้อยละ 20

ผลลัพธ์เชิงสังคม

เกิดการท่องเที่ยว เส้นทางสายวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกิดรายได้ของคนในชุมชน ผู้คนหลงใหลมาเที่ยว มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านหัตถศิลป์และวัฒนธรรม เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญา ชุมชนแห่งการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชาวยอง มีความสุขเกิดความรักความสามัคคี และมีความสุขร่วมกันของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

โครงการ U2T ให้บรรลุเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล ทำงานกับชุมชนเหนือสิ่งใดนั่นคือใจต้องรัก เสียสละ มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจคน ติโทษที่พื้นที่ให้ชัด ร่วมคิดร่วมทำกับคนในชุมชนในสิ่งที่ชุมชนต้องการ สร้างสรรค์พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ มีความยั่งยืน

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

ตำบลบวกค้าง ให้บริการพัฒนากลุ่มอาชีพพัฒนาสร้างสรรค์สินค้า OTOP ชุมชนผลิตภัณฑ์หัตถศิลป์ ให้เป็นพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาล้านนา การท่องเที่ยว และเกษตรกรรมผู้ปลูกพืชสมุนไพร มีกลุ่มเป้าหมายหลัก 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพศิลปหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นอาชีพหลักของชุมชนที่สร้างรายได้ โดยการผลิตสินค้าชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากชุมชนอื่น ๆ
2. กลุ่มท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน เนื่องจากตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง เป็นของชาติพันธุ์คนยองที่มีวัฒนธรรมประเพณีมายาวนานทั้งการพูด การแต่งกาย ความเป็นอยู่ อาหารการกิน อาคารบ้านเรือน วัฒนาอาราม ศิลปกรรม ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ
3. กลุ่มเกษตรกรรมผู้ปลูกพืชสมุนไพร เพราะการเกษตรยังเป็นอาชีพของคนในชุมชนที่ต้องการพัฒนาจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านศิลปกรรม ด้านการออกแบบ ด้านการตลาด มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว การจัดการนันทนาการเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทย ไปถ่ายทอดให้ชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้นทั้งนี้แต่ยังคงรักษาอัตลักษณ์ให้คงอยู่ พร้อมจัดช่องทางการจำหน่าย ผ่านสื่อออนไลน์ และลดต้นทุนด้านการผลิต เพิ่มรายได้ในชุมชน ให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ภูมิปัญญา ชุมชนแห่งการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชาวยอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัจจัยความสำเร็จ

ที่ส่งผลทำให้กิจกรรมและโครงการที่ดำเนินการไปสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อันได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งประกอบไปด้วย นายก เทศบาลตำบลบวกค้าง วัดป่าตาล กลุ่มผู้สูงอายุบ้านบวกค้าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านจางนั๊ก และเฮือนใจยอง โดยมีจุดยืนของผู้นำชุมชนแต่ละระดับ มีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ และความรับผิดชอบที่จะช่วยกันดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของคนในชุมชน ผ่านกิจกรรมและโครงการ ของ อว. กลุ่มชาวบ้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ชาวบ้าน/คนในชุมชน ที่พร้อมสละเวลา ภาย/ใจ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันตั้งแต่เริ่มโครงการ จนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ และกลุ่มคณะทำงาน ประกอบไปด้วย คณะจารย์และคณะทำงานของทีม อว.ตากตก วิทยากร และปราชญ์ โดยทุกคนต่างเอาใจใส่ ดูแล คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาคนในชุมชน โดยผู้ปฏิบัติการหลัก (Key Actors) ที่กล่าวถึงมาทั้งหมด ต่างร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบหรือร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้โครงการดำเนินกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. เนื่องจากการทำงานในลักษณะออนไลน์ทำให้เกิดการประสานงานผิดพลาด และคาดเคลื่อน
2. การเพิ่มข้อมูลต่าง ๆ เช่น ระบบ CBD ไม่มีตัวเลือกในการเช็คยอดชุดข้อมูล ทำให้เกิดความสับสนต่อข้อมูลที่ลบล้างไปแล้ว

ศักยภาพตำบล

ตำบลมุ่งสู่
ความพอเพียง → ตำบลมุ่งสู่
ความยั่งยืน

ตำบล บวกค้าง อำเภอสีกันนางพอง เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ข้อมูลพื้นฐาน

พื้นที่โดยประมาณ 31.48 ตารางกิโลเมตร/ ประมาณ 19,675 ไร่ ครอบคลุม 13 หมู่บ้าน

ประชากรทั้งหมด 8,569 คน

จำนวน 3,934 หลังคาเรือน

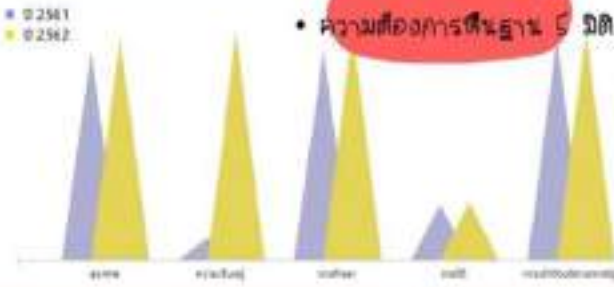

กลไกการดำเนินงาน

- ★ คณะกรรมการอุดมศึกษา วิทยาลัยสารพัดวิชาและนวัตกรรม
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- ผู้ปฏิบัติงาน U2T
- ภาคีเครือข่าย / ชุมชน

TPMAP

• ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

- การพัฒนาสินค้าและบริการของอาชีพใหม่ (เกษตร-อินทรีย์สินค้า OTOP/อื่นๆ)
- การสร้างและพัฒนา CREATIVE ECONOMY (การยกระดับการค้าท่องเที่ยว)
- การนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (HEALTH CARE/TECHNOLOGY)

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- กิจกรรมอบรมเกษตรกรอาชีพ (3 กิจกรรม)
- การยกระดับการค้าท่องเที่ยวชุมชน
- กิจกรรมเชิงรุก โควิด-19 (การแจกเจลแอลกอฮอล์, หนักภาคอนามัย)
- กิจกรรมการจับฉัตรการค้า การสร้างตลาด U2T ตำบลบวกค้าง
- กิจกรรมการสร้างแบรนด์
- กิจกรรมโครงการตรวจหากระดุมไข่มุขโมดโมดโมด

ผลลัพธ์

1. เกิดการจ้างงานบุคคล 3 กลุ่ม (คนชรา, ผู้สูงอายุ และเด็กพิการ)
2. ผู้มีอำนาจเป็นกรรมการชุมชนพัฒนาตำบล 4 ปี
3. COMMUNITY BIG DATA - CBD เรียงปี 2564
4. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (ส.ป.ก.ร.)

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- เกิดโปรแกรมการค้าท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- พัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้กลุ่มสินค้าในอำเภอ (ตราสาม)
- เพิ่มช่องทางการจำหน่ายไปยังตลาดออนไลน์

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดความร่วมมือและความสามัคคีระหว่างผู้ปฏิบัติงานและคนในชุมชน
- คนในชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจในโควิด-19
- เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิถีปัญหา ชุมชนแห่งการอนุรักษ์ประเพณี วิถีชาตอง

ผู้รับผิดชอบ รศ.ดร. ไพบุลย์ หล้าสมศรี
เบอร์โทรศัพท์ 098-2673579
คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลแม่ปูคา

อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายปณยสิริ บุญเป็ง

ความเป็นมา

ข้อมูลที่ตั้ง

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากอำเภอสันกำแพงตามเส้นทางถนน เชียงใหม่ - สันกำแพงประมาณ 3 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 9,637 ไร่ หรือ 23 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ตำบลแม่ปูคามีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 300 เมตร มีน้ำแม่ปูคาไหล ผ่าน มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียงได้อย่างสะดวก

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตำบลแม่ปูคาแบ่งเขตการปกครองออกเป็นทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านป่าสักยาว หมู่ที่ 2 บ้านสันมะแปบ หมู่ที่ 3 บ้านป่าสักน้อย หมู่ที่ 4 บ้านปงป่าเอื้อง หมู่ที่ 5 บ้านปูคาเหนือ หมู่ที่ 6 บ้านปูคากลาง หมู่ที่ 7 บ้านปูคาใต้ หมู่ที่ 8 บ้านไร่พัฒนา และหมู่ที่ 9 บ้านปูคาหัวบ้าน

จำนวนประชากร

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 1,098 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 3,714 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ 556 คน มีจำนวนเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี 132 คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 189 คน มีจำนวนสตรีตั้งครรภ์ 12 คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ 21 คน มีจำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไป 746 คน และมีจำนวนผู้พิการ 54 คน

ข้อมูลด้านสาธารณสุขและสถานพยาบาล

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อมูลด้านสาธารณสุขและสถานพยาบาลดังนี้
1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่ปูคา หมู่ที่ 3 บ้านป่าสักน้อย และทางเทศบาลมีสมาชิกอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวนทั้งสิ้น 147 คน ในการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน เป็นสื่อกลางในการแจ้งข่าวสารการแพร่ระบาดของโรคและวิธีการป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยธุรกิจในพื้นที่ตำบลแม่ปูคา

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีหน่วยธุรกิจดังนี้ 1) โรงงาน / หน่วยธุรกิจขนาดย่อมจำนวน 77 แห่ง 2) ร้านค้า / ธุรกิจจำนวน 61 แห่ง 3) ร้านค้าขายของชำในหมู่บ้านจำนวน 37 แห่ง 4) ร้านประกอบอาหารจำนวน 23 แห่ง 5) ปิมน้ำมันจำนวน 1 แห่ง 6) ตู้น้ำมันหยอดเหรียญจำนวน 1 แห่ง 7) ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์จำนวน 8 แห่ง 8) ฟาร์มไก่จำนวน 5 แห่ง 9) กลุ่มอาชีพ / OTOP / วิสาหกิจชุมชนจำนวน 19 แห่ง

แหล่งทุนในตำบลแม่ปูคา ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสันกำแพง (ชกส.) และกองทุนเงินล้าน

ข้อมูลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อมูลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดังนี้ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (พนักงานดับเพลิง) จำนวน 1 คน มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (พนักงานป้องกัน) จำนวน 1 คน มีรถยนต์บรรทุกน้ำจำนวน 2 คัน มีรถกระบะจำนวน 1 คัน มีรถกู้ภัยจำนวน 1 คัน และมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจำนวน 24 คน

ข้อมูลด้านการศึกษาและองค์กรทางศาสนสถาน

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อมูลด้านการศึกษาและองค์กรทางศาสนสถานดังนี้ สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลแม่ปูคา มีจำนวน 4 แห่ง ดังนี้ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปูคา 2) โรงเรียนสวนเด็กอำเภอสันกำแพง 3) โรงเรียนบ้านปงป่าเอื้อง 4) โรงเรียนบ้านปูคาเหนือ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่ปูคา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ มีวัดจำนวน 6 แห่ง และมีโบสถ์จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ 1) วัดอารามใหม่สิริมงคลตั้งอยู่ที่เลขที่ 119 หมู่ที่ 1 2) วัดสันมะแปบ

ตั้งอยู่ที่เลขที่ 24 หมู่ที่ 2 3) วัดป่าสักน้อยตั้งอยู่ที่เลขที่ 81/2 หมู่ที่ 3 4) วัดปงป่าเอื้องตั้งอยู่ที่เลขที่ 100 หมู่ที่ 4 5) วัดปุคาเหนือตั้งอยู่ที่เลขที่ 213 หมู่ที่ 5 6) วัดปุคาใต้ตั้งอยู่ที่เลขที่ 77 หมู่ที่ 6 และ 7) คริสจักรสุริยะชัยธรรมตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 7

ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ

ประชากรของตำบลแม่ปุคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป 3,008 คน ประกอบอาชีพค้าขายจำนวน 298 คน ประกอบอาชีพเกษตร - ทำนาจำนวน 128 คน รับราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน 93 คน พนักงานบริษัทจำนวน 80 คน ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวจำนวน 62 คน และประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตร - ทำสวน, เกษตร - ปศุสัตว์จำนวน 15 คน

ข้อมูลด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

ในเขตเทศบาลตำบลแม่ปุคาไม่มีสถานสงเคราะห์ในพื้นที่ แต่มีการสงเคราะห์เป็ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ โดยได้รับงบอุดหนุน จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งสิ้น 1,378 คน แยกเป็นผู้สูงอายุจำนวน 1,191 คน ผู้พิการจำนวน 173 คน ผู้ป่วยเอดส์จำนวน 14 คน การคมนาคมในเขตเทศบาลตำบลแม่ปุคา ประชากรสัญจรไปมาโดยสะดวกและระหว่างหมู่บ้านมีถนนเชื่อมต่อทุกหมู่บ้านในตำบลมีเส้นทางคมนาคม ดังนี้ มีถนนลูกรัง 10 สาย มีถนนเสริมคอนกรีต 95 สาย และมีถนนลาดยาง 35 สาย

ข้อมูลด้านการไฟฟ้า

ประชาชนในตำบลแม่ปุคา มีไฟฟ้าใช้รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 2,587 ครัวเรือน ไฟฟ้าส่องสว่างสาธารณะในชุมชนมีจำนวน 9 ชุมชน ในพื้นที่ตำบลแม่ปุคา มีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบล 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลแม่ปุคา

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

ฟาร์มเมล่อนพันธุ์ฮามิกัว

ฟาร์มเมล่อนพันธุ์ฮามิกัว ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ เมล่อน, ผักสลัด และแตงกวาญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่เลขที่ 306 หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ปุคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50130 โทรศัพท์ 089-7552504 ผู้ประกอบการ คือ นายธราเทพ อินทะเทศ โดยฟาร์มเมล่อนพันธุ์ฮามิกัว เกิดจากการคิดริเริ่มกิจการเกี่ยวกับการปลูกพืชผักออร์แกนิกเพื่อสุขภาพของคนในครอบครัว ต่อมาจึงได้ทำการส่งขายเพื่อสร้างเป็นธุรกิจ สวนผักออร์แกนิก ทางผู้ประกอบการได้ทำการเรียนรู้กระบวนการ ขั้นตอนการทำด้วยตนเองผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย และได้ศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในส่วนของการตลาดได้ทำการขายส่งให้กับพ่อค้าคนกลาง และขายให้กับลูกค้าที่ติดต่อผ่านเพจ Facebook อีกทั้งฟาร์มเมล่อนพันธุ์ฮามิกัวได้รับรางวัล มาตรฐานผลิตภัณฑ์อินทรีย์ Organic Thailand จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กลุ่มวิสาหกิจบ้านไร่พัฒนา กินม่วนกินล้า

กลุ่มวิสาหกิจบ้านไร่พัฒนา กินม่วนกินล้า ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ ไข่อั่ว, น้ำพริกหนุ่ม และจิ้นส้มหมูห่อใบตอง ตั้งอยู่ที่เลขที่ 132 หมู่ที่ 8 ตำบลแม่ปุคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50130 ประธานกลุ่ม คือ นางวิลาวรรณ ดวงธิดา กลุ่มวิสาหกิจบ้านไร่พัฒนา กินม่วนกินล้า เกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชนเพื่อผลิตไข่อั่ว ทำมีสูตรเคล็ดลับสืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่นปรับปรุงสูตรจนได้รับความนิยมจากทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังมีอาหารเหนืออีกหลายชนิดที่ทำออกมาเป็นเอกลักษณ์ในแบบของตนเองจนก่อให้เกิดเป็นวิสาหกิจชุมชนบ้านไร่พัฒนา ในส่วนของการตลาดทำการขายผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook มีการยิง

Ads (จ่ายเงินเพื่อโฆษณา) และมีการขายในช่องทางออนไลน์อื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น Shopee, Lazada และมีการออกบูธบ้างเป็นบางครั้ง เช่น ออกบูธของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น สมาชิกในกลุ่มได้ทบทวนการเรียนรู้จากการดูงานที่คณะอุตสาหกรรมเกษตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการทำไส้อ้ว

วิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อย

วิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อย ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ เสื้อทอมือ, กระโปรงทอมือ และเสื้อที่เย็บจากเศษผ้า ตั้งอยู่ที่เลขที่ 112 หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ปุก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50130 โทรศัพท์ 081-0214002 วิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อย เริ่มมาจากสมาชิกในกลุ่มมีใจรักในการเย็บปักผ้า จากนั้นจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มกันเพื่อส่งเสริมรายได้แก่สมาชิก และได้มีการชักชวนผู้ที่สนใจให้เข้าร่วมกลุ่มเพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านการเย็บปักถักร้อย วิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อยได้รับรางวัลต่าง ๆ ดังนี้ ในวันที่ 24 กันยายน 2552 ได้ได้รับรองมาตรฐาน ISO9000/ISO14000 ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และโล่ประกาศเกียรติคุณธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม, พ.ศ.2553 ได้รับมาตรฐานสินค้า OTOP 3 ดาว และ พ.ศ.2558 สมาชิกได้นำผลิตภัณฑ์มาจัดจำหน่ายภายใต้โครงการตลาดนัดชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนมาจัดจำหน่ายเพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชนมาจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันผลิตส่งตามคำสั่งซื้อ และในช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเย็บปักถักร้อย ได้มีการออกบูธและนำผลิตภัณฑ์ตั้งขายที่ถนนคนเดินและศาลากลางจังหวัด

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัย ปลอดภัย

2. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้

3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. ประชากรในพื้นที่ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลแม่ปูคาเป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

3. ชุมชนตำบลแม่ปูคามีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามา มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน

3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง

4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด

5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงานมากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลแม่ปูคา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ศักยภาพตำบล

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

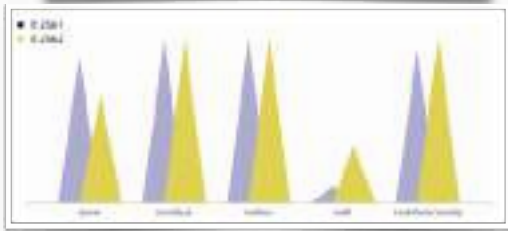
ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลแม่ปูคา อยู่ห่างจากอำเภอสันกำแพง ตามเส้นทางถนนเชียงใหม่-สันกำแพง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,714 คน และมีจำนวนหลังคาเรือน 1,098 หลังคาเรือน มีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านป่าสักยาว บ้านส้มมะแปบ บ้านป่าสักน้อย บ้านปางป่าเอื้อง บ้านปูคาเหนือ บ้านปูคากลาง บ้านปูคาใต้ บ้านไร่พัฒนา บ้านปูคาหัวบ้าน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลแม่ปูคา เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่า จากผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการท่องเที่ยวและบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี
ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคเครือข่ายผู้นำชุมชน กลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลแม่ปูคามีความต้องการในการพัฒนาสามด้านหลัก คือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนา นวัตกรรมเพื่อการเกษตร การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้การพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสามอาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสามอาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัยปลอดภัย กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

กลไกการดำเนินงาน

การจ้างงาน

- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
- จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
- ร่วมกิจกรรม

การจัดทำข้อมูล

Tambon Profile

- วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
- ประเมินศักยภาพตำบล
- วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน และองค์กรหลักในตำบล

การยกระดับพัฒนาพื้นที่

บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและประเมินผล

- หลักสูตรการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
- ประเมินศักยภาพตำบล
- รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

การจ้างงาน

เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน

การพัฒนาทักษะ

เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษาดิจิทัล และสังคม

การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

กิจกรรมพัฒนาสามอาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแนวใหม่ ปลอดภัยปลอดภัย กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาอาหารปลอดภัย กิจกรรมสร้างและพัฒนา Creative economy ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

CBD.

ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 203 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 8,000 บาท/ครัวเรือน
- 2) ต้นทุนลดลง ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
- 3) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10 ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 3,500 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ภายใต้ต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักรายของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นที่ไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อผลงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลแม่แฝก

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : อาจารย์โชคมงคล นาดิ

คณะทำงาน :	ปริญญา	จิตต์ทองคำ
	อมรรัตน์	ต๋วยดี
	ภาคภูมิ	แซ่เต๋มา
	อภิวิชญ์	อึ้งทอง
	ณัฐริกา	จุ่มแก้ว
	พิชาพร	เศรษฐาภิกดิ์
	จักรชัย	ใจทองคำ
	ณัฐกุล	พิชัย
	สรารัตน์	สิงห์คะราช
	ประภัสสร	ไชยวงศ์
	สาวิณี	ทิพย์ปัญญา
	อนุพงษ์	สุขแสง

ศิโรรัตน์	ทอดเสียง
ศศิประภา	ไลย์
นิธานันท์	แก้วแสง
กฤษต	คำจม
พุดิตา	ทองดี
จันทร์จิรา	มะปิ่น
สายสมร	ตุลย์เทวีรัตนากุล
ปริญญา	สาคร

สังกัดหน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ความเป็นมา

ตำบลแม่แฝกเดิมมีจำนวนหมู่บ้าน 8 หมู่บ้าน ต่อมาได้แบ่งการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์บ้างเป็นบางส่วน มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มติดกับแม่น้ำปิง มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 54,801 ไร่หรือประมาณ 87.7 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่

การปกครอง

เขตการปกครอง เทศบาลตำบลแม่แฝก มีหมู่บ้านอยู่ในเขตความรับผิดชอบโดยแบ่งลักษณะของการปกครองเป็น 2 เขต รวมทั้งหมด 12 หมู่บ้านดังนี้

เขต 1 ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน ได้แก่

1. หมู่ที่ 1 บ้านหนองมะจับ
2. หมู่ที่ 2 บ้านโป่ง
3. หมู่ที่ 3 บ้านห้วยแก้ว
4. หมู่ที่ 4 บ้านร่มหลวง
5. หมู่ที่ 7 บ้านสหกรณ์นิคมห้วยงาน
6. หมู่ที่ 11 บ้านร่มโพธิ์ทอง

เขต 2 ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน ได้แก่

1. หมู่ที่ 5 บ้านาศรีงาม
2. หมู่ที่ 6 บ้านแม่แต
3. หมู่ที่ 8 บ้านหนองแสะ
4. หมู่ที่ 9 บ้านพระธาตุ
5. หมู่ที่ 10 บ้านศรีงามพัฒนา
6. หมู่ที่ 12 บ้านหนองไหว

การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนเริ่มโครงการ

การประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ เป็นไปตามเป้าหมาย 8 ประการดังนี้

- การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
- เกษตรทฤษฎีใหม่
- สระน้ำประจำครอบครัว
- การจัดการวิสาหกิจ
- การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน
- ศูนย์เรียนรู้ตำบล
- ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล
- ตำบลทำความดี

เมื่อสิ้นสุดโครงการ

- การประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ เป็นไปตามเป้าหมาย 15 ประการดังนี้
- องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง
- การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
- ความสามารถวิเคราะห์ รายรับ – รายจ่าย
- สัมมาชีพเต็มพื้นที่
- เกษตรทฤษฎีใหม่
- สระน้ำประจำครอบครัว
- การจัดการวิสาหกิจ
- การฝึกอบรมทักษะอาชีพ
- การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน
- ตำบลปลอดภัย
- พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง
- ระบบสุขภาพตำบล
- ศูนย์เรียนรู้ตำบล
- ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล
- ตำบลทำความดี

ในการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนก่อนเริ่มโครงการการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้า

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

ก. การพัฒนาสมาชิกและสร้างอาชีพใหม่

กิจกรรมที่ 1 **คู่มืออาชีพ** เพื่อนำข้อมูลไปเผยแพร่ให้แก่ประชาชนและผู้สนใจ และเป็นการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาอาชีพของประชาชนในชุมชน

กิจกรรมที่ 2 **คลิปวิดีโอ** เป็นการถ่ายทอดวิธีการทำจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ โดยการสาธิตการปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษามากขึ้น

ข. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)

กิจกรรมที่ 1 **คู่มือตำบล** เป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวในตำบลแม่แฝกโดยการทำเป็นแบบคู่มือการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่ 2 **สร้างเพจ Facebook** เพื่อเผยแพร่และโปรโมทสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในตำบลแม่แฝก

ค. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Healthcare / เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)

กิจกรรมที่ 1 **ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์** เป็นการนำเทคโนโลยีพลังงานสะอาด มาทดแทนพลังงานไฟฟ้าโดยการใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ในการทำเตาอบ

กิจกรรมที่ 2 **การจัดทำหุ่นฟาง** การนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีเพื่อนำเอาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาจัดทำหุ่นฟาง

ง. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม / Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

กิจกรรมที่ 1 **การจัดตั้งตลาดนัดชุมชน** โดยการบริหารจัดการพื้นที่โดยรอบหนองมะจับเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ในการรองรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของชุมชน

กิจกรรมที่ 2 **การจัดทำหุ่นฟาง** เป็นการจัดทำเพื่อนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าและลดการเผาทำลายฟางซึ่งเป็นสาเหตุมลภาวะเป็นพิษทางอากาศ และเป็นการสร้างจุดท่องเที่ยวให้กับชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

- แบบออฟไลน์ เป็นการจัดทำคู่มืออาชีพแบบรูปเล่ม และจัดตั้งร้านค้าชุมชนเคลื่อนที่
- แบบออนไลน์ เป็นการเผยแพร่ไฟล์งานคู่มืออาชีพลงใน Google Drive และวิดีโอประกอบคู่มืออาชีพผ่านโซเชียลมีเดีย อาทิเช่น Facebook , Youtube เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สามารถแบ่งการลักษณะของการดำเนินงานได้ตามตัวชี้วัดของกิจกรรมตามโครงการได้ คือ

ด้านกิจกรรม ได้เข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมการทำหุ่นฟางเพื่อสร้างอัตลักษณ์ใหม่ และสร้างการมีส่วนในการพัฒนาภูมิทัศน์โดยรอบพื้นที่หนองมะจับ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำของชุมชนและต่อยอดนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ให้กลายเป็นตลาดชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ และยังมีกิจกรรมด้านความร่วมมือกับชุมชนโดยรวบรวมและเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนสามารถนำสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นมาจัดจำหน่าย เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าดังกล่าว กิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน ได้เข้าไปมีส่วนในการจัดทำภาพยนตร์สั้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ของชุมชนและยังได้เผยแพร่สู่สังคม Online เพื่อให้พื้นที่ ตำบลแม่แฝก เป็นที่รู้จักและส่งผลให้การท่องเที่ยวชุมชนเกิดการขยายตัวนำมาซึ่งรายได้ของชุมชนที่เพิ่มมากขึ้น

ด้านการบริการ ได้มีความร่วมมือกันกับ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริการประชาชนในช่วงสถานการณ์วิกฤตโรคระบาด COVID-19 ที่เกิดขึ้น โดยการเข้าไปในท้องที่เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ วิธีการป้องกันตนเองจากโรคระบาดที่เกิดขึ้น รวมทั้งยังได้นำอุปกรณ์การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไปเพื่อบริการประชาชนในโอกาสต่างๆตามความเหมาะสม

ด้านผลิตภัณฑ์ ได้มีการลงพื้นที่สำรวจ ด้านอาชีพและผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นอยู่เป็นประจำเพื่อทำการส่งเสริม พัฒนาและต่อยอดการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เพื่อให้คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ รวมไปถึงรายได้ของประชาชนเพิ่มมากขึ้น โดยการเปิดช่องทางจำหน่ายสินค้าของชุมชน ทั้งในรูปแบบการจำหน่ายสินค้า Online และการจัดจำหน่ายสินค้าในรูปแบบของร้านค้าชุมชน และยังมีการร่วมมือกันกับ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่รู้จักและเพิ่มโอกาสทางการจำหน่ายสินค้าของชุมชนได้เป็นอย่างดี

ด้านผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน ได้มีความร่วมมือกันกับ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้นำชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเป็นการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการทำงาน รวมไปถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาจากการทำงานโดยตรง และได้มีการถอดองค์ความรู้ด้านต่างๆ มาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในโครงการ U2T

ด้านกลุ่มธุรกิจ , แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร ได้มีการถอดองค์ความรู้ต่างๆที่ได้จากการลงพื้นที่ชุมชนมาจัดทำในรูปแบบของ คู่มืออาชีพ และ สื่อVDO เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆที่ได้เรียนรู้จากทั้งการลงพื้นที่และการปฏิบัติงานจริงจากการถ่ายทอดของเจ้าของอาชีพ ในแต่ละสาขาอาชีพทั้งที่เป็นองค์ความรู้จากในชุมชนเอง และองค์ความรู้จากภายนอกชุมชน ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเดิมที่มีอยู่ในชุมชน และสร้างอาชีพใหม่สำหรับประชาชน และเพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาเรียนรู้ได้จากสื่อต่างๆที่ทางโครงการ U2T ได้นำเสนอ

ปัจจัยความสำเร็จ

- เทศบาลตำบลแม่แฝก
- ประชาชน
- อาจารย์ผู้ควบคุมงาน
- ผู้ทำงานโครงการ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

1. สภาพอากาศในช่วงฤดูฝนที่ยากต่อจากลงพื้นที่
2. โรคระบาดโควิด 19 ในจังหวัดเชียงใหม่ที่มากขึ้นยากต่อการลงพื้นที่ เนื่องจากชาวบ้านหวั่นเกรงต่อคนนอกพื้นที่
3. การส่งเอกสารที่ไกลจากพื้นที่
4. สมาชิกบางคนอยู่ไกลจากพื้นที่ทำงาน
5. ทำงานกลุ่มไม่ครบ เนื่องจากสมาชิกบางคนติดธุระ

ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. อยากให้มึงงบประมาณค่าน้ำมันในการลงพื้นที่
2. อยากให้มีโครงการ U2T ครั้งที่ 2 เพื่อต่อยอดและพัฒนาชุมชนในตำบลต่อไป
3. เชื้อชื่อมาทำงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล

ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย)

ศักยภาพตำบล

ตำบลอยู่รอด (ก่อน)

ตำบลมุ่งสู่ ความยั่งยืน (หลัง)

ข้อมูลตำบลแม่แฝก

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แฝกได้รับยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแม่แฝกเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2550 สำนักงานเทศบาลตำบลแม่แฝก ตั้งอยู่เลขที่ 194 หมู่ 8 บ้านหนองสะ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทางทิศเหนือของ อำเภอสันทราย ระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอสันทราย ประมาณ 28 กิโลเมตร

เนื้อที่

ตำบลแม่แฝกมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 54,801 ไร่ หรือ ประมาณ 87.7 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัดเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่มีเนื้อที่ประมาณ 14,370,625 ไร่ หรือประมาณ 22,993 ตร.กม.)

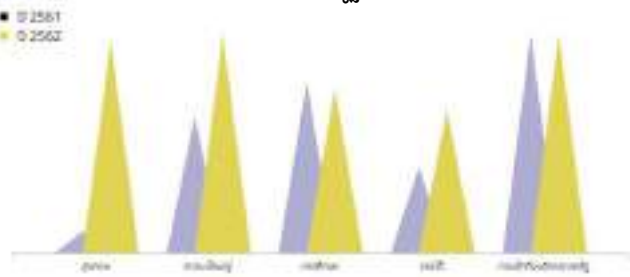
กลไกการดำเนินงาน

- ประชุมวางแผนงาน
- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล
- ดำเนินงานตามแผน
- นำเสนอการดำเนินงาน
- เผยแพร่ข้อมูลผ่านคู่มืออาชีพ และสื่อวิดีโอ
- ได้รับความอนุเคราะห์จากเทศบาลตำบลแม่แฝก และประชาชนในพื้นที่

ผลลัพธ์

1. การทำงานเป็นหมู่คณะ และประสบการณ์การทำงานใหม่ๆ
2. ได้องค์ความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเข้าสังคม ด้านกราฟฟิก ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านศิลปะ เป็นต้น
3. การจัดทำร้านค้าชุมชนเคลื่อนที่ เพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่
4. มีการบันทึกข้อมูลสำรวจพื้นที่ตำบลแม่แฝกลงเว็บไซต์ <http://cbd.u2t.ac.th/>

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลมาทำสื่อประชาสัมพันธ์ ดึงนักท่องเที่ยวต่างถิ่นมาใช้จ่ายในพื้นที่

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ได้มีการลงพื้นที่สำรวจอาชีพภายในตำบล และจัดทำคู่มืออาชีพโดยเผยแพร่กระจายความรู้สู่ชุมชน เพื่อที่ประชาชนจะได้นำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเป็นอาชีพใหม่

ภาพกิจกรรมต่างๆ

การพัฒนาพื้นที่

- ส่งเสริมอาชีพและรายได้
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน

- จัดทำคู่มืออาชีพ
- จัดทำร้านค้าชุมชน
- จัดอบรมทำหุ่นฟาง
- จัดทำหนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยว
- จัดทำคู่มือตำบลไกด์บุ๊ก

ข้อเสนอแนะ

ดำเนินงานต่อเนื่องโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายส่งเสริมสภาพแวดล้อมและสินค้าต่างๆ ที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

ผู้รับผิดชอบ อาจารย์โชคมงคล นาดี

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลยี่หว้า

อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : รองศาสตราจารย์ว่าที่ร้อยตรีดิเรก มณีวรรณ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ร่วมโครงการ

1. ผศ.ดร.พินิจ	เนืองพิรัมย์ย์
2. ผศ.ดร.ปรีดา	จิ้วปัญญา
3. ผศ.ดร.ไกรลาศ	ดอนชัย
4. อาจารย์วีรวุฒิ	ชั้นรัตน์
5. ดร.กิจจา	ไชยท努

ความเป็นมา

เทศบาลตำบลยู่หว่า ตั้งอยู่ เลขที่ 299 หมู่ 9 บ้านต้นผึ้ง ตำบลยู่หว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่กลางหนองสระเรียม ห่างจากที่ว่าการอำเภอสันป่าตอง ประมาณ 3 กิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมด 18.96 ตารางกิโลเมตร อาณาเขตทิศเหนือ ติดกับตำบลสันกลาง และตำบลน้ำบ่อหลวง ทิศใต้ ติดกับตำบลบ้านกลาง ทิศตะวันออก ติดกับตำบลมะขามหลวง และตำบลทุ่งต้อม และทิศตะวันตก ติดกับตำบลบ้านแม ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ไม่มีเขตป่าสงวนและภูเขา ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มี 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ดินมีลักษณะเป็นดินเหนียว และดินร่วนปนทราย มีแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ น้ำบาดาล น้ำคลองชลประทาน น้ำชาน และน้ำจากอ่างเก็บน้ำหนองสระเรียม ลักษณะของไม้และป่าไม้ ส่วนใหญ่เป็นชนิดพืชสวน เช่น ลำไย มะม่วง เป็นต้น

ด้านการปกครอง เทศบาลตำบลยู่หว่ามีพื้นที่เขตการปกครอง 14 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านสันป่าตอง หมู่ที่ 2 บ้านกลาง หมู่ที่ 3 บ้านหนองหวาย หมู่ที่ 4 บ้านกัวแลหลวง หมู่ที่ 5 บ้านอูเม็ง หมู่ที่ 6 บ้านหนองปึ่ง หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ม่วงก้อน หมู่ที่ 8 บ้านร่อง หมู่ที่ 9 บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 11 บ้านศาลา หมู่ที่ 12 บ้านดอนตัน หมู่ที่ 13 บ้านหนองพันเงิน หมู่ที่ 14 บ้านสันป่าตองใต้ – มะจำโรง หมู่ที่ 15 บ้านหนองสระเรียม มีประชากรทั้งหมด 9,960 คน เป็นประชากรชาย 4,694 คน และประชากรหญิง 5,266 คน (ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม พ.ศ.2564) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตร เช่น เกษตรกรรม ประกอบไปด้วยการทำนา ปลูกข้าว ลำไย ถั่วเหลือง มะม่วง และพืชผัก จำนวนพื้นที่ประมาณ 5,500 ไร่ มีการทำประมงน้ำจืด เช่น การเลี้ยงปลา/กบ ในบ่อซีเมนต์ และมีการทำปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงโคนม /โคขุน ไก่เนื้อ/ไก่ไข่ สุกร และสุนัข อาชีพรองส่วนใหญ่เป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป สินค้าพื้นเมืองส่วนใหญ่เป็นประเภทหัตถกรรม เช่น ไม้แกะสลัก ผ้าทอ และไม้จักสาน

ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ วัดป่าเจริญธรรม และตลาดนัดทุ่งฟ้าบด ตั้งอยู่ที่หมู่ 15 บ้านหนองสระเรียม วัดหนองพันเงิน ตั้งอยู่หมู่ 13 บ้านหนองพันเงิน ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลัก และอ่างเก็บน้ำหนองสระเรียม ด้านการนับถือศาสนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาในชุมชนที่สำคัญ เช่น ประเพณีการเลี้ยงผีเสื้อบ้าน ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน (โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน (จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ที่ได้นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาเรื่องอะไร และแสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้านใด ดังนี้ 1.ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน 2.ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง 3.ตำบลฟื้นความยากลำบาก 4.ตำบลยากลำบาก ก่อนเริ่มต้นโครงการและเมื่อสิ้นสุดโครงการ))

จากการประเมินศักยภาพตำบล ยู่หว่าจัดเป็นตำบลอยู่รอดด้วย 10 เป้าหมาย ตามตัวชี้วัด 16 ประเด็น โดยภาพรวม ประชากรในชุมชนได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตครบทุกด้าน มีการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ มีศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบล เป็นตำบลปลอดภัย และมีการพัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง และมีระบบการสื่อสารชุมชน ดังนั้นทางโครงการจึงมุ่งเน้นการพัฒนาที่ปัญหา 6 ประเด็น ได้แก่ การจัดการเงินออม ทรัพยากรหมู่บ้าน ปัญหาทางด้านสัมมาชีพ การจัดหาตลาดให้กลุ่มทักษะอาชีพท้องถิ่น การฝึกอบรมด้านสังคม ที่อาชีพยังมีไม่หลากหลาย การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การแยกขยะ และการมุ่งเน้นด้านเกษตร โดยกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนา คือ การสร้างอาชีพ การอบรมพัฒนาทักษะ และส่งเสริมการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) คิดเป็นร้อยละ 40 มีการพัฒนาสินค้า OTOP ในตำบลอย่างน้อย 2 รายการ

2 การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) คิดเป็นร้อยละ 50 โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างน้อย 1 แห่ง

3 การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) คิดเป็นร้อยละ 10 จัดทำหลักสูตรสำหรับถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำเกษตรกรรม 1 หลักสูตร โดยเน้นด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าและยอดจำหน่ายของสินค้า

4 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้กับชุมชน) คิดเป็นร้อยละ 0 ไม่มีการดำเนินกิจกรรมในด้านนี้

วิธีการดำเนินงาน

จากการศึกษาข้อมูลของตำบลยู่หว่า พบว่า เป็นตำบลที่เหมาะสมในการยกระดับและพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวในชุมชนเชิงเกษตรกรรม และพัฒนาสินค้า OTOP โดยแบ่งกิจกรรมที่จะดำเนินการได้ ดังนี้ 1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 2) การยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP ในตำบล และ 3) การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทำเกษตรกรรม และการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรสำหรับการเพิ่มยอดจำหน่ายของสินค้า ดังนั้นเพื่อดำเนินการโครงการฯ ในพื้นที่ตำบลยู่หว่า จึงมีการปฏิบัติงานดังนี้

1) การจ้างเหมาบริการ จำนวน 20 อัตรา ประกอบด้วย ประชาชน 5 อัตรา บัณฑิต 10 อัตรา และนักศึกษา 5 อัตรา โดยปฏิบัติงานตามขอบเขตตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย รวม 6 ตำแหน่ง ได้แก่ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล เจ้าหน้าที่เฝ้าระวัง ประสานงาน และติดตามข้อมูลสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 และโรคระบาดใหม่ (ร่วมกับ ศบค.) เจ้าหน้าที่จัดทำข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรมโครงการยกระดับรายตำบล เจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่ และเจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ตำบลยู่หว่า ดำเนินการตั้งแต่ กุมภาพันธ์ – ตุลาคม มีการสำรวจและเก็บข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่น่าสนใจ ได้แก่ วัดป่าเจริญธรรม วัดหนองพันเงิน อ่างเก็บน้ำหนองสะเรียม ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลัก และตลาดนัดทุ่งฟ้าบด ดำเนินกิจกรรมการถ่ายรูปภาพสถานที่และประเพณีต่าง ๆ ที่สอดคล้อง เพื่อจัดทำสื่อ วิดีโอ หนังสือ และคู่มือการท่องเที่ยว (Yuwa Guidebook) เผยแพร่ลงทางสื่อออนไลน์

3) กิจกรรมยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP ดำเนินการตั้งแต่ กุมภาพันธ์ – พฤศจิกายน จากการสำรวจ ตำบลยู่หว่าไม่มีสินค้าที่ขึ้นทะเบียน OTOP แต่พบว่ามีสินค้าที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นสินค้า OTOP ได้แก่ 3.1) สินค้าหัตถกรรม ได้แก่ ไม้แกะสลัก ผลิตภัณฑ์จากเชือกปอ โคมไฟและดอกไม้ประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ และเซรามิก 3.2) อาหาร ได้แก่ แหนม น้ำพริกตาแดง แคบหมู ข้าวแต่น และขนมทองม้วน จากนั้นมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติการทำการคัดเลือกสินค้าที่มีความน่าสนใจ เพื่อนำมาวางขายที่ร้านค้าชุมชน และประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักต่อไป ในช่องทางสื่อออนไลน์

4) กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการทำเกษตรกรรม และการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในชุมชน ระยะเวลาดำเนินการ กุมภาพันธ์ – พฤศจิกายน ทำการลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมในชุมชน เช่น สวนครุธีร์ ออแกนิก และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้า

เกษตร (นาแปลงใหญ่) เป็นต้น มีการจัดอบรมโครงการให้ความรู้และพัฒนาทักษะ ได้แก่ โครงการ Smart Farm โครงการเตาอบพลังงานแสงอาทิตย์ และการจัดทำหนังสือคู่มืออาชีพ เป็นต้น

โดยทางโครงการฯ ได้รับความร่วมมือจากทางเทศบาลตำบลยุหว่าคอยอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูล บุคลากร พื้นที่ และการติดต่อสื่อสารกับหัวหน้าชุมชนในการลงพื้นที่ปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง ตลอดจนจบโครงการ

ผลการดำเนินงาน

- 1) การจ้างเหมาบริการ เกิดการพัฒนาทักษะทางด้านวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ Digital, English, Financial และ Social
- 2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ตำบลยุหว่า ตำบลยุหว่ามีหนังสือคู่มือการท่องเที่ยวตำบลยุหว่า (Yuwa Guidebook) และมีการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ เพื่อให้คนภายนอกได้รู้จักภาพรวมของตำบลและเกิดความสนใจ
- 3) กิจกรรมยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นสินค้า OTOP โดยการวางจำหน่ายที่ร้านค้าชุมชน และมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ เพจเฟซบุ๊ก Yuwa_Ngai ได้แก่ คู่มืออาชีพ เช่น คู่มือผลิตภัณฑ์จักสานบ้านหนองปิง คู่มือการทำโคมยี่เป็ง คู่มือการทำข้าวแคบ คู่มือการทำถั่วเน่า เป็นต้น
- 4) กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการทำเกษตรกรรม และการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในชุมชน ร้านค้าชุมชนสามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ผลิตในพื้นที่ มีการพัฒนาทักษะการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม การตลาดออนไลน์ และการแปรรูปอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า มีการจัดโครงการอบรมการประกอบอาชีพ 3 อาชีพ และมีการจัดทำคู่มืออาชีพ รวม 18 อาชีพ

ปัจจัยความสำเร็จ

- 1 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เทศบาลตำบลยุหว่า โรงพยาบาลสันป่าตอง
- 2 ประชาชนชาวบ้าน ทั้ง 8 สาขาอาชีพ
- 3 ผู้นำชุมชน
- 4 เกษตรกรในชุมชน
- 5 ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

อุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ตำบลยุหว่า ปี 2564 คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ในพื้นที่ ทำให้ประชาชน เกษตรกร และผู้ผลิตในพื้นที่ไม่สามารถให้ความร่วมมือได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรค ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้ากว่ากำหนด และปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินงาน ที่ไม่เพียงพอจะทำให้บรรลุเป้าหมายของโครงการภายใน 11 เดือน ดังนั้นการที่โครงการนี้จะสามารถส่งผลให้ยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนได้จริงตามเป้าหมาย ควรจะมีการขยายขอบเขตการดำเนินการ เพื่อต่อยอดกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติตาม และมีการมุ่งเน้นเป้าหมายการพัฒนาที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลยี่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

ประเมิน (ก่อน) อยู่รอด

ประเมิน (หลัง) ยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลยี่หว้า มีทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านสันป่าตอง พวง บ้านกลาง บ้านหนองหว้า บ้านกัวลตอง บ้านตุ้ม บ้านหนองเงิน บ้านใหม่ม่วงก่อน บ้านร้อง บ้านต้นผึ้ง บ้านศาลา บ้านคอนดิน บ้านหนองพันเงิน บ้านสันป่าตองใต้ - 1๑๕ไร่ และบ้านหนองสะเวียง

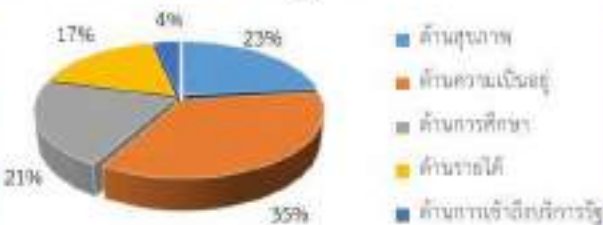
กลไกการดำเนินงาน

- 1) การจ้างเหมาบริการ จำนวน 20 อัตรา ตามเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา
- 2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ตำบลยี่หว้า
- 3) กิจกรรมยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP
- 4) กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการทำเกษตรกรรม และการขยายแนวคิดสินค้าทางการเกษตรในชุมชน

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน
2. การพัฒนาทักษะ
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
4. Community Big Data

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

คิดเป็น %
 1) รายได้เพิ่มขึ้น
 - ปี๒๕๖ 20
 - 96,498.69 บาท/ปี
 - 385,994.76 บาท/ปี
 2) การเพิ่มผลิตภาพ (productivity) เช่น
 ศักยภาพ (ปี๒๕๖ 20) เพิ่มขึ้น
 ปี๒๕๖ 100 ผลกระทบต่อ (ปี๒๕๖ 12)
 เป็นต้น

ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. คุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านเกณฑ์ขึ้น
2. การทำสัญญาซื้อขายกับหน่วยงานเมือง
3. ลดความเหลื่อมล้ำผ่านรายได้ของครัวเรือน
4. การเข้าถึงระบบการศึกษาภาคพื้นถิ่น

การพัฒนาพื้นที่

มุ่งเน้นการพัฒนาที่ีอยู่ 6 ประเด็น ได้แก่ การจัดการเป็นชุมชนวิสาหกิจ การจัดหาทางด้านคน เชื้อ การจัดหาสภาพได้แก่กลุ่มกิจกรรมอาชีพท้องถิ่น การฝึกอบรมด้านสังคมที่อาชีพที่มีไม่หลากหลาย การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การแยกขยะ และการมุ่งเน้นด้านเกษตร โดยกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนา คือ การสร้างอาชีพ การอบรมพัฒนาทักษะ และส่งเสริมการท่องเที่ยว

1. สร้างพื้นที่
2. วิเคราะห์ความต้องการของประชาชน
3. ออกแบบโครงการ/กิจกรรม
4. ประสานงานหน่วยงานราชการ ในพื้นที่
5. ดำเนินกิจกรรมและวัดผล

ข้อเสนอแนะ

การที่โครงการนี้จะสามารถส่งผลดีให้แก่ระดับเศรษฐกิจของชุมชนได้จึงต้องมีหลาย ส่วนจะ มีหลายหน่วยงานเข้ามาดำเนินการ เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติงาน และมีการบูรณาการ การพัฒนาเชิงบูรณาการในหลายพื้นที่

ผู้รับผิดชอบ รศ.ว่าที่ร้อยตรีดีใจ มณีวรรณ

เบอร์ติดต่อ 081-3668367 หน่วยงาน คณะวิศวกรรมศาสตร์

หมายเหตุ: แบบฟอร์ม/1 ตำบล

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลยางเนิ้ง
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : อาจารย์ศรีธร อุปคำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ร่วมโครงการ ดร. ธนวรรณ วีชรดำรงศักดิ์

ความเป็นมา

ตำบลยางเนิ้งตั้งอยู่ตอนกลางของตัวอำเภอสารภี อยู่ห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 (เชียงใหม่ - ลำพูน) เป็นระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 10.04 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,300 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับเทศบาลตำบลหนองฝ้าง อำเภอสารภี ทิศใต้ ติดต่อกับเทศบาลตำบลสารภี อำเภอสารภี ทิศตะวันออก ติดต่อกับเทศบาลตำบลชมพู เทศบาลตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี ทิศตะวันตก ติดต่อกับเทศบาลตำบลหนองฝ้าง เทศบาลตำบลหนองแฝก ตำบลยางเนิ้งประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านกู่เสือ หมู่ 2 บ้านเวฬุวัน หมู่ 3 บ้านยางเนิ้ง หมู่ 4 บ้านพระนอนป่าเกดถี่ หมู่ 5 บ้านศรีโพธาราม หมู่ 6 บ้านต้นเหียว หมู่ 7 บ้านป่าแดด หมู่ 1,2,4,8 ต.สารภี (บางส่วน) หมู่ 5,7 ต.หนองฝ้าง (บางส่วน)

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะของดินเกิดจากการทับถมของตะกอนที่มากับน้ำ จึงเหมาะสมกับการทำการเกษตร เช่น การทำนา ทำสวนและพืชผัก มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำแม่สะลาบ หนอง ลำเหมืองพญาคำ สามารถใช้น้ำทำการเกษตรได้ตลอด มีทัศนียภาพที่สวยงาม คือ ต้นยางประดับดอกเอื้องสองข้างทางถนนสายเชียงใหม่ - ลำพูน และมีสถานีรถไฟสารภี ซึ่งเป็นสถานีรถไฟท้องถิ่น โดยจะมีขบวนรถที่ 408 เชียงใหม่-นครสวรรค์ ถึงสถานีรถไฟสารภีเวลา 9.42 น. ออกเวลา 9.43 น. และขบวนรถที่ 407 นครสวรรค์-เชียงใหม่ ถึงเวลา 14.28 น. ออกเวลา 14.29 น.

นอกจากนี้ต้นยางถือเป็นสัญลักษณ์หนึ่งเดียวของชาวเชียงใหม่และอำเภอสารภี ยังคงทำให้ที่ในการให้ร่มเงามาตั้งแต่ครั้งโบราณเมื่อกว่าร้อยปี ซึ่งถือได้ว่าถนนสายนี้เป็นถนนสายอารยธรรมล้านนาที่มีชีวิตเป็นมรดกเก่าแก่ที่ทรงคุณค่าแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนเมืองเชียงใหม่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีระยะทางประมาณ 10 กว่ากิโลเมตรจากเชียงใหม่ถึงอำเภอสารภีมีต้นยางขึ้นเรียงรายกว่าหนึ่งพันต้น

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ตำบลยางเนิ้งได้มีการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน ได้แก่

1. ประเด็นการส่งเสริมการเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย โดยได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชผักสวนครัว มีการแจกเมล็ดพันธุ์พืช ต้นไม้ อีกทั้งยังมีโครงการที่ชื่อว่า หนึ่งวาพอเพียงเลี้ยงคนยางเนิ้ง และได้รับร่วมกับทาง U2T โดยการนำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) เข้ามาใช้พัฒนาส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้คนในคนในตำบลได้มีผักสะอาดปลอดภัยไว้รับประทานและขายเพื่อสร้างรายได้

2. ประเด็นการช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชนและประเด็นการฝึกอบรมทักษะอาชีพ การอบรมส่งเสริมการสร้างอาชีพ นำผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มาอบรมเพื่อเป็นแนวทางให้กับกลุ่มคนว่างงานหรือผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นอบรมการทำเบาะรองนั่ง ผ้าขาวม้า กระเป๋าผ้า อบรมการทำน้ำยาล้างจาน น้ำมันเหลือง สมุนไพรตามวัด อบรมการทำน้ำพริกข่า หมูแดดเดียว เป็นต้น โดยได้มีการส่งเสริมและยกระดับผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ทันสมัยและมีเอกลักษณ์มากขึ้น และได้มีการสนับสนุนให้เกิดการต่อยอดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ยั่งยืนอีกด้วย

3. ประเด็นส่งเสริมความปลอดภัยในพื้นที่ การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชุมชน ทั้งความปลอดภัยด้านชีวิตและทรัพย์สิน ความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ชุมชนต้องการในทุก ๆ ปีเทศบาลจะมีโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนเพื่อให้มีความรู้พร้อมรับมือ หากมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น

4. ประเด็นการพัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง ตำบลยางนึ่งมีการอุดหนุนศูนย์พัฒนาครอบครัวตำบล มีกองทุนหลังประกันสุขภาพเทศบาล เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม
5. ประเด็นส่งเสริมระบบสื่อสารชุมชน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดทำผ่านวารสารเทศบาล ผ่านเสียงตามสายให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลยางนึ่งได้รับทราบมีการจัดรายการวาระยามเช้าที่พูดถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นที่จะจัดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ และยังใช้ช่องทางนี้ช่วยประชาสัมพันธ์โปรโมตสินค้าจากกลุ่มต่าง ๆ ของตำบลยางนึ่งอีกด้วย
6. ประเด็นการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล เทศบาลได้มีการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ของตำบลให้แก่เด็ก ๆ ในตำบลได้มีการศึกษาที่ดี มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมแผนการจัดทำกรเรียนรู้อำเภอ ตำบลยางนึ่งได้มีโครงการการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 ประเด็นรวมแล้วเข้าเกณฑ์ตามตัวชี้วัดถึง 14 ประเด็น ตอบโจทย์ปัญหาชีวิตของคนในชุมชนจนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเป็นตำบล มุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1. การพัฒนาสัมมาอาชีพและสร้างอาชีพใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพให้แก่คนในตำบลยางนึ่งโดยการ จัดอบรมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถและนำไปสร้างเป็นอาชีพได้ เช่น อบรมการทำน้ำยาล้างจาน การทำกระเป่า หรือเบาะรองนั่ง การทำน้ำมันเหลือง การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำน้ำพริกข่า และ ยังมีการออกแบบชิ้นวางศูนย์ OTOP เพื่อจะนำสินค้าในชุมชนมาวางจำหน่าย เป็นการส่งเสริมด้านรายได้ให้แก่คนในชุมชน
2. การสร้างและพัฒนา มีการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เช่น ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ยางนึ่ง และพัฒนาศูนย์ OTOP ประจำตำบลยางนึ่ง เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว
3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน เป็นการอบรมการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อคนในยุคสมัยนี้ นำแอปพลิเคชันเข้ามาช่วยส่งเสริมการยกระดับสินค้า เช่น การสร้าง Page Facebook การใช้แอปพลิเคชันในการตัดต่อรูปภาพ หรือวิดีโอ เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสินค้าของตัวเองได้ เพื่อเป็นการโปรโมทสินค้า หรือเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการขายสินค้าภายในสื่อโซเชียล อีกทั้งยังมีการนำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) เข้ามาช่วยในการทำน้ำยาล้างจาน การทำน้ำมันเหลืองผสมเพื่อสุขภาพ และการทำปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น และการนำเครื่องจำหน่ายน้ำยาล้างจานอัตโนมัติให้แก่คนในชุมชนตำบลยางนึ่งเพื่อส่งเสริมช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มทำน้ำยาล้างจานของกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลยางนึ่ง
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่คนในชุมชนตำบลยางนึ่งให้มีรายได้ที่มาจากหลายช่องทาง

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 สร้าง Creative Food People ได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะอาชีพและการปรับหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์ประกอบไปด้วย หลักสูตรผลิตภัณฑ์น้ำพริกข่า ผลิตภัณฑ์หมูแดดเดียว และผลิตภัณฑ์แคบหมูอบลมร้อน โดยมีผลิตภัณฑ์เด่น คือน้ำพริกข่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพให้แก่คนในตำบลยางนึ่ง และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ หลังจากที่ได้มีการจัดอบรม ได้มีการปรับหลักสูตร และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดีขึ้น และกำลังอยู่ในการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์และวิธีการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้สามารถเก็บรักษาได้นานยิ่งขึ้น รวมถึงยังอยู่ในการดำเนินการรวมกลุ่มเพื่อจดทะเบียนรัฐวิสาหกิจ และหารือในการต่อยอดผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ 2 ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend Product ได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ประกอบไปด้วย หลักสูตรผลิตภัณฑ์น้ำมันเหลือง, ผลิตภัณฑ์กระดาษเป่า และเบาะรองนั่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ตำบล ด้วยการต่อยอดของกลุ่มผู้สูงอายุ และปรับปรุงสูตรการทำน้ำมันเหลืองสำหรับต้มและนวดแก้ปวดเมื่อย และหลังจากการอบรมหลักสูตรทั้งหมดได้มีการนำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) มาปรับแก้การมีกลิ่นหืนของผลิตภัณฑ์เดิมพบว่าทำให้ผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่ดีขึ้น และกำลังอยู่ในการดำเนินการออกแบบรูปแบบของผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมไปถึงการกำหนดราคา การหากลุ่มเป้าหมาย การขยายตลาด และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ในส่วนของการกระดาษเป่า และเบาะรองนั่ง กำลังอยู่ในการดำเนินการหา กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสินค้าคุณภาพสูง และการกำหนดราคา เนื่องจากมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกับท้องตลาดทั่วไป และมีราคาสูงกว่าเนื่องจากใช้วัสดุที่มีต้นทุนราคาสูง

กิจกรรมที่ 3 สร้าง Smart People ด้าน IT/App/Social Media/Online market ได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะเชิงปฏิบัติ ประกอบไปด้วย หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการรู้จักใช้ รู้เท่าทัน แอปพลิเคชันที่นิยมใช้อำนวยความสะดวกในชีวิต และหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการการนำเสนอสินค้าทางโซเชียลมีเดียในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลในชุมชนสามารถรู้จักช่องทางขยายการตลาดทางออนไลน์ เข้าใจถึงการขายสินค้า รูปแบบการใช้แอปพลิเคชันสำหรับขายสินค้าทางออนไลน์ จึงได้จัดการอบรมเกี่ยวกับวิธีการนำเสนอสินค้าผ่านทางช่องทางออนไลน์ในหัวข้อการสร้างเพจ Facebook, การขายสินค้าผ่านทางกลุ่มขายออนไลน์, การถ่ายทอดสด Facebook live ขายสินค้า และการอบรมหลักสูตรเชิงปฏิบัติการนำเสนอสินค้าทางโซเชียลมีเดียในปัจจุบัน ให้แก่บุคคลที่สนใจและคนในตำบล ได้นำไปปรับใช้และต่อยอดในการขยายการตลาด ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 และเผยแพร่ไปถึงผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มงานต่าง ๆ อีกด้วย

กิจกรรมที่ 4 สร้าง Eco People ด้านอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะ พัฒนาผลิตภัณฑ์และการนำวัตถุดิบที่มีภายในตำบลยางนึ่งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ประกอบไปด้วย หลักสูตรผลิตภัณฑ์น้ำล้างจาน ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากไบโอยานา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่ตำบล เป็นการต่อยอดของกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเกษตรกรของตำบลยางนึ่งด้วยการพัฒนาสูตรน้ำล้างจาน และหลังจากการอบรมหลักสูตรทั้งหมดได้มีการนำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) มาปรับใช้ในการพัฒนาสูตรน้ำล้างจานให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานยิ่งขึ้น และยังอยู่ในการดำเนินการจดทะเบียนรัฐวิสาหกิจ เพื่อทำการวางขายในขั้นตอนต่อไป ในส่วนของปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพได้นำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) มาปรับใช้ในการหมักย่อยของทั้งปุ๋ยและน้ำหมัก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยไบโอยานา การหมักปุ๋ยและน้ำหมักจากไบโอยานา ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพกำลังอยู่ในการดำเนินการหา กลุ่มเป้าหมาย การตลาด และมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 สร้าง Creative Food People จากผลดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะอาชีพและการปรับหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์ประกอบไปด้วย หลักสูตรผลิตภัณฑ์น้ำพริกข่า ผลิตภัณฑ์หมูแดดเดียว และ ผลิตภัณฑ์แคบหมูอบลมร้อน ทางโครงการได้มีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจเพื่อเป็นการสร้างอาชีพเสริมและเป็นการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชนและการต่อยอดผลิตภัณฑ์ให้เข้ายุคสมัย เนื่องจากในปัจจุบันทุกคนหันมาใส่ใจในเรื่องการดูแลสุขภาพ จึงได้มีการปรับหลักสูตร และรูปแบบของผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ดีขึ้น อาทิเช่น สูตร คีโตสำหรับผู้รักสุขภาพ สูตรสมุนไพร ทำให้เป็นที่สนใจในท้องตลาดเพิ่มมากขึ้น จึงเกิดรายได้เข้าสู่ชุมชน

กิจกรรมที่ 2 ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend Product จากผลการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา ได้มีการจัดการอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ประกอบไปด้วย หลักสูตรผลิตภัณฑ์น้ำมันเหลือง, ผลิตภัณฑ์กระเป่าผ้า และเบาะรองนั่ง ซึ่งเป็นการต่อยอดของกลุ่มผู้สูงอายุ และปรับปรุงสูตรการทำน้ำมันเหลืองสำหรับต้มและนวดแก้ปวดเมื่อย และหลังจากการอบรมหลักสูตรทั้งหมด ได้มีการนำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) เข้ามาช่วยลดการเกิดกลิ่นเหม็นหืนของผลิตภัณฑ์เดิม และยังซึมผ่านผิวหนังได้ดี ซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ในส่วนของการต่อยอดผลิตภัณฑ์กระเป่าผ้า และเบาะรองนั่ง ได้มีออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ช่วยลดปัญหาหยาบ โดยการนำเศษผ้าที่เหลือจากการตัดเย็บนำมาเป็นปูในการตกแต่งสินค้าแทนการนำไปทิ้ง และเพิ่มมูลค่าโดยการทำผลิตภัณฑ์แบบแฮนด์เมด ซึ่งเป็นการส่งเสริมรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชน

กิจกรรมที่ 3 สร้าง Smart People ด้าน IT/App/Social Media/Online market จากผลดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะเชิงปฏิบัติ ประกอบไปด้วย หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการรู้จักใช้ รู้เท่าทัน แอปพลิเคชันที่นิยมใช้อำนวยความสะดวกในชีวิต และหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการการนำเสนอสินค้าทางโซเชียลมีเดียในปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลในชุมชนสามารถรู้จักช่องทางขยายการตลาดทางออนไลน์ เข้าใจถึงการขายสินค้า การทำเพจร้าน, การขายสินค้าผ่านทางกลุ่มขายออนไลน์, การถ่ายทอดสด Facebook live ขายสินค้า ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้และต่อยอดในการขยายการตลาด ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 และเผยแพร่ไปถึงผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มงานต่าง ๆ อีกด้วย

กิจกรรมที่ 4 สร้าง Eco People ด้านอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อม จากผลดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มทักษะ พัฒนาผลิตภัณฑ์และการนำวัสดุขี้ดที่มีอยู่ภายในตำบลยางเนิ้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ประกอบไปด้วย หลักสูตรผลิตภัณฑ์น้ำล้างจาน ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากไบโอยานา ซึ่งเป็นการต่อยอดของกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเกษตรกรของตำบลยางเนิ้งด้วยการพัฒนาสูตรน้ำล้างจาน และได้มีการนำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) มาปรับใช้ในการพัฒนาสูตรน้ำล้างจานให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ลดคราบไขมันและกำจัดกลิ่นคาวจากภาชนะได้ดี และถนอมมือ อ่อนโยนต่อผิว อีกทั้งยังช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ ในส่วนของปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ได้นำเทคโนโลยีฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) มาปรับใช้ในการหมักย่อยของทั้ง

ปุ๋ยและน้ำหมัก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยใบยางนา ซึ่งออกซิเจนจากเครื่องฟองอากาศขนาดเล็ก (Nano Bubble) ช่วยทำให้พืชซึมซับสารอาหารได้เร็วขึ้น และช่วยเร่งการเจริญเติบโตของพืชอีกด้วย

ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินงานที่เป็นผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมหรืองานเด่นที่ขับเคลื่อนโดยสุดยอด ผู้นำชุมชนท้องถิ่น เป็นการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ เพื่อให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ตำบลยางนึ่ง มีรูปธรรมในการดำเนินงานผลิตภัณฑ์เด่นและนวัตกรรม Nano Bubble จากกลุ่ม U2T มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ร่วมกับทางเทศบาลตำบลยางนึ่งขับเคลื่อนปฏิบัติการต่าง ๆ ในชุมชนท้องถิ่น (Key Actors) ของแต่ละงานผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม ได้ร่วมอบรม เรียนรู้ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ประเมิน การดำเนินงานในตำบลยางนึ่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นรูปแบบการดำเนินงาน ความแตกต่าง การพัฒนา การเพิ่มศักยภาพ การจัดการของผู้นำกลุ่มต่าง ๆ และนำสู่การต่อยอดผลิตภัณฑ์กลุ่มต่อไป

1. กลุ่มปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ โดยมีผู้นำกลุ่ม คือ นายอุดม อภิชัย เป็นการนำนวัตกรรม Nano Bubble ที่เป็นเครื่องผลิตฟองอากาศขนาดเล็ก เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและศักยภาพของตัวผลิตภัณฑ์

2. กลุ่มน้ำยาล้างจาน โดยมีผู้นำกลุ่ม คือ นางแสงจันทร์ ไชยประสพ เป็นการนำนวัตกรรม Nano Bubble ที่เป็นเครื่องผลิตฟองอากาศขนาดเล็ก เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและศักยภาพของตัวผลิตภัณฑ์

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบล.....ยางใหญ่..... อำเภอ.....สารภี..... จังหวัดเชียงใหม่.....

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

ตำบลอยู่รอด
(ก่อน)

ตำบลยั่งยืน
(หลัง)

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลยางใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยางใหญ่ทั้งตำบล มีจำนวนพื้นที่โดยประมาณ 10.04 ตารางกิโลเมตร ซึ่งประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านกุเลื้อ, หมู่ 2 บ้านเวฬุวัน, หมู่ 3 บ้านยางเนิ้ง, หมู่ 4 บ้านพระนอนป่าเก็ดลี, หมู่ 5 บ้านศรีโพธาราม, หมู่ 6 บ้านต้นเหี้ยว, หมู่ 7 บ้านป่าแดด, หมู่ 1,2,4,8 ต.สารภี (บางส่วน) และหมู่ 5,7 ต.หนองผึ้ง (บางส่วน) ประชากรรวม 5,067 คน ตำบลยางใหญ่มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มดินตะกอน ไม่มีภูเขา และป่าไม้ในพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มลักษณะของดินเกิดจากการทับถมของตะกอนที่มาจากน้ำ จึงเหมาะกับการทำการเกษตร มีอุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 23.5 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี 1,145.7 มิลลิเมตร ซึ่งประชาชนในตำบลยางใหญ่ประกอบสัมมาอาชีพเกษตรกร หรือค้าขายเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังคงขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ให้เกิดความโดดเด่น น่าสนใจ รวมไปถึงการเจาะจงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และขาดความรู้พื้นฐานของสื่อออนไลน์ในการส่งเสริมเป็นช่องทางการขายผ่านตลาดออนไลน์ เพื่อเพิ่มรายได้และช่วยให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น และยังสามารสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้อีกด้วย

กลไกการดำเนินงาน

มีการจัดประชุมแผนงานร่วมกับเทศบาลตำบลยางใหญ่ เพื่อที่จะได้ทราบข้อกำหนดทิศทางของกรอบการดำเนินงาน และลงสำรวจพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลของกลุ่มผู้สูงอายุ หรือผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ เพื่อนำมาส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และนำข้อมูลมาสรุปผลระหว่างคณะผู้บริหารของเทศบาลตำบลยางใหญ่ และกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าและรายละเอียดของโครงการฯ มีการติดต่อหาวิทยากร เพื่อจัดกิจกรรมอบรมให้แก่คนในชุมชนตำบลยางใหญ่ ให้เกิดการเรียนรู้ หรือเกิดการพัฒนาทักษะให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุหรือคนในชุมชน และหาผู้ประสานกลุ่มจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มผลิตภัณฑ์ สรุปต้นทุนของการทำผลิตภัณฑ์ และสรุปผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

1. เกิดการจ้างงาน ช่วยกระจายรายได้ให้กับประชาชนจำนวน 5 คน บัณฑิตจำนวน 10 คนและนักศึกษาในท้องถิ่นจำนวน 5 คน ให้มีรายได้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. เกิดการพัฒนาทักษะด้านอาชีพด้าน Financial Literacy Digital Literacy Social Literacy English literacy ด้วยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า
3. เกิดการยกระดับเศรษฐกิจและความเป็นอยู่สังคมของคนในชุมชนตำบลยางใหญ่
4. สามารถนำข้อมูล (Community Big Data) ไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและเพิ่มโอกาสการสร้างงาน โดยผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลชุมชน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

กิจกรรมแก้ไขโจทย์ในพื้นที่

1. การพัฒนาสัมมาอาชีพและสร้างอาชีพใหม่
2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy
3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy

กิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการ

- ในพื้นที่ตำบลยางใหญ่ ได้แก่
- กิจกรรมที่ 1 Creative Food People
 - กิจกรรมที่ 2 Craft Trend Product
 - กิจกรรมที่ 3 Smart People
 - กิจกรรมที่ 4 Eco People
 - กิจกรรมที่ 5 นวัตกรรมเพื่อการผลิต

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

จากผลิตภัณฑ์เด่นน้ำยาล้างจานสูตรผสมฟองอากาศขนาดเล็ก 1) มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่อตำบลร้อยละ 70 มีค่าเฉลี่ยรายได้เพิ่มขึ้น 6926.5 บาท/เดือน /ปี มีค่าเฉลี่ยรายได้เพิ่มขึ้น 692.65 บาท/คน/ครัวเรือน 2) มีต้นทุนที่ลดลงเฉลี่ยต่อตำบลร้อยละ 25 และมีปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350 ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350 หน่วย ซึ่งช่วยให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสร้างรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ประชาชนในตำบลยางใหญ่มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการการสร้างอาชีพ ว่างงาน จึงก่อให้เกิดการสร้างรายได้หมุนเวียนให้แก่ตนเองและชุมชน สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ การมีอาชีพทำภายในตำบล ช่วยทำให้ลดการย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปหางาน และยังลดการเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ควรหาข้อมูลของชุมชน และหากกลุ่ม หรือผู้นำกลุ่มที่เหมาะสม เพื่อดำเนินกิจกรรม และหากโลก เทคนิค เครื่องมือ มาสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม

ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ศรัทธา อุปคำ

เบอร์ติดต่อ 081-7831973 หน่วยงาน คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

หมายเหตุ: แบบฟอร์ม/1 ตำบล

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลหนองผึ้ง
อำเภอสาร์กั จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงศ์ บางพาน
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ร่วมโครงการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ดร.ธราพงษ์	ชัดปิก กาญจนปาริชาติ
ที่ปรึกษาโครงการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรพันธ์	บางพาน

ความเป็นมา

ตำบลหนองผึ้ง ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3 มีนายอุดร ดาวเรืองศรี เป็นประธานกรรมการบริหารฯโดยตำแหน่ง ต่อมาได้เลื่อนชั้น จากองค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 เป็นชั้น 2 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2540 ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผึ้ง มีนางมาลี สิงห์ด้วง ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลหนองผึ้ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง

พื้นที่ตำบลหนองผึ้ง มีเนื้อที่ประมาณ 12.62 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,888 ไร่ เนื้อที่การเกษตร 1,293 ไร่ 2 งาน 97 ตารางวา หรือประมาณ 1,294 ไร่ (เนื้อที่ปลูกกล้วย 460 ไร่ 2 งาน 5 ตารางวา, เนื้อที่ปลูกข้าวเหนียว 806 ไร่ 82 ตารางวา, เนื้อที่ปลูกพืชผัก 12 ไร่ 1 งาน 29 ตารางวา, เนื้อที่ปลูกกล้วยน้ำว้า 13 ไร่ 2 งาน 81 ตารางวา และเนื้อที่ปลูกกล้วยหอม 1 ไร่) ที่อยู่อาศัย 6,594 ไร่ ลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีป่าไม้ และภูเขา สภาพโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย เหมาะสำหรับการเกษตรกรรม

ลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีป่าไม้และภูเขา สภาพโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย เหมาะสำหรับการเกษตรกรรม ประชากรในเขตเทศบาล ร้อยละ 10 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ กล้วย ข้าว พืชและผัก และอาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 1 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตำบลหนองผึ้งมีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหนองผึ้งเหนือ หมู่ที่ 2 บ้านเชียงแสน หมู่ที่ 3 บ้านดอนจันทน์ หมู่ที่ 4 บ้านหนองผึ้งใต้ หมู่ที่ 5 บ้านป่าแค้อย หมู่ที่ 6 บ้านกองทราย หมู่ที่ 7 บ้านป่าเกี๊ยะ และหมู่ที่ 8 บ้านสันคือ

จำนวนประชากรรวมของตำบลหนองผึ้งทั้งหมด 15,779 คน จำแนกเป็นเพศชาย 7,280 คน และเพศหญิง 8,499 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 8,843 ครัวเรือน (ข้อมูลล่าสุดเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2564) ส่วนมากอยู่ในช่วงวัยแรงงาน (อายุ 15 ปี - 59 ปี) คิดเป็นร้อยละ 65.26 รองลงมาคือ ผู้สูงอายุ (อายุมากกว่า 60 ปีเต็ม) คิดเป็นร้อยละ 21.06 และวัยเด็ก (อายุ 0 ปี - 14 ปี) คิดเป็นร้อยละ 13.68 ตามลำดับ

ปัจจัยการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรณีตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการตามตัวชี้วัด ดังนี้

1. องค์กรชุมชน ตำบลมีสมรรถนะในการจัดการสูง
2. การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม
3. ความสามารถวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย
4. สัมมาชีพ เต็มพื้นที่
5. เกษตรทฤษฎีใหม่
6. สรรน้ำประจำครอบครัว
7. การจัดการวิสาหกิจ
8. การฝึกอบรมด้านสังคม
9. การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน
10. ตำบลปลอดภัย
11. การพัฒนาคุณภาพ
12. ระบบสุขภาพตำบล
13. ศูนย์เรียนรู้ตำบล

14. ระบบความยุติธรรมชุมชน
15. ระบบสื่อสารชุมชน
16. ตำบลทาความดี

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรณีตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า และการท่องเที่ยวบนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งได้มีการจัดประเภทกิจกรรมหลักที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่

1. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) คิดเป็นร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด
2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชนคิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้แก่ประชาชนในชุมชน ผ่านการจัดการอบรม จำนวน 5 หัวข้อ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายที่โครงการได้ตั้งไว้

วิธีการดำเนินงาน

โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรณีตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้แก่ประชาชนในชุมชน ผ่านการจัดการอบรม จำนวน 5 หัวข้อ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายที่โครงการได้ตั้งไว้ ได้แก่

1. การสร้าง Creative Food PEOPLE ด้านการแปรรูปอาหาร สมุนไพรเพื่อสุขภาพ และนวัตกรรมทางด้านการป้องกันเชื้อไวรัสโควิด-19 (อุปกรณ์จ่ายเจลอัตโนมัติ) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมการอบรมเกิดการรวมตัว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้านอาหารเพื่อสุขภาพ สร้างเสริมความรู้ในการทำอาหาร เพื่อสุขภาพอย่างถูกสุขอนามัย ทั้งยังช่วยเพิ่มมูลค่าสมุนไพรพื้นบ้าน โดยการนำสมุนไพรมาแปรรูป สร้างรายได้ สร้างอาชีพใหม่หรือเสริมอาชีพเดิม เป้าหมาย 30 คน จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การทำชาสมุนไพร การทำแยมผลไม้โฮมเมด และเครื่องอุปกรณ์จ่ายเจลอัตโนมัติ
2. การยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านสมุนไพร Herb Trend PRODUCT ระบบการกรองน้ำเพื่อสุขภาพสำหรับครัวเรือน และการแปรรูปทางการเกษตร โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ในการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรและการแปรรูปทางการเกษตรที่ถูกต้อง มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับช่วยยกระดับสินค้า ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอบแห้งและสมุนไพรแปรรูปและการแปรรูปทางการเกษตรให้มีคุณภาพ ได้

มาตรฐาน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน เป้าหมาย 30 คน จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพร ผลิตภัณฑ์สครับสมุนไพร และระบบเครื่องกรองน้ำเพื่อสุขภาพ

3. การสร้าง SMART PEOPLE ด้าน IT/ Application/ Social Media/ Online market โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมอบรม เช่น ประชาชนในชุมชน เยาวชน และนักเรียน มีทักษะความรู้ด้าน IT/ Application/ การถ่ายภาพ ตัดต่อคลิปวิดีโอ และการใช้ Social media ทำให้เกิดการรวมตัว สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้านการผลิตสื่อสนับสนุนกิจกรรมและงานของชุมชน ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อม เป้าหมาย 30 คน จำนวน 3 แนวทาง ได้แก่ การสร้าง Social media การสร้าง Online market และการสร้างเว็บไซต์

4. การสร้าง ECO PEOPLE ด้านอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงผลกระทบของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกระบวนการผลิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ประชาชนในชุมชนสามารถทำผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนใช้เอง จากผลผลิตหรือสมุนไพรท้องถิ่น ทำให้เกิดกิจกรรมที่ช่วยลดขยะ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป้าหมาย 30 คน จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การทำลิปบาล์ม สบู่เหลว แชมพูจัดรังแค และน้ำยาล้างจานมะนาว

5. นวัตกรรมเพื่อชุมชน ส่งเสริม-สร้างกลไกการดูดซับเศรษฐกิจในชุมชน โดยมุ่งเน้นนวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนและนวัตกรรมด้านการอบแห้งสมุนไพร ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรท้องถิ่น และช่วยสร้างกลไกดูดซับเศรษฐกิจในชุมชน เป้าหมาย 30 คน จำนวน 1 นวัตกรรม ได้แก่ การทำเครื่องอบสมุนไพร (แปรรูปสมุนไพร)

ผลการดำเนินงาน

1. เรื่องเด่น ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์ผงกล้วยดิบ เพราะผลผลิตของกล้วยในตำบลยังไม่มีมีการแปรรูปมากนัก ซึ่งกล้วยเป็นผลไม้ที่มีประโยชน์อีกทั้งการแปรรูปไม่ทำให้เกิดการสูญเสียประโยชน์ลงด้วย จึงเหมาะสำหรับการบริโภคในคนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย รวมถึงกลุ่มประชากรเปราะบาง
- กระจายสาจากต้นกล้วย เนื่องจากกล้วยเป็นผลไม้ที่สามารถพบได้มากในชุมชน นอกจากจะนำมารับประทานแล้ว ทางโครงการมีแนวคิดที่จะนำส่วนประกอบอื่นๆ ของต้นกล้วยมาแปรรูปให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อสร้างประโยชน์และเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน
- สบู่สมุนไพร โดยการนำเอาสมุนไพรในท้องถิ่น เช่น ขมิ้นชัน มะขาม หรือน้ำผึ้ง มาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในครัวเรือน ช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้สู่ครัวเรือน และเพื่อจัดจำหน่าย

2. คนเด่น ได้แก่ นายนพดล คำมูล เป็นปราชญ์ด้านศิลปะล้านนาและภูมิปัญญาชาวบ้าน สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม บ้านหนองผึ้งเหนือ หมู่ 1 ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากนายนพดล คำมูล เป็นปราชญ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ วัฒนธรรมล้านนาท้องถิ่น รวมทั้งมีองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาของชุมชนเป็นอย่างดี มีความรู้ในความชำนาญในการทำตุ๋นล้านนา ผางประทีป เพื่อใช้ในงานพิธีทางพุทธศาสนา พิธีกรรม และเทศกาลต่างๆ และโคมล้านนา ซึ่งมีความโดดเด่นคือการทำตุ๋นหางลายฉลุ (โคมล้านนา) นอกจากนี้ยังได้รับการเคารพนับถือจากคนในชุมชน

3. กลุ่มธุรกิจ ได้แก่ กลุ่มสตรีแม่บ้านหนองผึ้งเหนือ (สมุนไพรแปรรูป) หมู่ที่ 1 ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มอาชีพบ้านป่าแคโยง (เย็บผ้า กระเป๋า) หมู่ที่ 5 ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

4. แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมล้านนา โดยมุ่งเน้นการสอนทำตุ๊กล้านนา ผางประทีป และโคมล้านนา โดยนายพนอด คำมูล ซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้าน ด้านศิลปะล้านนาและภูมิปัญญาชาวบ้าน สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม บ้านหนองผึ่งเหนือ หมู่ 1 ตำบลหนองผึ่ง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยความสำเร็จ

- 1 กลุ่มองค์กรชุมชน ได้แก่
 - นางพวงแก้ว บุญมูล ตำแหน่ง ประธานกลุ่ม/เจ้าของกลุ่มสตรีแม่บ้านหนองผึ่งเหนือ (สมุนไพรรูป) หมู่ที่ 1 ตำบลหนองผึ่ง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่
 - นางพวงเพชร จิณะชิต ตำแหน่ง ประธานกลุ่ม/เจ้าของกลุ่มอาชีพบ้านป่าแคโยง (เย็บผ้า กระเป๋า) หมู่ที่ 5 ตำบลหนองผึ่ง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่
2. กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ นางแสงหล้า สุธะราช ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านป่าเกี๊ยะ หมู่ที่ 7 ตำบลหนองผึ่ง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาในการดำเนินงาน สืบเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 อย่างหนักไม่สามารถจะดำเนินโครงการตามไทม์ไลน์ได้ทั้งหมด ดังเช่น การจัดกิจกรรมที่ต้องลงพื้นที่จำนวนหลายวันจะพบปัญหาทางด้านประชาชนตระหนักถึงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และบางคนยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนตลอดจนปัจจุบันการแพร่ระบาด ฯ ยังพบเห็นได้ทุกวัน มีแต่จะเพิ่มขึ้น จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการกิจกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ แต่ได้พยายามแก้ไขปัญหาพอสมควร โดยดำเนินการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ใช้เวลาจัดน้อยที่สุด และเฝ้าระวังป้องกันการแพร่เชื้อโรคดังกล่าวอย่างเข้มงวด ทุกมิติของการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะของการดำเนินโครงการรายตำบลหนองผึ่ง ส่วนใหญ่กลุ่มชาวบ้านให้ความร่วมมือค่อนข้างดีมาก แต่ติดปัญหาการแพร่เชื้อโรคที่กำลังระบาดอย่างหนัก การเข้าพบปะประชาชน ผู้นำชุมชน และกลุ่ม ยังวิตกกังวลเรื่องโรคระบาดดังกล่าว ถ้าสถานการณ์เกือบเป็นปกติ คงจะไม่น่าวิตกกังวลใดๆ การดำเนินโครงการค่อนข้างเกือบครบตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

ส่วนการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ ยังพบว่าต้องมีการพัฒนาทั้งระบบ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่โครงการ เจ้าหน้าที่โครงการบางคนยังไม่ค่อยเข้าใจหน้าที่ตำแหน่งของตนเองเท่าที่ควรบางตำแหน่ง คณะทำงานบางคนติดปัญหาทางด้าน การเรียนการสอน และเวลาไม่ตรงกัน ประชาชน ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมค่อนข้างดีมาก แต่ติดปัญหาทางด้าน การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด -19 ซึ่งเป็นปัญหาหลักในห้วงเวลา ณ ปัจจุบัน ส่วนทางเทศบาลตำบลหนองผึ่งให้ความร่วมมือดีมาก เพียงแต่สถานที่ทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการ คณะทำงาน ตลอดจนการจัดกิจกรรม ไม่สามารถดำเนินงานได้เนื่องจาก สถานที่ดังกล่าวจำเป็นต้องไว้สำหรับสถานกักตัวผู้ที่คาดว่าจะสัมผัสเสี่ยงติดโรคระบาดฯ ปัจจุบันได้ใช้ วิทยาลัยเทคโนโลยี ตำบลดอนและจัดประชุมเจ้าหน้าที่โครงการในแต่ละเดือน

ตำบลหนองผึ้ง

จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ข้อมูลพื้นฐาน

เนื้อที่ประมาณ 7,888 ไร่

พื้นที่ปกครองจำนวน 8 หมู่บ้าน

ประชากรชาย 7,280 คน

ประชากรหญิง 8,499 คน

จำนวนประชากรทั้งหมด 15,779 คน

จำนวนครัวเรือน 8,843 ครัวเรือน

ศาสนสถาน 11 แห่ง

รพ.สต 1 แห่ง

โรงเรียน 2 แห่ง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ปี2562

ครัวเรือนที่สำรวจ (จปฐ)
2,166
ครัวเรือนยากจน (จปฐ)
21

โจทย์พื้นที่

- ส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้กับประชาชน บัณฑิตและนักศึกษาในท้องถิ่นด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

- เพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า และการท่องเที่ยวบนแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์

การพัฒนาพื้นที่

- การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)
- กิจกรรมการสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
- กิจกรรมการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)
- การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

ตำบลอยู่รอด

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ผลลัพธ์

1. เกิดการจ้างงาน ให้กับประชาชน บัณฑิตจบใหม่และนักศึกษา
2. ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะ 4 ด้าน (Financial Literacy/ Social Literacy/English Literacy/Digital Literacy)

เชิงเศรษฐกิจ

เพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางการจัดจำหน่าย สินค้าและการท่องเที่ยวบนแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์

เชิงสังคม

ได้ส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่นด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทำให้ลดความเหลื่อมล้ำ

ข้อเสนอแนะในการดำเนิน

การที่โครงการจะสำเร็จไปได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือกับประชาชนในชุมชน จึงต้องมีการลงพื้นที่สอบถามข้อมูลความต้องการจากชุมชนเพื่อนำมาดำเนินโครงการและให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการว่ามีประโยชน์กับสมาชิกชุมชนอย่างไรบ้าง

ผู้รับผิดชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพงศ์ บางพานหน่วยงาน คณะวิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ FB:U2T ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี เชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลสันผักหวาน
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายดิolk ประสานวรทิจกุล

ความเป็นมา

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ตำบล สันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอหางดงประมาณ 6 กิโลเมตร มีพื้นที่ 13 ตารางกิโลเมตร (8,862 ไร่) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ

- ทิศเหนือ จรดเขต ตำบลแม่เหียะ และ ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก จรดเขต ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก จรดเขต ตำบลสบแม่ข่า อำเภอหางดง และ ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ จรดเขต ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะทางปกครอง

ตำบลสันผักหวานแบ่งเป็นหมู่บ้านตามเขตลักษณะปกครองท้องที่ จำนวน 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านสันผักหวาน, หมู่ที่ 2 บ้านต้นจ๊ว, หมู่ที่ 3 บ้านท่าผา, หมู่ที่ 4 บ้านป่าตาล, หมู่ที่ 5 บ้านบ่อ, หมู่ที่ 6 บ้านข้าวแดง และหมู่ที่ 7 บ้านสันผักหวานน้อย

ข้อมูลประชากรตำบลสันผักหวาน

หมู่ที่ 1 บ้านสันผักหวาน มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 980 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 703 คน มีประชากร (หญิง) 831 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 1 ทั้งหมด 1,534 คน

หมู่ที่ 2 บ้านต้นจ๊ว มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 2,017 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 1,561 คน มีประชากร (หญิง) 1,790 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 2 ทั้งหมด 3,351 คน

หมู่ที่ 3 บ้านท่าผา,บ้านใหม่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 2,629 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 1,595 คน มีประชากร (หญิง) 2,094 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 3 ทั้งหมด 3,689 คน

หมู่ที่ 4 บ้านป่าตาล มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 1,181 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 820 คน มีประชากร (หญิง) 985 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 4 ทั้งหมด 1,805 คน

หมู่ที่ 5 บ้านบ่อ,ยังเปา, สันป่าตั้น มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 2,174 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 1,749 คน มีประชากร (หญิง) 1,975 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 5 ทั้งหมด 3,724 คน

หมู่ที่ 6 บ้านข้าวแดง, บ้านน้อย มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 1,427 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 963 คน มีประชากร (หญิง) 1,141 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 6 ทั้งหมด 2,104 คน

หมู่ที่ 7 บ้านสันผักหวานน้อย มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 324 หลังคาเรือน มีประชากร (ชาย) 301 คน มีประชากร (หญิง) 368 คน รวมจำนวนประชากรในหมู่ที่ 7 ทั้งหมด 669 คน

ตำบลสันผักหวาน มีจำนวนหลังคาเรือนรวมทั้งหมด 10,732 หลังคาเรือน มีประชากรเพศชายรวมทั้งหมด 7,692 คน มีประชากรเพศหญิงรวมทั้งหมด 9,184 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 16,876 คน

ข้อมูลด้านสาธารณสุข

ข้อมูลด้านสาธารณสุขของตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ สถานีอนามัยประจำตำบลจำนวน 1 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 2 แห่ง และศูนย์สาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน จำนวน 7 แห่ง ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในตำบลสันผักหวาน มีดังนี้ ตูยามสายตรวจชุมชน จำนวน 1 แห่ง รถบรรทุกน้ำ จำนวน 1 คัน รถตรวจการณ์ จำนวน 1 คัน และถังดับเพลิงประจำหมู่บ้าน จำนวน 14 ชุด (28 ถัง)

ภาคอุตสาหกรรมในตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม จำนวน 5 แห่ง โดยมีอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการแกะสลัก จำนวน 2 แห่ง อุตสาหกรรมน้ำดื่ม, น้ำแข็ง จำนวน 2 แห่ง อุตสาหกรรมเกี่ยวกับธูปหอม จำนวน 1 แห่ง

ภาคการเกษตรในตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลิตผลการเกษตรที่สำคัญในตำบล เช่น ข้าว ถั่วเหลือง การเลี้ยงสัตว์ เช่น โคขุน ไก่ไข่ ในพื้นที่ที่ไม่มีตลาดสด / ตลาดนัดในสังกัดของเทศบาล โดยจะมีตลาดของเอกชน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ กาดผักหวาน หมู่ที่ 5 ตลาดนัดแม่จันทร์สม (กาดนัดขวัญเวียง) หมู่ที่ 5 ตลาดนัดวัดลัทธิฐานาราม (กาดนัดวัดป่าตาล) หมู่ที่ 4 ตลาดนัดวัดฉิมพลีวัน (กาดนัดวัดต้นจั่ว) หมู่ที่ 4 และตลาดนัดโรงเรียนบ้านสันผักหวาน หมู่ 7

ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ ดังนี้ ลำน้ำ, ลำห้วย จำนวน 3 สาย บึง, หนองและอื่น ๆ จำนวน 2 แห่ง มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นและใช้การได้ ดังนี้ บ่อน้ำตื้น จำนวน 400 แห่ง บ่อโยก จำนวน 1 แห่ง ประปาหมู่บ้านกรมอนามัย จำนวน 5 แห่ง ประปากรมโยธา จำนวน 3 แห่ง และประปากรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 แห่ง

ข้อมูลด้านสถานศึกษา

สถานศึกษาของตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนบ้านป่าตาล ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4 โรงเรียนบ้านสันผักหวาน ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 7 และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลสันผักหวาน จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2 โรงเรียนอนุบาลของเอกชน จำนวน 1 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนอนุบาลพัฒนชัย ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมการศาสนา จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ในวัดลัทธิฐานาราม (ป่าตาล) หมู่ที่ 4 จำนวนสถาบันและองค์กรทางศาสนาของตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัด จำนวน 5 แห่ง ดังนี้ วัดชัยสถิต ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1 วัดฉิมพลีวัน ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2 วัดผาสุการาม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 3 วัดลัทธิฐานาราม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 4 วัดถาวรธรรม ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 5

ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ รับจ้าง ค้าขาย และมีอาชีพเสริม คือ ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนและแปรรูปผลผลิตการเกษตร

ข้อมูลด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

ด้านการโทรคมนาคม ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีสถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ จำนวน 2 แห่ง (จุดรับสัญญาณโทรศัพท์มือถือ) ด้านการไฟฟ้า ประกอบด้วย ฝ่ายผลิต จำนวน 1 แห่ง และส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง

สาธารณูปโภคในตำบลสันผักหวาน มีจำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. 4,213 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ 1,193 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.32 ของจำนวนหลังคาเรือน

การเดินทางมีถนนสายหลักเข้าสู่ตำบล คือถนนสายเชียงใหม่-ฮอด ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กมาตรฐาน 4 เลน ในหมู่บ้านเป็นถนนลาดยางและคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ ติดต่อกันภายในตำบล เดินทางด้วยความสะดวก

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล

กลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาล ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาทุกชนิด ราคาที่จำหน่ายมีตั้งแต่ 2,500 – 4,000 บาท ประธานกลุ่มวิสาหกิจ คือ นายชนพล สายธรรม โดยกลุ่มประติมากรรมดินเผาบ้านป่าตาลเกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้านตั้งแต่สมัยก่อนที่สืบทอดกันมาและปรับเปลี่ยนรูปแบบ ของ

ผลิตภัณฑ์ตามยุคสมัยจนปัจจุบัน ได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของ
ประดับตกแต่งและของใช้ และได้รับอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผลิตภัณฑ์ดินเผา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสันผักหวานหลวง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสันผักหวานหลวง ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ เครื่องประดับหินมงคล,
ผ้าและเครื่องแต่งกาย ราคาที่จำหน่ายมีตั้งแต่ 200 – 3,000 บาท ประธานกลุ่มวิสาหกิจ คือ นางสาวภัณฑิ
ลา ผาทอง โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสันผักหวานหลวงมีการส่งเสริมการขายโดยจัดโปรโมชั่น และด้วยความ
ที่วัตถุดิบมีความหลากหลายเช่น หินสีชนิดต่าง ๆ ทำให้เป็นที่นิยมในท้องตลาด ได้ทำการตรวจ QC ก่อนส่ง
มอบให้กับลูกค้าทุกชิ้น

กลุ่มรักษ์ดิน

กลุ่มรักษ์ดิน ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ ลูกประคบดินเผาผสมสมุนไพรพื้นบ้าน
ราคาจำหน่ายมีตั้งแต่ 40 – 60 บาท ประธานกลุ่มวิสาหกิจ คือ นายธนพล สายธรรม โดยกลุ่มรักษ์ดินเกิด
จากภูมิปัญญาของชาวบ้านตั้งแต่สมัยก่อนที่สืบทอดกันมาและปรับเปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์ตามยุคสมัย
จนปัจจุบัน และกลุ่มรักษ์ดินได้รับรางวัลศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเศรษฐกิจเชิงคุณธรรมจากศูนย์คุณธรรม

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16
ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอ
เพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16
ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบล
มุ่งสู่ความพอเพียง

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16
ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่
ความยั่งยืน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16
ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน
ในธุรกิจของเครื่องใช้
2. กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านพัฒนาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ
และการจัดการพลังงาน
3. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านใน
ธุรกิจของเครื่องใช้

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน และเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลสันผักหวานเป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลสันผักหวานมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงานมากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

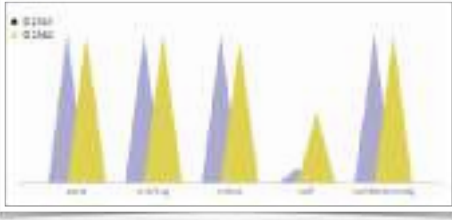

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลสันผักหวาน ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอหางดงประมาณ 6 กิโลเมตร มีพื้นที่ 13 ตารางกิโลเมตรมีจำนวนหลังคาเรือนรวมทั้งหมด 10,732 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 16,876 คน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านสันผักหวานหลวง บ้านต้นจ้าว บ้านท่าควาย บ้านป่าตาล บ้านเข้บ้านข้าวแต๋น บ้านสันผักหวานน้อย

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบล สันผักหวาน เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาด้านการหัตถกรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ และมีต้นทุนสูงในการสร้างมูลค่าจากหัตถกรรม และผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัว รวมไปถึงการท่องเที่ยว และบริการที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลสันผักหวาน มีความต้องการในการพัฒนา 3 ด้านหลักคือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาในธุรกิจของใช้ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการสร้างรายได้เพิ่มในชุมชนด้วยการปลูกพืชผักพื้นบ้าน และสมุนไพร การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ เพื่อสร้างรายได้ในชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีต่างๆ) กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านในธุรกิจของเครื่องใช้ กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านในธุรกิจของเครื่องใช้ กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านพัฒนาด้านการบริหารจัดการธุรกิจและการจัดการพลังงาน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือของคณาจารย์จากทั้ง 3 มหาวิทยาลัยที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

การจ้างงาน
-คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
-พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
-จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
-ร่วมกิจกรรม

การจัดทำข้อมูล Tambon Profile
-วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
-ประเมินศักยภาพตำบล
-วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชนและองค์กรหลักในตำบล

การยกระดับพัฒนาพื้นที่
บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและประเมินผล
-หลักสูตรการเรียนรู้
-ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
-ประเมินศักยภาพตำบล
-รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงาน** เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน
- การพัฒนาทักษะ:** เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม
- การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ** กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม กิจกรรมการสร้างเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน
- CBD.** ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 202 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ และผลลัพธ์เชิงสังคม

- ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ**
 - 1) รายได้เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
 - 2.) ต้นทุนลดลง
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,000 บาท/ครัวเรือน
 - 3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,500 หน่วย
- ผลลัพธ์เชิงสังคม** ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่ไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อยอดงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลหนองแก้ว
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ ไสนวน

ความเป็นมา

ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ประมาณ 17 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอหางดงประมาณ 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม 10 ตารางกิโลเมตร (6,250 ไร่) ตำบลหนองแก้วมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

• ทิศเหนือ	จรดตำบลบ้านแหวน	อำเภอหางดง
• ทิศตะวันตก	จรดตำบลหางดง	อำเภอหางดง
• ทิศใต้	จรดตำบลหารแก้ว	อำเภอหางดง
• ทิศตะวันออก	จรดตำบลขุนคอง	อำเภอหางดง

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะรูปร่างของตำบลหนองแก้วมีรูปร่างเป็นแนวยาวกว้างจากทางทิศเหนือไปทางทิศใต้มีความลาดชันไม่เกิน 2 เปอร์เซ็นต์ ลาดเอียงจากทางทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเพาะปลูก และมีทางหลวงจังหวัดหมายเลข 108 (สายเชียงใหม่ - ฮอด) ตัดผ่านเขตตำบลทางทิศตะวันตกของตำบล และมีแหล่งน้ำที่สามารถใช้ในการเกษตรได้ ได้แก่ โครงการชลประทานแม่แตงไหลผ่าน หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5, 7 และหมู่ที่ 9 ลำเหมือง 2 สาย คือ 1) ลำเหมืองแม่ท่าช้างไหลผ่านหมู่ที่ 2, 3, 4 และหมู่ที่ 5 2) ลำเหมืองคำลมไหลผ่านหมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 และมีฝายตั้งอยู่หมู่ที่ 2, 5 และหมู่ที่ 6

ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีภูมิอากาศในรอบปีสำหรับเดือนที่หนาวที่สุดอยู่ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 10 องศาเซลเซียส สำหรับฤดูร้อนอุณหภูมิเฉลี่ย 35-40 องศาเซลเซียส มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ 900 มิลลิเมตร และมีฝนตกมากในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม

ลักษณะของดินและน้ำ

พื้นที่ในเขตตำบลหนองแก้วโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินเป็นดินร่วนและมีความอุดมสมบูรณ์แตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่ แหล่งน้ำในพื้นที่มีห้วย / หนอง / คลอง / บึง 2 แห่ง มีคลองชลประทานจำนวน 6 แห่ง มีบ่อบาดาลสาธารณะจำนวน 67 แห่ง มีบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 565 แห่งและมีบ่อน้ำตื้นสาธารณะจำนวน 1 แห่ง

เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลหนองแก้ว มีจำนวน 9 หมู่บ้าน ได้แก่

• หมู่ที่ 1	บ้านละโว้	มีพื้นที่	0.65 ตร.กม.	/	406.25 ไร่
• หมู่ที่ 2	บ้านสันปูเลย	มีพื้นที่	0.75 ตร.กม.	/	468.75 ไร่
• หมู่ที่ 3	บ้านเหมืองง่า	มีพื้นที่	1.36 ตร.กม.	/	850.00 ไร่
• หมู่ที่ 4	บ้านบวก	มีพื้นที่	2.05 ตร.กม.	/	1,281.25 ไร่
• หมู่ที่ 5	บ้านร้องแหง	มีพื้นที่	1.40 ตร.กม.	/	875.00 ไร่
• หมู่ที่ 6	บ้านยังปวน	มีพื้นที่	1.48 ตร.กม.	/	925.00 ไร่
• หมู่ที่ 7	บ้านสันทราย	มีพื้นที่	1.00 ตร.กม.	/	625.00 ไร่
• หมู่ที่ 8	บ้านหนองแก้ว	มีพื้นที่	1.00 ตร.กม.	/	625.00 ไร่
• หมู่ที่ 9	บ้านสันทรายพัฒนา	มีพื้นที่	0.31 ตร.กม.	/	193.75 ไร่

การสาธารณสุขและสถานพยาบาล

ประชากรในพื้นที่ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากมีสุขภาพที่ดี โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคไข้เลือดออก โรคตาแดง มือ-ปาก-เท้าในเด็ก สำหรับเด็กแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี มีน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน

หน่วยงานด้านสาธารณสุข

ตำบลหนองแก้วมีหน่วยงานด้านสาธารณสุขดังนี้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง คลินิก 2 แห่ง และร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2 แห่ง

ข้อมูลด้านอาชญากรรม

ตำบลหนองแก้วไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์คริวเรือนไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งเทศบาลก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

พบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาที่พบเป็นประจำคือการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะในสถานที่จัดงานดนตรี งานมหรสพ เป็นปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหา คือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอกำลังจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลยยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

ข้อมูลด้านยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในชุมชนของตำบลหนองแก้ว จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรหาดงได้แจ้งให้กับเทศบาลตำบลหนองแก้วนั้นพบว่าในเขตตำบลหนองแก้วมีผู้เสพ และผู้ที่ติดยาเสพติด ส่วนมากจะเป็นกลุ่มวัยรุ่น ยาเสพติดที่พบมากจะเป็นยาบ้า รองลงมาเป็นการนำยาประเภทอื่นมาผสมเป็นสารเสพติด แต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานของเทศบาลที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาเทศบาลสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

ข้อมูลด้านการศึกษาและศาสนสถาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรอายุ 15 – 60 ปีเต็ม ร้อยละ 99 อ่าน เขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ เด็กอายุ 6 – 14 ปี ร้อยละ 100 ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า และที่ไม่ได้เรียนต่อมีงานทำ ร้อยละ 99 ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหาคือ ยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับเมืองใหญ่ ๆ ได้ การแก้ปัญหาของเทศบาล ได้จัดกิจกรรมให้กับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนอาหารเสริมนม อาหารกลางวัน ในกับทางโรงเรียนในเขตพื้นที่ และร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน สถานศึกษาในตำบลหนองแก้วมีดังนี้ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองแก้ว มี 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองแก้ว 2) โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดศรีสุพรรณและโรงเรียนบ้านสันทราย 3) มหาวิทยาลัย 1 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนอร์ท – เชียงใหม่ ประชากรในพื้นที่ตำบลหนองแก้วส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีการจัดกิจกรรมตามประเพณีต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมตามวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีสงกรานต์ การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน การจัดงานประเพณีลอยกระทง ศาสนสถานายในตำบลมีดังนี้ 1) วัด / สำนักสงฆ์ 6 แห่ง 2) โบสถ์ 1 แห่ง

ข้อมูลอาชีพของตำบล

ในเขตเทศบาลตำบลหนองแก้วประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมา คือ เกษตรกรค้าขาย รับราชการและอื่น ๆ ซึ่งตำบลหนองแก้วมีพื้นที่การเกษตร ทั้งหมดประมาณ 1,945 ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด 6,250 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.12 มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด = 408 ครัวเรือน จากครัวเรือนทั้งหมด 2,400 ครัวเรือน เฉลี่ยเกษตรกรถือครองพื้นที่ = 4.7 ไร่ / ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.0 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ลำไย และพืชผักต่าง ๆ นอกจากนั้นประชากรในพื้นที่ตำบลหนองแก้วได้ทำการปศุสัตว์ เป็นการประกอบกิจการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ กบ เป็นต้น

ข้อมูลด้านการคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมมีการติดต่อกับตำบลอื่นและที่ว่าการอำเภอทางดง มีความสะดวกดี ส่วนการคมนาคมติดต่อภายในตำบลหนองแก้วค่อนข้างสะดวก สามารถติดต่อถึงกันได้ทุกหมู่บ้าน เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมทางบกที่แยกออกจากทางหลวงสายเชียงใหม่ - ฮอด อยู่หลายสายเข้าสู่บริเวณพื้นที่ชุมชนทุกหมู่บ้านภายในตำบล สภาพโดยทั่วไปของถนนเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และถนนแอสฟัลติกส์คอนกรีต มีขนาดผิวจราจรกว้างประมาณ 4 - 5 เมตร ซึ่งถนนบางส่วนยังมีสภาพชำรุดเสียหาย นอกนั้นเป็นถนนลูกรังขนาดกว้างประมาณ 4 - 5 เมตร ตัดผ่านบริเวณพื้นที่เกษตรกรรม

ข้อมูลด้านการไฟฟ้า

จำนวนหมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึงในตำบลหนองแก้ว มีจำนวน 9 หมู่บ้าน และจำนวนประชากรที่มีไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ปัจจุบันในเขตเทศบาลมีไฟฟ้าใช้ดังนี้ จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าจำนวน 2,381 หลังคาเรือน และมีไฟฟ้าสาธารณะจำนวน 490 จุด

ข้อมูลด้านการประปา

การประปาในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองแก้ว ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ระบบประปาหมู่บ้าน สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือ ในช่วงหน้าแล้งปริมาณน้ำเพื่อใช้อุปโภค บริโภคมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีข้อร้องเรียนเรื่องน้ำประปาขุ่นบ่อยครั้ง สาเหตุเนื่องจากเป็นท่อประปาเก่าเกิดการตกตะกอนของน้ำ ปัจจุบันเทศบาลได้อนุมัติงบประมาณและร้องขอในการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างระบบประปาขนาดใหญ่เพิ่มเติม เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยครัวเรือนที่ใช้น้ำประปามีจำนวน 2,011 หลังคาเรือน และประปาหมู่บ้านมีจำนวน 9 แห่ง

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่อยู่รอด

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่อยู่รอด

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม
2. กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน
3. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลหนองแก้วเป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลหนองแก้วมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงานมากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

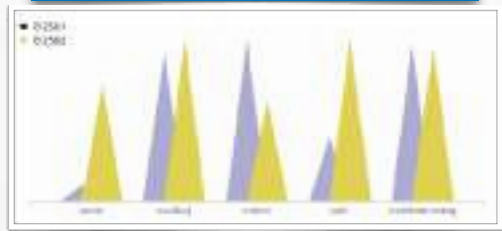

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ 17 กิโลเมตรลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเพาะปลูก เขตการปกครองมีจำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลหนองแก้วจำนวนทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านละโว้ บ้านสันปุย บ้านเหมืองจำ บ้านบวก บ้านร้องเหยง บ้านยั้งปวน บ้านสันทราย บ้านหนองแก้ว บ้านสันทรายพัฒนา

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลหนองแก้ว เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากภูมิประเทศมีลักษณะอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าจากการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชนในพื้นที่ผ่านเทศบาลตำบล พบว่าตำบลหนองแก้ว มีความต้องการในการพัฒนาสามด้านหลักคือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการยกระดับคุณภาพมาตรฐานโรงแรม และการบริการ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกรมวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

- การจ้างงาน**
- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
 - พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
 - จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
 - ร่วมกิจกรรม
- การจัดทำข้อมูล Tambon Profile**
- วิเคราะห์ข้อมูล TMAP
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์
 - พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน และองค์กรหลักในตำบล
- การยกระดับพัฒนาพื้นที่**
- บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย
- สรุปและประเมินผล**
- หลักสูตรการเรียนรู้
 - ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงาน**
- เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน
- การพัฒนาทักษะ**
- เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม
- การยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ**
- กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน
- CBD.**
- ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 438 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
- 2.) ต้นทุนลดลง
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,000 บาท/ครัวเรือน
- 3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,500 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นที่ไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อของงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลहारแก้ว

อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายมานิตย์ มัลลวงค์

ความเป็นมา

ตำบลहारแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตำบลหนึ่งอยู่ทางทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอ มีหมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านสันป่าสัก หมู่ที่ 2 บ้านहारแก้ว หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งอ้อ หมู่ที่ 4 บ้านป่าแงะ หมู่ที่ 5 บ้านไร่ หมู่ที่ 6 บ้านกวน หมู่ที่ 7 บ้านวัวลาย

ตำบลहारแก้วอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหางดง ประมาณ 6 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบ มีระบบชลประทาน เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีประชากรอยู่หนาแน่นระดับปานกลาง

เขตพื้นที่

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหางดง ตำบลหนองแก้ว และตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากร

จำนวนประชากรในตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 1,723 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 5,987 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,102 คน มีจำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี 163 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 415 คน มีจำนวนสตรีตั้งครรภ์ 31 คน มีจำนวนผู้สูงอายุ ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ 52 คน มีจำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไป 1,936 คน และมีจำนวนผู้พิการ 90 คน

การสาธารณสุขและสถานพยาบาล

ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง และมีจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 113 คน

สถานที่ราชการตำบลหางดง มีดังนี้

- เทศบาลตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนหนองแก้ว
- ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนตำบลหางดง
- โรงเรียนวัดศรีล้อม ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนวัดศรีสว่าง ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

สถานที่ท่องเที่ยวตำบลหางดง มีดังนี้

- วัดขันแก้ว บ้านหนองแก้ว หมู่ 2 ตำบลหางดง อำเภอหางดง
- วัดทุ่งอ้อหลวง บ้านทุ่งอ้อ หมู่ 3 ตำบลหางดง อำเภอหางดง
- วัดศรีล้อม บ้านป่าแฉะ หมู่ 4 ตำบลหางดง อำเภอหางดง
- วัดศรีสว่าง บ้านกวน หมู่ 6 ตำบลหางดง อำเภอหางดง
- หมู่บ้านหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา บ้านกวน
- วัดอินทร์เทพนาคสีลาราม บ้านต้นแก หมู่ 8 ตำบลหางดง อำเภอหางดง
- ไร่ทางหงส์ ดงดอกไม้ Swantail Flower-Farm at Hangdong
- กลุ่มนวดแผนโบราณตำบลหางดง

สถานศึกษาในตำบลหางดง มีดังนี้

- ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนตำบลหางดง
- โรงเรียนวัดศรีล้อม ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนวัดศรีสว่าง ตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นเมืองบ้านครูเอ จิตาภา
- โรงเรียนอนุบาลเพลินพิศ
- Grace International School
- Mathews Nursery

ศาสนสถานในตำบลหารแก้ว มีดังนี้

- วัดขันแก้ว บ้านหารแก้ว หมู่ 2 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง
- วัดทุ่งอ้อหลวง บ้านทุ่งอ้อ หมู่ 3 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง
- วัดศรีล้อม บ้านป่าแจ๊ะ หมู่ 4 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง
- วัดศรีสว่าง บ้านกวน หมู่ 6 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง
- วัดอินทร์เทพนาถสีลาราม บ้านต้นแก หมู่ 8 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง

ข้อมูลด้านอาชีพของตำบล

ประชากรในตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ รับจ้าง และค้าขาย และมีอาชีพเสริม คือ ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ข้อมูลด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

พื้นที่ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านสาธารณูปโภคในหมู่บ้านมีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่ รวมทั้งโทรศัพท์สาธารณะและส่วนบุคคล ในด้านการคมนาคมมีถนนสายหลักเข้าสู่ตำบล คือ ถนนสายหางดง - หนองตอง เป็นถนนลาดยาง แยกจากถนนสายเชียงใหม่ - ฮอด ภายในตำบลมีถนนเชื่อมต่อถึงหมู่บ้านต่าง ๆ เป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ และถนนลาดยาง

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านกวนอุบลวงโฉมอุบลรัตน์
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านกวนอุบลวงโฉมอุบลรัตน์ ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ได้แก่ หม้อน้ำ, หม้อแกง, หม้อต้ม, หม้อคราม, หม้อวง (กาน้ำ) และหม้อจิ้มจุ่ม ตั้งอยู่ที่เลขที่ 23 หมู่ที่ 5 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230 โทรศัพท์ 063-498-8556 ประธานกลุ่ม คือ นางดารุณี นันโท ในด้านคุณภาพสินค้า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านกวนมีการควบคุมคุณภาพ โดยใช้การเผาแบบเตาฟืนที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถควบคุมอุณหภูมิทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง ในส่วนของด้านการตลาดมีการกำหนดราคาเป็นราคาขายส่ง ตั้งแต่ 20 - 550 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดและชนิดของหม้อ ในส่วนของช่องทางการจัดจำหน่าย มีการจำหน่ายเฉพาะหน้าร้านอย่างเดียว มีลูกค้าประจำมารับที่ศูนย์วิสาหกิจ และส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าคนกลาง

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนกันยายน - ตุลาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินสิ้นสุดโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านบนวิถีวัฒนธรรม
2. กิจกรรมนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน
3. กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้าง ความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสัยทัศน์/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลหารแก้ว อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลหารแก้ว อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลหารแก้วเป็นต้นแบบสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลหารแก้วมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
4. หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด

5. มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขอ อนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
2. ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงาน มากน้อยไม่เท่ากัน
3. ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ ที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ศักยภาพตำบล

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

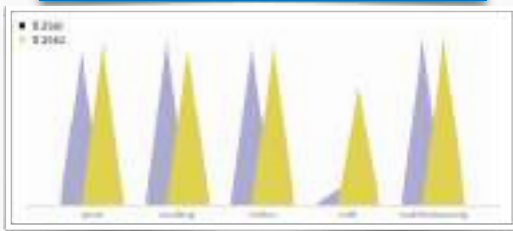
ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

พื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบ มีระบบชลประทาน เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 1,723 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งหมด 5,987 คน หมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านสันป่าสัก บ้านหารแก้ว บ้านทุ่งอ้อหลวง บ้านแม่แจ่ม บ้านไร่ บ้านกวน บ้านวัดลาย บ้านต้นแก้วบ้านป่าเหียง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลหารแก้ว เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาด้านการหัตถกรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ และมีต้นทุนสูงในการสร้างมูลค่าจากหัตถกรรม และผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัว รวมไปถึงการท่องเที่ยวและบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชน และกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ผ่านเทศบาลตำบล พบว่าตำบลหารแก้ว มีความต้องการในการพัฒนา 3 ด้านหลักคือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาโบราณบนพื้นฐานวิถีวัฒนธรรม การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการสร้างเสริมการสร้างมูลค่าหัตถกรรมชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน บนวิถีวัฒนธรรม กิจกรรมนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์การปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกรมวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และลักษณะของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

การจ้างงาน

- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
- จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
- ร่วมกิจกรรม

การจัดทำข้อมูล

Tambon Profile

- วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
- ประเมินศักยภาพตำบล
- วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชนและองค์กรหลักในตำบล

การยกระดับพัฒนาพื้นที่

บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและประเมินผล

- หลักสูตรการเรียนรู้
- ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
- ประเมินศักยภาพตำบล
- รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

การจ้างงาน

เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน

การพัฒนาทักษะ

เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม

การยกระดับเศรษฐกิจ

สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน บนวิถีวัฒนธรรม กิจกรรมนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการทำนุบำรุงและสืบสานวิถีวัฒนธรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน

CBD.

ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 291 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1.) รายได้เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/ครัวเรือน
- 2.) ต้นทุนลดลง
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 25,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,000 บาท/ครัวเรือน
- 3.) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,500 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ภัยต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นที่ไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อผลงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลเกาะตะเภา

อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปรีดา จิวปัญญา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ผู้ร่วมโครงการ :

1. นางสาวปรียานุช	เมฆฉาย
2. นายกิตติ	วิโรจรัตน์ภาพิศา
3. นายชยันต์	คำบันลือ
4. นายอุกฤษฏ์	ธนทรัพย์ทวี
5. นายภาคภูมิ	ใจชมภู
6. นายไกรสร	วงษ์ปู่
7. นายศิวิศิษฐ์	ปิจมิตร
8. นายพิชิตรี	ทองดี
9. นายสินเดิม	ดีโต
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล	กุลศิริศรีตระกูล

ความเป็นมา

สันนิษฐานว่าตำบลเกาะตะเภา คือบริเวณเมืองตากในอดีตเป็นเมืองที่มีชาวมอญอยู่มาก่อน ดังมีหลักฐานศิลปะมอญปรากฏอยู่ เมืองตากเป็นหนึ่งในหัวเมืองที่มีอายุชั้เกินกว่าสองพันปีขึ้นไป เมื่อมีการอพยพของชนชาติไทยจากลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงตอนใต้ ลงมาตามแนวลำน้ำตง (ลำน้ำสาละวิน) มีพวกหนึ่ง ได้ข้ามลำน้ำสาละวินผ่านลุ่มน้ำเมยหรือแม่น้ำตองยิ่นเข้ามาทางช่องเขาด้านอำเภอแม่สอด และมาถึงบริเวณที่เรียกว่า “เมืองตาก” ผู้นำกลุ่มไทยได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่เมืองตากในยุคนั้นได้ตั้งตนเป็นกษัตริย์ปกครองสืบทอดต่อเนื่องกันมาจนถึงปี พ.ศ. 560 รัชสมัยพระเจ้าสักคำ ซึ่งเป็นกษัตริย์เมืองตากที่ยิ่งใหญ่มาก มีอาณาเขตที่อยู่ในอำนาจแผ่ไปจนจรดทะเลอันดามัน ดังมีบันทึกในพงศาวดารเหนือ กล่าวว่าในรัชสมัยพระเจ้าสักคำนั้น เมืองตากมีการค้าขายกับเมืองอินเดียด้วย เมืองตากคงจะเสื่อมลงในช่วงพุทธศตวรรษที่ 10 พระยาภาณุวรรณดิศ ผู้เป็นเชื้อสายกษัตริย์เมืองตากที่อพยพมาจากตอนใต้ ของลุ่มน้ำแยงซีเกียง ได้โยกย้ายไปสร้างราชธานีขึ้นใหม่ที่เมืองละโว้ ทางตอนใต้ของเมืองตากลงไปอีก มีบางยุคเมืองตากถูกทอดทิ้งกลายเป็นเมืองร้างตั้งใน พงศาวดารเหนือ ได้กล่าวถึง การเสด็จทางชลมารคของพระนางจามเทวี พระราชธิดากษัตริย์เมืองละโว้ เพื่อไปปกครองแคว้นหริภุญไชย (ลำพูน) ในราว พ.ศ. 1200 โดยทางลำน้ำปิง พระนางจามเทวีขึ้นไปสำรวจบนฝั่งแม่น้ำพบร่องรอยกำแพงเมืองเก่าๆ ถูกทิ้งร้าง จึงโปรดให้สร้างเป็นบ้านเมืองใหม่ ชื่อว่า “เมืองตาก” ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 1805 ขุนสามชนเมืองฉอดได้ยกทัพมาประชิดเมืองตากซึ่งเป็นเมืองชายแดนของกรุงสุโขทัย พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ทรงจัดกองทัพออกไปรบโดยมีพระราชโอรสองค์เล็กซึ่งมีพระชนมายุได้ 19 พรรษา ติดตามไปด้วย กองทัพทั้งสองฝ่ายปะทะกันที่บริเวณเชิงดอยนอกเมืองตากประมาณกิโลเมตรเศษ ราชโอรสองค์เล็กได้ทรงชนช้างกับขุนสามชนกระทำยุทธหัตถีกัน ขุนสามชนสู้ไม่ได้แตกพ่ายไป ต่อมาภายหลังทรงพระนามว่า “พ่อขุนรามคำแหงมหาราช” และได้ทรงสร้างเจดีย์ขึ้นเป็นที่ระลึกถึงชัยชนะในการทำยุทธหัตถีครั้งนั้น เป็นศิลปะแบบสุโขทัยซึ่งเจดีย์ยุทธหัตถีนี้อยู่ที่วัดพระบรมธาตุ ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก ห่างจากตัวเมืองไปทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ราว 31 กิโลเมตร ต่อมาในแผ่นดินมหาธรรมราชาได้ย้ายเมืองตาก ลงมาทางตอนใต้ตามลำน้ำปิง ไปตั้งอยู่ที่ป่ามะม่วงฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ซึ่งอยู่ในเขตตำบลป่ามะม่วง อำเภอเมืองตาก ในปัจจุบัน จากประวัติความเป็นมาจึงน่าจะเป็นข้อสันนิษฐานหนึ่งว่าเป็นที่มาของชื่อตำบลเกาะตะเภา ซึ่งเชื่อกันว่าพระนางจามเทวี ได้ล่องเรือสำเภาตามแม่น้ำปิงจนถึงบ้านแม่พะยวบ ตรงนั้นเป็นจุดรวมของแม่น้ำปิงกับแม่น้ำวังซึ่งไหลมาบรรจบกัน บริเวณบ้านปากวัง บริเวณดังกล่าวมีน้ำลึกมาก เป็นวังวน เรือสำเภาถูกกระแสน้ำพัดจนเรือแตก ไหลตามน้ำมาติดตรงเกาะบริเวณบ้านพระธาตุ จึงเรียกบริเวณนี้ว่าเกาะตะเภา อีกข้อสันนิษฐานหนึ่งคือในสมัยก่อนจะมีบ้านเรือนกลุ่มหนึ่งตั้งอยู่บนเกาะซึ่งโอบล้อมด้วยลำน้ำปิง และลำน้ำแควสะเปา (ลำน้ำแควสะเปาได้ถูกถมให้เป็นถนนเพื่อป้องกันน้ำท่วมในสมัยหม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ์ปราโมช) ลำน้ำแควสะเปาไหลผ่านจากบ้านพระธาตุถึงบ้านศรีคำ คนเฒ่าคนแก่เล่าว่าคนบ้านอื่นจะเรียกคนแถบนี้ว่า “คนบ้านเกาะ” ซึ่งน่าจะหมายถึง “คนบ้านเกาะแควสะเปา” และต่อมาจึงเพี้ยนเป็น “คนบ้านเกาะตะเภา” จึงน่าจะเป็นอีกหนึ่งที่มาของชื่อ ตำบลเกาะตะเภา

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศ พื้นที่ทางทิศตะวันตกส่วนใหญ่เป็นป่า และภูเขาที่มีพื้นที่ทำการเกษตรได้เพียงเล็กน้อย ป่าไม้ทั่วไปเป็นป่าไม้เบญจพรรณ และพื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ราบชายฝั่งแม่น้ำปิง มีเส้นทางระหว่างอำเภอบ้านตากกับอำเภอสสามเงาตัดผ่านเหนือ – ใต้

จำนวนประชากรในตำบล

(ข้อมูลจากงานทะเบียนราษฎร อำเภอบ้านตาก ณ วันที่ 31 เดือนพฤษภาคม 2562)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านป่ากล้วยเถี	242	349	691	237
2	บ้านศรีฟ้า	267	315	582	186
3	บ้านทรายขาว	338	376	714	242
4	บ้านโพธิ์น้อย	241	281	522	169
5	บ้านโพธิ์น้อย	330	408	738	252
6	บ้านปูน	317	335	652	219
7	บ้านแม่เปิน	303	325	628	206
8	บ้านแม่พะยาน	199	201	400	112
9	บ้านแม่เปิน	302	300	602	193
10	บ้านแม่พะยาน	318	304	622	163
	รวม	2,957	3,194	6,151	1,979

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

การพัฒนาเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

- เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน
- เพิ่มศักยภาพของประชาชนให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการประชาสัมพันธ์โดยชุมชนและถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชนอย่างแพร่หลาย

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

การส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางด้านเกษตรสร้างแหล่งอาหารในชุมชน

- ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์น้ำ มีความมั่นคงทางด้านอาหารจากผลผลิตสัตว์น้ำ จัดการด้านการบริหารแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ สามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- มีแหล่งเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล

ตำบลฟื้นความยากลำบาก

การพัฒนาเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ชุมชน

- ประชาชนในชุมชนมีการประกอบอาชีพเสริม และมีรายได้เพิ่มขึ้น
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสินค้าที่มีความหลากหลาย และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตำบลยากลำบาก

การพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน

- เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน
- การนำความรู้และทักษะต่างๆ (ด้านก่อสร้าง ด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ด้านยานยนต์ และด้านจักรการเกษตร) ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนและสร้างอาชีพเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

กิจกรรมการพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน

- ด้านก่อสร้าง
- ด้านไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- ด้านยานยนต์
- ด้านจักรการเกษตร

กิจกรรมการพัฒนาเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เพื่อการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ด้านการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่
- ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางด้านเกษตรสร้างแหล่งอาหารในชุมชน

- ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำในชุมชน
- ด้านการสร้างต้นแบบการเลี้ยงสัตว์น้ำในชุมชน

กิจกรรมการพัฒนาเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ชุมชน

- ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP
- ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ OTOP

วิธีการดำเนินงาน

จัดกิจกรรมการฝึกอบรมด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดเห็นและตระหนักถึงการพัฒนาอาชีพ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชน

ผลการดำเนินงาน

หลังจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้ภายในชุมชนมีเรื่องเด่น กิจกรรมต่างๆ รวมถึงบริการ และผลิตภัณฑ์ของชุมชนเกิดขึ้นมากมาย เช่น ขนมกวน ขนมแดงงาและขนมแดงงาประยุกต์ หรือการทำลูกประคบจากปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้มีความรู้เฉพาะทาง รวมถึงการมีแหล่งเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดลและยังมีการขยายองค์ความรู้ไปยังแหล่งชุมชนที่เกี่ยวข้องและสนใจ

ปัจจัยความสำเร็จ

เกิดการจ้างงานตามภารกิจต่างๆของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา เพื่อดำเนินโครงการให้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

การลงพื้นที่และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอเนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 อยากให้ขยายเวลาในการทำจัดโครงการเพื่อที่จะได้ขยายและจัดกิจกรรมตามแผนงานต่อไปเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งกิจกรรมการยกระดับการท่องเที่ยวกิจกรรมนี้มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ไปช่วยสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) เพื่อพัฒนาเยาวชนและชาวบ้านให้ตระหนักถึงการพัฒนากการท่องเที่ยว

วิธีชุมชนพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ การต่อยอดในอนาคตการดำเนินงานร่วมกับหน่วยราชการ ท่องเที่ยวและกีฬาและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลบัวใหญ่
อำเภอนำ้อย จังหวัดน่าน

ผู้รับผิดชอบ รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ตั้งระเบียบ

ผู้ร่วมโครงการ : รองศาสตราจารย์ ดร.จานุลักษณ์ ขนบดี
ดร. ภัทรภรณ์ ศรีสมรรถการ
นายกิตติพันธ์ เพ็ญศรี
นายชัยวัฒน์ พงศ์สุขุมาลัยกุล
นางสาวพัชราภรณ์ ศรีพมพาลาภ
นางกุมารี มุลหล่อ
นายสุมน ศิริเลิศอมรสกุล
นายเจริญ วัฒนผลทิพย์
นางสาวศิริพร ผาติอมรกิจ

ความเป็นมา

ตำบลบัวใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ 131.102 ตารางกิโลเมตร หรือมีเนื้อที่ประมาณ 81,938.75 ไร่ อาณาเขต ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลน้ำตัก อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอร่องก้าง จังหวัดแพร่ ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลน่าน้อย อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ของตำบลบัวใหญ่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ส่วนมากเป็นพื้นที่ภูเขาลาดเชิงเขา และที่ราบ ระดับความสูงประมาณ 600-1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำแห่ง โดยมีน้ำแห่ง ไหลผ่าน ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลบัวใหญ่ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้ 1) พื้นที่ราบ ร้อยละ 4.78% 2) พื้นที่ลาดเชิงเขา ร้อยละ 19.03% 3) พื้นที่ภูเขา ร้อยละ 76.19% การเดินทาง การเดินทางจากอำเภอนาน้อยเข้าสู่ตำบลบัวใหญ่ ระยะทาง 13 กิโลเมตร เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ เนื่องจากไม่มีรถยนต์โดยสารประจำทาง ไม่มีรถรับจ้าง ถนนลาดยาง 1. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1216 (นาราบ-ทัพม่าน) ระยะทาง 20.000 กม. ผ่านหมู่ที่ 1 2 4 7 และ 8 2. ร.พ.ช. สายบัวใหญ่-สันทะ ระยะทาง 6.000 กม. ผ่านหมู่ที่ 3 5 และ 7 ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งเป็น 3 ฤดู ฤดูร้อน อากาศร้อนอบอ้าว ตั้งแต่เดือนมีนาคม – พฤษภาคม ฤดูฝน ฝนตกชุก ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม ฤดูหนาว อากาศหนาวเย็น ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่ป่าในพื้นที่ตำบลบัวใหญ่เป็น ป่าเต็งรัง และป่าไม้ใช้สอย(ป่าชุมชน) 6 2.

ประวัติความเป็นมา ตำบลบัวใหญ่ เดิมขึ้นกับตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 ได้แยกการปกครองออกจาก ตำบลสันทะเนื่องจากตำบลสันทะมีอาณาเขตกว้างส่วนสาเหตุที่เรียกว่าตำบลบัวใหญ่นั้นมาจากมีหนองน้ำ ขนาดใหญ่ที่มีเนื้อที่ถึง 19 ไร่ และมีดอกบัวหลวงอยู่เป็นจำนวนมากเรียกว่า “หนองปวน” อยู่ในเขตบ้านอ้อย หมู่ที่ 1 ซึ่งปัจจุบันตำบลบัวใหญ่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านอ้อย ที่ตั้งหมู่บ้านอ้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาบ้านอ้อยเดิม มีตระกูลที่ตั้งถิ่นฐานคือตระกูลอินจา และตระกูลใจทะมาตรซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากบ้านนาเกลือ และ บ้านบ่อแก้วคนที่มาจากบ้านบ่อแก้ว คือนายหล้าหนาหรือพรานหล้าหนา มาเพื่อล่าช้างพรานหล้าหนาเห็นว่า บ้านอ้อยมีหนองน้ำขนาดใหญ่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นทำเลที่มีความเหมาะสมจึงตั้งรกรากสร้าง บ้านเรือนขึ้น ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมาจากบ้านนาเกลือมาตั้งรกรากที่บ้านท่าซ้อง ต่อมาบริเวณดังกล่าวมีความแห้ง แล้งจึงอพยพมาสมทบกับกลุ่มที่อพยพมาจากบ้านบ่อแก้ว และได้พัฒนาจากชุมชนขนาดเล็กมาเป็นบ้านอ้อยใน ปัจจุบัน ส่วนหนองน้ำในหมู่บ้านอ้อยบริเวณหุบเขาซึ่งเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านอ้อยในอดีตปัจจุบันเรียกว่า “หนองปวน” หมู่ที่ 2 บ้านใหม่มงคล ที่ตั้งบ้านใหม่มงคล (บ้านสบหลม) ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมา เป็นมากลุ่มคนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานครั้งแรก เชื่อว่าเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากบ้านน้ำครก อำเภอเวียงสา มี จำนวน 2 ครอบครัว คือครอบครัวโต๊ะดีบ พ่อมหาชัย โต๊ะดีบ กับพ่อหนานหลวงวุฒิตะดีบ โดยมาตั้งบ้านเรือนที่ ทุ่งสบหลม (ปัจจุบันเป็นทุ่งนา) ต่อมามีการสร้างเหมืองฝายขึ้นชื่อหมู่บ้านเรียกตามบริเวณที่ลำน้ำหลมไหลมา บรรจบกับลำน้ำแห่งซึ่งชาวบ้านนิยมเรียกกันว่า “สบหลม” และมีการเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านใหม่ว่า “บ้านใหม่ มงคล” ลักษณะภูมิศาสตร์เป็นเนินเขาและที่ราบสูง หมู่ที่ 3 บ้านนาแหน บ้านนาแหน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาบ้านนาแหนมีผู้มา ตั้งถิ่นฐานครั้งแรก คือนายแสน หลวงปัญญา เมื่อประมาณ พ.ศ. 2430 โดยอพยพมาจากจังหวัด เชียงราย ปัจจุบัน ได้แก่ บริเวณบ้านนายทา วุฒิบานเลขที่ 54 หมู่ที่ 3 จากนั้นมีผู้คนอพยพมาสมทบมากขึ้น จนมีการ พัฒนาจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน ส่วนชื่อของหมู่บ้านนั้นผู้เฒ่าผู้แก่เล่ากันว่าเดิมบริเวณหมู่บ้านมีต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ ชาวบ้านเรียกว่า “ต้นแหน” ขึ้นอยู่มากจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่าบ้านนาแหนมาจวบทุกวันนี้และถือว่าต้นแหนเป็น สัญลักษณ์ของหมู่บ้าน สภาพภูมิศาสตร์มีลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านนาแหนส่วนใหญ่เป็นเนินเขา

ทางทิศ ตะวันตกเป็นที่ราบตามเชิงเขาเพียงเล็กน้อย ซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านเรือนของชุมชนมีลำน้ำหลมไหลผ่านทางทิศ ตะวันตกของหมู่บ้าน ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบลมมรสุมเขตร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน อากาศจะ ร้อนจัดใน เดือนเมษายน พืชพรรณธรรมชาติเป็นป่าไม้ผสมผลัดใบ 7 หมู่ที่ 4 บ้านทัพม่าน ที่ตั้งบ้านทัพม่าน ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลบัวใหญ่อำเภอหนองบัว จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาชุมชนบ้าน ทัพม่านมาจากกลุ่มประชากรจากชุมชนอื่นที่เข้ามาล่าสัตว์ เมื่อเข้ามาพบความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพพื้นที่ จึงมีการตั้งรกรากถิ่นฐานขึ้นแล้วได้พัฒนาการมาเป็นชุมชนจนถึงปัจจุบัน

ตำนานของหมู่บ้านเชื่อว่าในสมัยก่อนกองทัพพม่า (ม่าน) ได้ยกทัพมาตีเมืองน่าน แล้วได้มาพักกองทัพที่บ้าน ทัพม่าน และกองทัพของเมืองน้อยโดยการนำของพญาเมืองน้อยได้ออกมารับศึกกับทัพพม่าในเขตพื้นที่บ้าน ทัพม่านมีการสู้รบกันจนพญาเมืองน้อยเสียชีวิต ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนการปกครองจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านทัพม่าน” จนปัจจุบันสภาพภูมิศาสตร์พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหุบเขามีสันที่ราบระหว่างหุบเขาเป็นที่แคบ ๆ การ ตั้งบ้านเรือนตั้งติดกับรินลำน้ำแห่งยาวไปตามแม่น้ำ หมู่ที่ 5 บ้านนาไค้ ที่ตั้งบ้านนาไค้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอหนองบัว จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาบ้านนาไค้ มีการ ตั้งถิ่นฐานมาประมาณ 200 ปีแล้ว โดยมีประชาชนอพยพมาจากหมู่บ้านต่าง ๆ หลายแห่ง เช่น อพยพมาจาก อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย อพยพมาจากบ้านนาราบ ตำบลนาน้อย และบ้านต้นม่วงตำบล บัวใหญ่ ใน ระยะแรกอพยพมาประมาณ 20 ครอบครัว เพื่อมาตั้งรกรากทำมาหากินในชุมชนแห่งนี้ต่อมาได้มีการพัฒนาจน เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่จากการเล่าขานมาว่าสมัยโบราณ ลำน้ำหลมที่ไหลผ่านทุ่งนาของบ้านนาบริเวณด้านทิศ ตะวันออกได้ไหลคดเคี้ยวตลอดแนวหุบเขาทุ่งนาและลำห้วยมีต้นได้ออกมาตามลำห้วยและทุ่งนาเป็นแนวยาวผู้ เฒ่าผู้แก่จึงเรียกหมู่บ้านตามสภาพภูมิศาสตร์ว่า “บ้านนาไค้” สภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบในหุบเขามีสันลาด หลมและห้วยแต่ไหลผ่าน หมู่ที่ 6 บ้านต้นม่วง ที่ตั้งบ้านต้นม่วง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบัวใหญ่อำเภอหนองบัว จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาบ้านต้นม่วง เป็นชุมชนที่มีประวัติเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานที่ยาวนาน ในอดีตเชื่อว่าบริเวณที่ตั้งของบ้านต้นม่วง ในปัจจุบันมีต้น มะม่วงป่าเป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้าน ต้นม่วง ตามตำนานของหมู่บ้านเชื่อว่าในอดีตบริเวณบ้านต้นม่วงในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของวัด ทุ่งจิว

ซึ่งในปัจจุบัน ยังมีซากปรักหักพังหลงเหลืออยู่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริเวณดังกล่าวมีความสำคัญในด้านพุทธศาสนามาก่อน สภาพภูมิศาสตร์สภาพพื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเนินเขาทางทิศตะวันตกสลับกับที่ราบเป็นช่วง ๆ มีลำน้ำ ไหลผ่าน ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบป่าฝนเมืองร้อน หมู่ที่ 7 บ้านสันพยอม ที่ตั้งบ้านสันพยอม ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอหนองบัว จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาบ้านสัน พยอมผู้มาตั้งถิ่นฐานครั้งแรกคือ พ่อวัชรินทร์การินไชย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2499 ต่อมาได้มีครอบครัวของ พ่อทอง ติะติบ ครอบครัวของนายตัน แสงธือพยอมมาสมทบหลังจากนั้นได้มีครอบครัวมาจากบ้านอ้อย บ้านนา แหน บ้าน สบหลมอพยพมาสมทบเพิ่มขึ้นตามลำดับ บ้านสันพยอมในอดีตอยู่ในเขตปกครองของบ้านสบหลม หมู่ที่ 2 ตำบลสันทะ ต่อมาทางราชการได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 ตำบลคือตำบลสันทะ และตำบลบัว ใหญ่ จึงได้แยกบ้านสันพยอมมาตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ และเรียกชื่อหมู่บ้านตามทุ่งนาคือ ทุ่งขยอม ประกอบสภาพ 8 พื้นที่ของหมู่บ้านเป็นสันเขาชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านสันพยอม” สภาพภูมิศาสตร์ลักษณะพื้นที่ในการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านตั้งอยู่บนสันเขาเป็นที่ราบสูงโดยมีพื้นที่สูงในทิศใต้และลาดเอียงมาทางทิศเหนือ ลักษณะ ภูมิอากาศเป็นแบบป่าฝนเมืองร้อน หมู่ที่ 8 บ้านหนองห้า ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลบัวใหญ่ อำเภอหนองบัว จังหวัดน่าน ประวัติความเป็นมาบ้านหนองห้าเป็นหมู่บ้านที่ เกิดขึ้นใหม่ ผู้ที่มาตั้งถิ่นฐานคนแรกคือ นายแปง ปันป่อง เป็นราษฎรที่อพยพมาจากบ้านนาหลาย ตำบลนา น้อย ต่อมาเมื่อครอบครัวนายโทน กาวัน และนายเต็ง สบหลม

อพยพมาสมทบ จากนั้นมีครอบครัวจากบ้านอ้อย อพยพมาตั้งถิ่นฐานเพิ่มขึ้นจนทางราชการเห็นว่าควรแยกเป็นหมู่บ้านได้จึงตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้นในปี พ.ศ. 2525 โดยแยกมาจากบ้านอ้อย บ้านหนองห้าเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อหนองน้ำในหมู่บ้านชื่อ “หนองห้า” เนื่องจากใน หนองน้ำนี้มีต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ชาวบ้านเรียกกันว่า ต้นห้า ขึ้นเป็นจำนวนมากต่อมาเมื่อมีการตั้งหมู่บ้านจึงเรียก ตามลักษณะพื้นที่สภาพภูมิศาสตร์พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบป่าฝนเมืองร้อน

สถานภาพทางเศรษฐกิจ สินค้าหรือบริการเด่น / ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าทอพื้นเมือง มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเปราะบาง กลุ่มเกษตรกร กลุ่มธุรกิจ (Startups or Social Enterprises) ได้แก่ กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง หมู่ 8 บ้านหนองห้า กลุ่มน้ำดื่มสะอาด หมู่ที่ 7 บ้านสันพยอม กลุ่มน้ำดื่มสะอาด หมู่ที่ 1 บ้านอ้อย หมู่ที่ 6 บ้านต้นม่วง กลุ่มน้ำดื่มสะอาด หมู่ที่ 5 บ้านนาไค้ หมู่ที่ 4 บ้านทัพมาน หมู่ที่ 2 บ้านใหม่มงคล กลุ่มเย็บหมวก หมู่ที่ 4 บ้านทัพมาน หมู่ที่ 2 บ้านใหม่มงคล กลุ่มถักไม้กวาดดอกหญ้า หมู่ที่ 2 บ้านใหม่มงคล กลุ่มดอกไม้แห้ง หมู่ที่ 1 บ้านอ้อย และกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ 1-8

รายได้ประชากร ส่วนใหญ่รายได้ได้มาจากการทำเกษตร ทำไร่ข้าวโพด กรีดยางพาราถอนถั่ว ปลูกผักขาย ผลไม้ตาม ฤดูกาล และรับจ้างทั่วไป ซึ่งคนในพื้นที่ตำบลบัวใหญ่ส่วนมากได้รายได้เป็นรายปี โดยมีรายได้เฉลี่ยของคนในครัวเรือนต่อปีจำนวน 534,000 บาท/ปี/ครัวเรือน

สถานที่สำคัญ/แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ 1.1 พระธาตุบัวใหญ่ ที่ตั้ง หมู่ที่ 7 บ้านสันพยอม และหนองปวน ที่ตั้ง หมู่ที่ 1 บ้านอ้อย ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ปัจจัยการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

จากการประเมิน 16 ประเด็น ที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ได้นำมาเป็นโจทย์ พัฒนาในเรื่อง ให้องค์กรชุมชนตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง สัมมาชีพเต็มพื้นที่ เกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดการโครงสร้างพื้นฐานตำบลปลอดภัย ศูนย์เรียนรู้ตำบล

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

จ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ แล้วใช้ผู้จ้างงาน สํารวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพืชในแต่ละหมู่บ้านแล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์ และพัฒนาวิธีการ กระบวนการผลิตพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ซึ่งจากข้อมูลพื้นฐานจะเห็นได้ว่า กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงจะมีครบทุกหมู่บ้าน จึงได้นำมาพัฒนาตำบล โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้ในการคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์พืชมรดกของชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และระบบการปลูกพืชปลอดภัย/อินทรีย์ ที่ใช้สารชีวภัณฑ์ ทดแทนการใช้สารเคมี ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร การพัฒนาฉลากและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ โดยการร่วมมือกับเครือข่ายคือองค์การบริหารส่วนชุมชน และ สวทช.

ผลการดำเนินงาน

ผลจากการนำความรู้ไปบริการชุมชน ทำให้ได้พันธุ์พืชมรดกของชุมชนคือ พักทองพันธุ์ไข่เน่า เป็นมรดกของชุมชน ได้แปลงพืชที่ผ่านการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี มีแปลงพืชที่เป็นความมั่นคงทางอาหารที่ผลิตพืชปลอดภัยครอบคลุมทั้งตำบล ที่เป็นภูมิคุ้มกันในเรื่องของการดำรงชีวิต มีการลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทางการเกษตรจากที่ตำบลบัวใหญ่ มีการใช้สารเคมีมากที่สุดของอำเภอนาน้อย การมีสารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมีให้กับเกษตรกร การลดการใช้สารเคมีทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและสิ่งแวดล้อม ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย มีผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปของชุมชน กล้วยดิบผง และพริกแห้ง อาหารว่าง (Snack) หรือข้าวเกรียบต่างๆ การแปรรูปน้ำผัก-น้ำผลไม้ที่มีในชุมชน เกิดอาชีพใหม่ ลดรายจ่ายหรือเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลบัวใหญ่ เพิ่มอาชีพใหม่ ปลูกพักทองไข่เน่า แทนข้าวโพด อาชีพการแปรรูปสินค้าเกษตร

ปัจจัยความสำเร็จ

ความร่วมมือร่วมใจของผู้จ้างงานที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิด ต้องการอนุรักษ์พืชมรดก วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลบัวใหญ่ ที่ช่วยให้เกิดการรวมกลุ่ม อบรมที่คอยสนับสนุน และ สวทช. ที่หาตลาดให้กับกลุ่ม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

สถานการณ์โควิด ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ ทำให้ได้งานไม่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เเท่าที่ควร ระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณไม่สนับสนุนการดำเนินงานเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนา

การขยายผลจากกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จไปสู่กลุ่มอื่น ๆ ต่อไป การพัฒนาตลาดที่รองรับผลผลิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนให้กว้าง มั่นคง ถาวร มีการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานระดับตำบลสู่เครือข่ายระหว่างตำบล ให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน เข้าใจ และสามารถนำการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนำชัย จังหวัดน่าน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศึกษยภาพดี

ประเมิน (ก่อน) ไม่ สามารถอยู่รอด

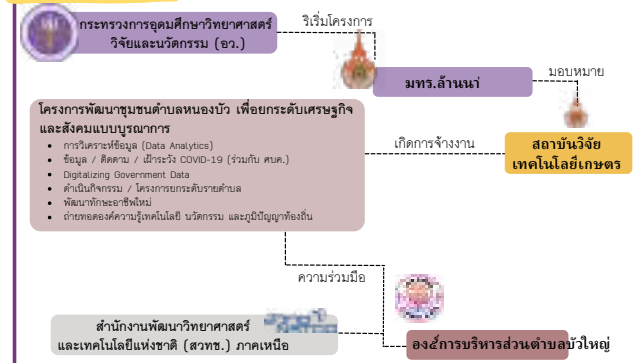
ประเมิน (หลัง) ยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลบัวใหญ่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ส่วนมากเป็นพื้นที่ภูเขาลาดเชิงเขา และที่ราบ ระดับความสูงประมาณ 600 - 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำแห่ง โดยมีน้ำไหลผ่าน ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลบัวใหญ่ เป็นพื้นที่ราบ ร้อยละ 4.78 % พื้นที่ลาดเชิงเขา ร้อยละ 19.03 % และพื้นที่ภูเขา ร้อยละ 76.19 % แบ่งการปกครองเป็น 8 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,016 คน พื้นที่ 131.102 ตารางกิโลเมตร

กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- เกิดการทำงาน 32 ตำแหน่ง
 - นักศึกษา 9 ตำแหน่ง
 - บัณฑิต 16 ตำแหน่ง
 - ประชาชน 7 ตำแหน่ง
- เกิดการพัฒนาทักษะ
 - Digital Literacy
 - Financial Literacy
 - English Literacy
 - Social Literacy

การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

- การพัฒนาสินค้าและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) คิดเป็นร้อยละ 30 ของกิจกรรมทั้งหมด
- การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) คิดเป็นร้อยละ 30 ของกิจกรรมทั้งหมด
- การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) คิดเป็นร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด

Community Big Data

- เกษตรท้องถิ่น 40 ข้อมูล
- เพลงท้องถิ่น 10 ข้อมูล
- เพลงน้ำ 10 ข้อมูล
- พืชในท้องถิ่น 109 ข้อมูล
- มีปัญญาท้องถิ่น 10 ข้อมูล
- ย้ายถิ่น 15 ข้อมูล
- ร้านอาหารในท้องถิ่น 9 ข้อมูล
- สตรีในท้องถิ่น 22 ข้อมูล
- อาหารประจำถิ่น 21 ข้อมูล
- โรงแรม 0 ข้อมูล

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ดาวแสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ใน ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนำชัย จังหวัดน่าน

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

- การผลิตและภาษีใช้สารชีวภัณฑ์ ในการผลิตพืชปลอดภัย
- Up-skill, Re-skill, New-skill ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตเกษตร
- การพัฒนาศูนย์ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย อย่างยั่งยืน
- การอนุรักษ์พันธุ์พืชพรรณท้องถิ่น
- การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- กิจกรรมที่ 1 สร้างและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านพื้นที่ปลูก จำนวนพื้นที่ ชนิดพืชเศรษฐกิจ จำนวนผลผลิต กระบวนการผลิตตั้งแต่ฤดูกาล การบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตร ฯลฯ ซึ่งจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์ และพัฒนาวิธีการ กระบวนการผลิตพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
- กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ การผลิตและการใช้เทคโนโลยี สารชีวภัณฑ์ เพื่อการผลิตพืชปลอดภัย ไม่ปนเปื้อนสารเคมีในตำบล การปฏิบัติการเกษตรที่ดี การยกระดับผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ให้กับประชาชนในตำบล
 - กิจกรรมที่ 3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการคัดเลือกและการพัฒนาพันธุ์พืชพรรณท้องถิ่น
- กิจกรรมที่ 4 การผลิตวิทยากรชุมชน/นักวิจัย/นักวิชาการ ชุมชนด้านการผลิตพืชปลอดภัย/อินทรีย์ โดยคัดเลือกเกษตรกรภายในชุมชนที่มีความพร้อม มีความสามารถ และมีศักยภาพในการเป็นวิทยากรชุมชน/นักวิจัย/นักวิชาการ เพื่อเป็นต้นแบบในการผลิตพืชปลอดภัย
 - กิจกรรมที่ 5 จัดกิจกรรมแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน
- กิจกรรมที่ 6 การแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผัก-ผลไม้และอาหารถิ่นที่มีคุณภาพในตำบลบัวใหญ่

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- ได้ ผู้ที่ ไร่ขนาดที่ปลูกในระบบเกษตรปลอดภัยที่ให้ เกิดอาชีพรายได้เพิ่มขึ้น
 - เกิดอาชีพและผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน (การผลิตพืชผักปลอดภัย/อินทรีย์)
 - การแปรรูปอาหารเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร--
-

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- ชุมชนลดการใช้สารเคมีส่งผลให้คุณภาพชีวิตและสุขภาพดีขึ้น
- เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ของชุมชนในการอนุรักษ์พันธุ์พืชพรรณท้องถิ่น
- ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของคนในชุมชน
- การเข้าถึงระบบการศึกษาพยาบาลอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

- ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานระดับตำบลในอนาคต
 - ขยายผลการตลาดใช้สารเคมีในตำบลบัวใหญ่ให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆของอำเภอนำชัยที่มีการใช้สารเคมีมากที่สุด
- ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการเชื่อมโยง ผลการดำเนินงานในระดับตำบล กับพื้นที่ใกล้เคียง
 - ผู้จ้างงานเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ ให้เกษตรกรในชุมชนได้ติดต่อสื่อสารกับแปรรูปอาหาร การรวมกลุ่มหรือหารือกับเกษตรกรในการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการลดการใช้สารเคมีพื้นที่และเป็นต้นแบบ จัดตั้งศูนย์การผลิตชีวภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายผลิตภัณฑ์ไปยังชุมชนใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการเรียน การสอน/หลักสูตร
 - เพิ่มกิจกรรมให้นักศึกษาลงทาบลงมือทำของพื้นที่ชุมชน
 - เพิ่มกิจกรรมปฏิบัติการการผลิตพืชด้วยสารชีวภัณฑ์

ผู้รับผิดชอบ

รองศาสตราจารย์ ดร. มาลี ตั้งระเบียญ
สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มทร.ล้านนา
โทรศัพท์ 0896288705 โทรสาร 054342550

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลท่าช้าง

อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ผู้รับผิดชอบ : นางสาวโสภณา สำราญ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. นางสาวอุษณีย์ภรณ์	สร้อยเพชร
2. นายปณณวิช	คำรอด
3. นายวิทยา	พรหมพฤกษ์
4. นางสาวลัดดาวัลย์	หวังเจริญ
5. นางสาวปฎิภมล	โพธิคามบำรุง
6. นายมรุต	ทองพรหม
7. นางสุพัฒตรา	ปรางสุรางค์
8. นางสาวสุรียาพร	นิพรัมย์
9. นางสาวรุ่งระวี	ทองดอนเอ
10. นางสาวสุกัญญา	ทับทิม
11. นางสาวสุจิตตรา	อินทอง
12. นางสาวสุรีย์รัตน์	บัวชื่น

13.	นายอติชาติ	ทองนำ
14.	นางสาวลัดดา	พิภูนทอง
15.	นางสาวแพรววิไล	หาญปรี
16.	นางสาวอาภรณ์	นาถุ

ความเป็นมา

ตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดพิษณุโลกประมาณ 19 กิโลเมตร ทางด้านทิศตะวันตก มีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 50,731 ไร่ หรือจำนวน 81.17 ตารางกิโลเมตร และแบ่งการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะที่จะทำการเกษตรกรรม สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี เนื่องจากมีแม่น้ำน่านไหลผ่าน และมีคลองชลประทาน และคลองธรรมชาติ ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 95 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตที่สำคัญคือ ข้าว ข้าวโพด ในเขตตำบลท่าช้าง จำนวนพื้นที่ทางการเกษตร ตำบลท่าช้าง มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 38,455 ไร่ แยกเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 32,832 ไร่ แยกเป็น พื้นที่ทำนา 31,139 ไร่, พื้นที่ทำไร่ 1,018 ไร่, พื้นที่ไม้ผล 582 ไร่และพื้นที่พืชผัก 93 ไร่ การปศุสัตว์เป็นการประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (โรงสีข้าว) จำนวน 1 แห่ง มีสถานศึกษา จำนวน 7 แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแปรรูปถนอมอาหารจากปลาและเนื้อหมู และกลุ่มผลิตน้ำยาสมุนไพรบ้านนาขุม ตามยุทธศาสตร์ของตำบลท่าช้าง ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน นอกจากมุ่งเน้นเรื่องของการสาธารณสุข ความสามัคคี แล้วเรื่องที่สำคัญ คือ เรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนการใช้ระบบเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาศักยภาพของประชาชนหรือชุมชน และครอบครัวให้สามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งการพัฒนาอาชีพและการเพิ่มรายได้แก่ประชาชน โดยมีแนวทางในการพัฒนาคือการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้ ฝึกอาชีพใหม่ ส่งเสริมพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิม ส่งเสริมให้มีความรู้ด้านการจัดการผลิตและการตลาด ตลอดจนรวมทั้งมีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการด้านต่าง ๆ ก็เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของ อบต.ท่าช้าง คือ “ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงพัฒนา พาเศรษฐกิจยั่งยืน”

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตามการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการนั้น คณะผู้รับผิดชอบโครงการ ในตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาพบว่า ตำบลมีความต้องการในการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน (ประเด็นที่ 4 สัมมาชีพเต็มพื้นที่) มีความต้องการพัฒนาการทำเกษตรปลอดภัยในทุกขั้นตอนการผลิต มีความต้องการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากวัสดุเหลือทางการเกษตรในท้องถิ่น (ประเด็นที่ 5 เกษตรทฤษฎีใหม่) ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นมีการผลิต ที่มีรูปแบบที่ไม่น่าสนใจ มีกำลังการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ช่องทางการกระจายสินค้ายังไม่แพร่หลายออกสู่ชุมชนภายนอก (ประเด็นที่ 7 การจัดการวิสาหกิจ) ประชาชนในชุมชนมีความต้องการในการใช้พลังงานทดแทน (ประเด็นที่ 9 การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน) ซึ่งจะเห็นได้ว่าตำบลท่าช้างมีศักยภาพในการพัฒนาตำบลให้มุ่งสู่ความยั่งยืนได้ ดังนั้นคณะผู้รับผิดชอบโครงการจึงได้เลือกประเภทกิจกรรมที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่เป็นดังนี้

- การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)
- การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)

- การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)
- แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม
- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนากลุ่มอาชีพการผลิตพืชผักปลอดภัยโดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ในชุมชน
- กิจกรรมการสร้างรูปแบบการจัดการกลุ่มอาชีพผู้ผลิตปศุสัตว์ การประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการเสริมสร้างอาชีพในชุมชนและการจัดการการเกษตรแบบ zero waste
- กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมศักยภาพการทำตลาดออนไลน์สินค้าและบริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ (E-marketing)
- กิจกรรมสร้างแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจสีเขียว

วิธีการดำเนินงาน

1. ประชุมทีมผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกับผู้รับจ้างงานภายใต้โครงการ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าประสงค์และตัวชี้วัดของโครงการ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
2. ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ การดำเนินการของโครงการต่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง โดยมี นายก อบต. และผู้นำชุมชนทั้ง 13 หมู่บ้าน เข้าร่วมรับฟังและหารือถึงประเด็นปัญหา และความต้องการของชุมชนที่จะให้โครงการฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยก่อนเริ่มทำกิจกรรมจะมีการทำประชาคมร่วมกันระหว่างชาวบ้านในชุมชนทุกครั้ง
3. การถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องต่างๆ ใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ชาวบ้านได้ลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งสอดแทรกการนำเทคโนโลยีต่างๆ เช่น การสอนผ่านสื่อออนไลน์ร่วมกับการลงมือปฏิบัติจริง มีการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ทำจริงในชุมชนมาเป็นสื่อในการเรียนการสอนเพิ่มเติม การถ่ายทอดผ่านคลิปวิดีโอบนสื่อออนไลน์ทุกแพลตฟอร์ม เพื่อสื่อสารและส่งต่อองค์ความรู้ให้กับชาวบ้านกลุ่มเป้าหมาย และบุคคลอื่นๆ ที่สนใจในหลักสูตรของตำบลท่าช้าง

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนากลุ่มอาชีพการผลิตพืชผักปลอดภัยโดยเน้นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ในชุมชน

- การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแยกเชื้อเห็ด การผลิตหัวเชื้อเห็ด และเขี่ยหัวเชื้อเห็ดลงก้อนเห็ด เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพเพาะเห็ดให้กับประชาชนในตำบลท่าช้าง ให้ทราบถึงกระบวนการผลิตเห็ด และการเพาะเชื้อเห็ด อย่างถูกวิธี ภายใต้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนากลุ่มอาชีพการผลิตพืชผักปลอดภัย เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน

กิจกรรมการสร้างรูปแบบการจัดการกลุ่มอาชีพผู้ผลิตปศุสัตว์ การประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการเสริมสร้างอาชีพในชุมชนและการจัดการการเกษตรแบบ zero waste

- การอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ทางด้านประมง รายละเอียดหัวข้อการอบรม คือ การเพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาด้วยอาหารต้นทุนต่ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจากปลา และปูนา สัตว์เศรษฐกิจตัวใหม่ สร้างรายได้ สร้างอาชีพ ตามที่ประชาชนมีความต้องการได้รับความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ เน้นลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้จากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และแนวทางในการประกอบอาชีพใหม่ที่สนใจของประชากร

- การอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดจากมูลสัตว์ เพื่อพัฒนาและสร้างศักยภาพให้แก่กลุ่มผู้เลี้ยงโคภายในตำบลท่าช้างที่มีความต้องการต่อยอดและสร้างรายได้เสริมให้กับกลุ่ม โดยเกิดจากการประชาคมร่วมกันระหว่างเกษตรกรผู้เลี้ยงโค ผู้นำชุมชน และมหาวิทยาลัยฯ และได้ข้อสรุปหลักสูตรการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดจากมูลสัตว์ เป็นการใช้ประโยชน์จากเศษเหลือทางการเกษตรเป็นการเพิ่มมูลค่า และเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน

กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมศักยภาพการทำตลาดออนไลน์สินค้าและบริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ (E-marketing)

- การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “เห็ดกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า และการขอเลขสารระบบ (อย.)” การฝึกอบรมหัวข้อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่า สู่อาหารเพื่ออนาคต การเตรียมวัตถุดิบเห็ดสำหรับการทำผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยว, การพัฒนาผลิตภัณฑ์พุดดิ้งเห็ด, การผลิตขนมขบเคี้ยวอัดแท่งจากเห็ด และขั้นตอนการขอเลขสารระบบ (อย.) เพื่อให้ชุมชนมีผลิตภัณฑ์เห็ดแปรรูปทั้งขนมขบเคี้ยวจากเห็ด พุดดิ้งเห็ดเพื่อสุขภาพ ที่ได้จากการสร้างนวัตกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัย ที่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ ผลที่ได้คือได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ การผลิตขนมขบเคี้ยวอัดแท่งจากเห็ด
- การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวชุมชน (ผลิตภัณฑ์ข้าวตัง) เกิดขึ้นจากการประชาคมร่วมกันระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิและข้าวไรซ์เบอร์รี่ ผู้นำชุมชน และมหาวิทยาลัยฯ โดยทางชุมชนมีความต้องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางและผลิตภัณฑ์ใหม่
- การอบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการทำธูปกำยานสมุนไพร โดยทางกลุ่มฯ มีปัญหาในการผลิตเรื่องของสี การขึ้นรูป จึงนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไข และจัดการอบรมให้กลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มเกษตรกร ผลของการทำกิจกรรมนี้ ทำให้ได้ธูปกำยานสมุนไพร มีสีสวยงาม พร้อมทั้งแบบบรรจุภัณฑ์ ที่พร้อมการจัดจำหน่าย
- การอบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการทำน้ำยาล้างจาน การอบรมเกิดจากการที่กลุ่มเกษตรกรที่ผลิตน้ำยาล้างจานมีปัญหาในการผลิต เรื่องของการตกตะกอน สี ดังนั้นจึงได้นำปัญหามาปรับปรุงแก้ไข และจัดการอบรมให้กลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มเกษตรกร ผลของการทำกิจกรรมนี้ ทำให้ได้วิธีการทำน้ำยาล้างจาน สูตรสมุนไพร พร้อมทั้งแบบบรรจุภัณฑ์ ที่พร้อมการจัดจำหน่าย

กิจกรรมสร้างแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจสีเขียว

- อบรมเรื่อง “การทำเชื้อจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงและการใช้ประโยชน์” ได้จัดกิจกรรมบรรยายให้ความรู้และฝึกอบรมเรื่อง “การทำเชื้อจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงและการใช้ประโยชน์” อบรมเพื่อเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสียของการใช้สารเคมีที่ทำให้เสียสุขภาพของผู้ใช้ที่สะสมในร่างกาย ลดการใช้สารเคมี และหันมาใช้จุลินทรีย์ธรรมชาติ ใช้ฉีดยาพ่นพืชผลทางการเกษตร เช่น ข้าว พืชผักสวนครัว หรือ การฉีดพ่นลงดิน การลดกลิ่นและการดับกลิ่นเหม็นของมูลสัตว์ การนำไปใช้กับการปลูกข้าวทำให้ผลผลิตข้าวดีมีปริมาณที่มากขึ้น สามารถช่วยลดต้นทุนในการผลิตทางการเกษตรได้ด้วย

ปัจจัยความสำเร็จ

Key actors ได้แก่ วิทยากรผู้ให้ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ ประกอบไปด้วย อาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์ อาจารย์สาขาพืชศาสตร์ อาจารย์สาขาสัตวศาสตร์ อาจารย์สาขาประมง อาจารย์สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ อาจารย์สาขาบริหารธุรกิจ ประชาชนชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชากรเป้าหมาย มีดังนี้

ประชาชน หมู่ 1 หมู่ 10 การอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ทางด้านประมง จำนวน 30 คน

ประชาชน หมู่ 1 หมู่ 10 ได้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยอัดเม็ด จำนวน 30 คน

ประชาชน หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 5 หมู่ 6 ได้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมการเลี้ยงเชื้อเห็ด จำนวน 30 คน และกิจกรรมการแปรรูปเห็ด จำนวน 20 คน

ประชาชน หมู่ 3 ได้เข้าร่วมกิจกรรมการผลิตน้ำยาล้างจาน จำนวน 20 คน กิจกรรมการทำธูปกำยาน จำนวน 20 คน

ประชาชน หมู่ 6,10,11,12,13 ได้เข้าร่วมอบรมการทำเชื้อจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงและการใช้ประโยชน์ จำนวน 30 คน

ประชาชน หมู่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 ได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมศักยภาพการทำตลาดออนไลน์ จำนวนหมู่ละ 10 คน

องค์กรหลักในชุมชนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 - หมู่ 13

องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าช้าง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

เนื่องด้วยในปี 2564 ได้มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid 19) ในจังหวัดพิษณุโลก ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลกมีการออกประกาศควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว โดยมีให้มีการรวมกลุ่มหรือชุมนุมของประชาชนภายในจังหวัด ไม่เกิน 30 คน ซึ่งการประกาศได้ควบคุมทั่วทุกตำบลและอำเภอ จึงทำให้การดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในโครงการ เช่น การฝึกอบรมด้านอาชีพ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานที่วางแผนไว้ ต้องปรับรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับประกาศของจังหวัด ส่งผลให้กิจกรรมหลายกิจกรรมต้องมีการเลื่อนระยะเวลาดำเนินงานหรือปรับรูปแบบการทำงาน โดยจัดให้ผู้เข้าร่วมมีจำนวนน้อยลง และเพิ่มจำนวนครั้งในการฝึกอบรมมากขึ้น

จากการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมา จะเห็นว่าชุมชน ต.ท่าช้าง อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก มีความเข้มแข็ง ประชาชนในชุมชนมีการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาสัมมาชีพจากการที่ได้รับการฝึกอบรมจากการดำเนินโครงการ ซึ่งทำให้เกิดอาชีพและเพิ่มรายได้มากขึ้น โดยจากการประเมินศักยภาพของตำบลมีแนวทางที่จะพัฒนาในด้านการยกระดับชุมชนให้เกิดการท่องเที่ยวและมีช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

ตำบลท่าช้าง

อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตำบลที่อยู่รอด
(ก่อน)

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
(หลัง)

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ประชากร 5,955 คน

ชาย 2,838 คน หญิง 3,117 คน

2,309 ครัวเรือน

สถานศึกษา 7 แห่ง

ศาสนสถาน 9 แห่ง

อาชีพหลัก
เกษตรกรรม
อาชีพรอง
เลี้ยงสัตว์
รับจ้างทั่วไป

กลไกการทำงาน

1. การทำงานร่วมกันของคณะทำงานชุมชนและคณะทำงานมหาวิทยาลัย กระทรวงมหาดไทย สังกัดผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการอำเภอ
2. จัดกิจกรรมภายใต้สมมติฐานเรื่องส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับเศรษฐกิจระดับชุมชนเกษตรกรรม
3. มีสถานความร่วมมือระหว่างคณะประมงมหาวิทยาลัยเป็นแกนนำกิจกรรม และเจ้าชายน้อย 16 ไร่

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน ประชาชนทั่วไป ผู้จบปริญญาโท และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 20 คน
- ผู้รับจ้างทั้ง 20 คน ได้รับค่าตอบแทนรายสัปดาห์ 4 หลักต่อสัปดาห์

TPMAP ความพึงพอใจประชาชน 5 มิติ

ข้อมูลปี 2562

ความสะอาด	54
ความร่มรื่น/สวยงาม	21
ความสงบ/ปลอดภัย	29
ความร่มรื่น	390
ความสะอาด/สิ่งแวดล้อม	0

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- รายได้เฉลี่ยต่อตำบลเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.01
- รายได้เฉลี่ยต่อตำบลเพิ่มขึ้น 86,035.91 บาท/ปี
- รายได้เฉลี่ยต่อตำบลเพิ่มขึ้น 221,889.93 บาท/ครัวเรือน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- ชุมชนได้มีความรู้จากโครงการ และสามารถนำไปต่อเติมสร้างอาชีพได้
- เกิดเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และเป็นต้นแบบเศรษฐกิจสีเขียว
- เกิดความสามัคคีของชาวบ้านในพื้นที่ตำบล

การพัฒนาพื้นที่

1. กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการและนำทอดผ้าปรมโฆสิตกรรมนิคมกลุ่มอาชีพการแปรรูปกล้วยตากเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิดในชุมชนเกษตรกรรมบ้านไร่ในชุมชน
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการผลิตกล้วยตากคุณภาพดี
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
2. กิจกรรมการสร้างฐานข้อมูลการจัดการกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการยกระดับชุมชนเกษตรกรรม
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
3. กิจกรรมการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนแปรรูปกล้วยตากเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่ม (E-Product)
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
4. กิจกรรมสร้างพันธมิตรกับวิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก
 - ชุมชนบ้านไร่มีศักยภาพในการแปรรูปกล้วยตาก

ข้อเสนอแนะ

- ส่งเสริมแปรรูปกล้วยตากให้ได้รับมาตรฐาน GAP
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มซื้อ-รวมการขาย ของเกษตรกร

ผู้รับผิดชอบ

ดร.โสภณา ศำราญ หัวหน้าโครงการ

โทร.081-6882562

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลบ้านกร่าง

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผู้รับผิดชอบ : นายดำรงศักดิ์ สุวรรณศรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

ความเป็นมา

ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร (ทำนา) มีระบบการชลประทาน สามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 3,000 ไร่ และมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ (สุกร ไก่ และเป็นแหล่งกำเนิดไก่เหลืองหางขาวจังหวัดพิษณุโลก) การปลูกผัก เป็นอาชีพควบคู่กับการทำนา โดยส่วนใหญ่ผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายและแปรรูปเป็นข้าวเพื่อสุขภาพ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่คือการขาดเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและผลิตข้าวได้คุณภาพต่ำเพราะยังขาดองค์ความรู้ในการผลิต ในด้านอาชีพการเลี้ยงสุกร ส่วนใหญ่จะเลี้ยงเป็นแม่พันธุ์สุกรที่ผลิตลูกสุกรเพื่อจำหน่าย แต่ปัญหาที่พบคือลูกสุกร โตช้า แคระแกรน มีโรคแทรกซ้อน เนื่องจากขาดการจัดการด้านสายพันธุ์ ทำให้เกิดการผสมเลือดชิด และการจัดการฟาร์มและการป้องกันโรคที่เป็นระบบ ทำให้กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก ด้านการเลี้ยงไก่เหลืองหางขาว ต้องประสบกับปัญหาโรคระบาด และปัญหาด้านการจัดการพ่อแม่พันธุ์ที่มีการผสมกันแบบเลือดชิดจนเกินไป (เลี้ยงแบบปล่อยธรรมชาติ) ทำให้ไก่ที่ได้ไม่เป็นไปตามสายพันธุ์ การแสดงออกมาของ

ลูกไก่รุ่นหลังอ่อนแอในด้านการปลูกผักกลุ่มเกษตรกร ยังขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการโรคแมลงที่เป็นระบบ การใช้สารเคมีในปริมาณที่มากเกินไปและการขอใบรับรองมาตรฐาน GAP ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิชญโลก เป็นหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่ และเกษตรกรมีความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพ ดังกล่าวกับ มาสู่ชุมชนให้เป็นอาชีพที่ยั่งยืน มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการจ้างงานเกิดขึ้นในชุมชน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน เพราะว่าตำบลบ้านกร่างเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งผู้นำกล้าคิดกล้าตัดสินใจ ปรับเปลี่ยนรับองค์ความรู้ใหม่ และมีทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนที่หลากหลาย จะเป็นแหล่งด้านการผลิตอาหาร และระบบการเกษตรที่ยั่งยืนได้

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1. การพัฒนากลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงสุกร
2. การพัฒนากลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง(เหลือองหางขาว)
3. การพัฒนากลุ่มอาชีพผู้ปลูกข้าวแบบครบวงจร
4. การพัฒนากลุ่มอาชีพผู้ปลูกผัก

วิธีการดำเนินงาน

โดยการฝึกอบรม สนับสนุนปัจจัยการผลิต และติดตามผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน (ได้ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต, คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ , แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร)

- มีพันธุ์สุกรที่มีความแข็งแรง มีตลาดแลกเปลี่ยนซื้อขายสายพันธุ์ ในชุมชนเกิดขึ้น
- มีสายพันธุ์ไก่เหลือองหางขาวที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบลบ้านกร่าง
- มีข้าวปลอดภัย พร้อมจำหน่ายและบริโภคเองในชุมชน
- มีผักปลอดภัยจำหน่ายให้กับชุมชนและตลาดอื่นๆได้

ปัจจัยความสำเร็จ

มีหน่วยงานในพื้นที่ร่วมบูรณาการในการดำเนินงานให้เกิดความร่วมมือการอย่างดี โดยประกอบด้วย

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค คือ การระบาดของโรคโควิด-19 เพราะเป็นพื้นที่สีแดงที่มีการระบาดอย่างต่อเนื่อง จึงต้องหาวิธีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานแบบใหม่ในการฝึกอบรมซึ่งขณะทำงานมีการลงพื้นที่หลายครั้ง เพราะมีการรวมตัวกันได้น้อย และมีการให้ความรู้ในรูปแบบสื่อออนไลน์ควบคู่กันไป จึงทำให้กิจกรรมดำเนินงาน ไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่เป็นจุดต้นแบบด้านการพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรมีการผลิตแบบครบวงจร ผลิตเอง แปรรูปเอง และจำหน่ายเอง ซึ่งสามารถจัดการด้านปัญหาราคาคตกต่ำ สินค้าเกษตรล้นตลาด และปัญหาจากการถูกเอาเปรียบ ของพ่อค้าคนกลางได้ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการต้นแบบที่จะต้องพัฒนาสินค้าเกษตรจากฐานราก ให้เข้าสู่เชิงการค้าพาณิชย์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของอาชีพเกษตรกรในประเทศไทยต่อไปในอนาคต

การดำเนินงานรายตำบล (TSI) ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก

ตำบลพ้นความยากจน (ก่อน) → ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน (หลัง)

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

กลไกการดำเนินงาน

ที่ปรึกษา ภาครัฐ/เอกชน	1.ที่ปรึกษา ประกอบด้วย สำนักงานปศุสัตว์ อ.เมือง พิษณุโลก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่
คณะทำงาน ชุมชน	2.คณะทำงานชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรพันธุ์ดี-ไก่สายงาม กลุ่มผู้ปลูกผัก-ข้าวปลอดภัย
มหาวิทยาลัย และผู้จ้างงาน U2T	3.คณะทำงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก ประกอบด้วย อาจารย์ และผู้จ้างงาน U2T

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงานในชุมชน
- ผู้รับจ้างเกิดการพัฒนากะขาะครบ 20 คน
- เกษตรกรได้รับความรู้และเพิ่มรายได้ด้านการเกษตร
- เป็นจุดแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าเกษตรกรรมในชุมชน

Digital literacy

Language literacy

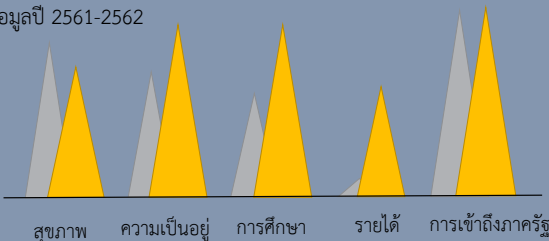
Financial literacy

Social literacy

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ข้อมูลปี 2561-2562

การพัฒนาพื้นที่

1. การส่งเสริมให้ความรู้การเพิ่มศักยภาพในการผลิต ไก่สายงาม สุกรพันธุ์ดี ปลูกผักปลอดภัย และข้าวปลอดภัย
 - การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงไก่ ด้วยการจัดการพันธุ์ และด้านอาหาร
 - การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสุกร ด้วยการจัดการพันธุ์คัดเลือกแม่พันธุ์ และด้านสุขภาพ
 - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผัก ด้วยการจัดการพันธุ์ผักแต่ละชนิด และการบรรจุภัณฑ์
 - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ด้วยการจัดการพันธุ์ข้าว และการบรรจุภัณฑ์
2. การเพิ่มความสามารถและส่งเสริมความเข้มแข็งให้เกษตรกรทั้ง 4 อาชีพในตำบลบ้านกร่าง เพื่อพัฒนาอาชีพเชิงพาณิชย์
 - การสร้างสื่อขึ้นเพื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์พันธกิจบนมือถือ ในรูปแบบออนไลน์
 - รวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

นายดำรงศักดิ์ สุวรรณศรี หัวหน้าโครงการ เบอร์โทร 095-4570354

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น
 - ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 80
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 150,000บาท/ปี
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 10,000บาท/ครัวเรือน
- 2) การเพิ่มผลผลิต
 - ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 50
 - ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดแหล่งเรียนรู้และต้นแบบในชุมชน
- เกิดการร่วมมือของกลุ่มองค์กรชุมชนในการพัฒนาเชิงพื้นที่
- เกิดการส่งเสริมการพัฒนาการเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี ไก่สายงาม ปลูกผักปลอดภัย และข้าวปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้ความรู้ด้านการตลาดพาณิชย์
2. มีการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้กับดักแมลงแทนสารเคมีหรือยาฆ่าแมลง
3. มีการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้จุลินทรีย์ ย่อยสลายตอซังในนาข้าวแทนการเผา
4. ควรมีการส่งเสริมด้านการตลาดออนไลน์ให้กับเกษตรกร

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลแม่ป้าก

อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ญาณีศา โกมลศิริโชค

หลักสูตรสิ่งทอและเครื่องประดับ

คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลแม่ป้าก อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ตำบลแม่ป้าก ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังชิ้น ไปทางทิศเหนือ ประมาณ 12 กิโลเมตร ใช้เวลาในเดินทางประมาณ 15 นาที โดยใช้เส้นทางคมนาคมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ทางหลวงแผ่นดินสายแพร่ – วังชิ้น โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านกิว ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลแม่เกิง อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลทุ่งแล้ง ตำบลบ่อเหล็กทอง อำเภอลอง จังหวัดแพร่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านกิว ตำบลบ้านบอม อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ตำบลแม่ป้าก อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ มีหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด ในเขตรับผิดชอบ 1,795 หลังคาเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 5,119 คน โดยแบ่งเป็นชาย จำนวน 2,527

คน และหญิง จำนวน 2,592 คน (ที่มา : งานทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2562) ประชาชนในเขตตำบลแม่ป้ากมีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การทอผ้า โดยเฉพาะผ้าชิ้นตีนจก ประชาชนส่วนมากพูดคำเมือง (ภาษาเหนือ) และภาษากะเหรี่ยง มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ 2 แห่ง คือ 1.อ่างเก็บน้ำแม่ป้าก เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีการกักน้ำไว้ใช้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงปลายฤดูฝน สามารถทำการประมงได้ผลเป็นอย่างดี มีทิวทัศน์ที่สวยงามโดยรอบ แวดล้อมไปด้วยภูเขาสลับซับซ้อนแปลกตา โดยที่สามารถชื่นชมกับบรรยากาศได้รอบทิศทาง และ 2.บ่อน้ำพุร้อนแม่จอก ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย เป็นน้ำพุร้อนจากธรรมชาติที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 80-90 องศาเซลเซียส ลักษณะพิเศษของบ่อน้ำพุร้อนแม่จอกแห่งนี้ก็คือ นอกจากจะมีบ่อน้ำร้อนแล้ว ยังมีธารน้ำเย็นจากลำห้วยแม่โป่งไหลผ่านอีกด้วย ในอดีตบริเวณบ่อน้ำร้อนแม่จอกมีสภาพเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมาย ปัจจุบันได้รับการส่งเสริมให้เป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติพื้นถิ่นตามแนวทางชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ภายใต้โครงการ “ไทยนิยมยั่งยืน” นอกจากนี้จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมวิถีชีวิตของชนเผ่ากะเหรี่ยง และเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมการทอผ้าตีนจกที่กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ที่ผลิตตามภูมิปัญญาพื้นถิ่นของกลุ่มทอผ้าและกลุ่มจักสาน

อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พบว่า ผลิตภัณฑ์ของชุมชนยังขาดการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของตัวผลิตภัณฑ์และยังสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค จากการประชุมชาวบ้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงเห็นควรให้มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีความสวยงาม สามารถคุ้มครองป้องกันไม่ให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายและเป็นการเพิ่มคุณค่าทางด้านจิตวิทยาต่อผู้บริโภคโดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยในการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์มีมูลค่ามากยิ่งขึ้น

จากการสอบถามข้อมูลของสมาชิกในชุมชนพบว่า เดิมการทอผ้านั้นส่วนใหญ่ย้อมด้วยไหมประดิษฐ์ ทำให้มีข้อจำกัดด้านการแข่งขันทางด้านการตลาด อีกทั้งการทอผ้าตีนจกเต็มผืนยังทำให้มีข้อจำกัดต่อการซื้อของผู้บริโภค ประกอบกับกระแสสินค้าชุมชนประเภทสิ่งทอที่มีการย้อมด้วยสีธรรมชาตินั้นเป็นที่นิยมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสอดคล้องกับกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศในปัจจุบัน ซึ่งสีธรรมชาติเป็นสีที่ไม่ฉูดฉาด ไม่เกิดการระคายเคืองในการใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ น้ำทิ้งที่เกิดขึ้นในการย้อมจะสลายตัวง่าย ไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สารที่สลายตัวมีความเป็นพิษต่ำหรือไม่มีความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม ต่อผิวหนัง และต่อสุขภาพของผู้ใช้ มีความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้ใช้ผลิตภัณฑ์

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนการดำเนินโครงการ คณะทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ทำการประเมินชุมชนแล้วพบว่า ตำบลแม่ฮ้อยเงิน อยู่ในระดับที่เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ทางโครงการร่วมกับภาคีจึงได้ออกแบบการพัฒนา / ยกกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1. การพัฒนาเส้นด้ายฝ้ายด้วยสีย้อมธรรมชาติ
2. การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการการทอผ้าและการวางเฉดสี
3. การแปรรูปสินค้าสิ่งทอที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
4. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ มผช.
5. การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

วิธีการดำเนินงาน

1. การจ้างงานตามภารกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา
2. กิจกรรมการพัฒนาสีย้อมธรรมชาติบนเส้นด้ายฝ้ายให้หลากหลายและมีคุณภาพ
3. กิจกรรมการพัฒนาผืนผ้าและพัฒนาเฉดสีบนผืนผ้าจากเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ
4. กิจกรรมการพัฒนารูปแบบสินค้าจากผ้าทอกะเหรี่ยง
5. กิจกรรมการผลิตสินค้าให้ตรงตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
6. กิจกรรมการพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าจากผ้าทอกะเหรี่ยง

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย จำนวน 6 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 100 คน 50 ครัวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ จำนวน 20 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี จำนวน 5 ผลงาน
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) จำนวน 5 เรื่อง
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่า 5 องค์กรหลัก ได้แก่ 1.องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ป้าก 2.โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ป้าก 3.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่ป้าก 4.วัดบ้านนาฮ่าง 5.กลุ่มวิสาหกิจผ้าทอกะเหรี่ยงบ้านนาฮ่าง
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย จำนวน 5 เรื่อง
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล จำนวน 3 ได้แก่ กิจกรรมการย้อมสีเส้นด้ายฝ้าย ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ และ lookbook ผลิตภัณฑ์ชุมชน
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่จำนวน 5 คน
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้าระวัง 4 หมู่บ้าน
11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise) จำนวน 1 กลุ่ม
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ จำนวน 1 เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จำนวน 1 รูปแบบ

14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 1 หลักสูตร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. คณะทำงานโครงการ ยกเว้นเจ้าหน้าที่ตำแหน่ง กพร. ร้อยละ 100 เป็นคนในพื้นที่ ทำให้สามารถประสานงานกับพื้นที่ได้ในระดับที่ดีมาก
2. ภาครัฐเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ และร่วมวางแผนการดำเนินงาน
3. การดำเนินกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน
4. ผู้บริหารคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ ให้ออกโอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน
5. การเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าการทำงานโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ ทำให้ได้ภาครัฐเครือข่ายการขับเคลื่อนงาน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้โครงการมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว

ตำบลแม่ป้าก อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง (ก่อน)

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน (หลัง)

ตำบลแม่ป้าก ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังชิ้น ไปทางทิศเหนือ ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร ใช้เวลาในเดินทางประมาณ ๑๕ นาที โดยใช้เส้นทางคมนาคมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ทางหลวงแผ่นดินสายล่อง – วังชิ้น

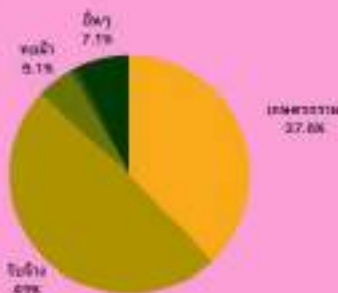
ข้อมูลพื้นฐาน

พื้นที่ปกครองมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน

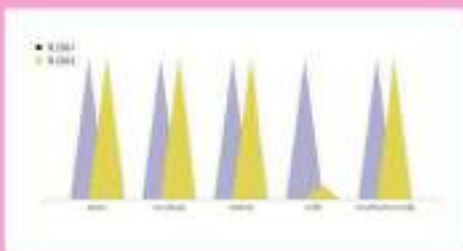
การประกอบอาชีพ

- เกษตรกรรม
- ทอผ้า
- รับจ้าง
- อื่นๆ

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

- ปี 2561
- ปี 2562

กิจกรรมในตำบล

- กิจกรรมสำรวจความเป็นอยู่ของคนในชุมชนแม่ป้าก
- กิจกรรม U2T COVID-19 WEEK ทิวค่อไป สู้ภัยโควิด
- กิจกรรมอบรมพัฒนาผู้ประกอบการรายวันด้วยมีอา ให้หลากหลายและมีคุณภาพ
- กิจกรรมแปรรูปผ้ากะเหรี่ยงนาอย่าง
- กิจกรรมอบรมทดสอบคุณภาพและมาตรฐานใช้ผ้า

ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

25 ม.7 ต.แม่ป้าก อ.วังชิ้น จ.แพร่

FB : U2t MaePaak

ติดต่อ : 0924089535

กลไกการดำเนินงาน

- คณะทำงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วย คณะอาจารย์ และ ผู้จ้างงาน U2T
- ที่ปรึกษา ประกอบด้วย อ.บ.ค.แม่ป้าก และ ผู้ชุมชน
- คณะทำงานชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านนาอย่าง และ เจ้าของาวาสวัสดิ์บ้านนาอย่าง

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน
- ผู้รับจ้างงานได้รับการพัฒนาทักษะ ครบ 20 คน

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- มีการกระจายรายได้สู่ชุมชน
- มีรายได้ใช้จ่ายในครัวเรือนและเกิดการหมุนเวียนรายได้ในชุมชน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดแหล่งเรียนรู้และต้นแบบในชุมชน
- เกิดความร่วมมือของกลุ่มในชุมชนและองค์กร
- ส่งเสริมผลิตภัณฑ์การทอผ้ากะเหรี่ยงบ้านนาอย่างและส่งเสริมกลุ่มอื่นๆ

ผลิตภัณฑ์

- ผ้าทอมือกะเหรี่ยงนาอย่าง
- ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติที่ดักทอด้วยช่างทอในตำบลและคณะทำงาน U2T ตำบลแม่ป้ากภายใต้แบรนด์ผ้าชิ้น SAPIYA

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลป่าแป๋

อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภ พงษ์ชัย

ผู้ร่วมโครงการ :

1. รศ.ดร.มาลี	ตั้งระเบียบ
2. ผศ. ดร.จิรภา	พงษ์จันทา
3. นางสาวพัชราภรณ์	ศรีพมพาลาก
4. นางกุมารี	มูลหล่อ
5. นายสุมน	ศิริเลิศอมรสกุล
6. นายเจริญ	วัฒนผลทิพย์
7. นางสาวศิริพร	ผาติอมรกิจ

ความเป็นมา

ตำบลป่าแป๋มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๒๑๓ ตารางกิโลเมตร ๑๓๓,๑๒๕ ไร่ (พื้นที่กว่าร้อยละ ๙๐ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ) ทิศเหนือติด ตำบลท่าผาป้อม, ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย ทิศใต้ติด ตำบลแม่เหาะ อำเภอแม่สะเรียง ทิศตะวันออกติด ตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันตกติด ตำบลแม่สะเรียง, ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 924 เมตร มีที่ราบกลางหุบเขาเล็กน้อย ซึ่งจะสงวนเป็นที่ทำกิน (ที่นา) เป็นส่วนใหญ่ มีลำห้วยไหลผ่าน ๒ สาย คือ ลำห้วยอมลานและลำห้วยแม่สะเรียง ซึ่งเป็นลำห้วยที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่มาก โดยไหลผ่านลงไปทางทิศใต้ลงสู่ลำน้ำแม่สะเรียง การเดินทางสัญจรไปมาติดต่อกับอำเภอ และระหว่างหมู่บ้านเป็นไปด้วยความยากลำบาก ถนนสามารถใช้ได้เพียงฤดูแล้งเท่านั้น ฤดูฝนต้องใช้รถจักรยานยนต์หรือเดินเท้า ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งเป็น 3 ฤดู ฤดูหนาว เดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์ ฤดูร้อน เดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม มี ลินแร่ เป็นดินปนหิน, ดินเหนียวปนทราย มีแร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ แร่แบรท์ ทรัพยากรป่าไม้ เป็นป่าเบญจพรรณประกอบไปด้วย ไม้สัก, ไม้เต็ง, ไม้รัง ฯลฯ พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทรัพยากรน้ำ แหล่งน้ำที่สำคัญของตำบลมี 2 สาย คือ ลำห้วยอมลาน และลำห้วยแม่สะเรียง อาชีพหลักส่วนใหญ่ของราษฎรในตำบล คือ การปลูกข้าวไร่หมุนเวียนและการทำนาขั้นบันได ส่วนอาชีพรองคือ การเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน เช่น วัว ควาย หมู ไก่ เป็นต้น ส่วนอาชีพเสริม คือ การปลูกพืชผัก เช่น ผักสวนครัว กะหล่ำปลี เห็ดหอม เสาวรส รายได้หลักแต่ละหมู่บ้านก็แตกต่างกันไป ได้แก่ ฝั่ทอมมือ เลี้ยงสัตว์ พืชผัก

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

จากการประเมิน 16 ประเด็น ที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ได้นำมาเป็นโจทย์ พัฒนาในเรื่อง ให้องค์กรชุมชนตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง สัมมาชีพเพิ่มพื้นที่ เกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดการโครงสร้างพื้นฐานตำบลปลอดภัย ศูนย์เรียนรู้ตำบล

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม (ตามที่โครงการได้เลือกดำเนินกิจกรรม)

การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีต่างๆ) และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

พัฒนากำลังคนและทักษะอาชีพ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตอาหารปลอดภัยครบวงจร โดยการอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ความรู้ การสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยการให้ประชาชนในชุมชนปลูกผักที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่เป็นพืชผักที่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เองได้ การเพิ่มโปรตีนทางเลือกโดยการเพาะเห็ด เพราะทำได้ทุกพื้นที่และสภาพอากาศเหมาะสมและ การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนให้มีการเพาะเห็ด ปลูกพืชปลอดภัย แปรรูปอาหารจากผลผลิตที่ได้ การทำปุ๋ยหมักจากเศษผักของมูลนิธิโครงการหลวง โดยความร่วมมือกับมูลนิธิโครงการหลวง และ อบต.

ผลการดำเนินงาน

ได้แปลงพืชผักที่เป็นความมั่นคงทางอาหาร มีโรงเรือนเพาะเห็ดที่เป็นโปรตีนทางเลือกและสร้างรายได้ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรเป็นรูปแบบต่างๆ ทำให้เกิดรายได้หมุนเวียน และเพิ่มมูลค่าผลผลิต การปลูกพืชปลอดภัย โดยการลดการใช้สารเคมี มาใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน มีศูนย์เรียนรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์ในชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

ความร่วมมือร่วมใจของผู้จ้างงานที่ต้องการพัฒนาบ้านเกิด โครงการหลวงและ อบต.ที่คอยสนับสนุน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

สถานการณ์โควิด ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ ทำให้ได้งานไม่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เท่าที่ควร ระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณไม่สนับสนุนการดำเนินงานเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนาโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การสร้างศูนย์เมล็ดพันธุ์ชุมชน เพื่อความมั่นคงทางอาหารของคนบนพื้นที่สูง ขยายผลการปลูกพืชปลอดภัย อันเป็นการสนับสนุนนโยบายของจังหวัดที่ตั้งเป้าหมายไว้ ว่าเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นหุบเขาแห่งพืชอินทรีย์ การทำให้เกิด Zero west โดยการนำเศษผักที่ได้จากการตัดแต่งเพื่อคัดบรรจุของโครงการหลวงมาทำปุ๋ยหมักเพื่อเพิ่มมูลค่า และนำกลับไปใช้ เป็นการลดการนำปุ๋ยจากพื้นราบไปพื้นที่สูงซึ่งใช้ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลป่าแป๋ อำเภอมะเข่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศึกษภาพตำบล

ประเมิน (ก่อน) ต่ำกว่าร้อยละ

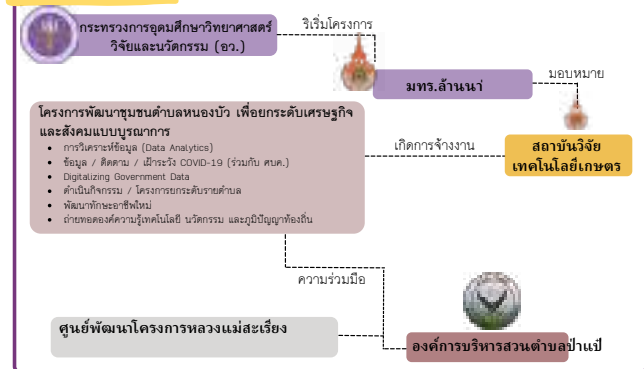
ประเมิน (หลัง) พอเพียง

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลป่าแป๋เนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๒๑๓ ตารางกิโลเมตร ๑๓๓,๑๒๕ ไร่ พื้นที่กว่าร้อยละ ๙๐ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 924 เมตร มีที่ราบกลางหุบเขาเล็กน้อย ซึ่งจะสงวนเป็นที่ทำกิน (ที่นา) เป็นส่วนใหญ่ มีลำห้วยไหลผ่าน ๒ สาย คือ ลำห้วยอมลานและลำห้วยแม่สะเรียง ซึ่งเป็นลำห้วยที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่มาก อาชีพหลักส่วนใหญ่ของราษฎรในตำบล คือ การปลูกข้าวไร่หมุนเวียนและการทำนาขั้นบันได ส่วนอาชีพรองคือ การเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน ส่วนอาชีพเสริม คือ การปลูกพืชผัก เช่น ผักสวนครัว กะหล่ำปลี เห็ดหอม เสาวรส ราชได้หลักแต่ละหมู่บ้านก็แตกต่างกันไป ได้แก่ ผักหอม เลี้ยงสัตว์ พืชผัก มีประชากร 5,832...คน แบ่งได้เป็น ...12...หมู่บ้าน

กลไกการดำเนินงาน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ตัวแสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ใน ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ผลลัพธ์

เกิดการจ้างงาน 32 ตำแหน่ง
 นักศึกษา 9 ตำแหน่ง
 บัณฑิต 16 ตำแหน่ง
 ประชาชน 7 ตำแหน่ง

เกิดการพัฒนากิจะ
 1. Digital Literacy
 2. Financial Literacy
 3. English Literacy
 4. Social Literacy

การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

- การพัฒนาสัมพันธภาพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
- การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) คิดเป็นร้อยละ 50 ของกิจกรรมทั้งหมด
- การส่งเสริมสินค้าแควต้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) คิดเป็นร้อยละ 30 ของกิจกรรมทั้งหมด

Community Big Data

- เกษตรกรท้องถิ่น 40 ข้อมูล
- พืชในท้องถิ่น 109 ข้อมูล
- แหล่งท่องเที่ยว 10 ข้อมูล
- ชายฝั่ง 15 ข้อมูล
- ร้านอาหารในท้องถิ่น 9 ข้อมูล
- สตรีในท้องถิ่น 22 ข้อมูล
- อาหารประจำถิ่น 21 ข้อมูล
- โรงแรม 0 ข้อมูล

การพัฒนาพื้นที่

ความมั่นคงทางอาหาร
 Up-skill, Re-skill, New-skill ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตเกษตร

โภชนาการที่ดี
 คุณภาพชีวิตคนในชุมชน
 การใช้สารเคมีทางการเกษตรสูง
 การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- กิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี การวางแผนการผลิตอาหารให้ได้ตลอดปี ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตอาหารปลอดภัย
- กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี
- กิจกรรมที่ 3 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี การเพิ่มรายได้หมุนเวียน และผลิตโปรตีนทดแทน ด้วยการผลิตเห็ด
- กิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี นวัตกรรม การแปรรูปอาหาร
- กิจกรรมที่ 5 การศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มทุนประสบการณ์

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- ได้ความมั่นคงทางอาหาร แหล่งโปรตีนทดแทน จีทีให้ตลาดง่าย เพิ่มรายได้
 - เกิดอาชีพและผลิตภัณฑ์ใหม่ในชุมชน (การผลิตพืชผักปลอดภัย/อินทรีย์)
 - การแปรรูปอาหารเพิ่ม มูลค่าผลผลิตทางการเกษตร-
-

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- มีความมั่นคงทางอาหาร ให้อาชีพชีวิตและสุขภาพดีขึ้น
 - มีแหล่งโปรตีนทดแทน ทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีขึ้น ลดการเจ็บป่วย
 - ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของคนในชุมชน
 - การเข้าถึงระบบการศึกษา พยายามอย่างทั่วถึง
-

ข้อเสนอแนะ

- ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานระดับตำบลในอนาคต
 - การผลิตเมล็ดพันธุ์ชุมชนเพื่อความมั่นคงทางอาหาร
 - การขยายผลลดการใช้สารเคมีในพื้นที่สูง
 - การทำ zero waste โดยยกย่องนำเศษผักซึ่งมีจำนวนมากมาเพิ่มมูลค่า
- ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการเชื่อมโยง ผลการดำเนินงานในระดับตำบล กับพื้นที่ใกล้เคียง
 - ผู้จ้างงานเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ ให้เกษตรกรในชุมชนได้ติดต่อสื่อสารกันเป็นเครือข่าย การรวมกลุ่มหรือหารือ กับเกษตรกรในการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการลดการใช้สารเคมีในพื้นที่และเป็นต้นแบบ จัดตั้งศูนย์การ ผลิตชีวภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อประสิทธิภาพการกระจายผลผลิตไปยังชุมชนใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการเรียน การสอน/หลักสูตร
 - เพิ่มกิจกรรมให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญของการผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อความมั่นคงทางอาหาร
 - เพิ่มกิจกรรมปฏิบัติการการผลิตพืชสวนสาธิตชีวภัณฑ์

ผู้รับผิดชอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วอลก พงษ์นิยม
 สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มทร.ล้านนา
 โทรศัพท์ 0896288705 โทรสาร 054342550

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลบ้านเสด็จ
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศกร สุรินทร์

ผู้ร่วมโครงการ : 1. นางสาวณททัย ใจบุญ
2. นางสาวปวีณา เทพพานนท์
3. นางสาวสุตารัตน์ ไชยวงศ์
4. นายวรานนท์ มาวิเลิศ
5. นายธนวัฒน์ แจ่มวิมล

ความเป็นมา

ตำบลบ้านเสด็จในอดีตการบริหารปกครองเป็นแบบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบไปด้วย ประธานสภา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 1 คน ซึ่งเกิดจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกในแต่ละหมู่บ้านที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในปีพ.ศ. 2537 โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2539 (สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ, 2564) นอกจากนี้ยังมีการจัดการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่น นายกององค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยมาจากการเลือกของสมาชิกในแต่ละหมู่บ้านตามเขตพื้นที่การปกครอง

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จมีบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการบริหารการปกครองคือ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 17 หมู่บ้าน ปลัดองค์การบริหารและหัวหน้าส่วนราชการ สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง และกองสวัสดิการสังคม ซึ่งบุคลากรทั้งหมดนี้ทำหน้าที่ภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จคือ “สังคมแห่งการเรียนรู้ เคียงคู่คุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง ลือเลื่องวัฒนธรรม สร้างสรรค์คุณภาพชีวิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

นอกจากนี้ยังมีพันธกิจหลักการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จที่นำมาปฏิบัติคือ 1. มุ่งบริหารองค์กรโดยยึดถือกฎหมาย ระเบียบเป็นหลักการสำคัญ 2. มุ่งบริการประชาชน โดยถือความสุขของชุมชนเป็นหลัก 3. มุ่งตอบสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างเต็มขีดความสามารถ 4. มุ่งพัฒนาองค์กรให้สามารถเติบโตรองรับความเปลี่ยนแปลงด้านบริบท

โจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

ตารางที่ 8 โจทย์ของการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนภายใต้ 16 เป้าหมาย

16 เป้าหมาย	กิจกรรมที่ 1 พัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด	กิจกรรมที่ 2 พัฒนาทักษะการปรับปรุงร้านค้าปลีก	กิจกรรมที่ 3 พัฒนาทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	กิจกรรมที่ 4 พัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน
1.พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง			√	
2.ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	√	√	√	√
3.ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน				
4.ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่	√		√	√
5.ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียงและอาหารปลอดภัย				√
6.ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจำครอบครัว				
7.ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน			√	
8.ฝึกอบรมทักษะอาชีพ	√	√	√	√
9.มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภาพ สิ่งแวดล้อม พลังงาน				
10.ส่งเสริมความปลอดภัยในพื้นที่				
11.พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง				
12.พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่				
13.ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล				
14.ส่งเสริมระบบยุติธรรมในชุมชน				
15.ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน				
16.ส่งเสริมตำบลทำดี				

การประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ

จากการทำแบบประเมินภาพรวมชุมชนของตำบลบ้านเสด็จทั้ง 17 หมู่บ้าน โดยใช้หลักศักยภาพของตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ (อ้างอิง : นพ.ประเวศ วะสี)(ภาพที่ 1) ผลการประเมิน ก่อนเริ่มต้นโครงการ เป็นตำบลที่อยู่รอด หลังสิ้นสุดโครงการเป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาตำบลบ้านเสด็จโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากสับปะรด ประกอบด้วย

1.1. คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชนที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ และมีทักษะ เข้าสู่กระบวนการฝึกทักษะการผลิตเส้นใยสับปะรด

1.2. ศึกษากระบวนการผลิตเส้นใยสับปะรดและการใช้ประโยชน์ด้านสิ่งทอ

1.2.1. วิธีการเลือกใบสับปะรดและการทำความสะอาดใบ

1.2.2. วิธีการขูดเส้นใยสับปะรด

1.2.3. วิธีการตากเส้นใยสับปะรด

1.2.4. วิธีการเก็บรักษาเส้นใยสับปะรด

1.2.5. การพบผู้ประกอบการด้านสิ่งทอ

1.3. สร้างเครื่องขูดเส้นใยสับปะรดสำหรับครัวเรือน

1.3.1. การออกแบบเครื่องขูดเส้นใยสับปะรด

1.3.2. การสร้างเครื่องขูดเส้นใยสับปะรดสำหรับครัวเรือน

1.3.3. การอบรมและปฏิบัติการใช้งานเครื่องขูดเส้นใยสับปะรดสำหรับครัวเรือน

1.4. ถ่ายทอดเทคนิคการผลิตเส้นใยสับปะรด

1.4.1. การอบรมและปฏิบัติการเลือกใบสับปะรดและการทำความสะอาดใบ

1.4.2. การอบรมและปฏิบัติการขูดเส้นใยสับปะรด

1.4.3. การอบรมและปฏิบัติการตากเส้นใยสับปะรด

1.4.4. การอบรมและปฏิบัติการเก็บรักษาเส้นใยสับปะรด

1.5. ผลิตเส้นใยสับปะรดสำหรับครัวเรือน มีการผลิตเส้นใยสับปะรดได้จริง

1.6. จำหน่ายเส้นใยให้กับผู้ผลิตสินค้า โดยจัดหาแหล่งจำหน่ายเส้นใยให้กับผู้ผลิตสินค้า

2. พัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ประกอบด้วย

2.1. ลงพื้นที่ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการของชุมชน เพื่อคัดเลือกชุมชน

2.2. คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชนที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ มีความพร้อม และมีทักษะ เพื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกทักษะการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและประชุมร่วมกัน

2.3. จัดประชุมหรือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน ด้านทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพที่ผู้บริโภคยอมรับ

2.4. การเพิ่มช่องทางการตลาด ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน ด้านการเพิ่มช่องทางการตลาด

2.5. ติดตามการดำเนินงานการผลิต เพื่อให้คำปรึกษา และแก้ไขงาน เพื่อให้ชุมชนสามารถ

สร้างรายได้ด้วย ตัวเองต่อไป

3. พัฒนาทักษะการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน ประกอบด้วย

- 3.1. ลงพื้นที่สำรวจกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชน
- 3.2. คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชน และวางแผนกิจกรรมร่วมกัน
- 3.3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีอควาโปนิคส์พัฒนาทักษะการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน
- 3.4. ติดตามการดำเนินงานการผลิต เพื่อให้คำปรึกษา และเก็บข้อมูล เพื่อให้ชุมชนสามารถ

สร้างรายได้ด้วยตัวเองต่อไป

4.กระบวนการดำเนินงาน

- 4.1 กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากสับปะรด

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อเกิดการสร้างกลุ่มการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรดในชุมชน

เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะกระบวนการแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้จากผลผลิตทางการเกษตรให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้

เพื่อเกิดการสร้างอาชีพใหม่ในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

บ้านห้วยน้ำเค็ม หมู่ 7 ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

กระบวนการดำเนินงาน

4.1.1 คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชนที่มีศักยภาพในการเรียนรู้และมีทักษะเข้าสู่กระบวนการฝึกทักษะการผลิตเส้นใยสับปะรด

4.1.2 พัฒนากระบวนการผลิตเส้นใยสับปะรดและการนำไปใช้ประโยชน์ด้านสิ่งทอ

4.1.3 ออกแบบเครื่องชุดเส้นใยสับปะรดสำหรับครัวเรือนและ สร้างเครื่องต้นแบบ

4.1.4 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเส้นใยสับปะรด

4.2 พัฒนาทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อเกิดการพัฒนาทักษะอาชีพในชุมชนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ด้านการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตทางการเกษตร เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน

เพื่อพัฒนาทักษะสร้างอาชีพใหม่ให้แก่ชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มอาชีพไข่เค็ม (หมู่ 3)

กลุ่มอาชีพขนมจีน (หมู่ 5)

กลุ่มอาชีพจักรสาน (หมู่ 7)

กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าที่สนใจแปรรูปสับปะรด

กลุ่มชาวบ้านที่สนใจการแปรรูปและถนอมอาหาร

กระบวนการดำเนินกิจกรรม

4.2.1 คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชนที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ มีความพร้อม และมีทักษะเพื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

4.2.2 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน ด้านทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

4.2.3 การเพิ่มช่องทางการทางการตลาด ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน ด้านการเพิ่มช่องทางการตลาด

4.3. พัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อเกิดการพัฒนาทักษะอาชีพในชุมชนตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ด้านการพัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน

เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน และสร้างรายได้

เพื่อพัฒนาทักษะสร้างอาชีพใหม่ให้แก่ชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยยาง

สมาชิกกลุ่มปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ 17 ปงชัยพัฒนา

กระบวนการดำเนินกิจกรรม

4.3.1 คัดเลือกกลุ่มผู้ผลิตจากชุมชน

5. หน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ ได้บริการข้อมูลทางวิชาการและร่วมลงนามบันทึกข้อความร่วมกับโครงการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (U2T) เพื่อส่งมอบเครื่องชุดเส้นใยสับปะรดให้กับประชาชนได้ใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการดำเนินงาน

สามารถจำแนกประเภทของผลการดำเนินงานได้ดังนี้

เรื่องเด่น

ด้านเทคโนโลยี จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้

1.) กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด การจัดอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเส้นใยสับปะรดให้แก่กลุ่มอาชีพตัดเย็บทอผ้าหมู่ 3 บ้านทรายทอง และหมู่ 10 บ้านทรายทองพัฒนา

2.) กิจกรรมปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน (Aquaponics) การจัดอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือนให้แก่กลุ่มอาชีพหมู่ที่ 6 บ้านห้วยยาง และหมู่ที่ 17 บ้านปงชัยพัฒนา

3.) กิจกรรมพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การจัดอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่กลุ่มอาชีพในเรื่องการผลิตไข่เค็ม , น้ำสาโท , น้ำพริกสับปะรด และทอพีสับปะรด

ด้านอุปกรณ์ - เครื่องมือ

จำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้

1.) กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด ส่งมอบเครื่องชุดเส้นใยสับปะรดให้แก่กลุ่มอาชีพ พร้อมทั้งสาธิตวิธีการใช้งาน

2.) กิจกรรมอควาโปนิคส์ ขออนุญาตติดตั้งอุปกรณ์เพื่อใช้ในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้แก่กลุ่มอาชีพหมู่ที่ 6 บ้านห้วยยางและหมู่ที่ 17 บ้านปงชัยพัฒนา

ผลิตภัณฑ์

1. ผ้าทอ ภายหลังจากการจัดอบรมสมาชิกในกลุ่มพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรดสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน

2 ไข่เค็ม ภายหลังจากการจัดอบรมสมาชิกในกลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน

3 น้ำสาโท ภายหลังจากการจัดอบรมสมาชิกในกลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน

4 น้ำพริกสับปะรด ภายหลังจากการจัดอบรมสมาชิกในกลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน

5 ทอผ้าฝ้ายสับปะรด ภายหลังจากการจัดอบรมสมาชิกในกลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน

บุคคลผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

1 กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด

1.1 การขูดเส้นใยจากใบสับปะรด

ชื่อ - สกุล : นายสมจิตร ปัญญาทา อายุ 52 ปี

ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านทรายทอง

เบอร์โทรศัพท์ : 086 - 180 - 2101

ที่อยู่ : 112 หมู่ 7 ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางหทัยกาญจน์ ใจบุญ อายุ 33 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 085 - 724 - 7936

ที่อยู่ : 281 หมู่ 3 ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

1.2 การกรอเส้นด้าย

ชื่อ - สกุล : นางน้อย ปัญญาทา อายุ 53 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 082 - 388 - 8019

ที่อยู่ : 112 หมู่ที่ 7 ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

1.3 กลุ่มการทอผ้า

ชื่อ - สกุล : นางผัด ทองทา อายุ 78 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 063 - 834 - 8053

ที่อยู่ : 29 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางปิ่น ใจมาบุตร อายุ 70 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : -

ที่อยู่ : 26 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางหลั่น ปัญญาอิน อายุ 73 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : -

ที่อยู่ : 28 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

1.4 กลุ่มตัดเย็บ

ชื่อ - สกุล : นางบัวเงา แข่งขัน อายุ 65 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 062 - 254 - 2829

ที่อยู่ : 1/2 หมู่ 16 บ้านห้วยเตือ ตำบล เสด็จ อำเภอกอ เมือง จังหวัด ลำปาง 52000

2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ (Aquaponics)

ชื่อ - สกุล : นายวุฒิกร กันทะวัง อายุ 57 ปี

ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 บ้านห้วยยาง

เบอร์โทรศัพท์ : 080 – 673 – 4856

ที่อยู่ : 85/1 หมู่ 6 ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ – สกุล : นายแสงชัย อุทธาเครือ อายุ 52 ปี

ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 17 บ้านปางชัยพัฒนา

เบอร์โทรศัพท์ : 086 – 188 – 4976

ที่อยู่ : 284 หมู่ 17 ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

3.1.ตัวแทนผู้เข้าร่วมการทำไข่เค็มและน้ำสาโท

ชื่อ - สกุล : นางค้ำมา หามาลัย อายุ 62 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 099 – 452 – 6474

ที่อยู่ : 35 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางพรสุดา ทิพย์อุด อายุ 57 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 098-474 - 7903

ที่อยู่ : 182 หมู่ 8 บ้านลู่เหนือ ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

3.2 ตัวแทนผู้เข้าร่วมการทำน้ำพริกสับปะรดและทอพีพีสับปะรด

ชื่อ - สกุล : นางนิตา หมูเครือ อายุ 52 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 087 -017 - 9820

ที่อยู่ : 83 หมู่ 8 บ้านลู่เหนือ ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ – สกุล : นางนิต คำปิงยศ อายุ 57 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 094 – 748 - 5348

ที่อยู่ : 644 หมู่ 3 ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางสาวสุนิสา แก้วอินตา อายุ 56 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 087 – 656 - 3824

ที่อยู่ : 21 หมู่ 6 ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางรัตนภรณ์ ปาแพง อายุ 62 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 088 - 412 - 2915

ที่อยู่ : 190 หมู่ 14 ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางจิราพร นุ่มยองใย อายุ 50 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 090 – 989 - 3216

ที่อยู่ : 191 หมู่ 7 ตำบล เสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง 52000

ชื่อ - สกุล : นางนิภากร พิไชยวงศ์ อายุ 74 ปี

เบอร์โทรศัพท์ : 098 – 717 - 2557

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 2 หมู่ 6 บ้านห้วยยาง ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอมอเมือง จังหวัดลำปาง

4. หลักสูตรการฝึกอบรม การแปรรูปสับปะรดเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเสด็จ

นายปฏิภัทร์ แต้มไฉ

ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

2. ผู้นำชุมชนและผู้นำกลุ่ม

2.1. กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด

นางบัวเงา แข่งขัน อายุ 65 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 062 – 254 – 2829

ที่อยู่ : 1/2 หมู่ 16 บ้านห้วยเตือ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางผัด ทองทา อายุ 78 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 063 – 834 – 8053

ที่อยู่ : 29 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางปิ่น ไจมาบุตร อายุ 70 ปี เบอร์โทรศัพท์ : -

ที่อยู่ : 26 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางหลั่น ปัญญาเย็น อายุ 73 ปี เบอร์โทรศัพท์ : -

ที่อยู่ : 28 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางน้อย ปัญญาทา อายุ 53 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 082 – 388 – 8019

ที่อยู่ : 112 หมู่ 7 ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นายสมจิตร ปัญญาทา อายุ 52 ปี ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านทรายทอง

เบอร์โทรศัพท์ : 086 – 180 – 2101

ที่อยู่ : 112 หมู่ 7 ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางหทัยกาญจน์ ไจบุญ อายุ 32 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 085 – 724 – 7936

ที่อยู่ : 281 หมู่ที่ 3 ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

2.2. กิจกรรมพัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน (Aquaponics)

นายวุฒิกกร กันทะวัง อายุ 57 ปี ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านห้วยยาง

เบอร์โทรศัพท์ : 080 – 673 – 4856

ที่อยู่ : 85/1 หมู่ 6 ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นายแสงชัย อุทธาเครือ อายุ 52 ปี ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 17 บ้านปางชัยพัฒนา

เบอร์โทรศัพท์ : 086 – 188 – 4976

ที่อยู่ : 284 หมู่ 17 ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

2.3. กลุ่มการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

นางคำมา หามาลัย อายุ 62 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 099 – 452 – 6474

ที่อยู่ : 35 หมู่ 9 บ้านลู่ใต้ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางพรสุดา ทิพย์อุต อายุ 57 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 098-474 – 7903

ที่อยู่ : 182 หมู่ 8 บ้านลู่เหนือ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางนิตา หมูเครือ อายุ 52 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 087 -017 – 9820

ที่อยู่ : 83 หมู่ 8 บ้านลู่เหนือ ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางนิต คำปิงยศอายุ 57 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 094 – 748 – 5348

ที่อยู่ : 644 หมู่ 3 ตำบล เสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัด ลำปาง 52000

นางสาวสุนิสา แก้วอินตา อายุ 56 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 087 – 656 - 3824
ที่อยู่ : 21 หมู่ 6 ตำบล เสด็จ อำเภอบึงสามพัน จังหวัด ลำปาง 52000
นางรัตนภรณ์ ปาแปง อายุ 62 ปีเบอร์โทรศัพท์ : 088 – 412 – 2915
ที่อยู่ : 190 หมู่ 14 ตำบล เสด็จ อำเภอบึงสามพัน จังหวัด ลำปาง 52000
นางจิราพร นุ่มยองใย อายุ 50 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 090 – 989 – 3216
ที่อยู่ : 191 หมู่ 7 ตำบล เสด็จ อำเภอบึงสามพัน จังหวัด ลำปาง 52000
นางนิภากร พิไชยวงศ์ อายุ 74 ปี เบอร์โทรศัพท์ : 098 – 717 – 2557
ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 2 หมู่ 6 บ้านห้วยยาง ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดลำปาง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1 กิจกรรมพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากสับปะรด

1.2 ปัญหาจากการชุดเส้นใยสับปะรด

- -ปัญหาจากเครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรด
- -เครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรดมีเสียงดังและสิ้นขณะใช้งาน
- -เครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรดไม่ดูดใบสับปะรดเข้าไปภายในเครื่อง จึงใช้เวลาชุดนาน
- - เศษจากการชุดเส้นใยจากใบสับปะรดกระเด็นมากเกินไป
- - ไม่มีตลาดลงทุน
- - ไม่มีนายทุนรับซื้อ

1.3 ปัญหาจากการตัดเย็บและทอผ้า

- ไม่มีเวลา
- สมาชิกภายในกลุ่มติดทำนาตามฤดูกาล
- มีงบกองกลาง
- ไม่มีผู้สนับสนุน
- ปัญหาในการแยกเส้นใย
- ใช้เวลาในการรอเส้นใยค่อนข้างนาน
- เส้นใยเป็นก้อน

1.4 ข้อเสนอแนะเครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรด

- ปรับแต่งใบมีดของเครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรดให้มีขนาดเท่ากัน
- เพิ่มงบประมาณในการจัดทำเครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรด
- ปรับปรุงเครื่องชุดเส้นใยจากใบสับปะรดไม่ให้มีเศษจากการชุดเส้นใยมากเกินไป

1.5 ข้อเสนอแนะการตัดเย็บและทอผ้า

- ส่งเสริมคนรุ่นใหม่รับช่วงต่อ
- จัดอบรมถ่ายทอดการเย็บผ้าให้คนรุ่นใหม่หรือผู้ที่สนใจภายในตำบลเสด็จ

2 กิจกรรมพัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน (Aquaponics)

2.1 ปัญหาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน (Aquaponics)

- ค่าไฟฟ้าค่อนข้างสูง
- มีกลิ่นเหม็น จำเป็นต้องเปลี่ยนน้ำบ่อย
- ปลาไม่กินอาหารเท่าที่ควร
- พืชไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร
- ระบบปั้มน้ำขัดข้อง

2.2 ข้อเสนอแนะทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน (Aquaponics)

- เปลี่ยนกากมะพร้าวเป็นดินใช้
- โซลาร์เซลล์เป็นแหล่งพลังงานกำเนิดไฟฟ้า
- เพิ่มงบประมาณค่าบำรุงซ่อมแซม
- ร่มเงาในพื้นที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

3.1 ปัญหาการอบรมเรื่องไข่เค็มและน้ำสาโท

- การจัดอบรมใช้เวลาน้อยเกินไป

3.2 ข้อเสนอแนะการอบรมเรื่องไข่เค็มและน้ำสาโท

- จัดอบรมการทำอาหารอื่นๆ ที่มีส่วนประกอบเกี่ยวกับสับปะรด เช่น การทำไส้อ้วสับปะรด เป็นต้น

3.3 ปัญหาการอบรมเรื่องน้ำพริกสับปะรดและทอफीสับปะรด

- การจัดอบรมใช้เวลาน้อยเกินไป
- ผู้เข้าร่วมอบรมน้อยเกินไป

3.4 ข้อเสนอแนะการอบรมเรื่องน้ำพริกสับปะรดและทอफीสับปะรด

- จัดอบรมการถนอมอาหารที่มีส่วนประกอบเกี่ยวกับสับปะรด เช่น การทำแหนมสับปะรด เป็นต้น

การดำเนินงานรายตำบล TSI

ตำบลบ้านเสด็จ

อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

สภาพภูมิศาสตร์

ลักษณะพื้นที่เป็นแอ่งก้นกระทะรายล้อมด้วยเทือกเขาสูงชัน มีแม่น้ำวังไหลผ่าน ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ของตำบลบ้านเสด็จ

เขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดประมาณ 96.126

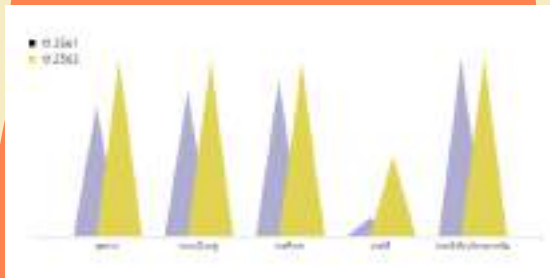
ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 8.31

ของเนื้อที่อำเภอเมืองลำปาง

แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 17 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านทรายมูล	หมู่ที่ 11 บ้านปางชัย
หมู่ที่ 2 บ้านจำค่า	หมู่ที่ 12 บ้านเกาะพัฒนา
หมู่ที่ 3 บ้านทรายทอง	หมู่ที่ 13 บ้านทรายมูลพัฒนา
หมู่ที่ 4 บ้านปางอ้อม	หมู่ที่ 14 บ้านห้วยยางพัฒนา
หมู่ที่ 5 บ้านเสด็จ	หมู่ที่ 15 บ้านห้วยหลวงพัฒนา
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยยาง	หมู่ที่ 16 บ้านห้วยเดื่อพัฒนา
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยน้ำเค็ม	หมู่ที่ 17 บ้านปางชัยพัฒนา
หมู่ที่ 8 บ้านลูเหนือ	
หมู่ที่ 9 บ้านลูใต้	
หมู่ที่ 10 บ้านทรายทองพัฒนา	

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

หมายเหตุ: ข้อมูลมาจากจำนวนประชากร 6,901 คน

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

- พื้นที่ที่มีแหล่งวัตถุดิบ
- พื้นที่ที่พบปัญหา
- พื้นที่ที่สมาชิกให้ความสนใจและลงมือทำได้จริง

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- การพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับประรด
- การพัฒนาทักษะการปรับปรุงร้านค้าปลีก
- การพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- การพัฒนาทักษะการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน

ศักยภาพตำบล

ตำบลที่ไม่รอด

ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

กลไกการดำเนินงาน

1. ทำให้เกิดการจ้างงานบุคคล 3 กลุ่มคือ ภูมิท้องจบใหม่ ประชาชน และนักศึกษา
2. ผู้รับจ้างงานได้รับความรู้และทักษะทั้ง 4 ด้าน
3. ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ยังสามารถเก็บเข้าสู่ระบบเป็น Community Big Data เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้
4. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ ดังนี้
5. การเก็บข้อมูลของตำบลในระบบ CBD ตำบลบ้านเสด็จ สามารถเก็บข้อมูลได้ถึง 220 ข้อมูล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนการนำมาใช้ประโยชน์ของพืชเหลือใช้ที่ไม่สามารถนำมาสร้างประโยชน์ได้ อย่างเป็นสับประรดที่นำมาสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านหรือเกษตรกรครัวเรือนที่มีการนำใบสับประรดมาสร้างประโยชน์สามารถสร้างรายได้เพิ่มจากเส้นใย ราคา 700 บาท ต่อกิโลกรัม หากนำมากรอเป็นเส้นได้ ราคา 1,400 บาทต่อกิโลกรัม

ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. คุณภาพชีวิตความในพื้นที่ดีขึ้นมีรายรับมากกว่ารายจ่าย สร้างตลาดหมุนเวียนภายในชุมชนได้
2. เกิดความร่วมมือของคนในชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมกิจกรรมต่างๆในชุมชนควรมีการทำอย่างต่อเนื่อง และแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมต่างๆจะสามารถต่อยอดให้เกิดประโยชน์ได้
2. ชาวบ้านหรือสมาชิกกลุ่มควรมีความร่วมมือกันอย่างจริงจังและไม่ยอมแพ้ต่อสิ่งต่างๆได้ง่าย

ผู้รับผิดชอบ: ผศ. พงศกร สุรินทร์ เบอร์ติดต่อ 089-855-5895
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลตำบลพิชัย
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้รับผิดชอบ : นางนิตยา เอกบาง

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. นางชานิกา	ฉัตรสูงเนิน
2. นางสาวเพียงกานต์	นามวงศ์
3. นางสาวศิริขวัญ	ปัญญาเรียน
4. นางสาวเอมอร	พิพัฒน์วัฒนะโยธิน
5. นายพงษ์เทพ	ไพบุลย์หวังเจริญ
6. นางพรพิมล	อริยะวงษ์
7. นายนวนิต	จิตอวยพร
8. นายต่อศักดิ์	โกษาวัง
9. นายวิริยะ	เดชแสง
10. นายประวิทย์	ทรงภิญโญทรัพย์
11. นางวัลลภสิน	จันทร์วิโรจน์

12. นางจีรสุดา	เกษมสุข
13. นางสาวพิมเนตร	เทพปัญญา
14. นางสาวนงนุช	ตั้งใจเจริญทรัพย์
15. นางสาวเบ็ญญา	อินวรรณ
16. นางสุภาภรณ์	นุกุลธรประกิต
17. นายณัฐอมร	จางเจิม
18. นายนครินทร์	เจริญสุข
19. นายศราวุธ	เอกบาง
20. นางสาวอรรพรพรรณ	จันทร์งาม
21. นายวัชรพงศ์	ศรีแสง

ความเป็นมา

เทศบาลตำบลพิชัยเดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลพิชัยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ที่จัดตั้งเป็นสุขาภิบาลเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2535 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 109 ตอนที่ 129 เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2535 และมีฐานะการคลังเพียงพอที่จะบริหารงานประจำของสุขาภิบาลได้ตาม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาประกาศทั่วไปตอน 114 พิเศษ 45 ง. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2540 ต่อมาได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลพิชัยตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2542 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ก. วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2542) โดยอยู่ในแนวเขตเดิมของสุขาภิบาล และตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นเทศบาลเมืองพิชัย ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 13 มิถุนายน 2556

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

เนื้อที่

ตำบลพิชัย มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 88.5 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองลำปางอยู่ห่างจากตัวอำเภอไปประมาณ 2 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบอยู่ห่างจาก กทม. ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ 614 กิโลเมตร

อาณาเขต

- ตำบลพิชัยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลและอำเภอข้างเคียงดังนี้
- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านเสด็จ
- ทิศใต้ ติดต่อกับ เทศบาลเมืองเขลางค์นคร,เทศบาลนครลำปาง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอแม่เมาะ และเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อบต.ต้นธงชัย

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา มีแม่น้ำวังไหลผ่านทางทิศตะวันตกตามแนวเขตของตำบล จากทิศเหนือ ไปยังทิศใต้ ซึ่งเกษตรกรได้อาศัยแหล่งน้ำทำการเกษตร

การเดินทาง

การคมนาคมขนส่ง

- เดินทางโดยทางบก จากกรุงเทพฯ โดยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ระยะทาง 50 กิโลเมตร ต่อด้วยทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 ระยะทาง 190 กิโลเมตร แล้วจึงเดินทางตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ระยะทาง 359 กิโลเมตร รวมระยะทาง 599 กิโลเมตรถึงจังหวัดลำปาง เขตตำบลพิชัย
- การเดินทางโดยรถไฟ และสามารถต่อรถโดยสารหรือรถรับจ้างทั่วไปมายังพื้นที่ตำบลพิชัย
- เดินทางโดยทางอากาศ จากสนามบินดอนเมือง(กรุงเทพฯ) มีเที่ยวบิน กรุงเทพฯ-ลำปาง ทุกวัน และจากสนามบินลำปาง มีรถยนต์รับจ้าง เข้าสู่หมู่บ้านตำบลตลอดปี โดยสนามบินลำปาง อยู่ทางทิศใต้ของตำบลพิชัย ห่างกันเพียง 2 กิโลเมตร เท่านั้น

ลักษณะภูมิอากาศ

จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกระทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ลักษณะภูมิอากาศแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดูคือ

- ฤดูหนาวเริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนกุมภาพันธ์อากาศจะหนาวเย็นช่วงที่มีอากาศหนาวจัด เดือน มกราคม
- ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนมีนาคมจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าวช่วงที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม

ทรัพยากรธรรมชาติ

ลักษณะของดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา ลักษณะดินเหนียว และดินร่วนปนทราย เหมาะกับการทำเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน และปลูกพืชเศรษฐกิจ แต่ก็มีบางส่วนที่เป็นการจัดสรรที่ดินเป็นบ้านจัดสรรและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตำบลพิชัยมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญต่อการเกษตรกรรมและการชลประทานไหลผ่านพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองพิชัย ได้แก่ แม่น้ำวัง ซึ่งมีต้นกำเนิดจากอำเภอลำปาง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดลำปางและมีคลองชลประทานจากเขื่อนกิ่วลมไหลผ่านเพื่อใช้ในการเกษตร และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่นอ่างเก็บน้ำ สระน้ำ ฝายน้ำล้น และบ่อบาดาล

ลักษณะของไม้และป่าไม้

สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณแล้ง ในฤดูแล้งจะผลัดใบเป็นป่าที่มีไม้ขนาดเล็กและกลางส่วนไม้ขนาดใหญ่มีน้อยมากพันธุ์ไม้ที่พบได้แต่ ไม้สัก ประดู่ แดง มะค่าโมง ตีนนก เต็ง – รัง เหียง พลวง ฯลฯการปกครอง

- เทศบาลเมืองพิชัยมีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 999 บ้านต้นมัน หมู่ที่ 14 ถนนลำปางงาว ตำบลพิชัย อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง
- องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัยตั้งอยู่บนอาคารเลขที่ 444 ฝั่งตะวันออกของถนน ราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ 7 ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย แบ่งการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน โดยแยกรายละเอียดดังนี้ เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมู่บ้าน จำนวน 6 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 6 บ้านปงวัง
- หมู่ที่ 7 บ้านไร่พัฒนา
- หมู่ที่ 10 บ้านไร่ศิลาทอง
- หมู่ที่ 11 บ้านดอนมูล
- หมู่ที่ 16 บ้านวังชัยพัฒนา
- หมู่ที่ 17 บ้านมิ่งมงคล

เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน จำนวน 5 หมู่ คือ

- หมู่ที่ 1 บ้านพิชัย
- หมู่ที่ 2 บ้านสามัคคี
- หมู่ที่ 5 บ้านต้นตอง
- หมู่ที่ 8 บ้านทรายใต้
- หมู่ที่ 13 บ้านใหม่พัฒนา

เทศบาลเมืองพิชัยมีเขตการปกครอง 1 ตำบล คือ เมืองพิชัย มีหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพิชัย จำนวน 11 หมู่บ้าน หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองพิชัยเต็มพื้นที่ จำนวน 6 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้แก่

- หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านม่อนเขาแก้ว, ชุมชนบ้านทุ่งกู่
- หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านต้นยาง
- หมู่ที่ 9 บ้านฝายน้อย
- หมู่ที่ 12 บ้านท่าเตือ
- หมู่ที่ 14 ชุมชนบ้านต้นมัน
- หมู่ที่ 15 ชุมชนบ้านสันติสุข แยกจาก หมู่ที่ 2 บ้านสามัคคี

หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองพิชัยบางส่วนจำนวน 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้แก่

- หมู่ที่ 1 บ้านพิชัย
- หมู่ที่ 2 ชุมชนสามัคคี
- หมู่ที่ 5 บ้านต้นตอง
- หมู่ที่ 8 บ้านทรายใต้
- หมู่ที่ 13 บ้านใหม่-บ้านเด่น

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ก่อนเริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ
1	พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง		✓
2	ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ		✓
3	ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน		
4	ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่	✓	✓
5	ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย	✓	✓
6	ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจําครอบครัว	✓	✓
7	ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน		✓
8	ฝึกอบรมทักษะอาชีพ		✓
9	มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภพสิ่งแวดล้อมพลังงาน		✓
10	ส่งเสริมความปลอดภัยในพื้นที่	✓	✓
11	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง		✓
12	พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่		
13	ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล	✓	✓
14	ส่งเสริมระบบยุติธรรมในชุมชน	✓	✓
15	ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน	✓	✓
16	ส่งเสริมตำบลทำความดี	✓	✓
เป็นไปตามเป้าหมาย		8	14

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) คิดเป็นร้อยละ 10 ของกิจกรรมทั้งหมด

กิจกรรมที่ 2 การสร้างและการพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) คิดเป็นร้อยละ 50 ของกิจกรรมทั้งหมด

2.1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

วิธีการดำเนินงาน

- จัดการประชุมสัมมนาผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินกิจกรรม ระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล และคัดเลือกสถานที่ภายในหมู่บ้านตำบล พิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปางที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- สำรวจและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล
- วางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลพิชัย
- สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน

2.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินงาน

- จัดการประชุมสัมมนาผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินกิจกรรม ระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล และคัดเลือกสถานที่ภายในหมู่บ้านตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปางที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- สำรวจและประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล
- วางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมในตำบลพิชัย
- สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน

3.3 พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ Social 3 Platform : Facebook Youtube Blogger การท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลพิชัย

วิธีการดำเนินงาน

- วางแผนการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
- สร้างสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ Social 3 Platform : Facebook Youtube Blogger การท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลพิชัย
- ทดลองการใช้สื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
- วิเคราะห์ข้อมูล
- สรุปและประเมินผล

กิจกรรมที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีต่างๆ) คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

3.1 พัฒนาบุคลากรด้านทักษะการบริการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

- คัดเลือกบุคลากรในตำบลพิชัยเพื่อเป็นแกนนำเพื่อสร้างอาชีพในด้านการท่องเที่ยว
- จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับทักษะการบริการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- ฝึกทักษะด้านการบริการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- ทดลองการให้บริการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- สรุปและประเมินผล

กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

วิธีการดำเนินงาน

1 ลงพื้นที่ค้นหากลุ่มเป้าหมาย

ตำบลพิชัยมีทั้งหมด 17 ชุมชนประกอบด้วย หมู่1 บ้านพิชัย , หมู่2 บ้านสามัคคี , หมู่3 บ้านม่อนเขาแก้ว , หมู่4 บ้านต้นยาง , หมู่5 บ้านต้นตอง , หมู่6 บ้านปงวัง , หมู่7 บ้านไร่พัฒนา , หมู่8 บ้านทรายใต้ , หมู่9 บ้านฝายน้อย , หมู่10 บ้านไร่สีลาทอง , หมู่11 บ้านดอนมูล , หมู่12 บ้านท่าเตื่อ , หมู่13 บ้านใหม่พัฒนา , หมู่14 บ้านต้นมัน , หมู่15 บ้านสันติสุข , หมู่16 บ้านวังชัยพัฒนา , หมู่17 บ้านมิ่งมงคล ดังนั้นจึงต้องมีการลงพื้นที่แต่ละชุมชนเพื่อประเมินศักยภาพในแต่ละหมู่บ้านเพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลศักยภาพของชุมชนทั้ง 17 ชุมชนในตำบลพิชัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางคณะทำงาน

จึงมีการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพชุมชนและได้คัดเลือกชุมชนที่มีศักยภาพเข้มแข็งพร้อมที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งหมด 2 ชุมชนเป็นชุมชนนำร่องคือ หมู่10 บ้านไร่ศิลาทอง และหมู่14 บ้านต้นมัน 3 ส่งเสริมด้านการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

คณะทำงานได้ลงพื้นที่ชุมชนเป้าหมายที่ถูกคัดเลือกเพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมือกับชุมชนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงต่างๆ ดังนี้

เชิงวัฒนธรรม

ร่วมมือกับราชวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์(วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง) ในการทำความสะอาดและขึ้นทะเบียนวัดอุโบสถวัดบ้านไร่ศิลาทองและวัดม่อนเขาแก้ว เพื่อจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์วัดอุโบสถ

เชิงเกษตร

ร่วมมือกับชุมชนบ้านต้นมันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวริมแม่น้ำวังบริเวณหลังวัดต้นมัน ปรับปรุงภูมิทัศน์ปลูกต้นไม้ตกแต่ง

จัดทำสื่อออนไลน์ผ่านSocial Media เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

สร้างPage Facebook ชื่อ ตำบลพิชัยสู่การท่องเที่ยวโดยชุมชน By มหาวิทยาลัยสู่ตำบลสร้างรากแก้วU2T

4 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

มีการจัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยลงพื้นที่หมู่บ้านกลุ่มเป้าหมายเพื่ออบรมประชาชน

5 บูรณาการด้านการเรียนการสอนในวิชาวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

มีการบูรณาการให้นักศึกษาทำคลิปวิดีโอโปรโมทแหล่งท่องเที่ยวในตำบลพิชัย ลงในPlat form แอปพลิเคชัน Tik Tok ในหัวข้อ #ตำบลพิชัย #แหล่งท่องเที่ยวตำบลพิชัย #U2Tพิชัย เป็นการบูรณาการในรายวิชา วัฒนธรรมและเทคโนโลยี

ผลการดำเนินงาน

1 การจัดกิจกรรมหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

2 จัดทำสื่อออนไลน์ผ่านSocial Media เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

3 เส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน

4 แหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรม

ประกอบไปด้วย พิพิธภัณฑ์วัดอุโบสถวัดบ้านไร่ศิลาทอง , พิพิธภัณฑ์วัดอุโบสถวัดม่อนเขาแก้ว

5 แหล่งเรียนรู้เชิงเกษตร

ประกอบไปด้วย ศูนย์การเรียนรู้บ้านต้นมัน วัดบ้านไร่ศิลาทอง , แหล่งเรียนรู้ไร่ชวนฝัน

ปัจจัยความสำเร็จ

1 มีการลงนามความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานเอกชน

หน่วยงานภาครัฐได้แก่ เทศบาลเมืองพิชัย องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย

หน่วยงานเอกชนได้แก่ การท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง สมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยวภาคเหนือ จังหวัดลำปาง

2 ประชากรในกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วม

ประชาชนหมู่บ้านไร่ศิลาทองและหมู่บ้านต้นมัน มีการให้ความร่วมมือในการเข้าอบรมพัฒนาบุคลากรในทักษะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

1. การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้มีปัญหาในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2. บางชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล จึงต้องมีความจำเป็นในการติดต่อขอข้อมูลหลายครั้ง
3. หลายชุมชนยังขาดศักยภาพในการจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

แนวทางการพัฒนาต่อไป

พัฒนาชุมชนที่ยังขาดศักยภาพให้เข้มแข็ง ส่งเสริมจุดที่ขาดและบกพร่อง เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งตำบลพิชัย

ตำบลพิชัย

อำเภอ เมืองลำปาง จังหวัด ลำปาง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ศักยภาพตำบล

เป็นตำบลที่อยู่รอด
(ก่อน)

เป็นตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน
(หลัง)

ข้อมูลพื้นฐาน

พื้นที่ 88.5 ตารางกิโลเมตร

10,061 ครัวเรือน

ประชากร 20,848 คน

หญิง 10,342 คน
ชาย 10,506 คน

สถานศึกษา 10 แห่ง

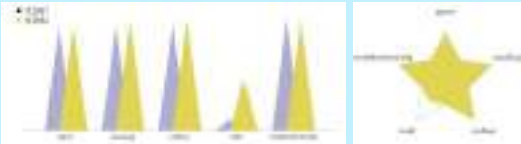
สถานพยาบาล 15 แห่ง

วัด 16 แห่ง

ข้อประเด็นปัญหาเชื่อมโยงการพัฒนา เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนแต่ยังขาดการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจึงเกิดการพัฒนาศูนย์ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงเกษตร รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยว

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

กลไกการดำเนินงาน

ลงพื้นที่ค้นหา
กลุ่มเป้าหมาย

วิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

ลงนาม MOU
ระหว่างหน่วยงาน
และชุมชน

ส่งเสริม
พัฒนา
ถ่ายทอดองค์ความรู้
และปฏิบัติงานร่วมกัน

โจทย์การพัฒนาพื้นที่

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)
กิจกรรมที่ 2 การสร้างและการพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
กิจกรรมที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีต่างๆ)
กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

กิจกรรมที่ดำเนินการ

ต้นน้ำ

- ลงพื้นที่ค้นหากลุ่มเป้าหมาย
- วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

กลางน้ำ

- ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน
- พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- บูรณาการด้านการเรียนการสอนในวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยี

ปลายน้ำ

- สร้างการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- บุคลากรในชุมชนมีทักษะด้านการท่องเที่ยว
- สร้างอาชีพใหม่ในชุมชน

ผลลัพธ์

เกิดการจ้างงาน
บัณฑิต
นักศึกษา
ประชาชนในพื้นที่

พัฒนาทักษะบุคลากร
บัณฑิต
นักศึกษา
ประชาชนในพื้นที่

เกิดการพัฒนา
เศรษฐกิจ
และสังคมราย
ตำบล
แบบบูรณาการ

Community
Big Data
จำนวน 214 รายการ

ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ รายได้เพิ่มขึ้น

- เฉลี่ยต่อตำบลร้อยละ 10
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 100,000 บาท/เดือน/ปี
- เฉลี่ยต่อตำบล 5,000 บาท/คน/ครัวเรือน

ผลลัพธ์ทางสังคม

- คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เกิดอาชีพใหม่
- ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

พัฒนาชุมชนที่ยังขาดศักยภาพให้เข้มแข็ง ส่งเสริมจุดที่ขาดและบกพร่อง เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งตำบลพิชัย

ผู้รับผิดชอบ

อาจารย์ นิตยา เอกบาง และคณะ
หมายเลขโทรศัพท์ 080 129 3454

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม
รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลลานดอกไม้ตก อำเภออำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้รับผิดชอบ : อาจารย์อัญชลี พาณิชจริญ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ความเป็นมา

ตำบลลานดอกไม้ตก อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร ห่างจากที่ว่าการอำเภอโกสุมพินคร ประมาณ 12 กิโลเมตร ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลลานดอกไม้ตก ทิศใต้ติดต่อกับตำบลทรงธรรม ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเพชรชมพู ทิศตะวันออกติดต่อกับแม่น้ำปิง ตำบลลานดอกไม้ตกมีพื้นที่ 40.22 ตารางกิโลเมตร หรือ 25,138 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่การเกษตร 20,375 ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย 810 ไร่ พื้นที่สาธารณะประโยชน์ 1010 ไร่ พื้นที่แม่น้ำ 2255 พื้นที่ป่าและภูเขา 650 ไร่ แบ่งเป็น 9 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านลานดอกไม้หมู่ที่ 2 บ้านลานดอกไม้ หมู่ที่ 4 บ้านเนินกรวด หมู่ที่ 5 บ้านใหม่เด่นหัว หมู่ที่ 6 บ้านน้ำดิบ หมู่ที่ 7 บ้านคลองคล้า หมู่ที่ 8 บ้านอมฤต หมู่ที่ 9 บ้านลานเพชร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,870 คน แยกเป็นเพศชาย 2,370 คน เพศหญิง 2,500 คน ตำบลลานดอกไม้ตก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ และพื้นที่

ตอน ลักษณะภูมิอากาศเนื่องจากอำเภอโกสัมพีนคร ตั้งใหม่โดยแยกออกจากอำเภอเมืองกำแพงเพชรยังไม่มี สถานีตรวจอากาศ ดังนั้นจึงอาศัยข้อมูลจากสถานีตรวจอากาศจังหวัดกำแพงเพชรอุณหภูมิจากสถิติข้อมูล ภูมิศาสตร์ของตำบลลานดอกไม้ตกมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 40 องศาเซลเซียสในเดือนเมษายน และต่ำสุดเฉลี่ย 23 องศาเซลเซียสในเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 32 องศาเซลเซียส

บ้านลานดอกไม้ตกเดิมที่เรียกว่า บ้านร้านดอกไม้ อันมีที่มาจากสมัยที่พระราชชายาเจ้าดารารัศมี (เจ้านายฝ่ายเหนือ) เสด็จจากเมืองเชียงใหม่โดยทางเรือล่องมาตามแม่น้ำปิงเพื่อเสด็จไปยังกรุงเทพมหานคร ชาวบ้านได้สร้างบ้านรับเสด็จโดยนำดอกไม้ที่ปลูกไว้ตามบ้านของตนไปประดับเป็นร้าน 1 ตามริมแม่น้ำปิง และได้สร้างเป็นพลับพลารับเสด็จ ครั้นเจ้าดารารัศมีได้เห็นเช่นนั้นจึงได้ให้นามหมู่บ้านนี้ว่า ”บ้านร้านดอกไม้” ซึ่งต่อมาได้เรียกเพี้ยนจากคำว่า ”ร้าน” เป็น ”ลาน” จนกลายเป็นชื่อบ้านลานดอกไม้ตกในปัจจุบันนี้ เมื่อครั้ง สมัยโบราณการ ชุมชนแห่งนี้เป็นที่ล่ำสือ คึกครื้น มีการคมนาคมโดยสัญจรทางน้ำ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับ ผู้คนที่สัญจรในโบราณ แต่ปัจจุบันกลับเปลี่ยนแปลงไป ตำบลลานดอกไม้ตกเป็นเพียงตำบลทางผ่านที่จะเดินทางไปภาคเหนือเท่านั้น ทำให้ความนิยมในการท่องเที่ยวที่แห่งนี้ซบเซาลง ส่งผลให้รายได้เข้าสู่ชุมชนลดลง

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

การพัฒนา ก่อนเริ่มโครงการ จากการประเมิน 16 ประเด็น

การประเมินศักยภาพตำบลทั้ง 4 ด้านก่อนเริ่มโครงการได้นำมาพัฒนากิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การพัฒนาอาชีพพื้นฐานด้านเทคโนโลยีทั้ง 4 กิจกรรม กิจกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 6 กิจกรรม

การพัฒนาเมื่อสิ้นสุดโครงการ จากการประเมิน 16 ประเด็น

จากการสำรวจความต้องการจากชุมชน กิจกรรมที่ชุมชนมีความต้องการ กิจกรรมพัฒนาอาชีพช่างพื้นฐาน(ด้านเทคโนโลยี) กิจกรรมผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน Covid-19 กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นไทยด้วยลานดอกไม้ตกโมเดล โครงการอบรมเชิง ปฏิบัติการ การทำอิฐตัวหนอน คอนกรีต กิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้นนี้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนา ศักยภาพภายในตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน ตำบลสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

1. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)
 - 1.1 กิจกรรมพัฒนาอาชีพด้านเทคโนโลยี วิชาช่าง งานช่างพื้นฐาน
 - 1.2 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างรายได้จากอาชีพเสริม การทำตัวหนอนคอนกรีต
2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
 - 2.2 กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นไทยด้วยลานดอกไม้ตกโมเดล
3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)
 - 2.3 ผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

วิธีการดำเนินงาน

ใช้หลักการลานดอกไม้ตกโมเดล

1. จัดทำประชาคม (ชาวบ้าน, ผู้นำชุมชน, องค์กรบริหารส่วนตำบลลานดอกไม้ตก) สอบถามความต้องการในด้านต่างๆ และสอบถามเรื่องราวประวัติความเป็นมาของตำบล
2. ค้นพบผู้รู้ นักปราชญ์ท้องถิ่น
3. นำข้อมูลที่ได้รับมาเรียบเรียงความสำคัญตามความเป็นจริง ตามคติความเชื่อของคนในท้องถิ่น ตามความต้องการของคนในท้องถิ่น
4. นำข้อมูลที่ได้สอบถามมาทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้มีความเข้าใจง่าย และเผยแพร่ให้บุคคลภายนอกทราบมากที่สุด
5. ขยายผลสู่ระดับอำเภอ จังหวัด ประเทศ

ผลการดำเนินงาน

เรื่องเด่น

1. กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นไทยด้วยลานดอกไม้ตกโมเดล

ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และยกระดับผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้คนภายนอกได้รู้จักอย่างแพร่หลาย เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในตำบลลานดอกไม้ตกมากขึ้น ชุมชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2. กิจกรรม COVID WEEK

จากปัจจุบันเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 มีแนวโน้มการแพร่ระบาดที่เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดหาแนวทางให้ความรู้ คำแนะนำ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่รู้จักวิธีการป้องกันการดูแลตัวเองได้อย่างถูกต้อง เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดโรค ระบาด มีการเดินรณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนฉีดวัคซีนป้องกันโรค Covid-19 และนำผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำ จากกิจกรรมผลิตเจลแอลกอฮอล์ล้างมือโดยไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกัน COVID-19 มาแจกให้กับประชาชน

คนเด่น

1. นางทวีป เอมศิริ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 บ้านลานเพชร และเป็นผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้การทำกระทง
2. นายวสันต์ พรหมจันทร์ ปราชญ์ชาวบ้าน และเป็นประธานสภาวัฒนธรรมลานดอกไม้ตก

แหล่งเรียนรู้

1. ศูนย์การเรียนรู้การทำกระทง ชุมชนต้นแบบบ้านลานเพชร “เศษพืชไม่เผาเอามาใช้ทำกระทง” ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านลานเพชร เป็นศูนย์ส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จ

1. การให้ความช่วยเหลือด้านการประสานงานกับชุมชนของหน่วยงานภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบลลานดอกไม้ตก)
2. การให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลชุมชนข้อมูลสถานที่สำคัญ ประวัติความเป็นมา และผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของตำบล (ผู้นำชุมชน, นักปราชญ์ท้องถิ่น, ประชาชนในพื้นที่)

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

การลงพื้นที่และการจัดกิจกรรม มีความล่าช้าเนื่องจากสถานการณ์ โควิด19 ในพื้นที่ตำบล ลานดอกไม้ตัก เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุด มีมาตรการพื้นที่ราชการกำหนดในการจัดกิจกรรมการรวมกลุ่ม “ห้ามจัดกิจกรรมรวมคนมากกว่า 20 คน”

ข้อเสนอแนะ

ปฏิบัติตามแนวทางและมาตรการการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเคร่งครัด

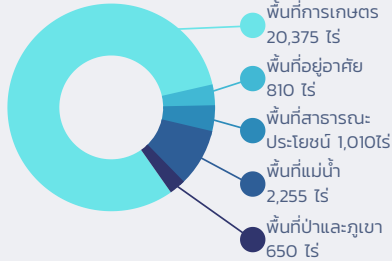

การดำเนินงานรายตำบล (TSI) ตำบลลานดอกไม้ตก อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลลานดอกไม้ตกมีพื้นที่ 40.22 ตร.ม./25,138 ไร่

ลักษณะการใช้งาน

จำนวนประชากร 4,890 คน
ชาย 2,370 คน หญิง 2,520 คน

1,313 ครัวเรือน
สถานศึกษา 4 แห่ง
ศูนย์เด็กเล็ก 1 แห่ง
ศาสนสถาน 4 แห่ง

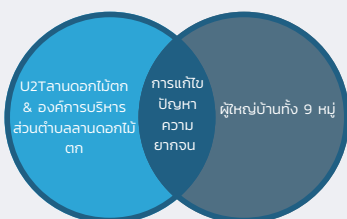
TPMP ความต้องการทั้ง 5 มิติ

การพัฒนาในพื้นที่

- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการช่างพื้นฐาน
- กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการช่างติดตั้งระบบพลังงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- กิจกรรมผลิตเจลแอลกอฮอล์ไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกันCovid -19
- โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไทยด้วยลานดอกไม้ตกโมเดล
- โครงการส่งเสริมรายได้จากอาชีพเสริม ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำอูฐตัวหนอน
- กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพการผลิตฟ้าทะลายโจรแคปซูล

กลไกการทำงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงานทั้ง 6 ตำแหน่ง 20 คน ที่ได้รับการคัดเลือก
- ผู้จ้างได้รับการพัฒนาทักษะ ครบ 20 ตำแหน่ง

ผลลัพธ์ด้านการท่องเที่ยว

เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้ประชาชนรู้จักตำบลลานดอกไม้ตกมากขึ้นด้วยโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไทยด้วยลานดอกไม้ตกโมเดล

ผลลัพธ์ด้านอาชีพ

ประชาชนในตำบลลานดอกไม้ตกสามารถต่อยอด การทำเจลแอลกอฮอล์ การผลิตแคปซูล การพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพช่างพื้นฐาน

ผลลัพธ์ด้านการอบรม

ประชาชนในตำบลมีความรู้และความเข้าใจในการเรียนรู้และฝึกอบรม จากการฝึกอบรม อบรมเชิงปฏิบัติการช่างพื้นฐาน การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการช่างติดตั้งระบบพลังงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ เจลแอลกอฮอล์ไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกันCovid -19 กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพการผลิตฟ้าทะลายโจรแคปซูล

ผลลัพธ์ด้านสุขภาพ

ประชาชนในตำบลมีความรู้พื้นฐานในการดูแลและทำความเข้าใจสืบเนื่องจากโครงการเจลแอลกอฮอล์ไม่ใช้น้ำเพื่อป้องกันCovid-19 และ กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพการผลิตฟ้าทะลายโจรแคปซูล

ข้อเสนอแนะ

- ควรส่งเสริมด้านการตลาดออนไลน์

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลดอยงาม
 อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ผู้รับผิดชอบ : ดร. ณัฐรภานต์ คำใจวุฒิ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

- ผู้ร่วมโครงการ :
ดร. สุบิน	ใจทา	
ดร. พันทิพา	ปัญญาสุวรรณ	
อ. อนิรุทธ์	สงค์ธนาพิทักษ์	
อ. สมควร	สงวนแพง	
อ. จรัสศรี	โนมี	
1. นางสาวรุ่งทิวา	อุปนันท์	(บัณฑิตจบใหม่)
2. นางสาวฤนดา	ทวรรณ	(บัณฑิตจบใหม่)
3. นายชาคริต	ชัยชนะ	(บัณฑิตจบใหม่)
4. นางสาวสุพิณญา	กันทาภาศ	(บัณฑิตจบใหม่)

5.	นายธนต์ปกร	ทาชาว	(บัณฑิตจบใหม่)
6.	นายอดิศักดิ์	หมื่นเกียง	(บัณฑิตจบใหม่)
7.	นายธวัตรชัย	เสวะกะ	(บัณฑิตจบใหม่)
8.	นายอนุยุต	อ้ายดวง	(บัณฑิตจบใหม่)
9.	นางสาวดวงฤทัย	ไชทา	(บัณฑิตจบใหม่)
10.	นายปวริศ	ปัญสุวรรณ	(บัณฑิตจบใหม่)
11.	นางสาวนิจฉรา	เทพวงค์	(บัณฑิตจบใหม่)
12.	นางสาวสุพรรณนิการ์	อ้ายดี	(ประชาชน)
13.	นางสาวรชตพร	พวงสิน	(ประชาชน)
14.	นายศานิตย์	คงชื่นสวัสดิ์	(ประชาชน)
15.	นายสุกิจ	กันธิยะ	(ประชาชน)
16.	นายบรรดล	คำเขียว	(ประชาชน)
17.	นางสาวปิยากร	ปัญสุวรรณ	(ประชาชน)
18.	นางสาวศิริพร	ปัญญาหลง	(ประชาชน)
19.	นายกิตติศักดิ์	ดวงวรรณา	(นักศึกษา)
20.	นางสาวณัฐ์นรี	รมโพธิ์สุวรรณ	(นักศึกษา)
21.	นายณัฐพงษ์	วงศ์ไชย	(นักศึกษา)
22.	นายวทัณญ	แก่นพิณิจ	(นักศึกษา)

ความเป็นมา

ข้อมูลพื้นฐาน/ข้อมูลทั่วไป

ตำบลดอยงามเป็นตำบลหนึ่งใน 15 ตำบลของอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอพาน มีพื้นที่ประมาณ 33 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครอง เป็น 14 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1 บ้านสันทราย, หมู่ 2 บ้านจำคาวตอง, หมู่ 3 บ้านสันผักเหือด, หมู่ 4 บ้านสันหนองควาย, หมู่ 5 บ้านท่าดอกแก้ว, หมู่ 6 บ้านสันมะกอก, หมู่ 7 บ้านสันข้างตาย, หมู่ 8 บ้านหนองหมด, หมู่ 9 บ้านสันกำแพง, หมู่ 10 บ้านสันธาตุ, หมู่ 11 บ้านสันโค้ง, หมู่ 12 บ้านป่าตึง, หมู่ 13 บ้านแม่หนาด และ หมู่ 14 บ้านสารภี จำนวนประชากรในตำบลดอยงามทั้งสิ้น 4,566 คน จำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 1,552 หลังคาเรือน สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม (ปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ณ วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2550) ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 ตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ระบบเศรษฐกิจ

การเกษตร ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และรองลงมาประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย ฯลฯ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว พริก ลำไย

การประมง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีการเลี้ยงปลา เช่น ปลานิล ปลาดุก ปลาบึก โดย การกำกับดูแลโดยสำนักประมงอำเภอพาน

การปศุสัตว์ ประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ โดยการกำกับดูแลโดยสำนักงานปศุสัตว์อำเภอพาน

ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นตำบลดอยงาม ประมาณระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม
- ประเพณีอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประมาณระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุ หมู่ที่ 12 ประมาณเดือนมกราคม
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุ หมู่ที่ 10 ประมาณเดือนกุมภาพันธ์
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุแก้วทันใจ หมู่ที่ 7 ประมาณเดือนมีนาคม
- ประเพณีบรรพชา/อุปสมบทภาคฤดูร้อน ประมาณเดือนเมษายน
- ประเพณีมหาสงกรานต์และวันผู้สูงอายุ ประมาณเดือนเมษายน
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุ หมู่ที่ 1 ประมาณเดือนพฤษภาคม
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุ หมู่ที่ 2 ประมาณเดือนพฤษภาคม
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุ หมู่ที่ 4 ประมาณเดือนพฤษภาคม
- ประเพณีสงฆ์พระธาตุ หมู่ที่ 8 ประมาณเดือนกรกฎาคม
- ประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคม ตุลาคม พฤศจิกายน
- ประเพณีสลากภัต ประมาณเดือนตุลาคม
- งานกฐินตำบล ประมาณเดือนพฤศจิกายน
- ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการอนุรักษ์ สืบสาน และต่อยอด ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสานใช้สำหรับในครัวเรือน และการปั้นเครื่องปั้นดินเผา

ภาษาถิ่น

ร้อยละ 90% ของประชากร พูดภาษาไทยถิ่นเหนือ ที่เหลือเป็นภาษาไทยถิ่นกลาง

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ได้แก่ เครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่ ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์จากผ้า

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนเริ่มต้นโครงการ ผลการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประเด็น พบว่ามี 5 ประเด็น ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ได้แก่ 1) ความสามารถวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย 2) สัมมาชีพเต็มพื้นที่ 3) เกษตรทฤษฎีใหม่ 4) การฝึกอบรมด้านสังคม และ 5) พัฒนาคูณภาพกลุ่มเปราะบาง ตำบลดอยงามจัดอยู่เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง จึงนำประเด็นที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่านกิจกรรมทั้งสิ้น 5 กิจกรรม คือ 1) การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจวิเคราะห์หาสารเคมีตกค้างประจำหมู่บ้าน 2) การพัฒนาสินค้าและการตลาด “ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงการท่องเที่ยว” 3) กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ในชุมชน 4) การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น 5) การส่งเสริมกิจกรรมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน

ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ ได้ทำการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประเด็น อีกครั้งหนึ่ง พบว่ามีประเด็น 2 ประเด็น ที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ได้แก่ 1) สัมมาชีพเต็มพื้นที่ 2) พัฒนาคูณภาพกลุ่มเปราะบาง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

เพื่อให้ตำบลมีศักยภาพ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ความสามารถวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย 2) สัมมาชีพเต็มพื้นที่ 3) เกษตรทฤษฎีใหม่ 4) การฝึกอบรมด้านสังคม และ 5) พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง เป็นไปตามเป้าหมาย โครงการจึงได้ดำเนิน 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) 2) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) 3) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) และ 4) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) โดยมีกิจกรรมย่อยที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานทั้ง 4 กิจกรรม ทั้งสิ้น 5 กิจกรรมย่อย ได้แก่ 1) การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจวิเคราะห์หาสารเคมีตกค้างประจำหมู่บ้าน 2) การพัฒนาสินค้าและการตลาด “ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงการท่องเที่ยว” 3) การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ในชุมชน 4) การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น และ 5) การส่งเสริมกิจกรรมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจวิเคราะห์หาสารเคมีตกค้างประจำหมู่บ้าน ได้ดำเนินการตรวจหาสารพิษในพืช ผักที่ใช้ในการบริโภคและจำหน่ายให้แก่องค์กรและประชาชนในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมการอบรมในการตรวจหาสารพิษเบื้องต้นในพืช ผัก โดยมีชุดเครื่องตรวจหาสารพิษเป็นสื่อในการอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมาย และส่งมอบให้กับ อบต. ดอยงาม เพื่อให้กลุ่มผู้อบรมสามารถนำไปใช้งานได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาสินค้าและการตลาด “ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงการท่องเที่ยว” ได้ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ออกแบบตราสินค้า พัฒนาระบบบัญชี และการตลาดมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ตำบลดอยงามให้มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ ผ่านการจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาสินค้าและการตลาด และออกแบบตราสินค้า บรรจุภัณฑ์แก่ผลิตภัณฑ์จำนวนทั้งสิ้น 10 ผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงจัดทำคลิปวิดีโอโปรโมทผลิตภัณฑ์ทั้ง 10 ผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ต่อไป

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ในชุมชน ได้ดำเนินการโดยการนำองค์ความรู้มาถ่ายทอดให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อสร้างความโดดเด่นและน่าสนใจแก่แหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่นักท่องเที่ยวเป้าหมาย รวมถึงวางแนวทางการพัฒนาพื้นที่สู่การท่องเที่ยวชุมชน ผ่านการจัดอบรม “กิจกรรมแผนที่เดินทางพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน” และมีการนำสื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการถ่ายวิดีโอ โปรโมทสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ทำโปสเตอร์ และจัดกิจกรรม “เปิดเส้นทางท่องเที่ยวตำบลดอยงาม”

กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานในท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดอบรม “หลักสูตรช่างพื้นฐาน” แบ่งออกเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร หลักสูตรช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ และหลักสูตรช่างติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร โดยแต่ละหลักสูตรดำเนินการปฏิบัติด้วยการใช้เครื่องมือจริง

กิจกรรมที่ 5 การส่งเสริมกิจกรรมการจดบัญชีรายรับรายจ่ายและสร้างการออมสำหรับครัวเรือน ได้ดำเนินการจัดอบรม “การจัดการทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมบัญชีสถาบันการเงิน” และ “อบรมเชิงปฏิบัติการการทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป” ผ่านการฝึกทักษะการใช้โปรแกรมบัญชี “ระบบบัญชีสถาบันการเงิน ฉบับเรียนรู้” ที่มีการร่วมงานกับทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำไปต่อยอดใช้เกี่ยวกับการเงินในชุมชนต่อไป

ในส่วนของการดำเนินงานของผู้รับจ้างงาน มีการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลของตำบล เช่น การจัดเก็บสถานภาพตำบล ใช้ Google Form และ Google Drive เป็นพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล และแชร์ข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลโควิด โดยใช้โทรศัพท์มือถือกรอกข้อมูลผ่านระบบส่วนกลาง เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานของโครงการภายในพื้นที่ตำบลดอยงามผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ครบทุกตัวชี้วัดในแต่ละกิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมเกิดสิ่งโดดเด่นขึ้นมาจากการทำงานกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เช่น กิจกรรมที่ 1 มีการนำเทคโนโลยีการตรวจหาสารเคมีมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการประยุกต์ให้เกิดความเข้าใจและใช้งานด้วยขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก กิจกรรมที่ 2 พบผลิตภัณธ์ ผลผลิต ที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ตำบล ที่สามารถนำมาต่อยอดพัฒนาให้เกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพื่อการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน กิจกรรมที่ 3 พบว่าภายในชุมชน มีประชาชนชาวบ้านที่มีองค์ความรู้และภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ ที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้คนที่ต้องการเข้ามาศึกษา กิจกรรมที่ 4 ได้มีการสร้างช่างเทคนิคท้องถิ่นภายในชุมชน และกิจกรรมที่ 5 มีโปรแกรมบัญชีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับกองทุนหมู่บ้านได้ต่อไป นอกจากนี้การดำเนินงานทั้ง 5 กิจกรรมยังมีความเชื่อมโยงกันตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ไปจนถึงกิจกรรมที่ 5 โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

นอกจากนี้ ผู้รับจ้างงานที่ทำงานร่วมกับชุมชน ทำให้พบแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โคกหนองนาโมเดล และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น บุคคลเด่นที่มีบทบาทในพื้นที่ ได้แก่ นายมานนท์ ทิศขมภู ได้ดำเนินตามรอยในหลวงรัชกาลที่ 9 ด้านเกษตรพอเพียง ทำให้พื้นที่ของนายมานนท์จึงเป็นเสมือนศูนย์การเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจในการทำเกษตรปลอดภัยทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินตามโครงการประสบความสำเร็จที่สำคัญที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลดอยงาม ตั้งแต่การเริ่มต้นประสานงาน การตอบรับ ไปจนถึงการเข้าร่วมกิจกรรมในทุก ๆ กิจกรรม นอกจากการให้ความร่วมมือในการเข้าไปทำงานของผู้รับจ้างงานแล้ว ยังมีกลุ่มผู้นำชุมชนทั้ง 14 หมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม ที่อำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ สถานที่สำหรับการจัดกิจกรรม เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหา

1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความล่าช้า รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลดอยงาม ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานไม่เกิดความต่อเนื่อง
2. ผู้ประกอบการไม่มีตราสินค้าเป็นของตนเอง ทำให้ไม่เกิดการซื้อซ้ำ ขาดข้อมูลสำหรับติดต่อซื้อขาย แปรนต์ไม่เป็นที่น่าจดจำต่อผู้ซื้อ
3. ช่วงเวลาในการจัดอบรม มีการดำเนินงานตรงกับกิจกรรมทางการเกษตรของผู้เข้าร่วมอบรม ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมบางท่านพลาดการเข้าร่วมการอบรม
4. ขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้เข้าร่วมอบรมและไม่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรม เช่น จำนวนไม้ตบที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ขยายระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อให้มีการดำเนินโครงการสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมถึงสามารถเกิดการติดตามการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง
2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนาต่อไป

เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพัฒนาตัวชีวิตในประเด็นที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ควรที่จะมีการพัฒนาในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่สาธารณะ
- 2) การรวมกลุ่มเพื่อสร้างการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม
- 3) การเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่เศรษฐกิจฐานราก
- 4) การรวมกลุ่มและพัฒนาการบูรณาการกลุ่มสมาชิกตลอดห่วงโซ่คุณค่าและการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการที่เชื่อมโยงและเอื้อประโยชน์กันอย่างต่อเนื่องและจากความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของหน่วยงานในพื้นที่นำไปสู่การพัฒนาต่อยอดผลการดำเนินงานในระดับตำบลสู่เครือข่ายระหว่างตำบลได้ด้วยกระบวนการยกระดับคุณภาพชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมของคนในชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ในชุมชนวิถีเกษตรปลอดภัย

รูปภาพที่ 1 ใบรับรองผักปลอดภัย และการลงพื้นที่เก็บผักในชุมชนเพื่อนำมาตรวจหาสารพิษ

รูปภาพที่ 2 ทำการถ่ายทำวิดีโอโปรโมทผลิตภัณฑ์สินค้าในชุมชน

รูปภาพที่ 3 ถ่ายทำวิดีโอโปรโมทการท่องเที่ยวในชุมชน

รูปภาพที่ 4 การจัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับประชาชนในพื้นที่

รูปภาพที่ 5 จัดอบรมการใช้โปรแกรมบัญชีพื้นฐานให้กับกองทุนหมู่บ้านในตำบลดอยงาม

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล)

พื้นที่ ตำบลดอยงาม

อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

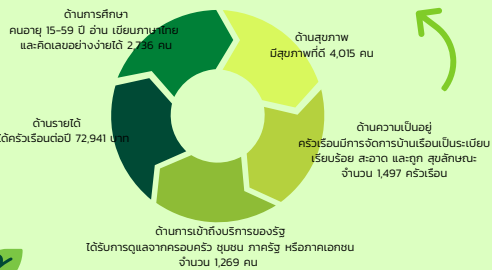

ศักยภาพตำบล ตำบลอยู่รอด (ก่อน) ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน (หลัง)

ตำบลดอยงาม เป็นตำบลหนึ่งใน 15 ตำบลของอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อยุ่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอพาน มีพื้นที่ประมาณ 33 ตารางกิโลเมตร ตำบลดอยงาม แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 14 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัย ประมาณ 60% เป็นพื้นที่สำหรับเกษตร 35 % และมีพื้นที่ส่วนอื่น 5% ประชากรโดยส่วนใหญ่ทำอาชีพ เกษตรกร

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

โจทย์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาตำบล

ก่อนเริ่มต้นโครงการ ตำบลดอยงาม จัดอยู่เป็นตำบลอยู่รอด จึงนำประเด็นที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาตำบลผ่านกิจกรรมทั้งสิ้น 5 กิจกรรม

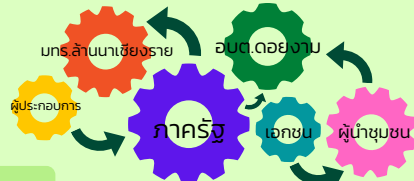
หลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมแล้ว ผลการประเมินศักยภาพตำบลเป้าหมาย 16 ประเด็น ตำบลดอยงามจัดอยู่ในตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

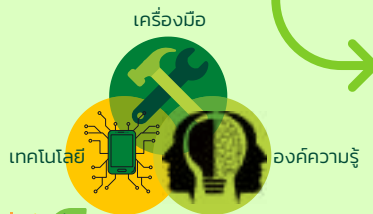
1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้รายได้ของประชาชนในตำบลดอยงามลดลง ทำให้เกิดการว่างงานและปัญหาหนี้สินที่เพิ่มขึ้น... 2. ผู้ประกอบการมีรายได้น้อยลง... 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น... 4. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้รายได้ของประชาชนในตำบลดอยงามลดลง... 5. สถานการณ์การว่างงาน... 6. สถานการณ์การว่างงาน...

กลไกการดำเนินงาน

กลไกการดำเนินงานของโครงการภายในพื้นที่ตำบลดอยงามผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ครบทุกตัวชี้วัดในแต่ละกิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงหน่วยงาน องค์ดอยงาม นอกจากนี้การให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและ อบต. ดอยงาม ที่อำนวยความสะดวกและประสานงานการดำเนินงาน หน่วยงานที่เป็นภาคีพันธมิตร สถานะสำหรับการจัดกิจกรรม เป็นต้น

วิธีการดำเนินงาน

ในส่วนของการดำเนินงานของผู้นำชุมชน มีการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลของตำบล เช่น การจัดทำแบบสอบถามด้วย Google Form และ Google Drive เป็นต้น ในการจัดเก็บข้อมูลและข้อมูล การจัดทำข้อมูลโควิด โดยใช้โทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์ผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น

ผลลัพธ์

1. กิจกรรมการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างประจำหมู่บ้าน
2. กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดด้วยสินค้าเกษตรปลอดภัย
3. กิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ชุมชน 10 ผลิตภัณฑ์
4. กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์แรงงานในท้องถิ่น
5. กิจกรรมการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมบัญชีสำหรับกองทุนหมู่บ้าน

1. คนในชุมชนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและยกระดับศักยภาพให้พัฒนาท้องถิ่นด้วยการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยโดยใช้ฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม จำนวน 15 คน
2. ครัวเรือนได้รับบริการส่งเสริมการเกษตรโดยการทำบัญชีครัวเรือน สามารถวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินและกองทุนหมู่บ้านระบบบัญชีที่ได้ประโยชน์ใช้โปรแกรมบัญชีสถาบันการเงินชุมชนได้ จำนวน 2 กองทุน
3. เกษตรกรและสังคมในตำบลดอยงามได้รับการยกระดับแบบบูรณาการ โดยมี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย เป็น System Integrator
4. มีแรงงานในหมู่บ้านที่ไป บัณฑิตจบใหม่และนักศึกษาได้มีงานทำและฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 20 คน
5. ครัวเรือนได้รับการส่งเสริมการเกษตรโดยการทำบัญชีครัวเรือน สามารถวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินและกองทุนหมู่บ้านระบบบัญชีที่ได้ประโยชน์ใช้โปรแกรมบัญชีสถาบันการเงินชุมชนได้ จำนวน 2 กองทุน
6. แต่ละหมู่บ้านมีเจ้าหน้าที่ตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้าง ประจำหมู่บ้าน จำนวน 14 หมู่บ้าน
7. มีโปรแกรมและเส้นทางท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ผู้นำชุมชนที่ทำงานร่วมกับชุมชน ทำให้พบแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ 10 ทศวรรษมาไกล และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

บุคคลในพื้นที่มีบทบาทในพื้นที่ ได้แก่ นายมานนท์ กัทขมภู ได้ดำเนินตามรอยในหลวงรัชกาลที่ 9 ด้านเกษตรพอเพียง ทำให้พื้นที่ของนายมานนท์จึงเป็นเสมือนศูนย์การเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจในการทำเกษตรปลอดภัยทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ : ผลิตภัณฑ์ในชุมชนได้รับการยกระดับด้วยการบริหารจัดการตลาด ให้เป็น "ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยเพื่อการท่องเที่ยว" เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ชุมชน 10 ผลิตภัณฑ์ รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อ 1 ผลิตภัณฑ์ จำนวน 10 บาท/ชิ้น

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- คนในชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างประจำหมู่บ้าน, การพัฒนาผลิตภัณฑ์, การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน, การพัฒนาฝีมือทางการใช้โปรแกรมบัญชีสถาบันการเงินชุมชน
- เพิ่มช่องทางการตลาดทางออนไลน์และออฟไลน์
- การพึ่งพาตนเอง
- คุณภาพชีวิตคนในชุมชนตำบลดอยงามดีขึ้น

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลเมืองพาน
อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ผู้รับผิดชอบ : ผ.ศ.วิเชษฐ ทิพย์ประเสริฐ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เชียงราย

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. ผ.ศ.นพพร พัชรประกิติ
 2. ผ.ศ.มงคลกร ศรีวิชัย
 3. ผศ.อนนท์ นำอิน
 4. ผศ. ฌภัทร ทิพย์ศรี
 5. อ.ปาริชาติ วงศ์ฉายา
 6. นายธเนศ ศรีพรม
 7. นายวุฒิไกร ธรรมวรรณ
 8. อ.อมรรัตน์ ปิ่นชัยมูล

9. นายกวิณวุฒิ สุทธนะ
10. ผศ.สุรชัย อำนวยพรเลิศ
11. นายอังกร ว่องตระกูล

ความเป็นมา

ตำบลเมืองพานมีเนื้อที่ประมาณ 23.26 ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตเทศบาลตำบลเมืองพาน 2.29 ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน 20.97 ตารางกิโลเมตร มีทั้งหมด 23 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรประมาณ 10,100 คน

สภาพภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ เป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ มีลำน้ำแม่สำนไหลผ่านเข้ามาในเขตเทศบาล ในอดีตเป็นพื้นที่การเกษตรปลูกข้าวและพืชผักผลไม้ แต่ปัจจุบันพื้นที่การเกษตรกรรมได้ลดจำนวนลงเนื่องจากมีถนนพหลโยธินเป็นเส้นทางคมนาคม และขนส่งที่สะดวกทำให้ประชาชนหันมาประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างมากขึ้น ลักษณะภูมิอากาศ สภาพอากาศเป็นเขตร้อนชื้น อุณหภูมิทั่วไปเฉลี่ย 24 – 43 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 58.50 มม./ปี สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวม สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ปลูกปาล์มเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบล

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนเริ่มโครงการ การประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ตำบล เมืองพานมีเป้าหมายที่ครอบคลุม 12 เป้าหมาย ผลการประเมินศักยภาพอยู่ในเกณฑ์ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง เมื่อสิ้นสุดโครงการ การประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ตำบล เมืองพาน มีเป้าหมายที่ครอบคลุม 12 เป้าหมาย ผลการประเมินศักยภาพอยู่ในเกณฑ์ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และโจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนที่ยังไม่ครอบคลุม ได้แก่ ส่งเสริมความปลอดภัยในพื้นที่ พัฒนาคูณภาพกลุ่มเปราะบาง พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่ พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่และส่งเสริมตำบลทำความดี เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การพัฒนาสามาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)

- กิจกรรมการอบรมความรู้ ปฏิบัติการ และพัฒนาทักษะ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเลี้ยงปลานิลตามแนวปฏิบัติที่ดีในการเลี้ยงสัตว์น้ำกิจกรรมอบรมการพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชน
- กิจกรรมอบรมความรู้ และปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดและแผนการผลิต
- กิจกรรมการยกระดับสินค้าวิสาหกิจชุมชน
- การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
- กิจกรรมการจัดการบริหารองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวตำบลเมืองพาน
- การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)
- กิจกรรมการพัฒนาความรู้ด้านสารสนเทศและการจัดการข้อมูล
- กิจกรรมการอบรมความรู้ ปฏิบัติการ และพัฒนาทักษะ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเลี้ยงปลานิลตามแนวปฏิบัติที่ดีในการเลี้ยงสัตว์น้ำกิจกรรมอบรมการพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชน
- กิจกรรมอบรมความรู้ และปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดและแผนการผลิตส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

- กิจกรรมการจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงาน

1. ชั้นวางแผน (P)
 - 1.1 ประชุมวางแผนเพื่อเขียนโครงการฯ
 - 1.2 เขียนโครงการฯ
 - 1.3 เสนอขออนุมัติโครงการฯ
2. ชั้นดำเนินการ (D)
 - 2.1 ประชุมวางแผน เพื่อมอบหมายงานตามหน้าที่
 - 2.2 ขออนุมัติเบิกงบประมาณจัดทำโครงการฯ
 - 2.3 ดำเนินกิจกรรมโครงการฯ
3. ชั้นติดตาม ประเมินผล (C)
 - 3.1 สรุปประเมินผลการดำเนินโครงการฯ
 - 3.2 สรุปโครงการฯ
 - 3.3 รายงานผลการสรุปโครงการฯ
4. การจัดทำแผนปรับปรุงข้อเสนอแนะ/และขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาแผน (A)
 - 4.1 ประชุมสรุปปัญหาและอุปสรรคโครงการ
 - 4.2 จัดทำแผนปรับปรุง

ผลการดำเนินงาน

ตำบลได้มีการพัฒนาจากจัดกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการเลี้ยงปลานิล กิจกรรมการจัดทำแผนการตลาดและการผลิต กิจกรรมยกระดับสินค้าวิสาหกิจชุมชน กิจกรรมการจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืน และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว จนทำให้เกิดผลผลิตตามตัวชี้วัดดังกล่าว ได้มีการแก้ไขปัญหาของปลานิลน็อคน้ำ โดยการใช้เทคโนโลยีนาโนบับเบิล มาช่วยเพิ่มค่าออกซิเจนในน้ำ เพื่อช่วยให้ปลาอยู่รอด รวมไปถึงการใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดต้นทุนของการใช้ไฟฟ้า ได้มีการพัฒนาธุรกิจ จนได้ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจบ้านเห็ด ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพและดินปลูก ได้มีการจัดการขยะตามครัวเรือน รู้หลักการการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน โดยการจัดเก็บข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวทั่วทั้งตำบล แล้วจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมให้เยาวชนมีความรู้ด้านการนำเสนอและจัดทำสื่อเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน ทีมงานและชุมชนมีความพร้อมในการทำงานร่วมกัน มีการวางแผนด้านสื่อสาร อย่างเป็นระบบ และการได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน และหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน เกษตรอำเภอบ้านนา และมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์

แนวทางการพัฒนาต่อไป ได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาพัฒนาชุมชน เพื่อเกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

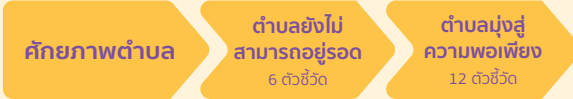
- การดำเนินงานในสถานการณ์โควิด (Covid-19) ต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังมากที่สุด
- การมอบหมายงานกระชั้นชิด ไม่มีความชัดเจน และเร่งรัดส่งงาน
- ระบบการทำงานไม่เสถียร ทำให้ผู้รับจ้างเกิดปัญหา
- การประสานงานกับผู้นำชุมชนบางพื้นที่ไม่ได้รับความร่วมมือ

การดำเนินงานรายตำบล TSI

ตำบล เมืองพาน อำเภอ พาน จังหวัด เชียงราย

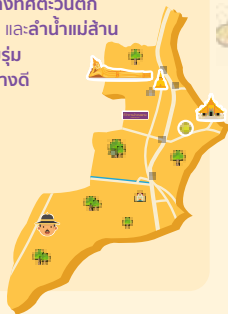
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลเมืองพาน มีหมู่บ้านจำนวน 23 หมู่บ้าน 2,891 ครัวเรือน สภาพภูมิศาสตร์ เป็นเขตร้อนชื้น มีอุณหภูมิเฉลี่ย 24-43 °C ตำบลเมืองพานมีเนื้อที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน 20.97 ตารางกิโลเมตร มีเทือกเขาอยู่ทางทิศตะวันตก มีแม่น้ำไหลผ่าน 2 สาย คือ ลำน้ำแม่ปอน และลำน้ำแม่ล้าน สภาพพื้นที่โดยทั่วไป ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบรุ่ม เหมาะสมสำหรับ การเพาะปลูกได้เป็นอย่างดี จำนวนประชากร 7,190 คน

- เพศชาย 3,405 คน
- เพศหญิง 3,785 คน
- ตลาด 4 แห่ง
- ศาสนสถาน 11 แห่ง
- โรงเรียน 4 แห่ง

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

กลไกการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนา

1. การพัฒนาสัมมาชีพและการสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP และอาชีพอื่น ๆ)
2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care / เทคโนโลยีต่างๆ)
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม / Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนแก่ชุมชน)

การพัฒนาพื้นที่

- เพื่อพัฒนาทักษะของชุมชนตำบลเมืองพาน สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนให้สามารถพึ่งตนเอง และเกิดพลังในขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน
- เพื่อพัฒนาส่งเสริมช่องทางการตลาดด้วยการบริการการตลาด เพื่อให้มีการพัฒนาเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืน และส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในชุมชน
- พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
- เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในตำบลเมืองพาน

ผลลัพธ์การเก็บข้อมูลของ CBD

ผู้ที่ย้ายกลับบ้านเนื่องจากโควิด	7	เกษตรกรในท้องถิ่น	374
แหล่งท่องเที่ยว	12	พืชในท้องถิ่น	72
ที่พัก/โรงแรม	4	สัตว์ในท้องถิ่น	11
ร้านอาหารท้องถิ่น	27	ภูมิปัญญาในท้องถิ่น	13
อาหารที่นำสนใจประจำถิ่น	18	แหล่งน้ำในท้องถิ่น	11

ข้อเสนอแนะ

ในพัฒนาประสิทธิภาพของชุมชนต้องมีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เข้าไปส่งเสริมการพัฒนาความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนยังต้องการจัดตั้งกองทุนหรือกลุ่ม เพื่อให้มีเงินทุนสำหรับการส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้กับคนในชุมชนตำบลเมืองพาน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. กิจกรรมการอบรมความรู้ ปฏิบัติการและพัฒนากิจกรรม นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเลี้ยงปลาบิล ตามแนวปฏิบัติที่ดีในการเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - การปรับปรุงคุณภาพน้ำด้วยเทคโนโลยีนาโนไบโอ
 - การเพิ่มออกซิเจนในน้ำด้วยการใช้ฟองล้างน้ำแสงอาทิตย์
 - การลงพื้นที่ ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพน้ำด้วยเทคโนโลยีนาโนไบโอ
2. กิจกรรมการอบรมความรู้และปฏิบัติ การจัดทำแผนการตลาด และแผนการผลิต
 - การจัดทำแผนการตลาด และแผนการผลิต
 - การทำปุ๋ยอินทรีย์
 - การใช้เครื่องอัดปุ๋ยอินทรีย์
3. กิจกรรมการจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียน อย่างยั่งยืน และการบำบัดน้ำเสีย
 - การอบรมเชิงปฏิบัติการนักจัดการขยะอันตราย: (ถอดบทเรียน)
 - การอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการจัดการวัสดุหมุนเวียน
 - กิจกรรมจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืน (ลงพื้นที่เชิงรุก)
4. กิจกรรมการยกระดับสินค้าวิสาหกิจชุมชน
 - กิจกรรมอบรมการพัฒนาช่องทางทางการตลาด (ออนไลน์ และออฟไลน์)
 - การพัฒนาและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - พัฒนาอาชีพใหม่ วิสาหกิจน้ำเชื้อเห็ดป่า
5. กิจกรรมการจัดการบริหารองค์ความรู้ด้านท่องเที่ยวตำบลเมืองพาน
 - กิจกรรมฐานความรู้ด้านการท่องเที่ยวตำบลเมืองพาน (Onemap Village Profile)
 - กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองพาน (จัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์)
 - กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองพาน (มัลติมีเดีย)
 - การประชาสัมพันธ์โครงการ U2T ตำบลเมืองพานงาน มหกรรมไม่ทอดกฐินเชียงราย (วัดร่องหลอด)

ผลลัพธ์

1. การจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่และนักศึกษา จำนวนทั้งหมด 23 คน
2. ผู้รับจ้างเกิดการพัฒนากิจกรรม: คน 20 คน ทั้ง 4 ด้าน (Digital/Language/Financial/Social)
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
4. เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ Community Big Data

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

ทำให้เกิดรายได้จากการขายสินค้าและผลิตภัณฑ์อื่นๆของชุมชนเพิ่มขึ้นโดยช่วยขับเคลื่อนให้เกิดการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าในชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด ตำบลเมืองพานมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญหลายแห่ง โดยมีการพัฒนาการท่องเที่ยวได้มีการจัดทำแผนที่เส้นทางในตำบลเมืองพาน ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจมาเที่ยวในชุมชนมากขึ้น

รายได้เพิ่มขึ้น (เฉลี่ยต่อตำบล)	ต้นทุนลดลง (เฉลี่ยต่อตำบล)	ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (เฉลี่ยต่อตำบล)
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 15 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 450,000 บาท/ปี รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 15,000 บาท/ครัวเรือน	ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10 ต้นทุนลดลงเฉลี่ย 60,000 บาท/เดือน/ปี ต้นทุนลดลงเฉลี่ย 6,000 บาท/คน/ครัวเรือน	ค่าเฉลี่ยร้อยละ 15 ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3,000 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ ส่งเสริมวิถีชีวิตการเป็นอยู่ของ คนในชุมชนมีคุณภาพที่ดีมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีความพร้อมต่อวิกฤตการณ์ฉุกเฉิน มีความรู้ความสามารถในการเผชิญ กับปัญหา รู้แนวทางการแก้ไขเพื่อความอยู่รอด

ผู้รับผิดชอบโครงการ:
พ.ศ.วิเศษ ทัพย์ประเสริฐ
รองคณบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์
หมายเลขโทรศัพท์: 094-637-1616

U2T ตำบลเมืองพาน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ ทิพจร
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ เชียงราย

ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีถ้อย ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ปัจจุบันได้รับการปรับขนาดองค์การบริหารส่วนตำบลจากขนาดเล็กเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ตามมติคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดเชียงราย ในการประชุมครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีถ้อย ตั้งอยู่เลขที่ 59 หมู่ที่ 2 บ้านป่าหวาย ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยอยู่ห่างจากจังหวัดเชียงราย ประมาณ 60 กิโลเมตรและอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่สรวยไปทางทิศใต้ ประมาณ 12 กิโลเมตร

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนเริ่มโครงการการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ตำบลศรีถ้อย มีเป้าหมายที่ครอบคลุม 5 เป้าหมาย อยู่ในเกณฑ์ตำบลอยู่ยากลำบาก

จากการดำเนินโครงการฯ จนถึงไตรมาสที่ 3 มีเป้าหมายที่ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น เป็นจำนวนทั้งหมด 10 เป้าหมาย อยู่ในเกณฑ์ของตำบลพ้นความยากลำบาก

โดยโจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนที่ยังไม่ครอบคลุมได้แก่ พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล ส่งเสริมระบบยุติธรรมในชุมชน ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) จัดกิจกรรมอบรมการพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชน
- การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) จัดกิจกรรมอบรมการจัดการบริหารองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวตำบลศรีถ้อย
- การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) จัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ด้านสารสนเทศและการจัดการข้อมูล
- การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) จัดกิจกรรมอบรมการจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืนและกิจกรรมการพัฒนากลไกการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมเพื่อความยั่งยืน

วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินโครงการ ด้วยการจัดกิจกรรมอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ตามแนวทางการพัฒนาที่ได้กำหนดแนวทางไว้ เพื่อให้องค์ความรู้กับชาวบ้านในชุมชนตำบลศรีถ้อย โดยการใช้นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการดำเนินงาน (ได้ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม เรืองเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต, คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ , แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร)

ผลิตภัณฑ์ชุมชนเกิดจากการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประยุกต์ให้มีมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยมีการพัฒนา ออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ผู้ประกอบการได้นำความรู้ที่ได้รับไปโปรโมทสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้ดีขึ้น ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักของคนในชุมชนมากขึ้น มีช่องทางการตลาดขยายเพิ่มมากขึ้น และยอดการขายสินค้าเพิ่มขึ้นจากเดิม

ปัจจัยความสำเร็จ

ได้รับความร่วมมือจากประชากรและองค์กรในชุมชนตำบลศรีถ้อยในการเข้าร่วมกิจกรรมอบรมต่างๆ ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น การเพาะเห็ด การเลี้ยงผึ้งโก้น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วย การจัดการขยะ และโลโก้บรรจุภัณฑ์ ได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

- การประชาสัมพันธ์รับสมัครไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- คำสั่งที่ได้รับจาก อว. มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง
- การจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของตำบล
- ผู้รับจ้างไม่ให้ความร่วมมือกับโครงการอย่างเต็มที่
- ค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน ได้รับความรับผิดชอบในการทำงานไม่เท่าเทียมกัน
- สถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ทำให้การทำงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร
- การติดต่อสื่อสารในพื้นที่ราบสูงค่อนข้างลำบาก เกิดความล่าช้า
- การคมนาคมการเดินทางในพื้นที่สูง ค่อนข้างลำบาก

การดำเนินงานรายตำบล TSI

พื้นที่ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด
5 เป้าหมาย

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
13 เป้าหมาย

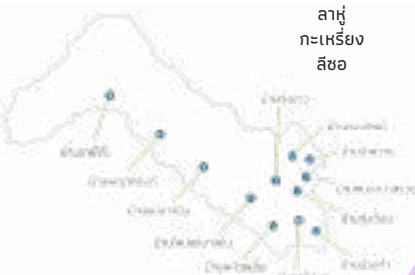
ข้อมูลพื้นฐานตำบลศรีถ้อย

- ตำบลศรีถ้อยประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน
- มีเนื้อที่ 222.58 ตร.กม./ 139,113 ไร่
- ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง
- มีแหล่งน้ำและทรัพยากรที่สวยงามและสมบูรณ์

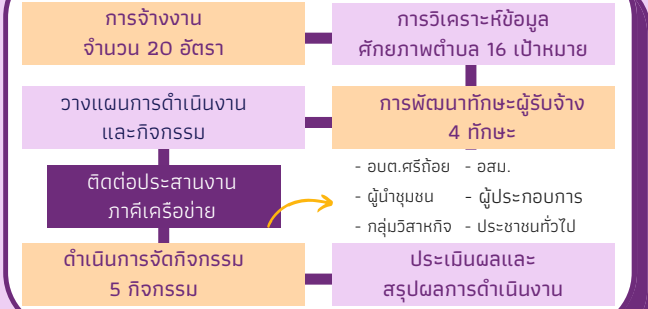

หลากหลาย
ชาติพันธุ์
พื้นเมือง
อาข่า
ลาหู่
กะเหรี่ยง
ลีซอ

- วัด 8 แห่ง
- โบสถ์ 14 แห่ง
- หอแพะ 6 แห่ง
- โรงเรียน 4 แห่ง
- รพ.สต. 1 แห่ง
- น้ำตก 4 แห่ง
- ประชากร 6,705 คน
- หญิง 3,288 คน ชาย 3,417 คน

• กลไกการดำเนินงาน

• โจทย์พัฒนาพื้นที่

- เพื่อพัฒนา / ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม
- เพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชน เครือข่ายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

• กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. การพัฒนาสินค้าวิสาหกิจชุมชน
 - เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์
 - พัฒนาช่องทางทางการตลาดออนไลน์และออฟไลน์
2. การพัฒนาความรู้ทางด้านสารสนเทศและการจัดการข้อมูล
 - พัฒนาความรู้ด้านการจัดทำสื่อออนไลน์และการตัดต่อวีดีโอ
3. การจัดการขยะด้วยแนวคิดวัสดุหมุนเวียนอย่างยั่งยืน
 - อบรมการคัดแยกขยะแต่ละประเภท
 - อบรมการจัดการขยะด้วยวัสดุหมุนเวียน
 - จัดกิจกรรม Kick off
 - จัดกิจกรรม Big Cleaning
4. การพัฒนากลไกการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมเพื่อความยั่งยืน
 - สอนเพาะเชื้อเห็ดป่า, การเลี้ยงผึ้งโก้น, การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยและการทำก้อนเห็ดนางฟ้า
5. การจัดการบริหารองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวตำบลศรีถ้อย
 - อบรมฐานความรู้ด้านการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน

• ผลลัพธ์

1. เกิดการจ้างงานตามภารกิจของประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา จำนวน 20 อัตรา
2. ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะ 4 ด้าน คือ Digital literacy, English literacy, Financial literacy และ Social literacy
3. สินค้าของชุมชนถูกยกระดับให้มีคุณค่าและมีคุณภาพ มีการบริหารจัดการด้านการตลาดอย่างเป็นระบบ
4. เกิด Community Big Data ของตำบลศรีถ้อย มากกว่า 600 รายการ

◦ เชิงเศรษฐกิจ

- เพิ่มมูลค่าสินค้าและพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์ให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจในชุมชน จำนวน 13 กลุ่ม
- เพิ่มจำนวนผู้ประกอบการอาชีพเสริมในการทำฟาร์มเห็ดนางฟ้าขายในชุมชนได้มากกว่า 5 ราย
- เกิดนักจัดการขยะในชุมชน ไม่น้อยกว่า 20 คน

◦ เชิงสังคม

- ชุมชนมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ข้อมูล ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของชุมชนมีคุณภาพที่ดีมากขึ้น
- การถ่ายโอนองค์ความรู้และทักษะด้านการประกอบอาชีพก่อให้เกิดการพัฒนาฟื้นฟูเศรษฐกิจในตำบล
- ประชาชนสามารถนำองค์ความรู้ต่างๆ ไปต่อยอด สร้างรายได้ให้กับตนเอง ชุมชน และตำบล จำนวนมากกว่า 5 องค์ความรู้

ผู้รับผิดชอบโครงการ: ผศ.ดร.วิวัฒน์ กิจพจร
คณะวิศวกรรมศาสตร์
โทร: 094-289-4942

ข้อมูลเพิ่มเติม
FB: สวัสดิ์ศรีถ้อย

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลป่าจิว
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพงศ์ หล้ากอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ร่วมโครงการ :

1. เกวลิน	แก้วริน
2. อัจฉรา	ธิยัญ
3. สุรยุทธ	อจิโน
4. ธีราธร	มูลเมือง
5. มลฤดี	ขำรักษ์
6. พิระพงษ์	มีเมล์
7. พิธนา	ชุมภู
8. จุฑาวรรณ	อ้วนดวงดี
9. จักรกรร	ฟองสุภา

10. สายชล	ประสิทธิ์
11. ฉัตรชญา	แสนช่างไม้
12. พีรยภัทร์	บุญตัน
13. อัจฉริยะ	เชื้อเมืองพาน
14. กานต์ธิดา	แก้วประภา
15. นฤมล	สมควร
16. สุรวุฒิ	ทาแก้ว
17. อธิกร	เหนือนภา
18. ศุศิวัส	คำบุญเรือง
19. อัครวิน	มูลจ้อย
20. อรจิรา	อภิศร
21. วนิดา	ทาสุนรินทร์

ความเป็นมา

ตำบลป่าจั่ว เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเวียงป่าเป้า มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 16 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านป่าจั่ว หมู่ 2 บ้านป่าสัก หมู่ 3 บ้านป่าฮ้างดำ หมู่ 4 บ้านรองกู่ หมู่ 5 บ้านป่าเหมือด หมู่ 6 บ้านหม้อหมู่ 7 บ้านแม่หาง หมู่ 8 บ้านห้วยมะเกลือ หมู่ 9 บ้านสบลี หมู่ 10 บ้านหนองเขียว หมู่ 11 บ้านขุนเมืองงาม หมู่ 12 บ้านฮ้างดำเหนือ หมู่ 13 บ้านทรายมูล หมู่ 14 บ้านสันทราย หมู่ 15 บ้านดงพระพร หมู่ 16 บ้านสันปูเลย

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำลาวไหลผ่านในเขตพื้นที่ เขตพื้นที่ทิศเหนือ ติดกับ ต.บ้านโป่ง อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย ทิศใต้ ติดกับ ต.เวียงกาหลง อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย ทิศตะวันออก ติดกับ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง ทิศตะวันตก ติดกับ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ สาธารณูปโภค มีไฟฟ้าใช้เกือบทุกหมู่บ้าน ยกเว้น หมู่ 7, 8 ใช้พลังงานแสงอาทิตย์

แหล่งท่องเที่ยว อ่างเก็บน้ำแม่ฉางข้าว หมู่ที่ 11 บ้านขุนเมืองงาม ดอยผาโง้ม หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวบ้านห้วยมะเกลือ ม.8 ต.ป่าจั่ว อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน (โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน (จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ที่ได้นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาเรื่องอะไร และแสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้านใด ดังนี้ 1.ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน 2.ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

จากข้อมูลตำบลและข้อมูลการพัฒนาชุมชนในตำบลป่าจั่ว มีข้อมูลของการพัฒนาประเด็นการพัฒนาตามตัวชี้วัดที่4 ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ , ตัวชี้วัดที่9 มีการจัดโครงสร้างพื้นฐานกายภาพสิ่งแวดล้อมพลังงาน, ตัวชี้วัดที่13.ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล, ตัวชี้วัดที่15 ส่งเสริมระบบระบบการสื่อสาร จึงเป็นประเด็นพื้นฐานของการเกิดโครงการและกลยุทธ์ เป็นที่มาในการออกแบบและวางกลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมรวมทั้งการศึกษาจุดแข็ง-จุดอ่อนของกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมยกระดับเศรษฐกิจรายตำบล ตำบลป่าจั่วพบว่า ภายในตำบลป่าจั่วเข้าสู่ผลศักยภาพตำบลในด้านตำบลสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม (ตามที่โครงการได้เลือกดำเนินกิจกรรม)

ลำดับ	กิจกรรม	แนวทางการพัฒนา
1	สร้าง SMART PEOPLE	1.จัดอบรมเสริมทักษะโดยผู้เข้าร่วมอบรมอย่างน้อยจำนวน 20 คน 2.จัดทำคลิปนำเสนอชุมชนอย่างน้อย 3 ชิ้น 3. เพิ่ม social media เพื่อประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ ภายในชุมชน อย่างน้อย 2 ช่องทาง 4. สร้างกลุ่ม SMART PEOPLE 1 กลุ่ม
2	นวัตกรรมเพื่อชุมชน SMART INNOVATION	1.สร้างนวัตกรรมสนับสนุนอาชีพให้ชุมชน 1 ชิ้น 2. สร้างกลไกการดูดซับของชุมชน เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 1 แนวทาง
3	ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend PRODUCT	1. จัดอบรมโดยมีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 40 คน 2. สร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนจำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ 3. สร้างกลุ่ม Craft Trend PRODUCT 1 กลุ่ม 4. สร้างศูนย์การเรียนรู้ภายในชุมชน 1 กลุ่ม
4	Creative Food PEOPLE	1. จัดอบรมโดยผู้เข้าร่วมอย่างน้อยจำนวน 40 คน 2. พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารภายในชุมชน จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ 3. สร้างกลุ่ม Creative Food PEOPLE 1 กลุ่ม
5	ECO PEOPLE	1. จัดอบรมโดยผู้เข้าร่วมอย่างน้อยจำนวน 40 คน 2. พัฒนาผลิตภัณฑ์จากสิ่งเหลือใช้หรือสมุนไพรภายในชุมชน 3. สร้างกลุ่ม ECO PEOPLE 1 กลุ่ม

วิธีการดำเนินงาน (วิธีการบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยี เครื่องมือ องค์ความรู้ นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม)

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสภาพเศรษฐกิจและสังคมตำบลป้าจั่ว
2. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล

แบบบูรณาการ

3. ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลเชิงลึก และความต้องการในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มเป้าหมาย
4. ศึกษาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT ANALYSIS) ของกลุ่มเป้าหมาย
5. วางแผนการดำเนินกิจกรรมยกระดับชุมชน อาทิเช่น การพัฒนากระบวนการผลิตในชุมชน การพัฒนาทักษะอาชีพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของตำบล
6. ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน
7. ประเมินผลและสรุปการดำเนินกิจกรรม

ผลการดำเนินงาน (ได้ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต, คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ , แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร)

ลำดับ	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
1	สร้าง SMART PEOPLE	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มทักษะการส่งเสริมการตลาดออนไลน์ 2. เพิ่มทักษะในการใช้สื่อออนไลน์และแอปพลิเคชันเพื่อนำมาขายระดับธุรกิจของคนในชุมชน 3. เกิดการยกระดับการท่องเที่ยวในชุมชน
2	นวัตกรรมเพื่อชุมชน SMART INNOVATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดนวัตกรรมสนับสนุนอาชีพภายในชุมชน 1 ชิ้น ได้แก่ เครื่องอบชา 2. ภายในชุมชนมีแนวทางการสร้างรายได้และปริมาณผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น ได้ผลิตภัณฑ์ที่ดี มีคุณภาพ
3	ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend PRODUCT	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภายในชุมชนมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ชาและกาแฟ เครื่องปั้นดินเผา และงานผ้ามัดย้อม 2. ผลิตภัณฑ์ของชุมชนตอบโจทย์ความต้องการกลุ่มเป้าหมายชัดเจนขึ้น ดังเช่นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ทางโครงการได้ออกแบบให้บรรจุภัณฑ์มีความทันสมัยและตอบโจทย์คนยุคใหม่ให้มากขึ้น เป็นต้น 3. ภายในชุมชนเกิดกลุ่ม Craft Trend PRODUCT และเกิดแหล่งการเรียนรู้ภายในชุมชนอย่างละ 1 กลุ่ม
4	Creative Food PEOPLE	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดกลุ่มการสร้างผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอาหารเพิ่มมากขึ้นภายในชุมชน 2. ส่งเสริมการสอนสูตรกาแฟให้กับชุมชน เพื่อนำวัตถุดิบที่มีดังเช่นชา กาแฟ มาปรับเป็นสูตรเมนูเครื่องดื่มชาและกาแฟ เพื่อจัดจำหน่ายต่อไป
5	ECO PEOPLE	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ ได้แก่ การทำปุ๋ยจากเปลือกเชอร์รี่กาแฟ 2. เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่จากสมุนไพรในท้องถิ่น ได้แก่ การทำน้ำยาล้างจานจากสมุนไพร

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลป่าจ้าว
2. ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
3. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในกิจกรรมของการจัดโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. การจัดอบรมในบางเรื่องไม่สามารถตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาแก่ชาวบ้านได้ ซึ่งด้วยลักษณะของชุมชนบางพื้นที่ที่ได้ปฏิบัติงานนั้น เป็นพื้นที่ห่างไกลทำให้การเดินทางเข้าไปในพื้นที่ๆ รับผิดชอบนั้นยากลำบาก ประกอบทั้งยังขาดสัญญาณโทรศัพท์ ทำให้ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างยากลำบาก
2. เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid – 19 ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมการอบรมได้ตามแผนงานที่วางไว้ได้ และทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างล่าช้า

แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. การศึกษาและพัฒนาาระบบห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์กาแฟ
2. การศึกษาและพัฒนาาระบบห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ชาอัสสัม

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล)

พื้นที่ตำบลป่าจ้อ อําเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพ

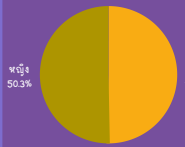
ก่อนการประเมิน
ตำบลมุ่งสู่
ความพอเพียง

หลังการประเมิน
ตำบลมุ่งสู่
ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นฐาน

เทศบาลตำบลป่าจ้อ
ยกฐานะขึ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจ้อเป็นเทศบาลป่าจ้อ
ตำบลป่าจ้อเป็นหนึ่งในที่ตั้งอยู่ในเขตอําเภอเวียงป่าเป้า
แบ่งการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน
บนพื้นราบ 13 หมู่บ้าน
บนเชิงเขา 3 หมู่บ้าน
ลักษณะภูมิประเทศ
ลักษณะเป็นที่ราบลุ่มสูงต่ำล้อมรอบด้วยภูเขา
บางพื้นที่เป็นเทือกเขา
พื้นที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชสวน/พืชไร่
พื้นที่บนเชิงเขาเหมาะแก่การปลูกชา/กาแฟ

จำนวนประชากรทั้งหมด
9,316 คน

วัด 11 แห่ง โบสถ์ 2 แห่ง โรงเรียน 5 แห่ง

แหล่งน้ำ 7 แห่ง พื้นที่ป่า 74,621 ไร่

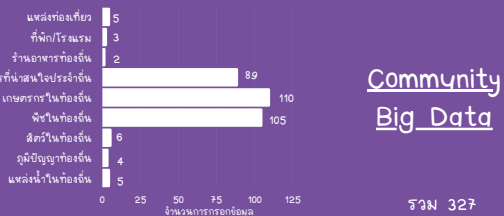
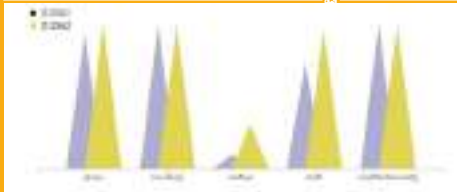
กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- 1.เกิดการจ้างงาน กระจายรายได้ให้กับประชาชน บัณฑิตและนักศึกษาในท้องถิ่น
- 2.การพัฒนาทักษะด้านอาชีพ ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างประชากรที่มีทักษะด้านอาชีพที่หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชุมชนและการก้าวสู่ทศวรรษที่ 21
- 3.เพิ่มศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับความสนใจและขยายฐานลูกค้าไปยังกลุ่มเป้าหมายที่ใหญ่ขึ้น
- 4.จัดเก็บข้อมูล Community Big Data เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตำบลต่อไป

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

- 1.การสร้างสัมมาอาชีพในพื้นที่
2. การจัดโครงสร้างพื้นที่กายภาพสิ่งแวดล้อม พลังงาน
3. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล
4. ส่งเสริมระบบการสื่อสาร

Smart People

- การทำตลาดอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ
- การทำตลาดออนไลน์ในยุคโควิดให้สำเร็จ
- การทำสื่อออนไลน์และแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ชุมชน
- การสร้างContentวิดีโอท่องเที่ยวป่าจ้อ
- กลยุทธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวแบบใหม่ในยุค New Normal
- บอกเล่าเรื่องราวชุมชนผ่านอินฟोगราฟิก

กิจกรรมที่ดำเนินการ

Creative Food Product

- อบรมอาชีพ พัฒนาทักษะผลิตภัณฑ์ชา ชาสมุนไพรในท้องถิ่น
- อบรมอาชีพ พัฒนาทักษะผลิตภัณฑ์กาแฟ
- อบรมอาชีพ พัฒนาทักษะผลิตภัณฑ์เบเกอรี่

Craft Trend Product

- การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา
- การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์กาแฟ ชา ชาสมุนไพร

Smart Innovation

- การพัฒนา และสร้างเครือข่าย
- เทคโนโลยีการอบแห้งผลิตภัณฑ์ชาอัสสัม และพืชผลทางการเกษตร
- การใช้งานและการบำรุงรักษาเชิงป้องกันของเครื่องอบแห้ง

Eco People

- แนวทางการเพิ่มมูลค่าของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตกาแฟ
- การนำผลิตภัณฑ์ล้างจาน
- การทำผลิตภัณฑ์ซีกผ้าชนิดน้ำ

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรเข้าถึงผลิตภัณฑ์ประเภทสินค้า OTOP ที่เป็นเอกลักษณ์ให้มากขึ้น
- 2) คณะผู้จัดการโครงการควรมีการประชุมวางแผนกันมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อวางแผน หน่วยงานประสานงานให้เป็นระบบ เพื่อการทำงานจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบ ผศ.จันุพงศ์ หล้าก่อง เบอร์ติดต่อ.....088-5514979 หน่วยงาน...มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลเขื่อนผาก
อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงราย

ผู้รับผิดชอบ : ผศ.นทีชัย ฝัสดี

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. นางสาวหนึ่งฤทัย	แสงใส
2. นายวิสุทธิ	บัวเจริญ
3. นายปรัชญา	นามวงศ์
4. น.ส.ทิพย์ภาวรรณ	ตันอ้วน
5. นายสิทธิศักดิ์	ยี่วน
6. นางลมัย	ฝัสดี
7. น.ส.จิรัฐติกาล	มานะจรรยาพงศ์
8. นายอนาวิน	สุวรรณนะ
9. นายภัทรกร	ออแก้ว

10. นส.เสงี่ยม	คินดี
11. นางกุลิณา	ศักดิ์สิริศรีฟ้า
12. นส.ทิน	อ่อนนวล
13. นายพิษณุ	พรมพราย
14. นายจักรรินทร์	ชินสมบัติ

ความเป็นมา

ตำบลเขื่อนผาก มีตำนานเล่าสืบกันมาจากการสอบถามผู้สูงอายุในตำบล ได้บอกเล่าเรื่องราวที่มาของชื่อตำบลเขื่อนผากในปัจจุบันนั้น เป็นชื่อเรียกที่เปลี่ยนมาจากคำว่า เขื่อนผาก ซึ่งเป็นภาษาล้านนา ซึ่งมีความหมายว่า “เหลือครึ่งหนึ่ง” เนื่องจากชุมชนดั้งเดิมได้ล่มจมลงกลายเป็นหนองน้ำ เนื่องจากรับประทานปลาไหลเผือกทำให้เกิดเรื่องประหลาดขึ้นโดย พื้นที่บริเวณหมู่บ้านดั้งเดิมได้ล่มจมลงไปในพื้นดิน ทั้งบ้านเรือนผู้คนและสัตว์เลี้ยง ซึ่งปัจจุบันคือบริเวณ บ้านหนองลุ่มหรือบ้านหนองเศรษฐี เป็นหมู่บ้านผาก (หมู่บ้านสาขา) ของบ้านทรายมูล หมู่ที่ 5 ตำบลเขื่อนผากทำให้พื้นที่ตำบลแบ่งออกเป็นสองส่วนโดยมีถนนสายแม่โจ้ – พริ้ว ผ่านกลางพื้นที่แบ่งเป็นฟากตะวันออกและฟากตะวันตกของถนน จากสภาพชุมชนดั้งเดิมที่ประกอบอาชีพเกษตรแบบยังชีพรับจ้างทำไม้จากบริษัท สัมปทานป่าไม้ ซึ่งต่อมาได้เหลือไว้แต่ พื้นที่ป่าโปร่งโล่งเตียนและแห้งแล้งครอบคลุมอำเภอพริ้ว ต่อมาในปี พ.ศ.2511 รัฐบาลได้ดำเนินการประกาศตั้งสหกรณ์ที่ดินขึ้น โดยกระทรวงเกษตรกรรมและสหกรณ์กรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก จำนวน 2 แปลง คือ สหกรณ์แปลง 1 และสหกรณ์แปลง 2 ครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล 10 หมู่บ้าน โดยมีการยกกฎเกณฑ์ในการจัดสรรที่ดิน ที่มีสภาพป่าเสื่อมโทรม นำมาจัดสรรให้ราษฎรในพื้นที่อำเภอทั้งหมด จำนวน 6 แปลง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก 2 แปลงครอบคลุมพื้นที่ในแปลงที่ 1 เป็นพื้นที่จัดสรรฟากทิศตะวันตกของถนนสาย แม่โจ้ – พริ้ว จำนวน 5 หมู่บ้าน ขณะที่ฟากทิศตะวันออกของถนนเป็นพื้นที่จัดสรรของสหกรณ์แปลงที่ 2 จำนวน 5 หมู่บ้าน โดยแบ่งพื้นที่จัดสรรให้ราษฎรเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งจะมีการจัดสรรที่ดินทำกินให้ครอบครัวละ 20 ไร่ เพื่อเป็นพื้นที่ทำกินและจัดสรรพื้นที่อาศัย รวม 360 ไร่ เพื่อแบ่งให้สมาชิกใช้เป็นที่อยู่อาศัย ครอบครัวละ 1 ไร่ (บริเวณโดยรอบตลอดชุมชนสหกรณ์แปลง 2 ปัจจุบัน) ตำบลเขื่อนผาก มี 10 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านแพะพัฒนา หมู่ที่ 2 บ้านเขื่อนผาก หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบงเหนือ หมู่ที่ 4 บ้านห้วยบงใต้ หมู่ที่ 5 บ้านทรายมูล หมู่ที่ 6 บ้านสหกรณ์แปลง 2 หมู่ที่ 7 บ้านทรายทอง หมู่ที่ 8 บ้านขวัญประชา หมู่ที่ 9 บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 10 บ้านม่วงหลวง จำนวนครัวเรือน ทั้งสิ้น 1,531 ครัวเรือน จำนวนประชากร ตามทะเบียนราษฎร 4,700 คน อาศัยจริงตามจปฐ. 3,275 คน ตำบลเขื่อนผากมีแผนในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายในการขับเคลื่อน โดยการเชื่อมโยงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการเกี่ยวกับเศรษฐกิจของชุมชน เพื่อสร้างแกนนำเครือข่ายขับเคลื่อนในการสานต่อองค์ความรู้ ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้กลับไปสานักกรักษ์บ้านเกิด และรวมพลังในการดำเนินกิจกรรมให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเบื้องต้นมีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมของชุมชน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ในพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก ได้มีการดำเนินงานจัดทำเรื่อง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและการยกระดับสินค้าในชุมชน แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน โดยทีม U2T เขื่อนผาก ได้ปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการเข้าสำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลของชุมชน และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและการยกระดับสินค้าชุมชน

ในระยะเวลาการดำเนินงานที่ผ่านมา จากการปฏิบัติงาน ทีม U2T เขื่อนผาก เริ่มจากการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างทีมงาน U2T เขื่อนผาก และภาคีเครือข่าย (อบต.เขื่อนผาก สภาเด็กและเยาวชนตำบลเขื่อนผาก กลุ่มสตรีแม่บ้าน และกลุ่มผู้สูงอายุ) ก่อให้เกิดเป็นเครื่องมือการทำงานที่เรียกว่า การขับเคลื่อนงานในรูปแบบของคอนสามวัย ประกอบด้วย เด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน และกลุ่มผู้สูงอายุ จากการปฏิบัติตามแผนงานดังกล่าว ก่อให้เกิดความร่วมมือของคนในชุมชนมากขึ้น

ในปัจจุบันพื้นที่ตำบลเขื่อนผาก มีเส้นทางท่องเที่ยว ศึกษาเรียนรู้ ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม เรียกว่า Khunphak 3 Way Land ดินแดน 3 ธรรมชาติ ประกอบด้วย เกษตรกรรม หัตถกรรม และคหกรรม อีกทั้งยังเป็นจุดที่ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในตำบลเขื่อนผาก เพื่อจัดตั้งกลุ่มบ้านพักโฮมสเตย์ และกลุ่มผลิตภัณฑ์ของดีตำบลเขื่อนผาก จากผลการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดการสร้างโอกาส เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และก่อให้เกิดรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- กิจกรรมพัฒนาสร้างทักษะอาชีพโดยผ่านต้นทุนชุมชน
- กิจกรรมพัฒนาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวภายใต้ต้นวิถีชีวิตของชุมชนโดยใช้ชื่อ ตำบล 3 ธรรมชาติ เกษตรกรรม หัตถกรรม คหกรรม
- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนโดยใช้นวัตกรรมรูปแบบใหม่ เช่น บอร์ดเกมชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน
- กิจกรรมยกระดับและปรับเปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์ในชุมชนและเสริมสร้างมูลค่าโดยใช้เรื่องราวของตัวผลิตภัณฑ์

วิธีการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานของกลุ่ม U2T ได้มีการวางแผนเพื่อสร้างเครือข่ายในการสานต่อองค์ความรู้ด้านการเกษตร วัฒนธรรม รวมถึงผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน และได้ประสานงานกับคนในชุมชน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งจะมีกลุ่มคนสามวัย คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสู่ชุมชน ก่อให้เกิดนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ทางกลุ่มผู้ทำงานได้มีการสำรวจและหาข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล นำมาสรุปข้อมูลเพื่อจัดทำหนังสือท่องเที่ยวศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมเรียกว่า Khunphak 3 Way Land ดินแดนสามธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรรม หัตถกรรม และคหกรรม ทางกลุ่มผู้ทำงาน U2T ได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมและผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อภายในชุมชนผ่านทางโซเชียลมีเดียโดยมี กองการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก และสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็นหน่วยงานที่สนับสนุน

ผลการดำเนินงาน

จากกิจกรรมและการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้ U2T ตำบลเขื่อนผากได้มีผลงาน คือ เส้นทางท่องเที่ยว และหนังสือไกด์บุ๊ก โดยกลุ่มได้เล็งเห็นสิ่งที่มีในชุมชน จึงอยากพัฒนาและยกระดับให้เป็นที่ยู่อักและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น จึงได้จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวภายใต้ แนวคิดเขื่อนผากดินแดนเมือง 3 ธรรมชาติ ได้แก่ เกษตรกรรม คหกรรม และ หัตถกรรม

ผลิตภัณฑ์ชุมชนและปราชญ์ชุมชน จากการลงพื้นที่สำรวจ ทำให้เราได้ทราบว่าในชุมชนมีผลิตภัณฑ์ที่สามารถยกระดับและพัฒนาการให้ไปแนวทางที่ดีขึ้น อาทิเช่น ข้าวแต่น้ำ อ้อย ผลิตภัณฑ์หอมฉุย ได้เปลี่ยนรูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้สะดวกและทันสมัย เพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้ามากขึ้น และได้รู้จักบุคคลที่มีศักยภาพในชุมชน ทางด้านต่างๆ ทั้งด้านเกษตรกรรม คหกรรม และ หัตถกรรม 1.นายนิคม ศรีรินทร์ เป็นปราชญ์ชุมชน ในการแกะสลักไม้ 2.ยายปา ใจปา เป็นปราชญ์ชุมชน ในการทำหมวกด้วยกลองเหล็ก, ทำพัดไม้ไผ่สาน 3.นางบุญรอด ปัญญา เป็นปราชญ์ชุมชน ในการผลิตถั่วเน่าแผ่น 4.นายสมบัติ มั่งคำ เป็นปราชญ์ชุมชนในการทำเกษตรแบบอินทรีย์ 5.ณัฐริกา จุใจ เป็นปราชญ์ชุมชนในการทำเกษตรผสมผสานอินทรีย์

ซึ่งกลุ่มเราได้ร่วมบูรณาการระหว่างปราชญ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชน และการทำเส้นทางท่องเที่ยว โดยอาศัยความสามารถ ความถนัดของปราชญ์ชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชน จัดทำเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่จะช่วยยกระดับตำบล เพิ่มรายได้หมุนเวียนให้กับคนในชุมชน และเป็นการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนภายในตำบลต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ

จากการทำงานร่วมกันของผู้ปฏิบัติการหลัก Key Actors ได้แก่ หัวหน้าโครงการ ผศ.นทีชัย ผัสดี และคณะทีมงาน ผู้ร่วมโครงการ U2T ตำบลเขื่อนผาก อบต., กองการศึกษา, กลุ่มชราบาล กลุ่มสภาเด็ก, ประชาชน, ผู้ประกอบการ ร้านค้าในพื้นที่ ได้มีการประสานการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ประเมินผลการดำเนินงาน วัดผลได้ มีการติดตามงานที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ ทำให้ตัวโครงการประสบความสำเร็จ โดยหัวหน้าโครงการและคณะทีมงาน เป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำวิธีการปฏิบัติงานและสนับสนุน องค์ความรู้ ทรัพยากรต่างๆในการทำกิจกรรมและลงพื้นที่ ส่วน U2T คิดรูปแบบโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ รวมไปถึงการดำเนินการกิจกรรมและทำการติดตามการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ตั้งไว้ U2T ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือเป็นอย่างดีในส่วนของพื้นที่การทำงาน และการประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง อบต. ชราบาล สภาเด็ก ประชาชน ผู้ประกอบการ ร้านค้าในพื้นที่ รวมถึงกองการศึกษา ในพื้นที่ตำบลเขื่อนผากจึงทำให้โครงการของ U2T ตำบลเขื่อนผากประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

- สถานที่ในการร่วมตัวในการทำงานควรมีการจัดเป็นสถานที่ที่เป็นหลักเป็นแหล่งและมีการรับรองจากทางหน่วยงานที่เป็นตัวรายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ
- ความไม่แน่นอนของแผนงาน/มีการเปลี่ยนแปลงกะทันหันจนบางที่ทำให้การทำงานเกิดความแปรปรวน
- ความใหม่ในการทำงานเพื่อสังคมของแต่ละบุคคลที่ได้รับเลือกเข้ามาทำงานในโครงการU2T

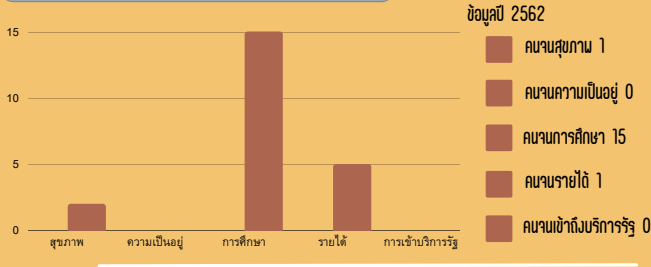
ตำบลเขื่อนผาก อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ตำบลอยู่รอด 9 ปีหาย

▶ ตำบลผอมเต็ม 13 ปีหาย

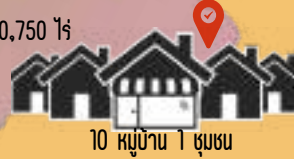
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

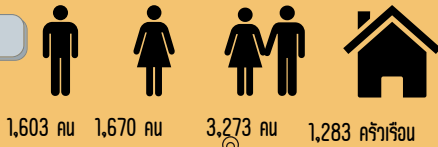

ข้อมูลพื้นฐาน

เนื้อที่ทั้งหมด 38 ตารางกิโลเมตร
หรือ 20,750 ไร่

ประชากร

อาชีพ

กิจกรรมพัฒนาพื้นที่

1. กิจกรรมการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้/โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ของชุมชน
2. กิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการที่ฝึก (โฮมสเตย์) และการจัดทำโครงการศึกษาดูงานเขื่อนமாகกการเรียนรู้ 3 กรรณ
3. กิจกรรมการพัฒนาศูนย์และสร้างอาชีพใหม่
4. กิจกรรมหลักสูตรการตัดต่อวิดีโอด้วยโทรศัพท์มือถือเมื่อประชาสัมพันธ์
5. กิจกรรมการสร้างชุดอนามัยใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อสร้างชุดเรียนรู้สำหรับเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน
6. กิจกรรมการสร้างชุดโต๊ะเก้าอี้ชุดต้อนรับสำหรับนักท่องเที่ยวชุมชน
7. กิจกรรมการสร้างและติดตั้งชุดระบบน้ำโดยใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อสร้างชุดเรียนรู้สำหรับเส้นทางท่องเที่ยวชุมชน"

กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

เกิดเส้นทาง/โครงการการท่องเที่ยวต้นแบบ 3 กรรณ
เกษตรกรรม หัตถกรรม อหกรรม และจัดทำโฮมสเตย์
นำร่องเมื่อรองรับนักท่องเที่ยว
เกิดการยกระดับและพัฒนาศูนย์ในชุมชนโดยสร้าง New
Package และโปรโมทผ่านช่องทางเพจ Facebook

ผลลัพธ์เชิงสังคม

เกิดความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชน คนในชุมชนและคณะ
ทำงาน U2T
เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3 วิทยะหว่างระหว่างวัยและ
สร้างกระบวนการทำงานร่วมกันกับคนในชุมชน
เกิดการรวมกลุ่มผลิตภัณฑ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเด็กและ
เยาวชนในด้าน ร่วมกันพัฒนาตำบลและสร้างรายได้เพิ่ม

ผู้รับผิดชอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์ นัสดี

เบอร์ติดต่อ

089-7566486

หน่วยงาน

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลแม่แวน
อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผศ.ดร.พินิจ เมืองภิรมย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. นายณัฐพร คำตะวงค์
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับตำบล
 2. นายธนาชัย หลวงไพศาล
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับตำบล
 3. นางสาวเจนจิรา อินตา
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา
 4. นายฤทธิณรงค์ เสน่หา
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา

5. นางสาวเรณู อีนสองใจ
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลติดตาม/เฝ้าระวัง covid
6. นายธนาชัย หลวงไพศาล
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม/โครงการยกระดับตำบล
7. นางสาวกรวรรณ พรหมเสน
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ร่วมกับ กพร.)
8. นางสาวปาริชาติ สุเมธ
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลราชการในพื้นที่ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ร่วมกับ กพร.)
9. นายธนพงศ์ เตชะโสศ
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
10. นายกมลรส วรรณพรม
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่
11. นายฤทธิณรงค์ เสน่หา
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญา
12. นายสถาพร คิดไชย
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พัฒนาทักษะอาชีพใหม่

ความเป็นมาและความสำคัญ

เนื่องด้วยโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการ (System Integrator)

ตำบลแม่แวน อำเภอร้อยไร่ จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 180.03 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 112,524 ไร่สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นพื้นราบร้อยละ 40 ของพื้นที่ และเป็นพื้นที่สูงหรือภูเขา ร้อยละ 60 ของพื้นที่ สภาพทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้และแหล่งน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ แต่ปัจจุบันกำลังประสบปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและการขยายพื้นที่ทำกิน

ลักษณะภูมิอากาศขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน เป็นลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้มีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม และเริ่มมีอากาศหนาวตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ และอากาศร้อนตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน ช่วงระยะเวลาอากาศเคลื่อนไปตามสภาพอากาศในแต่ละปี ทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ และการมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้ตำบลแม่แวน เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำธรรมชาติที่สำคัญหลายสาย เช่น ลำน้ำแม่แวน ลำน้ำแม่พวก ลำน้ำห้วยบง และลำน้ำแม่แจ ซึ่งแม่น้ำทั้งหมดเป็นแม่น้ำที่สำคัญของตำบลแม่แวน ประชาชนจำนวนมากใช้ประโยชน์จากแม่น้ำทั้งหมดในการทำเกษตรกรรม และการพาณิชย์กรมตำบลแม่แวน มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ป่าไม้มีหลากหลายประเภท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกป่าแดงและป่าเบญจพรรณ มีไม้สัก และไม้เนื้อแข็งที่มีคุณภาพที่ดีหายาก เช่น ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะเคียน ไม้พลวง ไม้ประดู่ ไม้แดง เป็นต้น

สภาพเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และปศุสัตว์ ทำให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจต่าง ๆ เกิดขึ้น มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและปศุสัตว์ รวมไปถึงการคิดริเริ่มที่จะจัดทำการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอีกด้วย

ดังนั้นทางผู้จัดทำจึงได้เล็งเห็นถึงโอกาสที่จะเข้าไปสำรวจธุรกิจภายในชุมชนตำบลแม่แวน เพื่อจะได้เข้าไปส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน จนเกิดเป็น “โครงการสำรวจธุรกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ตามโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนภายใต้ 16 เป้าหมาย ตำบลแม่แวนได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนาศักยภาพตำบลให้ “ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง”

แนวทางการพัฒนาตำบล

จากการสำรวจธุรกิจในตำบลแม่แวน ทำให้ทราบว่าโดยส่วนใหญ่จะเป็นการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ที่เหลือจากการขายสด และต้องการอยากสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรของตน โดยส่วนใหญ่จะขาดศักยภาพในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าของตน ทำให้ทางโครงการเกิดแนวทางในการจัดหาสถานที่ในการจัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้า โดยสินค้าที่วางขายภายในร้านจะเป็นสินค้าภายในตำบล ที่ทางโครงการได้มีส่วนร่วมเข้าไปส่งเสริมด้านบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้า

วิธีการดำเนินงาน

สินค้า

ทางโครงการได้ทำการสำรวจสินค้าภายในชุมชนที่ยังไม่มีบรรจุภัณฑ์และฉลาก เพื่อเข้าไปส่งเสริมและจัดทำให้

สถานที่

ทางโครงการได้รับอนุญาตจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวนให้สามารถใช้พื้นที่ในการติดตั้งร้านค้า U2T ที่ทางโครงการได้ทำการอบรมประชาชนในพื้นที่ถึงวิธีการทำ ในการอบรมการเชื่อมเหล็ก ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน ผลที่ได้รับคือทำให้เกิดร้านค้า U2T และตู้อุปพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าภายในตำบล เริ่มมีการติดต่อจากผู้ผลิตในเพื่อเข้ามาฝากขายสินค้าของตน มีการสาธิตการทำบัญชีครัวเรือน สำหรับผู้ที่สนใจสามารถเข้าร่วมเยี่ยมชมได้ มีประชาชนนอกพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมสินค้า ทำให้เกิดการโปรโมทสินค้าภายในตำบลได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ความร่วมมือจากคนในพื้นที่
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน และผู้ดำเนินโครงการ
3. ความสนใจจากคนในพื้นที่ ที่ต้องการพัฒนาตำบลของตัวเอง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. การแพร่ระบาดของโรคไวรัส Covid-19
2. ช่วงเวลาในการลงพื้นที่สำรวจ

ข้อเสนอแนะ:

ควรสอบถามและมีการวางตารางเวลาให้ตรงกลับฤดูกาลเพื่อการสำรวจและเก็บข้อมูลที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ เช่น ฤดูกาลเพาะปลูกข้าวที่การเก็บบุญมาทำน้ำปุ๋ย เป็นต้น

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบล แม่แวน อำเภอร้าว จังหวัด เชียงใหม่

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลแม่แวน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของ อำเภอร้าว ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ร้าวประมาณ 6 กิโลเมตร องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน ตั้งอยู่เลขที่ 290 หมู่ที่ 4 ตำบลแม่แวน อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลแม่แวนมี อาณาเขต ติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลป่าดู่ และตำบลเขื่อนผาก อำเภอร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลป่าจ้าว ตำบลเวียง ตำบลบ้านโป่ง อำเภอร้าวเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลเขื่อนผาก อำเภอร้าว จังหวัด เชียงใหม่
- ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลปิงโค้ง และตำบลเชียงดาว

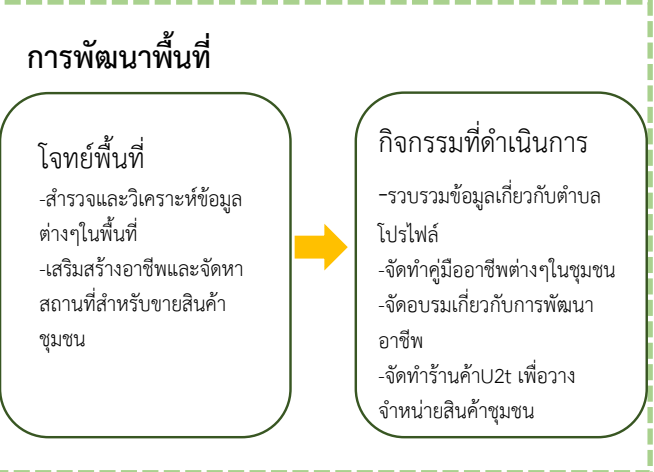

กลไกการดำเนินงาน

- ประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงาน
- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล
- ดำเนินงานตามแผน
- นำเสนอการดำเนินงาน
- เผยแพร่ข้อมูลผ่านคู่มืออาชีพ และสื่อวิดีโอ
- จัดอบรมทักษะอาชีพให้คนในชุมชน

- ### ผลลัพธ์
1. การจ้างงาน = ผู้รับจ้างมีรายได้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
 2. การพัฒนาทักษะ = ทั้งผู้รับจ้างและคนในชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพเพิ่มมากขึ้น
 3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ = คนในชุมชนสามารถสร้างอาชีพและมีสถานที่สำหรับวางจำหน่ายสินค้า
 4. Community Big Data = ได้ข้อมูลของตำบลแม่แวนทั้งหมด 206 ข้อมูล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1)ร้านค้ามีรายได้ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์ลงในเพจสบู๊คทำให้มีคนรู้จักเพิ่มมากขึ้น
- 2)คนในชุมชนสามารถผลิตสินค้าเองได้ และได้วางจำหน่ายยี่ร้านค้า U2t

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1)คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2)คนในชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในตำบล

ข้อเสนอแนะ

หากองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ จะทำให้สามารถเข้าถึงคนในชุมชนได้มากขึ้น

ผู้รับผิดชอบ ผศ.ดร.พินิจ เนื่องภิรมย์ เบอร์ติดต่อ 0895552266
หน่วยงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีล้านนาเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลดอนเปา อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายณัฐวุฒิ สังข์ทอง

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลดอนเปา แต่เดิมเป็นตำบลบ้านกาด อำเภอสันป่าตอง แยกเป็นตำบลดอนเปา อำเภอแม่วาง เมื่อปี พ.ศ.2535 ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน มีพื้นที่อยู่นอกเขตเทศบาล (พื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนเปา) จำนวน 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านทุ่งสาลา หมู่ 2 บ้านเหล่าป่าฝาง หมู่ 6 บ้านห้วยเนียม หมู่ 7 บ้านใหม่สวรรค์ หมู่ 8 บ้านริมخان หมู่ 9 บ้านสันปูเลย หมู่ 10 บ้านห้วยแก้ว อยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 3 บ้านสันโป่ง หมู่ 4 บ้านดอนเปา และอยู่ในเขตเทศบาลบางส่วน 1 หมู่บ้าน คือ หมู่ 5 บ้านป่าดัว

พื้นที่และเขตพื้นที่

มีเนื้อที่ทั้งหมด 111.378 ตร.กม. มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและบางส่วนเป็นภูเขา

- ทิศเหนือ ติดกับ ต.น้ำบ่อหลวง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดกับ ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติดกับ ต.ทุ่งสะโตก อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่

อาชีพ

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่

อาชีพเสริม จักสาน ทอผ้า

การเดินทาง

การเดินทางเข้าสู่ตำบลดอนเปา จากสี่แยกสนามบินใช้เส้นทางเชียงใหม่ - ฮอด ถึงทางแยกเข้าสู่อำเภอแม่วาง มีระยะทางประมาณ 23 กม. เข้าสู่อำเภอแม่วาง ถนนบ้านกาด - แม่วิน จากทางแยกเข้าสู่ตำบล ระยะทาง 10 กม. รวมระยะทางทั้งหมด 33 กม.

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

จากการสำรวจ สามารถประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ข้อที่	เป้าหมาย ๑๖ ประการ	ตำบลมุ่งสู่ ความยั่งยืน (๑๔ - ๑๖ เป้าหมาย)	ตำบลมุ่งสู่ ความพอเพียง (๑๑ - ๑๓ เป้าหมาย)	ตำบลที่ อยู่รอด (๘ - ๑๐ เป้าหมาย)	สภาพปัญหา
1	องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง				- ขาดความร่วมมือในบางกลุ่ม - การจัดการยังไม่เป็นไปตามที่วางไว้เนื่องจากมีการจ่ายชำระหนี้สินกองทุนหมู่บ้านไม่เป็นไปตามที่กำหนด
2	การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ				- พบปัญหาถิ่นเหม็นจากการเลี้ยงสุกรในบางพื้นที่
3	ความสามารถวิเคราะห์รายรับ - รายจ่าย				- ปัจจุบันไม่มีการวิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายภายในครัวเรือน เนื่องจากมีรายได้ที่ลดลง จึงทำให้มีความคิดเห็นที่ว่ายิ่งทำยิ่งติดลบ - บางครัวเรือนขาดความสม่ำเสมอในการวิเคราะห์รายรับรายจ่าย - รายรับรายจ่ายไม่สอดคล้องกันเนื่องจากบางวันชาวบ้านไม่มีรายรับแต่มีรายจ่าย
4	สัมมาชีพเต็มพื้นที่			✓	- กลุ่มผลิตหัตถกรรมจักสานขาดการสืบทอดองค์ความรู้
5	เกษตรทฤษฎีใหม่				- ปัจจุบันมีผู้ทำเพียง 1 ราย เนื่องจากขาดช่องทางการตลาด - ยังไม่มีเกษตรทฤษฎีใหม่แบบเต็มรูปแบบ เนื่องจากส่วนใหญ่ ต้องเช่าพื้นที่เพื่อทำการเกษตร
6	สระน้ำประจําครอบครัว				- ชาวบ้านไม่มีทุนทรัพย์ที่จะสร้างสระน้ำประจําครอบครัว ส่วนใหญ่ที่มีสระน้ำเป็นของผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ไม้ดอกไม้ประดับ) - ชาวบ้านบางรายในหมู่ที่ 1 มีปัญหาบ่อน้ำที่ใช้เก็บน้ำดื่มเงินทำให้น้ำขุ่นและแห้งอย่างรวดเร็วในช่วงหน้าแล้ง
7	การจัดการวิสาหกิจ			✓	ไม่พบปัญหา

8	การฝึกอบรมด้านสังคม			✓	ไม่พบปัญหา
9	การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน				- เส้นทางคมนาคมในบางส่วนของพื้นที่ของชุมชนยังไม่สะดวก - น้ำไม่ค่อยเพียงพอในช่วงหน้าแล้ง
10	ตำบลปลอดภัย			✓	- พบปัญหาเรื่องยาเสพติด, การลักขโมยในบางพื้นที่แต่อยู่ในระดับที่ควบคุมได้
11	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง			✓	- การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมค่อนข้างน้อย - ไม่มีการส่งเสริมในด้านของเด็ก เนื่องด้วยภายในชุมชนไม่มีสถานศึกษา - บางพื้นที่ เช่น หมู่ 2 หมู่ 5 และหมู่ 6 ไม่พบปัญหาและมีการจัดตั้ง อสม. ดูแลอย่างใกล้ชิด
12	ระบบสุขภาพตำบล			✓	ไม่พบปัญหา
13	ศูนย์เรียนรู้ตำบล			✓	ไม่พบปัญหา
14	ระบบความยุติธรรมชุมชน			✓	ไม่พบปัญหา
15	ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล				- ระบบเสียงตามสายของชุมชนมักเกิดการชำรุดตามอายุการใช้งาน
16	ตำบลทำความดี			✓	ไม่พบปัญหา

จากตารางข้างต้นประเมินตำบลตอนเปาตามเป้าหมาย 16 ประการ ให้อยู่ในกลุ่ม “**ตำบลที่อยู่รอด**”

จากการดำเนินโครงการ สามารถพัฒนารัฐวิสาหกิจชุมชนผ้าทอมือ บ้านเหล่าป่าผาง ให้มีโอกาสเติมโตสู่มาตรฐานสินค้า OTOP

และมีการนำเกษตรแนวใหม่ โคกหนองนาโมเดล มาพัฒนาการปลูกพืชผักปลอดภัยเพื่อบริโภคและจำหน่ายในชุมชนบ้านห้วยแก้ว หมู่ที่ 10 ตำบลตอนเปา

เมื่อสิ้นสุดโครงการชุมชนจะยกระดับเป็น “**ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง**”

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จัดทำโครงการฯ ณ ตำบลเปา จำนวนกิจกรรม (โครงการย่อย) ที่ดำเนินการ 2 กิจกรรม ได้แก่

ประเภทกิจกรรม	กิจกรรมที่ 1 พัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวตำบลตอนเปา	กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าทอ และการทำการตลาด
ก.การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ เช่น การยกระดับ OTOP และอาชีพอื่น ๆ		✓
ข. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)	✓	
ค. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Healthcare / เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)		
ง. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม / Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)		

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการแบ่งเป็น 3 กิจกรรมหลักดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การสร้างแลนด์มาร์คท่องเที่ยวตำบลตอนเปา และสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

1. วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบ้านตอนเปาร่วมกับชุมชน ให้ความรู้และชี้ให้เห็นความสำคัญ รวมทั้งจัดตั้งกลุ่มชุมชนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2. ประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ สำรวจต้นทุนทางวัฒนธรรม ค้นหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่

3. สร้างสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบ้านตอนเปาเชื่อมโยงกับสินค้าในชุมชน

4. ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและสินค้าในชุมชน

หมายเหตุ เนื่องจากสภาวะการณ์การระบาดของไวรัส covid 19 ทำให้ กิจกรรมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยว ยังไม่สมบูรณ์ อีกทั้งการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนจะต้องใช้ระยะเวลา 2-3 ปี ระยะแรกของการทำโครงการจึงดำเนินการในระยะเริ่มต้นคือการสร้างแลนด์มาร์คท่องเที่ยวและโปรโมทแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อม เท่านั้น

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าทอ และการทำการตลาด

พัฒนาสินค้าชุมชนให้มีรูปแบบทันสมัยสอดคล้องกับอัตลักษณ์ชุมชน

การดำเนินการระยะแรกโครงการได้สำรวจจากโครงสร้างวิสาหกิจชุมชน พบว่าชุมชนบ้านเหล่าป่าฝาง มีการผลิตผ้าทอมือของกลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มผู้สูงอายุ แต่กระบวนการการผลิตยังประสบปัญหา 4 ประการ ได้แก่

1) สีธรรมชาติที่ใช้ย้อมเมื่อนำไปใช้แล้วสีตก คุณภาพสีไม่ติดทน

2) แบบของผลิตภัณฑ์ยังไม่มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจน และไม่หลากหลาย ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

ปัจจุบัน

3) ปัญหาการตัดเย็บ เนื่องจากผู้มีความชำนาญในการเย็บเสียชีวิตและยังไม่มีคนทดแทน

4) ปัญหาการตลาด ยังไม่มีกลุ่มลูกค้าและตลาดรองรับที่ชัดเจน

เมื่อทราบข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวแล้วโครงการได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชุมหารือร่วมวิสาหกิจชุมชนผ้าทอมือ บ้านเหล่าป่าฝาง และวางแผนพัฒนาสินค้าร่วมกับชุมชน

2. ประเมินศักยภาพสินค้าผ้าทอมือ

3. พัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ กลุ่มผ้าทอ

4. พัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชน

5. คำนวณต้นทุนและผลตอบแทน

6. กิจกรรมส่งเสริมการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย

7. สร้างสื่อประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชน

ทั้งนี้การดำเนินการในระยะปีแรกเป็นการสร้างอัตลักษณ์ และปรับแบบผลิตภัณฑ์เป็นหลัก การทำการตลาด และการสร้างรายได้ที่ยั่งยืนจะเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรมในระยะที่ 2 (ปีที่ 2)

กิจกรรมที่ 3 การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ สร้างรายได้ชุมชนให้ยั่งยืน โดยการส่งเสริมการปลูกพืชผักปลอดภัย (การทำเกษตรอินทรีย์)

นอกเหนือจากการดำเนินกิจกรรม 2 กิจกรรมหลักข้างต้น โครงการได้เล็งเห็นศักยภาพชุมชน หมู่ 10 บ้านห้วยแก้ว ที่มีปราชญ์ชาวบ้าน มีศักยภาพในการทำสวนผักอินทรีย์และสามารถสร้างรายได้จากการขายพืชผักปลอดภัย โครงการจึงเข้าไปร่วมพัฒนาการทำสวนผักอินทรีย์ จัดการอบรมการปลูกพืชผักปลอดภัย ภายใต้โคก หนอง นา โมเดล ทำให้การปลูกพืชผักอินทรีย์ได้ขยายวงออกไปหลายครัวเรือน แต่ละคราวเรือนที่เข้า

ร่วมพึ่งตนเองได้ ลดรายจ่ายของครัวเรือน และในรายที่มีศักยภาพการปลูกได้จำนวนมากก็สามารถส่งขายในตลาดผักอินทรีย์ที่มีราคาสูงกว่าพืชผักในท้องตลาดทั่วไป เป็นก้าวแรกของการส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้ยั่งยืน

นอกจากนี้พื้นที่หมู่ 10 ยังมีความน่าสนใจ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร มีป่าโปร่งที่มีการปลูกกาแฟตามธรรมชาติ จึงเหมาะที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ต่อไปในระยะปีที่ 2

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรมได้ผลผลิตดังนี้

- 1) ได้แลนด์มาร์คท่องเที่ยว และสื่อประชาสัมพันธ์โปรโมทการท่องเที่ยวตำบลดอนเปา
- 2) ได้สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตำบลดอนเปา
- 3) ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ และช่องทางการตลาดเพื่อขายผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ให้ชุมชนผ้าทอ
- 4) ได้เครือข่ายการทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลดอนเปา ในหมู่ 10 บ้านห้วยแก้ว และหมู่ 2 บ้านเหล่าป่าฝาง
- 5) ได้หลักสูตรการทำเกษตรพืชผักปลอดภัย โคนง นา โมเดล (ดังที่เสนอผ่านระบบ)
- 6) ได้ค้นพบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ ได้แก่ บ้านห้วยแก้ว หมู่ 10

บุคคลเด่นในชุมชน

หน้าหน้ากลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชนผ้าทอ

นางเกศรี นิยมกิจ

หน้าหน้ากลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชนผ้าทอ

หมู่ 2 บ้านเหล่าป่าฝาง

โทร 0985940566

ปราชญ์และผู้รู้ด้านเกษตรอินทรีย์

นายปรัชญา สมฤทธิ์

หมู่ 10 บ้านห้วยแก้ว

โทร 085 2672694

ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจาก อบต.ตำบลดอนเปาเป็นอย่างดีโดยมีบุคคลต่อไปนี้มีส่วนร่วมรับรู้ในการปฏิบัติงานร้อยละ 50 ของกิจกรรมทั้งหมด

นายณัฐนภัช ปัญญาฟอง

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร อบต.ดอนเปา

เบอร์ติดต่อ 0933919499

นายเกียรติศักดิ์ สุรินทร์คำ

ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 บ้านเหล่าป่าฝาง

เบอร์ติดต่อ 0821951164

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินโครงการมีสองประการดังนี้

- 1) ปัญหาการระบาดของไวรัส covid19 ทำให้ไม่สามารถลงชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง
- 2) ปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีกรอบและข้อจำกัดมากเกินไปทำให้ ชุมชนไม่ได้รับประโยชน์จากโครงการอย่างเต็มที่

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบล ดอนเปา อำเภอ แม่เือง จังหวัด เชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

ตำบลที่พอเพียง

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลดอนเปามีเนื้อที่ทั้งหมด 111.378 ตร.กม. มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและบางส่วนเป็นภูเขา ประชากร 5,816 คน 1,798 หลังคาเรือน

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่ อาชีพเสริม จักสาน ทอผ้า

กลไกการดำเนินงาน

การสร้างแลนด์มาร์คท่องเที่ยว

สำรวจทุนวัฒนธรรม ให้ความรู้การท่องเที่ยว ชุมชนอย่างยั่งยืน จัดตั้งกลุ่มสหกรณ์การท่องเที่ยว สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ทางโลกออนไลน์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ

ค้นหาอัตลักษณ์ พัฒนาสีย้อม โดยคณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

เกษตรปลอดภัย

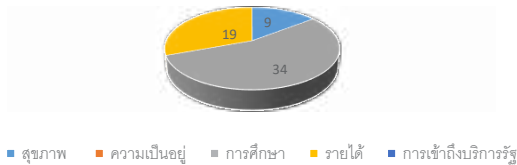
นวัตกรรมที่นำมาใช้ได้แก่ โคกหนองนาโมเดล โดยความร่วมมือ 4 ฝ่าย ได้แก่ เอที ออร์แกนิกฟาร์ม นักวิชาการเกษตร อบต.ดอนเปา และคณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ผลลัพธ์

- มีการจ้างงานบัณฑิต 10 คน ประชาชน 5 คน และ นักศึกษา 5 คน ในรอบปกติ นอกจากนี้มีการจ้างงานบัณฑิต 3 คน ในรอบการจ้างงานเพิ่มเติม
- ผู้รับจ้างทุกคนผ่านการอบรมพัฒนาทักษะทั้ง 4 หลักสูตร
- โครงการได้จัดทำแลนด์มาร์คและสื่อประชาสัมพันธ์ตำบล สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าทอได้มีการสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบเพื่อทำตลาดสร้างรายได้ให้ชุมชน นอกจากนี้โครงการได้ให้ความรู้เกษตรปลอดภัยและขยายการเพาะปลูกได้อย่างน้อย 20 ครัวเรือน ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน
- ตำบลดอนเปาบันทึกข้อมูล Community Big Data ผ่านระบบ CBD app เป็นจำนวน 312 ชุดข้อมูล

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

แผนภูมิแสดงความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ของตำบลดอนเปา

การพัฒนาพื้นที่

ยกระดับการท่องเที่ยว และยกระดับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน อย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- กิจกรรมที่ 1 การสร้างแลนด์มาร์คท่องเที่ยวตำบลดอนเปา และสร้างสื่อประชาสัมพันธ์
- กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบผ้าทอ และการทำการตลาด
- กิจกรรมที่ 3 การส่งเสริมส่งเสริมการปลูกพืชผักปลอดภัย

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชผักอินทรีย์
 - ร้อยละ 5
 - 12000 บาท/ปี
 - 1000 บาท/ครัวเรือน
- การยอมรับผลิตภัณฑ์ต้นแบบมากขึ้น 80% สามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการได้ คุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าทออยู่ในระดับแข่งขันทางการตลาดได้ มีผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- ครัวเรือนที่เข้าร่วมการทำเกษตรปลอดภัยพืชผักอินทรีย์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีพืชผักรับประทานตลอดปีลดรายจ่าย และในรายที่มีศักยภาพสามารถส่งขายเกิดการสร้างรายได้ที่ยั่งยืน
- การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปหางานทำลดลง มีการทำเกษตรมากขึ้น
- ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างและเกิดรายได้
- เกิดเครือข่ายกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน มีความสามัคคี ชุมชนเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณควรปรับให้ยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อชุมชนจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

ผู้รับผิดชอบ นายณัฐวุฒิ สังข์ทอง เบอร์ติดต่อ 081-2580-180
หน่วยงาน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลร้องวัวแดง
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์รองรัตน์ ะมิงค์วงศ์
คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ร่วมโครงการ : นายพบสันต์ ติไชย

ความเป็นมา

ตำบลร้องวัวแดงเป็นตำบล 1 ใน 10 ตำบลของอำเภอสันกำแพง มีการปกครองแบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน ประวัติไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน แต่จากการสอบถามผู้อาวุโสเก่า ๆ ในตำบลเล่าว่า เดิมมีร่องน้ำ ลำธารไหลลงมาจากเชิงเขา ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วไหลลงสู่ลำน้ำแม่ออน ที่บ้านร้องวัวแดง โดยมีน้ำไหลผ่านตลอดปี ด้วยเหตุนี้เองจึงมีฝูงสัตว์นานาชนิดมาหากินบริเวณนี้เป็นจำนวนมากรวมทั้งวัวกระทิงแดงหรือวัวแดง ฝูงใหญ่ และมีวัวแดงจำฝูงหนึ่งตัว มีฤทธิ์เดชเป็นที่น่าเกรงกลัวของฝูงวัวแดง น้อยใหญ่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณแถบนั้น เขาจึงเรียกร่องน้ำนี้ว่า “ร่องน้ำวัวแดง” เป็นภาษาพื้นเมือง ล้านนาและใช้เรียกชื่อหมู่บ้าน ซึ่งต่อมาแผลงเป็น “ร้องวัวแดง”

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบเชิงเขา สูงกว่าระดับน้ำทะเล 340 เมตร ลาดเอียงมาทิศตะวันตก และมีคลองชลประทาน แม่กวง น้ำแม่ออน เหมืองเปา และเหมืองฮ่อ ไหลผ่านเป็นสายหลักของเกษตรกร สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูกพืช ทุกชนิด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และพื้นที่ภายในตำบลร้องวัวแดง ยังมีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน โดยเฉพาะหมู่บ้านม่วงเขียวเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์ที่สำคัญในอำเภอสันกำแพง อาทิ วัดกู่ละ พระธาตุคุดยหน้อย ป่าดงปงไหว ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านม่วงเขียว

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

ก่อนเริ่มต้นโครงการตำบลร้องวัวแดงมีการประเมินศักยภาพตำบลบรรลุ 12 เป้าหมาย ซึ่งเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง จากการประเมินได้มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพตำบลในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ โดยหลักสิ้นสุดโครงการได้บรรลุเป้าหมายเพิ่มเติม 1 เป้าหมาย เป็น 13 เป้าหมาย ทำให้ตำบลร้องวัวแดงยังมีศักยภาพตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การพัฒนาตำบลร้องวัวแดง ได้พัฒนาตำบลในกิจกรรม 1.การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) ผ่านกิจกรรมยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP ในตำบลร้องวัวแดง 2.การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรมพัฒนาเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ตำบลร้องวัวแดง) 3.กิจกรรมการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) ผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการทำเกษตรกรรม และการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานมหาวิทยาลัยได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่สอดคล้องกับโจทย์ในการพัฒนาตามตัวชี้วัดและสอดคล้องความต้องการและบริบทของชุมชน เป็นหลัก โดยการบูรณาการองค์ความรู้ งานวิจัย จากบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการทำงานจากคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มาส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรมผ่านกิจกรรมในแต่ละด้าน อาทิเช่น องค์ความรู้ด้านสีย้อมจากธรรมชาติ การแปรรูปจากฟางข้าว วัสดุเหลือใช้จากการทำเกษตร การเพาะเห็ด การปลูกพืชแบบไร้ดิน เทคนิคการถ่ายรูป และการจัดเก็บฐานข้อมูลแผนที่ชุมชนให้อยู่ในรูปแบบสารสนเทศ เป็นต้น ให้กับกลุ่มเกษตร OTOP ผู้สูงอายุ เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน และผู้ที่สนใจ

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานโครงการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในครั้งนี้ ตำบลร้องวัวแดงมีฐานข้อมูลที่สำคัญผ่านระบบสารสนเทศเว็บไซต์ www.rwdchiangmai.com ซึ่งปรากฏแผนที่ท่องเที่ยวของชุมชนในด้านของธรรมชาติและประวัติศาสตร์ และข้อมูลสถานที่สำคัญของชุมชน เพื่อส่งเสริมการยกระดับการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้ และเกิดผลิตภัณฑ์ชุมชน อาทิ Box set ฝ้ายและสะดึง สำหรับเครื่องแต่งกายปักมือ ที่ประกอบไปด้วยฝ้ายย้อมสีจากธรรมชาติและสะดึงที่ทำจากไม้ไผ่วัสดุธรรมชาติที่หาได้จากแหล่งชุมชน กระถางต้นไม้ฟางข้าว ที่ผลิตจากฟางข้าว วัสดุเหลือใช้จากการทำการเกษตรในแหล่งชุมชน นำมาอัดขึ้นรูปเป็นกระถางต้นไม้ที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติเพื่อลดของเสียจากการทำการเกษตรและเพิ่มมูลค่าของวัสดุเหลือใช้ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวหอม ที่เป็นการนำข้าวจากเกษตรกรในชุมชนมาเพิ่มมูลค่าและยกระดับผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ยังปรากฏคนเด่นในการร่วมดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ ด้านเกษตร คือ นายบุญทรง ยุติธรรม ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ นางชรินทร์ทิพย์ ศรีเมฆ และนางอัจฉรา ทนนไชย เกิดหลักสูตรในการเรียนรู้คือ การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ สำหรับ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านม่วงเขียว

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือของผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรกร ที่เห็นพร้อมต้องกันที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญ ที่สอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง ที่ว่า “ร้องวัวแดงตำบลน่าอยู่ ควบคู่คุณธรรม นำการพัฒนาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น” และการให้การสนับสนุนและผลักดันการทำงาน จากผู้นำของตำบลซึ่งนำโดยท่านนายกสวัสดิ์ ชติกุล เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการเห็นประโยชน์จากโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนายกระดับศักยภาพของตำบลร้องวัวแดง

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไปเป็นไปตามระยะเวลาที่วางไว้ ทำให้มีการปรับปรุงแบบการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อยอดงานในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

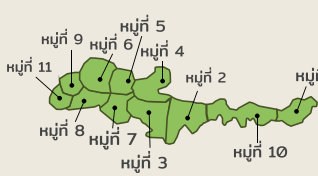
ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา **ศึกษาภาพ** ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ประชากร

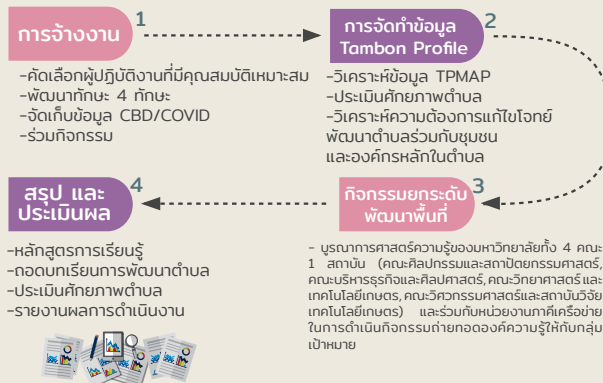
- ชาย 2,726 คน
- หญิง 2,982 คน
- ทั้งหมด 5,708 คน
- 2,679 ครัวเรือน

อาชีพ

- ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนา
- พื้นที่ทำนาทั้งสิ้น 5,671 ไร่
- ไร่ - พื้นที่ทำไร่ทั้งสิ้น 7,083 ไร่
- พืชไร่ที่ปลูกมากที่สุดชนิดหนึ่ง คือ ยาสูบ
- ทำสวน - พื้นที่ทำสวนทั้งสิ้น 236 ไร่
- พื้นที่ปลูก ลำไย, มะม่วง และฝรั่ง
- ไร่ - จำนวนครัวเรือน 1,002 ครัวเรือน
- พืชไร่ที่ปลูกส่วนใหญ่ และเมล็ด 105
- หมู่ย่อยธุรกิจ ในเขต อบต. ร้องวัวแดง
- มีบ้านและค้าขาย 1 แห่ง
- ไร่ 3 แห่ง
- ตลาดกลางหมู่บ้าน 4 แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม 4 แห่ง

ตำบลร้องวัวแดงเป็นตำบล 1 ใน 10 ตำบลของอำเภอสันกำแพงมีการปกครองแบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน ประวัติไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนแต่จากการสอบถามผู้อาวุโสเก่า ๆ ในตำบลเล่าว่าเดิมตำบลร้องวัวแดงมีชื่อเดิมว่าบ้านร้องวัวแดง โดยมีน้ำไหลผ่านตลอดปี ด้วยเหตุนี้เองจึงมีผู้สังเกตเห็นความผิดปกติบริเวณนี้เป็นจำนวนมากรวมทั้งวิถีการเกษตรหรือวิถีชีวิตของผู้ใหญ่และวิถีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มีวิถีชีวิตที่เป็นที่เคารพของชาวบ้านโดยมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณแถบนี้ เขาจึงเรียกชื่อหมู่บ้าน ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็น "ร้องวัวแดง" ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบเชิงเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเล 340 เมตร สภาพอากาศกึ่งเขตร้อน และมีคลองชลประทาน แม่กวง บ้านม่อน เหมืองป่า และเหมืองง่า ไหลผ่านเป็นสายหลักของเกษตรกร

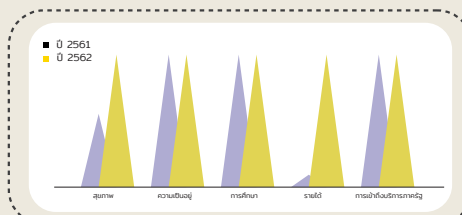
กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

- การจ้างงาน**
- เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน
- การพัฒนาทักษะ**
- เกิดการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษา ดิจิทัล และสังคม
- ยกระดับเศรษฐกิจ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ**
1. เกิดเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ ตำบลร้องวัวแดง 1 แห่ง
 2. ยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ คือ Box set ฝ้ายและเสด็จ กระจ่าง ต้นไม้พ่างข้าว
- Community Big Data**
- ได้ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมู่บ้าน กว่า 200 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบลร้องวัวแดง www.rwdchiangmai.com

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

- การพัฒนาสมาชิกและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) ผ่านกิจกรรมยกระดับและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP ในตำบลร้องวัวแดง
- การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมพัฒนาเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์ตำบลร้องวัวแดง)
- กิจกรรมการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) ผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการทำเกษตรกรรมและการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือของผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและความร่วมมือของคู่หูสหกิจชุมชน เกษตรกร ที่เห็นพร้อมต้องกันที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญที่สอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดงที่ว่า "ร้องวัวแดงตำบลน่าอยู่ ควบคู่คุณธรรม" นำการพัฒนาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น และการให้การสนับสนุนและผลักดันการทำงานจากผู้นำของตำบล ซึ่งเป็นผู้ที่วิสัยทัศน์ในการเห็นประโยชน์จากโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาและได้เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาศูนย์ระดับศึกษาของตำบลร้องวัวแดง

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- รายได้เพิ่มขึ้น (เฉลี่ยต่อตำบล)**
- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 16.67
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 5,708,000 บาท/เดือน
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 2,131 บาท/ครัวเรือน
- ต้นทุนลดลง (เฉลี่ยต่อตำบล)**
- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 2,854,000 บาท/เดือน
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 1,065 บาท/ครัวเรือน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ทางต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของชุมชนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

- ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น**
- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 20
 - ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 114,160 หน่วย
- กลุ่มเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่ใช้ (ภาพรวมกลุ่มตำบล)**
- การทำเครื่องฟอกอากาศสำหรับปลูกต้นไม้
 - การปลูกพืชไฮโดรโปนิกส์
 - การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำแผนที่ชุมชนและส่งเสริมข้อมูลการท่องเที่ยว

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อในอนาคตในปัจจุบันจะสามารกเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลสินทราย

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ดร.ไพโรจน์ ธนเลิศโกวิท

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โจทย์การพัฒนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตารางที่ 1 การพัฒนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อ ที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวชี้วัด ความยั่งยืน (14 – 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้น โครงการ	ก่อนเริ่ม โครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
					ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
1	องค์กรชุมชน ตำบล มี สมรรถนะในการจัดการสูง	-	ตำบลมุ่งสู่ ความพร้อมเพียง (11 – 13 เป้าหมาย)	ตำบลที่ อยู่รอด (8 – 10 เป้าหมาย)	มีแผนการพัฒนาพื้นที่ แต่ยังไม่สามารถ จัดการได้อย่างครอบคลุม	มีแผนการพัฒนาพื้นที่ แต่ยังไม่สามารถ จัดการได้อย่างครอบคลุม
2	ได้รับการจัดสรรทรัพยากร อย่างเป็นระบบ	-	-	-	การบริหารจัดการด้านอินเทอร์เน็ต ยังไม่ทั่วถึง	การบริหารจัดการด้านอินเทอร์เน็ต สามารถใช้งานได้
3	ความสามารถวิเคราะห์ - รายจ่าย	-	✓	-	ยังไม่ครอบคลุมการวิเคราะห์รายจ่ายทุก ครัวเรือน	มีการบันทึกรายรับและรายจ่ายมากขึ้น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่บางครัวเรือนเห็น ถึงความสำคัญของการบันทึกรายรับและ รายจ่าย แต่ยังคงเริ่มบันทึกแบบจดมือ เช่นเดียวกับการประชุมคนที่ต้องมีการจด รายรับ รายจ่าย ปริมาณการขาย เพื่อทราบ ต้นทุน กำไร ยอดขายในแต่ละครั้ง
4	สัมมาชีพเต็มพื้นที่	-	✓	-	ทำอาชีพเดิม มีรายได้คงเดิม ยังไม่มีรายได้เพิ่ม ในอัตราส่วนที่ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนในระดับที่พ้นจากรายได้ปานกลาง	สามารถเพิ่มรายได้จากอาชีพเดิม เช่น เดิมมี ผลิตภัณฑ์คือชาผักเขียวตาก จากนั้นมีการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย ตอบสนองต่อ พฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบันสามารถสร้าง มูลค่าได้ ซึ่งเป็นมิตรต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และ ตนเอง

ข้อ ที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ ความยั่งยืน (14 – 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้น โครงการ	ก่อนเริ่ม โครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาคายกจน	
					ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
5	เกษตรกรยุคใหม่	-	-	ตัวเลขที่ อยู่รอด (8 - 10 เป้าหมาย)	มีแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือน	ประชาชนไม่ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์จาก มพร.ลำานา และจากโครงการฯ ประกอบกับ การสร้างให้มีความรู้ในท้องถิ่นที่สามารถให้ ความรู้ในการปลูกพืชผักสวนครัวด้วยตนเองได้ ประชาชนมีองค์ความรู้ด้านการเกษตรมากขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของ ตนเองได้
6	สรรนำประจำครอบครัว	-	-	-	มีเพียงบางครัวเรือน	มีเพียงบางครัวเรือน
7	การจัดการวิสาหกิจ	-	✓	-	การจัดการวิสาหกิจชุมชนยังไม่มีความเป็นระบบ ใช้ระบบมือในการจัดการ ไม่มีการนำเทคโนโลยี เข้ามาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ เท่าที่ควร	วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการอย่างเป็นระเบียบ ทราบหลักการในการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยอยู่บน พื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง
8	การฝึกอบรมด้านสังคม	-	✓	-	ยังต้องการกิจกรรมหลากหลายที่เพิ่มสมรรถนะ คนในชุมชนที่ช่วย	มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทักษะอาชีพที่ จำเป็น รวมถึงทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงาน ลดต้นทุนการ ดำเนินงานและสร้างมูลค่าใหม่จากทรัพยากร ในพื้นที่
9	การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน	-	-	✓	ยังไม่ครอบคลุมและไม่มีคุณภาพ	ยังไม่ครอบคลุมและไม่มีคุณภาพ
10	ตำบลปลอดภัย	-	-	✓	มีบางพื้นที่	มีบางพื้นที่

การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน						
ข้อ ที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ ความยั่งยืน (14 – 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้น โครงการ ตัวบ่งชี้ ความพอเพียง (11 – 13 เป้าหมาย)	ก่อนเริ่ม โครงการ ตัวบ่งชี้ อยู่รอด (8 – 10 เป้าหมาย)	ก่อนเริ่มโครงการ	
					เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
11	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง	-	-	✓	ยังไม่ครอบคลุม	มีการเพิ่มทักษะอาชีพให้กับกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ราษฎ์ ซึ่งมีฝีมือ มีความประณีต ให้เกิดการมีส่วนร่วม สนับสนุน ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นใหม่ เช่นเดียวกับกิจกรรม การพัฒนาอาชีพเดิม ซึ่งผู้สูงอายุมีฝีมือด้านการ ตัดตุ่งในงานมงคลและอวมงคล โดยโครงการ ได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ การจัดอบรมเพื่อ ขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ที่นอกจากการอ งานจากในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง ให้ สามารถขายบนช่องทางออนไลน์ได้
12	ระบบสุขภาพตำบล	-	-	✓	มีการบริการเกี่ยวกับระบบสุขภาพ	มีการบริการเกี่ยวกับระบบสุขภาพ
13	ศูนย์เรียนรู้ตำบล	-	-	✓	มีการจัดระบบศูนย์เรียนรู้แต่ยังไม่ครอบคลุม และความทันสมัย	มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ที่มีทรัพยากรใน พื้นที่
14	ระบบความยุติธรรมชุมชน	-	-	✓	มีระบบความยุติธรรมชุมชน	มีระบบความยุติธรรมชุมชน
15	ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล	-	-	✓	มีการสื่อสารกับคนในพื้นที่โดยใช้เสียงตามสาย เป็นหลัก แต่ประชาชนในพื้นที่ต้องการช่องทาง ในการรับข่าวสารที่สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา เช่น ไลน์ เป็นต้น	มีการสื่อสารกับคนในพื้นที่โดยใช้เสียงตามสาย เป็นหลัก แต่ประชาชนในพื้นที่ต้องการช่องทาง ในการรับข่าวสารที่สะดวก รวดเร็ว และ ทันเวลา เช่น ไลน์ เป็นต้น

ข้อ ที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ ความยั่งยืน (14 – 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้น โครงการ ตัวบ่งชี้ ความพอเพียง (11 – 13 เป้าหมาย)	ก่อนเริ่ม โครงการ ตัวบ่งชี้ อยู่รอด (8 – 10 เป้าหมาย)	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
					ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
16	ตำบลท่าความดี	-	-	✓	กิจกรรมไม่มีความหลากหลาย ซึ่งเป็นกิจกรรมเดิมที่เกิดขึ้นในทุกปี แต่ยังไม่ได้รับการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่บางส่วน	กิจกรรมไม่มีความหลากหลาย ซึ่งเป็นกิจกรรมเดิมที่เกิดขึ้นในทุกปี แต่ยังไม่ได้รับการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่บางส่วน

จากตารางที่ 1 การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย พบว่าการแก้ไข้ปัญหาเพิ่ม 5 ประการ ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยที่เพิ่มจากเดิมที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และเสริมจากเดิมให้มีการพัฒนามากขึ้น

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

รายละเอียดกิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของกิจกรรม	
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
การจ้างเหมาบริการตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย สำหรับประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	<p>การจ้างงานประชาชน บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 จำนวนรวม 20 คน</p> <p>ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานที่หลากหลายตามตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ</p> <p>เล่มโปรไฟล์ตำบลจำนวน 20 เล่มตามจำนวนบุคลากรจ้างเหมาในโครงการ</p> <p>ผู้จ้างเหมาในโครงการจำนวน 20 คน ได้รับการผ่านอบรมตามหัวข้อที่กำหนด และได้รับประกาศนียบัตรจากหัวข้ออบรม 100%</p> <p>คลิปแนะนำโครงการจำนวน 1 คลิป</p> <p>เพจในเฟสบุ๊คแนะนำโครงการและคณะทำงานจำนวน 1 คลิปเผยแพร่ใน youtube และ facebook page: U2T ของตีสันทรายมทาวด์</p> <p>มีผู้ติดตามเพจ จำนวนไม่ต่ำกว่า 100 คน</p>
กิจกรรมที่ 1 การสร้างพัฒนาสินค้าเดิม หนุนเสริมอาชีพใหม่ในยุคดิจิทัล		x	x	x	x								<p>ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมอย่างน้อย 1 ชนิด</p> <p>ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ของชุมชนอย่างน้อย 2 ชนิด</p> <p>ประชาชนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่น้อยกว่า 50 คน</p> <p>ได้มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากสินค้าเดิม มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5</p> <p>มีการเผยแพร่คลิปองค์ความรู้ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และเผยแพร่เพจโครงการ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง</p>
กิจกรรมที่ 2 การสร้างและพัฒนากองท่องเที่ยวในชุมชน								x					<p>ได้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน อย่างน้อย 1 เรื่อง</p> <p>ได้แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน อย่างน้อย 1 แผนที่</p> <p>ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในชุมชน อย่างน้อย 50 คน</p> <p>พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนจำนวน 1 แห่ง</p>

รายละเอียดกิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของกิจกรรม
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
												มีการเผยแพร่คลิปองค์ความรู้ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และเผยแพร่เพจโครงการ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง
กิจกรรมที่ 3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการวิชาการ						x	x					<p>ประชาชนและคนในพื้นที่ใกล้เคียงได้รับการอบรมเพิ่มทักษะในการทำสินค้าใหม่อย่างน้อย 100 คน</p> <p>มีการอบรมจำนวนไม่ต่ำกว่า 7 ครั้งๆละ 2 หัวข้อ นำไปสู่การได้องค์ความรู้ที่ประยุกต์ใช้กับพื้นที่ และการสร้างทีมทำงาน รวมถึงศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลจำนวน 1 แห่ง</p> <p>วิทยากรที่เป็นคนในพื้นที่จำนวน ไม่ต่ำกว่า 2 คน</p> <p>มีการเผยแพร่คลิปองค์ความรู้ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และเผยแพร่เพจโครงการ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง</p>
กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน									x			<p>ลดขยะในชุมชนที่เป็นขยะอินทรีย์อย่างน้อย 50 ครั้วเรือน</p> <p>ได้องค์ความรู้ใหม่ด้านการจัดการขยะอย่างน้อย 2 องค์ความรู้</p> <p>ครัวเรือนมีองค์ความรู้ในการปลูกพืชอย่างน้อย 50 ครัวเรือน</p> <p>มีการเผยแพร่คลิปองค์ความรู้ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และเผยแพร่เพจโครงการ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง</p>

วิธีการดำเนินงาน

แนวคิดการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยแนวคิดหลายระบบเพื่อสร้างการเรียนรู้ในองค์กร ตามทฤษฎีวิวินัยประการที่ 5 (The Fifth Discipline) ว่าด้วย การคิดแบบหลายระบบ (Systems Thinking) ของ Peter Senge (1994) ดังนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มีพันธกิจได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละพันธกิจ หากจัดระบบแนวคิดให้สัมพันธ์กัน สามารถอธิการด้วยแนวคิดหลายระบบ ชับเคลื่อนโดยใช้โครงการวิจัย โดยแนวความคิดแบบหลายระบบของโครงการจำนวน 5 ระบบ ประกอบด้วย 1) ระบบงานวิจัย (Research System) 2) ระบบการเรียนการสอน (Teaching System) 3) ระบบทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (Arts Culture and Enviroment System) 3) ระบบบริการวิชาการ (Academic Service System) และ 5) ระบบการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย (Management System) โดยการทำงานแต่ละระบบจะมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1) ระบบการวิจัย (Research System) แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยนี้ เมื่ออาจารย์มหาวิทยาลัยที่ได้รับทุนวิจัย (Funding) จะดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัย ซึ่งผลลัพธ์ต้องได้องค์ความรู้จากการวิจัย อาจเป็นได้ทั้งองค์ความรู้พื้นฐานการวิจัย (Basic Knowledge) และองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ (Innovation Knowledge) ซึ่งจากงานวิจัยนี้ องค์ความรู้ที่ได้ เป็นทั้งแบบองค์ความรู้พื้นฐานได้แก่การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการบริหารจัดการ การบัญชีในการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ ส่วนองค์ความรู้ใหม่ที่ได้ เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ใช้ฐานของผลิตภัณฑ์เดิมในการเพิ่มมูลค่าของสินค้า โดยแสดงสินค้าใหม่ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยและชาวชุมชนบ้าน องค์ความรู้ที่นักวิจัยได้ลงพื้นที่จะสะสมในตัวนักวิจัย (Tacit Knowledge) เพิ่มต้นทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) ให้แก่องค์กร หากมหาวิทยาลัยสามารถคิดค้นนวัตกรรม จนสามารถได้รางวัล (Reward) จะยิ่งทำให้ระบบงานวิจัยมีคุณภาพมากขึ้น และเป็นการเพิ่มความสามารถของนักวิจัย (Staff Competence) เนื่องจากได้ทำงานเชิงปฏิบัติการ ลงพื้นที่ทำงาน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบการเรียนการสอนในข้อที่ 2)

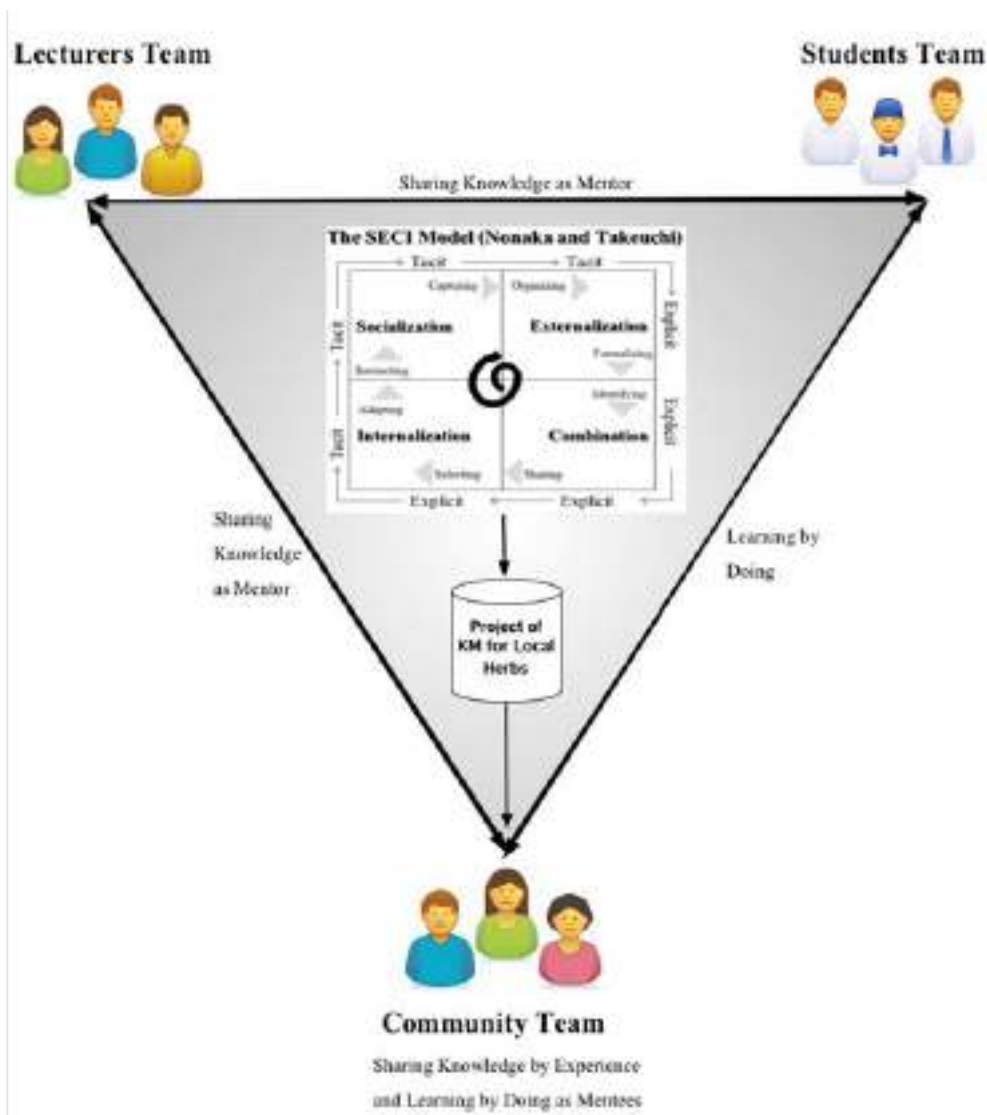
2) ระบบการเรียนการสอน (Teaching System) จะได้รับผลกระทบที่ดี เนื่องจากนักวิจัยในโครงการนี้ เป็นอาจารย์ ได้มีการนำงานวิจัย และได้ให้นักศึกษา มทร.ล้านนา นำกรณีศึกษามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนใน โดยมอบหมายให้นักศึกษา ให้คำปรึกษาในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และแนะนำช่องทางการจัดจำหน่าย รวมถึงการสร้างเครือข่ายการขายสินค้าในชุมชน ของนักศึกษาที่สนใจจะนำสินค้าในชุมชนไปจำหน่าย ในร้านจำหน่ายของที่ระลึก ที่นักศึกษามีเพื่อนที่เป็นเครือข่าย สามารถรับสินค้าจากชุมชนไปช่วยจำหน่ายต่อ และเปิดช่องทางการจำหน่ายไปยังต่างประเทศ ซึ่งการพัฒนาทักษะให้กับนักศึกษา ผ่านการสร้างกรณีศึกษาจริง โดยร่วมกับชุมชน ร่วมคิดร่วมแก้ไขปัญหา สร้างให้เกิดทักษะการเป็นมหาบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands-on Students) ตามปณิธานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และสร้างบัณฑิตที่สามารถทำงานจริง ตรงกับความต้องการของภาคแรงงาน (Real Sector Requirements) นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอน ยังขับเคลื่อนให้เกิดความยั่งยืนในระบบ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

3) ระบบการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Arts, Culture and Environmental System) ระบบดังกล่าว จะขับเคลื่อนให้เกิดการสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งของวิถีชีวิตของชุมชน (Strong Life Path) เป็นการอนุรักษ์งานฝีมือ ศิลปะการทอผ้า ภูมิปัญญาดั้งเดิม และวัฒนธรรมที่สืบทอดของชุมชน (Conservative Wisdom) มีการส่งเสริมมีการนำของเหลือใช้นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน (Sustainability) สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน (Community Profitability) นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ยังได้บรรลุพันธกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมด้วย ระบบดังกล่าวสะท้อนต่อไปยังระบบที่ 4) ระบบการบริการวิชาการ

4) ระบบการบริการวิชาการ (Academic Service System) ระบบดังกล่าว เกิดขึ้นจากการที่อาจารย์ได้ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลสันทรายมawangค์ จังหวัดเชียงใหม่ และการทำงานภายใต้โครงการ ยุกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ที่มีกิจกรรมต้องการถ่ายทอดความรู้ ด้านการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้ชุมชนตำบลสันทรายมawangค์ ได้รับการพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ชุมชนต้องการให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว จึงทำให้มหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสในการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Transfer) เรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงการทำเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับการต้อนรับนักท่องเที่ยว ในช่วงก่อนการระบาด ของโรคอุบัติใหม่จากเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับการที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มุ่งมั่นจะเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน (University for Community) ซึ่งระบบดังกล่าว สอดรับและสนับสนุน ระบบที่

5) บริหารจัดการที่ดี ดังนี้

5) ระบบการบริหารจัดการ (Management System) ระบบดังกล่าวจะเกิดประสิทธิภาพในการบริหาร (Effectiveness Management) หากมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพในการบริหาร จะมีทุน (Funding) จากภาครัฐบาลหรือจากภาคเอกชน เข้ามาช่วยให้มหาวิทยาลัยขับเคลื่อนงานตามพันธกิจอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย และทำให้เกิดความคาดหวังที่ดีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น นักศึกษา คนทำงานในมหาวิทยาลัย ชุมชนภายใน ภาคเอกชน ตลอดจนภาครัฐบาลที่ทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัย เมื่อมหาวิทยาลัยมีคุณภาพ มีการบริหารงานที่ดี มหาวิทยาลัยจะได้รับความเชื่อมั่น (University Royalty) ต่อไป นอกจากนี้แนวคิดการทำงานที่จะเป็นกระบวนการทำงานระหว่างอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิตในพื้นที่ และชุมชนในพื้นที่ สามารถอธิบายความยั่งยืนได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนแก่ชุมชน

การถ่ายทอดองค์ความรู้ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) จะใช้หลักการของการจัดการความรู้ที่เรียกว่า ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) ซึ่งประกอบด้วย คนในชุมชนได้แก่ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน ประชาชนในชุมชน และบัณฑิตจบใหม่ในชุมชน ร่วมกับ อาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาที่ได้รับการจ้างงาน ซึ่งมีเป้าหมายในการทำงาน คือร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้และทรัพยากรที่ในตำบลสันทราย มหาวังค์ ทั้งนี้วิธีการถ่ายทอดความรู้เกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชนเอง องค์ความรู้ที่ชุมชนมี ผนวกกับ ความต้องการพัฒนาตำบล 16 ประการที่ได้รับการวิเคราะห์ในท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับ องค์ความรู้ทางทฤษฎีของ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาที่ต้องการถ่ายทอดความรู้ของตนเองเพื่อให้สามารถเกิด ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติจริง พร้อมทั้งฝึกฝนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands-on) ดังปณิธานของมหาวิทยาลัยผ่านโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัย สู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by doing) ดังนั้นการถ่ายทอด ความรู้จึงเกิดขึ้น ในลักษณะกรอบแนวคิดสามเหลี่ยมความรู้ดังปรากฏในรูปที่ 1

การถ่ายทอดความรู้จะประกอบด้วย คน กระบวนการและการใช้เทคโนโลยี ในลักษณะการทำงาน เป็นทีม ซึ่งสามารถเรียนรู้การทำงานภายในทีมงานเดียวกันและถ่ายทอดความรู้ระหว่างทีมงานย่อย และมีเป้าหมายและวิสัยทัศน์เดียวกัน ทั้งนี้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมใหญ่ มีวิสัยทัศน์ร่วมกันคือการจัดการองค์ความรู้ในท้องถิ่นและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ชุมชนต้องการให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น โดยในทีมงานใหญ่จะประกอบด้วยทีมงานย่อยจำนวน 3 ทีมได้แก่ ทีมอาจารย์ ทีมนักศึกษาที่ได้รับการจ้างงาน และทีมคนในชุมชนร่วมกับ บัณฑิตประชาชนที่ได้รับการจ้างงาน

กระบวนการทั้งหมด เริ่มต้นจากความ ต้องการของชุมชนโดยคนในชุมชน ซึ่งพบว่าพื้นที่ตำบล สันทรายมหาวังค์มีทุนปัญญาและทรัพยากรที่พร้อมจำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน อีกทั้งนักวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมีความต้องการ ถ่ายทอดทฤษฎี ความรู้ออกมาเพื่อให้เกิดผลงานจริงในลักษณะของการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานจริง (Learning in Action) และมีนักศึกษาเข้าร่วมโครงการเป็นการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) มีการสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (Share vision) ได้แก่การจัดการองค์ความรู้ที่ชุมชนไพรและการถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้ต่างๆ

ดังจะเห็นว่ากระบวนการถ่ายทอดความรู้ได้เริ่มจากประสบการณ์เดิมของคนในชุมชนแต่ยังมีความต้องการ พัฒนาการกระบวนการจัดการความรู้และการแปรรูปชุมชนไพรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีปัจจุบัน ให้มีประโยชน์มากที่สุด องค์ความรู้ที่กล่าวมานี้ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยได้แบ่งปันประสบการณ์โดยการนำ เสนอระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกลุ่ม และการถ่ายทอด เทคโนโลยีรวมถึงความรู้ด้านการซ่อมบำรุงให้แก่ชุมชน ทีมของคณาจารย์สามารถจับความรู้และสกัดความรู้ ของชุมชน ในรูปแบบถ่ายและการสกัดความรู้ด้วยกระบวนการจัดการความรู้ การบริหารจัดการกลุ่ม การ ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและการทำบรรจุภัณฑ์ โดย นักศึกษาที่มีความรู้สามารถด้านเทคโนโลยีในด้าน ต่างๆตามสาขาที่ตนเรียนเป็นทีมช่วยเหลือและเรียนรู้การทำงานจากอาจารย์ จากนั้นจะเป็นการถ่ายทอดองค์ ความรู้ร่วมกันโดยการทดสอบระบบงานจากบุคลากรทั้งสามฝ่ายได้แก่ ด้านชุมชน ด้านทีม อาจารย์และด้าน ทีมนักศึกษา เพื่อหาข้อบกพร่องและวัดประสิทธิภาพของการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในขั้นตอนดังกล่าว จะเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างบุคลากรทั้งสามทีม หากพบข้อแก้ไขจะดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ได้ระบบที่สมบูรณ์ เมื่อได้ระบบแล้วจะเป็นการถ่ายทอดความรู้จากอาจารย์ที่เข้าใจระบบงาน โดยผ่านโปรแกรมและวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยมี นักศึกษาในทีมทำงานเป็นผู้ช่วยในการ

ถ่ายทอดการทำงานให้แก่คนในชุมชน ซึ่งอาจารย์จะทำหน้าที่คล้ายกับพี่เลี้ยง (Mentor) ที่จะกำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน โดยผ่านความรู้และการปฏิบัติงานภาคสนามให้แก่นักศึกษา และ คนในชุมชน (Mentee) เป็นหนึ่งกลวิธีในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เรียกว่า ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System)

ดังนั้นกระบวนการทำงานในการพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีจะทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ได้แก่ การจับเก็บความรู้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ การถ่ายทอดความรู้ อย่างเป็นระบบตามกระบวนการจัดการความรู้ ดังกล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้การทำงานลักษณะสามประสาน (Tripple Helix) ได้แก่ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน (ประชาชน) และหน่วยงานภาครัฐ ในท้องถิ่น จะมีส่วนทำให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการและสามารถประสานการทำงานร่วมกันเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน

และนอกจากนี้ยังได้มีการนำผลงานโครงการไปเผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับชาติในหัวข้อ เรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาตำบลสันทรายมawangค์ อำเภอสารภี จังหวัด เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตำบลสันทรายมawangค์ อำเภอสารภี จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งเป็นการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพคือการทบทวนข้อมูลเชิงพื้นที่ของตำบลจากฐานข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานและเว็บไซต์ของเทศบาลตำบล การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 3 ราย ที่ทำหน้าที่ด้านการปกครอง การเกษตร การพัฒนาผู้สูงอายุ สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งมหาวิทยาลัยประจำตำบลสันทรายมawangค์ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย ด้วยแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ตำบลสันทรายมawangค์ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ต้องการพัฒนาตำบลสามอันดับแรก ได้แก่ ให้มีการช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ การช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน และส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย สำหรับความต้องการแก้ไขปัญหาของตำบล 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้องการแก้ไขความแห้งแล้ง หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายมากขึ้น หนี้สินไม่ได้รับการชำระ เป็นต้น และสาธารณูปโภคต่างๆ อาทิ น้ำประปา ไฟฟ้า ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการวางแผนงานในการพัฒนาตำบลระหว่างนักวิจัย ชาวบ้าน และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

1. เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 16 เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 4 เป้าหมาย
2. โครงการพัฒนาตำบลแบบกำหนดประชากรเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 50 คน 10 คริวเรือน
3. มีผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 2 คน
4. มีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี ไม่น้อยกว่า 1 ผลงาน
5. ได้นวัตกรรมการแก้ไขปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค) ไม่น้อยกว่า 1 เรื่อง
6. เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่า 4 องค์กรหลัก
7. มีผลการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประชาชนกรเป้าหมาย ไม่ต่ำกว่า 1 เรื่อง
8. มีเรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต) ของตำบล ไม่ต่ำกว่า 1 เรื่อง
9. มีคนเด่น (Champions) ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 คน
10. มีข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Big Data) และมีวิธีการเฝ้าระวัง 10. หมู่บ้าน

11. มีการส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up /Social Enterprise) ไม่น้อยกว่า 1 กลุ่ม
12. มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ ไม่น้อยกว่า 1 เรื่อง
13. มีรูปแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) ไม่น้อยกว่า 1 รูปแบบ
14. มีแหล่งเรียนรู้และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็น ศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 1 แหล่งเรียนรู้และจำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ 3 หลักสูตร

เชิงคุณภาพ

- 1) หน่วยงานของรัฐได้ใช้ฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
- 2) ท้องถิ่นมีศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์แบบผสมผสาน มีคู่มือการเรียนรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์แบบปลอดภัยและเหมาะสมกับท้องถิ่น
- 3) ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้นำรุ่นใหม่พร้อมจะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนในชุมชนเองและชุมชนอื่น
- 4) ประชาชนในท้องถิ่นมีความมั่นคงทางอาหารปลอดภัย

เชิงเวลา 11 เดือน ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ - ธันวาคม 2564

ปัจจัยความสำเร็จ

รูปแบบการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชนในประเทศไทยนั้น มาตรการของรัฐและท้องถิ่นมีอิทธิพลมากต่อผลการแก้ปัญหาความยากจน โดยมีทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมผ่านแนวทางการดำเนินการของชุมชน และแนวทางการดำเนินการของพฤติกรรมบุคคลและครัวเรือน จึงอาจกล่าวได้ว่า นโยบายการแก้ปัญหาความยากจนโดยเน้นที่มาตรการของรัฐและท้องถิ่นมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการแก้ปัญหาความยากจนมากที่สุด นอกจากนี้ยังหมายถึงแนวทางการดำเนินการของชุมชนและแต่ละบุคคลที่ต้องมีส่วนร่วม โดยสามารถสร้างรายได้ให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและทำให้ครัวเรือนในชุมชนนำไปปฏิบัติเพื่อเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ซึ่งแนวทางการดำเนินการของชุมชนคือการเชื่อมโยงกับภายนอก ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน สำนักงานเกษตรอำเภอสารภี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เป็นต้น

ปัญหา/อุปสรรค	ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง
สถานการณ์การระบาดของเชื้อ covid 19 ภายในชุมชน	1) ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้หรือการอบรมได้ 2) ภาครัฐไม่อนุญาตให้อบรมในพื้นที่	1) การอบรมออนไลน์หากสถานการณ์อยู่ขั้นวิกฤตหรือ 2) ลงพื้นที่อบรมทันทีเมื่อสถานการณ์ดีขึ้นและได้รับการอนุญาตให้ลงพื้นที่ได้
งบประมาณไม่เพียงพอ	การดำเนินการมีความติดขัด	มีความแม่นยำในการบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด
การไม่ให้ความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย	การดำเนินการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์	สร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลสันทรายมawangค์ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

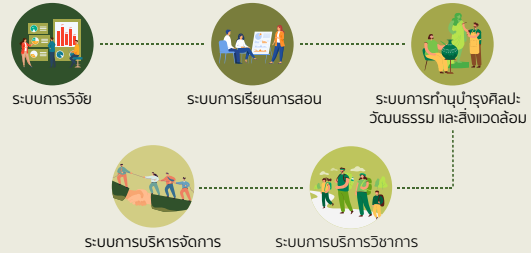
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ศักยภาพ เป็นตำบลอยู่รอด เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

สถานที่ตั้งตำบลสันทรายมawangค์

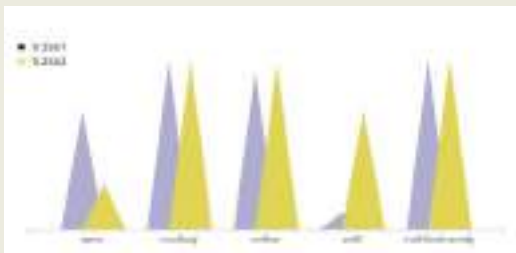

ตำบลสันทรายมawangค์ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่มีเทศบาลตำบลตั้งอยู่ศูนย์กลางการคมนาคม มีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 106 ผ่านพื้นที่และอยู่ใกล้กับตัวเมืองเชียงใหม่และเป็นเส้นทางผ่านระหว่างเชียงใหม่-ลำพูน โดยมีถนนทางหลวงชนบท หมายเลข 4091 ผ่านหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลสันทรายมawangค์ โดยเนื้อที่ของตำบลประมาณ 10.50 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,562.50 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำอิง ไม่มีป่าไม้ และภูเขา สภาพโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะสำหรับการทำเกษตรกรรม

วิธีการดำเนินงาน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

ผลการดำเนินงาน

- การจ้างงาน** - ผู้จ้างงานทั้ง 6 ตำบลได้รับการคัดเลือกจากการสัมภาษณ์ เรื่อง ความฉลาดทางปัญญา (IQ) ความฉลาดในการจัดการอารมณ์ (EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม (MQ)
- การพัฒนาทักษะ** - ผู้จ้างงานทุกคนได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านการเงิน และทักษะด้านดิจิทัล
- ข้อมูล Community Big Data** - มีการจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อประเมินสถานภาพในด้าน โดยเป็นข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการรักษาพยาบาล ด้านสวัสดิการของรัฐ และด้านรายได้
- การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ**
 - เกิดการสร้างและส่งเสริมรายได้ให้แก่กลุ่มชุมชน
 - เกิดการขยายโอกาสในการดำเนินงานระหว่างกลุ่มชุมชน
 - เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการในกลุ่มชุมชน

การพัฒนาพื้นที่

กิจกรรมที่ 1
การสร้างพัฒนาสินค้าต้นแบบเสริมอาชีพในชุมชนดิจิทัล

กิจกรรมที่ 2
การสร้างและพัฒนากองกึ่งวัยในชุมชน

กิจกรรมที่ 3
การถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการวิชาการ

กิจกรรมที่ 4
การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- รายได้เพิ่มขึ้น**
 - ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ: 5%
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 216,000 บาท/ปี
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,440 บาท/ครัวเรือน
- ต้นทุนลดลง**
 - ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ: 33%
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 2,700 บาท/เดือน/ปี
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 700 บาท/คน/ครัวเรือน
- ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น**
 - ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ: 33%
 - ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 350 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดความร่วมมือของกลุ่มองค์กรชุมชนในการพัฒนาเชิงพื้นที่
 - เกิดแหล่งเรียนรู้และต้นแบบชุมชน
 - เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
 - เกิดการส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์
-

ปัจจัยความสำเร็จ

นโยบายการแก้ปัญหาความยากจนโดยเน้นที่มาตรการของรัฐและท้องถิ่น มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการแก้ปัญหาความยากจนมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีหลายถึงแนวทางการดำเนินการของชุมชนและแต่ละบุคคลที่ต้องมีส่วนร่วม โดยสามารถสร้างรายได้ให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และทำให้ครัวเรือนในชุมชนนำไปปฏิบัติเพื่อเป็นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ซึ่งแนวทาง การดำเนินการของชุมชน คือ การเชื่อมโยงกับภายนอก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน สำนักงานเกษตร อำเภอสารภี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่ เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สถานการณ์ระบาดของเชื้อ Covid-19 ภายใตชุมชน ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้หรือการอบรมได้ ทำให้จำเป็นต้องมีการอบรมออนไลน์ หรือ ลงพื้นที่อบรมกันที่เมื่อสถานการณ์ดีขึ้นและได้รับการอนุญาตให้ลงพื้นที่ได้ ส่วนต่อมาคืองบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้การดำเนินการมีความติดขัดจึงต้องมีการบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และส่วนสุดท้าย คือ การไม่ให้ความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลทำให้การดำเนินการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นต้องพิจารณาการบริหารจัดการความเสี่ยง คือ สร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลบ้านปาง
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรจักร เมืองใจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ร่วมโครงการ :

1. นายวรัญญู	วรรณพรหม
2. นายวัชร	กิตติวรเชษฐ์
3. นายสามารถ	สาลี
4. นางสาวพิมลพรรณ	เลิศบัวบาน
5. นายศุภกิจ	ศรีเรือง
6. นายศรารุช	วรรณวิจิตร
7. นายภาชิต	กันทะวัง

ความเป็นมา

บ้านปง (คำว่า “ปง” เป็นภาษาเหนือหมายถึง ที่รังผึ้ง ที่ลุ่มน้ำขัง) บ้านปงตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบเชิงเขามีภูเขาล้อมรอบ และมีแม่น้ำท่าช้างไหลผ่านบริเวณด้านหน้าวัด ทำให้บริเวณนี้มีลักษณะเป็นแอ่ง หรือ ปลัก บริเวณรอบริมน้ำ ซึ่งมักมีเกลือแร่ที่สัตว์ต่างๆ จะมาหากินกัน อันมีความสอดคล้องกับตำนานพื้นบ้านแถบนี้ เรื่อง “กวางคำ” ที่เจ้านายฝ่ายเหนือขี่ม้าไล่ล่ากวางสีทองผ่านมาทางนี้ แล้วต้องมีการหยุดพักตามรายทางตรงจุดต่างๆ ของแต่ละหมู่บ้านที่กวางคำวิ่งผ่านขึ้นไปจนถึงเขตอำเภอสะเมิง เมื่อผ่านมาบริเวณบ้านปงนี้ก็จะหยุดพัก จึงเป็นที่มาของการเรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านปงยังม้า” (ยัง = จอด, พัก) คือเป็นจุดพักม้า พักการเดินทางในครั้งอดีต

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน มีผลการดำเนินกิจกรรมที่สามารถตอบโจทย์แก้ไขปัญหาคความยากจนได้ 3 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมาย 1 องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง เป้าหมาย 7 การจัดการวิสาหกิจชุมชน และเป้าหมาย 15 ระบบสื่อสารชุมชน

กิจกรรมที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน มีผลการดำเนินกิจกรรมที่สามารถตอบโจทย์แก้ไขปัญหาคความยากจนได้ 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมาย 8 การฝึกอบรมทักษะอาชีพ และเป้าหมาย 13 ศูนย์การเรียนรู้ตำบล

2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)

กิจกรรมที่ 3 การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของตำบล และสร้างกระบวนการคิดเชิงการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนแบบวิถีใหม่ (New normal) ผลการดำเนินกิจกรรมที่สามารถตอบโจทย์แก้ไขปัญหาคความยากจนได้ 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมาย 8 การฝึกอบรมทักษะอาชีพ และเป้าหมาย 11 การพัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบางอย่างทั่วถึง

3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)

กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจงานด้านพลังงานทดแทน โซลาร์เซลล์ รวมถึงทักษะที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ ผลการดำเนินกิจกรรมที่สามารถตอบโจทย์แก้ไขปัญหาคความยากจนได้ 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมาย 6 สระน้ำประจำครอบครัว และเป้าหมาย 13 ศูนย์การเรียนรู้ตำบล

4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

กิจกรรมที่ 5 การยกระดับความรู้ความเข้าใจทักษะงานเกษตรปลอดภัย ผลการดำเนินกิจกรรมที่สามารถตอบโจทย์แก้ไขปัญหาคความยากจนได้ 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมาย 5 เกษตรพอเพียง และเป้าหมาย 8 การฝึกอบรมทักษะอาชีพ

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 5 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากผลผลิตเกษตรในพื้นที่ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้เกิดทักษะและต่อยอดเป็นกลุ่มอาชีพในตำบลที่เข้มแข็ง

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านช่างยนต์ รวมถึงงานช่างพื้นฐานสำหรับชีวิตประจำวันและงานทางการเกษตร ให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ และต่อยอดสู่การสร้างงานในพื้นที่

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจงานด้านพลังงานทดแทนโซลาร์เซลล์ รวมถึงทักษะที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมสร้างกระบวนการคิดเชิงการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนแบบวิถีใหม่

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาต้นแบบเกษตรปลอดภัยให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรม ประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรม	การพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน	การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน	การยกระดับความรู้ความเข้าใจทักษะงานเกษตรปลอดภัย	การพัฒนาความรู้ความเข้าใจงานด้านพลังงานทดแทนโซลาร์เซลล์	ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนแบบวิถีใหม่ (New normal)
เครื่องมือที่ 1	การระดมสมองและสร้างแนวทางการทำงานร่วมกัน CoP (ชุมชนแห่งการเรียนรู้: Community of Practice) 1) Helping Communities เพื่อแก้ไขปัญหาประจำวันและแลกเปลี่ยนแนวคิดในกลุ่มสมาชิก 2) Best Practice Communities เน้นการพัฒนา ตรวจสอบและเผยแพร่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ 3) Knowledge-Stewarding Communities เพื่อจัดระเบียบ ยกระดับ และพัฒนาความรู้ที่สมาชิกใช้เป็นประจำ 4) Innovation Communities เพื่อพัฒนาแนวคิด โดยเน้นการข้ามขอบเขต เพื่อผสมผสานสมาชิกที่มีมุมมองต่างกัน				
เครื่องมือที่ 2	การดำเนินโครงการ/กิจกรรม PDCA (Plan – Do – Check – Act) P: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินโครงการ/จัดกิจกรรม จัดทำแผนงานประจำเดือน และแผนการดำเนินงานประจำปี D: ลงพื้นที่ประสานงาน ประชาสัมพันธ์ และดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม C: จัดทำรายงาน ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม A: วิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรมเพื่อขยายผลหรือปรับปรุงแก้ไข				
เครื่องมือที่ 3	การวางแผนบริหารจัดการเพื่อดำเนินกิจกรรม คำนึงถึงหลัก 4M Man : การแบ่งหน้าที่การทำงานของทีมงาน Money : กำหนดขอบเขตและจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับกิจกรรม Material : กำหนดรูปแบบการดำเนินกิจกรรมหรือหลักสูตรเพื่อแจกแจงรายละเอียดการจัดกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ที่ต้องใช้ Management : บริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่รับผิดชอบงานแต่ละฝ่ายได้ทำงานให้เป็นตามเป้าหมายที่ตั้งได้				

เครื่องมือที่ 4	การประสานงานและดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่นและคนในชุมชน (CSR) สร้างแนวทางการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรและหน่วยงานในพื้นที่ให้คนในชุมชนได้รับความรู้และผลประโยชน์ร่วมกัน สามารถปรับตัวและนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
เครื่องมือที่ 5	การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) รวบรวมหลักสูตรการฝึกอบรม/องค์ความรู้จากการจัดกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม จัดทำรายงานผลการดำเนินงานรายเดือน รายไตรมาส และรายปี ถอดบทเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรมและดำเนินโครงการ เพื่อให้คณะทำงานในมหาวิทยาลัย หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่เข้าถึงความรู้ สามารถปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมพัฒนาสินค้าและบริการชุมชน

ผลิตภัณฑ์ไคฟูกู โครงการได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรคนบงยังมา ร่วมแก้ไขปัญหาวัตถุดิบที่เหลือจากกากงาในกระบวนการผลิตน้ำมันงาสกัดเย็น จึงได้ออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าของไคฟูกูใส่ถุงดำ เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา ทำให้สินค้าสามารถเก็บได้นานขึ้นและสะดวกในการขนส่ง และจัดทำช่องทางการตลาดออนไลน์จำนวน 4 ช่องทาง ได้แก่เพจเฟซบุ๊ก ไลน์ และลาซาด้า สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากช่องทางออนไลน์ และต่อยอดเป็นกลุ่มอาชีพที่มีศักยภาพ มีเอกลักษณ์เชิงพื้นที่ของตำบลสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และตรงต่อความต้องการทางการตลาด

กิจกรรมที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน

กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านช่างยนต์ ชุมชนตำบลบ้านบึงประกอบอาชีพชีวิตเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป ชีวิตประจำวันมีการใช้รถจักรยานยนต์ เครื่องยนต์เล็ก และเครื่องจักรกลทางการเกษตร การฝึกอบรมทักษะช่างยนต์พื้นฐาน เพื่อสร้างคนในชุมชนและเยาวชนให้ตรวจเช็ค บำรุงรักษาเบื้องต้นได้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การยืดอายุการใช้งาน ลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องยนต์เล็ก สร้างความปลอดภัยในการใช้งาน และสามารถต่อยอดสร้างอาชีพ เยาวชนมีต้นแบบความเข้าใจและทักษะอาชีพด้านช่างยนต์ในการศึกษาต่อ

กิจกรรมที่ 3 การยกระดับความรู้ความเข้าใจทักษะงานเกษตรปลอดภัย

โรงเรือนที่ถูกใช้งานโดยปกติซึ่งต้นแบบมาจากโครงการหลวง ขนาด 6*12 และ 6*24 ทางโครงการมีเป้าหมายพัฒนาเกษตรกรสามารถใช้ทักษะในงานเกษตรกรรมด้านวิศวกรรมเพื่องานเกษตรกรรมส่งผลให้เกิดการลดต้นทุนการสร้างโรงเรือน(ลดค่าวัสดุ ลดค่าแรง) สามารถสร้างและซ่อมแซมเองได้ ส่งผลต่อการอนุรักษ์ดินน้ำ การป้องกันศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี และส่งผลแก่ผู้บริโภคเพื่อเป็นเกษตรปลอดภัย

กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจงานด้านพลังงานทดแทนโซลาร์เซลล์

ต้นแบบระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากศูนย์พลังงานทดแทนสะอาด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โดยโครงการมีเป้าหมายในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนเพื่อสนับสนุนและจัดการการใช้ประโยชน์จากต้นทุนพลังงาน เพื่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ส่งผลให้เกิดการแก้ไขปัญหาการใช้น้ำของชุมชน เพื่อลดค่าใช้จ่ายของระบบน้ำประปาหมู่บ้านและส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ในการออกแบบ สามารถติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์ระบบพลังงานทดแทนได้ด้วยตนเอง

กิจกรรมที่ 5 การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของตำบลและสร้างกระบวนการคิดเชิงการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนแบบวิถีใหม่ (New normal)

ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำ Tam-bon Profile ประเมินศักยภาพของตำบลบ้านปงในแต่ละด้าน เพื่อจัดทำข้อเสนอในการพัฒนาทักษะอาชีพใหม่ เก็บข้อมูลความต้องการของชุมชนเพื่อให้ตรงกับความต้องการจัดเสวนาในหัวข้อ “ปงยังคิด ชีวิตวิถีใหม่” ร่วมกับนายกเทศบาล ผู้นำบ้าน ผู้นำชุมชน ตัวแทนโรงเรียน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลบ้านปงเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินงานที่ชัดเจนจัดทำข้อเสนอหลักสูตรเสริมสร้างประสบการณ์การพูดภาษาต่างประเทศ (ภาษาญี่ปุ่น) มัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบ้านปง (เด็กเปิดปง) ติดต่อประสานงานตัวแทนครูโรงเรียนบ้านปงเพื่อดำเนินกิจกรรม จัดทำสื่อวีดิทัศน์ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานในรูปแบบ Online Learning สร้างเยาวชนต้นแบบที่มีความกล้าแสดงออก สามารถสื่อสารหรือเผยแพร่ วัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ในชุมชนของตนเอง

ปัจจัยความสำเร็จ

แต่ละกิจกรรมมีผู้นำกลุ่มอาชีพที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนที่เกิดจากกลไกการพัฒนาทักษะวิชาชีพ เพื่อค้นหาและสร้างคนเด่น (Champion) จากกิจกรรมส่งเสริมและหลักสูตรอาชีพของมหาวิทยาลัยฯ โดยมีหน่วยงานผู้ที่มีส่วนร่วมกับโครงการดังนี้

กิจกรรมการพัฒนาลินค้าและบริการชุมชน ร่วมมือกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนปงยังม้านำโดยหัวหน้าวิสาหกิจชุมชนคนปงยังม้า สวนกุหลาบหลวงห้วยผักไผ่นำโดยผู้ประกอบการร้านอาหารสวนกุหลาบหลวง และโรงเรียนบ้านปง นำโดยผอ.โรงเรียนบ้านปง ในการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนจากผลผลิตเกษตรในพื้นที่

กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชน ร่วมมือกับเทศบาลตำบลบ้านปง นำโดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านปง ผู้นำบ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน เยาวชนและผู้สนใจในพื้นที่ตำบลบ้านปง เป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมหลักสูตรการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านช่างยนต์และเครื่องจักรทางการเกษตรแบบบูรณาการ

กิจกรรมการยกระดับความรู้ความเข้าใจทักษะงานเกษตรปลอดภัย ร่วมมือกับเทศบาลตำบลบ้านปง นำโดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านปง ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยเสี้ยวนำโดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยเสี้ยว ปางช้างภัทร และคอกม้าPong Horse Park นำโดยเจ้าของกิจการ ในการขับเคลื่อนกิจกรรมปุยหมักนักรบ และมีการร่วมมือกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง นำโดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง และโรงเรียนบ้านปง นำโดยผอ.โรงเรียนบ้านปง ในการขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างโรงเรียน

กิจกรรมการพัฒนาความรู้ความเข้าใจงานด้านพลังงานทดแทน โซลาร์เซลล์ ร่วมมือกับเทศบาลตำบลบ้านปง นำโดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านปง ผู้นำบ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน เยาวชนและผู้สนใจเป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมหลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือเทคนิคการออกแบบติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์และบำรุงรักษาอุปกรณ์พลังงานแสงอาทิตย์

กิจกรรมยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนแบบวิถีใหม่ (New normal) ร่วมมือกับเทศบาลตำบลบ้านปง นำโดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านปง โรงเรียนบ้านปง นำโดยผอ.โรงเรียนบ้านปงและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเสริมสร้างทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (ญี่ปุ่น) และวัดอรัญญवास (วัดบ้านปง) นำโดยเจ้าอาวาสเป็นผู้ให้ความอนุเคราะห์ใช้สถานที่เพื่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติในการให้ความรู้ประวัติของวัดอรัญญवास

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) ทำให้เกิดอุปสรรคปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างล่าช้าและการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกิจกรรมสามารถชุมนุมได้น้อยกว่าสถานการณ์ปกติ ในการสำรวจข้อมูลและลงพื้นที่บางครั้งมักจะพบว่าบางครัวเรือนไม่มีคนอยู่และบางคนไม่กล้าให้ความร่วมมือ ทำให้เข้าหาชาวบ้านลำบากในการสอบถามข้อมูล แนวทางการพัฒนาของโครงการโดยการสร้างต้นแบบการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและติดตามผล

ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ครัวเรือน

- 1,263 ครัวเรือน
- ประชากร 3,119 คน
- ชาย 1,648 คน
- หญิง 1,471 คน

ผู้สูงอายุ

- ชาย 412 คน
- หญิง 308 คน

นักเรียน/นักศึกษา

- ชาย 236 คน
- หญิง 223 คน

การศึกษา

- ไม่มีการศึกษา - ปริญญาตรีขึ้นไป
- อาชีพ
- รับจ้างทั่วไป 1,957 คน
- ค้าขาย 172 คน
- เกษตร - ทำสวน 160 คน
- รายได้เฉลี่ย
- 94,198 บาท/คน/ปี

ตำบลบ้านปาง มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 117.34 ตารางกิโลเมตร หรือ 73,337 ไร่ เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหางดงประมาณ 18 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 25 กิโลเมตร มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน เช่น แม่น้ำแม่ท่าช้าง ทั้ง 2ฝั่งแม่น้ำจะเป็นเขตป่าไม้ถาวร **สภาพพื้นที่** เป็นภูเขาและป่าไม้ผลัดใบที่ความลาดชัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผืนป่าพื้นที่ราบมีน้อย ประชากรอาศัยอยู่ตามที่ลาดภูเขา **ความสูงจากระดับน้ำทะเล** ประมาณ 2,140 ฟุต

ศาสนสถาน 10 แห่ง **สถานศึกษา 11 แห่ง**

กลไกการดำเนินงาน

เครื่องมือที่ 1 การระดมสมองและสร้างแนวทางการทำงานร่วมกัน CoP

เครื่องมือที่ 2 การดำเนินโครงการ/กิจกรรม PDCA

เครื่องมือที่ 3 การวางแผนบริหารจัดการเพื่อดำเนินงานเชิงรุก 4M

เครื่องมือที่ 4 การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

เครื่องมือที่ 5 CSR

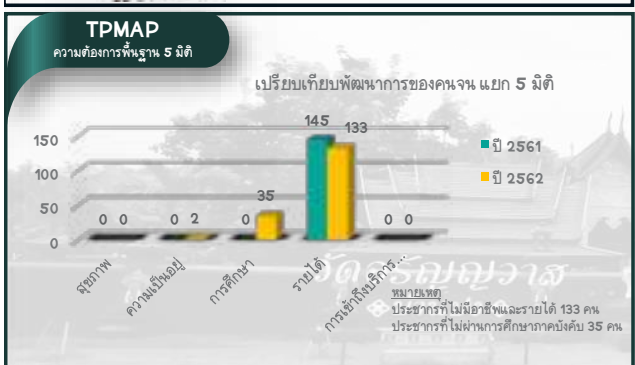
4 M: Man, Money, Material, Method

Community of Practice (CoP)

CSR: Social, Environmental, Economic

PDCA (Plan - Do - Check - Act)

เครือข่ายความร่วมมือ

- ### ผลลัพธ์
- เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บังคับตบใหม่ และนักศึกษาในพื้นที่ให้มีงาน และเกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชนเกิดการจ้างงาน 3 กลุ่ม ได้แก่ บังคับตบใหม่ 10 คน ประชาชนทั่วไป 5 คน นักศึกษา 5 คน
 - ประชาชน บังคับตบ และนักศึกษาได้รับการอบรมพัฒนาทักษะความรู้ 4 ด้าน
 - ด้านการเงิน Financial literacy
 - ด้านสังคม Social literacy
 - ด้านดิจิทัล Digital literacy
 - ด้านภาษา Language literacy
 - ผลการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
 - 3.1 มีการบริหารจัดการเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในตำบลบ้านปางแบบบูรณาการ โดยใช้ระบบการทำงานในรูปแบบ System Integrator มหาวิทยาลัยกับชุมชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - 3.2 มีผลิตภัณฑ์ชุมชนจากผลผลิตเกษตรในพื้นที่ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ให้เกิดทักษะและต่อยอดเป็นกลุ่มอาชีพในตำบลที่เข้มแข็ง
 - 3.3 เกิดกลไกการพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านช่างยนต์ รวมถึงงานช่างพื้นฐาน สำหรับชีวิตประจำวันและงานทางการเกษตร ให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ และต่อยอดสู่การสร้างสรรค์งานในพื้นที่
 - 3.4 ชุมชนเกิดความริ่รวยความเข้าใจด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตำบลแบบเกษตรปลอดภัย ให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
 - 3.5 ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจงานด้านพลังงานทดแทนโซลาร์เซลล์ รวมถึงทักษะที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์
 - 3.6 ชุมชนสร้างกระบวนการคิดเชิงการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนแบบวิถีใหม่
 - เกิดการเก็บข้อมูลในตำบลบ้านปางแบบ Community Big Data

ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ เกิดรายได้หมุนเวียนจากการจ้างงาน การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์ของตำบล เพิ่มความน่าสนใจและมีการท่องเที่ยววิถีใหม่ด้วยการพัฒนาภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์แบบ การลดค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพภาคเกษตรและการดำรงชีวิตประจำวันด้วยการยกระดับความรู้ความเข้าใจด้านพลังงานทดแทนเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตำบลแบบเกษตรปลอดภัย ให้ชุมชนสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

ผลลัพธ์ทางสังคม ชุมชนมีความพร้อมและสามารถปรับตัวให้ทันเทคโนโลยีได้กับรูปแบบเศรษฐกิจและชุมชนวิถีใหม่ มีความรู้ที่สามารถใช้พัฒนาตนเองเพื่อการประกอบอาชีพ มีความเข้าใจในด้านเทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม และสามารถลดค่าใช้จ่าย สามารถจัดการทรัพยากรในชุมชนด้วยองค์ความรู้ที่ได้รับ และมีกิจกรรมของชุมชนที่เกิดขึ้นด้วยความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานท้องถิ่น ที่ภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างกลไกการยกระดับฐานรากเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม พอเพียงและก้าวความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสียดังกล่าว

เสนอให้มีการสร้างกลไกการบริหารจัดการระหว่างมหาวิทยาลัยฯ และหน่วยงานในท้องถิ่นในรูปแบบ System Integrator ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพตำบล การสร้างเศรษฐกิจฐานราก ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมด้วย Community Big Data ของชุมชน

- 2.เสนอแนะให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและการพัฒนาโครงการในระยะ 3-5 ปี ในระดับตำบลร่วมกัน เพื่อสร้างต้นแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่ ที่มีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมมือกัน
- 3.เสนอแนะให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรมที่มีผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมร่วมกันระหว่างตำบลใกล้เคียง ตำบลประจักษ์ และตำบลหนองบัวประจักษ์ เพื่อการพัฒนาโครงการความร่วมมือในระยะยาวอย่างจริงจัง และประจักษ์

แนวทางการดำเนินงานต่อไป มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและต้นแบบการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับทิศทางทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีศักยภาพของตำบล มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและเกิดความยั่งยืน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลตากตก
อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : 1. ผศ.ยุธนา ศรีอุดม สังกัด สาขาวิศวกรรมเครื่องกล
คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ผู้ร่วมโครงการ : 1. ผศ.ชินเนีย รัตภิทร
2. อาจารย์ปิยะวรรณ คุ่มญาติ
3. อาจารย์อนุรัตน์ เทวตา
4. อาจารย์สังคม สัพโส
5. อาจารย์ยุทธนา มูลกลาง
6. อาจารย์พิมพ์ภัช โจรจน์บุญยอนนท์

ความเป็นมา

ตำบลตากตก แต่เดิมเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอบ้านตาก หลังเดิม เมื่อประมาณปี พ.ศ.2438 ถึงปี พ.ศ.2506 ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอบ้านตากมาอยู่ทางฝั่งแม่น้ำปิงทางด้านทิศตะวันออก ซึ่งขึ้นอยู่กับตำบลตากออก จนถึงปัจจุบัน ประวัติของตำบลตากตกไม่ปรากฏแน่ชัด สันนิษฐานได้จากตำบลตากตกพื้นที่ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของฝั่งแม่น้ำปิง จึงใช้ชื่อตำบลตามลักษณะของพื้นที่ โดยลักษณะภูมิประเทศตำบลตากตกเป็นหมู่บ้านที่ตั้งเรียงรายตามลำน้ำปิงเป็นทางยาว มีแหล่งน้ำสำคัญ คือ แม่น้ำปิง ไหลผ่านทางตะวันออกของตำบลในแนวเหนือ-ใต้และห้วยตาก ไหลผ่านทางตอนเหนือของตำบลในแนวตะวันตก-ตะวันออก พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำปิง และเป็นที่ราบสูง มีป่าไม้เบญจพรรณทางด้านตะวันตกเหมาะสำหรับทำนาและการเกษตร ซึ่งทิศเหนือ ติดกับ ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ทิศใต้ ติดกับ ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลตากออก และ ตำบลสมอโคน อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลทุ่งกระเซาะ อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก ทำนา ทำไร่ ค้าขายและทำการเกษตร และ อาชีพเสริม แปรรูปอาหาร เช่น ถั่วสะบัดงา ไล่เมียง กล้วยกวน และมะนาวดอง ซึ่งจะมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อาศัยจากลำน้ำแม่น้ำปิงเป็นหลัก ซึ่งเป็นลำน้ำหลักไหลมาจากทางสามเงา แหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค จะอาศัยจากน้ำประปา บ่อน้ำบาดาล ในหมู่บ้านและแม่น้ำปิง

จากการสำรวจข้อมูล พบว่า คนในชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ พัฒนาทักษะและเทคโนโลยีมาใช้ทางด้านการเกษตร พัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้า พัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มสินค้า OTOP รวมไปถึงสามารถพึ่งตนเองได้ภายในชุมชนโดยอาศัยทรัพยากรที่มีภายในชุมชน โดยพื้นที่รับผิดชอบ ตำบลตากตก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน จากผลการสำรวจข้อมูล สรุป และประเมินผล 16 ประเด็น ของตำบลตากตก พบว่า ก่อนดำเนินกิจกรรม ตำบลตากตก อยู่ในตำบลพื้นความยากลำบาก หลังจากทีคณะทำงาน หน่วยงานในพื้นที่ และ คนในชุมชน ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับคนในชุมชนตำบลตากตกจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ทำให้ตำบลตากตกมีผลการประเมิน 16 ประเด็น อยู่ในตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โดยแนวทางในการพัฒนาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีมวิจัย และชาวบ้านในพื้นที่เป้าหมาย ทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาตำบลที่ตรงกับแนวทางหลัก 2 กิจกรรม ประกอบไปด้วย

ก. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ เช่น การยกระดับ OTOP และอาชีพอื่น ๆ ประกอบไปด้วย 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรม 1 ส่งเสริมทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของชุมชน กิจกรรม 2 เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการท้องถิ่นชุมชนสู่ช่องทางตลาดออนไลน์ และ กิจกรรม 3 พัฒนาตราผลิตภัณฑ์และรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า เชิงพาณิชย์ผลิตภัณฑ์

ข. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1 การส่งเสริมการใช้งานเครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับเกษตรกรกรรมในชุมชน และ กิจกรรม 2 การอบแห้งผลผลิตทางการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

วิธีการดำเนินงาน

ซึ่งการดำเนินงานจะแบ่งการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตำบล ประกอบไปด้วย

1 กิจกรรมส่งเสริมทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ (ปุ๋ยอินทรีย์)

เนื่องด้วยชาวบ้านในพื้นที่ตำบลตากตกส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกร และยังคงใช้สารเคมีสำหรับกำจัดแมลง วัชพืช รวมไปถึงการใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร จากนโยบายของผู้นำชุมชน อาทิ นายก อบต.ตากตก กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ต่างมีความมุ่งมั่นในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดสารเคมี และต้องการยกระดับพืชผลผลิตปลอดสารพิษ คณะทำงานจึงมีความเห็นร่วมกันที่จะดำเนินการจัดการอบรม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้านให้ความรู้ เทคนิค ทักษะ ร่วมกันกับผู้อบรมหรือชาวบ้าน ในประเด็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคนิค ภูมิปัญญาในการทำปุ๋ยอินทรีย์ ตลอดจนการตรวจสอบประสิทธิภาพของปุ๋ย สำหรับการดำเนินกิจกรรมนี้นอกจากที่ชุมชนจะต้องมีความรู้ในการผลิตปุ๋ยสำหรับนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรของตนแล้ว ยังสามารถนำไปจำหน่าย สร้างรายได้เป็นอาชีพเสริม ทั้งนี้สำคัญที่สุดคือส่งผลให้เกิดเป็นชุมชนที่มุ่งเป้าการผลิตเกษตรแบบอินทรีย์เพื่อชุมชน

สำหรับกิจกรรมเกี่ยวกับการมุ่งสร้างอาชีพเสริมให้กับชาวบ้าน เมื่อนอกฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร หรือการนำแนวคิดการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรที่มีภายในชุมชน ตามความต้องการของชุมชน คณะทำงานจึงจัดกิจกรรมการทำโลชั่น สเปรย์กันยุงจากตะไคร้หอม และบาล์มเจล กิจกรรมการทำข้าวแต๋นหลากรส และ สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ผู้สูงอายุและผู้มีอาชีพหัตถกรรม ได้จัดกิจกรรมการทำตะกร้าหวายเทียม สร้างความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่มีในท้องถิ่น สร้างองค์ความรู้และทักษะให้กับผู้อบรม โดยสามารถนำวัสดุอื่นจัดทำตะกร้าแทนหวายเทียมต่อไปได้

2 กิจกรรมการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพเพื่อยกระดับความรู้ในการจัดการกลุ่มเชิงระบบเพื่อความยั่งยืน

ภายในพื้นที่ของตำบลตากตก มีลักษณะการรวมตัวกันทั้งรูปแบบทางการ และไม่เป็นทางการ โดยส่วนใหญ่รูปแบบที่เป็นทางการ จะเป็นกลุ่มที่ภาครัฐบังคับ หรือภายในกลุ่มมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความรู้ มองเห็นประโยชน์ในการรวมกลุ่ม ทั้งนี้ในส่วนของคณะทำงานเล็งเห็นและให้ความสำคัญสำหรับการรวมกลุ่มแต่มีลักษณะไม่เป็นทางการ ว่าควรจัดตั้งกลุ่ม จัดแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนการจัดการการเงินต่าง ๆ เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของกลุ่ม จึงได้จัดกิจกรรมในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญอาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการธุรกิจ มาถ่ายทอดและนำองค์ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของการจัดการองค์กรและกลุ่มธุรกิจชุมชน และร่วมกันปฏิบัติการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างองค์กร ตำแหน่งหน้าที่ และคุณสมบัติของคณะกรรมการภายใต้บริบทของกลุ่ม การร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มฯ การกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ การพ้นจากการเป็นสมาชิก ทูลดำเนินการ และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของกลุ่มชุมชนตำบลตากตก และได้ดำเนินการไปจำนวน 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์พริกแกงเผ็ด หมู่ 8 หมู่ 11 และกลุ่มผลิตภัณฑ์แปงกล้วย

3 กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพเพื่อยกระดับความรู้ในการจัดทำบัญชีเชิงพาณิชย์สำหรับประชาชนตำบลตากตก

เมื่อดำเนินการจัดตั้งกลุ่มทั้งในรูปแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ เรื่องของการบัญชีและการเงินเป็นเรื่องสำคัญและถูกละเลย แม้จะมีหลายหน่วยงานให้การส่งเสริม โดยส่วนใหญ่แล้ว พบว่าชุมชนและชาวบ้านยังขาดความรู้ เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีอย่างง่าย (รับ-จ่าย) การจัดทำงบประมาณที่สำคัญ การคำนวณต้นทุน

เพื่อกำหนดราคาขายสำหรับผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการจัดทำแผนธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการกู้ยืมเงิน หรือวางแผน การดำเนินงานของธุรกิจตน คณะทำงานจึงเชิญวิทยากร อาจารย์สาขาการบัญชี ซึ่งอาจารย์ทำการสำรวจ ความรู้พื้นฐานและความต้องการของชาวบ้าน จัดสรรจำแนกความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วจึงทำการ ออกแบบเนื้อหาและเครื่องมือ จากนั้นดำเนินการถ่ายทอดความรู้ หลักแนวคิด ทักษะเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี พาณิชย และเนื้อหาที่ได้กล่าวข้างต้น ให้แก่ประชาชนในตำบลตากตก โดยมีกลุ่มผู้นำชุมชนเข้าร่วมอบรมเพื่อนำความรู้ไปใช้ภายในกลุ่มอาชีพ การดำเนินชีวิต ตลอดจนสามารถเผยแพร่ให้กับชาวบ้านในชุมชนต่อไป

4 กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการท้องถิ่นชุมชนตำบลตากตก ช่องทางการตลาดออนไลน์

ภายในพื้นที่ตำบลตากตก มีผลผลิตที่เป็นผลิตภัณฑ์จดทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนที่มีผลิตภัณฑ์ของตนเอง ซึ่งปัญหาหนึ่งของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ คือ การไร้ความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยเฉพาะในสถานการณ์โรคโควิด-19 ทำให้เป็นอุปสรรคมาก คณะทำงานเล็งเห็นความสำคัญของการสร้างโอกาสให้กับผลิตภัณฑ์ การสร้างช่องทางการจำหน่ายออนไลน์ โดยผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น การไลฟ์ ผ่านเพจ FACEBOOK แอป TIKTOK ทั้งนี้ได้ส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะ การจัดการธุรกิจร้านออนไลน์ (หน้าร้าน-หลังร้าน) เทคนิคการถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ เทคนิคการเจรจาเปิด-ปิดการขายช่องทางออนไลน์ ตลอดจนองค์ความรู้เรื่องภาษีและกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจออนไลน์ที่ควรทราบ เหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญจึงนำเสนอกิจกรรมนี้ รูปแบบเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งกิจกรรมนี้จะส่งผลทำให้ สมาชิกของกลุ่มอาชีพและชาวบ้านในชุมชนสามารถนำเทคโนโลยีที่มีในชีวิตประจำวันมาใช้ในการนำเสนอการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ของตนเองได้

5 กิจกรรมพัฒนาตราผลิตภัณฑ์และรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า เชิงพาณิชย์ผลิตภัณฑ์ตำบลตากตก

กล่าวถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ อันส่งผลให้ได้รับกำไรเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการกำหนดราคาขายได้สูงขึ้น ตลอดจนสามารถสร้างการจดจำและเพิ่มช่องทางการสื่อสารกับกลุ่มลูกค้าได้ สำหรับในประเด็นการสร้างโอกาสเหล่านี้ คณะทำงานได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาตราผลิตภัณฑ์และรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ขึ้น โดยเชิญปราชญ์ (วิทยากรชุมชนผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับห้าดาว) มาถ่ายทอดองค์ความรู้ ระดมสมองร่วมกันกับชุมชนแต่ละผลิตภัณฑ์เพื่อสกัด ค้นหาอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ในการร่วมกันสร้างตราผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ได้ให้ความรู้และร่วมกันกำหนดบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองตัวผลิตภัณฑ์ให้คงคุณภาพ และมีส่วนในการส่งเสริมการขายให้กับตัวผลิตภัณฑ์ การออกแบบชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยคำนึงถึงต้นทุน ความยั่งยืน ความสามารถของชุมชนในการปฏิบัติงานต่อ เมื่อคณะทำงานเสร็จสิ้นโครงการ โดยดำเนินการให้กับ 3 ผลิตภัณฑ์ รวม 6 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มพริกแกงเผ็ด หมู 1 หมู 2 หมู 8 และหมู 11 กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ และกลุ่มกล้วยตาก

6 กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

จากประเด็นปัญหาเรื่องของแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอกับการเพาะปลูกโดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลระบบชลประทาน และการทำเกษตรนอกฤดูเพาะปลูกหรือนอกฤดูฝนนั้น น้ำที่ไม่พอเพียงจะส่งผลเสียหายต่อกิจกรรมทางการเกษตร เช่น พื้นดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ พืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ รวมถึงปริมาณลดลงของพืชผลเกษตร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนประดิษฐ์หรือเทคโนโลยีที่มาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะทำงาน หน่วยงานในพื้นที่ และ คนในชุมชนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับใช้ในแปลงเกษตรของตน ทำให้เป็นที่มาของกิจกรรมระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จะนำมาช่วยบรรเทาปัญหาดังกล่าว

7 กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่อุปกรณ์พลังงานแสงอาทิตย์

จากผลิตผลเกษตรที่มีจำนวนมากในช่วงฤดูเพาะปลูก รวมไปถึงผลิตผลทางการเกษตรบางประเภทที่มีอายุการเก็บรักษาค่อนข้างสั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องนำเทคโนโลยีในการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์เหล่านี้ มาช่วยยืดอายุการเก็บรักษา และ ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ดังนั้น จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหมดในชุมชน จึงมีแนวคิดร่วมกันในการนำระบบเก็บรักษาผลิตผลทางการเกษตร อันได้แก่ ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นตัวช่วยในการยืดอายุการเก็บรักษาผลิตผล โดยเฉพาผลิตผลที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ในชุมชน ประกอบไปด้วย กล้วยน้ำว่า พริก ปลาพื้นบ้าน ปลาเลี้ยง เนื้อประเภทต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ สามารถยืดอายุการเก็บรักษา ได้ด้วยการนำเทคโนโลยีตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ มาใช้ในการอบแห้ง อีกทั้งตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ไม่มีค่าใช้จ่ายในการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาให้ความร้อน และเป็นเทคโนโลยีพลังงานสะอาด ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงเหมาะต่อการนำมาใช้ในชุมชนอย่างยิ่ง

ผลการดำเนินงาน

ทำให้ได้ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม ประกอบไปด้วย

1. กิจกรรมส่งเสริมทักษะการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

ผลผลิต : ได้ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 20 คน ชุมชนสามารถใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี และสามารถนำไปจำหน่ายสร้างอาชีพเสริม เกิดแหล่งเรียนรู้ปุ๋ยอินทรีย์ สร้างปราชญ์ชาวบ้านและคนเด่นเพิ่มขึ้นภายในชุมชน

ได้ผลิตภัณฑ์โลชั่น สเปรย์กันยุงจากตะไคร้หอม และบาล์มเจล มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 20 คน ชุมชนสามารถทำการแปรรูปผลิตผลภายในชุมชน นอกจากจะใช้ในการดำเนินชีวิตแล้ว ชุมชนสามารถนำไปจำหน่ายสร้างอาชีพเสริม เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการทำผลิตภัณฑ์กันยุงจากธรรมชาติ สร้างปราชญ์ชาวบ้านและคนเด่นเพิ่มขึ้นภายในชุมชน

ได้ผลิตภัณฑ์ข้าวแต่นหลากหลาย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 20 คน ชุมชนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบข้าว และนำแนวคิดการสร้างแตกต่างมาใช้ โดยผลิตนำไปรับประทานภายในครัวเรือนหรือในโอกาสเทศกาลงานบุญ นอกจากนี้สามารถนำไปจำหน่ายสร้างอาชีพเสริม เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการทำข้าวแต่น สร้างปราชญ์ชาวบ้านและคนเด่นเพิ่มขึ้นภายในชุมชน

ได้ผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเทียม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 20 คน สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ และอาชีพหัตถกรรม ทั้งนี้สามารถนำวัสดุทดแทนมาใช้แทนหวายเทียมได้ สำหรับผลิตนอกจากจะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันแล้ว ยังสามารถนำไปจำหน่ายสร้างอาชีพเสริม เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านจักสาน สร้างปราชญ์ชาวบ้านและคนเด่นเพิ่มขึ้นภายในชุมชน

2. กิจกรรมการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพเพื่อยกระดับความรู้ในการจัดการกลุ่มเชิงระบบเพื่อความยั่งยืน

ผลผลิต : ได้จัดการกลุ่มอาชีพ จำนวน 3 กลุ่ม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 60 คน กลุ่มอาชีพทั้งสาม ได้แก่ กลุ่มพริกแกงเผ็ดหมู 8 กลุ่มพริกแกงเผ็ดหมู 11 และกลุ่มแป็งกล้วยหมู 2 ซึ่งสมาชิกทั้งสามกลุ่ม มีองค์ความรู้ และกระบวนการความคิด ในการจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

3. กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพเพื่อยกระดับความรู้ในการจัดทำบัญชีเชิงพาณิชย์สำหรับประชาชนตำบลตากตก

ผลผลิต : กลุ่มอาชีพ กลุ่มต่าง ๆ และชุมชนได้องค์ความรู้และทักษะด้านการบัญชี การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ และแผนธุรกิจ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 60 คน โดยผู้เข้าร่วม

กิจกรรมสามารถนำองค์ความรู้และทักษะ ปรับใช้กับการดำเนินงานภายในกลุ่มที่ตนรับผิดชอบ ตลอดจนในการดำเนินชีวิตของตนได้

4. กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการท้องถิ่นชุมชนตำบลตากตก สู่ช่องทางตลาดออนไลน์
ผลผลิต : กลุ่มอาชีพ กลุ่มต่าง ๆ และชุมชนได้องค์ความรู้และทักษะด้านการสร้าง พัฒนา เพิ่มช่องทางการจำหน่าย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (การเจรจาและปิดการขาย) การถ่ายรูปผลิตภัณฑ์ ภาชนะและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกระบวนการและองค์ประกอบในการตลาดออนไลน์ครบวงจร มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 60 คน โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำองค์ความรู้และทักษะ ปรับใช้กับการดำเนินงานภายในกลุ่มที่ตนรับผิดชอบ การดำเนินอาชีพของตนได้ สร้างรายได้ สร้างกลุ่มธุรกิจ ทั้งนี้สำหรับผู้เข้าอบรมอาชีพงานประจำ เช่น เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตากตก (ที่เข้าร่วม) สามารถนำความรู้และทักษะใช้ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของสำนักงานได้

5. กิจกรรมพัฒนาตราผลิตภัณฑ์และรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า เชิงพาณิชย์ผลิตภัณฑ์ตำบลตากตก

ผลผลิต : กลุ่มอาชีพได้ตราผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์กล้วยตาก ปุยอินทรี และพริกแกงเผ็ด สำหรับกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มปุยอินทรี กลุ่มกล้วยตาก กลุ่มพริกแกงเผ็ด หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 8 และหมู่ 11 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 60 คน สมาชิกกลุ่มอาชีพและชุมชนได้องค์ความรู้และทักษะ เกี่ยวกับ ความสำคัญของการสร้างอัตลักษณ์สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นของตน เพื่อความยั่งยืน การสร้างความแตกต่าง การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งชุมชนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะปรับใช้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ของตนต่อไปได้ เป็นการสร้างกลุ่มธุรกิจให้ยั่งยืน

6. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

ผลผลิต : ได้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์อย่างน้อย 1 ระบบ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างน้อย 50 คน และ คนในชุมชนมีองค์ความรู้พื้นฐานด้านระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ สามารถดูแลและบำรุงรักษาเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง

7. กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

ผลผลิต : ได้ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 21 ตู้ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างน้อย 50 คน และ คนในชุมชนมีการใช้ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับอบแห้งผลิตผลทางการเกษตร ของ ตน เป็นการเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำหรับอบแห้ง และ เป็นการลดรายจ่าย จากการใช้พลังงานงานแสงอาทิตย์สำหรับอบแห้งแทนการใช้พลังงานไฟฟ้า

ปัจจัยความสำเร็จ

ที่ส่งผลทำให้กิจกรรมและโครงการที่ดำเนินการไปสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อันได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งประกอบไปด้วย นายก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน พัฒนาชุมชน และเกษตรอำเภอ โดยมีจุดยืนของผู้นำชุมชนแต่ละระดับ มีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ และความรับผิดชอบที่จะช่วยกันดูแล และสนับสนุนการดำเนินงานของคนในชุมชนผ่านกิจกรรมและโครงการ ของ อว. กลุ่มชาวบ้าน ซึ่งประกอบไปด้วย ชาวบ้าน/คนในชุมชน ที่พร้อมสละเวลา กาย/ใจ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันตั้งแต่เริ่มโครงการ จนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ และกลุ่มคณะทำงาน ประกอบไปด้วย คณะอาจารย์และคณะทำงานของทีม อว.ตากตก วิทยากร และปราชญ์ โดยทุกคนต่างเอาใจใส่ ดูแล คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาคนในชุมชน โดยผู้ปฏิบัติการหลัก (Key Actors) ที่กล่าวถึงมาทั้งหมด ต่างร่วมกันคิด

ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบหรือร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้โครงการดำเนินกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหา อุปสรรค

1. ขาดความชัดเจนด้านระบบงานเอกสาร และความล่าช้าในการตรวจสอบ เมื่อแจ้งผลให้แก่ไขข้อสงสัยส่งผลให้การทำงานไม่เป็นไปตามกำหนด
2. จากสถานการณ์โรคโควิด-19 ส่งผลต่อการดำเนินงาน/กิจกรรม ไม่เป็นไปตามแผนงาน/ขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผน รวมไปถึงส่งผลให้เวลาในการดำเนินกิจกรรมมีเวลาที่จำกัดหรือมีเวลาในการทำงานที่สั้นลง ทำให้คณะทำงานต้องปรับแผนการทำงาน เพื่อให้เกิดความสมดุลของในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานจริง
3. มีระเบียบและกฎต่าง ๆ จำนวนมาก หากสร้างเครื่องมือและให้ความรู้ในการดำเนินงาน จะส่งผลให้การทำงานสะดวก และรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างระบบและกลไกในงานด้านเอกสาร ตลอดจนการออกแบบเครื่องมือในการดำเนินงาน เพื่อให้การทำงานสะดวก และรวดเร็ว
2. หน่วยงาน/ส่วนงานสนับสนุนควรศึกษา ออกแบบ ให้ความรู้ สร้างเครื่องมือ ด้านเอกสาร ตลอดจนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเอื้อให้คณะทำงานสามารถดำเนินการได้

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลตากตก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ศักยภาพตำบล

(ก่อน)
ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

(หลัง)
ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบล 11 หมู่บ้าน
ท้องถื่นเทศบาล 7 หมู่บ้าน

ตำบลตากตกแบ่งออกเป็น 11 หมู่บ้าน

จำนวน 2,084 ครัวเรือน

พื้นที่
42,225 ไร่

ประชากร 5,429 คน
ชาย 2,619 คน
หญิง 2,810 คน

แหล่งน้ำ
อ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง

วัด 7 แห่ง
สำนักสงฆ์ 2 แห่ง

ส.พ.ต. 2 แห่ง

โรงเรียน 3 แห่ง

สภาพภูมิศาสตร์

ลักษณะรูปร่างของตำบลตากตกมีรูปร่างกว้างเป็นแนวยาวจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปสู่อัคนาศูนย์ที่ราบสูงและที่ราบเชิงเขาอยู่ทิศใต้และทิศตะวันตกของตำบลหมู่ที่ 1,2,3,5 และหมู่ที่ 11 ที่ราบอยู่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของตำบลคือบริเวณหมู่ที่ 5,6,7,8,9 และหมู่ที่ 10

กลไกการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

จากผลการสำรวจข้อมูลสรุปและประเมินผลตัวชี้วัด 16 ประการของตำบลตากตกพบว่าก่อนดำเนินการพัฒนาตำบลตากตก อยู่ในตำบลที่มีความยากลำบาก หลังจากทีคณะทำงานหน่วยงานในพื้นที่และคนในชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับคนในชุมชนตำบลตากตกจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ทำให้ตำบลตากตกมีผลการประเมินตัวชี้วัด 16 ประการอยู่ในตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

1. กิจกรรมส่งเสริมทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของชุมชน
2. กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการท้องถิ่นชุมชนสู่ช่องทางตลาดออนไลน์
3. กิจกรรมพัฒนาตราผลิตภัณฑ์และรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ผลิตภัณฑ์
4. กิจกรรมเครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับเกษตรกรรวมในชุมชน
5. กิจกรรมการอบแห้งผลผลิตทางการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรจำนวน 3 ผลิตภัณฑ์
 - 2) มีช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น 1 แห่งและมีความรู้และทักษะการขายออนไลน์
 - 3) มีตราผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และมีบรรจุภัณฑ์
- ของผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีประสิทธิภาพจำนวน 5 ผลิตภัณฑ์
- รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10
- เฉลี่ยต่อตำบล 40,750 บาท/ปี
- เฉลี่ยต่อตำบล 3,550 บาท/ครัวเรือน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1) คุณภาพชีวิตที่มีขึ้นส่งเสริมการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับผู้มีรายได้น้อยและเกิดการรวมตัวของคนภายในและภายนอกชุมชนมาแลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถเพื่อให้เกิดประโยชน์
2. การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปทำงานทำลดลงเพราะมีการส่งเสริมการสร้างอาชีพให้กับผู้ว่างงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19
3. เกิดความร่วมมือและสามัคคีของคนในชุมชนและหน่วยงานต่างๆ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของโครงการ U2T

ข้อเสนอแนะ

- ควรสร้างระบบและกลไกในงานด้านเอกสาร ตลอดจนการออกแบบเครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อให้งานทำงานสะดวกและรวดเร็ว
- หน่วยงาน/ส่วนงานสนับสนุนควรศึกษาออกแบบให้ความรู้ สร้างเครื่องมือ ด้านเอกสาร ตลอดจนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเอื้อให้คณะทำงานสามารถดำเนินการได้

ผู้รับผิดชอบ

ผศ.ยุธนา ศรีอุดม สังกัดสาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์
หน่วยงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
เบอร์ติดต่อ 096 - 9765424

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลตากออก
อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : 1. นายกิตติ วีโรจรัตนากาพิศาล
คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ผู้ร่วมโครงการ :

1. นายขวัญชัย	เทศชาย
3. นางสาวปรีดา	จิ๋วปัญญา
4. นางสาวปรียานุช	เมฆฉาย
5. นายไกรสร	วงษ์ปู่
6. นายชยันต์	คำบรรลือ
7. นายอุกฤษฏ์	ธนทรัพย์ทวี
8. นายภาคภูมิ	ใจชมภู
9. นายนรุตม์	คล้ายเคลื่อน

10. นายธงชัย เบ็ญจลักษณ์

11. นายศิวศิษฐ์ ปิจมิตร

ความเป็นมา (ข้อมูลทั่วไปที่สำคัญของตำบล)

ที่ตั้ง ของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลตากออก ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๘ บ้านสองกอง ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ซึ่งมีระยะห่างจากจังหวัดตาก ประมาณ ๒๖ กิโลเมตร นอกจากนี้เขตตำบลตากออกยังเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอบ้านตาก ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ของ ตำบลตากออก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก เนื้อที่ทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลตากออกรวมเทศบาลตำบลบ้านตาก ประมาณ 107 ตร.กม. เนื้อที่เฉพาะเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลตากออก ประมาณ 90 ตร.กม (56,250 ไร่) อำเภอบ้านตากตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสามเงา ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเถิน (จังหวัดลำปาง) และอำเภอบ้านด่านลานหอย (จังหวัดสุโขทัย) ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองตาก และทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอแม่ระมาด

อำเภอบ้านตาก สันนิษฐานว่าคือตัวเมืองตากเดิม เป็นเมืองหน้าด่านสำหรับป้องกันข้าศึกศัตรูมาแต่ดึกดำบรรพ์ ตั้งอยู่บนตอยเล็ก ๆ ลูกหนึ่ง ปัจจุบันคือบ้านท่าพระธาตุ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะตะเภา อยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำปิง ต่อมาสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้ย้ายเมืองตากจากที่เดิมมาอยู่ที่ตำบลปามะม่วง อำเภอเมืองตาก และในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ย้ายเมืองตากไปอยู่ที่ตำบลระแหง อำเภอเมืองตาก ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิง ซึ่งเป็นที่ตั้งตัวจังหวัดตากในปัจจุบันนี้ เมื่อได้ย้ายเมืองตากไปตั้งที่ใหม่แล้ว ไม่อาจทราบได้ว่า สภาพของเมืองตาก เดิมจะมีฐานะเป็นอำเภอ ตำบลหรือหมู่บ้าน แต่พอจะมีหลักฐานว่าที่ว่าการอำเภอบ้านตากได้ตั้งขึ้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง ในท้องที่หมู่ที่ 8 ตำบลตากตกในปัจจุบัน เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2438 ถึง 2440 โดยมีหลวงพรมสุภา(นายโต กาญจนสุด) เป็นนายอำเภอคนแรก มีพื้นที่ทำการปกครองรวมทั้งท้องที่อำเภอสามเงาในปัจจุบันเข้าไว้ด้วย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2475 ทางราชการได้ยกฐานะตำบลสามเงาขึ้นเป็น กิ่งอำเภอขึ้นกับอำเภอบ้านตาก และทางราชการได้ยกฐานะกิ่งอำเภอสามเงาขึ้นเป็น อำเภอสามเงา ในโอกาสต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2501

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ด้านตำบลสู่ความยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

- เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชนและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน
- เพิ่มศักยภาพของเยาวชนให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนและประชาสัมพันธ์โดยชุมชนและถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชนอย่างแพร่หลาย

ด้านตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

การเกษตรยั่งยืนสร้างแหล่งอาหารให้ชุมชน

- ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดนางฟ้าสำหรับครัวเรือน มีความมั่นคงทางด้านอาหารจากผลผลิตเห็ดนางฟ้า จัดการด้านบริหารแหล่งเพาะปลูกในครัวเรือนเพื่อเพิ่มผลผลิตจากเห็ดนางฟ้า สามารถลดต้นทุน และเพิ่มรายได้เสริมในครัวเรือน
- มีแหล่งทำปุ๋ยอินทรีย์เกษตรจากการเลี้ยงไส้เดือน เพื่อลดต้นทุนในการเพาะปลูกหรือการทำเกษตร และนำหมักมูลไส้เดือน เพื่อไล่แมลงและกำจัดขยะอินทรีย์

- ด้านตำบลพันความยากลำบาก
- การพัฒนายกระดับสินค้า OTOP ให้ชุมชน
- ประชาชนในชุมชนมีการประกอบอาชีพเสริม และมีรายได้เพิ่มขึ้น
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสินค้าที่มีความหลากหลาย ลดกำลังการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพของสินค้าได้มากขึ้น จากการสร้างเครื่องจักรสำหรับผลิตสินค้า
- ด้านตำบลยากลำบาก
- การพัฒนาทักษะอาชีพ สร้างอาชีพในชุมชน
- ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังบก แบบใช้น้ำน้อย มีความมั่นคงทางด้านอาหารโปรตีนจากผลผลิตสัตว์น้ำ จัดการด้านการบริหารแหล่งน้ำชุมชนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ สามารถลดต้นทุน และเพิ่มรายได้เสริมในครัวเรือน
- เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน
- การนำความรู้ (การทำแชมพูมะกรูด จากสมุนไพรในชุมชน และการทำข้าวแต๋นสำหรับช่วงเทศกาล) ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนและสร้างอาชีพเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ
- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังบก
- การทำขนมสำหรับเทศกาล ข้าวแต๋นน้ำแตงโม
- การทำแชมพูมะกรูด จากสมุนไพรในชุมชน
- กิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนเสริมสร้างสรค้อย่างยั่งยืน
- การท่องเที่ยวชุมชน สืบสานประเพณีส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวแก่ชุมชน
- การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบออนไลน์ในยุค 5G
- การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- กิจกรรมด้านเกษตรยั่งยืนสร้างแหล่งอาหารในชุมชน
- การเลี้ยงไส้เดือนสำหรับเกษตรกร
- การเพาะเห็ดนางฟ้า
- กิจกรรมพัฒนายกระดับสินค้า OTOP ให้ชุมชน
- การใช้งานและการซ่อมบำรุงเครื่องอบผลิตภัณฑ์จากใบลานและเครื่องชกโยจากใบลาน
- การผสมสีเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบลาน

วิธีการดำเนินงาน

จัดกิจกรรมการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดเห็นและตระหนักถึงการพัฒนาอาชีพและการเพิ่มศักยภาพของชุมชน รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนโดยเยาวชนเป็นแกนนำ

ผลการดำเนินงาน

หลังจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ภายในชุมชนมีเรื่องเด่น กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงบริการและผลิตภัณฑ์ของชุมชนเกิดขึ้นมากมาย เช่น แชมพูมะกรูดสูตรสมุนไพร หมวกไบลาน กระเป๋าไบลาน ตะกร้าไบลาน จากผู้มีความรู้เฉพาะทาง รวมถึงการมรดกแหล่งเพาะปลูกในพื้นที่ครัวเรือน การจัดสรรพื้นที่เพาะเลี้ยง และยังมี การขยายองค์ความรู้ไปยังแหล่งชุมชนที่เกี่ยวข้องและสนใจ

ปัจจัยความสำเร็จ

เกิดการจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา เพื่อดำเนินโครงการให้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

การลงพื้นที่และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 ควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดทำโครงการเพื่อให้การจัดกิจกรรมได้ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อโครงการและต่อชุมชนที่ได้รับประโยชน์ รวมไปถึงการจัดวางแผนประชุมเครือข่ายพื้นที่ใกล้เคียงที่เชื่อมต่อกันระหว่างตำบล เพื่อขยายวงกว้างพื้นที่การดำเนินงานที่ลักษณะเดียวกันสอดคล้องกัน อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกัน

การดำเนินกิจกรรมรายตำบล(TSD)

ตำบลตากออก

อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ข้อมูลพื้นฐานตำบลตากออก

สภาพภูมิประเทศ

“ตากออก” เป็นลุ่มแม่น้ำ สภาพเป็นดินปนทราย กักเก็บน้ำไม่ค่อยอยู่ ส่วนที่ราบสูงเต็มไปด้วยดินลูกรัง และหินกรวด ใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการเกษตรได้น้อย และได้พื้นที่ดินทั่วไปบริเวณตำบลตากออก จะเป็นหินแกรนิต และเป็นแหล่งทำเหมืองหินแกรนิตที่ดีที่สุดของประเทศ

พื้นที่ 90 ตารางกิโลเมตร หรือ **56,250** ไร่

ประชากร 1975 คนหรือ

อาชีพหลัก-อาชีพรอง

รับจ้างทั่วไป **1,387**
ทำไร่ **49**
ทำนา **489**
ทำสวน **70**

ตำบลมุ่งสู่ความ
พอเพียง
(เก่า)

ตำบลมุ่งสู่ความ
พอเพียง
(ใหม่)

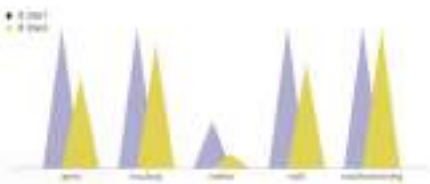

กิจกรรม

1. กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชักบก
2. กิจกรรมฝึกอบรมโครงการพัฒนาทักษะอาชีพใหม่เรื่องข้าวแต๋นพืชน้ำทำ กินง่ายทำขายรวย
3. กิจกรรม U2T COVID-19 Week ก้าวต่อไปสู่ภัยโควิด
4. กิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชนชมพู่มะกรูดสูตรผสม ไพรออแกนิค
5. กิจกรรมการเกษตรยั่งยืนสร้างแหล่งอาหารในชุมชน การเลี้ยงไส้เดือนสำหรับเกษตรกร
6. กิจกรรมอบรมให้ความรู้การใช้งานและซ่อมบำรุงเครื่องอบผลิตภัณฑ์จากไבלาน
7. กิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านพสมสีเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไבלาน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติข้อมูล ปี 2561-2562

ภาคี

- องค์การบริหารส่วนตำบลตากออก
- เทศบาลอำเภอบ้านตาก
- สาธารณสุขอำเภอบ้านตาก
- โรงพยาบาลบ้านตาก
- สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านตาก
- วิสาหกิจชุมชน
- อสม.
- ผู้ใหญ่บ้าน

ผลลัพธ์การดำเนินการ

1. เกิดการจ้างงานเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตจบใหม่ 8 คน ประชาชนทั่วไป 5 คน นักศึกษา 5 คน
2. ผู้จ้างงานได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ ทั้ง 4 ด้าน Digital Literacy, English Literacy, Social Literacy, SET
3. ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก ก่อให้เกิดผลลัพธ์ดังนี้

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- กลุ่มอาชีพได้รับการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์กลุ่มให้มีมาตรฐาน
- การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถต่อยอดสร้างรายได้ให้กับชุมชน
- มีสื่อการเรียนรู้การสอนให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- ทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม
- สร้างอาชีพให้แก่คนว่างงานในชุมชน
- เกิดความสามัคคีภายในชุมชน

ผู้รับผิดชอบ ดร.กิตติ วิโรจรัตนภาพิศาล
เบอร์ติดต่อ 086-9720478 หน่วยงาน มทร.ล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลรวมไทยพัฒนา
อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : ผศ.ทงศักดิ์ ยาทะเล
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ผู้ร่วมโครงการ :

1. ผศ.กฤษดา	กาวิวงศ์
2. ผศ.ชัยวัช	จารุทรรัตน์
3. รศ.อัฉรา	ดลวิทยาคุณ
4. นางสาวสมใจ	วงศ์เทียนชัย
5. นาย เฉลา	วงศ์แสง
6. นายธานินทร์	สินพรมมา
7. นายศิริศักดิ์	ศักดิ์ศิริคุณ
8. นายอนุรัตน์	เทวตา

9. ผศ.สันติภาพ	โคตรทะเล
10. นางสาวอารุ	ณี วงษ์ขาว
11. ผศ.สินีนานา	วงศ์เทียนชัย
12. นางสาวทศวรรณ	อินทสร้อย
13. นางสาวสุวิจันกานดา	พูลเอียด
14. นางสาวกนกพร	บัวทรัพย์
15. นางสาวดุขมิ	มุกดาอ่อน
16. นายศศิพล	รุจิราวศ์วรรณ
17. นางสาวปภัศรา	อินทร์ครอง

ความเป็นมา

ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีเนื้อที่ 51,643 ไร่ มีหมู่บ้านทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเผ่าม้ง ร้อยละ 84 ชาวไทยพื้นถิ่นราบ ร้อยละ 11 ชาวเผ่าลีซอ ร้อยละ 2 กะเหรี่ยง ร้อยละ 3 รวมประชากรในตำบลทั้งหมดรวม 15,544 คน โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าว พืชไร่ และไม้ผล ส่วนน้อยเลี้ยงสัตว์ ซึ่งผลผลิตจะนำส่งขายโดยตรง ทำให้ราคาผลผลิตต่ำ ส่งผลให้ทางตำบล มีหนี้สินครัวเรือนและหนี้สินภาคการเกษตรที่เกิดจากการกู้ยืม สูงถึงร้อยละ 73 และกู้ด้านอื่น ๆ ร้อยละ 27 แต่อย่างไรก็ตามตำบลรวมไทยพัฒนา มีจุดเด่นของพื้นที่คือเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของอำเภอบพพระ มีธรรมชาติที่สวยงาม มีแหล่งอ่างเก็บน้ำและน้ำตกธรรมชาติ เช่น น้ำตกผาถ้ำ และน้ำตกพะดี ที่เหมาะแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอบพพระ จังหวัดตาก เป็นตำบลยากลำบาก ดังนั้นโจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน คือ

1) การใช้นวัตกรรมใหม่ทางภาคการเกษตร ที่สามารถนำมาช่วยลดต้นทุนในด้านปุ๋ย ด้านแรงงาน ตลอดจนลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมเครื่องมือทางการเกษตรที่มักพบปัญหา เนื่องจากชาวบ้านไม่สามารถซ่อมเองได้ จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อซ่อมและซื้อใหม่

2) แนวทางการแปรรูปผลผลิตพืชไร่ พืชสวน ที่สามารถช่วยเพิ่มรายได้แทนการขายโดยตรงที่มักจะได้ราคาต่ำ นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการขาย การตลาด ตลอดจนการส่งเสริมจากหน่วยงานที่จะสร้างแบรนด์สินค้าของชุมชน เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นสินค้า OTOP ต่อไป

3) การพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีใหม่ เนื่องจากในพื้นที่ตำบลรวมไทยพัฒนา มีจุดเด่นในด้านพื้นที่สีเขียวและมีแหล่งน้ำตกทางธรรมชาติที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา ดังนั้นถ้ามีการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวแหล่งใหม่ของอำเภอบพพระ จะสามารถช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ ตลอดจนนำผลผลิตทั้งในรูปแบบของสดและผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการแปรรูปมาจัดจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ภายใต้แบรนด์ของชุมชนจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ อีกทางหนึ่ง

เมื่อแก้ปัญหาดังกล่าวตำบลรวมไทยพัฒนา จะกลายเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- 1) การพัฒนาสินค้าใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)
 - โครงการพัฒนาและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากโอโวกาโต้และข้าวเหนียวดำลิ้มผั่ว
 - โครงการพัฒนาธุรกิจผลิตภัณฑ์ OTOP/SMEs
- 2) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
 - โครงการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ (Smart Farm) ในพื้นที่ตำบลรวมไทยพัฒนา
- 3) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)
 - โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ระบบการปลูกพืชควบคุมแบบอัจฉริยะโดยใช้อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things)
 - โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Precision Farming)
 - โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลทางการเกษตรเบื้องต้น
- 4) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม / Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)
 - โครงการการสร้างระบบและตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ Rajamangala University of Technology Lanna – Participatory Guarantee Systems (RL-PGS) ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
 - โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี

วิธีการดำเนินงาน

- 1) การจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพตำบล การกำกับ ติดตามและประเมินผล ระดับ National System Integrator
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพตำบล การกำกับ ติดตามและประเมินผล ระดับ Regional System Integrator
- 4) การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโครงการรายตำบล (ระดับ System Integrator)
- 5) โครงการการสร้างระบบและตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ Rajamangala University of Technology Lanna – Participatory Guarantee Systems (RL-PGS) ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

กิจกรรม จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้การจัดการระบบเกษตรอินทรีย์ RL-PGS และอบรมการทำ BMC ธุรกิจสินค้าเกษตรอินทรีย์

- 6) โครงการพัฒนาและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากโอโวกาโต้และข้าวเหนียวดำลิ้มผั่ว
กิจกรรม พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยโอโวกาโต้และข้าวเหนียวดำลิ้มผั่ว ตรวจวิเคราะห์ข้อมูลทางโภชนาการเพื่อออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์ผลผลิตที่พัฒนาขึ้น และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

- 7) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีพลังงานสะอาด งบประมาณ 169,530 บาท

กิจกรรม สำรวจและเก็บข้อมูลด้านโครงสร้างการไหลเวียนของน้ำจากต้นน้ำ ลำธาร ห้วย และแหล่งน้ำชุมชน ผู้ใช้ประโยชน์ด้านอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม และการปศุสัตว์ วิเคราะห์คุณภาพน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ของชุมชนรวมไทยพัฒนา ติดตั้งแหล่งกำเนิดเซลล์แสงอาทิตย์ภายในตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่เกิดจากความร่วมมือภายในชุมชน และสรุปกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาภายในตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

8) โครงการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ (Smart Farm) ในพื้นที่ตำบลรวมไทยพัฒนา จังหวัดตาก

กิจกรรม สำรวจเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ (Smart Farm) และออกแบบและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ (Smart Farm)

9) โครงการพัฒนาธุรกิจผลิตภัณฑ์ OTOP/SMEs

กิจกรรม ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อให้เป็นสินค้า OTOP/SMEs

10) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ระบบการปลูกพืชควบคุมแบบอัจฉริยะโดยใช้อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things)

กิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการการควบคุมแบบอัจฉริยะโดยใช้อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things) นำไปประยุกต์ใช้ในการปลูกพืชในพื้นที่

11) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Precision Farming)

กิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง (Precision Farming) ให้แก่เกษตรกรเพื่อนำไปใช้ในปลูกพืชในพื้นที่

12) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลทางการเกษตรเบื้องต้น

กิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลทางการเกษตรที่เกษตรกรใช้ในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน

1) โครงการการสร้างระบบและตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ Rajamangala University of Technology ผู้เข้าอบรมได้องค์ความรู้การจัดทำระบบเกษตรอินทรีย์ RL-PGS และอบรมการทำ BMC ธุรกิจสินค้าเกษตรอินทรีย์ ได้ทักษะผู้ตรวจฟาร์มระบบเกษตรอินทรีย์ RL-PGS และเกษตรกรหรือผู้ประกอบการมีศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรอง/ระยะปรับเปลี่ยน

2) โครงการพัฒนาและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจากอโวคาโดและข้าวเหนียวดำลิ้มผิว สามารถพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชนคือ อโวคาโด และข้าวเหนียวดำลิ้มผิว จนได้เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าชนิดใหม่อย่างน้อย 2 ผลิตภัณฑ์

3) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีพลังงาน ข้อมูลด้านโครงสร้างการไหลเวียนของน้ำจากต้นน้ำ ลำธาร ห้วย และแหล่งน้ำชุมชน ผู้ใช้ประโยชน์ด้านอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม และการปศุสัตว์ และผลการศึกษาและผลการตรวจวัดคุณภาพแหล่งน้ำในปัจจุบันของชุมชนรวมไทยพัฒนา เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ภายในตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก และต้นแบบการจัดการน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตขึ้นจากแหล่งกำเนิดเซลล์แสงอาทิตย์ภายในตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ที่เกิดจากความร่วมมือภายในชุมชน

4) โครงการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ (Smart Farm) ในพื้นที่ตำบลรวมไทยพัฒนา รูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ (Smart Farm) และการรวมกลุ่มด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชนครอบคลุมถึงการสร้างอัตลักษณ์ท่องเที่ยวชุมชน

5) โครงการพัฒนารัฐกิจผลิตภัณฑ์ (OTOP/SMEs) ผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด

6) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ระบบการปลูกพืชควบคุมแบบอัจฉริยะโดยใช้อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things) เกษตรกรที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอัจฉริยะจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในครัวเรือน

7) โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) เกษตรกรที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำสูง จะนำไปสู่การประยุกต์ใช้

8) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลทางการเกษตรเบื้องต้น ชาวบ้านที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ เข้าใจ และมีทักษะในกาซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลทางการเกษตร

ปัจจัยความสำเร็จ

ได้รับความร่วมมือจากทาง อปต. กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ภายในตำบลรวมไทยพัฒนาทำให้การทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการเป็นไปได้อย่างราบรื่น ได้รับความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ และการประสานงานในการประกาศรับผู้เข้าฝึกอบรม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019(Covid-19) ในพื้นที่ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จังหวัดตากจึงมีคำสั่งห้ามเข้าพื้นที่ จึงทำให้ไม่สามารถเข้าพื้นที่และไม่สามารถทำกิจกรรมได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ได้ แนวทางการแก้ปัญหาอาจจะมีกรอบรมแบบออนไลน์ เพราะไม่จำเป็นต้องเข้าพื้นที่

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลรวมไทยพัฒนา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ศักยภาพตำบล

(ก่อน)
ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

(หลัง)
ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบล 11 หมู่บ้าน

สภาพภูมิศาสตร์

สภาพทั่วไปของตำบลรวมไทยพัฒนา เป็นที่ราบสูงสลับกับเนินเขา แม่น้ำมีลำห้วยที่เป็นต้นกำเนิดแม่น้ำเมย เป็นแนวเขตกันพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเมียนมาร์

พื้นที่ 51,643 ไร่
แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ แห่ง
แหล่งน้ำสร้างขึ้น แห่ง
ประชากร

จำนวน 3,174ครัวเรือน
ชาย 7,989 คน
หญิง 7,718 คน
รวม 15,707 คน

สถานศึกษา 8 แห่ง
สาธารณสุข 2 แห่ง
ศาสนสถาน 11 แห่ง

กลไกการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัย

1
วางแผนการพัฒนา
ศักยภาพตำบล

2 กำหนดเป้าหมาย
การทำงาน

3 ระดมองค์ความรู้ เทคโนโลยี
สนับสนุนกระบวนการพัฒนา
ศักยภาพตำบล

4 ดำเนินกิจกรรม ส่งเสริม
ศักยภาพโดยใช้เทคโนโลยี
นวัตกรรม

5 วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล
ติดตามผล และสรุปบทเรียน

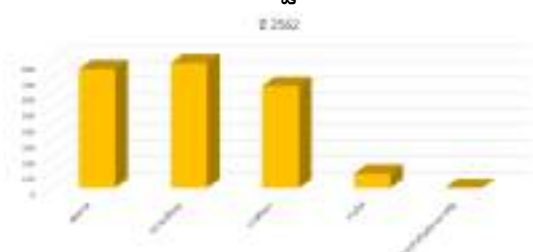
6 จัดทำสื่อของชุมชน
ด้านผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม
และเทคโนโลยีที่

ผลลัพธ์

เพิ่มการจ้างงาน เพิ่มทักษะการเรียนรู้ ยกระดับเศรษฐกิจและ
ให้กับคนในพื้นที่ ให้กับผู้รับจ้าง สังคมรายตำบลแบบ
บูรณาการโดยมหาวิทยาลัย
เป็น System Integrator
เตรียมข้อมูล
Big Data

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

จากผลการสำรวจข้อมูลสรุป และประเมินผลตัวชี้วัด 16 ประการ ของตำบลรวมไทยพัฒนา อยู่ใน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด หลังจากทีคณะทำงานหน่วยงานใน พื้นที่และคนในชุมชนได้ดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อช่วย แก้ไขปัญหาความยากจนให้กับคน ในชุมชน จนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ทำให้ตำบลรวมไทยพัฒนา มีผลการ ประเมินตัวชี้วัด 16 ประการอยู่ใน ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

1. กิจกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจาก ไร่ข้าวไร่ และข้าวเหนียวดำลิ้มผิว
2. กิจกรรมพัฒนาธุรกิจผลิตภัณฑ์ OTOP/SMEs
3. กิจกรรมพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิง เกษตรสร้างสรรค์
4. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร อัจฉริยะ
5. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วย เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
6. กิจกรรมอบรมซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลทาง การเกษตรเบื้องต้น
7. กิจกรรมการสร้างระบบและตรวจรับรอง มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
8. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการ จัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 2 ผลิตภัณฑ์
- 2) มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า ภายใต้แบรนด์ของชุมชน
- 3) เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย และมีความรู้ด้านการตลาดเพิ่มขึ้น
- 4) มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างสรรค์ (Smart Farm)

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1) สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน ลดรายจ่าย สร้างงานสร้างอาชีพ
- 2) ลดปัญหาคนในชุมชนออกไปหารายได้จากภายนอกชุมชน ทำให้ชุมชนคงอยู่ เกิดวิถีชีวิตชุมชน
- 3) เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มชุมชนกับ หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่ม และสร้างความสามัคคี

ข้อเสนอแนะ

- หลายกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้กับประชาชน หากได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง จะสามารถเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- ควรมีโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะและเชี่ยวชาญในด้านกิจกรรมต่างๆ จนกระทั่งสามารถนำไปต่อยอด เพื่อขยายผลต่อไปได้

ผู้รับผิดชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทงศักดิ์ ยาทะเล

เบอร์ติดต่อ 082-1803699

หน่วยงาน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลหนองบัวเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : นายณัฐวุฒิ บัณรูป
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตาก

ผู้ร่วมโครงการ :

1. นายศาศวัต	บุญไช
2. นางสาวกมลวรรณ	บุญวัต
3. นายพิเชษฐ์	คำมั่ง
4. นางสาวน้ำฝน	พรมชมชา
5. นางสาวศิวัญญา	อินทนิม
6. นางสาวธนวรรณ	ท่อมสอน

ความเป็นมา

ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การเพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และยังมีผลไม้ ได้แก่ ลำไย มะม่วง กัลยมะนาวและพืชผักสวนครัวต่างๆ ชาวชุมชนบางส่วนก็จะไปรับจ้างตามพื้นที่เกษตรกรรม และแหล่งก่อสร้างต่างๆนอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย รับจ้างทั่วไป มีการเลี้ยงสัตว์ โดยสัตว์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นโค ไก่ และสุกร ด้วยลักษณะพื้นที่ของตำบลหนองบัวเหนือติดกับแม่น้ำปิงซึ่งมีพื้นที่ราบลุ่มดินร่วนปนทรายจึงเหมาะแก่การทำเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ จากการลงพื้นที่ในตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตากของคณะทำงานโครงการ ทำการสอบถามความต้องการของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน ชาวชุมชนมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก ให้ความรู้เรื่องการสร้างตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ สำหรับอบเส้นขนมจีนและอบแห้งพืชผลในชุมชน เนื่องจากการผลิตเส้นขนมจีนซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน บางวันขายไม่หมดทำให้สินค้าเสียหาย ขาดทุนโดยเฉพาะช่วงฤดูฝน ซึ่งปกติชาวชุมชนจะนำเส้นขนมจีนที่เหลือจากการขายนำมาตากแดดซึ่งประสบปัญหาเรื่องฝุ่นละอองและคุณภาพของเส้นขนมจีน และชาวชุมชนต้องการให้จัดอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ประกอบกับการเก็บข้อมูลเป็นภูมิปัญญาเก็บไว้กับคนรุ่นหลัง นอกจากนี้ชาวชุมชนยังต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าในระบบออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

จากการลงพื้นที่สอบถามความต้องการของชาวชุมชนตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตาก คณะทำงานจึงมีความประสงค์ในการนำความรู้ความสามารถที่มี ช่วยเหลือชาวชุมชนในการถ่ายทอดความรู้ และทักษะด้านการสร้างตู้อบเส้นขนมจีนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ช่วยเพิ่มคุณภาพให้กับผลิตภัณฑ์ให้กับช่างในชุมชนเพื่อใช้ความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบโครงการได้นำความรู้และทักษะด้านการประกอบอาชีพอื่นๆที่ชาวชุมชนต้องการมาถ่ายทอดและสามารถนำสินค้าขายในระบบออนไลน์และนำความรู้ต่างๆจัดเก็บด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเก็บไว้เป็นภูมิปัญญาถ่ายทอดแก่คนรุ่นหลังต่อไป

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลตากตก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลป่ามะม่วง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แม่น้ำปิง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

จำนวนหมู่บ้าน มีจำนวน 8 หมู่บ้าน

จำนวนประชากร (สำรวจ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564) 4,605 คน

จำนวนครัวเรือน (สำรวจ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564) 1,515 ครัวเรือน

ปัจจัยการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

จากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 เป้าหมาย พบว่า ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตาก ในปัจจุบันนั้นตำบลได้บรรลุทั้งหมด 9 เป้าหมาย เป็นตำบลที่อยู่รอด คือ

- เป้าหมายที่ 1 พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง
- เป้าหมายที่ 6 ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจำครอบครัว
- เป้าหมายที่ 7 ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน
- เป้าหมายที่ 10 ส่งเสริมความปลอดภัยในพื้นที่
- เป้าหมายที่ 11 พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง
- เป้าหมายที่ 12 พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่
- เป้าหมายที่ 13 ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล
- เป้าหมายที่ 15 ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน
- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมตำบลทำความดี

โดยทางผู้ดำเนินโครงการเล็งเห็นว่าต้องมีการจัดโครงการเพื่อบรรลุเป้าหมายเพิ่มเติม จนกลายเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง (11-13 เป้าหมาย) จึงได้มีการสอบถามความต้องการและจากสภาพปัญหาของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตาก พบว่ามีความต้องการให้จัดอบรมเพื่อให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพในเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ต้องการองค์ความรู้เรื่องการสร้างตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และยังต้องการองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่จะช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าในระบบออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

โดยภายหลังจากประเมินรอบสิ้นสุดโครงการ พบว่าตำบลหนองบัวเหนือได้บรรลุเป้าหมายทั้งหมด 4 เป้าหมาย ส่งผลให้ตำบลหนองบัวเหนือกลายเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง ตามเป้าประสงค์ข้างต้น โดยเป้าหมายที่บรรลุหลังสิ้นสุดโครงการ มีดังนี้

- เป้าหมายที่ 2 ช่วยให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
- เป้าหมายที่ 4 ช่วยสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่
- เป้าหมายที่ 5 ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย
- เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะอาชีพ

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

ประเภทกิจกรรมที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ (ระบุร้อยละของกิจกรรม)

1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)

คิดเป็นร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด

2) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)

คิดเป็นร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด

3) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชนคิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

วิธีการดำเนินงาน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลหนองบัวเหนือ ได้มีการจัดอบรมการให้ความรู้ และฝึกทักษะการประกอบอาชีพการทำกิจกรรมทั้งหมด 8 กิจกรรม เช่น การทำขนมไข่หงส์, การทำไส้กรอกกุนเชียง, การทำไส้กรอกถั่ว, การทำเปียกปูนกะทิสดชาวไทย และโบเตย, การทำข้าวเหนียวมูน, การทำผัดไทย, การทำขนมจีนน้ำยากะทิปลา และการทำตุ๋นปลังงานแสงอาทิตย์ โดยมีการจัดรูปแบบของกิจกรรมทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้กับชาวบ้านในตำบล และผู้ที่สนใจ ที่เข้ามารับฟังการอบรมของโครงการ ซึ่งในภาคปฏิบัติได้มีการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม

ซึ่งในแต่ละกลุ่มที่แบ่งในการทำกิจกรรมภาคปฏิบัตินั้น จะทำขั้นตอนคล้ายกันทุกกลุ่ม โดยจะมีอุปกรณ์และวัตถุดิบที่ทุกกลุ่มจะได้รับ เช่น หม้อ มีด กระทะ เครื่องปรุง ภาชนะ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาหาร โดยทุกขั้นตอนที่ผู้เข้าร่วมโครงการเข้ารับการทำการกิจกรรมนั้นจะมีการคำนึงถึงความปลอดภัย และความสะอาดเสมอทุกขั้นตอน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการของโครงการที่จัดขึ้น และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid 19

ผลการดำเนินงาน

ผู้เข้าร่วมโครงการ และชาวบ้านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ หรือสร้างรายได้ภายในครอบครัว เป็นผลให้มีเม็ดเงินหมุนเวียนในชุมชนมากขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้ความรู้และส่งต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ผู้ที่สนใจ
2. ประชาชนผู้ที่สนใจในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในอนาคต
3. มหาวิทยาลัยฯ ผู้มีส่วนช่วยในการอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินกิจกรรมสู่ตำบล

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ในช่วงเวลาที่จัดทำโครงการนั้น เนื่องด้วยสถานการณ์ของ Covid 19 ทำให้โครงการมีอุปสรรคในการจัดทำโครงการ เพราะต้องจำกัดจำนวนคนในการเข้าร่วมโครงการตามมาตรการของรัฐบาลที่วางไว้ เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ทางโครงการจึงต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่จัดโครงการขึ้น

ส่วนแนวทางในการพัฒนาโครงการทั้ง 8 กิจกรรม ต้องการเพิ่มความน่าสนใจ หรือพัฒนาในเรื่อง packaging ที่ใช้ต้นทุนต่ำ และคุ้มค่ากับการใช้งานของสินค้า ที่ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว วัยรุ่น หรือกลุ่มทำงาน เพื่อต่อยอดเป็นอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน

ตำบลหนองบัวเหนือ

อำเภอเมือง จังหวัดตาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

→ ศักยภาพตำบล →

(กลุ่ม)

ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

(พลัง)

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

ลักษณะพื้นที่ของตำบลหนองบัวเหนือติดกับแม่น้ำปิงซึ่งมีพื้นที่ราบลุ่มดินร่วนปนทรายเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๖๖ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ปกครอง ๘ หมู่บ้าน

ประชากรทั้งหมด ๓,๕๓๖ คน ครัวเรือน ๔,๕๗๕ คน

ชาย ๒,๒๖๒ คน

หญิง ๒,๒๗๓ คน

วัด ๖ แห่ง

สถานศึกษา ๔ แห่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๓ แห่ง

TPMAP ครอบคลุมการพื้นฐาน ๕ มิติ

การพัฒนาพื้นที่

- กิจกรรมสนับสนุนการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านทักษะการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน
- กิจกรรมการสร้างต้นแบบหุ้บผลิตภัณฑ์เส้นขนมจีนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์สานต่อชีวิตความพอเพียงในชุมชนตำบลหนองบัวเหนือ
- กิจกรรมสนับสนุนการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการทำตลาดออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชน

กลไกการดำเนินงาน

- หน่วยงานภาครัฐ (อบต. /รพ.สต.)
- ประชาชน (กลุ่มผู้มีทักษะอาชีพ กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม)
- คณะทำงาน มทร ล้านนา ตาก (อาจารย์ ผู้จ้างงาน U2T)

ผลลัพธ์

เกิดการจ้างงาน และพัฒนาทักษะสำหรับผู้ถูกจ้างงาน 4 ตำบล เกิดการดำเนินโครงการสู่ตำบลเพื่อยกระดับเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียงเกิดการสำรวจข้อมูลภายในชุมชน เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาต่อไป

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

รายได้เพิ่มขึ้น

- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ ๒๕ %
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล ๒๔,๐๐๐บาท/เดือน/ปี
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล ๒,๐๐๐ บาท/คน/ครัวเรือน ต้นทุนลดถึง
- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ ๓๓ %
- ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล ๓๒,๐๐๐ บาท/เดือน/ปี
- ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล ๑,๐๐๐ บาท/คน/ครัวเรือน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชนและการทำขนมไทยสำหรับการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้
- กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้หุ้บผลิตภัณฑ์เส้นขนมจีนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เป็นแหล่งเรียนรู้ช่วงวันหยุดเวลาและรักษาคุณภาพสินค้า
- ช่างในชุมชนนำความรู้และทักษะการสร้างหุ้บผลิตภัณฑ์เส้นขนมจีนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ประกอบเป็นอาชีพได้
- กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้และทักษะการปฏิบัติด้านการทำตลาดออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และสนับสนุนช่องทางเพิ่มผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น และส่งเสริมด้านการทำการตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางขาย และสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบ นางฉวีรุณี ปิ่นรูป เบอร์ติดต่อ ๐๙๔-๓๐๘๒๕๖๕
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลและ

อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี ศรีรัมย์
สาขาอุตสาหกรรมเกษตร
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลพร จันทน์ไชย
สาขาสัตวศาสตร์และประมง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ทิมขำ
สาขาพืชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
 3. ดร.ปัทมา จันทน์เรือง
สาขาพืชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

4. อาจารย์วิวัฒน์ วิสุทธิธาดา
สาขาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
5. ผู้ศาสตราจารย์อัจฉราภรณ์ พูลยี่ง
สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
6. อาจารย์อชิปต์ย์ สายสูง
สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
7. อาจารย์ภาณุพงศ์ สิทธิวุฒิ
สาขาพืชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
8. ดร.กิจจาณภรณ์ ตั้งจิตนุสรณ์
สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

ความเป็นมา

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

เนื้อที่

ตำบลและ มีเนื้อที่ประมาณ 239.44 ตร.กม.หรือประมาณ 149,650.10 ไร่

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลงอบ จังหวัดน่าน
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลทุ่งช้าง และอำเภอป่อเกล้า จังหวัดน่าน
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสองแคว และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีที่ทำกินเป็นที่ราบหุบเขาและเชิงเขา มีแม่น้ำน่าน เป็นแม่น้ำสายหลัก มีที่ลุ่มแม่น้ำน่านเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

การเดินทาง

องค์การบริหารส่วนตำบลและ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลและ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน อยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดน่าน ห่างจากอำเภอเมืองน่าน ตามถนนหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 สายน่าน – ทุ่งช้าง ระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตร การเดินทางเข้าสู่พื้นที่โดยทางรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง

ลักษณะภูมิอากาศ

สามารถแบ่งฤดูกาลออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

1. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงราวปลายเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ซึ่งเป็นลมชื้นพัดปกคลุมประเทศไทยทำให้มีฝนตกชุกโดยทั่วไป
2. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ประมาณเดือนพฤศจิกายน ถึงราวปลายเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดมาจากประเทศจีนนำเอาอากาศหนาวเย็นเข้ามาปกคลุม
3. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ประมาณเดือนมีนาคมถึงราวปลายเดือนเมษายน ในช่วงนี้จะได้รับอิทธิพล จากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ จะมีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไปและมีฟ้าหลัวเกือบทุกวัน

ทรัพยากรธรรมชาติ

1. น้ำ

การอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบจากแม่น้ำน่าน ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปา สำหรับน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ให้พอเพียงได้ โดยมีแหล่งน้ำดังนี้

- ลำน้ำสำคัญ คือ แม่น้ำน่าน ต้นกำเนิดจากทิวเขาผีปันน้ำ
- ลำน้ำเล็ก ๆ คือ ลำน้ำและ ลำน้ำสอง ลำน้ำสอด ลำน้ำอ้าว ลำน้ำแฮด ลำน้ำเพาะ ซึ่งลำน้ำเหล่านี้ไหลลงสู่แม่น้ำน่าน
- อ่างเก็บน้ำ คือ อ่างเก็บน้ำและ ตามพระราชดำริฯ ตั้งอยู่บ้านป่าเต้า หมู่ที่ 11 ตำบลและ เก็บกักน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรได้ประมาณ 180,000 ลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำใช้ในพื้นที่การเกษตรได้ประมาณ 2,000 ไร่ และอ่างเก็บน้ำห้วยไฮ ตั้งอยู่บ้านทุ่งอ้าว หมู่ที่ 1 ตำบลและ

2. ป่าไม้

ตำบลและ มีพื้นที่ป่าที่สำคัญ ได้แก่ ป่าขุนน้ำเพาะ หมู่ที่ 10 ตำบลและ และป่าขุนน้ำและ แต่ปัจจุบันได้ถูกทำลายลงโดยน้ำมือของมนุษย์เหลือป่าสมบูรณ์บางส่วน ส่วนใหญ่เป็นป่าเสื่อมโทรม องค์การบริหารส่วนตำบลและ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ จึงได้จัดทำข้อบัญญัติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2558 ขึ้น และมีโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการสำรวจป่า ปลูกป่าชุมชนทดแทนไว้ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถสืบต่อไป

3. ภูเขา

ตำบลและ มีภูเขาที่สูงชันจะอยู่ในเขตการดูแลของป่าไม้และอุทยานแห่งชาติ

ประวัติความเป็นมา

ชาวไทยลื้อ-ชาวจีนฮ้อ มีภูมิลำเนาอยู่ที่สิบสองปันนา มณฑลยูนนานประเทศจีน ได้อพยพพากันล่องมาตามลำน้ำโขง และได้มาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินอยู่ที่ ภูนางย่อง (ภูนางย่อง เป็นภูเขาที่มีลักษณะภูมิประเทศสวยงามเหมือนได้รับการตกแต่ง) ซึ่งอยู่ระหว่างเมืองหงสา แขวงไชยบุรี ประเทศลาวกับจังหวัดน่าน ภูนางย่อง มีบริเวณพื้นที่กว้างมาถึงบ้านปางแก หมู่ 7 ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน บริเวณภูนางย่องนั้นจะมีพืชพันธุ์ ต้นไม้หลากหลายชนิด มีพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งซึ่งมีเป็นจำนวนมาก เป็นเครือเถาวัลย์มีฝักยาวชื่อ มาละ (ภาคกลางเรียก สะบ้า เมืองน่านเรียก มาบ้า) มาละ มีลักษณะลำต้นเป็นเครือเถาวัลย์พันเลื้อยไปตามต้นไม้ทั่วๆ ไป เครือมาละที่ถูก ตัดเอาฝักมาใช้แล้วบางส่วนก็ถูกน้ำพัดพาไปตามลำน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกลำน้ำสายนี้ว่า ลำน้ำละ หรือแม่น้ำละ ต่อมาภาษาเรียกเปลี่ยนไปจากแม่น้ำละเป็น แม่น้ำละ ต่อมาจึงเป็นชื่อตำบลมาจวบจนวันนี้

การตั้งถิ่นฐานและการทำมาหากินของพวกไทลื้อและจีนฮ้อเป็นเวลานานเท่าใดไม่ปรากฏ แต่มีคนบางกลุ่มย้ายถิ่นฐานออกจากภูนางย่องมาตามลำน้ำและมาสร้างบ้านเรือนและสร้างวัดชื่อ วัดก้อมก่อ (ปัจจุบันเป็นวัดร้างอยู่ห่างจากวัดทุ่งฝิ่งประมาณ 1 กิโลเมตร) ต่อมาเมื่อมีการขยายที่ทำมาหากินมากขึ้น ประชากรมากขึ้น ได้พากันแยกย้ายออกจากบ้านก้อมก่อไปอยู่ที่ใหม่ และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านเพื่อยล่ง (เพื่อย เป็นชื่อหัวหน้ากลุ่มที่ทุกคนยกย่องให้เป็นผู้นำ/คำว่าเพื่อยเป็นชื่อต้นไม้ที่มีขนาดลำต้นสูงใหญ่มีกิ่งก้านสาขาแผ่ปกคลุมกระจายรอบต้น) และบางกลุ่มไปรวมกับหมู่บ้านอื่นอีกหลายหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดน่าน บ้านเพื่อยล่งเมื่อเริ่มต้นมีทั้งหมด 6 ครัวเรือน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ เหมาะแก่การเพาะปลูก มีแม่น้ำและไหลผ่าน จึงมีคนอพยพมาทำกินมากขึ้น ต่อมาเกิดการแบ่งแยกหมู่บ้านเป็นอีกหลายหมู่บ้าน มีการตั้งตำบลขึ้นชื่อว่า ตำบลและ (ตามชื่อแม่น้ำ)

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

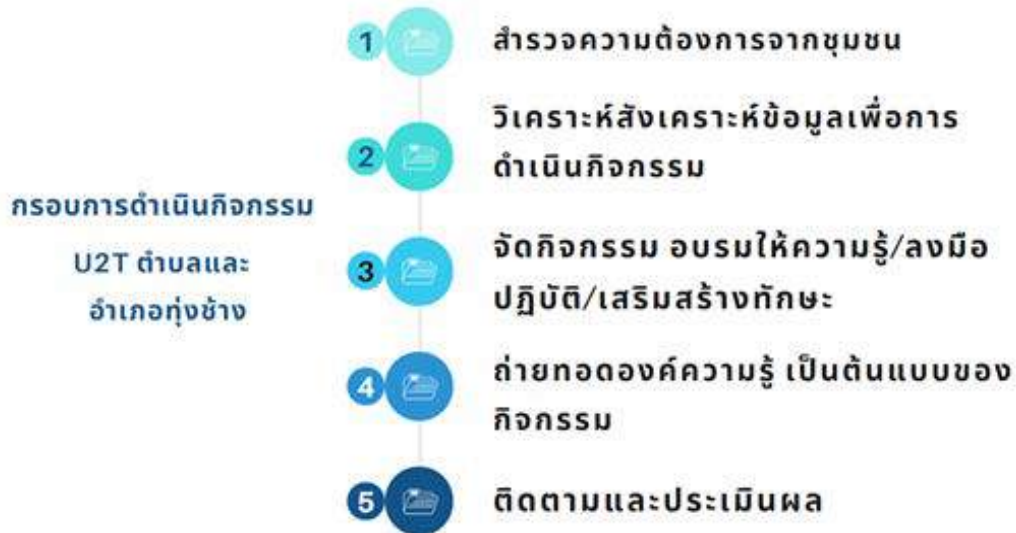
เนื่องจากอาชีพหลักของประชาชนตำบลและส่วนใหญ่ คือ ทำสวน ทำไร่ อาชีพเสริม คือ การเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ตำบลและ ยังมีสินค้าอื่นๆที่น่าสนใจได้แก่ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ผลิตภัณฑ์ผ้าขนาน เป็นหัตถกรรมพื้นบ้าน ประณีต สวยงาม ผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายไทลื้อยกดอก และรังไหม ซึ่งเป็นรังไหมที่ยังไม่มีการสาวเส้นไหม เพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ทั้งภาคการเกษตรและนอกภาค การเกษตร ให้สามารถพึ่งตนเองได้ พัฒนายกระดับขีดความสามารถของเกษตรกร ในการทำเกษตรให้ได้มาตรฐาน สามารถสร้างรายได้จากการทำเกษตร ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้กับ ประชาชนทั่วไป ตลอดจนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดผลผลิต เป็นผลิตภัณฑ์/ผลผลิตหลักประจำตำบล (OTOP) และจัดกิจกรรมทางการเกษตรเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้คนในชุมชน อย่างทั่วถึงและยั่งยืน จากผลการประเมิน 16 ประเด็น ที่นำมาเป็นตัวชี้วัดและนำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาพื้นที่ตำบลและคือด้านการเกษตรเพื่อยกระดับให้ทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตประจำท้องถิ่นหรือที่มีอยู่เดิม เสริมด้วยการบริหารจัดการเพื่อการเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ โดยผลจากการประเมินศักยภาพตำบลเพื่อเอาชนะความยากจน ตาม 16 เป้าหมาย ตามแนวทางของศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี นั้น พบว่า ในระยะก่อนเริ่มต้นโครงการ ตำบลและ อำเภอทุ่งช้าง ได้ประเมินสถานภาพตำบลโดยตำบลและผ่าน จำนวน 10 เป้าหมาย จัดเป็นตำบลที่อยู่รอด แต่เมื่อสิ้นสุดโครงการคณะกรรมการได้ทำการประเมินสถานภาพตำบลอีกครั้ง พบว่า ตำบลและ ผ่านจำนวน 13 เป้าหมาย จึงจัดให้ตำบลและเป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- 1) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)
กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์ และยกระดับผลผลิตหลักของตำบลให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และได้รับการรับรอง
- 2) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)
- 3) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน
กิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
กิจกรรมการส่งเสริมเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร
- 4) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
กิจกรรมการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการแบบสร้างสรรค์

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรม มีแผนการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดเวทีประชาคมเพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ ความต้องการของชุมชนร่วมกับ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่ และประชาชนชาวตำบลและ
2. สำรวจความต้องการ และรวบรวมรายชื่อกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีกิจกรรมย่อยทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้แก่
 - กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์ และยกระดับผลผลิตหลักของตำบล ให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และได้รับการรับรอง
 - กิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
 - กิจกรรมการส่งเสริมเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร
 - กิจกรรมการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการแบบสร้างสรรค์
3. ดำเนินกิจกรรม อบรมให้ความรู้ตามกรอบกิจกรรมย่อยที่ได้จากเวทีประชาคมชุมชนตำบลและ
4. ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่กลุ่มผู้รับจ้าง รวมทั้ง กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ
5. ติดตามและประเมินผลการทำงาน

หน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม

1. พัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งช้าง หาแหล่งเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการลงทุน เข้ามาฝึกอบรมทักษะการตลาด การบัญชี พัฒนาศูนย์ฝึกอบรม เพื่อสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน
2. สำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งช้าง มาช่วยให้ความรู้ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต
3. ปศุสัตว์อำเภอทุ่งช้าง สนับสนุนงบประมาณแปลงใหญ่
4. พัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งช้าง ส่งเสริมงบประมาณจากโครงการพัฒนากลุ่มบทบาทสตรี
5. สำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งช้าง ส่งเสริมงบประมาณจากโครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้าน ให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงการเกษตร
6. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอทุ่งช้าง

ผลการดำเนินงาน

เรื่องเด่น

1. ผลิตภัณฑ์เด่น กล้วยทอดกรอบปรุงรส กล้วยเบรกแตก ไข่ปรุงสุกดำต้มน้ำปลา ไข่อั่วไก่ ไข่เค็มพอกใบเตย และไข่เค็มดั้งเดิม

2. ผลผลิตเด่น ส้มอินทรี และเงาะปลอดภัย

3. กิจกรรมเด่น โครงการหลักประกันสุขภาพ และโครงการพระราชดำริ

4. บริการเด่น องค์การบริหารส่วนตำบลและ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและ

คนเด่น ตำบลและ

1. นางพรทิพย์ ร่อนทอง

เด่นในด้านการปศุสัตว์ การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ ผลิตไก่ขุน และการแปรรูปอาหารจากไก่ประดู่หางดำ ได้แก่ ไข่อั่ว ไก่ต้ม น้ำปลา และไก่รมควัน ได้รับรางวัลกลุ่มเกษตรกรดีเด่น ระดับประเทศ

2. นายบุญเหลือม จันทะวงศ์

เด่นในด้านส้มอินทรี เป็นชุมชนต้นแบบเกษตรกรอินทรีย์ดีเด่นระดับจังหวัดน่าน

3. นายปาน เปาป่า

เด่นในด้านเงาะอินทรี ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ SDGs PGS ประเภทการรับรองระยะปรับเปลี่ยนปีที่ 1-3

4. นางเทียมศิลป์ นามลักษณ์

เด่นในด้านการแปรรูปกล้วย ได้รับรางวัลชมเชยวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด และได้ผ่านการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการอยู่ในเกณฑ์ สินค้าปลอดภัย จากกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย

5. นางวิไลวรรณ ศาลาคาม

เด่นในด้านการแปรรูปอาหาร (ไข่เค็ม) ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 ประเภทกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ระดับจังหวัด

กลุ่มธุรกิจ

1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผลิตไม้ผลเพื่อการตลาดบ้านวังผาน้ำโดยนางชนันดา จันทะวงศ์ สร้างธุรกิจจากการขายผลิตภัณฑ์แยมผสมเปลือกส้ม จากการนำผลไม้ที่มีชื่อในท้องถิ่นซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน นำมาแปรรูปด้วยการถนอมอาหารโดยการใช้น้ำตาล ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ให้มีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ที่จะสามารถสร้างธุรกิจให้แก่กลุ่มวิสาหกิจและชุมชน

2. กลุ่มวิสาหกิจเกษตรทำเงินเลี้ยงเป็ดบ้านศาลา ที่นำไข่เป็ดมาเพิ่มมูลค่าให้เป็นไข่เค็มกลิ่นต่างๆ ทำให้เกิดความสนใจทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่จะรับเป็นของฝาก

แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร

- แหล่งเรียนรู้การเลี้ยงเป็ดอินทรี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรทำเงินเลี้ยงเป็ดบ้านศาลา
- แหล่งเรียนรู้การจัดการระบบการใช้น้ำในแปลงไม้ผล(แปลงปลูกเงาะอินทรีย์นายสายนต์ ท้าวชินกิจ)
- หลักสูตร การผลิตปุ๋ยหมักสูตรพืชศาสตร์ 1
- หลักสูตร การผลิตเงาะอินทรีย์คุณภาพ
- หลักสูตร ปศุสัตว์อินทรีย์

ปัจจัยความสำเร็จ

ผู้ปฏิบัติการหลักด้านไม้ผลอินทรีย์ จำนวน 4 คน

1. นายบุญเหลือ้ม จันทะวงศ์ (ประธานกลุ่มส้มอินทรีย์)
2. นายพิภพ ปทุมไพโรจน์ (ประธานกลุ่มเงาะอินทรีย์)
3. นายปาน เปาป่า (ผู้นำด้านเงาะอินทรีย์)

และหน่วยงานขับเคลื่อน สำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งช้าง

โดย นายประพันธ์ จันทร์ผิง ตำแหน่ง เกษตรอำเภอทุ่งช้าง มือถือ 081-9520171

- ผู้ปฏิบัติการหลักด้านแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 3 คน

1. นางสุพิศ ส่องสี หาดวังผา
2. นายปลั่ง จันทะวงศ์ สวนสัมปลดภัย
3. พระครูสุนทรธรรมนันท์ เจ้าอาวาสวัดเพื่อยลู่

- ผู้ปฏิบัติการหลักด้านแปรรูปผลผลิต จำนวน 6 คน

1. นางพรทิพย์ ร่อนทอง (แปรรูปไส้อั่ว ไก่ต้มน้ำปลา)
มือถือ 089-5564112

2. นางรัตนา อินตะนาม (แปรรูปไส้อั่ว ไก่ต้มน้ำปลา)

3. นางเทียมศิลป์ นามลักษณ์ (แปรรูปกล้วยปรุงรส)

4. นางวิไลวรรณ ศาลาคาม (แปรรูปไข่เค็ม)

มือถือ 082-2287940

5. นางชันคำ จันทะวงศ์ (แปรรูปผลผลิตจากส้ม)

และหน่วยงานขับเคลื่อน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งช้าง โดย นางดวงดาว มหานิล ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งช้าง มือถือ 081-0212367

- ผู้ปฏิบัติการหลักด้านสุขภาพ 4 คน

1. นางลัดดา อุทธิยา ประธานอสม. มือถือ 062-3088109

2. นางพรทิพย์ ร่อนทอง รองประธานอสม. มือถือ 089-5564112

3. นางเยาวรัตน์ วงศ์วาท เลขานุการอสม. มือถือ 065-4215929

และหน่วยงานขับเคลื่อน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและ(รพ.สต.และ) โดยนายซัชเชล จินะใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลและ มือถือ 096-8730599

- ผู้ปฏิบัติการหลักด้านบัญชีกองทุน 3 คน

1. นายวิโรจน์ ทะกอง ประธานกองทุนอำเภอทุ่งช้าง

2. นางเทียมศิลป์ นามลักษณ์ เลขานุการกองทุนอำเภอทุ่งช้าง มือถือ 097-9243781

และหน่วยงานขับเคลื่อน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งช้าง โดย นางดวงดาว มหานิล ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอทุ่งช้าง มือถือ 081-0212367

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

- ปัญหาหลักของโครงการคือสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของทีมนักทำงาน ในการลงพื้นที่ เนื่องจากคณะทำงาน รวมทั้งกลุ่มเกษตรกร ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการขาดความมั่นใจในการทำงานแบบเผชิญหน้า
- การยกระดับหรือสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกร โดยพื้นฐานชาวตำบลและมีอาชีพการทำเกษตรกรรม ซึ่งขาดการสนับสนุนเรื่อง ระบบน้ำในชุมชน มีความต้องการให้รัฐบาลเข้าช่วยเหลือ แต่งบประมาณโครงการไม่สามารถจะดำเนินการได้

ข้อเสนอแนะ

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มของตำบลและ มีความต้องการ เครื่องมือเครื่องจักรในการประกอบอาชีพ แต่โครงการไม่สามารถจัดสรรได้ และมีความต้องการเรื่องการให้คำปรึกษาทางวิชาการ จากอาจารย์มหาวิทยาลัยควบคู่ไปด้วย โดยข้อดีของโครงการคือการสนับสนุนให้อาจารย์สามารถเดินทางลงพื้นที่ได้ ด้วยเงินงบประมาณโครงการ

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลและ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

จำนวนประชากร

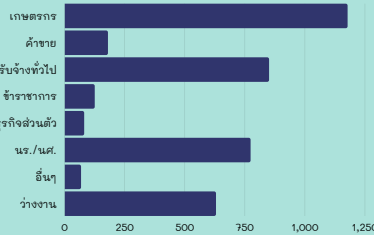
การประเมินศักยภาพตำบลเพื่อเอาชนะความยากจน 16 เป้าหมาย

ชาย 1,885 คน หญิง 1,994 คน 1,132 ครัวเรือน

ระยะก่อนเริ่มต้นโครงการ ตำบลและ ผ่านการประเมิน 10 เป้าหมาย จัดเป็น "ตำบลที่อยู่รอด"
สิ้นสุดโครงการ ตำบลและ ผ่าน การประเมิน 13 เป้าหมาย จึงจัดให้เป็น "ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง"

การประกอบอาชีพ

กลไกการทำงาน

- 1. คณะกรรมการชุมชน
- 2. หน่วยงานราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3. องค์กรพัฒนาเอกชน/วิสาหกิจ/โรงเรียน
- 4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5. วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โจทย์การพัฒนา

1. เพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรให้สามารถพึ่งตนเองได้
2. พัฒนาระดับขีดความสามารถของเกษตรกร ในการทำเกษตรให้ได้มาตรฐาน สามารถสร้างรายได้จากการทำเกษตรที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้กับประชาชนทั่วไป
3. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ต่อยอดผลผลิต เป็นผลิตภัณฑ์/ผลผลิตหลักประจำตำบล (OTOP)
4. สนับสนุนการกิจกรรมทางการเกษตร เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้คนในชุมชน อย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

เชิงเศรษฐกิจ

1. มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.2 จำนวนเงินเพิ่มขึ้น 4,830.79 บาท/ปี จำนวนรายได้เฉลี่ยต่อคน 64,079.39 บาท/คน/ปี
2. เกิดการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์
3. เกิดการลดต้นทุนในการผลิต เนื่องจากเกษตรกรนำความรู้ที่ได้และนำวัสดุจากในท้องถิ่นมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เชิงสังคม

1. มีการพัฒนาทักษะ และองค์ความรู้ให้การประกอบอาชีพ
2. มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากมีรายได้เพิ่มขึ้น
3. ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของคนในชุมชน

ผลลัพธ์

1. เกิดการจ้างงาน บัณฑิต ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 อัตรา
2. เกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
3. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ/การพัฒนากระบวนการผลิต/สูตร/ บรจจุบันที่ ผลิตภัณฑ์อาหารและไม่ใช่อาหาร อย่างน้อย 6 ผลิตภัณฑ์
4. ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ ได้เส้นทาง การท่องเที่ยวอย่างน้อย 1 เส้นทาง
5. ผู้ประกอบการหน้าใหม่ในการทำธุรกิจภายในชุมชน (การแปรรูปผลผลิต/ธุรกิจที่พักเพื่อรับนักท่องเที่ยว)
6. ยกระดับเศรษฐกิจและสังคม ชุมชนมีอาชีพมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง
7. ชุดข้อมูลขนาดใหญ่ของตำบลและ 1 ชุดข้อมูล

TPMAP

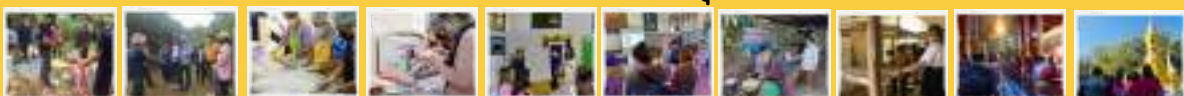
- ด้านสุขภาพ
- ด้านความเป็นอยู่
- ด้านการศึกษา
- ด้านรายได้
- ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา

มีการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีให้เท่าทันยุคสมัยปัจจุบัน

กิจกรรมพัฒนาชุมชน

สร้างมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

เพิ่มมูลค่าสินค้า

ยกระดับธุรกิจ

ส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผู้รับผิดชอบ ผศ.ดร.สุภาวดี ศรีเยี่ยม

เบอร์ติดต่อ 061-4651594 หนองจางวน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ) ตำบลศรีสะเกษ อำเภอนำ้อย จังหวัดน่าน

ผู้รับผิดชอบ : ผศ.ดร. วิไลพร จันทรไชย

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

ผู้ร่วมโครงการ : 1. ผศ.ดร.ปราโมทย์ ทิมขำ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร น่าน
2. ผศ.ดร. สุภาวดี ศรีแย้ม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร น่าน
3. ผศ.ดร. รัชนิภารณ์ อินคำ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร น่าน
4. ผศ. อัจฉราภรณ์ พูลยั้ง
คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ น่าน

5. ดร. เซาวลีย์ ใจสุข
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร น่าน
6. ดร. ปัทมา จันทร์เรือง
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร น่าน
7. ดร. กิจจาณัญญ์ ตั้งจิตทรนุสรณ์
คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ น่าน
8. อ. ภาณุพงษ์ สิทธิวุฒิ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร น่าน
9. อ. อธิปัตย์ สายสูง
คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ น่าน

ความเป็นมา

ตำบลศรีชะเกษ อำเภอนาน้อยจังหวัดน่าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ มีที่ราบเพียงเล็กน้อย การตั้งบ้านเรือนส่วนมากเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท มีองค์กรชุมชนบ้านเรือนติดต่อกันเป็นแนวยาวทุกหมู่ มีสภาพภูมิประเทศสวยงาม จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดน่าน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติศรีน่าน แก่งหลวง ผาซู้ ผาหัวสิงห์ ดอยเสมอดาว ถ้ำหลวง บ่อน้ำทิพย์ ประชาชนมีอาชีพหลักคือ ทำนา ทำสวน/ทำไร่ อดสาหกรรมในครัวเรือน และมีอาชีพเสริม เลี้ยงปศุสัตว์ มีการใช้พื้นที่ทางการเกษตรไม่เหมาะสมในสัดส่วนที่สูง เช่น การใช้พื้นที่เพาะปลูกข้าว ไม่เหมาะสม สูงถึงร้อยละ 75.60 มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดไม่เหมาะสม ร้อยละ 51.26 และเหมาะสมน้อย ร้อยละ 37.01 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีสิทธิในที่ดินทำกิน รายได้ภาคการเกษตรต่ำ และไม่เพียงพอใช้จ่ายในครัวเรือน ตำบลศรีชะเกษมีพื้นที่ปกครอง 14 หมู่บ้าน มีการสำรวจข้อมูลคนจน พบว่ามีคนจนเป้าหมาย 1,325 คน หรือ ร้อยละ 25.24 และความยากจนส่วนใหญ่อยู่ในมิติด้านสุขภาพ สูงถึง 1,279 คน (ข้อมูลจาก TP MAP 2562) ด้วยเหตุนี้จึงควรได้รับพัฒนา การฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ให้สามารถพึ่งตนเองได้ พัฒนาระดับขีดความสามารถของเกษตรกร ในการทำเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน สามารถสร้างรายได้จากการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยให้กับ ประชาชนทั่วไป ตลอดจนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดผลผลิต เป็นผลิตภัณฑ์/ผลผลิตหลักประจำตำบล (OTOP) และจัดกิจกรรมทางการเกษตรเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้คนในชุมชน อย่างทั่วถึงและยั่งยืน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

- 1 โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด
 - การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์และยกระดับผลผลิตหลักของตำบลให้เข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
 - การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและเกษตรอินทรีย์และยกระดับสู่สินค้า (OTOP)
 - การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางการเกษตรเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการ (ธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น)
 - การส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้า และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่เป็นผลผลิตหลักของตำบล

2 ผลการประเมินศักยภาพตำบล

- ก่อนเริ่มโครงการ ประเมินผ่าน 10 ข้อ เป็นตำบลที่อยู่รอด
- หลังสิ้นสุดโครงการ ประเมินผ่าน 12 ข้อ เป็นตำบลที่มุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

- 1 การจัดเวทีระดมความคิดเห็น ร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย และกลุ่มเป้าหมาย ของแต่ละกิจกรรม
- 2 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิต ตามบริบทของแต่ละกิจกรรม
- 3 การสร้างหน่วยเรียนรู้ในพื้นที่
- 4 การติดตามให้คำแนะนำ หนุนเสริม อย่างต่อเนื่อง
- 5 ประเมินผลและวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ นำมาแก้ไข/พัฒนาให้ดีขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

1 การดำเนินโครงการ โดยการเข้าพบกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ปัญหาหารือกัน และจัดทำ แนวทางในการพัฒนา/ยกระดับทักษะอาชีพ.

2 การถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ดำเนินการ ฝึกอบรม/ถ่ายทอดองค์ความรู้ ตัวกระบวนการที่หลากหลาย (ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อ โควิด-19)
- มีการติดตามการนำองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติ ของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมให้คำปรึกษา แนะนำ หนุนเสริม จนเกิดเป็นอาชีพสร้างรายได้เพิ่มในครัวเรือนได้
- การสร้างหน่วยเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในพื้นที่กลางของชุมชน และสร้างคนต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้
- การติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง สรุปและประเมินผล การยกระดับ ความสามารถในการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้เพิ่ม ของกลุ่มเป้าหมาย

3 กลุ่มเป้าหมาย คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ที่มีความสนใจที่จะพัฒนา ทักษะอาชีพอย่างแท้จริง มีความมุ่งมั่น มีเวลาร่วมกิจกรรม และนำไปสู่การใช้ในการพัฒนาอาชีพอย่างแท้จริง

4 หน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนทุกกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเชิญเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นวางแผน ดำเนินการ และร่วมประเมินผลสำเร็จของแต่ละกิจกรรม

ผลการดำเนินงาน

- เรื่องเด่น ได้แก่ การผลิตผักอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ระยะเวลาปรับเปลี่ยน และ การจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์บูรณาการ
- คนเด่น ผู้ขับเคลื่อนหลักในพื้นที่ จาก 4 กิจกรรม
- ด้านเกษตรอินทรีย์ พระครูสุจิตนันทธรรม ดร. เจ้าอาวาสวัดหนองป่าคำ มีบทบาทสำคัญในการชักชวนให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรอินทรีย์ และใช้พื้นที่ของวัดเป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์

- ด้านการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม นายธนนท์ ณ น่าน มีบทบาทในการวิเคราะห์ปัญหาผลผลิตเกษตรอินทรีย์ ที่มีขนาด-รูปร่างไม่เหมาะสมในการจำหน่ายสด นำมาหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่ม ร่วมกับคณะทำงานของโครงการ U2T จนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่แตกต่าง หลากหลาย และนำไปสู่การหากลุ่มลูกค้าผลิตภัณฑ์ใหม่
- ด้านการจัดการท่องเที่ยวชุมชน นายวัชรินทร์ ทับทิมไทย(ปลัดอำเภออ่าวน้อย) ร.ต.ต.แดน ถาเมือง (นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลศรีชะเกษ) นายกิจอุตม เสือเจริญ (เลขาธิการสภาเทศบาลตำบลศรีชะเกษ) มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน อำนวยความสะดวกในกระบวนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม และนำไปสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว ทั้งระดับตำบลและระดับอำเภอ
- แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร
- แหล่งเรียนรู้ ; แหล่งเรียนรู้ที่บ้านลานธรรม (หน่วยเกษตรอินทรีย์)
- หลักสูตร ; การผลิตผักอินทรีย์ในโรงเรือน ระบบการให้น้ำในโรงเรือนแบบควบคุมด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การเพาะกล้าผัก การผลิตดินเพาะกล้า การทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง การทำสารสกัดสมุนไพรและสารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช การปลูกผักแบบตั้งโต๊ะ

ปัจจัยความสำเร็จ

- การทำงานเป็นทีมของ ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะทำงาน และผู้รับจ้างงาน
- การสื่อสาร รูปแบบและกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง มีการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม
- การได้รับความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนทุกกิจกรรม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

- แนวปฏิบัติของ อว. มาทีหลังการปฏิบัติการจริงในพื้นที่ ทำให้ ต้องปรับแก้ไขงานใหม่ให้ไปตามที่ อว. กำหนด
- การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-๑๙ ในพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมาย และผู้ปฏิบัติงานมีความเสี่ยง ต้องยกเลิก/เลื่อนการปฏิบัติงาน (ไม่เป็นไปตามแผน) บ่อยครั้ง ทำให้กิจกรรมที่ต้องทำมาอยู่ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของโครงการ
- ระบบสนับสนุน ขาดความคล่องตัว จากการเปลี่ยนแปลงกำหนดการทำงาน ตามสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อ โควิด -19 และการปฏิบัติงานในยุค นิวนอร์มอล นอกจากนี้ยังมีการสร้างเงื่อนไขในการดำเนินงานทางด้านเอกสารราชการ เอกสารประกอบการจัดซื้อ-จัดจ้างเพิ่มขึ้นเกินจำเป็น

รายงานการดำเนินงานตำบล(TSI) ตำบลศรีษะเกษ อำเภอนำ้อย จังหวัดน่าน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

ศักยภาพตำบล

ก่อน

ตำบลที่อยู่รอด
จากความยากจน
ผ่านการประเมิน 10 ข้อ

หลัง

ตำบลมุ่งสู่ความ
พอเพียง
ผ่านการประเมิน 12 ข้อ

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

พื้นที่
309.1762 ตร.กม.

ประชากร
• 2,606 ครัวเรือน
• 7,158 คน

- สถานศึกษา 5 แห่ง
- ศาสนสถาน 11 แห่ง
- สถานพยาบาล 17 แห่ง
- ตลาด 3 แห่ง
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ 3 แห่ง
 - ดอยเสมอดาว
 - ผาฮี้/ผาเขียดู
 - แก่งหลวง

การปกครอง

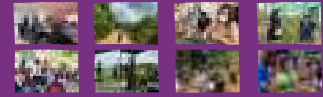
- กิ่งกั้น เทศบาลตำบลศรีษะเกษ
- กิ่งที่ 14 หมู่บ้าน

การประกอบอาชีพ

- เกษตรกร 1,890 ครัวเรือน (72.5%)
- รับจ้าง/ค้าขาย/ราชการ 716 ครัวเรือน (27.5%)

กลไกการดำเนินงาน

จัดเวทีพบปะฯ + 4องค์กร วิเคราะห์ความต้องการ
ออกแบบและวางแผนกิจกรรม/ประสานวิทยากร
ดำเนินกิจกรรมตามแผน ดูแลให้คำแนะนำต่อเนื่อง
ติดตามและประเมินผล + คืนข้อมูลให้ชุมชน

ผลลัพธ์

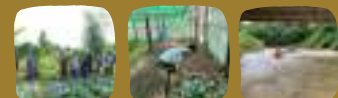
- การจ้างงาน 20+3 อัตรา
- COMMUNITY BIG DATA ดำเนินงานครบตามที่กำหนด
- การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมแบบบูรณาการ
- การการพัฒนาทักษะ
 - Digital Literacy
 - English Competency
 - Financial Literacy
 - Social Literacy

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

- ด้านสุขภาพ
- ด้านความเป็นอยู่
- ด้านการศึกษา
- ด้านรายได้
- ด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

ช่วยชาวบ้าน
ให้มีรายได้เพิ่ม

พัฒนาอาชีพเดิม เพิ่มเติมอาชีพใหม่
UP SKILL RE-SKILL NEW SKILL

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการยกระดับทักษะอาชีพ
- รายได้เพิ่ม 27.3%
- ต้นทุนลด 27.3%
- ผลผลิตเพิ่ม 24.9%
- เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้สู่กลุ่มอาชีพอื่นๆ

ผลลัพธ์เชิงสังคม

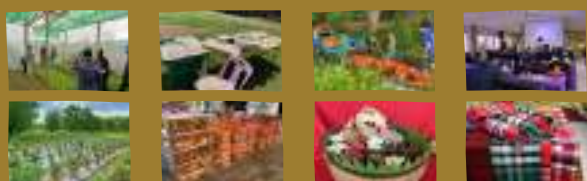
- ครอบครัวได้อยู่ใกล้ชิดกัน
- คนรุ่นใหม่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนถิ่นเกิด
- พัฒนาคอนกรีต /กลุ่มอาชีพให้เข้มแข็ง แข่งขันได้

การพัฒนาพื้นที่

- โจทย์ปัญหา...
 - เกษตรเชิงเดี่ยว/ใช้สารเคมีมาก/สิ่งแวดล้อมถูกทำลาย
 - ประชาชนมีรายได้ น้อยกว่ารายจ่าย /หนี้สินมาก
 - ผลผลิตขาดคุณภาพ /ราคาต่ำ /ต้นทุนสูง /ไม่มีตลาด
 - กลุ่มอาชีพขาดความรู้/ทักษะ ในการยกระดับการผลิต
 - กลุ่มอาชีพขาดความรู้/ทักษะในการตลาดยุคใหม่
 - กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มอาชีพ ขาดการบริหารจัดการที่ดี

กิจกรรมดำเนินงาน

1. ยกระดับเกษตรกรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน
2. การสร้างมูลค่าเพิ่ม/ลดการสูญเสียผลผลิตเกษตรกร
3. การจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์
4. การพัฒนาผู้ประกอบการทางธุรกิจและการตลาด

ข้อเสนอแนะ

- หน่วยงานของ สป.อว. และ USI ควรมีความชัดเจน ในการมอบหมายงาน และควรใช้รายงานร่วมกัน ควรชี้ช่องทางเดียว เพื่อลดความซ้ำซ้อน ลดภาระของหัวหน้าโครงการ และผู้รับจ้างงาน
- ควรแก้ไข ระบบการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ ควรมีการชี้แจงรายละเอียดให้ชัดเจนในแต่ละประเด็นงาน ที่ให้ดำเนินการ
- ระยะเวลาในการดำเนินงาน ควรแจ้งล่วงหน้า และมีเวลาให้ดำเนินการเพียงพอ/เหมาะสมกับลักษณะงาน

ผู้รับผิดชอบ

ผศ.ดร.วิไลพร จันทรไชย โทร.091-8525400
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ผู้รับผิดชอบ : อาจารย์ สมเกียรติ ตันตา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ความเป็นมา

เทศบาลตำบลห้างฉัตรแม่ตาล ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 3 บ้านแม่ฮาว หมู่ที่ 4 บ้านสถานี หมู่ที่ 5 บ้านแพะดอนสัก หมู่ที่ 6 บ้านขามแดง หมู่ที่ 7 บ้านปิ้งจาว หมู่ที่ 8 บ้านหัวหนอง และหมู่ที่ 9 บ้านปางม่วง สภาพพื้นที่โดยส่วนใหญ่ค่อนข้างราบ บางส่วนเป็นเนินเขาและภูเขา สูงชัน มีแนวเขตป่าอุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล บ้านปางม่วง หมู่ 9 ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นเขตอนุรักษ์ป่าไม้ ซึ่งชนิดป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณหรือป่าผสมผลัดใบ และมีบางส่วนเป็นป่าดงดิบแห้ง ป่าดงดิบเขาและป่าสนเขา สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนทราย บางส่วนเป็นดินลูกรัง หินส่วนใหญ่เป็นหินปูน

เทศบาลตำบลห้างฉัตร ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านห้างฉัตรใต้ หมู่ที่ 2 บ้านห้างฉัตรเหนือ หมู่ที่ 5 บ้านแพะดอนสัก (บางส่วน) หมู่ที่ 6 บ้านขามแดง (บางส่วน) บริเวณที่ตั้งของชุมชนเทศบาลตำบลห้างฉัตร

มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 250 – 300 เมตร ชุมชนจะอาศัยอยู่หนาแน่นบริเวณ ถนนสายลำปาง – ห้างฉัตร (ถนนสายจามเทวี) และถนน สายเกาะคา - ห้างฉัตร โดยเฉพาะถนนสายจามเทวี ซึ่งเป็นถนนสายหลักของชุมชน ประกอบด้วยแหล่งพาณิชย์กรรม และสถานที่ราชการ

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตัวชี้วัด	ผล
1. เป็นโครงการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนภายใต้ 16 เป้าหมาย	เกิดโครงการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนตาม 13 เป้าหมาย โดยดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลห้างฉัตร ได้แก่ 1. พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง 2. ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ 3. ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน 4. ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ 5. ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย 6. ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน 7. ฝึกอบรมทักษะอาชีพ 8. พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่ 9. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล 10. ส่งเสริมตำบลทำความดี 11. ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจําครอบครัว 12. มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภาพสิ่งแวดล้อม พลังงาน 13. ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน
2. ประชากรเป้าหมาย	กลุ่ม เกษตรกร, วิสาหกิจชุมชน, เปราะบาง และบุคคลทั่วไปที่มีรายได้น้อย จำนวน 50 ราย / 50 ครัวเรือน
3. ผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการในพื้นที่	มหาวิทยาลัยราชชมงคลล้านนา ลำปาง (อาจารย์สมเกียรติ ต้นตา) ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการ
4. เทคโนโลยีและเครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี	1. องค์ความรู้: ภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลห้างฉัตร 2. นวัตกรรม/เทคโนโลยี: เทคโนโลยี: การเลี้ยงปลาในกระชัง 3. เครื่องมือ/อุปกรณ์: กระชังบกลี้ยงปลา
5. นวัตกรรมการแก้ปัญหา (เชิงระบบ เชิงกระบวนการ เชิงเทคนิค)	นวัตกรรมกระบวนการ และเชิงเทคนิค: 1. เทคโนโลยีการเลี้ยงปลาดุกในกระชังบกลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ
6. การมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มเป้าหมายและ 4 องค์กรหลักในตำบล (อปท. ท้องที่ /องค์กรชุมชน/ หน่วยงานรัฐ และหน่วยงานเอกชน)	1. การมีส่วนร่วมกับองค์กรชุมชน/สังคม: กลุ่มอาชีพ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2. การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ: มทร. ล้านนา กรมวิชาการเกษตร/หน่วยตรวจ GAP

ตัวชี้วัด	ผล
7. ผลการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของกลุ่มประชากรเป้าหมาย	<p>กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมอบรมทักษะสำหรับการปฏิบัติงานในชุมชนแก่ผู้รับจ้าง</p> <p>กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานแก่ชาวบ้าน และหน่วยงานเครือข่าย</p> <p>กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมฝึกอบรมความรู้การเลี้ยงปลาตกในกระชัง จำนวน 5 ครั้ง</p> <p>กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมปฏิบัติการเลี้ยงปลาตกในกระชังบก</p> <p>กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมถอดบทเรียนการเลี้ยงปลาตกในกระชังบก</p> <p>กิจกรรมที่ 6 ตรวจสอบติดตามผลการเลี้ยงปลาตกในกระชังบก</p> <p>กิจกรรมที่ 7 ร่วมรับผลประโยชน์</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำมาบริโภคและจำหน่าย - ผู้ร่วมโครงการนำองค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา เพิ่มมูลค่า/ลดรายจ่าย/สร้างรายได้เสริม
8. เรื่องเด่น (กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต)	การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมด้วยการเลี้ยงปลาตกในกระชังบก
9. คนเด่น (Champions)	เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอห้างฉัตร ที่ช่วยจัดสรรหาบุคคลที่มีรายได้น้อยตรงตามกลุ่มเป้าหมายในการจัดทำโครงการ
10. ข้อมูล (การสำรวจการเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Data)	จากการสำรวจข้อมูลโควิดในตำบลห้างฉัตรทั้ง 9 หมู่บ้าน แบบรายวัน พบว่าไม่มียอดผู้ติดเชื้อโควิด-19 และได้มีการณรงค์ให้ความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อและแพร่เชื้อของโรคโควิด-19 เช่น การล้างมือ การสวมใส่หน้ากากอนามัย
11. การส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Start-up / Social Enterprise)	1. Startups - กลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 50 คน เริ่มจากการให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เลี้ยงปลาตกในกระชังบก
12. รูปแบบการแก้ปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ	เทคโนโลยีการเลี้ยงปลาตกในกระชังบกที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้ในครัวเรือนเกษตรกร ส่งผลให้ช่วยนำร่องในการแก้ปัญหาคความยากจนให้กับเกษตรกรฐานรากของตำบลห้างฉัตรได้อย่างยั่งยืน
13. รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จากโครงการนี้	รูปแบบการเลี้ยงปลาตกในกระชังบก ก่อให้เกิดการลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ และขับเคลื่อนกระบวนการแก้ปัญหาคความยากจนได้
14. แหล่งเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่น คนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ปัญหาคความยากจน	1 หลักสูตรได้แก่ การเลี้ยงปลาตกในกระชังบก

จากตารางด้านบนจะเห็นได้ว่าตำบลห้างฉัตรมีโจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน (จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด) ได้นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนาในเรื่องการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/ Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) และแสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้านตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

กิจกรรมการเลี้ยงปลาตุกในกระชังของกลุ่มตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีสมาชิกเกษตรกรทั้งหมด 50 คน กระจายไปในแต่ละหมู่บ้านจำนวน 9 หมู่บ้าน โดยผ่านขั้นตอนกระบวนการคัดเลือกโดยคำนึงถึงรายได้ และโอกาสในสังคมเป็นหลักเนื่องจาก เราต้องการบุคคลที่ไม่ได้รับการเยียวยา หรือตกหล่นจากการเยียวยาจากภาครัฐเพื่อยกระดับด้านความเป็นอยู่โดยการนำอาชีพใหม่ที่คนในพื้นที่ไม่คุ้นเคย และมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่อยู่อาศัยไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยอาศัยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านผู้รับจ้าง แล้วนำไปเผยแพร่ต่อให้กับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งผลผลิตคือ สามารถเลี้ยงปลาตุกได้ 3,742 ตัน หรือ 3,742 กิโลกรัม ซึ่งสร้างรายได้หมุนเวียนให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงปลาตุกในกระชังเป็นจำนวนเงิน 261,940 บาท และยังสร้าง impact ทางด้านช่วยกระตุ้นคนรอบข้างให้สนใจในอาชีพใหม่อีกด้วย ในอนาคตอาจมีการพัฒนาและต่อยอดจากการนำปลาตุกมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ของตำบลห้างฉัตร ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรมากขึ้นด้วย

วิธีการดำเนินงาน

1. เข้ารับการฝึกอบรม เรียนรู้การเลี้ยงปลาตุก และการติดตั้งกระชัง
2. ประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน และแบ่งหน้าที่การทำงาน
3. ประสานงานกับผู้นำชุมชน และสอบถามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชาวบ้านผู้มีรายได้น้อย จากหน่วยงานพัฒนาชุมชน อำเภอห้างฉัตร
4. สืบหาชาวบ้านที่ตรงตามเงื่อนไข โดยมีเงื่อนไข ดังนี้
 - เป็นผู้ว่างงาน หรือมีรายได้น้อย
 - ครอบครัวต้องมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาท/ปี
 - มีความสนใจในการเลี้ยงปลาตุกในกระชัง
5. สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการโดยอิงจากรายชื่อผู้มีรายได้น้อยของหน่วยงานพัฒนาชุมชน เมื่อทราบจำนวนเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ จึงทำการอบรมสอนเรื่องการติดตั้งกระชังและอบรมการเลี้ยงปลาตุกในกระชัง
6. ติดตามผล โดยการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล และตรวจชั่งน้ำหนักปลาตุกๆ สัปดาห์
7. รายงานผล และนำเสนอข้อมูล กับหัวหน้าโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ผล และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

ผลการดำเนินงาน

1. เกษตรกรมีทักษะความรู้ในการเลี้ยงปลาตกในกระชังบกเพิ่มขึ้น
 - มีการดูแลเอาใจใส่ โดยให้อาหารวันละ 2-3 ครั้ง หลังจากนั้นค่อยๆ เพิ่มปริมาณขึ้นตามขนาดปลา
 - สังเกตระดับน้ำ โดยใส่ปริมาณน้ำในกระชังให้พอเหมาะกับความหนาแน่นของปลา
 - สังเกตกลิ่นของน้ำ โดยการเปลี่ยนถ่ายน้ำ 4-5 ครั้งต่อเดือน หรือมีวิธีใส่ EM ในน้ำเพื่อช่วยดับกลิ่นเน่าเสียของน้ำ
 - มีการให้วิตามินเสริมในปลาตัวเล็กเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของปลา
2. เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการเลี้ยงปลา และช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนจากการนำปลาจำหน่ายสู่ท้องตลาด
3. เกษตรกรรู้จักการเพิ่มคุณค่าให้กับตัวเอง โดยการสร้างอาชีพจากการเลี้ยงปลาเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
4. ชุมชนต่างๆ ของตำบลห้างฉัตรมีครัวเรือนต้นแบบการเลี้ยงปลาตกในกระชังบกจำนวนไม่น้อยกว่า 30 ราย ที่สามารถขยายผลไปสู่ครัวเรือนอื่น ๆ ในชุมชนได้
5. เกษตรกรรู้จักพึ่งพาตนเองในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและผ่านไปได้ด้วยตนเอง

ปัจจัยความสำเร็จ

- เกษตรกรให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีความใส่ใจดูแลการเลี้ยงปลาอย่างสม่ำเสมอ
- จากการสำรวจและติดตามการชั่งวัด พบว่าน้ำหนักปลาได้มาตรฐานตามอัตราแลกเปลี่ยนสังเกตการได้จากน้ำหนักของปลาที่เพิ่มมากขึ้นจากอาหารที่ใช้ไป
- มีการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในชุมชนเพื่อเพิ่มทักษะการเลี้ยงปลาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
- สามารถเสริมสร้างรายได้ให้เกษตรกร โดยจำหน่าย (ขาย) สดสู่ตลาด พบว่าขายสดในราคากิโลกรัมละ 50-60 บาทหรือปริมาณ 4-5 ตัว/กิโลกรัม และมีการนำปลามาแปรรูปเป็นอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือนรวมถึงมีการแบ่งปันเพื่อนบ้าน
- มีการนำปลามาแปรรูปเพื่อจำหน่าย เช่น บั๊ยะย่าง น้ำพริก ปลาตากฟู และอื่น ๆ และในอนาคตอาจมีการพัฒนาต่อยอดจากการนำปลาดุกมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ของตำบลห้างฉัตร

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

การดำเนินงานในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา เนื่องจากการเลี้ยงปลาตกในกระชังบกเป็นอาชีพใหม่ของเกษตรกรตำบลห้างฉัตร จึงทำให้กลุ่มเกษตรกรไม่มีความรู้ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงปลาตก จึงได้จัดอบรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงปลาตก แต่เนื่องด้วยสถานการณ์โควิดในเขตพื้นที่ตำบลห้างฉัตร ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้ความรู้ และยังคงไว้ซึ่งเป้าหมายเดิม โดยอาศัยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านผู้รับจ้าง แล้วนำไปเผยแพร่ต่อให้กับกลุ่มเกษตรกร

ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีเนื่องจากสามารถสร้างรายได้ อาชีพเสริม รวมถึงมีอาหารบริโภคในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติเช่นนี้ โดยมีแนวทางพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์เกี่ยวปลาดุกให้เป็นสินค้า OTOP ในตำบลห้างฉัตร เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาชีพ และสร้างรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน โดยเป็นการยกระดับเศรษฐกิจของตำบลห้างฉัตรให้เกิดความยั่งยืน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล)

พื้นที่ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

กิจกรรมกลุ่มร่วมโครงการ

วันที่ 15/01/2562 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ข้อมูลพื้นฐานตำบลห้างฉัตร

ตำบลห้างฉัตรมีพื้นที่ 1,800 ไร่ มี 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้างฉัตรใต้ บ้านห้างฉัตรเหนือ บ้านห้างฉัตรกลาง บ้านห้างฉัตรตะวันออก บ้านห้างฉัตรตะวันตก บ้านห้างฉัตรเหนือตอนบน บ้านห้างฉัตรเหนือตอนล่าง

สถานภูมิศาสตร์

ตำบลห้างฉัตรตั้งอยู่ริมแม่น้ำวังตอนล่าง มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่อยู่อาศัย

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ (2561-2562)

ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านวัฒนธรรม	ด้านธรรมาภิบาล
100%	100%	100%	100%	100%

กิจกรรมพัฒนาพื้นที่

1. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
2. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
3. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
4. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
5. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
6. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)
7. กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)

การดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจและสังคม

1. ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดใบลานจากธรรมชาติ (ไม้กวาดใบลาน)
2. ผลิตภัณฑ์ข้าวเหนียวจากโรงสีชุมชน (ข้าวเหนียว)
3. ผลิตภัณฑ์ข้าวเหนียวจากโรงสีชุมชน (ข้าวเหนียว)
4. ผลิตภัณฑ์ข้าวเหนียวจากโรงสีชุมชน (ข้าวเหนียว)

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ (2561-2562)

ปัญหาอุปสรรค

การดำเนินงานในพื้นที่ประสบปัญหาอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในพื้นที่ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนา

เพื่อให้การดำเนินงานในพื้นที่ประสบปัญหาอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในพื้นที่ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : นายสมเกียรติ คุ้มคำ
ติดต่อ : 086-3294611 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลก่อ
อำเภอศี จังหวัดลำพูน

ผู้รับผิดชอบ :รศ. ดร.จานุลักษณ์ ขนบดี
สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ผู้ร่วมโครงการ : รศ. ดร.มาลี	ตั้งระเบียบ
ดร. ภัทรารณณ์	ศรีสมรรถการ
ดร. สุภาวดี	เข้ม
ผศ. ดร.นอร์	โถมศรี
อาจารย์สมเกียรติ	ต้นตา
ดร. พยุงศักดิ์	มะโนชัย
นายชัยวัฒน์	พงส์สุขมาลกุล
นายกิตติพันธ์	เพ็ญศรี
นายเอกพงษ์	หลักแต่ง

ความเป็นมา

ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 39 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดลำพูน 44 กิโลเมตร ตำบลก้อเป็นตำบลที่อยู่ไกลที่สุดทั้งจากอำเภอและจังหวัดลำพูน ตั้งอยู่กลางอุทยานแห่งชาติแม่ปิง เป็นรอยต่อของ 4 จังหวัด คือ อำเภอมอแก้ว และอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอสางเภาจังหวัดตาก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง เดิมราษฎรในตำบลก้อ อาศัยอยู่ข้างลำน้ำปิง ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน ๘ หมู่บ้าน ประกอบไปด้วย บ้านเสริยม บ้านแก่งปวง บ้านอุมป่าด บ้านป่าตา บ้านหาดหยวก บ้านแม่ปิง บ้านก้อจอก บ้านก้อหนอง จำนวนประมาณ 100-110 ครัวเรือน ในปี 2494 รัฐบาลได้สร้างเขื่อนภูมิพล เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าที่บริเวณเขาแก้ว ทางตอนใต้ของตำบลบ้านนา อำเภอสางเภา จังหวัดตาก ในปี 2503 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือเขื่อนภูมิพลอพยพไปอยู่ที่ที่จัดสรร ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นตำบลที่ตั้งอยู่เหนือเขื่อนภูมิพล จึงต้องมีการอพยพบ้านเรือนไปอยู่ที่จัดสรร การตั้งบ้านเรือนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. บ้านก้อทุ่ง ตั้งอยู่เหนือสุดของลำห้วย คือเป็นหมู่บ้านที่ตั้งมาตั้งแต่เดิม
2. กลุ่มบ้านจัดสรร ประกอบไปด้วยหมู่บ้านจำนวน 3 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่ย้ายมาจากหมู่บ้านเดิมที่ถูกน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อนภูมิพล

การตั้งถิ่นฐานชุมชนต่าง ๆ ตลอดลำน้ำปิง มีมาแต่ครั้งประวัติศาสตร์การตั้งชุมชนลำห้วยก้อ ซึ่งเป็นสาขาของลำน้ำปิง เป็นแหล่งการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ ในขณะนั้นมีการตั้งหมู่บ้านตลอดลำห้วยก้อ คือ บ้านก้อท่า บ้านก้อจอก บ้านก้อหนอง บ้านก้อทุ่ง วิถีชีวิตของชาวบ้านก้อ ทำการเกษตรปลูกข้าวพอกินตลอดปี จากระบบเหมืองฝายตามลำห้วยก้อ และห้วยก้อจอก ซึ่งมากกว่า 10 ฝาย ข้าวที่เหลือกินชาวบ้านจะบรรทุกเกวียนไปขายที่ท่าน้ำ บ้านก้อท่า ซึ่งมีพ่อค้ามารับซื้อจากพ่อค้าท้องถิ่นอีกทอดหนึ่ง การค้าขายทางบกจะเป็นการติดต่อค้าขายกับบ้านแม่หวาง และบ้านนาทราย (ซึ่งเป็นเส้นทางเดินไปอำเภอลี้เดิม เส้นทางจากผาต้าย-ก้อ สร้างขึ้นภายหลัง) โดยชาวบ้านนำเอา พริก ปลา แลกกับ หมาก ข้าว จากนาทราย นอกจากนั้นชาวบ้านยังปลูกฝ้าย ยาสูบ และเลี้ยงครั่ง จากต้นฉำฉาที่ขึ้นตามธรรมชาติ การแลกเปลี่ยนสินค้าในรูปแบบเงินครั้งแรกนั้น เมื่อบริษัท บอมเบย์-เบอร์มา จำกัด เข้ามาทำไม้รอบบริเวณหมู่บ้าน (ซึ่งต่อมาได้ประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ แม่หาด-แม่ก้อปี 2524) และทำที่พักซึ่งชาวบ้านเรียก นายห้างบอมเบย์ มาซื้อข้าวสารอาหาร หญ้าคา ตลอดจนจ้างชาวบ้านเป็นคนงานในป่าไม้ นอกจากนั้นฝรั่งได้นำเอารถยนต์มาใช้ในกิจการทำไม้ โดยเอาล้อรถตามแนวลำน้ำปิง

การประกอบอาชีพประชากรส่วนใหญ่ของตำบลก้อจะประกอบอาชีพทางการเกษตร คือ อาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าวโพด สวนลำไย และประมงพื้นบ้าน รายได้เฉลี่ยของประชากรในตำบลก้ออยู่ที่ 25,000 บาทต่อคนต่อปี การประกอบอาชีพร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 5 ประกอบอาชีพประมง ร้อยละ 5 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 10 ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น รับราชการ เป็นต้น ชุมชนเป้าหมาย คือ ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นพื้นที่ที่ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ การทำไร่ข้าวโพดอาหารสัตว์ ปลูกข้าว สวนลำไย และประมงพื้นบ้าน ซึ่งมีรายได้น้อย พบการทำลายป่าและเผาป่าเพื่อจัดหาพื้นที่การเกษตร จนปัจจุบันมีพื้นที่เสื่อมโทรมและมีสารเคมีตกค้างจากการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งการผลิตพืชอาหารอื่น ๆ ที่จำเป็นในการบริโภคมีจำกัด โดยมีการปลูกถั่วเหลืองบ้างเพื่อใช้ในการบริโภคและแปรรูปเป็นถั่วเน่า ที่เหลือบางส่วนจำหน่ายเป็นรายได้เสริมแต่ยังมีการผลิตค่อนข้างจำกัด ดังนั้น โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจการดูแล อนุรักษ์พื้นที่การเกษตรและพันธุ์พืช การจัดการเกษตรแบบปลอดภัยและยั่งยืน การจัดการปลูกพืชและเลี้ยงปลาและกบ เพื่อให้มีอาหารบริโภคใน

ครัวเรือนและโรงเรียนอย่างพอเพียง ตลอดจนการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อถนอมอาหารและเพิ่มมูลค่าและมีทักษะในการสร้างรายได้จากอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้ การผลิตพืชเกษตรปลอดภัย (พืชผักปลา) และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มที่ได้มาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่า และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชนตำบลก้อ และพัฒนาทักษะอาชีพด้านการผลิตพืชเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลก้อ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างคลังอาหารชุมชนและกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดของโครงการ และผลการดำเนินงานของโครงการวิจัย ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	แผน	ผลการดำเนินงาน	
1. เชิงปริมาณ 1. เป็นโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนภายใต้ 16 เป้าหมาย	ใช้ข้อมูล จปฐ. กชช 2ค. ทะเบียนราษฎร JHCIS ข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ และข้อมูลสารสนเทศที่มีหลากหลายมิติจาก TPMAP ข้อมูล AGRIMAP ข้อมูลแผนที่ดาวเทียม (GISTDA) เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สถานะ สภาพปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย ประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปดำเนินกิจกรรม เพื่อนำมากำหนดโจทย์การพัฒนาที่โครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบลจะเข้าไปดำเนินการ	เป้าหมาย	≥ 10	เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนตาม 10 เป้าหมาย โดยดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลก้อ ได้แก่ 1. พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง 2. ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ 3. ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน 4. ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ 5. ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย 6. ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน 7. ผูกอบรมทักษะอาชีพ 8. พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่ 9. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล 10. ส่งเสริมตำบลทำความดี
2. ประชากรเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนตามกิจกรรม (มุ่งเน้น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ สถาบันการเงิน ชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ วิสาหกิจชุมชน และอื่นๆ)	กลุ่ม	≥ 3 (≥ 200 คน/ 70 ครัวเรือน)	3 กลุ่ม 1. เกษตรกร 45 ราย 2. วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มอาชีพ 3 กลุ่ม (กลุ่มเลี้ยงปลาตกในกระชังบ กลุ่มแปรรูปผลไม้บ้านก้อทำ และกลุ่มอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหารตำบลก้อ) 3. กลุ่มเปราะบาง
3. ผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการในพื้นที่	อปท. ท้องถิ่น กลุ่มสังคม องค์กรชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานรัฐ แบบรายงานโครงการ/กิจกรรม	คน	≥ 5	จาก 3 หน่วยงาน (อปท. ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ) 1. เทศบาลตำบลก้อ (นางลภัสสรดา ดงคำฟู) 2. โรงเรียนบ้านก้อจัดสรร ≥ 10 ราย 3. นายบุญเรียม ผันอินทร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1) 4. นายเสาร์คำ แสนปิง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2) 5. นายสมนึก วันทลี (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3) 6. นายบุญช่วย โกรินทร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4) 7. คณะทำงานสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตรและ มทร. ล้านนา จำนวน 10 ราย

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

การพัฒนาตำบล	กิจกรรมที่ 1 การเพิ่มรายได้รูปแบบอื่นให้แก่ชุมชน การผลิตผักสวนครัวและการเลี้ยงปลา เพื่อการบริโภคและจำหน่าย โดยการวิจัยและพัฒนา การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/เผยแพร่องค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม	กิจกรรมที่ 2 การสร้างและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและยกระดับคุณภาพมาตรฐาน หรือยกระดับสินค้า OTOP ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม/สมุนไพร และการอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงปฏิบัติการ/แลกเปลี่ยนเรียนรู้/บ่มเพาะ	กิจกรรมที่ 3 การนำองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านพันธุ์พืช การเกษตรปลอดภัย การเลี้ยงปลา และการแปรรูปเพิ่มมูลค่าไปช่วยบริการและใช้ประโยชน์ชุมชน
1. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)	✓	✓	✓
2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)	✓	✓	-
3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)	✓	✓	✓
4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/ Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)	✓	✓	✓

วิธีการดำเนินงาน

การถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนในตำบลบ้านก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ได้แก่ การผลิตพืชผักสวนครัว การเลี้ยงปลา เพื่อการบริโภคและจำหน่าย และการแปรรูปสินค้าเกษตร/ประมง โดยการวิจัยและพัฒนา การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/เผยแพร่องค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมต่าง ๆ ให้กับเกษตรกร นักเรียน ประชาชนที่สนใจ ในแต่ละด้าน ดังนี้

การอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง “การผลิตพืชผักสวนครัวในระบบเกษตรปลอดภัย”

1. สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพืชในแต่ละตำบลที่ทำการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านพื้นที่ปลูก จำนวนพื้นที่ ชนิดพืชเศรษฐกิจ จำนวนผลผลิต กระบวนการผลิตพืชในแต่ละฤดูกาล การบริหารจัดการการผลิตทางการเกษตร ฯลฯ ซึ่งจะนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์ และพัฒนาวิธีการ กระบวนการผลิตพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

2. จัดอบรมการรวบรวม การคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์พืชมงคลของชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์ ให้แก่เกษตรกร และทักษะการทำงานและประกอบอาชีพด้านการผลิตพันธุ์พืชและเมล็ดพันธุ์พืช

3. จัดอบรมเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และการบริหารจัดการโรค แมลงศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลด้านพื้นที่ปลูก จำนวนพื้นที่ ชนิดพืชเศรษฐกิจ จำนวนผลผลิต กระบวนการผลิตพืชในแต่ละฤดูกาล การบริหารจัดการการผลิตทางการเกษตร ฯลฯ เพื่อรวบรวมเอกสารในการยื่นขอใบอนุญาตในการผลิตพืชปลอดภัยให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

4. จัดอบรมเรื่องการตรวจสอบผลผลิตพืชเศรษฐกิจทางการเกษตรของแต่ละพื้นที่ และตรวจสอบผลผลิตพืชจากวิธีการผลิตพืชในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ชุดตรวจสอบสารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) เพื่อตรวจสอบและประเมินวิธีการผลิตพืชว่ารูปแบบใดให้ผลผลิตที่ปลอดภัย ไม่มีสารพิษตกค้าง และได้มาตรฐานผลผลิตพืชปลอดภัย

การอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง “การอบรมและสาธิตการเลี้ยงปลาตุกรัสเซียในกระชังบัก”

1. ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลและคัดเลือกเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจร่วมโครงการโดยความร่วมมือกับเทศบาลตำบลก้อ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งประสานงานนัดหมายกำหนดการต่าง ๆ
2. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเลี้ยงสัตว์น้ำ และปลาให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นรูปแบบการแลกเปลี่ยนความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ
3. ติดตามประเมินผลการ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาระหว่างการเลี้ยง โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ไลน์ Facebook รวมถึงวิธี Visit farm

การอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง “การสร้างและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและยกระดับคุณภาพมาตรฐาน หรือยกระดับสินค้า OTOP ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม/สมุนไพร”

1. ลงพื้นที่ของตำบลก้อ เพื่อนำผลผลิต/วัตถุดิบทางการเกษตรมาตรวจสอบคุณภาพ คุณค่าทางโภชนาการ องค์ประกอบทางเคมีและสารสำคัญ สารตกค้างอันตราย
2. นำสินค้าเกษตรมาพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม/อาหารเพื่อสุขภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน/ตลาด (ศึกษาแนวโน้มผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มในท้องตลาด/ตลาดเป้าหมาย) ซึ่งประยุกต์และต่อยอดผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยฯ
3. ตรวจสอบคุณภาพ คุณค่าทางโภชนาการ องค์ประกอบทางเคมีและสารสำคัญ รวมทั้งประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์/อาหารที่ศึกษาและพัฒนาได้ และศึกษาอายุการเก็บรักษา
4. พัฒนาลอกและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่คัดเลือกได้ เพื่อให้ได้บรรจุภัณฑ์ต้นแบบที่ชุมชนพึงพอใจและมีศักยภาพเชิงพาณิชย์และต้องมีรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องฉลากและบรรจุภัณฑ์ และจัดทำฉลากและข้อมูลโภชนาการผลิตภัณฑ์/สินค้าเกษตรแปรรูป
5. ศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นทางการตลาดชุมชน/ธุรกิจของสินค้าที่พัฒนาได้ในเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ข้อมูลสถานการณ์ทางการตลาดและสถานการณ์การแข่งขัน ตลาดเป้าหมาย กลยุทธ์ทางการตลาด ช่องทางการตลาด แนวทางในการทำการตลาด และแผนการดำเนินการทางการตลาด นำสินค้าเกษตรปลอดภัยและผลิตภัณฑ์แปรรูปที่พัฒนาได้ไปทดสอบตลาด จัดเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน (กรณีจำเป็น) พัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อทดลองจำหน่ายเชิงพาณิชย์ในตลาดชุมชน/ตลาดกลุ่มเป้าหมาย/ตลาดออนไลน์ โดยมีวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด และคณะวิจัยเป็นที่เลี้ยง

ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 1 ผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน

วัตถุประสงค์	ผลลัพธ์ของการดำเนินการ	บรรลุ (✓) / ไม่บรรลุ (×)
1. เพื่อวิจัยและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มที่ได้มาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่า และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชนตำบลก้อ	<p>1. เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตผลเกษตรของชุมชนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เกิดผลสำเร็จเกษตรกรได้รวมกลุ่มกันจัดเป็น “วิสาหกิจชุมชนบ้านก้อกรีนฟาร์ม” ผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐาน “Q” และผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เพื่อจำหน่ายสินค้าของตำบลก้อในแบรนด์ “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” 3 รายการ ได้แก่ ผักสดปลอดภัย 14 ชนิด ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบฟักทอง และกล้วยดิบผง ช่วยลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ให้ประชาชนในตำบลก้อ ไม่น้อยกว่า 3,000 บาท/คน/เดือน</p> <p>2. ประชาชน และเครือข่ายในตำบลก้อ มีทักษะอาชีพ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Up-skill, Re-skill, New-skill) ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตผลเกษตร ที่สามารถรับและนำไปปรับใช้ในการสร้างอาชีพ ลดรายจ่ายในครัวเรือนและชุมชน และสร้างรายได้เพิ่ม ช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของชุมชนฐานรากและวางรากฐานทางเศรษฐกิจ</p>	บรรลุ (✓)
2. เพื่อพัฒนากำลังคนและทักษะอาชีพด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลก้อเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตสร้างคลังอาหารชุมชนและกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	<p>1. เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์ และผู้ประกอบการในตำบลก้อได้รับการพัฒนาตนเอง ทักษะอาชีพและเสริมศักยภาพสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบ วิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์ต้นแบบและผู้ประกอบการต้นแบบผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และผู้แปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร จนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นวิทยากรชุมชน/นักวิจัยชุมชนตำบลก้อที่มีศักยภาพ และสามารถขยายผลสู่การใช้ประโยชน์ในชุมชนอื่น ๆ ทำให้เกิดการขยายเครือข่ายการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปปลอดภัย ส่งผลให้ประชาชนมีผลิตผลทางการเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย</p> <p>2. ชุมชนมีคลังอาหารชุมชนทั้งแปลงรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์พืชมรดก (Heirloom seed) แปลงผักสวนครัว และบ่อเลี้ยงปลา ทำให้ชุมชนมีต้นทุนแหล่งอาหารที่สามารถเสริมสร้างความอยู่ดีกินดี และทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชน</p>	บรรลุ (✓)

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดของโครงการ และผลการดำเนินงานของโครงการวิจัย ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน

ตัวชี้วัด		หน่วยนับ	แผน	ผลการดำเนินงาน
1. เชิงปริมาณ	ใช้ข้อมูล จปฐ. กชช 2ค. ทะเบียนราษฎร JHCIS ข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ และข้อมูลสารสนเทศที่มีหลากหลายมิติจาก TPMAP ข้อมูล AGRIMAP ข้อมูลแผนที่ดาวเทียม (GISTDA) เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สถานะ สภาพปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย ประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปดำเนินกิจกรรม เพื่อนำมากำหนดโจทย์การพัฒนาที่โครงการมหาวิทยาลัยสุโขทัยจะเข้าไปดำเนินการ	เป้าหมาย	≥ 10	เกิดโจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตาม 10 เป้าหมาย โดยดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลก้อ ได้แก่ 1. พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง 2. ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ 3. ช่วยให้สามารถวิเคราะห์วิสาหกิจชุมชนและสถาบันการเงินชุมชน 4. ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ 5. ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย 6. ช่วยจัดการวิสาหกิจชุมชน 7. ฝึกอบรมทักษะอาชีพ 8. พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่ 9. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล 10. ส่งเสริมตำบลทำความดี
2. ประชากรเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนตามกิจกรรม (มุ่งเน้น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ สถาบันการเงิน ชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ วิสาหกิจชุมชน และอื่นๆ)	กลุ่ม	≥ 3 (≥ 200 คน/ 70ครัวเรือน)	3 กลุ่ม 1. เกษตรกร 45 ราย 2. วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มอาชีพ 3 กลุ่ม (กลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังบก กลุ่มแปรรูปผลไม้บ้านก้อท่า และกลุ่มอาชีพการแปรรูปและถนอมอาหารตำบลก้อ) 3. กลุ่มเปราะบาง
3. ผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก (Key actors) และผู้ขับเคลื่อนปฏิบัติการในพื้นที่	อปท. ท้องถิ่น กลุ่มสังคม องค์กรชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานรัฐ แบบรายงานโครงการ/กิจกรรม	คน	≥ 5	จาก 3 หน่วยงาน (อปท. ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ) 1. เทศบาลตำบลก้อ (นางลภัสสรดา ดงคำฟู) 2. โรงเรียนบ้านก้อจัดสรร ≥ 10 ราย 3. นายบุญเรียบ ผันอินทร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1) 4. นายเสาร์คำ แสนปิง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2) 5. นายสมนึก วันทลี (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3) 6. นายบุญช่วย โกรินทร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4) 7. คณะทำงานสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตรและ มทร. ล้านนา จำนวน 10 ราย

	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	แผน	ผลการดำเนินงาน
4. เทคโนโลยี และ เครื่องมือที่ใช้ได้ผลดี	เหมาะสมกับพื้นที่ ผลิตได้ในประเทศ ระดับหนึ่ง เพิ่มผลผลิตภาพการบริหาร จัดการ (องค์ความรู้/นวัตกรรมและ เทคโนโลยี/เครื่องมือ/อื่น ๆ)	ผลงาน	≥ 3	<p>1. องค์ความรู้: ภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลก้อ</p> <p>2. นวัตกรรม/เทคโนโลยี:</p> <p><i>นวัตกรรม:</i> พันธุ์พริกศรีราชมงคล 1 ถั่วเหลืองพันธุ์ราชมงคล 1 แดงกวาและฟักทองพันธุ์สังเคราะห์ และชีวภัณฑ์ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช</p> <p><i>เทคโนโลยี:</i> 1) การผลิตพืชปลอดภัย (GAP) 2) การเลี้ยงปลาในกระชัง 3) การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและสร้างแบรนด์ตราสินค้า “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” (ผักสดปลอดภัยมาตรฐาน Q กล้วยดิบผง พริกแห้ง ข้าวเกรียบฟักทอง ข้าวเกรียบกล้วย ข้าวเกรียบกะเพรา มะม่วงดองเค็ม มะม่วงแช่อิ่ม มะนาวดองน้ำผึ้ง ฟ้าทะลายโจรแห้ง น้ำมะนาว น้ำสับปะรด แยมสับปะรด แยมเสาวรสมผสม ฟักทอง สับปะรดกวน กล้วยกวนนมถั่วเหลือง นมถั่วเหลืองผสมฟักทอง และเต้าฮวย ฯลฯ)</p> <p>3. เครื่องมือ/อุปกรณ์: 1) อุปกรณ์หยอดเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 2) กระชังบกลี้นปลา</p>
5. นวัตกรรมแก้ปัญหา (เชิงระบบ เชิง กระบวนการ เชิง เทคนิค)	มีการพัฒนาและออกแบบการแก้ปัญหา ก่อให้เกิดการเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย ชุมชนมีส่วนร่วม	เรื่อง/ผลงาน	≥ 3	<p><i>นวัตกรรมกระบวนการ และเชิงเทคนิค:</i></p> <p>1. การผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐาน (GAP)</p> <p>2. การผลิตพืชในแปลงรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์พืชมรดก (ถั่วเหลืองพันธุ์ก้อ และพันธุ์ราชมงคล 1 พริกพันธุ์ศรีราชมงคล 1) และ แปลงผักสวนครัวปลอดภัย (ผักวงศ์พริก แดง กะหล่ำ และอื่นๆ)</p> <p>3. เทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืช</p> <p>4. เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงปลาดุกในกระชังบกลี้นที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>5. เทคโนโลยี/นวัตกรรมผลิตภัณฑ์/สินค้าเกษตรเพิ่มมูลค่า/แปรรูป (ข้าวเกรียบ เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว ผักผลไม้แช่อิ่ม ผัก/ผลไม้/สมุนไพรแห้ง)</p> <p>6. กระบวนการแปรรูปอาหารที่มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการผลิต GMP กฎหมาย</p> <p>- นวัตกรรมกระบวนการที่ช่วยแก้ปัญหาชุมชนตำบลก้อ ที่ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนและช่วยเพิ่มรายได้แบบชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีนวัตกรรมชุมชนต้นแบบ 9 คน เป็นผู้ขยายผลนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่ทางการเกษตรของตนเอง</p> <p>- นวัตกรรมกระบวนการที่ช่วยพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร หรือยกระดับสินค้า OTOP ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม/สมุนไพรของตำบลก้อนำไปสู่การแปรรูป/เพิ่มมูลค่าที่ช่วยลด</p>

				ค่าใช้จ่าย/เพิ่มรายได้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน รวมกลุ่มกันแปรรูปและจัดวิสาหกิจชุมชนบ้าน ก้อกรีนฟาร์ม เพื่อจำหน่ายสินค้าของตำบลก้อกรีน ในแบรนด์ “บ้านก้อกรีนฟาร์ม สินค้า 3 รายการ ได้แก่ ผักสดปลอดภัย 14 ชนิด ผลิตภัณฑ์ข้าว เกรียบฟักทอง และกล้วยดิบผง
6. การมีส่วนร่วมของ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย และ 4 องค์กรหลักใน ตำบล (อปท. ท้องที่ / องค์กร ชุมชน / หน่วยงานรัฐ และ หน่วยงานเอกชน)	อปท. กลุ่มสังคม องค์กรชุมชน (กลุ่ม เกษตรกร กลุ่มอาชีพ สถาบันการเงิน ชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ วิสาหกิจ ชุมชน และอื่นๆ) หน่วยงานรัฐ	จำนวน องค์กร	≥ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมกับอปท. ท้องถิ่น เทศบาล ตำบลก้อ 2. การมีส่วนร่วมกับองค์กรชุมชน/สังคม: กลุ่มอาชีพ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3. การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ: มทร. ล้านนา กรมวิชาการเกษตร/หน่วยตรวจ GAP 4. การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานเอกชน: บริษัท รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร เช่น บริษัทมามา
7. ผลการมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาของกลุ่ม ประชากรเป้าหมาย	ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วม ดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์	กิจกรรม	≥ 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมคิด ร่วมวางแผนงาน ในการผลิตพืช ปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP ของชุมชน การเลี้ยง ปลาในกระชังเพื่อเป็นเป็นอาหารของโรงเรียน และการสร้างและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและ ยกระดับคุณภาพมาตรฐาน หรือยกระดับสินค้า OTOP 2. ร่วมปฏิบัติ <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ปลุกผักและ เลี้ยงปลาดุก ช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้ เพิ่มให้กับครัวเรือนเกษตรกรในชุมชน - เกษตรกรและกลุ่มอาชีพแปรรูปอาหารเข้า ร่วมอบรมและปัมเพาะ ช่วยเสริมเทคโนโลยี ความเชี่ยวชาญด้านการแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร นำไปใช้ในการแก้ปัญหาสินค้า เกษตร ลดรายจ่ายและสร้างรายได้เสริม และจัด วิสาหกิจชุมชนบ้านก้อกรีนฟาร์ม เพื่อจำหน่าย สินค้าของตำบลก้อกรีนในแบรนด์ “บ้านก้อกรีน ฟาร์ม สินค้า 3 รายการ ได้แก่ ผักสดปลอดภัย 14 ชนิด ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบฟักทอง และ กล้วยดิบผง - ลงพื้นที่สำรวจปัญหาผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ไม่ได้ คุณภาพมาตรฐานของเกษตรกร/กลุ่มอาชีพ/ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ 3. ร่วมรับผลประโยชน์ <ul style="list-style-type: none"> - เก็บเกี่ยวผลผลิตที่ได้มาบริโภคและจำหน่าย - นำผลผลิตที่ได้ของเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฯ มาทำการวิจัย - เก็บเกี่ยวผลผลิตที่ได้มาบริโภคและจำหน่าย - ผู้ร่วมโครงการนำองค์ความรู้/เทคโนโลยี/ นวัตกรรม ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา เพิ่ม มูลค่า/ลดรายจ่าย/สร้างรายได้เสริม

				<p>- การนำผลผลิตที่ได้มาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าลดการสูญเสีย/การเน่าเสียของผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>- เก็บรักษาผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่ได้ เพื่อนำไปขยายผลผลิตในครั้งต่อไป</p>
8. เรื่องเด่น (กิจกรรมบริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต)	Product champion (บริการ สินค้า) Value creation	เรื่อง	≥ 3	<p>1. นวัตกรรมต้นแบบ 9 ราย นำองค์ความรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านพันธุ์พืชและการผลิตพืชปลอดภัยไปประยุกต์ใช้จนแหล่งผลิตพืชได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เป็น 4 รายแรกของตำบลก้อ นำร่องและกระตุ้นให้เกษตรกรอื่นๆ นำไปใช้ในการผลิตพืชปลอดภัยของตนเอง และเตรียมความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน GAP โดยมีนวัตกรรมต้นแบบและผู้รับผิดชอบโครงการเป็นพี่เลี้ยง</p> <p>2. ผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 31 ชนิด ของนวัตกรรมต้นแบบ 9 ราย ได้การรับเครื่องหมาย Q (สินค้าเกษตรปลอดภัย)</p> <p>3. สร้างแบรนด์ “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” ร่วมกันในนามตำบลก้อ โดยใช้สถานที่คัดัดแต่ง บรรจุ และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ณ อาคารสร้างสุขเทศบาลตำบลก้อ ออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์สินค้า ได้ผลิตภัณฑ์เด่น 3 รายการ คือ 1) ผักสดปลอดภัย “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” ที่ได้มาตรฐาน Q จำนวน 14 รายการ 2) ข้าวเกรียบฟักทอง “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” บรรจุกระป๋อง PET และถุงซิปล็อค 3) กลัวยาดิบผง “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” บรรจุถุงซิปล็อค อะลูมิเนียม และถุงซองคราฟท์ซิปล็อค</p>
9. คนเด่น (Champions)	ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน	คน	≥ 10	<p>1. ผู้นำชุมชน 4 ราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - นายบุญเรียบ ผันอินทร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1) เป็นผู้นำในด้านการทำน้ำหมัก ในการกำจัดวัชพืช เพื่อลดการใช้สารเคมี - นายเสาร์คำ แสนปิง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2) เป็นผู้นำในด้านการทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์ ในการกำจัดวัชพืช เพื่อลดการใช้สารเคมี - นายสมนึก วันหลี่ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3) เป็นผู้นำในด้านการทำน้ำหมักจากเศษปลา ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร - นายบุญช่วย โกรินทร์ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4) เป็นผู้นำในด้านการส่งเสริมเกษตร และประมง <p>2. ประชาชนชาวบ้าน/นวัตกรรมต้นแบบ 5 ราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - นายสมพร เอื่องมณี เป็นผู้นำในด้านการเกษตร ปลูกพืชผักปลอดภัย - นางธัญวรัตน์ เดชะบุญ เป็นผู้นำในด้านการทำเชื้อราไตรโคเดอร์มา จุลินทรีย์ควบคุมโรคพืช

				<ul style="list-style-type: none"> - นางวันเพ็ญ ริเรือน เป็นผู้นำในด้านการแปรรูปอาหาร - นางสาวรัตน์ โคเวลล์ เป็นผู้นำในด้านการเกษตร ปลูกพืชผักปลอดภัย - นางพนิดา ตุ่นสอน เป็นผู้นำในด้านการเกษตร ปลูกพืชผักปลอดภัย - นางช้วน อุบอ เป็นผู้นำในด้านการปลูก ถั่วเหลืองพันธุ์ก๊อ และการแปรรูปเป็นน้ำพริก ถั่วเน่าจากถั่วเหลือง
10. ข้อมูล (การสำรวจ การเฝ้าระวัง COVID-19 และ Community Data)	ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา	จำนวน	≥ 4 หมู่บ้าน	จากการสำรวจข้อมูลโควิดในตำบลก้อทั้ง 4 หมู่บ้าน แบบรายวัน พบว่าไม่มียอดผู้ติดเชื้อโควิด-19 และได้มีการณรงค์ ให้ความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อและแพร่เชื้อของโรคโควิด-19 เช่น การล้างมือ การสวมใส่หน้ากากอนามัย การจัดระยะห่างการสมาคม
11. การส่งเสริมการสร้างธุรกิจใหม่ (Startup / Social Enterprise)	เกิดกลุ่มธุรกิจที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์กับท้องถิ่น	กลุ่มธุรกิจ	≥ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาธุรกิจเดิม <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มสัมมาชีพหมู่ที่ 1 การทำน้ำพริกถั่วเน่า - กลุ่มสัมมาชีพหมู่ที่ 4 การแปรรูปอาหาร 2. Startups <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 38 คน เริ่มจากการให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ปลูกพืชแบบปลอดภัย และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร จดวิสาหกิจชุมชนบ้านก้อกรีนฟาร์ม เพื่อจำหน่ายสินค้าของตำบลก้อในแบรนด์ “บ้านก้อกรีนฟาร์ม สินค้า 3 รายการ ได้แก่ ผักสดปลอดภัย 14 ชนิด ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบฟักทอง และกล้วยดิบผง เพื่อลดรายจ่ายและสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน
12. รูปแบบการแก้ปัญหาความยากจนในระดับตำบลจากการสรุปบทเรียนและประสบการณ์ในโครงการ	ถอดบทเรียน เข้าใจง่าย ประยุกต์ใช้ได้ สะดวกในการเผยแพร่	เรื่อง	≥ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. เทคโนโลยีการผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP/Q ที่เกษตรกร/ชุมชน ได้รับ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตพืชปลอดภัยของตนเอง ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ ช่วยลดปัญหาสารเคมีตกค้างในชุมชน ช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้ในครัวเรือนเกษตรกร ส่งผลให้ช่วยนำร่องในการแก้ปัญหาความยากจนให้กับเกษตรกรฐานรากของตำบลก้อได้อย่างยั่งยืน 2. นวัตกรรมต้นแบบการผลิตพืชปลอดภัยต้นแบบทั้ง 5 รายในโครงการ เป็นต้นแบบในการผลิตพืชปลอดภัยให้กับเกษตรกรอื่นๆ ในชุมชนได้เพิ่มอีกอย่างน้อย 20 ราย ซึ่งจะส่งผลในการช่วยลดปัญหาการตกค้างของสารเคมีในชุมชน และได้ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย อีกทั้งสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยลดการใช้สารเคมี จะช่วยลดรายจ่ายและสร้างรายได้เพิ่มจากผลผลิตปลอดภัย ลดความยากจนของชุมชนตำบลก้อได้

<p>13. รูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและองค์กรภายในตำบลเพื่อแก้ปัญหาความยากจน (Resource Mobilization) จากโครงการนี้</p>	<p>มีรูปแบบการจัดการที่ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้องและเหมาะสมกับพื้นที่</p>	<p>รูปแบบ</p>	<p>≥ 2</p>	<p>รูปแบบการผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP/O และแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มแบบมีส่วนร่วมของตำบลก่อโดยนวัตกรจำนวน 5 ราย และเทศบาลตำบลก่อ ก่อให้เกิดการลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 และขับเคลื่อนกระบวนการแก้ปัญหาความยากจนได้เกษตรกรได้รวมกลุ่มกัน โดยมีเทศบาลตำบลก่อ และ มทร.ล้านนา เป็นพี่เลี้ยง จัดวิสาหกิจชุมชนบ้านก้อกรีนฟาร์ม เพื่อจำหน่ายสินค้าของตำบลก่อในแบรนด์ “บ้านก้อกรีนฟาร์ม สินค้า 3 รายการ ได้แก่ ผักสดปลอดภัย 14 ชนิด ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปากทอง และกล้วยดิบผง</p>
<p>14. แหล่งเรียนรู้ และหลักสูตรการเรียนรู้ของชุมชนที่มาจากเรื่องเด่นคนเด่น จนได้รับการยอมรับเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการแก้ปัญหาความยากจน</p>	<p>มีหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้</p>	<p>หลักสูตร / แหล่งเรียนรู้ / ศูนย์การเรียนรู้</p>	<p>≥ 5 แหล่งเรียนรู้ ≥ 3 หลักสูตร</p>	<p>1. แหล่งเรียนรู้การผลิตพืชมาตรฐานปลอดภัย GAP/O ที่เหมาะสมของนวัตกรรมต้นแบบ 9 รายการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของชุมชนตำบลก่อ</p> <p>2. หลักสูตร 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ 2) การผลิตพืชปลอดภัย (GAP) 2) การเลี้ยงปลาในกระชัง 3) การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะสินค้าร่องที่จะผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์ในนามตำบลก่อ ภายใต้แบรนด์ “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” สำหรับสินค้า 3 รายการ ได้แก่ ผักสดปลอดภัยมาตรฐาน GAP ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปากทอง และกล้วยดิบผง</p>
<p>2. เชิงคุณภาพ</p>				<p>การบูรณาการทำงานของสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นและชุมชนตำบลก่อ โดยนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้วิจัยและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มที่ได้มาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน ทำให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะอาชีพ และเทคโนโลยีให้กับชุมชนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของชุมชน สร้างคลังอาหารปลอดภัยของชุมชน และช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของชุมชนฐานรากและวางรากฐานทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมและขับเคลื่อนกลไกในการทำงานของรัฐบาลหลังวิกฤตการณ์การโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปัญหาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การพลิกฟื้นและกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน</p>

3. เจริญเวลา	1 ปี			ดำเนินการ ได้ร้อยละ 90
4. เจริญค่าใช้จ่าย (บาท)	3,220,000			1,627,553

ปัจจัยความสำเร็จ

การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนและโครงการวิจัย ต้องอาศัยหลักการเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายของงานพัฒนาชุมชนต่อไป หลักการของการพัฒนาชุมชน ถือเป็นหลักหรือจุดยืนในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน เพื่อการสร้างเสริมความเจริญในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติในที่สุด และการที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนดังกล่าวนี้ ต้องฝึกรวมประชาชนให้รู้จักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน อาศัยหลักการการพัฒนา ดังนี้

1. พิจารณาถึงบริบทของชุมชนเป็นหลักในการเริ่มงาน (Context)
2. การดึงประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วม (Participation)
3. การทำงานต้องค่อยเป็นค่อยไป (Gradualness)
4. การให้ความสำคัญกับคนในชุมชนเป็นหลัก (Man-Center Development)
5. การใช้วิธีดำเนินงานแบบประชาธิปไตย (Democracy)
6. การดำเนินงานต้องยืดหยุ่นได้ (Flexible)
7. สอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน (Culture)
8. ทำงานกับผู้นำท้องถิ่น (Local Leader)
9. ทำงานกับองค์กรที่มีอยู่ในชุมชน (Community Organization)
10. ทำการประเมินผลตลอดเวลา (Evaluation)
11. สอดคล้องกับนโยบายของชาติ (Policy)
12. การทำงานโดยผ่านกระบวนการกลุ่ม (Grouping Process)
13. การพัฒนาชุมชนต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuity)

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาชุมชน ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน

ด้าน	สถานการณ์/ปัญหา	แนวทางการพัฒนา
1. การวิจัย	1. ขาดงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ที่จะทำให้งานวิจัยถูกนำไปใช้ต่อ	1. วิเคราะห์ความต้องการของชาวบ้านและความเหมาะสมในการนำงานวิจัยไปใช้ในพื้นที่ 2. เลือกงานวิจัยที่สามารถแก้ปัญหาในพื้นที่ได้จริง และเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 3. มีพื้นที่สาธิตหรือการทดลองเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ชาวบ้านที่จะนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
2. การพัฒนาอาชีพ	1. ค่าครองชีพในชุมชนต่ำกว่าชุมชนในพื้นที่ราบและประชาชนมีรายได้ต่ำ 2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตผลผลิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดอื่น ๆ 3. ยังไม่มีตลาดที่รองรับผลผลิตทางการเกษตรที่แน่นอน	1. ส่งเสริมอาชีพที่สร้างรายได้ใหม่ในชุมชน 2. สร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิต ที่จะสามารถผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด เพื่อที่จะสามารถสร้างรายได้ได้ 3. หาดตลาดรองรับที่แน่นอน โปร่งใส และไม่กดดันราคา รวมทั้งรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดอำนาจการต่อรอง
3. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	1. ชุมชนยังพึ่งพาตนเองได้น้อย 2. ขาดกลุ่มต่าง ๆ ที่ช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ 3. เยาวชนคนรุ่นใหม่เข้าไปทำงานในเมืองมากขึ้น ขาดแรงงานในระดับครัวเรือน และขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	1. สนับสนุนให้ชุมชนวางแผนการพัฒนาด้วยกระบวนการภายในชุมชนเป็นหลัก ให้เจ้าหน้าที่มีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงและผู้ให้คำปรึกษา 2. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 3. ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกฝังจิตสำนึกในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ให้มองเห็นความสำคัญของชุมชนและการช่วยเหลือกิจกรรมภายในชุมชน
4. การตลาดและการขนส่ง	1. ชาวบ้านมีจุดพื้นที่ในการซื้อขายจำกัด ทำให้มีโอกาสด้านการซื้อขายสินค้าและผลผลิตน้อย 2. ชุมชนอยู่ห่างไกลทำให้การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก สินค้าและผลผลิตชำรุดเสียหาย ทำให้ไม่มีกำไร 3. ความเชื่อมั่นในผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรและผู้บริโภคต่ำ	1. ส่งเสริมอาชีพใหม่ที่มีตลาดรองรับ และวางแผนการผลิตเพื่อรองรับความต้องการตลาดทางเลือกอื่น 2. ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงเป็นผู้ช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรด้านการขนส่งและการติดต่อประสานตลาด 3. ร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการผลักดันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ 4. สร้างแบรนด์สินค้า เพื่อสร้างความมั่นใจในผลผลิต โดยผ่านกระบวนการคัดบรรจุ
5. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	1. ขาดน้ำในฤดูแล้ง 2. การคมนาคมไกลพื้นที่จำหน่ายผลผลิต	1. จัดสรรพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการเพาะปลูก 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในพื้นที่ 3. พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลก้อ

อำเภอสี จังหวัด ลำพูน

สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศักยภาพตำบล

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
(ก่อน)

ตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง
(หลัง)

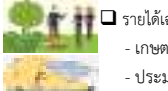
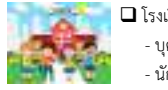
กลไกการดำเนินงาน

1. สถานที่คัดเลือกตัวแทนเกษตรกรที่สนใจ จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สํารวจ ติดตามวิถีเกษตรกร ร่วมกันออกแบบแนวคิด การปฏิบัติการผลิตพืชปลอดภัยระบบ GAP การเลี้ยงปลา และการแปรรูปเพิ่มมูลค่าร่วมกับชุมชน เทศบาลตำบลก้อ และเจ้าหน้าที่ U2T
2. วิจัยและพัฒนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรม เพื่อสร้างการเรียนรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านการจัดการพันธุ์พืช การเกษตรปลอดภัย การเลี้ยงปลา และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน และเทศบาลตำบลก้อ
3. การนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านพันธุ์พืช การเกษตรปลอดภัย การเลี้ยงปลา และการแปรรูปเพิ่มมูลค่าไปยกระดับคุณภาพมาตรฐาน GAP/GMP ชยายผลสร้างรายได้ และช่วยบริการและใช้ประโยชน์ในชุมชนตำบลก้อ

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

“แก่งก้อแสนงาม เรืองนามน้ำตก มรดกม่น้ำปิง บริสุทธิ์จริงอากาศธรรมชาติสุดสวย ร่ำรวยข้าวโพด”

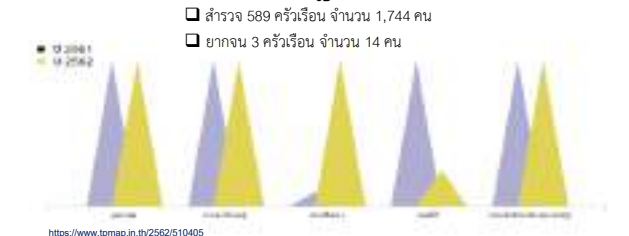

- พื้นที่ 531.921 ตารางกิโลเมตร (332,450 ไร่)
- พื้นที่ราบเชิงเขา ลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาและป่าไม้
 - หมู่ที่ 1 บ้านก้อทุ่ง หมู่ที่ 3 บ้านก้อจอก
 - หมู่ที่ 2 บ้านก้อหนอง หมู่ที่ 4 บ้านก้อท่า
- ประชากร 998 คน
 - ชาย 1,195 คน หญิง 1,219 คน
- โรงเรียนบ้านก้อจัดสรร
 - บุคลากร 22 คน
 - นักเรียน 265 คน
- รายได้เฉลี่ย 25,000 บาท/ปี
 - เกษตรกรรม 80%
 - ประมง 5%
 - รับจ้าง 5%
 - อื่นๆ 10%

ปัญหาสำคัญ: ตำบลก้อมีการเผาทำลายป่าเพื่อทำการเกษตร พื้นที่เกษตรเสื่อมโทรมและมีสารเคมีตกค้างจากการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การผลิตพืชอาหารอื่นๆ ที่จำเป็นในการบริโภค มีจำกัดและไม่มีมาตรฐานการผลิต เช่น ถั่วเหลือง ปลูกเพื่อการบริโภคและแปรรูปถั่วเน่า บางส่วนจำหน่ายเป็นรายได้เสริมแต่การผลิตค่อนข้างจำกัด

http://surasaksasabhorn.blogspot.com/2012/09/blog-post_11.html

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

1. การจัดการพันธุ์พืช การเกษตรปลอดภัย การเลี้ยงปลา และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม
2. การสร้างสัมมาชีพในพื้นที่
3. ส่งเสริมการทำเกษตรพอเพียง อาหารปลอดภัย และสร้างมูลค่าเพิ่ม
4. ผูกอบรมทักษะอาชีพ
5. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล

สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร
เทคโนโลยีนวัตกรรม
เทศบาลตำบลก้อ

- การอนุรักษ์พื้นที่การเกษตร และพันธุ์พืช การผลิตเกษตรปลอดภัย (พืชผัก ปลา) และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มที่ได้มาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่า สร้างคลังอาหารชุมชน ช่วยยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน 29 คน
2. การพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์พันธุ์พืชมรดก การผลิตพืชปลอดภัย การเลี้ยงปลา และการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรเพิ่มมูลค่า รวมทั้งหมด 460 คน ในหลักสูตรการอบรม จำนวน 8 หลักสูตร เกิดนวัตกรรมชาวบ้านทั้งหมด 9 คน
3. แปลงเกษตร 191 ไร่ เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP จำนวน 28 คน พืชผักปลอดภัย “Q” 73 ชนิด
4. เกษตรกรจดทะเบียนกลุ่ม “วิสาหกิจชุมชนบ้านก้อกรีนฟาร์ม” ทำการผลิตผักปลอดภัย 11 ชนิด ข้าวเกรียบปากหอม และถั่วเน่ารสดี ผง ตรา “บ้านก้อกรีนฟาร์ม” เพื่อจำหน่าย
5. ชุมชนมีคลังอาหารชุมชนซึ่งแปรรูปรวมและอนุรักษ์พันธุ์พืชมรดก (Heirloom seed) แปลงผักสวนครัว และปลาดิบปลา ทำให้ชุมชนมีต้นทุนแหล่งอาหารที่สามารถเสริมสร้างความปลอดภัยที่ดี ทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของชุมชน
6. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ช่วยลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ให้ประชาชนในตำบลก้อ ไม่น้อยกว่า 3,000 บาท/คน/เดือน
7. Community Big Data (CBD) จำนวน 204 ข้อมูล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น 15% (3,000 บาท/ครัวเรือน)
- 2) ผลผลิตเพิ่มขึ้น 50% เฉลี่ย 2 เท่าจากเดิม
- 3) การเลี้ยงปลาเพื่อเป็นอาหารกลางวันและขายผลสุ่มชุมชน
- 4) การแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรเพิ่มมูลค่าที่มีคุณภาพปลอดภัยได้ไม่น้อยกว่า 15 ครัวเรือน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- 1) ชุมชนมีรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- 2) ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรลง 50%
- 3) การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปหางานทำลดลง
- 3) ลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

- โครงการ U2T บรรลุเป้าหมายโดยปรับใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อชุมชนและความร่วมมือของชุมชน ในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล

ผู้รับผิดชอบ: รศ. ดร.จกานลักษณ์ ขนบดี
เบอร์ติดต่อ 089-6330887 สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มทร ล้านนา
คณะทำงาน: รศ. ดร.มาลี ตั้งระเบียบ, ดร.ภัทราภรณ์ ศรีสมรรถการ, ดร.สุภาวดี แซ่ม ผศ. ดร.นীর โฉมศรี, อ.สมเกียรติ ต้นตา, ดร.พญศักดิ์ มะโนชัย, อ.กิตติพันธ์ เพ็ญศรี นายชัยวัฒน์ พงศ์สุมาลกุล, นายเอกพงษ์ หลีกแดง และเทศบาลตำบลก้อ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลตลิ่งชัน
อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรัตน์ อัมพิกักษ์

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัญฐณา	ดิษฐ์แก้ว
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์	ฤทธิขุน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพรัตน์	จันทร์แก้ว
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพิน	มีใจเจริญ
5. ดร.สรินยา	สุภัทรานนท์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้ำฝน	คงสกุล
7. นางสาวรุจาภา	สุกใส
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์	จันทร์แก้ว
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุธนา	ศรีอุดม
10. ดร.อภิชัย	ชื้อสัตย์สกุลชัย

11. นางนมิตา	ชื่อสัตย์สกุลชัย
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำไพ	สงวนแวว
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิศักดิ์	ชินแก้วหล้า
14. นางสาววรรณวิมล	พุ่มโพธิ์
15. นางสาวปิยะพร	เสมาทอง

ความเป็นมา

ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัยมีเนื้อที่โดยประมาณ 334 ตารางกิโลเมตร (208,750 ไร่) มี 10 หมู่บ้าน จำนวน 2,904 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 9,966 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2562) ซึ่งถือว่ามีข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ จำนวนมาก จึงควรที่จะทำการจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนต่อไปได้ และประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์เช่น โค แต่ยังมีประสบปัญหาเรื่องน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก ประชากรจึงหันมาเลี้ยงโคมากขึ้น การปลูกหญ้ากลายเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ชุมชนให้ความสนใจมาก เนื่องจากมีตลาดรับซื้อ ในปัจจุบันการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ชุมชนจึงมีความต้องการที่จะให้มีการส่งเสริมอาชีพการปลูกหญ้าเนเปียร์และทำการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการค้า รวมถึงการทำอาหารโคขุนใช้เองเพื่อลดต้นทุนในการซื้ออาหารโคขุนจากภายนอก และชุมชนต้องการทำอาชีพเสริมในช่วงนอกฤดูการผลิตในการทำเกษตร คือ การนวดแผนไทย การผลิตน้ำพริก และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลา ซึ่งสามารถหาได้จากอ่างเก็บน้ำภายในตำบลตลิ่งชัน 3 แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำตาผ้าขาว อ่างเก็บน้ำห้วยแม่กองค่าย และอ่างเก็บน้ำแม่รำพัน

นอกจากนี้ภายในชุมชนยังมีการรวมกลุ่มเพื่อนำผลิตผลผลิตชุมชนออกจำหน่าย จำเป็นต้องมีบรรจุภัณฑ์และติดฉลากที่บรรจุภัณฑ์ ซึ่งการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะทำให้ง่ายต่อการใช้งานของผู้บริโภค ทั้งมีส่วนช่วยให้สินค้าเป็นที่จดจำได้ง่าย เพราะเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค และในช่วงของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้การขายสินค้าทำได้ค่อนข้างยาก จึงมีความต้องการที่จะขยายการตลาดจึงสนใจที่จะทำการตลาดออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์ผลผลิตชุมชน จึงมีการทำการตลาดในสื่อออนไลน์ เช่น เพจ Facebook มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทำให้สินค้าของเราเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น โดยใช้วิธีต่าง ๆ ในการโฆษณาผ่านเว็บไซต์ หรือโฆษณาขายสินค้าที่จะนำสินค้าไปเผยแพร่ตามสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้และเกิดความสนใจ จนกระทั่งเข้ามาใช้บริการหรือซื้อสินค้าในที่สุด ผู้รับผิดชอบโครงการจึงมีการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการทำตลาดออนไลน์เพื่อให้ชาวชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เมื่อชุมชนมีองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ มีความพร้อมด้านเครื่องมือในการผลิตสินค้า การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ แต่ยังมีขาดยังขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพทำให้ธุรกิจไม่เติบโต เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ จึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนและกระบวนการทางบัญชีเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ อีกทั้งยังทำให้กลุ่มอาชีพได้ทราบถึงต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง และสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อบริหารธุรกิจหรือกลุ่มอาชีพได้อย่างยั่งยืนต่อไป

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนเริ่มต้นโครงการได้ทำการประเมิน 16 ประเด็น ของพื้นที่ตำบลลิ้งชั้น อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย พบว่ามีการดำเนินการใน 9 เป้าหมาย เป็นตำบลที่อยู่รอด จึงได้ทำการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนใน ประเด็นที่ 4 สัมมาชีพเต็มพื้นที่ ประเด็นที่ 5 เกษตรทฤษฎีใหม่ ประเด็นที่ 7 การจัดการวิสาหกิจ และประเด็นที่ 8 การฝึกอบรมด้านสังคม โดยดำเนินกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนในชุมชน พัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เป็นตำบลมุ่งสู่ความพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

ประเภทกิจกรรมตามแผนพัฒนารายตำบล	รูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินการพัฒนาตำบล
2.1 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)	กิจกรรมที่ 1 การผลิตน้ำพริกเพื่อเพิ่มมูลค่าให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน
	กิจกรรมที่ 2 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
	กิจกรรมที่ 3 ฝึกอบรมช่างพื้นฐาน
	กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมอาชีพการนวดแผนไทย
2.2 การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)	กิจกรรมที่ 5 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการทำตลาดออนไลน์
2.3 การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)	กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
	กิจกรรมที่ 9 การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการเงินและบัญชีต้นทุนสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
	กิจกรรมที่ 10 กิจกรรมการถอดบทเรียนองค์ความรู้ชุมชนบ้านลิ้งชั้น
2.4 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)	กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการลดต้นทุนอาหารโคและสร้างมูลค่าเพิ่ม
	กิจกรรมที่ 8 ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการเกษตร

วิธีการดำเนินงาน

1 ศึกษาความต้องการของชุมชน ประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนในการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และทักษะอาชีพให้กับประชาชน

2 การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมที่ 1 การผลิตน้ำพริกเพื่อเพิ่มมูลค่าให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน และกิจกรรมที่ 2 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เนื่องจากชุมชนมีทรัพยากรภายในชุมชน จึงนำมาแปรรูปเพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน และกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมที่ 3 ฝึกอบรมช่างพื้นฐาน กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมอาชีพการนวดแผนไทย และกิจกรรมที่ 5 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการตลาดออนไลน์ สำหรับกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการลดต้นทุนอาหารโคและสร้างมูลค่าเพิ่ม กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และกิจกรรมที่ 8 ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการเกษตร ได้นำเทคโนโลยี เครื่องมือ ได้แก่ ต้นแบบระบบพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นแบบเครื่องสับบดหญ้า ต้นแบบระบบแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ ต้นแบบระบบน้ำหยด ต้นแบบระบบการให้น้ำอัจฉริยะ และกิจกรรมที่ 9 การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการเงินและบัญชีต้นทุนสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โดยมีหน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ เทศบาลตำบลตลิ่งชัน, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, โรงเรียนบ้านตลิ่งชัน, วิสาหกิจชุมชน, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตลิ่งชัน, สำนักงานการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมเด่น/บริการ/ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต

ฝ้าย้อมดินถิ่นประวัติศาสตร์, กลุ่มวิสาหกิจชุมชน, แหล่งท่องเที่ยวชุมชน

คนเด่น/ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ

ผู้นำชุมชนเด่น	นายกเทศมนตรีตำบลตลิ่งชัน นายประเทือง นาราสิริวิมล
วิสาหกิจชุมชนเด่น	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสร้างโคเนื้อบ้านวังหาด
ปราชญ์ชาวบ้าน	นายเอื้อน บุญมา ช่างทำมิด นายพินิจ บุญหนัก หมออดินประจำศูนย์แบ่งปันตำบล

แหล่งเรียนรู้

ศูนย์เรียนรู้เกษตรดินดีบ้านตลิ่งชัน
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจผสมผสานบ้านวังไทรย่อย
ศูนย์เรียนรู้พิพิธภัณฑ์โบราณคดีชุมชนบ้านวังหาด

หลักสูตร

หลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร(การทำปลาสาม)
หลักสูตรการส่งเสริมผลิตน้ำพริกเพื่อเพิ่มมูลค่าให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน
(น้ำพริกเผากุ้ง, น้ำพริกกุ้งนรกแตก, น้ำพริกแจ่วบอง)
หลักสูตรการอบรมช่างพื้นฐาน

ปัจจัยความสำเร็จ

องค์กรหลักในตำบล เทศบาลตำบลตลิ่งชัน, โรงเรียนบ้านตลิ่งชัน, องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น, วิสาหกิจชุมชน, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตลิ่งชัน, สำนักงานการศึกษานอกกระบบ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Key Actors คือ นายกเทศมนตรีตำบลตลิ่งชัน นายประเทือง นาราสิริวิมล ซึ่งประชาชนภายในชุมชนให้ความร่วมมือ ผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความตั้งใจในการทำงาน พัฒนาปรับปรุงระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ประชาชนชุมชน ผู้นำชุมชน คอยช่วยแนะนำการทำงานต่างๆ ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมได้ แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดฝึกอบรมผ่านระบบออนไลน์
- การประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ยังไม่ทั่วถึงและขาดความต่อเนื่อง
- แนวทางการแก้ไขปัญหา การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านไปยังผู้นำท้องถิ่น และเพิ่มความถี่ในการประชาสัมพันธ์มากขึ้น การประชาสัมพันธ์ในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน

แนวทางการพัฒนา

จากการดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตอาหารสัตว์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมอบรมจำนวนมาก และพบปัญหาในการเลี้ยงโคที่ยังไม่เป็นระบบ จึงมีแนวทางในการจัดโครงการพัฒนาระบบการเลี้ยงโค การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาการเลี้ยงโค และการเลี้ยงโคทำให้เกิดมูลโคซึ่งเป็นของเสีย จึงมีแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการแปรรูปมูลโค การทำระบบแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์

และจากการสำรวจสถานที่ท่องเที่ยว อาหารท้องถิ่น กิจกรรมภายในชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชน จึงมีแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่การท่องเที่ยวชุมชนเชิงนวัตกรรม

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

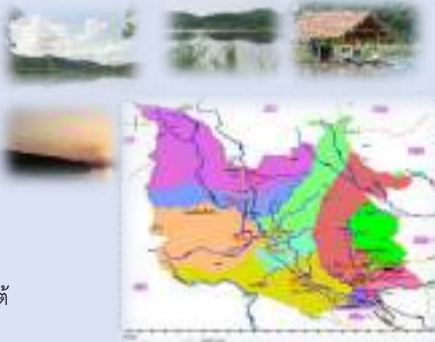
ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลตลิ่งชันมีเนื้อที่ 334 ตารางกิโลเมตร (208,750 ไร่) จำนวน 2,904 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 9,966 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ ตำบลตลิ่งชันมีอ่างเก็บน้ำ 4 แห่ง ถือเป็นแหล่งกำเนิดของห้วย ลำคลอง ที่สำคัญในการใช้อุปโภคบริโภคและใช้ในการทำการเกษตร

- หมู่ที่ 1 บ้านตลิ่งชัน
- หมู่ที่ 2 บ้านวังหาด
- หมู่ที่ 3 บ้านวังหิน
- หมู่ที่ 4 บ้านลานกระบือ
- หมู่ที่ 5 บ้านวังโตก
- หมู่ที่ 6 บ้านหนองเตาปูน
- หมู่ที่ 7 บ้านหนองบัวดำ
- หมู่ที่ 8 บ้านตลิ่งชันใต้
- หมู่ที่ 9 บ้านลานกระบือใต้
- หมู่ที่ 10 บ้านวังไทรย้อย

กลไกการดำเนินงาน

ศึกษาความต้องการของชุมชน

กำหนดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรม โดยมหาวิทยาลัยราชมงคลล้านนา ตาก และผู้รับจ้าง U2T ตำบลตลิ่งชัน

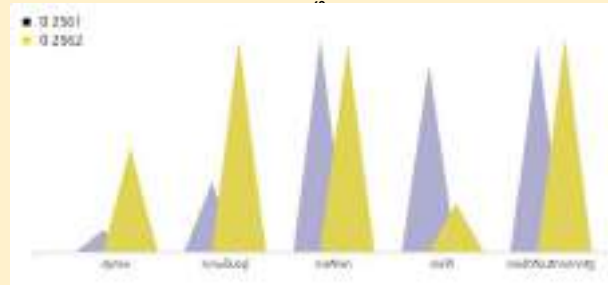
ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน จำนวน 20 อัตรา ประกอบด้วย บัณฑิตจบใหม่ 10 คน ประชาชน 5 คน นักศึกษา 5 คน
2. การพัฒนาทักษะ Digital Literacy, English Competency, Financial Literacy, Social Literacy ครบ 20 คน
3. การยกระดับทักษะอาชีพช่างพื้นฐาน การนวดแผนไทย การระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน การลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์
4. การยกระดับวิสาหกิจชุมชนด้านระบบบัญชี
5. Community Big Data
6. เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร และ ต้นแบบเครื่องมือและเทคโนโลยีในชุมชน
7. คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่ ประเด็น

- 4. สัมมาชีพเต็มพื้นที่
- 5. เกษตรทฤษฎีใหม่
- 7. การจัดการวิสาหกิจชุมชน

- 1) การผลิตน้ำพริกเพื่อเพิ่มมูลค่า
- 2) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- 3) อบรมช่างพื้นฐาน
- 4) การส่งเสริมอาชีพการนวดแผนไทย
- 5) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตลาดออนไลน์
- 6) การผลิตอาหารโคและสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 7) ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
- 8) เทคโนโลยีในการเกษตร
- 9) การบริหารจัดการการเงินและบัญชีต้นทุน
- 10) การถอดบทเรียนองค์ความรู้

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ให้ตรงตามความต้องการของชุมชน โดยพัฒนาให้เกิดเป็นต้นแบบหรือศูนย์เรียนรู้ ให้สามารถศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรัตน์ อิ่มพิทักษ์

เบอร์ติดต่อ 095-6427724

หน่วยงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม
รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย
(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ตำบลที่อยู่รอด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลป่าป้อง
อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายพิชญ์ พรหมพราย

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. ผศ.นทีชัย	ผัสดี
2. น.ส.หนึ่งฤทัย	แสงใส/
3. นายปรัชญา	นามวงศ์
4. น.ส.ทิพย์ภาวรรณ	ตันอ้วน
5. นายสิทธิศักดิ์	ยี่ยวน
6. นางลมัย	ผัสดี
7. น.ส.จิรัฐติกา	มานะจรรยาพงศ์
8. นายภัทรกร	ออแก้ว
9. น.ส.เสงี่ยม	คีนดี
10. นางกุลินา	ศักดิ์ศิริศรีฟ้า

11. น.ส.ทิน	อ่อนนวล
12. นายณัฐพงษ์	แปงใจ
13. นายอภิชาติ	ใสงาม
14. นายวัชรรัตน์	ถมทอง
15. นายศักดิ์รินทร์	ชาวจี๊ว

ความเป็นมา

เทศบาลตำบลป่าป้อง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอคดยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอคดยสะเกิดไปทางทิศใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 23.33 ตารางกิโลเมตร ตำบลป่าป้อง มี 8 หมู่บ้านชุมชนในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีวิถีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายมีการอยู่อาศัยแบบครอบครัวขยาย ในลักษณะเครือญาติใหญ่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆทั้งในกิจกรรมประเพณีและกิจกรรมของชุมชน มีผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คอยดูแลด้านการปกครอง และมีสมาชิกสภาเทศบาลคดยประสานในด้านการพัฒนา ตำบลป่าป้องมีแผนในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายในการขับเคลื่อน โดยการเชื่อมโยงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการเกี่ยวกับเศรษฐกิจของชุมชน เพื่อสร้างแกนนำเครือข่ายขับเคลื่อนในการสานต่อองค์ความรู้ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทเขิน ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือรวมทั้งภูมิปัญญาด้านอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่น และรวมพลังในการดำเนินกิจกรรมให้ไปในทิศทางเดียวกัน กลุ่มชาติพันธุ์ไทเขินบ้านป่าป้อง บรรพบุรุษไทเขินบ้านป่าป้อง ได้ย้ายถิ่นฐานมาจากเมืองเชียงตุงตอนเหนือของพม่า เข้ามาอยู่ที่ เมืองเชียงใหม่ในสมัยพระเจ้ากาวิละ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อหมู่บ้านเดิมที่อพยพมา คือ บ้านป่องเอ็งกาดเต้า ปรากฏหลักฐานการตั้งชื่อ “บ้านป่าป้อง” และวัดป่าป้อง เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2354 ชนเผ่าลาหู่ ได้อพยพมาจาก อำเภอแม่ฮาด อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ยังอพยพมาจาก จังหวัดตาก จังหวัดแม่ฮ่องสอน อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 1 บ้านป่าตึงน้อยและ หมู่ที่ 7 บ้านป่าปางงาม ในเขตติดเชิงเขา ตั้งแต่ พ.ศ.2547 เป็น ชนเผ่าลาหู่ดำและลาหู่เหลือง ปัจจุบันมีจำนวน 140 ครัวเรือน ประชากรมากกว่า 700 คน เบื้องต้นมีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมของชุมชน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

นำมาเป็นโจทย์ในการพัฒนา

- ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
- ฝึกอบรมทักษะอาชีพ
- พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง
- ส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ตำบล
- สร้างกลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชน

แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้านการฝึกอบรมทักษะอาชีพ

- พัฒนาทักษะฝีมือโคมล้านนา การลอกลายลงบนกระดาษเป่าผ้าและตกแต่งโคมล้านนาที่เป็นเอกลักษณ์ตำบลป่าป้อง
- การทำแปลงสาธิตเกษตรอินทรีย์ปลูกพืชฟ้าทะเลลายโจร การทำน้ำหมักชีวภาพ, การให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์เกษตรยั่งยืน และปลูกพืชไร่ดิน (ไฮโดรโปนิกส์น้ำนิ่ง)

- อบรมสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ออกแบบวิดีโอ, การถ่ายทำ Video Shot, การสร้าง Story Board, เทคนิค Camera Movement
- พัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ การแปรรูปทำสเปรย์ไถ่ยุ่ง, สเปรย์ปรับอากาศ และสบู่สมุนไพร

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

สำหรับโครงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทยจีนเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นชุมชนตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา โดยได้จ้างงานทั้งหมด 3 ประเภท คือ ประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา ให้มีงานทำและฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน เพื่อส่งเสริมให้คนเด่นภายในชุมชนสามารถเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและต่อยอดองค์ความรู้

2. กิจกรรมการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือรวมทั้งภูมิปัญญาด้านอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ เป็นกิจกรรมที่ได้พัฒนาทักษะฝีมือการทำโคมล้านนาและออกแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบลป่าป้อลงบนโคมล้านนาและกระดาษ รวบรวมได้จัดทำสื่อองค์ความรู้ออนไลน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยจีนในการเผยแพร่สู่คนรุ่นใหม่

3. กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางการเกษตรโดยการทำเกษตรด้วยกรรมวิธีทางธรรมชาติ “เกษตรอินทรีย์” และด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลงพื้นที่สำรวจพื้นที่ทางการเกษตรและพัฒนาทักษะการปลูกพืชด้วยกรรมวิธีทางธรรมชาติ คือ การทำน้ำหมักชีวภาพ, การให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์เกษตรยั่งยืน ปลูกพืชไร่ดิน (ไฮโดรโปนิกส์น้ำนิ่ง) และส่งเสริมการปลูกพืชฟ้าทะลายโจร โดยจัดทำรูปแบบการปลูกแบบเกษตรอินทรีย์เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชน

4. กิจกรรมการพัฒนาเส้นทาง/โปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของชุมชนพัฒนาทักษะทางการตลาด เพิ่มช่องทางการจำหน่าย ในกิจกรรมนี้มีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนและจัดกิจกรรมสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยมีการให้ความรู้ในเรื่องการออกแบบวิดีโอ, การถ่ายทำ Video Shot, การสร้าง Story Board, เทคนิค Camera Movement

5. กิจกรรมการพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับมาตรฐานในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องสามารถจำหน่ายได้ ในกิจกรรมนี้ได้สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ของชุมชน คือ การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป อาทิเช่น การทำสเปรย์ปรับอากาศ, สเปรย์กันยุงจากสมุนไพร, สบู่จากกากกาแฟ และการทำลูกประคบสมุนไพร

วิธีการดำเนินงาน

เครื่องมือ

นำกระบวนการ PDCA และการวิเคราะห์แบบ SWOT เข้ามาช่วยในเรื่องของการหาจุดแข็ง จุดอ่อน องค์ความรู้
โคมล้านนา

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม

กิจกรรมอบรมการเรียนรู้วัฒนธรรมชาติพันธุ์สู่คนรุ่นใหม่กับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือโคมลันนาและตกแต่งโคมลันนาที่เป็นเอกลักษณ์ตำบลป่าป้อง

กิจกรรมการทำแปลงสาธิตเกษตรอินทรีย์ปลูกพืชฟ้าทะลายโจร

กิจกรรม อบรมสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

กิจกรรมการอบรมการทำน้ำหมักชีวภาพ

กิจกรรมการแปรรูป การทำสเปรย์ไถ่ยุ้ง สบู่จากกากกาแฟ และสเปรย์ปรับอากาศ

ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์โคมลันนาที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบลป่าป้อง

สเปรย์ไถ่ยุ้งและสเปรย์ปรับอากาศ

สบู่กากกาแฟ

คนเด่น

อาจารย์วีระชาติ พاجرทิศ ผู้ศึกษาวัฒนธรรมไทเขินตำบลป่าป้อง

นางบัว พวงสะอาด ผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดตุ้ง-คริวสี่ขะตา

นายวินัย สายไฮคำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 บ้านดวงดี และมีความรู้การปลูกพืชเพื่อชีวิตประจำวัน

นางวัลลีย์ พวงสายใจ ผู้มีความรู้การทำโคมลันนาหมู่ 4

ผู้นำชุมชน

นายสมบุรณ์ ริญญา นายกเทศบาลตำบลป่าป้อง ผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรม

นางกัลยา มีรักษ์ ปลัดเทศบาลตำบลป่าป้องผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรม

แหล่งเรียนรู้

ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่โคกหนองนาหมู่ 7 บ้านป่ายางงาม

หลักสูตร

การทำโคมลันนา

ปัจจัยความสำเร็จ

นายกเทศบาลตำบลป่าป้อง

ปลัดเทศบาลตำบลป่าป้อง

กำนันและผู้ใหญ่บ้าน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลป่าป้อง

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

เนื่องจากสถานการณ์ (Covid-19) ในปัจจุบันมีการระบาดและพบผู้ติดเชื้ออย่างต่อเนื่อง ทำให้การลงพื้นที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

แนวทางการพัฒนา

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมเชื่อมโยงวัฒนธรรมตำบลป่าป้อง

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ดอยสะเก็ด

ศึกษาภาพ
ตำบล

ก่อน
ตำบลยังไม่สามารถอยู่รอด

หลัง
เป็นตำบลที่อยู่รอด

ข้อมูลตำบล

เขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลป่าป้อง ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของอำเภอดอยสะเก็ด โดยห่างจาก ที่ว่าการอำเภอดอยสะเก็ดประมาณ 4 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางสายดอยสะเก็ด - น้อยสร้าง ตำบลป่าป้องแต่เดิมเป็นตำบลเดียวกับตำบลช้างบ้าน โดยมีขุนป่าป้อง ปรสาพร เป็นกำนัน ต่อมาได้แยกออกมาเป็นตำบลป่าป้อง มีฐานะเป็นสภาตำบล ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2538 และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาล ตำบลเมื่อ วันที่ 27 ตุลาคม 2552 ซึ่งตำบลป่าป้องมีอาณาเขตพื้นที่ที่อยู่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียง และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- **ทิศเหนือ** ติดกับตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอดอยสะเก็ด โดยมีน้ำแม่ดอกแดงและแนวสันเขาเป็นแนวแบ่งเขต
- **ทิศตะวันออก** ติดกับตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด โดยใช้สันเขาและสันเขาเป็นแนวแบ่งเขต
- **ทิศใต้** ติดกับตำบลช้างบ้าน ตำบลแม่ฮ้อยเงิน และตำบลแม่โป่ง โดยใช้สันเขาเหมืองทองขัวและ น้ำแม่ฮ้อยเงินเป็นแนวแบ่งเขต
- **ทิศตะวันตก** ติดกับตำบลเชียงเคี่ยน และ ตำบลช้างบ้านโดยใช้สันเขาและลำเหมืองเป็นแนวแบ่งเขต

กลไกการดำเนินการ

การแก้ไขปัญหาเชิงนวัตกรรม (Innovative Problem Solving) โดยมีกระบวนการดังนี้

1. วิเคราะห์และระบุจุดของปัญหา
2. แสวงหาข้อมูล ความรู้ และพัฒนาแนวคิดสำหรับการแก้ปัญหา
3. ออกแบบวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
4. ดำเนินการแก้ปัญหาและประเมินแบบก้าวหน้า (Formative evaluation)
5. ประเมินสรุปยอดการแก้ปัญหา (Summative evaluation)
6. ถอดบทเรียน (Lesson learned) และนำเสนอ
7. เป็นการสังเคราะห์ประสบการณ์การแก้ปัญหาออกมาเป็นองค์ความรู้ (Body of knowledge)

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

TPMAP พิจารณาจาก 5 มิติ ได้แก่

1. **ด้านสุขภาพ** จาก 61 คนในปี 2563 เหลือ 42 คน ในปี 2564
2. **ด้านการศึกษา** จาก 144 คนในปี 2563 ลดลงเหลือ 74 คน ในปี 2564
3. **ด้านการเงิน** รายได้จาก 196 คนในปี 2563 ลดลงเหลือ 195 คน ในปี 2564
4. **ด้านความเป็นอยู่** จาก 55 คน ในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 60 คน ในปี 2564
5. **ด้านการเข้าถึงบริการรัฐ** จาก 6 คนในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 7 คน ในปี 2564

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน : อัตราการว่างงานของประชาชนลดลง แก้ปัญหาความยากจน และประชาชนมีรายได้
2. การพัฒนาทักษะ : ประชาชนในตำบลป่าป้องมีความรู้ความสามารถในการการรายได้เลือกครอบครัว
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ : พัฒนาชุมชนป่าป้องให้เข้มแข็ง และสามารถสร้างให้เป็นจุดท่องเที่ยวได้
4. Community Big Data : ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลของตำบลป่าป้องผ่านออนไลน์จากแอปพลิเคชัน CBD

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

ภายในตำบลป่าป้องอยู่ในช่วงเวลาของกระบวนการในการเริ่มต้นการพัฒนาซึ่งยังไม่สามารถสรุปออกมาเป็นตัวเลขและทำการเปรียบเทียบได้

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลป่าป้องมีกิจกรรมทำร่วมกัน เสริมสร้างความสามัคคี มีความกลมเกลียวในสังคม ทำให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง และสามารถสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ เพื่อพัฒนาให้ยั่งยืน

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

โดยพื้นที่ของตำบลป่าป้อง เป็นพื้นที่ราบ ซึ่งล้อมรอบด้วยภูเขาและแม่น้ำ เหมาะแก่การเพาะปลูกและการเกษตร ทำให้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีหลากหลายเชื้อชาติพันธุ์ รวมไปถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทยถิ่น ทางกลุ่ม U2T จึงนำจุดเด่นของตำบลป่าป้อง มาอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้เพื่อเกิดความยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. กิจกรรมการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์สูงเสริญและพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่
2. กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางเกษตรโดยการทำการเกษตรด้วยกรรมวิธีทางธรรมชาติ "เกษตรอินทรีย์" และด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. กิจกรรมพัฒนาเส้นทาง/โปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของชุมชนพัฒนากิจกรรมทางการตลาด เพื่อช่องทางจำหน่ายในพื้นที่
4. กิจกรรมพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับมาตรฐานในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องสามารถจำหน่ายได้ในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ควรมีโครงการที่ต่อเนื่องเพื่อต่อยอดและพัฒนากิจกรรมทั้งหมดในการยกระดับแต่ละกิจกรรมต่อไป

ผู้รับผิดชอบ

นายพิษณุ พรหมพราย
เบอร์ติดต่อ : 081-7467065
หน่วยงาน : กลุ่มงาน สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ) ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายกฤตพงศ์ เพชรบุล

ความเป็นมา

พื้นที่ดั้งเดิมของชาวบ้านในตำบลปางหินฝนนั้น จะมีชาวไทยภูเขาเผ่าลัวะมาตั้งรากฐานเป็นเผ่าแรก และมีชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงและเผ่าม้งอพยพมาจากอำเภอแม่ริม ตามลำดับ เข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากนในท้องที่ตำบลปางหินฝน ส่วนการตั้งถิ่นฐานของชาวบ้านเมื่อไรนั้นไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด และใครเป็นผู้ริเริ่มของแต่ละเผ่าก็ไม่ปรากฏแน่ชัด เหตุการณ์ในอดีตที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในหมู่บ้านที่ผ่านมานั้นอำเภอแม่แจ่มเคยมีเหตุการณ์ที่ไม่สงบเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2519 – 2522 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขาที่อยู่บนดอย เพราะชาวบ้านบนดอยไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ชาวบ้านจะอยู่กันแบบพึ่งพาตนเองและไม่มีการสร้างกลุ่มอิทธิพลอะไรเกิดขึ้น ต่อมาภายหลังเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เสีจสิ้นสุดลง การทำมาหากินเป็นปกติมีเพียงมาตรการการลดพื้นที่ปลูกฝิ่นลด และเริ่มมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปดำเนินการและหาพืชอื่นมาทดแทนการปลูกฝิ่น จากนั้นชาวบ้านเริ่มรู้จักหน่วยงานทางราชการและเอกชนดีขึ้น การดำรงชีวิตดีขึ้นเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะที่ตั้ง อาณาเขตและการปกครอง

ที่ตั้งตำบลปางหินฝนตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกและทางทิศใต้ของอำเภอแม่แจ่ม เป็นตำบลที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 5 ของอำเภอแม่แจ่ม มีพื้นที่ทั้งหมด 372.28 ตารางกิโลเมตร สภาพเป็นภูเขาและหุบเขา และอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งตำบล ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 27 กิโลเมตร

จำนวนหมู่บ้าน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้านดังนี้ คือ

- หมู่ที่ 1 บ้านแม่หงานหลวง
- หมู่ที่ 2 บ้านพุย
- หมู่ที่ 3 บ้านแม่แฮใน
- หมู่ที่ 4 บ้านแม่ต๋อม
- หมู่ที่ 5 บ้านของ
- หมู่ที่ 6 บ้านเฮาะ
- หมู่ที่ 7 บ้านแปะ
- หมู่ที่ 8 บ้านกอกน้อย
- หมู่ที่ 9 บ้านแม่แฮใต้
- หมู่ที่ 10 บ้านปางหินฝน
- หมู่ที่ 11 บ้านกองบอด
- หมู่ที่ 12 บ้านพุยใต้
- หมู่ที่ 13 บ้านดินขาว
- หมู่ที่ 14 บ้านโมโลตุ้

จำนวนประชากรใน ตำบลปางหินฝน

ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด 1,454 หลังคาเรือน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 7,492 คน มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 811 คน มีจำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปีทั้งหมด 742 คน มีจำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรังทั้งหมด 133 คน มีจำนวนสตรีตั้งครรภ์ทั้งหมด 18 คน มีจำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไปทั้งหมด 1,245 คน มีจำนวนผู้พิการทั้งหมด 29 คน

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลแม่ศึกและตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลห้วยฮ่อมและตำบลขุนแม่ลา อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภูมิประเทศ

ตำบลปางหินฝน มีลำน้ำแม่ต๋อมและลำน้ำแม่ศึกเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านตำบลทางทิศใต้และเหนือตามลำดับ ซึ่งตำบลปางหินฝนเป็นต้นน้ำของลำน้ำที่สำคัญทั้งสองสายที่น้ำไหลตลอดทั้งปี มีลำห้วยที่ใช้บริโภคจำนวน 15 ลำห้วย และมักจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เนื่องจากน้ำมีปริมาณน้อยและไม่มีที่กักเก็บ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาและหุบเขา มีความลาดชันของภูเขาคิดได้ประมาณ 35 เปอร์เซ็นต์ สูงกว่าระดับน้ำทะเล 800 - 1,000 เมตรโดยประมาณ และเป็นพื้นที่ภูเขาประมาณ ร้อยละ 90 ของพื้นที่ทั้งหมด

การสาธารณสุขและสถานพยาบาล

สถานพยาบาลในพื้นที่ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลจำนวน 2 แห่ง ประชากรในตำบลมีอัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำร้อยละ 60

หน่วยธุรกิจและอุตสาหกรรมในเขตตำบล

ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีหน่วยธุรกิจและอุตสาหกรรมในเขตตำบลดังนี้ มีปื้มน้ำมันตลอดจำนวนทั้งสิ้น 2 แห่ง มีโรงสีขนาดเล็กจำนวนทั้งสิ้น 3 แห่ง และมีร้านค้าขนาดเล็กจำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวและประเพณีที่สำคัญ

ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้ 1) ต้นไทรใหญ่ (อายุ พันปี) บ้านแปะ 2) ดอกบัวตองและทิวทัศน์บ้านดินขาว 3) ดอกบัวตองและทิวทัศน์บ้านทุ่งหญ้า 4) ทิวทัศน์ บ้านโซโดซา โรงเรียนแม่ฟ้าหลวง 5) อ่างเก็บน้ำแม่ต๋อม 6) เดินป่าธรรมชาติแม่ต๋อม – แม่ลาน้อย

7) น้ำตกแม่หงาน และตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีประเพณีที่สำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1) ประเพณีปีใหม่ (กินวอ) ชาวเขาเผ่าม้ง 2) ประเพณีปีใหม่ (คริสต์มาส) ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง 3) ประเพณี ปีใหม่ชาวเขาเผ่าลื้อ

การรวมกลุ่มของประชาชน

ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีการรวมกลุ่มที่มีความเป็นชนเผ่าและการรักษา ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม อีกทั้งยังมีกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มอาชีพสตรีจำนวนทั้งสิ้น 13 กลุ่ม 2) กลุ่มธนาคารข้าวจำนวนทั้งสิ้น 20 กลุ่ม 3) กลุ่มผู้เลี้ยงโค, กระบือจำนวนทั้งสิ้น 1 กลุ่ม 4) กลุ่มการเกษตร กรรมจำนวนทั้งสิ้น 17 กลุ่ม และ 5) กลุ่มออมทรัพย์จำนวนทั้งสิ้น 2 กลุ่ม

ผลิตภัณฑ์ในชุมชน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านแม่แฮใต้

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านแม่แฮใต้ จำหน่าย กาแฟสดและเมล็ดกาแฟ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 69 หมู่ที่ 9 ตำบล ปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50270 เบอร์โทร 082-1734174 ประธานกลุ่ม คือ นายประวัต สุขสมพนาร์ักษ์ มีสมาชิกทั้งหมด 30 คน โดยสมาชิกทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ ได้รับการประกัน คุณภาพผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานของโครงการหลวง โดยสมาชิกได้ทำการศึกษาเรียนรู้จากสำนักงานโครงการ หลวง, ศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูง ปางอุ๋ง, กรมวิชาการและเกษตรอำเภอแม่แจ่ม ในด้านการตลาดปัจจุบันผลิต สินค้าส่งให้กับทางโครงการหลวง, CP และพ่อค้าคนกลาง (พ่อค้าในชุมชน) การกระจายอำนาจและการปกครอง ทางกลุ่มวิสาหกิจมีการกระจายอำนาจโดยช่วยกันทำ และมีการแบ่งหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย กระบวนการ บริหารจัดการ และการแบ่งปันรายได้ โดยหักเข้ากองทุนร้อยละ 1 บาทจากผลผลิตที่ได้มา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านกอกน้อย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านกอกน้อย ประเภทของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 50 หมู่ที่ 8 ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50270 ประธานกลุ่ม คือ นาง กรุ ศักดิ์สืบสกุล มีสมาชิกทั้งหมด 31 คน โดยสมาชิกทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ ปัจจุบันมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ จากเดิมที่เป็นแค่ผ้าสีพื้น ผลิตภัณฑ์หลักมีแค่เสื้อแขนสั้น เสื้อแขนยาว ผ้าปูโต๊ะ ถูย่าม ฯลฯ แปรรูปเป็นกระ เป้าผ้า กระเป๋าเครื่องสำอาง เดรส ผ้ารองจาน และมีการเดิมสีสันทนผ้าจากเดิม เป็นต้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านกอกน้อยได้รับการรับรองมาตรฐานจากมูลนิธิริษัทไทย (HSBC) และได้รางวัลที่ 2 ในการประกวดลายผ้า ทอชนเผ่า ในงานมหกรรมผ้าขึ้นดินจากแม่แจ่มประจำปี 2561 โดยสมาชิกได้ทำการศึกษาเรียนรู้จาก กศน.แม่แจ่ม, มูลนิธิริษัทไทย และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านการตลาดได้จัดทำตามออเดอร์การสั่งซื้อของลูกค้า มีการขาย ทางหน้าร้านและขายผ่านช่องทางออนไลน์ ในส่วนของกระบวนการบริหารจัดการ และการแบ่งปันรายได้ มีผู้จัดการกลาง เก็บค่าสินค้าทุกครั้งเมื่อทำการจำหน่ายสินค้า โดยแบ่งรายได้จากเจ้าของผลิตภัณฑ์ 20% เข้า กลุ่มเพื่อเป็นต้นทุนในการทำธุรกิจต่อไป

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินก่อนเริ่มโครงการ แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนจากการประเมินศักยภาพตำบลตามเป้าหมาย 16 ประการ ประเมินรอบเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1. กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการพัฒนาการเกษตรมูลค่าสูง
2. กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตรมูลค่าสูง
3. กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร

วิธีการดำเนินงาน

1. สร้างการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการสร้าง ความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงานให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชน จากนั้นทำการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดวิสาหกิจ/ภาคประกอบการตามเป้าหมายการพัฒนา จากนั้นดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงานในพื้นที่และพัฒนาวิสาหกิจ/ภาคประกอบการ โดยหัวหน้าโครงการเป็นที่ปรึกษา ผู้จ้างงานเป็นผู้ดำเนินการในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายในชุมชนการพัฒนาเป็นผู้เรียนรู้
3. ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เด่น และสื่อการเรียนรู้ของตำบล จากนั้นทำการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลชุมชนเพื่อการตัดสินใจ และพัฒนาระบบการส่งเสริมการตลาดให้กับพื้นที่ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดการรับรู้บริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชากรในพื้นที่ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เกิดนโยบายสำหรับการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ระดับอำเภอ โดยมีตำบลปางหินฝนเป็นต้นแบบ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
3. ชุมชนตำบลปางหินฝนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน ชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง และเป็นชุมชนเข้มแข็งในอนาคต

ปัจจัยความสำเร็จ

1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันของผู้จ้างงาน ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนและเกิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านอาชีพ/การทำกินและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเอาความคิดเห็นในส่วนนั้นมาใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการและประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงาน

- 3 ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง
 - 4 หัวหน้าโครงการมีการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด
 - 5 มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันระหว่างหัวหน้าโครงการ อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป
- 1 ปัญหาด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านเอกสาร ในเรื่องของกระบวนการส่งมอบเอกสารขออนุมัติก่อนดำเนินกิจกรรม ควรลดระยะเวลาการดำเนินการให้กระชับขึ้น
 - 2 ปัญหาด้านการดำเนินการพัฒนาผู้รับจ้างงาน ในลักษณะจ้างเหมาตามตำแหน่งงานมีปริมาณงานมากน้อยไม่เท่ากัน
 - 3 ปัญหาด้านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินการลงพื้นที่ชุมชนไม่ได้ตามที่คาดหวังเท่าที่ควร

ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ศักยภาพตำบล

ตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

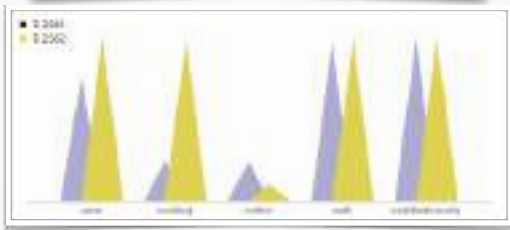
ตำบลที่อยู่รอด

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ที่ตั้งตำบลปางหินฝนตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกและทางทิศใต้ของอำเภอแม่แจ่ม เป็นตำบลที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 5 ของอำเภอแม่แจ่ม มีพื้นที่ทั้งหมด 372.28 ตารางกิโลเมตร สภาพเป็นภูเขาและหุบเขา และอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติห้วยด้วนดง แปลงเขตการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านแม่จางหลวง บ้านห้วย บ้านแม่แอ้น บ้านดอม บ้านซอบ บ้านฮะ บ้านเปะ บ้านกอกน้อย บ้านแม่เฮ็ด บ้านปางหินฝน บ้านกอบอง บ้านพุกะเหือง บ้านดินขาว บ้านไม้ไผ่

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน

การพัฒนาพื้นที่

ตำบลปางหินฝน เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาด้านการเกษตรที่สูง เนื่องจากภูมิประเทศมีลักษณะอยู่บนพื้นที่สูงในภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าจากผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงการท่องเที่ยวและบริการ ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจากการหารือร่วมกันของภาคีเครือข่ายผู้นำชุมชนและกลุ่มประชาชนในพื้นที่ พบว่าตำบลปางหินฝน มีความต้องการในการพัฒนา 4 ด้านหลักคือ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการสร้างผลผลิตเกษตรมูลค่าสูง การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการบริการ การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน เพื่อสร้างรายได้บนฐานความมั่นคงทางอาหารในตำบล การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชน และสร้างต้นแบบการส่งเสริมการสร้างมูลค่าต่อกรรมชุมชน เพื่อให้ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 1) โจทย์พื้นที่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy
- 2) กิจกรรมที่ดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตรมูลค่าสูง กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านพัฒนาการเกษตรมูลค่าสูง

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จหลักในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือขององค์การปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และความร่วมมือของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ที่เห็นพ้องต้องกันที่จะพัฒนาตำบล และหลักการทำงานของโครงการในการสร้างคนรุ่นใหม่ในพื้นที่

กลไกการดำเนินงาน

การจ้างงาน

- คัดเลือกผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม
- พัฒนาทักษะ 4 ทักษะ
- จัดเก็บข้อมูล CBD/COVID
- ร่วมกิจกรรม

การจัดการข้อมูล

Tambon Profile

- วิเคราะห์ข้อมูล TPMAP
 - ประเมินศักยภาพตำบล
 - วิเคราะห์ความต้องการแก้ไขโจทย์
- พัฒนาตำบลร่วมกับชุมชน และองค์กรหลักในตำบล

การยกระดับพัฒนาพื้นที่

บูรณาการศาสตร์ความรู้ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คณะ 1 สถาบัน (คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร, คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร) และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ในการดำเนินกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปและประเมินผล

- หลักสูตรการเรียนรู้
- ถอดบทเรียนการพัฒนาตำบล
- ประเมินศักยภาพตำบล
- รายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์

การจ้างงาน

เกิดการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ ประชาชน นักศึกษา จำนวน 20 คน ให้มีงานทำ และฟื้นฟูเศรษฐกิจในชุมชน

การพัฒนาทักษะ

เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานใน 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ภาษาดิจิทัล และสังคม

การยกระดับเศรษฐกิจ

สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

กิจกรรมพัฒนาสัมมาชีพ และสร้างอาชีพใหม่ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตรมูลค่าสูง กิจกรรมการนำความรู้ไปช่วยบริการชุมชน ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy ด้านการพัฒนาการเกษตรมูลค่าสูง

CBD.

ฐานข้อมูลองค์ความรู้หลากหลายแขนงใน 7 หมวดหมู่ 221 ข้อมูล และฐานข้อมูลตำบล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- 1) รายได้เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 10
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 250,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 8,000 บาท/ครัวเรือน
- 2) ต้นทุนลดลง
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 10,000 บาท/ปี
รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 3,000 บาท/ครัวเรือน
- 3) ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 5
ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,000 หน่วย

ผลลัพธ์เชิงสังคม

ทำให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ในตำบล ส่งผลให้วิถีชีวิตในการเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากปัญหาหลักในสถานการณ์ปัจจุบันของโรคระบาดโควิด 19 ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทำให้มีการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งหากมีการดำเนินการขยายผลต่อในอนาคตในปัจจุบันจะสามารถเห็นผลลัพธ์ในการดำเนินงานและวัดผลเชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างชัดเจน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลแม่แฝก
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : นายนพดล มณีทิพย์

วิทยาลัยเทคโนโลยีและสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา

ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตำบลที่มีการแยกพื้นที่จากตำบลแม่แฝกเดิม อันเนื่องมาจากมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ดังนั้นปัจจุบันจึงแบ่งออกเป็น 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่แฝกและตำบลแม่แฝกใหม่ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ยังมีการดำรงชีวิตภายใต้วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของทางภาคเหนือ เทศบาลเจดีย์แม่ครัว ตำบลแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ครอบคลุมการพัฒนาในตำบลแม่แฝกใหม่ทั้งตำบล ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอสันทราย มีระยะห่างจากอำเภอสันทราย 18 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 36,722 ไร่ หรือประมาณ 58.75 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศของตำบลแม่แฝกใหม่ เป็นที่ราบเชิงเขา ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงหรือพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีคลองชลประทานและตดแม่ น้ำ

ปีทางด้านตะวันตก ด้วยความอุดมสมบูรณ์เชิงพื้นที่ตามที่กล่าวมา อาชีพหลักของประชากรในพื้นที่จึงเป็น อาชีพเกษตรกรรม การประมง ปศุสัตว์ นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพอื่น ๆ ด้วย เช่น การบริการ การท่องเที่ยว และแรงงาน เป็นต้น ประชากรส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 31-70 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่มีกำลังคนในการเตรียมความพร้อมพัฒนาและกำลังคนที่มีองค์ความรู้สำหรับถ่ายทอดไปสู่รุ่นลูกหลานอยู่เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันเทศบาลเจดีย์แม่ครัว ได้มีการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อส่งเสริมอาชีพ ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมส่งเสริมสหกรณ์, กรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น จำแนกเป็น กลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 13 กลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีกลุ่มเครือข่าย องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ทั้งหมด 10 กลุ่ม นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชน อีกหลายกลุ่ม แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การได้รับองค์ความรู้ด้านวิชาการและการต่อยอดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อยกระดับความสามารถให้กับประชากรในชุมชน ยังถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ของประเทศไทย

เทศบาลเจดีย์แม่ครัว ตำบลแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านพื้นที่ แหล่งน้ำ การคมนาคม และประชากรที่มีคุณภาพ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐถือเป็นการสร้างความเจริญให้กับประชากรในชุมชนได้เป็นอย่างดี ภายใต้การดำเนินชีวิตตามแบบแผนประเพณีของทางภาคเหนือ จากความสมบูรณ์ตามที่กล่าวมา ยังมีส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในหลายๆประการ เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต้นทุนต่ำในภาคการเกษตร การสร้างสัมมาอาชีพให้กับประชากรในชุมชน แผนการจัดการขยะเพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี และอื่น ๆ

จากการสอบถามและให้ข้อมูลจากสมาชิกและผู้นำชุมชน เนื่องจากประชากรของตำบลแม่แฝกใหม่ ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีทั้งประชากรที่อยู่ในวัยเจริญเติบโต ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ ที่มีองค์ความรู้ จากเกณฑ์อายุของประชากรที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้มีอาชีพที่หลากหลายเกิดขึ้นภายในชุมชน จนบางครั้งไม่ได้เกิดจากความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของตัวเอง แต่ประกอบอาชีพตาม เทรนด์ ตามยุคสมัย ที่ไม่มั่นคงซึ่งไม่ใช่แก่นของการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่จะเกิดกับประชากรที่เป็นวัยหนุ่มสาว ส่วนอาชีพเกษตรกรรมที่มาจากรากเหง้าเดิม ก็เริ่มหดหาย เนื่องจากองค์ความรู้ติดอยู่กับกลุ่มวัยที่เข้าสู่ผู้สูงอายุ แต่ก็ยังมีส่วนนี้ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพเกษตรกรรมสมัยใหม่ เช่น การปลูกผักอินทรีย์และอื่น ๆ ที่ขาดไม่ได้เมื่อประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้นปัญหาใหญ่ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน คือ ปริมาณขยะที่มีมากขึ้น ซึ่งต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี และอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือการสร้างมูลค่าเพิ่ม (value added) ให้กับวัตถุดิบทางการเกษตรถือเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับและสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างอัตลักษณ์ที่สำคัญให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้เป็นที่รู้จักกับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศได้

ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวจึงสามารถสรุปเป็นข้อมูลในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมแบบบูรณาการของตำบลแม่แฝกใหม่ ดังนี้ 1) การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน 2) แผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม และ 3) การสร้างศูนย์การเรียนรู้ และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ตำบลแม่แฝกใหม่เป็นตำบลที่แยกมาจากตำบลแม่แฝก ซึ่งด้วยความพร้อมทางด้านประชากรและแหล่งสาธารณูปโภคที่สมบูรณ์ เพียงพร้อม ทำให้เกิดการยกระดับพื้นที่ภายในชุมชนผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มาโดยตลอด แต่อย่างไรก็ตามการขาดซึ่งองค์ความรู้ เทคโนโลยีและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบทางด้านรายได้และความสุขของประชากรในชุมชน ส่งผลทำให้ชุมชนพื้นที่ตำบลแม่แฝกใหม่พัฒนาได้ช้า ไม่ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น โจทย์การแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดตำบลพัฒนาความยากลำบาก จะถูกถ่ายทอดผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการขยะ และการยกระดับสัมมาชีพของประชากร ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 3 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน
2. แผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม
3. การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์ประเด็นตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ทั้ง 16 ตัวชี้วัด ตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินโครงการพบว่าพื้นที่ตำบลแม่แฝกใหม่ มีองค์ประกอบไม่ครบตาม 16 ตัวชี้วัด ตามบริบทเชิงพื้นที่ทั้งทางด้านบริหารจัดการชุมชน การส่งเสริมชุมชนและการประเมินรายได้ประชากร ที่พอมีร่องรอยการดำเนินกิจกรรมแต่ก็ยังไม่เข้มแข็งและต้องการพัฒนา แต่เมื่อมีการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการฯ ก็ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีแนวทางในการต่อยอด ด้านการยกระดับความรู้สัมมาชีพ ด้านการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม และการจัดตั้งศูนย์เพาะเห็ดโคนน้อย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมยกระดับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักการ 16 ตัวชี้วัด	ก่อนเริ่มโครงการ	หลังการดำเนินโครงการ
พัฒนาชุมชนให้มีสระถนนในการจัดการสูง	<p><u>การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน</u></p> <p>ขาดหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ เรื่องการซ่อมบำรุงเครื่องยนต์เล็กทางภาคการเกษตรและการตลาดออนไลน์ซึ่งเป็นหัวข้อการเรียนรู้ที่ประชาชนในตำบลต้องการที่จะเรียนรู้</p> <p><u>แผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม</u></p> <p>ไม่มีหน่วยงานหรือศูนย์การเรียนรู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการขยะภายในชุมชน</p>	<p><u>การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน</u></p> <p>เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สามารถนำความรู้มาปฏิบัติได้จริงผ่านหัวข้อการเรียนรู้หลักสูตรการอบรมระยะสั้นในหัวข้อการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลเล็กและการตลาดออนไลน์</p> <p><u>แผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม</u></p> <p>เกิดการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะภายในชุมชนที่เป็นระบบมากขึ้น</p>

หลักการ 16 ตัวชีวิต	ก่อนเริ่มโครงการ	หลังการดำเนินโครงการ
ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากร อย่างเป็นระบบ	<u>แผนการจัดการขยะอย่างเป็น รูปธรรม</u> ระบบการจัดการขยะภายใน ชุมชนต้องได้รับการส่งเสริมจาก ส่วนท้องถิ่นและขาดความ ต่อเนื่องไม่สามารถจัดการระบบ ได้เอง	<u>แผนการจัดการขยะอย่างเป็น รูปธรรม</u> เกิดระบบการจัดการขยะ ครอบคลุมภายในชุมชนที่มี ประสิทธิภาพสูง มีการนำขยะไป สร้างมูลค่าและใช้ประโยชน์ต่อ ชุมชน
ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่	<u>การศึกษาทางเลือกที่เน้นการ พัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและ การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ของคนในชุมชน</u> 1. การอบรมระยะสั้น การซ่อม บำรุงเครื่องยนต์เล็กทางภาค การเกษตร เนื่องจากประชาชนใน ตำบลแม่แฝกใหม่ประกอบอาชีพ เกษตรเป็นจำนวนมากส่งผลให้มี จำนวนอุปกรณ์ทางการเกษตรที่ ชำรุดและต้องได้รับการซ่อมบำรุง ซึ่งค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงนั้น ค่อนข้างสูง 2. หลักสูตรอบรมระยะสั้น เรื่อง การตลาดออนไลน์ เนื่องจาก ประชากรในตำบลแม่แฝกใหม่ยัง ขาดองค์ความรู้ทางด้าน เทคโนโลยีซึ่งเป็นทักษะสำคัญใน ประกอบอาชีพ	<u>การศึกษาทางเลือกที่เน้นการ พัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและ การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ของคนในชุมชน</u> 1. การอบรมระยะสั้น เครื่องยนต์ เล็ก ผลลัพธ์จากการฝึกอบรม ส่งผลให้เกษตรกรในตำบลแม่แฝก ใหม่ สามารถซ่อมบำรุง เครื่องจักรกลทางการเกษตร ขนาดเล็กได้เอง 2. หลักสูตรอบรมระยะสั้น เรื่อง การตลาดออนไลน์ ผลลัพธ์จาก การฝึกอบรมส่งผลให้ประชาชนที่ ให้ความสนใจสามารถเพิ่ม ช่องทางในการจำหน่ายสินค้าบน แพลตฟอร์มออนไลน์ได้
ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียงและ อาหารปลอดภัย	<u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และ ส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคน น้อย</u> เดิมตำบลแม่แฝกใหม่ได้มีกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการ เพาะปลูกเห็ดโคนน้อยโดยนำเชื้อ เห็ดมาจากภายนอกพื้นที่	<u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และ ส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคน น้อย</u> มีการต่อยอดจากการเพาะปลูก เป็นผู้ผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ กระบวนการผลิตหัวเชื้อเห็ดจน มาถึงผู้จำหน่าย
ฝึกอบรมทักษะอาชีพ	<u>การศึกษาทางเลือกที่เน้นการ พัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและ</u>	<u>การศึกษาทางเลือกที่เน้นการ พัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและ</u>

หลักการ 16 ตัวชี้วัด	ก่อนเริ่มโครงการ	หลังการดำเนินโครงการ
	<p><u>การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน</u></p> <p>ในตำบลแม่แฝกใหม่ได้มีการส่งเสริมด้านประชากรในพื้นที่เกี่ยวกับการเกษตรเป็นจำนวนมากแต่ยังขาดด้านการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลเล็กที่เป็นหนึ่งในส่วนสำคัญในการประกอบอาชีพเกษตรกร รวมถึงองค์ความรู้ทางการตลาดออนไลน์ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการค้าขายในปัจจุบัน</p> <p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>มีการจัดการฝึกอบรมการเพาะเห็ดโคนน้อยส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเพาะปลูกเป็นทุนเดิม</p>	<p><u>การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน</u></p> <p>ได้มีโครงการจัดฝึกอบรมจำนวน 2 หลักสูตรให้แก่ประชาชนที่ให้ความสนใจได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การอบรมระยะสั้น เครื่องยนต์เล็ก 2) หลักสูตรอบรมระยะสั้น เรื่อง การตลาดออนไลน์ <p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>ได้มีโครงการจัดฝึกอบรมการเพาะเห็ดโคนเพื่อมุ่งเน้นให้กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตหัวเชื้อเองได้</p>
พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง	<p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>เนื่องด้วยปัจจัยเรื่องต้นทุนการผลิตในการเพาะเห็ดโคนน้อยมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยรายได้ของกลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้นิยมในการเพาะปลูกเห็ดโคนน้อยยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร</p>	<p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>ภายหลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นส่งผลให้ทุกครัวเรือนสามารถเข้าถึงการเพาะปลูกเห็ดโคนน้อยได้มากขึ้นเนื่องจากต้นทุนในการเพาะปลูกเห็ดโคนน้อยมีค่าใช้จ่ายที่ลดลง</p>
ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล	<p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>การเพาะเห็ดโคนน้อยในตำบลแม่แฝกใหม่เดิมวิสาหกิจชุมชนเกษตรยั่งยืนบ้านสบแฝกจัดโครง</p>	<p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>เกิดศูนย์เรียนรู้ที่ส่งเสริมด้านการอบรมวิธีเพาะเชื้อส่งผลให้เกษตรกรหรือชาวบ้านที่สนใจในการเพาะ</p>

หลักการ 16 ตัวชี้วัด	ก่อนเริ่มโครงการ	หลังการดำเนินโครงการ
	ส่งเสริมด้านกระบวนการเพาะปลูกเห็ดโคนน้อย ทำให้เกิดการสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อยที่มีอุปกรณ์และการจัดอบรมขั้นตอนการผลิตหัวเชื้อขึ้นมา	เห็ดโคนน้อยสามารถเข้ามาเรียนรู้การทำหัวเชื้อเห็ดได้และมีการจัดอบรมขั้นตอนการทำหัวเชื้อเห็ดเพื่อให้คนที่สนใจสามารถทราบขั้นตอนการทำที่ถูกต้อง

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

แนวทางในการพัฒนาตำบลแม่แฝกใหม่ ผ่านการดำเนินกิจกรรมตามที่ กระทรวง อว. กำหนด มีรายละเอียดดังนี้

4 การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) คิดเป็นร้อยละ 50 ของกิจกรรมทั้งหมด

5 การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) คิดเป็นร้อยละ - ของกิจกรรมทั้งหมด

6 การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

7 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 30 ของกิจกรรมทั้งหมด

ในแต่ละประเภทของกิจกรรม โครงการการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการขยะและการยกระดับสัมมาชีพของประชากร ภายใต้การทำงานร่วมกับตำบลแม่แฝกใหม่ มีกิจกรรมดังนี้

1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ จะดำเนินผ่านกิจกรรมการศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น 2 หลักสูตร ได้แก่

- หลักสูตรอบรมระยะสั้นเรื่อง เครื่องยนต์เล็ก
- หลักสูตรอบรมระยะสั้นเรื่อง การตลาดออนไลน์

2) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) จะดำเนินผ่านกิจกรรมแผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินกิจกรรมย่อยทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่

- กิจกรรม ถังหมัก รักษ์โลก Green Cone ระดับครัวเรือน
- กิจกรรม Save World การแยกขยะให้ถูกถัง
- กิจกรรม ขยะสร้างรายได้ ธนาคารขยะ

3) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) จะดำเนินผ่านกิจกรรม การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	การนำเทคโนโลยี เครื่องมือ องค์ความรู้ นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย	หน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม
1) การบริหารจัดการโครงการในภาพรวม	เน้นการกำกับติดตามการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกับกระทรวงฯในภาพของการให้ข้อมูลของตำบล การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการ	การใช้เทคโนโลยีด้าน คอมพิวเตอร์ และระบบออนไลน์ ในการรับ-ส่งข้อมูลระหว่าง กระทรวงฯ ⇨ มหาวิทยาลัย (หัวหน้าโครงการ) ⇨ พื้นที่ตำบลแม่แฝกใหม่	มทร.ล้านนา เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อปท. วัดเจดีย์แม่ครัว กศน.แม่แฝกใหม่ รพ.สต.เจดีย์แม่ครัว
2) การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน	(1) ประสานงานติดต่อกับผู้นำชุมชน (2) วางแผนการดำเนินงานจัดอบรมร่วมกันผู้นำชุมชน (3) ดำเนินกิจกรรมอบรมหลักสูตรระยะสั้น (4) ติดตามผลการดำเนินกิจกรรม (5) สรุปโครงการ	<u>หลักสูตรอบรมระยะสั้น เรื่อง เครื่องยนต์เล็ก</u> (1) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร (2) มีการแนะนำเทคโนโลยีหรือวิธีการซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตรที่มีใช้ในปัจจุบัน (3) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติจริงในการถ่ายน้ำมันเครื่องยนต์เล็กและอื่น ๆ <u>หลักสูตรอบรมระยะสั้น เรื่อง การตลาดออนไลน์</u> (1) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ (2) มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการถ่ายภาพสินค้า (3) มีการแนะนำผ่านปฏิบัติการด้านวิธีการใช้งานระบบออนไลน์ผ่านการขายสินค้า เช่น การสร้างเพจ เฟสบุ๊ก และช่องทางอื่น ๆ <u>แผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม</u>	

กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	การนำเทคโนโลยี เครื่องมือ องค์ความรู้ นวัตกรรมมาถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย	หน่วยงานเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม
		<p>(1) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการขยะแต่ละประเภทภายในชุมชน</p> <p>(2) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการสร้างรายได้จากขยะด้วยธนาคารขยะ</p> <p>(3) การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติจริง</p> <p><u>การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย</u></p> <p>(1) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการผลิตหัวเชื้อเห็ด</p> <p>(2) มีการจัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ห้องเชื้อเห็ดเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ</p>	

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	เรื่องเด่น กิจกรรมบริการ ผลิตภัณฑ์ผลิต	คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ	แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร
1) การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน	<p><u>การอบรมระยะสั้น</u> <u>เครื่องยนต์เล็ก</u></p> <p>บริการซ่อมบำรุงเครื่องยนต์เล็ก</p> <p><u>การอบรมหลักสูตร</u> <u>เทคนิคการถ่ายภาพ</u></p>	<p><u>การอบรมระยะสั้น</u> <u>เครื่องยนต์เล็ก</u></p> <p>นายวัชรพงศ์ โปธา อาจารย์ประจำหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ดอยสะเก็ด</p> <p><u>การอบรมหลักสูตร</u> <u>เทคนิคการถ่ายภาพ</u></p>	<p><u>การอบรมระยะสั้น</u> <u>เครื่องยนต์เล็ก</u></p> <p>คู่มือหลักสูตรการดูแลรักษาและซ่อมเครื่องยนต์เล็กภาคการเกษตร</p> <p><u>การอบรมหลักสูตร</u></p>

กิจกรรม	เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต	คนเด่น ผู้นำชุมชน/ ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่ม ธุรกิจ	แหล่งเรียนรู้และ หลักสูตร
	<p><u>สินค้าและตกแต่งภาพ</u> <u>เพื่อขายสินค้าออนไลน์</u> <u>อย่างมืออาชีพ</u></p> <p>(1) เทคนิคการถ่ายภาพ สินค้า</p> <p>(2) เทคนิคการตกแต่ง ภาพเพื่อขายสินค้า ออนไลน์อย่างมืออาชีพ</p> <p>(3) การขายสินค้าบน ช่องทางออนไลน์และ เครื่องมือวิเคราะห์ค่าที่ ควรใช้โพสต์เพื่อขาย สินค้าออนไลน์</p>	<p><u>สินค้าและตกแต่งภาพ</u> <u>เพื่อขายสินค้าออนไลน์</u> <u>อย่างมืออาชีพ</u></p> <p>ผู้ประกอบการร้านค้า หรือทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในพื้นที่ตำบลแม่แฝก ใหม่</p> <p>(1) แคบหมูวนิดา คุณวนิดา สืบพันธ์วงศ์</p> <p>(2) แคบหมูแม่รววย รวย คุณอุบล ปันธิวงศ์</p> <p>(3) วรณดาตีไซน์ คุณวรรณดา ปัญญานะ</p> <p>(4) นมฤทธิ์ ฟาร์มปูนา คุณอรพิน นมฤทธิ์</p> <p>(5) สุวรรณฟาร์ม คุณอำพล สุวรรณ</p> <p>(6) น้ำหมักไถ่อย่าง คุณชาติรี การานา</p> <p>(7) เห็ดโคนน้อย คุณกัลยากร ตานันท์</p> <p>(8) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน ยั่งยืนบ้านสบแฝก</p>	<p>เทคนิคการถ่ายภาพ สินค้าและตกแต่งภาพ เพื่อขายสินค้าออนไลน์ อย่างมืออาชีพ</p> <p>คู่มือหลักสูตรเทคนิคการ ถ่ายภาพสินค้าและ ตกแต่งภาพเพื่อขาย สินค้าออนไลน์อย่างมือ อาชีพ</p>
<p>2) แผนการจัดการขยะ อย่างเป็นรูปธรรม</p>	<p>การอบรมภายใต้ หลักสูตรดังนี้</p> <p>(1) หลักสูตรถังหมัก รักษ์โลก (Green Cone) ระดับครัวเรือน</p> <p>(2) หลักสูตร Save World การแยกขยะให้ ถูกถัง</p> <p>(3) หลักสูตร ขยะสร้าง รายได้ ธนาคารขยะ</p>	<p>ผู้มีส่วนร่วมในการถ่าย ถอดองค์ความรู้สู่ชุมชน</p> <p>(1) นายอดุลย์ ตานัน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 บ้าน สบแฝก</p> <p>(2) นายพิทักษ์ นันตี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 บ้าน แพะเจดีย์</p> <p>(3) นายดิเรก จิรชวาล วิสุทธิ</p>	<p>เกิดการจัดตั้งแหล่ง เรียนรู้และคู่มือหลักสูตร ระบบการจัดขยะอย่าง เป็นระบบภายในชุมชน</p>

กิจกรรม	เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต	คนเด่น ผู้นำชุมชน/ ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่ม ธุรกิจ	แหล่งเรียนรู้และ หลักสูตร
		ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านแม่แฝก	
3) การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย	(1) กิจกรรม จัดการอบรมภายใต้โครงการสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย (2) ผลผลิต สามารถเพิ่มผลผลิตของเห็ดโคนน้อยได้มากขึ้นจากเดิม	(1) นายอาชวี ชิตทอง เป็นผู้นำสัมมาชุมชนและดำรงตำแหน่งปราชญ์ชาวบ้าน บ้านสบแฝก หมู่ที่ 2 เป็นผู้ทีริเริ่มก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเริ่มต้นศึกษากระบวนการผลิตเห็ดโคนน้อย	(1) แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้การเพาะเห็ดโคนน้อย วิสาหกิจชุมชนเกษตรยั่งยืนบ้านสบแฝก หมู่ 2 ตำบลแม่แฝกใหม่ (2) คู่มือหลักสูตรการสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย

ปัจจัยความสำเร็จ

ในการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ภายใต้โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะและการยกระดับสัมมาชีพของประชากร ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จะสำเร็จไม่ได้ถ้าขาดปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ที่อยู่เขตท้องที่ของตำบลแม่แฝกใหม่ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เทศบาล โรงพยาบาลส่วนตำบลแม่แฝกใหม่ (รพ.สต) และหน่วยงานอื่นๆ
2. ความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชนภายในท้องที่ตำบลแม่แฝกใหม่ในการอำนวยความสะดวกตลอดการดำเนินกิจกรรม โดยเฉพาะร้านค้าภายในตำบลแม่แฝก ร้านค้าชุมชน และอื่นๆ
3. ความร่วมมือจากประชากรในชุมชนตำบลแม่แฝกใหม่ ที่ทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานในชุมชนและเป็นทั้งผู้รับข้อมูล กิจกรรมดีๆ เพื่อช่วยพัฒนาองค์ความรู้ให้กับตนเอง
4. ความร่วมมือของวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ในการให้ข้อมูล ถ่ายทอดองค์ความรู้ตามความเชี่ยวชาญ ที่ผู้รับมีความต้องการเพื่อสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาความรู้หรือรายได้ต่อไป
5. ความร่วมมือของคณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และต่อยอดได้ ตลอดจนเป็นผู้ออกแบบการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
6. การกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน จากหัวหน้าโครงการและผู้รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดระหว่างดำเนินโครงการตลอดระยะเวลา 1 ปี
7. บุคลากรจ้างงาน ทั้งภาคประชาชน บัณฑิต และนักศึกษา ซึ่งถือเป็นฟันเฟืองสำคัญในการช่วยระดมความคิด การติดตามงานต่างๆภายในชุมชน การดำเนินงานจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือชุมชนในทุกๆเรื่อง
8. งบประมาณจากภาครัฐ ถือเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ การดำเนินกิจกรรมต่างๆโดยเฉพาะการยกระดับชุมชนในหลายมิติตามความสอดคล้องของแผนงาน การมีงบประมาณที่เพียงพอ ถือเป็นสิ่งสำคัญและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานอย่างที่สุด

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

1) เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ในตำบลแม่แฝกใหม่ที่เป็นพื้นที่แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เป็นอุปสรรคในการลงพื้นที่สอบถามความสนใจในการเข้าร่วมการอบรม ความวิตกกังวลของประชาชนในการเข้าร่วมอบรม และด้วยความรุนแรงของการแพร่ระบาดในพื้นที่ส่งผลให้กำหนดการมีความคลาดเคลื่อนไปจากเดิม จึงต้องจัดการอบรมออนไลน์ (ด้วยตัวเอง) เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด-19

2) ประชากรในชุมชนมีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่สามารถมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ การดำเนินกิจกรรมอาจสามารถทำได้ในช่วงระยะเวลาอันสั้นและขาดความต่อเนื่องยั่งยืน เกิดความเบื่อหน่ายเมื่อการดำเนินกิจกรรมที่เข้าไปไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ในระยะยาว

3) ช่วงเวลาการจัดอบรมไม่ใช่ฤดูกาลของการออกดอกของเห็ดโคนน้อย จึงต้องนำเห็ดชนิดอื่นมาใช้ในการจัดอบรม เนื่องจากขั้นตอนและกระบวนการทำของเห็ดแต่ละชนิดไม่ต่างกันมาก

ตำบลแม่แฝกใหม่

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

พื้นที่โดยรวม 36,722 ไร่
ลักษณะภูมิประเทศ

- เป็นที่ราบเชิงเขา ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง
- มีคลองชลประทานและคิดแม่น้ำปิงทางด้านตะวันตก

อาชีพหลัก

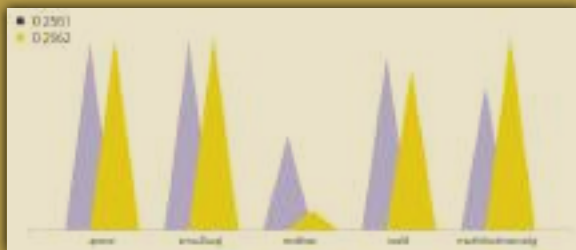

อาชีพรอง

จำนวนประชากร : 5,620 คน
ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 31-70 ปี

TPMCP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

การพัฒนาพื้นที่

เป้าหมาย

เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ เทคโนโลยี และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบทางด้านรายได้ส่งผลทำให้ชุมชนพัฒนาได้ช้าไม่ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

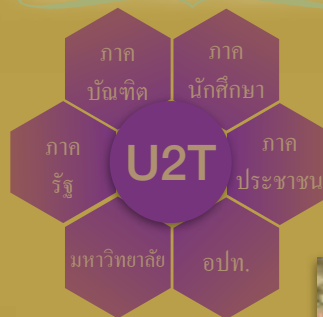
การดำเนินงาน

1. การศึกษาทางเลือกที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านสัมมาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของคนในชุมชน
2. แผนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม
3. การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย

เป็นตำบลที่ยังไม่สามารถอยู่รอด

เป็นตำบลที่อยู่รอด

กลไกการดำเนินงาน

กลไกการขับเคลื่อนโดยทุกฝ่ายร่วมมือประสานงานกัน

ผลลัพธ์

เชิงเศรษฐกิจ

- รายได้เพิ่มขึ้น
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 140,000 บาท/เดือน
 - รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 3,500 บาท/ครัวเรือน
- ต้นทุนลดลง
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 32000 บาท/เดือน
 - ต้นทุนลดลงเฉลี่ยต่อตำบล 800 บาท/ครัวเรือน
- ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น
 - ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,400 กิโล/เดือน

เชิงสังคม

- การสร้างศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดโคนน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ถ้ายังมีสถานการณ์โควิด-19 แนะนำให้ใช้วิธีการดำเนินการแบบออนไลน์
2. ประชากรในชุมชนมีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงควรจัดกิจกรรมให้กระทบกับชีวิตประจำวันน้อยที่สุด
3. ควรเลือกกิจกรรมการอบรมให้สอดคล้องกับฤดูกาลของวัตถุดิบในชุมชน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)

ตำบลขัวมุง

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ดร.เพ็รยา สมศักดิ์

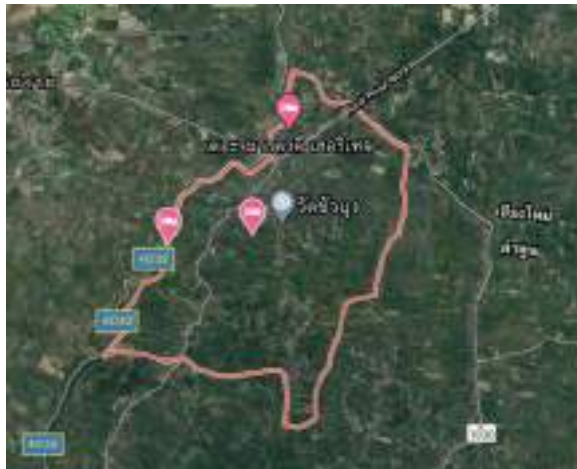
คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ร่วมโครงการ : ดร.ไพรพันธ์ ธนเลิศไศภิต

ความเป็นมา

ข้อมูลพื้นฐาน/ข้อมูลทั่วไป

ภาพที่ 1 แผนที่ ตำบลชำมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

(ที่มา : <https://www.google.com/maps>)

เทศบาลตำบลชำมุง เดิมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลชำมุง และได้รับการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลชำมุง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งเทศบาลตำบลชำมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเทศบาลตำบล ตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลจะเป็นไปตามกฎหมาย โดยกำหนดให้เทศบาลตำบลประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสภาเทศบาลตำบล

สภาเทศบาลตำบลนั้น เป็นองค์กรทางการเมืองที่สำคัญ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน กฎหมายได้กำหนดให้สภาเทศบาลตำบลชำมุงมีสมาชิกได้ 12 คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

โดยทั่วไปแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลตำบลจะมีหน้าที่และบทบาทเช่นเดียวกับฝ่ายนิติบัญญัติทั่วไป กล่าวคือหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ซึ่ง ได้แก่ การตั้งกระทู้ถาม การเป็นกรรมการสภา การเปิดอภิปราย

สภาเทศบาลตำบลชำมุง มีประธานสภา 1 คน รองประธานสภาอีก 1 คน ประธานสภานอกจากหน้าที่โดยตรงในการเป็นประธานในที่ประชุมสภาแล้ว ยังเป็นตำแหน่งที่มีเกียรตินับว่าเป็นคนสำคัญของท้องถิ่นคนหนึ่ง

ฝ่ายบริหารหรือผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบล ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดให้รูปแบบของเทศบาลตำบลในประเทศไทยทุกแห่งใช้แบบเดียวกันคือ แบบคณะผู้บริหารและสภา การใช้แบบคณะรัฐมนตรีก็มาจากสภา ซึ่งหมายถึงฝ่ายที่มีเสียงข้างมาก (Majority) ในสภาได้ ระบบเทศบาลตำบลก็เช่นเดียวกัน แบบที่ใช้กับเทศบาลตำบลก็ใช้แบบผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารเทศบาลตำบลก็คือ นายกเทศมนตรีตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและนายกเทศมนตรีตำบลสามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน และเลขาธิการเทศมนตรีอีก 1 คน ซึ่งโดยลักษณะเช่นนี้จะไปในทำนอง รัฐโดยระบบรัฐสภา (Parliamentary System) **ลักษณะที่ตั้ง จำนวนพื้นที่**

เทศบาลตำบลชำมุง ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลชำมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอสารภี และห่างจากที่ว่าการอำเภอสารภี ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 12 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 10.257 ตารางกิโลเมตร

เทศบาลตำบลขัวมุงมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลสันทราย อำเภอสารภี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลท่ากว้าง อำเภอสารภี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลสบแม่ข่า อำเภอหางดง

ลักษณะการปกครอง เทศบาลตำบลขัวมุงแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 10 หมู่บ้านดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านป่าเตื่อ
- หมู่ที่ 2 บ้านสันทรายก้อม
- หมู่ที่ 3 บ้านปากเหมือง
- หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ
- หมู่ที่ 5 บ้านขัวมุง
- หมู่ที่ 6 บ้านหัวดง
- หมู่ที่ 7 บ้านหัวดง
- หมู่ที่ 8 บ้านไร่ดง
- หมู่ที่ 9 บ้านเตืองกเหนือ
- หมู่ที่ 10 บ้านเตืองกใต้

จำนวนประชากร

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนประชากรตำบลขัวมุงโดยแยกเพศชาย-หญิง ตามรายหมู่บ้าน

พื้นที่	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านป่าเตื่อ	264	322	586
หมู่ที่ 2 บ้านสันทรายก้อม	286	329	615
หมู่ที่ 3 บ้านปากเหมือง	176	216	392
หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ	306	337	643
หมู่ที่ 5 บ้านขัวมุง	286	287	573
หมู่ที่ 6 บ้านหัวดง	252	264	516
หมู่ที่ 7 บ้านหัวดง	203	235	438
หมู่ที่ 8 บ้านไร่ดง	412	423	835
หมู่ที่ 9 บ้านเตืองกเหนือ	257	301	558
หมู่ที่ 10 บ้านเตืองกใต้	208	239	447
รวม	2,650	2,953	5,603

หมายเหตุ

1. ข้อมูล ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2564
2. อ้างอิงจาก <http://ebmn.cdd.go.th/#/jpt/report>

จำนวนหลังคาเรือน

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนบ้านตำบลขัวมุงโดยแยกเป็นหลังคาเรือน ตามรายหมู่บ้าน

พื้นที่	จำนวน (หลัง)
หมู่ที่ 1 บ้านป่าเตื่อ	289
หมู่ที่ 2 บ้านสันทรายก้อม	256
หมู่ที่ 3 บ้านปากเหมือง	174
หมู่ที่ 4 บ้านท่ามะโอ	344
หมู่ที่ 5 บ้านขัวมุง	287
หมู่ที่ 6 บ้านหัวดง	267
หมู่ที่ 7 บ้านหัวดง	198
หมู่ที่ 8 บ้านไร่ดง	330
หมู่ที่ 9 บ้านด็องกเหนือ	233
หมู่ที่ 10 บ้านด็องกใต้	186
รวม	2,564

- หมายเหตุ
1. ข้อมูล เดือนกันยายน 2564
 2. อ้างอิงจาก <http://ebmn.cdd.go.th/#/jpt/report>

โจทย์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (จากการประเมิน 16 ประเด็นที่นำมาเป็นตัวชี้วัด)

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	ก่อนเริ่มโครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
					ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
1	องค์กรชุมชน ตำบล มีสมรรถนะในการจัดการสูง	-	-	ตำบลที่อยู่รอด (8 - 10 เป้าหมาย)	มีแผนการพัฒนาพื้นที่แต่ยังไม่สามารถจัดการได้อย่างครอบคลุม	มีแผนการพัฒนาพื้นที่แต่ยังไม่สามารถจัดการได้อย่างครอบคลุม
2	การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ	-	-	-	มีการจัดการบริการด้านอินเทอร์เน็ตสาธารณะยังไม่ครอบคลุม	มีการจัดการบริการด้านอินเทอร์เน็ตสาธารณะยังไม่ครอบคลุม
3	ความสามารถวิเคราะห์ รายรับ - รายจ่าย	-	√	-	ยังไม่ครอบคลุมการวิเคราะห์รายรับรายจ่ายทุกครัวเรือน	มีการจัดบันทึกรายรับรายจ่ายในครัวเรือนเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เริ่มให้ความสำคัญกับการจัดบันทึกรายรับรายจ่าย ทำให้ทราบว่าในแต่ละวันมีรายรับ รายจ่าย และเงินคงเหลือเท่าไร ส่งผลให้ลดความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาการใช้จ่ายไม่พอในอนาคต

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
				ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
			ตัวบ่งชี้ อยู่รอด (8 - 10 เป้าหมาย)		สามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง
4	สัมมาชีพเต็มพื้นที่	-	-	ทำอาชีพเดิม มีรายได้คงเดิม ยังไม่มีการเพิ่ม อัตราส่วนที่ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในระดับพื้นฐานได้ปานกลาง	ประชาชนในพื้นที่สามารถเพิ่มรายได้จากอาชีพเดิมได้ เช่น ตุงลานนา หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ โดยได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มช่องทางการขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ตลอดจนความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน
5	เกษตรทฤษฎีใหม่	-	✓	มีแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือน	มีการนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้มากยิ่งขึ้น เพื่อการเกษตรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
				ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
			<p>ก่อนเริ่มโครงการ</p> <p>ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (8 - 10 เป้าหมาย)</p>	<p>ก่อนเริ่มโครงการ</p>	<p>เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ</p>
6	สรรสำน้ำประจำครอบครัว	-	-	มีสำน้ำประจำครอบครัวอยู่ บางครั้เร็วเอน	<p>วิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตกรรมบ้านไร่ ดง ที่ได้มีการนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้</p> <p>มีสำน้ำประจำครอบครัวอยู่ บางครั้เร็วเอน</p>
7	การจัดการวิสาหกิจ	-	✓	มีแต่ยังต้องการจัดการวิสาหกิจที่ทันสมัย	<p>วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการอย่างเป็นระเบียบ ทราบหลักการในการจัดการ</p> <p>วิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง</p>
8	การฝึกอบรมด้านสังคม	-	✓	ยังต้องการกิจกรรมหลากหลายที่เพิ่มสมรรถนะคนในชุมชนที่สูงวัย	<p>มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทักษะอาชีพที่จำเป็น รวมถึงทักษะด้านเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความสามารถในการ</p>

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ (14 - 16 ยั่งยืน (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
				ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
		ตัวบ่งชี้ ความพอเพียง (11 - 13 เป้าหมาย)	ตำบลที่ อู่รอด (8 - 10 เป้าหมาย)		แข่งขัน และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดต้นทุนการดำเนินงานและสร้างมูลค่าใหม่จากทรัพยากรในพื้นที่
9	การจัดการโครงสร้างพื้นฐาน	-	✓		ยังไม่ครอบคลุมและไม่มีความทันสมัย
10	ตำบลปลอดภัย	-	✓		มีแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และยังคงต้องการระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย
11	พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง	-	✓		ตำบลยังไม่ได้รับการพัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบางได้แก่ 1. ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ 2. มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน/ มีข้อมูล

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตำบลมุ่งสู่ ความยั่งยืน (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
				ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
		ตำบลมุ่งสู่ ความพอเพียง (11 - 13 เป้าหมาย)	ตำบลที่ อุดรุด (8 - 10 เป้าหมาย)	ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
				<p>ผู้สูงอายุตามกลุ่มศักยภาพตามความสามารถในการประกอบ กิจกรรมประจำวัน</p> <p>3. มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล</p> <p>4. มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ/ระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน-ติดเตียง</p>	<p>ผู้สูงอายุตามกลุ่มศักยภาพตามความสามารถในการประกอบ กิจกรรมประจำวัน</p> <p>3. มีบริการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในระดับตำบล</p> <p>4. มีบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้านที่มีคุณภาพ/ระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน-ติดเตียง</p>
12	ระบบสุขภาพตำบล	-	✓	มีการบริการเกี่ยวกับระบบสุขภาพ	มีการบริการเกี่ยวกับระบบสุขภาพ
13	ศูนย์เรียนรู้ตำบล	-	✓	มีแต่ยังต้องการเข้าถึงและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่วิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตวิถี ณ บ้านไร่แดง
14	ระบบความยุติธรรมชุมชน	-	✓	มีระบบความยุติธรรมชุมชน	มีระบบความยุติธรรมชุมชน

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตำบลมุ่งสู่ ความยั่งยืน (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	การพัฒนาการแก้ปัญหาความยากจน	
				ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
15	ระบบสื่อสารชุมชน + สื่อดิจิทัล	-	ตำบลมุ่งสู่ ความพอเพียง (11 - 13 เป้าหมาย)	✓	มีการสื่อสารกับคนในพื้นที่ โดยใช้เสียงตามสายเป็นหลัก แต่ประชาชนในพื้นที่ต้องการช่องทางในการรับข่าวสารที่สะดวก รวดเร็ว และทันเวลา เช่น ไลน์ เป็นต้น
16	ตำบลทำความดี	-	ตำบลมุ่งสู่ ความพอเพียง (11 - 13 เป้าหมาย)	✓	เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่ต้องเผชิญกับเชื้อไวรัสโคโรนา หรือโควิด 19 จึงทำให้ทางทีม U2T ตำบล ชวโมง เดินทางลงพื้นที่มอบ สบู่ล้างมือ และแอลกอฮอล์ ให้กับเทศบาล วัด โรงเรียน และสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้ป้องกัน และเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ใน ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการ

ข้อที่	เป้าหมาย 16 ประการ	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ที่ยั่งยืน (14 - 16 เป้าหมาย)	เมื่อเสร็จสิ้น โครงการ	ก่อนเริ่มโครงการ	การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน	
					ก่อนเริ่มโครงการ	เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
			ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ พอเพียง (11 - 13 เป้าหมาย)	ตัวบ่งชี้ อยู่รอด (8 - 10 เป้าหมาย)		สำรวจผู้สูญเสียหรือติด เชื้อไวรัสโคโรนาประจำเดือน อย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

รูปแบบกิจกรรมที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่

- 1) การจ้างงานตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จำนวน 20 อัตรา
- 2) การสร้างและพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน
- 3) การสร้างพัฒนาสินค้าเดิม หนุนเสริมอาชีพใหม่ในยุคดิจิทัล
- 4) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการวิชาการด้านเทคนิคและวิธีการจำแนกตามประเภทประโยชน์การนำไปใช้ ด้านการสร้างห่วงโซ่การเกษตรด้วยเทคนิคสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ใน ต.ชว่มุง อ.สารภี จ.เชียงใหม่
- 5) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน

รายละเอียดกิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของกิจกรรม
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
การจ้างเหมาบริการตามภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย สำหรับประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	การจ้างงานประชาชน บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19 จำนวนรวม 20 คน ผู้รับจ้างได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานที่หลากหลายตามตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เล่มโปรไฟล์ตำบลจำนวน 20 เล่มตามจำนวนบุคลากรจ้างเหมาในโครงการ

รายละเอียด กิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของ กิจกรรม
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
												<p>ผู้จ้างเหมาในโครงการจำนวน 20 คน ได้รับการผ่านอบรมตามหัวข้อที่กำหนดและได้รับประกาศนียบัตรจากหัวข้ออบรม 100%</p> <p>คลิปแนะนำโครงการจำนวน 1 คลิป</p> <p>เพจในเฟสบุ๊กแนะนำโครงการและคณะทำงานจำนวน 1 คลิป เผยแพร่ใน youtube และ facebook page: U2Tของดีข้าวมุง</p> <p>มีผู้ติดตามเพจจำนวนไม่ต่ำกว่า 100 คน</p>
กิจกรรมที่ 1 การสร้าง พัฒนาสินค้า เดิม หนุน เสริมอาชีพ ใหม่ในยุค ดิจิทัล		x	x	x	x							ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมอย่างน้อย 1 ชนิด

รายละเอียด กิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของ กิจกรรม
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
												<p>อย่างน้อย 1 แผนที่</p> <p>ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในชุมชนอย่างน้อย 50 คน</p> <p>พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนจำนวน 1 แห่ง</p> <p>มีการเผยแพร่คลิปองค์ความรู้ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และเผยแพร่เพจโครงการ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง</p>
กิจกรรมที่ 3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการวิชาการ						x	x					<p>ประชาชนและคนในพื้นที่ใกล้เคียงได้รับการอบรมเพิ่มทักษะในการทำสินค้าใหม่อย่างน้อย 100 คน</p> <p>มีการอบรมจำนวนไม่ต่ำกว่า 7 ครั้งๆละ 2 หัวข้อ นำไปสู่การได้องค์ความรู้ที่ประยุกต์ใช้กับ</p>

รายละเอียด กิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของ กิจกรรม	
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
													พื้นที่ และการ สร้างทีมงาน รวมถึงศูนย์การ เรียนรู้ประจำ ตำบลจำนวน 1 แห่ง วิทยากรที่เป็น คนในพื้นที่ จำนวน ไม่ต่ำ กว่า 2 คน มีการเผยแพร่ คลิปองค์ความรู้ ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และ เผยแพร่เพจ โครงการ ไม่ต่ำ กว่า 5 ครั้ง
กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริม ด้าน สิ่งแวดล้อม/ Circular Economy (การเพิ่ม รายได้ หมุนเวียน ให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน									x				ลดขยะในชุมชน ที่เป็นขยะ อินทรีย์อย่าง น้อย 50 ครัวเรือน ได้องค์ความรู้ ใหม่ด้านการ จัดการขยะ อย่างน้อย 2 องค์ความรู้ ครัวเรือนมีองค์ ความรู้ในการ ปลูกพืชอย่าง

รายละเอียด กิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของ กิจกรรม	
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
												น้อย 50 ครั้งเรียน มีการเผยแพร่ คลิปองค์ความรู้ ใน Youtube ไม่ต่ำกว่า 2 คลิป และ เผยแพร่เพจ โครงการ ไม่ต่ำ กว่า 5 ครั้ง	
ประเมินผล การ ดำเนินงาน					x							x	ผลการประเมิน โครงการอย่าง น้อย 2 ครั้ง ผลการประเมิน อยู่ในระดับผ่าน
จัดทำร่าง รายงาน										x	x	x	ร่างเล่มรายงาน อย่างน้อย จำนวน 20 เล่ม ตามจำนวน ตำแหน่งงาน และเล่มเฉพาะ องค์ความรู้จาก การทำกิจกรรม โครงการจำนวน 7 เล่ม
จัดทำ รายงานฉบับ สมบูรณ์												x	รายงานฉบับ สมบูรณ์อย่าง น้อยจำนวน 20 เล่มตามจำนวน ตำแหน่งงาน และเล่มเฉพาะ องค์ความรู้จาก

รายละเอียด กิจกรรม	ปี พ.ศ.2564											ผลลัพธ์ของ กิจกรรม	
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
													การทำกิจกรรม โครงการจำนวน 7 เล่ม

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมการพัฒนาสินค้าและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)

รูปแบบกิจกรรม 1) การสร้างพัฒนาสินค้าเดิม หนุนเสริมอาชีพใหม่ในยุคดิจิทัล

2) การพัฒนาสินค้าใหม่และการขายบนสื่อออนไลน์

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ 1) เกษตรกร ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

2) ประชาชนทั่วไปทั้งในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

3) นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

4) หน่วยงานรัฐในพื้นที่ และหน่วยงานเอกชน

คณะทำงานทางโครงการ U2T ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเดิมในชุมชน เป็นการสร้างมูลค่าที่เน้นตัวผลิตภัณฑ์ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์เดิม หรือคิดค้นผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่โดยอาศัยการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตัวอย่างเช่น การออกแบบเครื่องหมายการค้า การปรับเปลี่ยนรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ การสร้างสรรค์บรรจุภัณฑ์ใหม่ การสร้างผลิตภัณฑ์ทางเลือกสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม หรือผลิตภัณฑ์ที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การพัฒนาสินค้าเดิมคือ ปุยหมัก พัฒนาเป็นหัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ การคิดค้นผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ออกมาเป็นข้าวหอมใบตองขั้วมุง พร้อมขนมและน้ำสมุนไพรพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม คือ ตุงและชะลอมสังฆทานล้านนา

คณะทำงานโครงการ มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ (U2T) ได้ลงพื้นที่ตำบลขั้วมุง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางโครงสร้างจัดการการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าเดิมในชุมชน พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากเดิมในชุมชน พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ในชุมชนด้วยการสร้างกรณีการสร้างกลุ่มอาหารและของว่างพื้นบ้านท้องถิ่น การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ในชุมชนด้วยการสร้างกลุ่มจักสานและเครื่องแต่งงานมงคล/อวมงคล ทั้งยัง การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างสื่อโซเชียลมีเดียในการขายสินค้าผลิตภัณฑ์สินค้าเดิม และผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ ผ่านช่องทางออนไลน์

กิจกรรมการสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)

รูปแบบกิจกรรม 1) การสร้างและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ 1) เกษตรกร ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

2) ประชาชนทั่วไปทั้งในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

3) นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

4) หน่วยงานรัฐในพื้นที่ และหน่วยงานเอกชน

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความอยู่ดีมีสุข ตลอดจนรักษาอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น โดยดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็น

การท่องเที่ยวทางเลือกที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผ่านเครื่องมือการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งจะเป็ตัวช่วยสำคัญในการไปสูเป้าหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คณะทำงานโครงการ มหาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ(U2T) ได้ลงพื้นที่ตำบลขัวมุง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสำรวจชุมชนและออกแบบการท่องเที่ยวในชุมชนแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาแผนที่การท่องเที่ยวในชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน

แนวความคิดในการจัดกิจกรรม เนื่องจากประชากรในตำบลขัวมุง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่นั้น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้าง และ ทำการเกษตรเป็นหลัก ทางโครงการจึงเห็นถึงความสำคัญในอาชีพดั้งเดิมซึ่งสามารถนำมาต่อยอดให้เป็นจุดเด่นของพื้นที่ โดยการสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์การค้าสินค้าเกษตร และศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้สนใจในการทำเกษตรแบบพื้นฐาน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวสามารถเป็นจุดขายในการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนได้โดยปกติคนทั่วไปจะมองประโยชน์ของพืชผักคือการนำมาเป็นอาหาร ในความจริงพืชผักหลายชนิดมีความสวยงาม พืชผักเหล่านี้จึงมีศักยภาพมากกว่าที่จะเป็นอาหารเพียงอย่างเดียว ทางโครงการจึงเสนอมุมมองใหม่ ๆ ให้กับเกษตรกรในการเพิ่มมูลค่าของพืชผักให้สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง และยังมีกิจกรรมที่สามารถให้ผู้สนใจได้มีส่วนร่วมทดลองปลูกผักได้

กิจกรรมการนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)

รูปแบบกิจกรรม 1) การถ่ายทอดและบริการวิชาการเพื่อวางพื้นฐานการจัดการความรู้ในชุมชนเพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดการความรู้เพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในชุมชน

2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการวิชาการด้านเทคนิคและวิธีการจำแนกตามประเภทประโยชน์ การนำไปใช้ด้านการสร้างห่วงโซ่การเกษตรด้วยเทคนิคสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ใน ต.ขัวมุง อ.สาร์ภี จ.เชียงใหม่

- กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ
- 1) เกษตรกร ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
 - 2) ประชาชนทั่วไปในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
 - 3) นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
 - 4) หน่วยงานรัฐในพื้นที่ และหน่วยงานเอกชน

คณะทำงานโครงการ มหาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ(U2T) ได้ลงพื้นที่ตำบลขัวมุง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการการดึงพลังความเข้มแข็งการเสริมความแกร่งตัวตนเพื่อเพิ่มพลังของทีมในตัวตนเพื่อสร้างทีม พัฒนาให้คนในชุมชนตำบลขัวมุงมีสัมมาอาชีพใหม่ ที่ส่งเสริมจากหัวหน้าโครงการฯ และจากหน่วยงานรัฐสนับสนุน มีความต้องการให้ผลักดันด้านเกษตรมีความปลอดภัยและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยพัฒนาศักยภาพของชุมชนทั้งด้านการผลิตและการตลาดโดยใช้ช่องทางการตลาดที่หลากหลายและเน้นด้านการตลาดออนไลน์มากขึ้น ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ทั้งนี้มีต้นทุนในเรื่องการเรียนรู้ รวมทั้งให้เกิดต้นแบบของการจัดการสมัยใหม่ จึงได้ร่วมกันดำเนินการส่งเสริมศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัยด้วยกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการฯ จัดทำเช่น หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ ตุงล้านนาตำบลขัวมุงและสังฆทานงานมงคลและอวมงคล ข้าวห่อตองตำบลขัวมุง ส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรเพิ่มคุณภาพและได้รับมาตรฐานความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งด้วยการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของชุมชน การอบรมเชิงปฏิบัติการ พื้นฐานในการใช้เทคนิคสารสนเทศ

ทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือทางอุตุนิยมวิทยา (GIS) เพื่อใช้การจัดการการเกษตรกรรม และทางโครงการได้
เล็งเห็นความสำคัญของฟ้าทะลายโจร หอมแดง และพืชสวนครัวอื่นๆ ที่เป็นสมุนไพรมีสรรพคุณทางการแพทย์
แผนไทย ใช้บรรเทาอาการไข้หวัด แก้อาเจียนและเจ็บคอ ซึ่งถือว่าเป็นสมุนไพรที่มีประโยชน์ จึงได้ให้มีการดำเนิน
การปลูกพืช ในพื้นที่ชุมชนตำบลชวโมง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ และได้มีการใช้หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์
ชีวภาพของอ.ชวโมงใส่บำรุงต้นไม้ที่ปลูก โดยมอบหมายให้ทางทีมประชาชนและบัณฑิตในพื้นที่ปลูกพืช ซึ่งจะ
มีการมอบต้นให้กับ อปท. รพ.สต. โดยจะมีการทำบรรจุภัณฑ์เป็นถุงจากใบไม้ย่อยสลายได้ซึ่งองค์ความรู้นี้จะ
มีการนำไปถ่ายทอดต่อให้กับชุมชน

กิจกรรมการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

รูปแบบกิจกรรม 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อการจัดการขยะอินทรีย์เหลือใช้ภายในบ้านด้วย นวัตกรรม
ถึงขยะย่อยสลาย

2) การอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อการทำปุ๋ยจากเศษวัสดุทางการเกษตรและอาหาร เหลือใช้
ภายในบ้าน

- กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ
- 1) เกษตรกร ในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
 - 2) ประชาชนทั่วไปในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
 - 3) นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง
 - 4) หน่วยงานรัฐในพื้นที่ และหน่วยงานเอกชน

คณะทำงานทางโครงการ U2T ได้เล็งเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะ และการกำจัดขยะอินทรีย์
สืบเนื่องจากปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอย เป็นมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่ง
แวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงทำการลงพื้นที่ตำบลชวโมง อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการอบรม
เชิงปฏิบัติการหัวข้อการจัดการขยะอินทรีย์เหลือใช้ภายในบ้านด้วยนวัตกรรมถึงขยะย่อยสลาย การอบรมเชิง
ปฏิบัติการหัวข้อการทำปุ๋ยจากเศษวัสดุทางการเกษตรและอาหารเหลือใช้ภายในบ้านเพื่อให้ชุมชนตำบลชว
มุงมีความรู้ความเข้าใจในการกำจัดขยะ แยกประเภทขยะ และลดปริมาณขยะได้ โดยใช้แนวคิด 5R คือ R1
(Reduce) เป็นการลดปริมาณขยะที่อาจเกิดขึ้น เช่น การลดปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์โดยเลือกใช้สินค้าที่บรรจุ
ในบรรจุภัณฑ์ขนาดใหญ่แทนขนาดเล็กการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด R2
(Reuse) เป็นการนำมาใช้ใหม่หรือเป็นการใช้ซ้ำ เช่น นำขวดกาแฟมาใส่น้ำตาล การใช้กระดาษพิมพ์ทั้งสอง
หน้า ซึ่งเป็นการพยายามใช้สิ่งของต่างๆ หลากๆ ครั้งก่อนที่จะทิ้งหรือเลือกใช้ของใหม่ R3 (Repair) เป็นการนำ
มาแก้ไข นำวัสดุหรืออุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายมาซ่อมใช้ใหม่ก่อนที่จะทิ้งเป็นขยะ R4 (Recycle) การหมุนเวียน
กลับมาใช้ซ้ำขยะมาแปรรูป ตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และ R5 (Reject) การ
หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น โฟม ปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก
เมื่อชุมชนมีองค์ความรู้ในการจัดการขยะแต่ละประเภทอย่างไรแล้ว จึงมีการนำไปปฏิบัติที่เหมาะสมกับ
สภาพแวดล้อมและงบประมาณ ถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อ ระบบการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์
ใหม่ เพราะสามารถลดการปนเปื้อนของวัสดุรีไซเคิลได้ รวมทั้งลดปริมาณขยะที่จะนำไปกำจัดทิ้งขั้นสุดท้าย
ลงได้ เนื่องจากขยะของชุมชนมีปริมาณมาก หากไม่คัดแยก ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะทั้งด้านงบประมาณ
คน สถานที่ฝังกลบ การเก็บขน ก็ย่อมต้องสูงตามไปด้วย

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพและการสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)

ผลการดำเนินงาน

- ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมอย่างน้อย 1 ชนิด (หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ)
- ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ของชุมชนอย่างน้อย 2 ชนิด (ข้าวหอมใบตอง ตุงล้านนาและชะลอมสังฆภัณฑ์)
- ประชาชนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้
- ได้มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากสินค้าเดิมมีรายได้เพิ่มขึ้น

2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)

ผลการดำเนินงาน

- ได้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน อย่างน้อย 1 เรื่อง
- ได้แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน อย่างน้อย 1 แผนที่
- ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คนในชุมชน
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนจำนวน 1 แห่ง

3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)

ผลการดำเนินงาน

- ประชาชนและคนในพื้นที่ใกล้เคียงได้รับการอบรมเพิ่มทักษะในการทำสินค้าใหม่
- มีการอบรมจำนวนไม่ต่ำกว่า 7 ครั้งๆละ 2 หัวข้อ นำไปสู่การได้องค์ความรู้ที่ประยุกต์ใช้กับพื้นที่ และการสร้างทีมทำงาน รวมถึงศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลจำนวน 1 แห่ง
- (วิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตกรรม วิถิ ณ บ้านไร่แดง)
- วิทยากรที่เป็นคนในพื้นที่จำนวน ไม่ต่ำกว่า 2 คน

4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

ผลการดำเนินงาน

- ลดขยะในชุมชนที่เป็นขยะอินทรีย์
- ได้องค์ความรู้ใหม่ด้านการจัดการขยะอย่างน้อย 2 องค์ความรู้ (การแยกขยะ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมชีวิตให้สอดคล้องตามหลัก 5R เพื่อสามารถลดปริมาณขยะ)
- คราวเรือนมีองค์ความรู้ในการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ 5G

ปัจจัยความสำเร็จ

Key Actors ศูนย์การเรียนรู้ตำบลขัวมุง

งานเด่น กิจกรรมสร้างพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ ศูนย์การเรียนรู้ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140

1. ที่มาหรือฐานคิดของการดำเนินงาน

การสร้างศูนย์เรียนรู้ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีการส่งเสริมโดยหัวหน้าโครงการ ดร.พีรยา สมศักดิ์ และทีมดำเนินงานในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) และตระหนักถึงการสร้างการเกษตรให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเพิ่มขึ้นจากการเกษตรให้คนในชุมชนได้แบบพอเพียงแนวคิดองค์ความรู้ใหม่ๆและแรงบันดาลใจในการทำปลูกพืชและสมุนไพร ผักสวนครัวด้วยตนเอง เพื่อเป็นกิจกรรมพึ่งพาตนเองโดยเฉพาะพืชและสมุนไพร ผักสวนครัว อาหารที่จำเป็นต่อ

การดำรงชีวิต และสามารถนำไปจำหน่ายได้เพื่อให้คนในชุมชนเกิดรายได้เพิ่มขึ้นการศึกษาจัดกิจกรรมอบรมความรู้และทดลองทำต้นแบบก่อน และควรลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมพืชผักปลอดภัย โดยมีการปรุงดินที่เหมาะสมโดยใช้หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพทำเองจากการศึกษาจากกิจกรรมโครงการปลอดภัยมีการทำเกษตรผสมผสานแบบพอเพียง ได้แก่ ปลูกผักสวนครัว รั้วริ้ว โดยมีการใช้หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ โดยไม่ใช้สารเคมี 100%

2. กลุ่มประชาชน

ประชาชนในตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

3. ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น

เป็นแหล่งเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ๆ ส่งเสริมการทำเกษตร และให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ให้ประชาชนในพื้นที่เกิดรายได้จากผลกระทบจากสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

4. ข้อมูลและเครื่องมือในการดำเนินงาน

การถ่ายทอดองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่ สู่ประชาชนในตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

5. รูปธรรมงาน

จัดกิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ และสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในชุมชน เช่น เรียนรู้วิธีการปลูกผักและเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกเองกินเองเพื่อลดรายจ่ายคนในชุมชนได้

6. วิธีการดำเนินงาน

ศูนย์การเรียนรู้ตำบลขัวมุง ส่งเสริมด้านการเกษตรสมัยใหม่และการปลูกพืชโดยไม่ใช้สารเคมี มีการดำเนินงานและกิจกรรม โดยมีการเตรียมและการจัดสรรคนในพื้นที่ตำบลขัวมุงทำการเกษตร โดยมีการเตรียมดินโดยใช้หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพทำเอง พันธุ์พืชและสมุนไพรโดยเมล็ดพันธุ์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เพื่อเพาะปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล โดยดูแลบำรุงรักษาดินและดูแลผลผลิต ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการกระจายผลผลิตสู่ชุมชน

7. ผลที่เกิดขึ้น (ผลผลิต ผลลัพธ์)

การส่งเสริมการปลูกพืชและสมุนไพรแบบเกษตรอินทรีย์ สร้างการเรียนรู้เรื่องอาหารได้แก่ การปลูกผักกินเองได้ และสร้างให้เกิดรายได้

8. ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ส่งผลต่อโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ได้แก่ (1) ด้านสังคม ทำให้คนในชุมชนได้เห็นการพัฒนาการเกษตร และคนในชุมชนมีความรักและสามัคคีช่วยเหลือกัน (2) ด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการปลูกพืชและสมุนไพรท้องถิ่น ทำให้คนในชุมชนสามารถนำไปบริโภคได้เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน (3) ด้านสภาวะแวดล้อม การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และในศูนย์การเรียนรู้ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ไม่มีการใช้สารเคมี (4) ด้านการเมืองการปกครอง ส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษากระบวนการเกษตรพอเพียง “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 (5) ด้านสุขภาพ ทำให้ผู้บริโภคพืชและสมุนไพรในศูนย์การเรียนรู้ตำบลขัวมุงได้รับผักที่ปลอดภัย และปลอดภัยต่อร่างกาย

Key Actors วิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตกรรม บ้านไร่แดง

งานเด่น ส่งเสริมให้คนในชุมชนตำบลข้าวมุงมีรายได้ จากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตกรรม บ้านไร่แดง

พื้นที่ วิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตกรรม บ้านไร่แดง เลขที่ 17/2 หมู่ที่ 8 ตำบลข้าวมุง อำเภอสарภี จังหวัด เชียงใหม่

1. ที่มาหรือฐานคิดของการดำเนินงาน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสหวิทยาการนวัตกรรม บ้านไร่แดง โดยมีสมาชิก 8 คน โดยมีนางสุพัตรา กิระติวงศ์ กำจร เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจฯ ร่วมกับจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาให้คนในชุมชนตำบลข้าวมุงมีสัมมาอาชีพใหม่ ที่ส่งเสริมจากหัวหน้าโครงการฯ และจากหน่วยงานรัฐสนับสนุน มีความต้องการให้ผลักดันด้านเกษตรมีความปลอดภัยและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยพัฒนาศักยภาพของชุมชนทั้งด้านการผลิตและการตลาดโดยใช้ช่องทางการตลาดที่หลากหลาย และเน้นด้านการตลาดออนไลน์มากขึ้น ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ทั้งนี้มีต้นทุนในเรื่องการเรียนรู้ รวมทั้งให้เกิดต้นแบบของการจัดการสมัยใหม่ จึงได้ร่วมกันดำเนินการส่งเสริมศักยภาพชุมชนด้านเกษตรปลอดภัยด้วยกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการฯ จัดทำเช่น หัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ ตุงล้านนาตำบลข้าวมุงและสังฆทานงานมงคลและอวมงคล ข้าวห่อตองตำบลข้าวมุง ส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกรเพิ่มคุณภาพและได้รับมาตรฐานความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งด้วยการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของชุมชน

2. กลุ่มประชาชน

กลุ่มประชาชนและบัณฑิตในโครงการ จำนวนสมาชิก 8 คน

3. ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น

มีวิสาหกิจชุมชนเกิดใหม่ การดำเนินการส่งเสริมการผลิตหัวเชื้อผสมดินอินทรีย์ชีวภาพ ตุงล้านนาตำบลข้าวมุงและสังฆทานงานมงคลและอวมงคล ข้าวห่อตองตำบลข้าวมุง และเป็นการรวมกลุ่มกันจัดการมีรูปแบบส่งเสริมการเรียนรู้และการสร้างรายได้ให้กลุ่มประชาชนในตำบลข้าวมุง เพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์และได้รับความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร และอนุรักษ์ของดีของเด่นในตำบลข้าวมุง

4. ข้อมูลและเครื่องมือในการดำเนินงาน

การถ่ายทอดองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่ สู่ประชาชนในตำบลข้าวมุง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่

5. รูปธรรมงาน

จัดกิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ และสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคนในชุมชน เช่น เรียนรู้วิถีการปลูกผักและเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกเองกินเองเพื่อลดรายจ่ายคนในชุมชนได้

6. วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงาน จัดกิจกรรมโดยมีการแนะนำระบบการเรียนรู้เป็นเครื่องมือองค์ความรู้ โดยเรียนจากประสบการณ์ของต้นแบบบุคคลวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ที่ดำเนินการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติหัวข้อกิจกรรม เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในตำบลข้าวมุง และพัฒนาสินค้าใหม่ส่งเสริมการขายสินค้าบนออนไลน์ ในแต่ละหลักสูตรมีการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ ตามหลักสูตรที่จัดเตรียมไว้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้ร่วมโครงการฯ เป็นศูนย์กลาง และนำไปเผยแพร่ให้กลุ่มประชาชนตำบลข้าวมุง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่

7. ผลที่เกิดขึ้น (ผลผลิต ผลลัพธ์)

1. มีพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งมากขึ้น
2. ส่งเสริมกลุ่มเครือข่ายประชาชนในตำบลวังม่วง ให้เกิดรายได้
3. มีผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เป็นของวิสาหกิจชุมชนเอง

8. ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ได้แก่ (1) ด้านสังคม ทำให้คนในชุมชนได้เห็นการพัฒนาสัมมาอาชีพที่หลากหลาย และมีตัวเลือกให้คนในชุมชนมีการนำใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง และสร้างความรักและความสามัคคีช่วยเหลือในสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้อยู่รอดและพึ่งพาตนเองได้ (2) ด้านเศรษฐกิจ ผลักดันการทำการตลาดออนไลน์แบบสมัยใหม่ ให้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น และเผยแพร่องค์ความรู้ส่งต่อกลุ่มประชาชนในตำบลวังม่วง อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ประเด็นความเสี่ยง

สถานการณ์การระบาดของเชื้อ Covid 19 ภายในชุมชน

- งบประมาณไม่เพียงพอ

ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

- 1) ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้หรือการอบรมได้
- 2) ภาครัฐไม่อนุญาตให้อบรมในพื้นที่
 - การดำเนินการมีความติดขัด

วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง

- 1) การอบรมออนไลน์หากสถานการณ์อยู่ขั้นวิกฤต
- 2) ลงพื้นที่อบรมทันทีเมื่อสถานการณ์ดีขึ้น และได้รับการอนุญาตให้ลงพื้นที่ได้
 - มีความแม่นยำในการบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

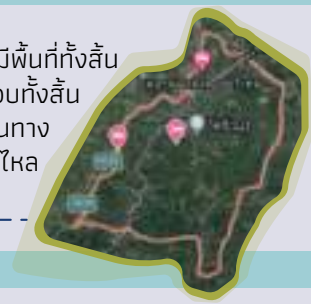

ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

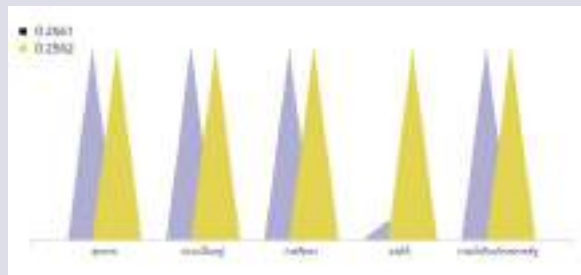
โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา >> ศักยภาพ >> ตำบลที่ไม่อยู่รอด >> ตำบลที่อยู่รอด

เทศบาลตำบลขัวมุง ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ทั้งสิ้น 6,065 ไร่ การตั้งบ้านเรือนของราษฎรตั้งเรียงรายกันตามถนนในหมู่บ้าน ตำบลขัวมุงประกอบทั้งสิ้น 10 หมู่บ้าน สภาพภูมิประเทศของเขตพื้นที่ตำบลมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขา/ป่าไม้ มีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 10 ตัดผ่านทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเทศบาลตำบลและมีแม่น้ำปิงไหลผ่านทางด้านตะวันตก ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

โจทย์พื้นที่

- ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและเกษตรกรรมให้กับประชาชน
- ส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. กิจกรรมการพัฒนาสัมมาชีพและการสร้างอาชีพใหม่

2. การสร้างและพัฒนา Creative Economy

3. การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน

4. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม Circular Economy

การดำเนินงาน

- ระบบการวิจัย
- ระบบการเรียนการสอน
- ระบบการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
- ระบบการบริการวิชาการ
- ระบบการบริหารจัดการ

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน
 - ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับประโยชน์ในโครงการไม่ต่ำกว่า 100 คน
2. การพัฒนาทักษะ
 - ผู้จ้างงานทุกคนได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านการเงิน และทักษะด้านดิจิทัล
3. ข้อมูล COMMUNITY BIG DATA
 - หน่วยงานท้องถิ่น ต.ขัวมุง อ.สารภี จ.เชียงใหม่ ได้รับฐานข้อมูลชุมชนจำนวน 1 ฐาน
 - ชุดข้อมูลวิเคราะห์ฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่จำนวน 1 ชุด
4. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
 - เกิดแหล่งเรียนรู้และแหล่งเกี่ยวเชิงสุขภาพในชุมชนจำนวน 1 แห่ง
 - เกิดวิทยากรประจำท้องถิ่น
 - มีผลิตภัณฑ์จากชุมชน 3 ผลิตภัณฑ์

ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ

มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในตำบลสามารถเพิ่มรายได้และสร้างอาชีพใหม่ได้เป็นอย่างดี

ผลลัพธ์ด้านสังคม

- หน่วยงานของรัฐได้ใช้ฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน
- ท้องถิ่นมีศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานมีคู่มือการเรียนรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์แบบปลอดภัยและเหมาะสมกับท้องถิ่น
- สร้างผู้นำรุ่นใหม่ที่พร้อมจะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนในชุมชนเอง และประชาชนมีความมั่นคงทางอาหารปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ [Dimensions] ของเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะเรียกว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) โดยเน้นที่ เป้าหมายที่ 2 ยุติความหิวโหย เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีความทนทาน และเป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภค และการผลิตที่ยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบ

ดร.พีรยา สมศักดิ์

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ) ตำบลนาคอรี อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชานาภ วิทยาประการ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ความเป็นมา (ข้อมูลทั่วไปที่สำคัญของตำบล)

ตำบลนาคอรี เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในอำเภอฮอด ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอ ประชาชนเป็นชาวกะเหรี่ยง และคนพื้นเมืองบางส่วน ภาษาส่วนใหญ่ใช้ภาษากะเหรี่ยง คนเมืองใช้ภาษาพื้นเมือง คำขวัญประจำตำบล นาคอรี เลื่องลือชื้อ ผ้าทอมือ เลื่องลือนาม อุดมเขตเกษตรกรรม ถิ่นวัฒนธรรม “คนเมือง” “ปกากะญอ” โดยแบ่งเขตการปกครองเป็น 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่1 บ้านหลังท่อ หมู่2 บ้านนาคอรี หมู่3 บ้านห้วยหินดำ หมู่4 บ้านห้วยฝาง หมู่5 บ้านแม่ป่าไผ่ หมู่6 บ้านแม่จูด หมู่7 บ้านเด่น หมู่8 บ้านตีนตก หมู่9 บ้านแม่ลายดวงจันทร์ หมู่10 บ้านใหม่ยุงทอง จำนวนหลังคาเรือนมีทั้งหมด 1,374 หลังคาเรือน

ตำบลนาคอเรือมีพื้นที่ประมาณ 318 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 198,750 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลฮอด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลท่าเตื่อ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบ้านแอ่น อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลที่มีความหลากหลายทางด้าน ภูมิประเทศลักษณะ โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มสลับ บางส่วนเป็นป่าและภูเขา พื้นที่เกือบทั้งหมดอยู่ในเขต น้ำท่วมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต เขตนิคมสหกรณ์ และเขตอุทยานแห่งชาติ มีลำห้วยที่สำคัญไหลผ่านหล่อเลี้ยงพื้นที่ ทำการเกษตรจำนวน 2 สาย คือลำห้วยแม่ป่าไผ่ และลำห้วยแม่จูด

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน โดยส่วนมากจะเน้นการปลูกลำไย ทำนา เป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพเสริมจะเป็นการเลี้ยงวัว ควาย สุกร หรือบางบ้านมีการทอผ้า และรับจ้างเก็บผลผลิตทางการเกษตร

กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ กลุ่มทอผ้านาคอเรือ กลุ่มอาชีพผ้าฝ้ายอำพัน กลุ่มผ้าทอกะเหรี่ยงนาคอเรือ กลุ่มอาหารแปรรูปฮอด

สืบเนื่องจากสภาพทั่วไปและสภาพปัญหา รวมทั้งแนวทางการต้องการของชุมชนในพื้นที่ตำบลนาคอเรือที่มีความต้องการให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จัดทำโครงการฯ เข้าไปส่งเสริมและพัฒนา ด้านทักษะอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มทักษะด้านอาชีพ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยง พื้นที่คั้นการ ย้อมสีเส้นด้ายจากวัสดุธรรมชาติ ออกแบบให้มีความทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อคงคุณค่าและสร้างราคาให้กับผ้าทอกะเหรี่ยงในตำบลนาคอเรือ ยกกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านอาหารและสมุนไพร มีสถานที่ส่วนกลาง อยากร่วมกันสร้างเป็นศูนย์รวมกิจกรรมชุมชน แหล่งเรียนรู้ ตลาดชุมชน กระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนและการท่องเที่ยวชุมชน มีความมั่นคงทางอาหาร ปลูกผักกินเอง อาหารปลอดภัยเหลือก็ขายในชุมชน ต้องการเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้ social media ต่างๆ โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรณีตำบลนาคอเรือ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โครงการการพัฒนาเพื่อให้เกิดตำบลต้นความยากลำบากวิเคราะห์จากการประเมิน 16 ประเด็นตัวชี้วัด ภายใต้โครงการการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรณีตำบลนาคอเรือ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

16 ประเด็นตัวชี้วัด	วิเคราะห์โจทย์	ผลการดำเนินโครงการ
ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> ภายในตำบลมีร้านอาหารไม่มากนัก ทำให้ชาวบ้านมีทางเลือกในการบริโภคอาหารค่อนข้างน้อย ตำบลนาคอเรือยังมีไม่ผลิตภัณฑ์โอท็อปอาหาร ผ้าทอกะเหรี่ยงนาคอเรือยังไม่มีคุณภาพหลาย อีกทั้งจากเดิมที่เคยจำหน่ายให้กับศูนย์ศิลปาชีพสมเด็จพระพันปีหลวง ปีละ 25 ผืนต่อปี ลดลงเหลือเพียงแค่ 4 ผืนต่อปีเท่านั้น 	<ul style="list-style-type: none"> กลุ่มโอท็อปอาหารแปรรูปฮอด เกิดผู้ประกอบการร้านอาหารภายในชุมชนที่ผ่านการอบรมการทำผลิตภัณฑ์อาหาร ได้แก่ ร้านสมศรีโภชนา เกิดผลิตภัณฑ์อาหารใหม่ ที่ต่อยอดจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วในชุมชน ได้แก่ น้ำพริกปลาแห้ง กลุ่มโอท็อปผ้าทอกะเหรี่ยงนาคอเรือ เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ จากการต่อยอดผ้าทอกะเหรี่ยง ได้แก่ กระเป๋า กางเกง ชุดเดรส เสื้อ

16 ประเด็น ตัวชี้วัด	วิเคราะห์โจทย์	ผลการดำเนินโครงการ
ฝึกรอบรรมทักษะ อาชีพ	<p>1. ความต้องการของคนในชุมชน และ การพูดคุยกับครูกศน. ตำบลนาคอเรือ ที่ต้องการให้สนับสนุนองค์ความรู้ ทักษะ อาชีพในด้านอาหาร ที่สามารถสร้าง อาชีพ สร้างรายได้ มีกระบวนการทำ ที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก สามารถปฏิบัติได้จริง และเป็นอาหารที่ยังไม่มีจำหน่าย ในตำบล เช่น ซาลาเปาไส้ ต่างๆ ขนมจีบ ปอเปี๊ยะ เบเกอรี่ เค้ก เป็นต้น</p> <p>2. คนในชุมชนนิยมทอผ้ากะเหรี่ยงเพื่อ สวมใส่ และทอเพื่อจำหน่าย แต่ใช้สีเคมี ในการย้อมเส้นด้ายเกือบทั้งหมด มีการ ใช้สีธรรมชาติน้อยมาก ทางโครงการจึง ได้พยายามฟื้นคืนการใช้สีธรรมชาติ ร่วมกับพัฒนาชุมชน เพื่อสุขภาพของผู้ ทอ เพื่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อคง คุณค่า และสร้างราคาให้กับผ้าทอของ กะเหรี่ยงในตำบลนาคอเรือ</p> <p>3. สนับสนุนทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในประกอบอาชีพ</p>	<p>- คู่มืออาชีพในฉบับที่ เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้ได้จริง ทั้งหมด 14 เล่ม จากกิจกรรมดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรม Creative Food PEOPLE 2. กิจกรรม Craft Trend PRODUCT 3. กิจกรรมสร้าง ECO PEOPLE 4. Innovation for Community <p>- หลักสูตรฝึกรอบรรมระยะสั้นจำนวน 1 หลักสูตร ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) หลักสูตร “ ทักษะ และ เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงาน การสื่อสารและนำเสนอข้อมูล ชุมชนในศตวรรษที่ 21 ” <p>จากกิจกรรม สร้าง SMART PEOPLE ด้าน IT/ App/ Social Media/ online market</p>
ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ ตำบล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตำบลนาคอเรือเป็นตำบลที่ขึ้นชื่อในเรื่องของผ้าทอ แต่ยังไม่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับผ้าทอ เพื่อให้ได้กรุ่นหลัง และผู้ที่สนใจได้ศึกษา และเพื่อการอนุรักษ์ผ้าทอของชุมชนไม่ให้เลือนลางหายไป 2. เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการอบรรมอาชีพเรื่องอาหาร และเพื่ออนุรักษ์อาหารพื้นถิ่น จึงต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ อาหาร ร่วมกับกศน. ตำบลนาคอเรือ ให้เกิดการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ 	<p>จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ 2 แห่ง ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดศูนย์เรียนรู้อาหารแปรรูป แหล่งการเรียนรู้ด้านอาหาร ของชุมชนร่วมกับกศน. ตำบลนาคอเรือ เพื่อสอนการทำอาหารภูมิปัญญา อาหารสร้างสรรค์สร้างอาชีพ สร้างรายได้ 2. เกิดศูนย์เรียนรู้ผ้าทอกะเหรี่ยง จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ผ้าทอกะเหรี่ยง ของตำบลนาคอเรือ ร่วมกับ กศน. ตำบลนาคอเรือ และ พัฒนาชุมชนอำเภอหาด จัดนิทรรศการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

16 ประเด็น ตัวชี้วัด	วิเคราะห์โจทย์	ผลการดำเนินโครงการ
		กะเหรี่ยง และรวบรวมลายผ้า ในตำบลนาคอเรือ ให้คนรุ่นหลัง ได้ศึกษา
ส่งเสริมระบบการ สื่อสารชุมชน	<p>1. ตำบลนาคอเรือเป็นตำบลที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่มาก และไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว แต่ภายในตำบลยังคงมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจอยู่ไม่น้อย เช่น พระพุทธบาทผาลาด พระพุทธบาท5รอย หมู่บ้านชุมชนการท่องเที่ยว เป็นต้น และยังมีผลิตภัณฑ์ชุมชนอีกมาก ที่ยังไม่มีคุณภาพหลาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีสื่อออนไลน์ ที่สามารถเผยแพร่เรื่องราวในชุมชน และผลิตภัณฑ์ในชุมชน ให้คนภายนอกได้รู้จักชุมชนมากขึ้น</p> <p>2. เยาวชนในพื้นที่ (นักศึกษาภาคสน.) มีความสนใจในเรื่องของสื่อเทคโนโลยี และมีทักษะพื้นฐานที่สามารถพัฒนา และ ต่อยอดได้</p>	<p>- Facebook Fanpage : U2T นาคอเรือ อำเภอฮอด ปัจจุบันมียอดผู้ติดตามประมาณ 1,400 คน ในระยะเวลาประมาณ 10 เดือน</p> <p>- สามารถสร้าง content และผลิตสื่อ-คลิปวิดีโอ นำเสนอข้อมูล ในชุมชนร้านค้าในชุมชน ผลิตภัณฑ์ สินค้า สถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมในชุมชนลง Facebook U2T นาคอเรือ อำเภอฮอด ได้</p> <p>- สามารถช่วยหน่วยงานราชการในพื้นที่ทำการโปรโมท เผยแพร่กิจกรรมของหน่วยงานได้</p> <p>- เยาวชนในชุมชนรวมกลุ่มกันทำช่องยูทูปผลิตสื่อสร้างสรรค์ออนไลน์เกี่ยวกับชีวิตของเด็กในพื้นที่นาคอเรือ เช่น การทำกิจกรรมในป่า การทำอาหารในป่าการเดินป่า การหาของป่า เป็นต้น</p>

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

แนวทางในการพัฒนาตำบลนาคอเรือ ผ่านการดำเนินการ 4 กิจกรรม ดังนี้

- 1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/และอาชีพอื่น)
คิดเป็น ร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด
- 2) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)
คิดเป็น ร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
- 3) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริหารชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)
คิดเป็น ร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
- 4) การเสริมสร้างด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)
คิดเป็น ร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

โดยมีรูปแบบกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ ภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนบนวิถีใหม่ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม กรณีตำบลนาคอเรือ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มีกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมสร้าง Creative Food PEOPLE ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย มีคุณค่า
- 2) กิจกรรมยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend PRODUCT
- 3) กิจกรรมสร้าง SMART PEOPLE ด้าน IT/ App/ Social Media/ online market
- 4) กิจกรรมสร้าง ECO PEOPLE ด้านอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อม
- 5) กิจกรรมนวัตกรรมเพื่อชุมชน แหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตลาดชุมชน ส่งเสริม-สร้างกลไกการดูดซับในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

การบริหารจัดการและการใช้กลยุทธ์ดำเนินงาน

1. การสื่อสารภาพรวมโครงการ : จัดวันเปิดงาน – รายงานความก้าวหน้า-ปิดโครงการ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับหน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำชุมชน แกนนำและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
2. การประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรม : ประสานงานหน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำชุมชน แกนนำเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม มีเพจ Facebook และLineเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารกับชุมชน การโปรโมทเพจด้วยกิจกรรมการแข่งขันแจกรางวัล การเผยแพร่กิจกรรม ผลงาน ข่าว บทความที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ผ่านFacebook U2Tนาคอเรืออำเภอสอด การชักชวนผู้เข้าร่วมอบรมผ่านสมาชิกในโครงการ แบบปากต่อปาก เดินบอกตามบ้าน การชักชวนแบบ 1 ต่อ 1 เป็นต้น
3. การเก็บข้อมูล สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ อย่างทั่วถึง และกระจายให้ครอบคลุม
4. การอบรมและติดตามผล : จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติการประเมินศักยภาพผู้เข้าร่วมอบรม มองหาแกนนำในแต่ละกิจกรรม ติดตามผู้เข้าร่วมอบรม สนับสนุน การอบรมทบทวนโดยให้เจ้าหน้าที่โครงการเป็นวิทยากร การส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมอบรมบรรลุเป้าหมาย การบริการจัดกลุ่มโอท็อป หาช่องทางการจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน
5. การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม : การเยี่ยมเยียน ถามไถ่ จัดกิจกรรมระชับความสัมพันธ์ และสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนเข้าใจ เข้าถึง และเข้าร่วมโครงการอย่างสม่ำเสมอ
6. การสร้างพันธมิตร และเครือข่าย : ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ระหว่าง U2Tตำบลอื่นๆ การเข้าปรึกษาและขอคำแนะนำจากหน่วยงานระดับอำเภอ เช่น นายอำเภอ ปลัดอำเภอประจำตำบล พัฒนาชุมชน กศน. รวมทั้งผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต	คนเด่น ผู้นำชุมชน/ ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ	แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร
1. Creative Food PEOPLE	<ol style="list-style-type: none"> กิจกรรม Creative food People กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการสร้างสรรค์พัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์อาหารในชุมชน เช่น น้ำพริกปลาแห้งจากปลาแห้งในชุมชน จิ้นส้ม โดยปรับรูปแบบการขายและปรับบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น พัฒนารูปแบบการขายและบรรจุภัณฑ์ จดทะเบียนกลุ่มโอท็อปอาหารแปรรูปสด ผลิตภัณฑ์เด่นในชุมชน ได้แก่ จิ้นส้ม ปลาแห้ง 	<p>- ผู้ประกอบการร้านค้า/ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในพื้นที่ตำบลนาคอเรือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ยายนาง ยิ่งล่อ (จิ้นส้มยายนาง) คุณบัวลอย แห่งโว (ปลาแห้ง) คุณสมศรี ศรีนวล (ร้านสมศรีโภชนา) 	<ol style="list-style-type: none"> เกิดศูนย์เรียนรู้อาหารแปรรูป จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านอาหาร ประจำชุมชนร่วมกับ กศน. ตำบลนาคอเรือ คู่มืออาชีพอาหาร 11 เล่ม
2. Craft Trend PRODUCT	<ol style="list-style-type: none"> อบรมการทำผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมสีธรรมชาติ มัดย้อม ยกระดับ ต่อยอด แปรรูปผลิตภัณฑ์ ทำกระเป๋า กางเกง เสื้อ ชุดเดรส พัฒนารูปแบบการขายออฟไลน์-ออนไลน์ สร้างกลุ่มผู้ประกอบการผ้าทอกะเหรี่ยง จดทะเบียนกลุ่มโอท็อปกลุ่ม ผ้าทอกะเหรี่ยงนาคอเรือ 	<ol style="list-style-type: none"> นางอำพัน ทิพยราช (ผ้าฝ้ายอำพัน) นางพัชรา อ้ายจาง (กลุ่มทอผ้านาคอเรือ) กลุ่มผ้าทอกะเหรี่ยงเป็นกลุ่มจัดจำหน่ายผ้ากะเหรี่ยงให้กับศูนย์ศิลปาชีพสมเด็จพระพันปีหลวง 	<ol style="list-style-type: none"> เกิดศูนย์เรียนรู้ผ้าทอกะเหรี่ยง จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ผ้าทอกะเหรี่ยง ประจำชุมชนร่วมกับ กศน. ตำบลนาคอเรือ
3. SMART PEOPLE	<ol style="list-style-type: none"> การขับเคลื่อนเพจ Facebook U2T นาคอเรืออำเภอฮอด ปัจจุบันยอดผู้ติดตามประมาณ 1,400คน 	<ol style="list-style-type: none"> เยาวชน Youtuber ในชุมชนที่รวมกลุ่มกันทำช่อง Youtube เพื่อผลิตสื่อสร้างสรรค์ 	<ol style="list-style-type: none"> หลักสูตร “ทักษะและเทคโนโลยีสนับสนุนการทำงาน การสื่อสารและ

กิจกรรม	เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต	คนเด่น ผู้นำชุมชน/ ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ	แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร
	2. ส่งเสริมการตลาดออนไลน์ สินค้าชุมชน 3. การเข้าร่วมกิจกรรมของ U2Tonlinecommunity อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 4. ช่อง Youtube ชุมชน ที่ได้ นำเสนอเรื่องราวชีวิตของเด็ก วัยรุ่นกลุ่มหนึ่งในตำบล เช่น การเที่ยวป่า การทำอาหาร ใน ป่า การหาของป่า	ออนไลน์ เกี่ยวกับชีวิต ของเด็กในพื้นที่ตำบล นาคอเรือ 2.นางสาวสุพิชชา คะปานา (คุณครูกศน.ตำบลนา คอเรือ)	นำเสนอข้อมูลชุมชนใน ศตวรรษที่ 21”
4. ECO PEOPLE	1. อบรมการทำน้ายาล้างจาน สูตรเฉพาะชุมชนและน้ายา ซักผ้าแบบรีฟิล 2. จัดตั้งกลุ่ม ECO PEOPLE น้ายาล้างจาน เพื่อให้สมาชิก กลุ่มเติมน้ายาล้างจานได้ ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด และได้ปริมาณที่มากกว่า อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในชุมชน ลดขยะ ในชุมชน 3. จัดทำแผนที่เดินดินชุมชน 4. การอบรมทำปุ๋ยจากมูลวัว	1. สมาชิกกลุ่ม ECO PEOPLEน้ายาล้างจาน	1. คู่มืออาชีพน้ายาล้าง จานสูตรเฉพาะชุมชน 2. คู่มืออาชีพน้ายาซักผ้า 3. คู่มืออาชีพ การทำปุ๋ย จากมูลวัว
5. Innovation for Community	1. การพัฒนางานผ้าทอ การ ย้อมสีจากวัตถุดิบธรรมชาติ - การเพิ่มเฉดสี จากพืช ธรรมชาติด้วยสารช่วยย้อม - การเพิ่มคุณสมบัติการติดสี ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติด้วย สารประจุบวก 2. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ เกษตรโดยการอบแห้ง	1. กลุ่มOTOPผ้าทอ กะเหรี่ยงนาคอเรือ	1. คู่มือการย้อมสีเส้นด้าย จากวัตถุดิบธรรมชาติ 2. คู่มือการใช้งานเครื่อง อบลมร้อน

ปัจจัยความสำเร็จ

1. หัวหน้าโครงการและคณะทำงาน 5 คน
2. เจ้าหน้าที่โครงการ 24 คน
3. ผู้นำชุมชน-หน่วยงานในชุมชน 6 คน ได้แก่
 1. อบต.นาค่อเรือ
 2. พัฒนาชุมชนอำเภอฮอด
 3. กศน.อำเภอฮอด
 4. กศน.ตำบลนาค่อเรือ
 5. กศน.ตำบลบ้านตาล
 6. รพ.สต.ในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. ในการสำรวจข้อมูลลงพื้นที่ชุมชนพบว่าบางครั้งเรือไม่มีคนอยู่ เพราะชาวบ้านออกไปรับจ้าง ทำให้การเก็บข้อมูลไม่เป็นไปตามเป้าหมายเวลาที่คาดหวังไว้ และในช่วงแรกๆของการทำงาน ชาวบ้านยังไม่ค่อยกล้าให้ข้อมูลมากนัก จึงเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

2. สถานการณ์โควิด - 19 ที่เกิดการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อลงพื้นที่ในการทำกิจกรรมและการอบรมของโครงการ ด้วยมาตรการการคัดกรองคนของตำบลและความวิตกกังวลของคนในพื้นที่ จึงทำให้กำหนดการในการอบรมมีความคาดเคลื่อนไปจากเดิม นอกจากนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ยังเป็นอุปสรรคในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสำรวจเพื่อเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ (Emerging infectious diseases)

3. ประชาชนในพื้นที่มีข้อจำกัดด้านเวลาและการทำงาน คนในชุมชนส่วนมากจะรับจ้างเป็นหลัก ซึ่งการอบรมในบางครั้ง ตรงกับวันทำงานของคนในชุมชน ทำให้ชาวบ้านที่สนใจไม่สามารถเข้าร่วมอบรมได้ แต่ทั้งนี้ ทางทีมงานจึงได้จัดกิจกรรมทบทวนขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านที่สนใจได้ร่วมกิจกรรมในวันที่สะดวก

U2T ตำบลนาค้อเรือ

อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย "U2T นาค้อเรือ" มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตำบลที่ไม่สามารถอยู่รอด

ตำบลที่อยู่รอด

กลไกการดำเนินงาน

ข้อมูลพื้นฐานตำบล

พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 156,525 ไร่
พื้นที่ปกครองจำนวน 10 หมู่บ้าน
จำนวนประชากร 4,746 คน
จำนวน 1,590 ครัวเรือน

เพศชาย: 2,374 คน

เพศหญิง: 2,372 คน

โรงเรียน 4 แห่ง

อบต. 1 แห่ง

กศน. 1 แห่ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง

วัด 10 แห่ง

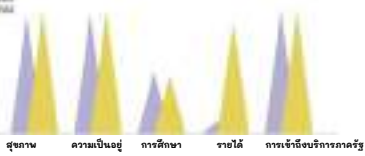
โบสถ์ 2 แห่ง

รพ.สต. 2 แห่ง

TPMAP

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ (ปี พ.ศ.2561-2562)

โครงการพัฒนาพื้นที่

การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) ร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
Smart People

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ) ร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด
Creative Food People
Craft Trend Products

การสร้างเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้ชุมชนโดยไม่เพิ่มขยะ) ให้แก่ชุมชน ร้อย 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
Eco People

การนำองค์ความรู้ ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/ เทคโนโลยีด้านต่างๆ) ร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด
Innovative for Community

1. การสื่อสารภาพรวมโครงการ

- ชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับหน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำชุมชน แกนนำและเครือข่าย

2. การประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรม

- ประสานงานหน่วยงานในท้องถิ่น
- ชักชวนผู้เข้าร่วมอบรมผ่านสมาชิกในโครงการ

3. การเก็บข้อมูล

- สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ อย่างทั่วถึง และกระจายให้ครอบคลุม

4. การอบรมและติดตามผล

- จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้
- จัดทำหลักสูตร "Smart People"
- การอบรมทบทวน การบริการจัดกลุ่มโอท็อป
- ช่องทางบริการจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน

5. การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม

- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ "อาหารแปรรูปฮอด" และ ศูนย์เรียนรู้ "ผ้าทอกะเหรี่ยง"

6. การสร้างพันธมิตร และเครือข่าย

- ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

ภาคีเครือข่าย

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

ผลลัพธ์เชิงสังคม

- เกิดศูนย์เรียนรู้ผ้าทอกะเหรี่ยงและอาหารแปรรูปในชุมชน
- เกิดกลุ่ม "โอท็อปผ้าทอกะเหรี่ยงนาค้อเรือ" เป็นการรวมกลุ่มของแม่บ้านทอผ้าในชุมชน ที่ผ่านการอบรมกิจกรรม Craft Trend Products
- สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานราชการ และลูกจ้างโครงการ

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

- ยกระดับและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ลำไย จีนส้ม ปลาแห้ง เป็นต้น เพิ่มช่องทางการตลาดทั้ง Offline และ Online
- พัฒนาสินค้าและสร้างอาชีพใหม่ เพื่อเพิ่มรายได้ให้ชุมชน
- ส่งเสริมการใช้ข้อมูลธรรมชาติเพื่อเพิ่มฐานลูกค้าให้มากขึ้น พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากการต่อยอดผ้าทอกะเหรี่ยง ได้แก่ กระเป๋า กางเกง ชุดเดรส เสื้อคลุม ที่ตรงตามความต้องการของตลาดมากขึ้น
- เกิดกลุ่ม "Eco people" นำยาล้างจานแบบรีฟิล ลดขยะในชุมชน และค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำยาล้างจานในแต่ละเดือน สร้างเงินปันผลให้กับสมาชิกกลุ่ม

กิจกรรม

กิจกรรมสร้าง Creative Food People ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย มีคุณค่า

- อบรมการทำผลิตภัณฑ์อาหาร
- ยกระดับต่อยอดผลิตภัณฑ์อาหาร พัฒนารูปแบบการขาย บรรจุภัณฑ์
- สร้างกลุ่มผู้ประกอบการด้านอาหาร
- จัดทะเบียนกลุ่ม "โอท็อปแปรรูปอาหาร"

กิจกรรมยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน Craft Trend Products

- อบรมการทำผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติ มัดย้อม
- ยกระดับต่อยอดแปรรูปทำผลิตภัณฑ์ ทำกระเป๋า กางเกง ชุดเดรส
- สร้างกลุ่มผู้ประกอบการผ้าทอกะเหรี่ยง
- จัดทะเบียนกลุ่ม "โอท็อปผ้าทอกะเหรี่ยงนาค้อเรือ"

กิจกรรมสร้าง Smart People ด้าน IT/Application/Social Media/Online Market

- อบรมการสร้าง Story ชุมชน การนำเสนอ Story ชุมชน
- อบรมหลักการผลิตสื่อ และจริยธรรมการนำเสนอข้อมูลชุมชน
- อบรมด้าน IT/Application/Social Media/Online market และการทำ Infographic

กิจกรรมสร้าง Eco people ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามหลักการ BCG Model

- อบรมการทำน้ำยาล้างจานจากวัสดุในชุมชน
- อบรมการทำปุ๋ยจากมูลวัวในชุมชน
- อบรมการทำถังหมักเศษอาหารเหลือทิ้งและขยะเปียก
- สร้างกลุ่ม "Eco people" นำยาล้างจานแบบรีฟิล

กิจกรรมนวัตกรรมเพื่อชุมชน แหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตลาดชุมชน

- ส่งเสริม-สร้างกลไกการตลาดชุมชน
- การพัฒนาฐานผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรโดยกรอบแห้ง

ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่
FB: U2T นาค้อเรือ อำเภอฮอด

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลป่ามะม่วง
อำเภอเมือง จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : นางนมิดา ช่อสัตย์สกุลชัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ผู้ร่วมโครงการ :

1.นางสาวมินตรา	อนันต์ศิริ
2.นางสาวฐิติพร	ธรรมสอน
3.นายปฏิภาณ	อุทัย
4.นางสาวพัชรมัย	ธงชัย
5.นายธนกฤต	หาญกิตติมงคล
6.นายณัฐพงษ์	มาลีแก้ว
7.นางสาวสุภาวดี	คุ้มกัน
8.นางสาวอมิตา	ศรีดี
9.นางสาวกฤษณา	สุ่มนึ่ง

ความเป็นมา

ตำบลปามะม่วงเป็นตำบลเก่าแก่ตำบลหนึ่งในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบ มีป่าไม้และภูเขาสูง มีที่ราบลุ่มเรียบริมฝั่งแม่น้ำปิง พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อทำการเกษตรและที่อยู่อาศัย คนในชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์และค้าขาย แต่ปัญหาที่พบคือน้ำที่ใช้ในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่ใช้แหล่งน้ำในชุมชนซึ่งมักมีปัญหาช่วงหน้าแล้งชาวชุมชนบางส่วนใช้น้ำประปาในการรดน้ำพืชผัก และบางส่วนเจาะบ่อบาดาลโดยใช้กระแสไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้กับเครื่องสูบน้ำเพื่อการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ จากการลงพื้นที่ของผู้ร่วมโครงการ ทำการสอบถามความต้องการของคนในชุมชนและผู้นำชุมชน ชาวชุมชนมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก ให้ความรู้เรื่องการสร้างบ่อน้ำโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายให้กับเกษตรกร

จากการลงพื้นที่สอบถามความต้องการของชาวชุมชนตำบลปามะม่วง อำเภอเมือง จังหวัดตาก คณะทำงานจึงมีความประสงค์ในการนำความรู้ความสามารถที่มี ช่วยเหลือชาวชุมชนในการถ่ายทอดความรู้และทักษะด้านการสร้างเครื่องสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การผลิตปุ๋ยแบบอินทรีย์ชีวภาพเพื่อช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและห่วงใยสุขภาพของชาวชุมชน การให้ความรู้และทักษะด้านการแปรรูปผักผลไม้ที่มีอยู่ในชุมชน และให้ความรู้ด้านการขายสินค้าออนไลน์แก่คนในชุมชนและนำความรู้ต่าง ๆ จัดเก็บด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเก็บไว้เป็นภูมิปัญญาถ่ายทอดแก่คนรุ่นหลังต่อไป

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แม่น้ำปิง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

จำนวนหมู่บ้าน มีจำนวน 7 หมู่บ้าน

จำนวนประชากร/จำนวนครัวเรือน (สำรวจ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564) รวม 2,829 คน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน

สภาพปัญหาความทุกข์ยากของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลปามะม่วง อำเภอเมือง จังหวัดตาก มีสาเหตุจากชาวบ้านส่วนใหญ่ต่างประสบปัญหาเรื่องไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ชาดออาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ น้อยโดยเรื่องราวที่ปรากฏขึ้นในตำบลปามะม่วงจึงส่งต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่นั้น จึงต้องนำมาเป็นแรงผลักดันนำไปสู่การตั้งรับปรับตัวของชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางและรูปแบบการแก้ไขปัญหาของชาวบ้าน

การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในโครงการโดยมีการนำปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกับชาวบ้านในชุมชน ต้องแสดงให้เห็นความสำคัญของปัญหาและวิธีการหนึ่งที่น่าไปสู่การจัดการอย่างยั่งยืนและมีความสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือ การสำรวจสภาพปัญหาและสาเหตุ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขทำให้ชุมชนมีความยั่งยืนได้ด้วยตนเอง โดยมีแนวทางที่ใช้ปฏิบัติคือ กิจกรรมการจัดทำที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ให้กับชาวบ้านที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว โดยมีขั้นตอนดำเนินงานประกอบด้วย การพูดคุยกับแกนนำ การจัดเวทีประชาคมชาวบ้านต่างได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งการพูดคุย การศึกษางานนอกพื้นที่ รวมถึงมีวิทยากรมาอบรมให้ความรู้อย่างละเอียด

ในส่วนของแต่ละกิจกรรมของโครงการในองค์การบริหารตำบลปามะม่วง นั้นมีหลักที่ไม่เข้ากับโครงการ หรือกิจกรรม คือ หลักเป้าหมายที่ 1, หลักเป้าหมายที่ 2, หลักเป้าหมายที่ 3, หลักเป้าหมายที่ 7, หลักเป้าหมายที่ 10, หลักเป้าหมายที่ 14, หลักเป้าหมายที่ 15, หลักเป้าหมายที่ 16 ที่ไม่มีโครงการอยู่ในเป้าหมายนั้นเลย ส่วนหลักที่เหลือของทั้ง 16 ประการมีโครงการที่เข้าหลักเป้าหมาย ดังนี้

หลักเป้าหมายที่ 4 ช่วยในการสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่

หลักเป้าหมายที่ 5 ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย

หลักเป้าหมายที่ 6 ช่วยให้มีแหล่งน้ำประจำครอบครัว

หลักเป้าหมายที่ 8 ผูกอบรมทักษะอาชีพ

หลักเป้าหมายที่ 9 มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภาพสิ่งแวดล้อม พลังงาน

หลักเป้าหมายที่ 11 พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง

หลักเป้าหมายที่ 12 พัฒนาระบบสุขภาพคนในพื้นที่

หลักเป้าหมายที่ 13 ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 3 กิจกรรม

1) การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ)

คิดเป็นร้อยละ 30 ของกิจกรรมทั้งหมด

2) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ)

คิดเป็นร้อยละ 40 ของกิจกรรมทั้งหมด

3) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ให้แก่ชุมชน

คิดเป็นร้อยละ 20 ของกิจกรรมทั้งหมด

วิธีการดำเนินงาน

โครงการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตำบลปามะม่วง ได้มีการจัดอบรมการให้ความรู้ และการพัฒนาสินค้าชุมชนสู่ตลาดออนไลน์และการเก็บรักษาภูมิปัญญาด้วยสื่อเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ตำบลปามะม่วง อำเภอเมือง จังหวัดตาก โดยมีการจัดรูปแบบของกิจกรรมทั้งในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้กับชาวบ้านในตำบล และผู้ที่สนใจ ที่เข้ามารับฟังการอบรมของโครงการ ซึ่งในภาคปฏิบัติได้มีการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม

ซึ่งในแต่ละกลุ่มที่แบ่งในการทำกิจกรรมภาคปฏิบัตินั้น จะทำขั้นตอนคล้ายกันทุกกลุ่ม โดยอุปกรณ์และวัตถุดิบที่ทุกกลุ่มจะได้รับ คือ ภาชนะ มีด ถูพลาสติก กระทะ เครื่องปรุง เป็นต้น โดยทุกขั้นตอนที่ผู้เข้าร่วมโครงการเข้ารับการอบรมนั้นจะมีการคำนึงถึงความปลอดภัย และความสะอาดเสมอทุกขั้นตอน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการของโครงการที่จัดขึ้น และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid 19 ผลการดำเนินงาน (ได้ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต, คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจ, แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร)

ผู้เข้าร่วมโครงการ และชาวบ้านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ หรือสร้างรายได้ภายในครอบครัว เป็นผลให้มีเม็ดเงินหมุนเวียนในชุมชนมากขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่มีพื้นฐานความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ส่งต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ผู้ที่สนใจ
2. ผู้เข้าร่วมโครงการ และผู้ที่สนใจได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว และคนในท้องถิ่น
3. มหาวิทยาลัยฯ ผู้มีส่วนช่วยในการอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินกิจกรรมสู่ตำบล

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาต่อไป

เนื่องจากเป็นโครงการแรก ที่คณะผู้จัดทำยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน จึงทำให้การทำงานที่ออกมายังไม่เป็นมืออาชีพเท่าที่ควร อีกทั้งช่วงเวลาที่จัดทำโครงการนั้น เนื่องด้วยสถานการณ์ของ Covid 19 ทำให้โครงการมีอุปสรรคในการจัดทำโครงการ เพราะต้องจำกัดจำนวนคนในการเข้าร่วมโครงการตามมาตรการของรัฐบาลที่วางไว้ เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ทางโครงการจึงต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้เข้าร่วมโครงการ และเจ้าหน้าที่ที่จัดโครงการขึ้น แนวทางในการพัฒนา คือ การทำรูปแบบที่มีความน่าสนใจ หรือพัฒนาในเรื่อง packaging ที่ใช้ต้นทุนต่ำ และคุ้มค่ากับการใช้งานของสินค้า ที่ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว วัยรุ่น หรือกลุ่มทำงาน เพื่อต่อยอดเป็นอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน

แนวทางการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เป็นการสนับสนุนองค์ความรู้ ใช้เป็นแนวทางในการแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในระดับตำบล โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้นการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และการกำหนดทิศทางในการวางแผนยุทธศาสตร์ของชุมชนที่ชัดเจน เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายและยกระดับการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล แบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล)

ตำบลปามะม่วง อ.เมืองตาก จ.ตาก

ศักยภาพตำบล

**ตำบลที่ยัง
ไม่สามารถอยู่รอด
0 ไม้หมาก (ก่อน)**

**ตำบลที่อยู่รอด
8 ไม้หมาก (หลัง)**

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลปามะม่วง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีป่าไม้และภูเขาสูง บางส่วนมีระดับความลาดเทไปทางทิศตะวันออกและมีที่ราบลุ่ม และมีราบริมน้ำแม่น้ำปิงมีแม่น้ำปิงไหลผ่านทางทิศตะวันออกของตำบล พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อทำการเกษตรและที่อยู่อาศัยมีพื้นที่ทั้งหมด ๒๗,๔๓๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,714 ไร่

****กลไกการดำเนินงาน****

- ดำเนินการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลปามะม่วงและผู้นำชุมชน
- ประชาสัมพันธ์และคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรม
- การลงพื้นที่สำรวจสถานที่จัดกิจกรรม
- จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการต่างๆ
- สรุปผลการดำเนินงาน

จากข้อมูล TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ของ ปี 2561 จำนวนประชากรที่สำรวจ 7 หมู่บ้าน 2,850 คน มีปัญหาความยากจนด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือด้านรายได้ 140 คน รองลงมาคือด้านความเป็นอยู่ 142 คน ด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือด้านสุขภาพและด้านการศึกษาที่มีจำนวน 69 และ 65 ตามลำดับ และด้านที่ไม่มีปัญหาเลยคือด้านการเข้าถึงการบริการของภาครัฐ

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์ที่ 1
ลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนในด้านการเกษตร

อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องปั้นน้ำชาล้าชวลี สอนวิธีการใช้งานและติดตั้งให้คนในชุมชน

โจทย์ที่ 2
พัฒนาอาชีพด้านที่มือเป็นตำบลและเพิ่มแนวทางการแปรรูปอาหาร

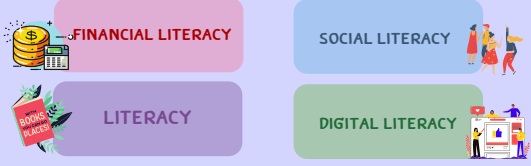
อบรมการแปรรูปอาหารโดยวิทยากรที่มีความชำนาญ เช่น การแปรรูปผักกาดดอง การแปรรูปมะม่วง

โจทย์ที่ 3
เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าและประชาสัมพันธ์สินค้าในตำบล

อบรมการทำตลาดออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าของชุมชนในตำบลเพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน : บัณฑิต ประชาชน นักศึกษา จำนวน 23 คน
- ผู้รับจ้างทั้ง 23 คนได้เข้ารับการการพัฒนาทักษะ 4 ด้านดังนี้

3. เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน Community Big Data

4. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

****ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ****

รายได้เพิ่มขึ้น

- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 67 %
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 67,000 บาท/เดือน/ปี
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 1,000 บาท/คน/ครัวเรือน

ต้นทุนลดลง

- ค่าเฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 33.50 %
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 33,000 บาท/เดือน/ปี
- รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล 500 บาท/คน/ครัวเรือน

****ผลลัพธ์เชิงสังคม****

- ประชาชนในตำบลปามะม่วงมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการเกษตรโดยใช้เวลาและค่าใช้จ่าย
- ช่างในชุมชนมีความรู้และทักษะการสร้างเครื่องปั้นน้ำชาเพื่อการตลาดโดยใช้พลังงานสะอาดที่ใช้ในการประกอบอาชีพได้
- ประชาชนในตำบลปามะม่วงมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ มีความรู้เรื่องของการแปรรูปผักและผลไม้เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชน
- ประชาชนในตำบลปามะม่วงมีความรู้และทักษะด้านการทำตลาดออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

****ข้อเสนอแนะ****

ควรมีการติดตามความคืบหน้าของผู้เข้าร่วมอบรมในการนำความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานรับงานประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปสู่การสร้างชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบ
อาจารย์นิดา ซื่อสัตย์สกุลชัย เบอร์ติดต่อ 089-4380037
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลด่านแม่ละเมา
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ผู้รับผิดชอบ : ดร.เจนจิรา ฝั้นเต็ม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ผู้ร่วมโครงการ : 1 อาจารย์พิสุทธิ เพชรสุวรรณ
สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์
2. อาจารย์สุมลมาลย์ อรรถภูมิชัย
สังกัดคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
3. ผศ.ดร.ยุพิน มีใจเจริญ
สังกัดคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

ความเป็นมา

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สร้างผลกระทบให้เกิดกับชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดปัญหาปากท้อง การประกอบสัมมาอาชีพ ความเป็นอยู่ที่ลำบาก ตกงาน ขาดรายได้ ทำให้ต้องมองกลับมายังทุนทางสังคมที่มีอยู่ ไม่ต้องมีการลงทุนใหม่ที่จะทำให้เกิดการเป็นหนี้เพิ่มสูงขึ้นในครัวเรือน ดังนั้น โครงการนี้ จึงมองเห็นสิ่งที่มีอยู่ของชุมชนในท้องถิ่น คือ ทุนทางสังคมที่มีอยู่ เพียงแค่การพัฒนาต่อยอดให้เกิดความยั่งยืน เป็นรูปธรรม ชุมชนที่เป็นชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่ส่วนใหญ่มีการดำรงชีพตามวิถีชุมชน โดยประกอบอาชีพเกษตรกรรมและค้าขาย เป็นหลัก นอกจากนี้ ยังมีการท่องเที่ยวชุมชนที่สามารถส่งเสริมและตอบสนองให้เกิดการสร้างสรรคคุณค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว อันเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยจะนำกระบวนการและการมุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ร่วมกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่า ให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรมความต้องการนักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ จะเป็นการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งชุมชนท้องถิ่นที่สะท้อน ถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อันได้แก่การท่องเที่ยวชุมชนที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หรือ การนำวิถีชีวิตอันเป็นปกติมาแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ของตน ซึ่งการท่องเที่ยวจะเป็นตัวเชื่อมโยงที่จะกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เกิดการฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ทุนทางสังคมที่ตนมีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งโครงการนี้ได้เล็งเห็นศักยภาพพื้นที่ตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประกอบไปด้วย 10 หมู่บ้าน คือ บ้านห้วยยะอุ บ้านปางसान บ้านห้วยพลู บ้านพะกา บ้านมูเซอ สัมป่อย บ้านขุนห้วยช้างไล่ บ้านธงชัย บ้านห้วยปลาหลด บ้านใหม่โพธิ์ทอง และบ้านใหม่พัฒนา ซึ่งทั้ง 10 หมู่บ้านเป็นชุมชนชาติพันธุ์ม้ง กระเหรี่ยงและ มูเซอ ประกอบอาชีพหลักคือเกษตรกรรมและค้าขาย โดยปลูกพืชผักและผลไม้ตามฤดูกาล มีผลิตภัณฑ์กาแฟดอยมูเซอ ที่เป็นที่รู้จัก นอกจากนั้นชาวบ้านในชุมชนยังมีงานหัตถกรรมผ้าทอที่ผลิตไว้ใช้ยามว่างจากฤดูทำการเกษตร ภายในพื้นที่บางแห่งด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พร้อม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลด่านแม่ละเมาอยู่ในพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ และป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ ในตำบลด่านแม่ละเมา จึงต้องใช้การท่องเที่ยวชุมชนด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการสร้าง องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชนที่มีอยู่ มาเชื่อมโยงกับพื้นฐานเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างมูลค่าและต่อยอดสินค้าและบริการที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น โครงการ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ ด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและศักยภาพชุมชนที่ยั่งยืน”

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน จาก 16 ประเด็นตัวชี้วัด ตำบลด่านแม่ละเมา จากสถานภาพตำบลอยู่ใน ตำบลยากลำบาก เมื่อสิ้นสุดโครงการผลการประเมินศักยภาพตำบลจะอยู่ใน ข้อที่ 3 ตำบลพ้นความยากลำบาก

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

โครงการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ ตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและศักยภาพชุมชนที่ยั่งยืน เราเน้น 2 กิจกรรมหลักคือ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และ พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ โดยวางแผนไว้คือ

1 ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของกลุ่มชาติพันธุ์ในตำบลด่านแม่ละเมาได้รับการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด อย่างน้อย 5 ผลิตภัณฑ์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวและชุมชนจะมีผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนส่งผลให้เกิดการพึ่งพาตนเอง เศรษฐกิจของคนในชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ที่สามารถทำรายได้นอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักนอกฤดูทำการเกษตร สามารถสร้างรายได้และส่งเสริมอัตลักษณ์ของชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงาน

- 1 เข้าไปศึกษาบริบทด้านการท่องเที่ยว และผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน
- 2 พัฒนารูปแบบของชุมชน เพื่อนำมาใช้ นำเที่ยวนอกฤดูเกษตร
- 3 พัฒนาผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้าเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์
- 4 อบรม ให้ความรู้แก่คนในชุมชน ในเรื่อง การเป็นเจ้าของที่ดี การเป็นนักร้อง การต้อนรับนักท่องเที่ยว และ เทคนิคการนำชม
- 5 พัฒนาเส้นทาง ปักหมุดจุดเช็คอิน กินเที่ยวช้อปปิ้ง ตามความเป็นชาติพันธุ์ของชุมชน ทั้ง 4 ชาติพันธุ์
- 6 ทดสอบเส้นทางและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชน และ ทำประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ตำบลแม่ละเมา
- 7 มีคู่มือการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ตำบลแม่ละเมา

ผลการดำเนินงาน

- 1 มีประชาชนชาวบ้านที่เป็นนักร้อง นักสื่อความหมายของชุมชน ในการนำชมและอธิบายความเป็นชาติพันธุ์ และนำเสนอกิจกรรมของตนเอง
- 2 เกิดกลุ่มและการรวมตัวกันทำกิจกรรมที่สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มนำเที่ยว กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผลิตสินค้าของฝากของที่ระลึก เป็นต้น
- 3 ได้คู่มือการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของตำบลด่านแม่ละเมา

ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินกิจกรรมของทีมงานหนึ่งตำบลหนึ่งมหาวิทยาลัย ตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้นำชุมชนในแต่ละชาติพันธุ์ องค์การบริหารส่วนตำบลด่านแม่ละเมารวมถึงหน่วยงานภาคีเครือข่าย อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดตาก ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตาก ตำรวจท่องเที่ยวตาก องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(องค์การมหาชน) หรือ อพท. 4 (สุโขทัย) ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว บริษัทนำเที่ยวในภาคเหนือ และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

จากการเข้าไปช่วยชุมชนในการยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนชาติพันธุ์ ด้วยระยะเวลาเพียง 11 เดือน ในบางกิจกรรมถือว่าช่วงเวลาน้อยไป และช่วงเวลาของสถานการณ์โควิด -19 ทำให้การทำงานบางช่วงหยุดชะงักเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรค และ ในบางกลุ่มเป้าหมายควรจะมีการต่อยอดให้เป็นรูปร่างที่ชัดเจนกว่านี้ และยังมีความต้องการของชุมชนที่อยากให้กิจกรรมหนึ่งตำบลหนึ่งมหาวิทยาลัย เข้าไปช่วยคิด ช่วยทำ และช่วยแก้ปัญหาในอีกหลายๆจุด เช่นการต่อยอดกิจกรรมจากต้นน้ำ สู่กลางน้ำ และให้ถึงปลายน้ำ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลบ้านเอื้อม
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้รับผิดชอบ :นางสายนที ทรัพย์บี

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ความเป็นมา

ตำบลบ้านเอื้อม มีพื้นที่ทั้งหมด 149.50 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองลำปาง ภูมิประเทศของตำบลบ้านเอื้อม เป็นที่ราบบริเวณสองฝั่งแม่น้ำต๋วย และมีภูเขาสูงด้านทิศตะวันตก พื้นที่บางส่วน อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ต๋วยฝั่งขวา ป่าแม่ทรายคำ ป่าแม่เมาะแปลง 2 และเขตป่าอุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล ประกอบด้วย 15 หมู่บ้าน จำนวน 3,361 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นพื้นที่ 15,387 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ทำนา ปลูกมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และถั่วลิสง และมีพื้นที่ทำการเกษตรด้านการประมงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ

โควิด -19 ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพหลักของคนในชุมชน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มีความแห้งแล้ง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับการเกษตรในยามฤดูแล้ง ส่งผลให้ประชาชนในภาคการเกษตรไม่สามารถทำการเพาะปลูกให้ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย ซึ่งต่างต้องหาทางออกให้กับตนเองด้วยการออกรับจ้างตามในตัวเมือง เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินชีวิตภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับวิกฤติด้านสังคม สุขภาพ และสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยให้สามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีที่สุด ดังนั้นการจัดทำโครงการสร้างรายได้จากอาชีพการเลี้ยงปลาตุกในกระชังบึงจึงมีความสำคัญต่อผู้ที่ประสบปัญหาดังกล่าว เนื่องจากสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับคนในพื้นที่ เสริมสร้างอาหารโปรตีน และสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชน ช่วยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชนให้มีความรู้ในการเลี้ยงปลาตุกในกระชังบึง การพัฒนากลุ่มอาชีพ ให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน และชุมชนต่อไป

ปัจจัยการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

1. พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง
2. ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่
3. ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและอาหารปลอดภัย
4. ฝึกอบรมทักษะอาชีพ
5. พัฒนาคุณภาพกลุ่มเปราะบาง

แสดงให้เห็นผลการประเมินศักยภาพตำบลในด้าน ตำบลพันความยากลำบาก

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 5 กิจกรรม

การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียน) ให้แก่ชุมชน โดยการสนับสนุนส่งเสริมทักษะการเลี้ยงปลาตุกในกระชังบึง การพัฒนาอาชีพของกลุ่มอาชีพในตำบล ทั้งให้สามารถนำไปต่อยอดเป็นอาชีพ และพัฒนาทักษะอาชีพเดิม เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

1. มีการนำเทคโนโลยีสื่อออนไลน์ Facebook สร้างเพจเพื่อขายสินค้าออนไลน์ให้กับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ภายในตำบล ซึ่งสินค้าที่สร้างเพจมีดังนี้ น้ำพริกเผาแม่สมเปิง, กระจิบข้าวพ่อดีหลี, กล่องจักสานอเนกประสงค์พ่อดีหลี, พ่อดีหลีขายงอบ-กูป. และดีหลีขันโตก อีกทั้งยังโพสต์นำเสนอขายในกลุ่ม OOC กศน.ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
2. มีการจัดทำคู่มือสร้างอาชีพ และสื่อวิดีโอคู่มือสร้างอาชีพไว้ในเพจ Facebook ชื่อว่า U2T ตำบลบ้านเอื้อมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านอาชีพของคนในชุมชนให้กับประชาชนในตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และบุคคลที่ติดตามเพจทั่วไป
3. การนำเครื่องมือหรือนวัตกรรมกระชังบึงที่ใช้ในการเลี้ยงปลาตุกไปส่งเสริมกลุ่มเปราะบางในชุมชน เพราะการเลี้ยงปลาตุกในกระชังบึงมีต้นทุนต่ำ ทนทานและง่ายต่อการเลี้ยง

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม

1. ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มเปราะบาง) จำนวน 50 คน (จำนวน 14 หมู่บ้าน) เข้าร่วมฝึกปฏิบัติการการเลี้ยงปลาในกระชังบึงเป็นระยะเวลา 2-3 เดือน ต่อบริการจำนวน 2 รอบการผลิต
2. ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตปลาเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า เฉลี่ยต่อตำบล ร้อยละ 18.81 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อตำบล (รายได้จากการผลิต+รายจ่ายที่ประหยัดได้) หนึ่งปีผลิตได้ 2 รอบ การเลี้ยงปลาในกระชังบึงของเกษตรกรในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถทำผลผลิตผ่านมา 1 รอบการผลิต คิดเป็นเงิน 128,163 บาท ระยะเวลาการเลี้ยงโดยเฉลี่ย 2.5-3 เดือน คิดเป็นรายได้โดยรวมเท่ากับ 42,721 บาท/เดือน/ปี และคิดเป็นรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเท่ากับ 2,670.63 บาท/คน/ครัวเรือน ส่งผลให้เกิดกระแสเงินไหลเวียนในระบบเศรษฐกิจของตำบลทั้ง 2 รอบการผลิตไม่ต่ำกว่า 256,326 บาท
3. ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้จากการเลี้ยงปลาในกระชังบึงเป็นอาชีพเสริม และสามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับกลุ่มอาชีพในชุมชนเพิ่มขึ้นจากการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบ ออนไลน์ และออฟไลน์

เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต

1. การให้ความรู้ เทคนิคในการเลี้ยงปลาในกระชังบึง การจัดบันทึกข้อมูลบัญชีครัวเรือน การบันทึกต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาในกระชังบึง
2. การแปรรูปปลาในกระชังบึงในทางการค้า ได้แก่ น้ำพริกปลา ปลาตุ๋น ปลาตากแห้ง ปลาแดดเดียว เป็นต้น
3. การส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพเดิมในชุมชนให้มีช่องทางการตลาด การสรุปลงค์ความรู้ ขั้นตอนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในชุมชน การจัดทำสื่อออนไลน์ ออฟไลน์ให้กับกลุ่มอาชีพในชุมชน

คนเด่น ผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน

1. ผู้ใหญ่บ้าน 15 หมู่บ้าน
2. นายมอน ใจยาบุตร ด้านจักสาน หมู่ 3 บ้านสัก
3. นายศรีโร จอมพอง ด้านจักสาน หมู่ 13 บ้านห้วยไร่
4. นายเสาร์คำ เครือวัลย์ ด้านวัฒนธรรม วรรณกรรม หมู่ 3 บ้านสัก
5. นายไข่ สมกุล ด้านวัฒนธรรม วิทยากร หมู่ 3 บ้านสัก
6. นางทองศรี พงษ์เย็น ด้านนาฏศิลป์ ฟ้อนดาบ หมู่ 2 สบเพ็อง
7. นายสิริโรจน์ แก้วสาร ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติเช่น แชมพู สบู่ ยาหม่อง ยาเหลือง หมู่ 1 บ้านเอี่ยม
8. รตอ.ศุรศักดิ์ ง้าวทาส ทำการเกษตรไฮโดรโปนิกส์ (ปลูกพืชไร้ดิน) หมู่ 1 บ้านเอี่ยม
9. คุณสัมพันธ์ ใจอิน ทำโรงงานอิฐมอญ หมู่ 8 บ้านฮ่อง
10. คุณนงคาร ใจอินทร์ ทำโรงงานเย็บผ้า หมู่ 8 บ้านฮ่อง
11. คุณคำ อินตะคำ ทำกล้วยฉาบ หมู่ 12 บ้านทุ่งกล้วย
12. คุณจันทร์ ใจบ้านเอี่ยม ทำขนมจีน หมู่ 3 บ้านสัก
13. คุณวิชัย ปันดวง เลี้ยงผึ้ง หมู่ 14 บ้านแม่ตำใต้
14. คุณมานิตย์ เชื้ออินทร์คำ เลี้ยงอ้น หมู่ 15 บ้านโป่งหลวง
15. คุณวันดี เปมิกา ทำผ้าเช็ดเท้า หมู่ 4 บ้านห้วยลึก
16. คุณคำปัน กันทะวัง ทำข้าวแคบ หมู่ 5 บ้านทุ่งกล้วยเหนือ

ปัจจัยความสำเร็จ

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเอื้อม
3. ผู้ใหญ่บ้าน 15 หมู่บ้าน
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล/สถานีอนามัย
5. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
6. กลุ่มเปราะบางในตำบลบ้านเอื้อม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

1. การขาดความหลากหลายของพันธุ์ปลา เนื่องจากมีคนเลี้ยงปลาตกในชุมชนเป็นจำนวนมากทำให้มีการแข่งขันทางการตลาดสูงและทำให้มีการกดราคากันในชุมชน
2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) จึงทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
3. การลงพื้นที่เก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานในชุมชนพบว่าข้อมูลตลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และข้อมูลรายได้ในครัวเรือนของครัวเรือนนั้น ๆ มียอดรายรับ ไม่สอดคล้องกับรายจ่ายจึงไม่สามารถสรุปรายได้ของครัวเรือนนั้น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

1. การหาตลาดให้กับผู้ประกอบการเลี้ยงปลาตกเพื่อเพิ่มช่องทางการสร้างรายได้ที่มากขึ้น
2. การส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชนให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้นโดยการจัดทำสื่อแนะนำเสนอในช่องทางต่างๆ เช่น การนำเสนอผ่านโซเชียลมีเดีย เว็บไซต์สินค้าในชุมชน นำเสนอสินค้าตามงานแสดงสินค้าในจังหวัดหรือองค์กรภาครัฐที่จัดขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1. การทำแผนที่ท่องเที่ยวของตำบลแบบ Smart Map เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวภายในชุมชน
2. ทำกลุ่มใน Facebook โดยสร้างชื่อว่า “ตลาดนัดตำบลบ้านเอื้อม” เพื่อเปิดโอกาสให้คนในตำบลขายสินค้าของตนในกลุ่มนี้ได้ และคนนอกตำบลหรือตำบลใกล้เคียงก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนี้ได้เพื่อเป็นการกระจายสินค้าให้ตำบลใกล้เคียงรู้จัก แต่มีกฎบังคับว่าผู้ขายจะต้องได้รับเลขรหัสอนุญาตการขายสินค้าจากผู้ดูแลกลุ่มก่อน จึงจะสามารถโพสต์ขายสินค้าของตนได้
3. พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว จัดทำสื่อวิดีโอสถานที่ท่องเที่ยว และของดีในตำบลเพื่อเผยแพร่ให้คนนอกตำบลได้เข้าถึงชุมชนมากขึ้นและช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับชุมชน
4. การพัฒนาคุณภาพอาชีพการเลี้ยงปลาตกให้ยั่งยืนในอนาคต โดยการสร้างกลุ่มอาชีพคนเลี้ยงปลาตกในชุมชนเพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งและสร้างความยั่งยืนให้กลุ่มอาชีพในชุมชน
5. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาตกให้หลากหลายเพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายในตลาดได้กว้างขึ้น
6. การพัฒนาสินค้าของชุมชนให้กลายเป็นสินค้า OTOP เนื่องจากในตำบลบ้านเอื้อมไม่พบสินค้าที่ระลึก OTOP มากนัก ควรที่จะพัฒนาสินค้าของชุมชน และยกระดับให้เป็นสินค้าที่ระลึก OTOP เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน และเป็นเอกลักษณ์ในชุมชน
7. การผลิตถ่านจากเศษไม้ ทำเป็นถ่านอัดแท่ง เพื่อทดแทนพลังงานจากแก๊สหุงต้ม ที่มีราคาสูง

เพื่อลดค่าใช้จ่าย และสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนของคนในชุมชน เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น

8. การพัฒนากลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงการส่งเสริมการพัฒนาจากหน่วยงานภาครัฐ

9. การเครื่องมือ CBMC มาใช้ในพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน เพื่อให้ได้แนวคิดในการนำไปสู่การปฏิบัติที่ครอบคลุมในทุกภาระกิจที่จำเป็น ในการสร้างรายได้ เครือข่าย และขยายกิจการ

10. การส่งเสริมองค์ความรู้ และร่วมพัฒนาในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แพลตฟอร์มออนไลน์ มาเสริมศักยภาพทางการตลาดให้กับชุมชน

ตำบลบ้านเข็ม

อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ศักยภาพตำบล

อยู่รอด (พ้นจากความยากลำบาก) >ก่อน

มุ่งสู่ความพอเพียง >หลัง

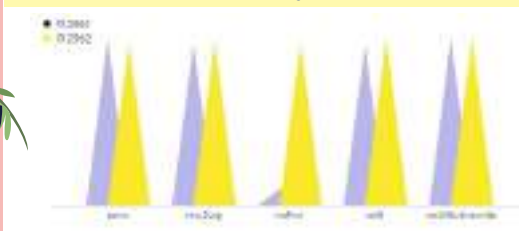
ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านเข็ม

ตำบลบ้านเข็มแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 บ้านเข็ม	หมู่ที่ 12 บ้านทุ่งกล้วยใต้
หมู่ที่ 2 บ้านสบเพือง	หมู่ที่ 13 บ้านห้วยไร่
หมู่ที่ 3 บ้านล็ก	หมู่ที่ 14 บ้านแม่ดำใต้
หมู่ที่ 4 บ้านห้วยลึก	หมู่ที่ 15 บ้านโป่งหลวง
หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งกล้วย	
หมู่ที่ 6 บ้านแม่ดำ	
หมู่ที่ 7 บ้านแม่เพือง	
หมู่ที่ 8 บ้านฮือง	
หมู่ที่ 9 บ้านผิง	
หมู่ที่ 10 บ้านทุ่งปงเรียน	
หมู่ที่ 11 บ้านปง	

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ (2561-2562)

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

กลุ่มเปราะบางในพื้นที่ตำบลบ้านเข็ม คือ ผู้สูงอายุและผู้พิการที่มีรายได้หลักจากเบี้ยยังชีพ และครัวเรือนที่ต้องดูแลผู้พิการอย่างใกล้ชิด ประสบปัญหาด้านการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ในชุมชนยังขาดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการใช้ช่องทางการตลาดที่ทันสมัย

ดังนั้น โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมด้วยทางเลือกปลาตกในกระชังบ่อ และการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนของกลุ่ม U2T จึงเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ และการดำเนินชีวิต

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- การส่งเสริมทางเลือกปลาตกในกระชังบ่อเพื่อเพิ่มรายได้ชุมชนเวียนให้แก่ชุมชน
- การอบรมกลุ่มอาชีพ
- การทำสื่อออนไลน์ และสื่อวีดิโอ
- การทำแผนผังที่ดิน

ผู้รับผิดชอบ : สายนที ทรัพย์มี

เบอร์ติดต่อ : 082-0334692

หน่วยงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

กลไกการทำงาน

1. สืบค้นรายชื่อบุคคล อาชีพ และกลุ่มอาชีพเป้าหมายจาก อบต. ผู้ใหญ่บ้าน สาธารณสุขประจำตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ลงพื้นที่ตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคล และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
3. ชี้แจงรายละเอียดของการเข้าร่วมโครงการแก่กลุ่มเป้าหมาย
4. สืบค้นพื้นที่และดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงปลาตกในกระชังบ่อ
5. จัดอบรมด้านอาชีพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ
6. ติดตามผลกิจกรรมการเลี้ยงปลาตกในกระชังบ่ออย่างต่อเนื่อง
7. จัดทำสื่อออนไลน์ ออนไลน์ เพื่อประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะ
8. จัดทำ และส่งคืนข้อมูลให้กับบุคคล กลุ่มอาชีพ องค์กรปกครอง และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

ผลลัพธ์

1. เกิดการจ้างงานในระยะเวลา 11 เดือน สำหรับบัณฑิต 10 คน (1,650,000 บาท) ประชาชน 5 คน (495,000 บาท) และนักศึกษา 5 คน (275,000 บาท) และการจ้างงานเพิ่มในระยะเวลา 3 เดือน สำหรับบัณฑิต 3 คน (135,000 บาท) ประชาชน 3 คน (81,000 บาท) และนักศึกษา 3 คน (45,000 บาท) รวมทั้งสิ้น 2,681,000 บาท

2. เกิดการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานในตำบล

- การเลี้ยงปลาตกในกระชังบ่อ
- ทักษะด้านอาชีพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆ
- การทำงานเป็นทีม
- การทำงานร่วมกับชุมชน
- การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในชุมชน
- การประสานการทำงานร่วมกับเครือข่ายองค์กรชุมชน
- การตลาดออนไลน์

3. มีการยกระดับเศรษฐกิจสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ - รวบรวมองค์ความรู้และจัดทำคู่มือการเลี้ยงปลาตกในกระชังบ่อ ร่วมกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน จุดเน้นที่ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทน

- อบรมกลุ่มอาชีพ เกษตรธรรมชาติครบวงจร การข้อมผ้า จักสานชะลอม การสร้าง page facebook ร่วมกับ กศน. อบต.บ้านเข็ม

- จัดทำสื่อ Online/Offline ของกลุ่มผู้ประกอบการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ สุราษฎร์ชุมชน ข้อมผ้า จักสานชะลอม เย็บผ้า คาเฟ่บ้านม่อนกล้วยฉาบ เลี้ยงผึ้ง เลี้ยงจัน ผ่าขีดเท้า และข้าวแคบ

4. Community Big Data

- 16 เป้าหมายและ 31 ตัวชี้วัด จัดเก็บข้อมูลได้จำนวน 2,113 ครัวเรือน (ร้อยละ 58.80 ของจำนวนทั้งสิ้น 3,593 ครัวเรือน)

- จัดเก็บข้อมูลระบบ Project Based Management (PBM) ได้จำนวนข้อมูลทั้งบันทึก 490 ข้อมูล

ผลลัพธ์ทางด้านเศรษฐกิจ

- ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้เสริมให้กับผู้เลี้ยงปลาตกในกระชังบ่อจำนวน 2 รอบการผลิตเท่ากับ 217,984 บาท
- สร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชน โดยสามารถลดรายจ่ายใน 50 ครัวเรือน เท่ากับ 39,982 บาท

ผลลัพธ์ทางสังคม

- การมีวิชาชีพทางเลือกปลาตกในกระชังบ่อ
- ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ การทำสุราถักเส้นชุมชน การข้อมผ้า กลุ่มจักสานชะลอม เย็บผ้า คาเฟ่บ้านม่อน กล้วยฉาบ เลี้ยงผึ้ง เลี้ยงจัน ผ่าขีดเท้า การทำข้าวแคบ
- ความรู้ด้านการทำการตลาดออนไลน์
- การพึ่งพาตนเอง
- สร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับครอบครัว
- เกิดผลกระทบนอกเหนือจากเป้าหมายของโครงการ คือ การขยายผลการเลี้ยงปลาตกในกระชังบ่อไปยังประชาชนอื่นๆ ในตำบล

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว ให้ประเทศ)
ตำบลบุญนาคนาพัฒนา
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ผู้รับผิดชอบ : อาจารย์ธีรวัฒน์ เทพใจกาศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. นายณัฐอมร จวงเจิม
 2. นายธัญญรัตน์ ทองสวย
 3. นายเจนณรินทร์ บริณฑารathiเบตร์
 4. นางสาวกัญญารัตน์ โพธิตา
 5. คุณพรทิพย์ วิสานทวารากูล
 6. คุณพวงรัตน์ แสงเพชร

ความเป็นมา

ตำบลบุญนาควพัฒนา ตั้งอยู่ติดถนนสายลำปาง-งาว ครอบคลุมเนื้อที่ 63.39 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 39,624 ไร่ เป็นเนื้อที่ร้อยละ 3.39 ของพื้นที่อำเภอเมืองลำปาง (อำเภอเมืองลำปางมีเนื้อที่ 1,156,623 ตารางกิโลเมตร) โดยอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง ประมาณ 18 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวเมืองจังหวัดลำปาง ประมาณ 15-20 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนสายลำปาง-งาว) โดยมีอาณาเขตติดกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ – ติดต่อกับเขตตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง และตำบลบ้านสา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ทิศใต้ – ติดต่อกับเขตตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันออก – ติดต่อกับเขตตำบลบ้านเสด็จและตำบลบ้านแลงอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันตก – ติดต่อกับเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ตำบลบุญนาควพัฒนา มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน

1. หมู่ 1 บ้านบุญนาคว	2. หมู่ 2 บ้านแลง
3. หมู่ 3 บ้านหมาก	4. หมู่ 4 บ้านหัววัง
5. หมู่ 5 บ้านวังเสียบ	6. หมู่ 6 บ้านนิคมเขต 15
7. หมู่ 7 บ้านนิคมเขต 16	8. หมู่ 8 บ้านนิคมเขต 17
9. หมู่ 9 บ้านใหม่รัตนาคม	

โครงการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคาความยากจน

พื้นที่จังหวัดลำปางในเขตตำบลบุญนาควพัฒนา หมู่ 3บ้านหมาก หมู่ 2 บ้านแลง หมู่ 6 บ้านนิคมเขต 15 และ หมู่ 8 บ้านนิคมเขต 17 มีเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด และเป็นแหล่งปลูกสับปะรดที่สำคัญในตำบลบุญนาควพัฒนา เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน ผู้ปลูกสับปะรด จึงมีการพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด และประชาชนผู้สนใจ เพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากเส้นใยของใบสับปะรดนำมาผลิตสินค้า เช่น ผ้าทอใยสับปะรด ประดับตกแต่งพวงหรีด และเศษใบสับปะรดหลังจากขูดเยื่อของใบสับปะรดออกแล้ว ยังสามารถนำมาเป็นส่วนผสมในการทำอาหารสัตว์ได้ เช่น อาหารไก่ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ชุมชนต่อไป

การที่โครงการเข้าไปพัฒนาตำบลมีการพัฒนาตามตัวชี้วัด 8 เป้าหมาย ได้แก่

1. พัฒนาชุมชนให้มีสมรรถนะในการจัดการสูง
2. ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ
3. ช่วยในการสร้างสัมมาชีพในพื้นที่
4. ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียงและอาหารปลอดภัย
5. ฝึกอบรมทักษะอาชีพ
6. มีการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ภายภาพสิ่งแวดล้อม พลังงาน
7. ส่งเสริมศูนย์เรียนรู้ตำบล
8. ส่งเสริมระบบการสื่อสารชุมชน

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

การพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรดโดยมีการ จัดกิจกรรมย่อย ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและผลพลอยได้ทางการเกษตร จากเส้นใยสับปะรด ฟางข้าว และเปลือกข้าวโพด เพื่อการจัดตกแต่งดอกไม้ประดิษฐ์ในชุมชน
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและผลพลอยได้ทางการเกษตรเพื่อการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าจากผ้าใยสับปะรด

รูปภาพที่ 1 พวงหรีดจากฟางข้าว และใยสับปะรด

รูปภาพที่ 2 การตัดเย็บจากผ้าทอใยสับปะรด

3. การอบรมพัฒนาทักษะอาชีพเกษตร “ การผลิตอาหารสัตว์จากผลิตผลทางการเกษตรและผลพลอยได้และส่วนผสมโปรตีนสูง สำหรับการเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน

วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและลงมือปฏิบัติ เกี่ยวกับ การพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด มีการจัดกิจกรรมดังนี้

1. การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในการการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด วันที่ 17 กรกฎาคม 2564 โดยใช้เครื่องตีเส้นใยจากใบสับปะรดที่มีคุณภาพตามความเหมาะสม ซึ่งได้รับการออกแบบและสร้างโดยทีมคณาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
2. การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและผลพลอยได้ทางการเกษตร จากเส้นใยสับปะรด ฟางข้าว และเปลือกข้าวโพด เพื่อการจัดตกแต่งดอกไม้ประดิษฐ์ในชุมชนวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและผลพลอยได้ทางการเกษตรเพื่อการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าจากผ้าใยสับปะรดวันที่ 29–30 พฤศจิกายน 2564

4. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพทางการเกษตร “การผลิตอาหารสัตว์จากผลิตผลทางการเกษตรและผลพลอยได้และส่วนผสมโปรตีนสูง สำหรับการเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือนวันที่ 8 ธันวาคม 2564

ผลการดำเนินงาน

การพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรดประชาชนเป้าหมาย กลุ่มที่สนใจเข้าร่วม และต้องการพัฒนาต่อยอดและรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ได้ความรู้จากการอบรมและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ให้มีความโดดเด่นและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จ คือ ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือในการอบรมและปฏิบัติการพัฒนาทักษะการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรด ในทุกๆ กิจกรรม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

1. ศักยภาพในการผลิตเส้นใยจากใบสับปะรดยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด
2. การใช้เครื่องชูดเส้นใยจากใบสับปะรด ยังต้องอาศัยความถนัดและความชำนาญในการใช้งาน ซึ่งอาจส่งผลให้ได้เส้นใยที่สมบูรณ์ ในปริมาณที่น้อยหรือมีการสูญเสียมากเกินไป

แนวทางการพัฒนาต่อไป

1. การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่โดยส่งเสริมการสร้างงานสร้างอาชีพในตำบลต่อไป
2. การพัฒนาต่อยอดการนำเส้นใยจากใบสับปะรด ไปแปรรูป / ออกแบบ เป็นผลิตภัณฑ์นอกเหนือจากแค่ เส้นใยเชิงเดี่ยว ให้ได้ผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้ หรือ ของประดับตกแต่ง ที่มีรูปลักษณ์ที่สวยงาม ทันสมัยและตรงต่อความต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่ดำเนินการอยู่ตามโครงการ

อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ตำบลบุญนาควัฒนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

ข้อมูลพื้นฐาน

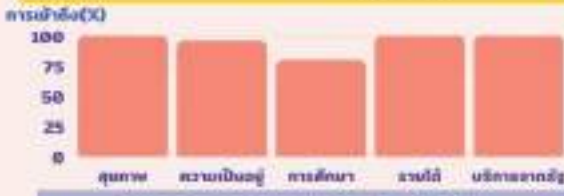
ตำบลบุญนาควัฒนาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น

9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ 1 บ้านบุญนาควัฒนา
- หมู่ 2 บ้านแสง
- หมู่ 3 บ้านหมาก
- หมู่ 4 บ้านหัววัง
- หมู่ 5 บ้านวังเสียน
- หมู่ 6 บ้านนิคม เขต 15
- หมู่ 7 บ้านนิคม เขต 16
- หมู่ 8 บ้านนิคม เขต 17
- หมู่ 9 บ้านใหม่รัตนาคม

ประชากรและสถานที่ในตำบล

ข้อมูลพัฒนาการคอมพิวเตอร์ 5 ปี มี 0 2564

ผลลัพธ์

- เกิดการจ้างงาน 3 กลุ่ม ไร่ยก มีนสัตว์ 10 คน (พื้นเดิม 2 คน, ประชาชน 5 คน (พื้นเดิม 2 คน) นักศึกษา 5 คน รวม 24 คน
- ผู้รับจ้างทุกคนได้รับการอบรม 4 หลักสูตรครบถ้วน
- การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
- เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ (Community Big Data)
- การรกรอกข้อมูลในระบบCBD จำนวน 507 รายการ

เชิงเศรษฐกิจ

- ทำให้เกิดรายได้จากการเข้าร่วมโครงการชุมชนเพิ่มมากขึ้น
- ระยะเวลา: 10
- รายได้เฉลี่ยต่อตำบล/คน/ครัวเรือน 20,000 บาท
- กลุ่มเป้าหมายในชุมชนมีอาชีพเพิ่มขึ้น

เชิงสังคม

- ทำให้เกิดการรวมกลุ่มจากกิจกรรมพัฒนาทักษะต่างๆ
- เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก

การพัฒนาพื้นที่

จากการสำรวจในพื้นที่ตำบลบุญนาควัฒนาพบว่ามีความพร้อมด้านอาชีพ คือ ผู้สูงอายุ และผู้ว่างงานเนื่องจากได้รับผลกระทบจากโควิด-19 จึงประสบปัญหาด้านการประกอบอาชีพ ดังนั้น โครงการจึงประเมินศักยภาพด้านและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตามสถิติสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

โจทย์พื้นที่

- การพัฒนาอาชีพคนว่างงาน (การอบรมฝึกอาชีพ OTOP/อาชีพอื่น ๆ)

กิจกรรมพัฒนาในตำบล

- การส่งเสริมพัฒนาทักษะอาชีพผลิตสินค้าในครัวเรือน จำนวน 2 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 20 คน/ครัวเรือน
- กิจกรรมอบรมพัฒนาอาชีพด้วยการฝึกสอนเชิงภาคปฏิบัติ จำนวนสมาชิก 11 คน/ครัวเรือน
- การส่งเสริมและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตอาหารว่างเพื่อการลดต้นทุนการผลิต ประเด็นผู้สูงอายุ จำนวนสมาชิก 20 คน/ครัวเรือน
- การพัฒนาทักษะการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน (สวนครัว/ปศุสัตว์) จำนวน 2 กลุ่ม สมาชิกเกษตรกร จำนวนสมาชิก 33 คน/ครัวเรือน
- การพัฒนาทักษะการปลูกพืชสวนครัวในครัวเรือน ภายหลังสถานการณ์ ภัยพิบัติและสวนครัวปลอดสารพิษ จำนวนสมาชิก 17 คน/ครัวเรือน
- การพัฒนาทักษะการแปรรูป การผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงนวัตกรรม จำนวนสมาชิก 10 คน/ครัวเรือน
- กิจกรรมอบรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารว่างมา ฝึกภาคปฏิบัติและอบรมเชิงภาคปฏิบัติเชิงภาคปฏิบัติ จำนวนสมาชิก 25 คน/ครัวเรือน
- การพัฒนาทักษะการร่วมทำเรื่องหรือจัดการการเกษตร จำนวนสมาชิก 25 คน/ครัวเรือน

กลไกการทำงาน

ภาคีเครือข่าย

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ

อาจารย์ธีรวัฒน์ เทพโพกา

สาขาอุตสาหกรรมเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
Ins.096-9123868

SCAN ME

ศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

Facebook : U2T ตำบลบุญนาควัฒนา
จังหวัดลำปาง

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)
ตำบลวังน้ำขาว
อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

ผู้รับผิดชอบ : นายอภิชัย ชื้อสัตย์สกุลชัย

- ผู้ร่วมโครงการ :
1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัญฐณา	ดิษฐ์แก้ว
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยพรัตน์	อิมพิทักษ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์	ฤทธิชุน
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพรัตน์	จันทร์แก้ว
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพิน	มีใจเจริญ
6. ดร.สรินยา	สุภัทรานนท์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้ำฝน	คงสกุล
8. นางสาวรุจามา	สุกใส
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์	จันทร์แก้ว

10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุธนา ศรีอุดม
11. นางนมิตา ชื่อสัตย์สกุลชัย
12. นายวันชนะ จুবรรจง
13. นางสาวปิยะพร เสมาทอง

ความเป็นมา

พื้นที่ตำบลวังน้ำขาว อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย มีจำนวนประชากร 9,085 คน และมี 2,484 ครัวเรือนแบ่งการปกครองเป็น 17 หมู่บ้านมีพื้นที่ทั้งหมด 72,500 ไร่ หรือ 121 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบภูเขาบางส่วน มีลำคลองไหลผ่านหลายสาย แต่ไม่สามารถ กักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี พื้นที่ส่วนใหญ่จึงใช้น้ำฝนเป็นหลักในการทำการเกษตร จึงประสบปัญหาความแห้งแล้ง น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ไม่เพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ดังนั้นการเลี้ยงสัตว์จึงเป็นอาชีพเสริมของคนภายในชุมชน รวมถึงการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย ได้แก่ การปลูกหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์ การปลูกผักปลอดสารพิษ และมีการรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน แต่ยังคงมีปัญหาในด้านการตลาด ด้านการบริหารจัดการ

จากการสำรวจความต้องการของชุมชน พบว่า ชุมชนต้องการให้ช่วยส่งเสริมการปลูกหญ้าเนเปียร์และแปรรูปเป็นหญ้าหมัก การทำอาหารชั้นสำหรับโคเพื่อลดต้นทุนการซื้ออาหารโคจากภายนอก การออกแบบและติดตั้งระบบน้ำบาดาลจากพลังงานแสงอาทิตย์ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อนำมาใช้ในการเพาะปลูก รวมถึงการทำเกษตรแบบผสมผสาน นอกจากนี้ยังต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ โลโก้ผลิตภัณฑ์ และการตลาดออนไลน์ เพื่อให้สามารถจำหน่ายสินค้าในชุมชนได้มากยิ่งขึ้น และการจัดทำบัญชีครัวเรือน การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้คนในชุมชนมีความตระหนักถึงการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

โจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ก่อนเริ่มต้นโครงการได้ทำการประเมิน 16 ประเด็น ของพื้นที่ตำบลวังน้ำขาว อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย พบว่ามีการดำเนินการภายในพื้นที่จำนวน 7 เป้าหมาย เป็นตำบลที่ยากลำบาก จึงได้ทำการพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหาคความยากจนใน ประเด็นที่ 4 สัมมาชีพเต็มพื้นที่ ประเด็นที่ 5 เกษตรทฤษฎีใหม่ และประเด็นที่ 8 การฝึกอบรมด้านสังคม โดยดำเนินกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนในชุมชน จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เป็นตำบลพ้นความยากลำบาก

แนวทางการพัฒนาตำบลโดยผ่าน 4 กิจกรรม

ประเภทกิจกรรมตามแผนพัฒนารายตำบล	รูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินการพัฒนาตำบล
การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่นๆ)	กิจกรรมที่ 2 ฝึกอบรมช่างพื้นฐาน
	กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตอาหารสัตว์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว)	กิจกรรมที่ 5 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการทำสื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน
การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่างๆ)	กิจกรรมที่ 1 การทำงานเป็นทีมและการเป็นผู้ประกอบการ
	กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการประยุกต์ใช้พลังงานแสงอาทิตย์
	กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาระบบบัญชีครัวเรือนเสริมสร้างความเข้มแข็งตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
	กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมการถอดบทเรียนองค์ความรู้ชุมชนบ้านวังน้ำขาว
การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)	กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมการส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน

วิธีการดำเนินงาน

1 ศึกษาความต้องการของชุมชน ประชุมร่วมกับผู้นำชุมชน ในการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทักษะอาชีพให้กับประชาชน
 การนำเทคโนโลยีเครื่องมือได้แก่ ต้นแบบระบบพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นแบบเครื่องสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นแบบระบบการให้น้ำอัจฉริยะ
 หน่วยงานเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำขาว โรงเรียนบ้านวังน้ำขาว สหกิจชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังน้ำขาว มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2 การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมที่ 1. การทำงานเป็นทีมและการเป็นผู้ประกอบการ

2. ช่างพื้นฐาน

3. กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

4. กิจกรรมการพัฒนาระบบบัญชีครัวเรือน

5. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน

6. กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการลดต้นทุนอาหารโคและสร้างมูลค่าเพิ่ม

7. การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิตตามตัวชี้วัดของกิจกรรม การติดตั้งต้นแบบระบบพลังงานแสงอาทิตย์ การจัดทำต้นแบบระบบน้ำหยดเพื่อการเกษตรและระบบการให้น้ำอัจฉริยะ ณ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านโพธิ์งามหมู่ 16 และศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนทำกินทำใช้ หมู่ 2

เรื่องเด่น กิจกรรม บริการ ผลิตภัณฑ์ ผลผลิต ได้แก่ การผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่ม

คนเด่น นายทองเพชร คลังแสง เป็นประธานผู้ดูแลศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนทำกินทำใช้หมู่ 2

ผู้นำชุมชน นายสนม โพธิ์ใจ กำนันตำบลวังน้ำขาว

ปราชญ์ชาวบ้าน นายสนวน พรหมมี ปราชญ์เรื่องดินปลูก

กลุ่มธุรกิจ กลุ่มดินปลูกของศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนทำกินทำใช้หมู่ 2 และกลุ่มวิสาหกิจปุ๋ยอินทรีย์บ้านโพธิ์เงิน

แหล่งเรียนรู้และหลักสูตร ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านโพธิ์งามหมู่ 16

หลักสูตร จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นช่างเชื่อม 2) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นระบบพลังงานแสงอาทิตย์ 3) หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นการผลิตอาหารโคเพื่อลดต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่ม

ปัจจัยความสำเร็จ

องค์กรหลักในตำบล องค์กรการบริหารส่วนตำบลวังน้ำขาว, โรงเรียนวังน้ำขาว, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, วิสาหกิจชุมชน, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังน้ำขาว, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

Key Actor ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำขาว

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ: แนวทางการพัฒนาต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

- ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ covid 19 ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมให้กับคนในชุมชนจำนวนมากได้
- แนวทางการแก้ปัญหา จัดการฝึกอบรมแบ่งเป็นกลุ่มย่อย หรือบางกิจกรรมฝึกอบรมผ่านระบบออนไลน์
- ตำบลวังน้ำขาวมีพื้นที่ห่างไกล มีจำนวนหมู่บ้าน 17 หมู่บ้าน และห่างไกลการเดินทางเข้ามาร่วมกิจกรรมไม่สะดวก
- แนวทางการแก้ปัญหา เคลื่อนย้ายจุดในการฝึกอบรม ไปหลายๆ หมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับการฝึกอบรมอย่างทั่วถึง
- ประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง เนื่องจากบางพื้นที่อยู่ไกลไม่สามารถรับข่าวสารได้
- แนวทางการแก้ปัญหา ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้ใหญ่บ้าน LINE กลุ่มของหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์

การพัฒนากระบวนการเลี้ยงโค การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาการเลี้ยงโค

แนวทางการพัฒนา

จากการดำเนินกิจกรรมอาหารโค ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมอบรมเป็นจำนวนมาก และพบปัญหาการในการเลี้ยงโคที่ยังไม่เป็นระบบ จึงมีแนวทางในการจัดโครงการพัฒนาระบบเลี้ยงโค การใช้เทคโนโลยี มาช่วยพัฒนาการเลี้ยงโค และการเลี้ยงโคทำให้เกิดมูลโคซึ่งเป็นของเสีย จึงมีแนวทางในการลดต้นทุนการเลี้ยงโค และสร้างมูลค่าเพิ่มโดย การให้ความรู้การทำหมักและการทำอาหารชั้น

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลวังน้ำขาว อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลวังน้ำขาวมีเนื้อที่ 121 ตารางกิโลเมตร หรือ 72,500 ไร่
ภูมิประเทศเป็นที่ราบมีภูเขาบางส่วน ลำคลองไหลผ่านหลายสาย แต่ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี

มีจำนวน 2,484 ครัวเรือน จำนวนประชากร 9,085 คน มี 17 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านคลองสระเกษ หมู่ที่ 11 บ้านลานทอง
หมู่ที่ 2 บ้านวังน้ำขาว หมู่ที่ 12 บ้านหนองบัว หมู่ที่ 15 บ้านภูเงิน
หมู่ที่ 3 บ้านลานคู่ หมู่ที่ 13 บ้านเขาขวาง หมู่ที่ 16 บ้านโพธิ์งาม
หมู่ที่ 4 บ้านวังโคนไผ่ หมู่ที่ 14 บ้านใหม่เกาะแก้ว หมู่ที่ 17 บ้านห้วยไคร้ไต้
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยไคร้
หมู่ที่ 6 บ้านคอกควายยายหลง
หมู่ที่ 7 บ้านวังเด่น
หมู่ที่ 8 บ้านวังพง
หมู่ที่ 9 บ้านภูทอง
หมู่ที่ 10 บ้านน้ำลาด

50.25%
49.75%

- ### ผลลัพธ์
1. การจ้างงาน จำนวน 20 อัตรา ประกอบด้วย บัณฑิตจบใหม่ 10 คน ประชาชน 5 คน นักศึกษา 5 คน
 2. การพัฒนาทักษะ Digital Literacy, English Competency, Financial Literacy, Social Literacy ครบ 20 คน
 3. การยกระดับทักษะอาชีพช่างพื้นฐาน การลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์
 4. Community Big Data
 5. เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร และต้นแบบเครื่องมือและเทคโนโลยีในชุมชน
 6. คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น

การพัฒนาพื้นที่ประเด็น

1. การทำงานเป็นทีมและการเป็นผู้ประกอบการ
2. การฝึกอบรมช่างพื้นฐาน
3. ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
4. ระบบบัญชีครัวเรือน
5. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตลาดออนไลน์
6. การผลิตอาหารโคและสร้างมูลค่าเพิ่ม
7. การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน
8. การถอดบทเรียนองค์ความรู้

4. สัมมาชีพเต็มพื้นที่
5. เกษตรทฤษฎีใหม่
8. การฝึกอบรมด้านสังคม

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ให้ตรงตามความต้องการของชุมชน โดยพัฒนาให้เกิดเป็นต้นแบบหรือศูนย์เรียนรู้ ให้คนในชุมชนสามารถศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบ ดร.อภิชัย ชี้อัสตัยสกุลชัย
เบอร์ติดต่อ 081-72705731
หน่วยงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

คณะผู้จัดทำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงไกร	ธารพรศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นทีชัย	ผัสดี
นายวิสุทธิ	บัวเจริญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวีรวรรณ	ราชสม
ว่าที่ ร.ต.รัชต์พงษ์	หอยชัยรัตน์
ว่าที่ ร.ต.เกรียงไกร	ศรีประเสริฐ
นางสาวเสาวลักษณ์	จันทร์พรหม
นางสาวอารีรัตน์	พิมพ์นวน
นายเจษฎา	สุภาพรเหมินทร์
นางสาวสุธาสนี	ผู้ยู่สุข

<https://chumchons.rmutl.ac.th/>

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน :

98 หมู่ 8 ต.ป่าป๋อง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 50220

โทรศัพท์ : 0 5326 6516 #1032 , โทรสาร : 0 5326 6522